T.C.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

GELENEKSEL TÜRK EL SANATLARI ANASANAT DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

72879

İZMİR ETNOGRAFYA MÜZESİ ÖRNEĞİNDE ÇEŞİTLİ YÖRELERE AİT HALI VE KİLİMLERİN İNCELENEREK KATALOGLANMASI

72879

ÜLKÜ KÜÇÜKKURT

DANIŞMAN

Yrd. Doç. ÖZNUR AYDIN

İZMİR

1998

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

EK 3

Yüksek lisans tezi olarak sunduğu " İzmir Etnografya Müzesi Örneğinde Çeşitli Yörelere Ait Halı ve Kilimlerin İncelenerek Kataloglanması " adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma baş vurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilenlerden ibaret oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yaralanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

...../...../1998

Ülkü KÜÇÜKKURT

TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün 15.04.1998 tarih ve 07 sayılı toplantısında oluşturulan jürimiz Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin 9. maddesi gereğince Geleneksel Türk El Sanatları Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi ***Ülkü KÜÇÜKKURT'un "İzmir Etnografya Müzesi Örneğinde, Çeşitli Yörelere Ait Halı ve Kilimlerin İncelenerek Katologlanması"*** konulu tezini incelemiş aday .4/05/1998..... tarihinde saat 11.30'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra .90.. dakikalık süre içinde gerek tez konusu gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerince sorulan sorulara verdiği cevaplar da değerlendirilerek tezin başarılı..... olduğuna oy ....birlığı..... ile karar verilmiştir.

BAŞKAN

Doç.Dr.İsmail ÖZTÜRK

ÜYE

Yrd.Doç.Öznur AYDIN

ÜYE

Yrd.Doç.Nuray YILMAZ

EK 4

Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün ...../...../ 19.... tarih ve sayılı toplantısında oluşturulan juri, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği' nin ..... maddesine göre ..... Anabilim / Anasanat Dalı yükseklisans / doktora öğrencisi..... ' nın ..... konulu tezi incelenmiş ve aday ..... / ..... / ..... tarihinde, saat ..... ' da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra ..... dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerince sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin ..... olduğuna oy ..... ile karar verildi.

BAŞKAN

ÜYE ÜYE

EK 5

TEZİN ENSTİTÜYE TESLİMİ SIRASINDA VERİLECEK OLAN
TEZ VERİ FORMU

YÜKSEK ÖĞRETİM KURULU DÖKÜMANTASYON MERKEZİ
TEZ VERİ FORMU

Tez No: Konu No: Üniv. Kodu:
* Not: Bu bölüm merkezimiz tarafından doldurulacaktır.

Tezin Yazarının
Soyadı: Küçükkurt Adı: Ülkü

Tezin Türkçe adı: İzmir Etnografya Müzesi Örneğinde Çeşitli Yörelere Ait Halı ve Kilimlerin İncelenerek Kataloglanması

Tezin Yabancı Dildeki Adı: The Catalogue Study of Carpets and Kilims From Different Regions İn The Example Of İzmir Etnography Museum

Tezin Yapıldığı:

Üniversite: Dokuz Eylül Enstitü: Sosyal Bilimler Yıl: 1998
Diğer Kuruluşlar :

Tezin Türü:

1. Yükseklisans ☒
2. Doktora ☐
3. Tıpta Uzmanlık ☐
4. Sanatta Yeterlilik ☐

Dili : Türkçe
Sayfa Sayısı : 415
Referans Sayısı :

Tez Danışmanlarının:
Ünvanı: Yrd. Doç. Adı: Öznur Soyadı: Aydın
Ünvanı: Adı: Soyadı:

Türkçe Anahtar Kelimeler:	İngilizce Anahtar Kelimeler:
1. İzmir Etnografya Müzesi	1. İzmir Ethnography Museum
2. Kilim	2. Rug / Kilims
3. Halı	3. Carpets
4. Katalog	4. Catalogue
5. Desen	5. Design

Tarih:
İmza:

EK 6

ÖZET

İzmir' de müze kurma çalışmaları 1927 yılında, Kazım Dirik zamanında başlamıştır. Müze kurma alnında çalışanlar, İzmir ve dolayları eski eser müfettişi Aziz Ogan ve Selahattin Kantar' dır. 1988 senesine kadar İzmir' de etnografik eserler, İzmir Arkeoloji ve İzmir Atatürk Müzesinde korunmuştur. İzmir Etnografya Müzesi Kasım 1988' de ziyarete açılmıştır.

İzmir müzesine eserler dört ayrı kanaldan gelmektedir; Satın alma yoluyla gelen eserler, hibe yoluyla temin edilenler, zor alım suretiyle elde edilenler, kurumlardan nakil edilenler. Müzeye bu yollarla gelen eserlerin envanter kaydı yapılarak, durumuna ve özelliğine göre depoda muhafaza edilmekte yada teşhirde izleyiciye sunulmaktadır. Müzenin teşhirinde; 32 halı, 28 atkı yüzlü dokuma, deposunda ise; 26 halı, 70 atkı yüzlü dokuma, toplam olarak 156 dokuma bulunmaktadır.

Müzede ki halı ve kilimlerin hammaddeleri incelendiğinde en çok yünün kullanıldığı görülmektedir. Yünü pamuk, ipek, keçi kılı izlemektedir.

Halı sanatına, Pazırık halısı ve Türk düğümüyle ilk imzayı atmış olan Türk' ler, günümüz halı sanatında da önemli bir yere sahiptir. Müzede bulunan 58 halının, 55 tanesi Türk düğümüyle, 3 tanesi Sine düğümüyle dokunmuştur. Atkı yüzlü dokumaları incelediğimizde 49 yaygının 32 tanesi kilim, 17 tanesi cicim, zili, sumak tekniği, diğer bir sonuç ise 33 taşıma amaçlı dokumanın 8 tanesinde kilim, 25 tanesinde cicim, zili, sumak gibi dokuma teknikleri kullanılmıştır.

Müzede bulunan halılar orta ve ince kalitededir. 100X100 ilmek kalitesinde halı müzede bulunmamaktadır. Müzede bulunan dokumaların yöreleri en çok halıda Kula, kilimde Helvacıköy' dür.

EK 7

ABSTRACT

The attemps to found a museum in İzmir were first initiated in 1927 by Kazım Dirik. Aziz Ogan and Selahattin Kantar, who worked in this field. Ethnographical works in İzmir were preserved at İzmir Ethnography Museum and İzmir Archeological Museum until 1988. İzmir Ethnography Museum was inaugurated in November 1988.

The ethnographical works come to the museum with four ways: purchase, donation, confiscation and transfer from government institutions. The works gathered from the ways mentioned above are first recorded. According to their characteristics and conditions, they are later either displayed or kept in the store. In the museum, there have benn 156 weaves in total: 32 carpets and 28 flat weaves on display and 26 carpets and 70 flat weaves in the store.

It was seen that wool was chiefly used in the carpets and kilims in the museum when the raw materials were examined. Cotton, silk, and goad hair followed woll.

With Turkish knot and Pazirik carpet, the Turks, who pioneered in the art of carpet making, have still an important place in this art today. Of the fifty-eight carpets in the museum, fifty-five were made with Turkish knots and three were made with Persian knots. During the examination of the flat weaves, of the forty-nine flat weaves, it was determined that thirty-two were made with kilim technique and seventeen were made with cicim, zili and sumak techniques. Furthermore, of the thirty-three flat weaves used for carrying, it was found that eight were made with kilim and twenty-five were made with cicim, zili and sumak techniques.

The carpets in the museum are of medium or fine quality. There has been no carpet with 100x100 knotquality in the museum. The origins of the weaves in the museum are Kula in carpet and Helvacıköy in kilims.

ÖNSÖZ

Çağımızda müzeler alan olarak bilimden sanata uygarlığın gelişimini simgeleyen, çeşitli dallarda etkinlik gösteren merkezlerdendir. Müzeciliğimizin kökeni 17. yy' la kadar dayanmaktadır. Müzelerin var olma nedeni, insanlığın günümüze kadar geçirdiği evreleri, doğal veya kendi ürettiği çevresini, tarihini, somut varlığı ile aydınlatarak ve tanıtarak, nadir parçaların geleceğe ulaşmasını sağlamaktır.

Türkiye' nin üçüncü büyük şehri olan İzmir, fuarları, kültürel faaliyetleri ve liman şehri olması dolayısıyla ayrı bir önem taşır. Özellikle iç ve dış turizmin hareketli olduğu İzmir' de Konaklayan ziyaretçilerin ilk gezdiği yerlerden biri olan İzmir Etnografya ve Arkeoloji Müzesi kendi kültürümüzü ve kültürel değerimizi bu insanlara ve gelecek kuşaklara aktarmamız için fırsat teşkil etmektedir. Böyle öneme sahip bir kurumun, iyi tanımak ve bünyesinde bulundurduğu halı ve kilimleri daha iyi inceleyebilmek için yüksek lisans tez konusu olarak " İzmir Etnografya Müzesinde Bulunan Çeşitli Yörelere Ait Halı ve Kilimlerin İncelenerek Kataloglanması " nı seçtim.

Tez konumun seçiminde, kaynaklara ulaşmamda ve düzenlenmesinde büyük katkıları olan tez danışmanım Yr. Doç. Öznur Aydın' a, ders aşamasında ve tezin hazırlık süresinde bilgilerinden ve önerilerinden yaralandığım Geleneksel Türk El Sanatları Bölüm Başkanı Doç. İsmail Öztürk' e, diğer bölüm hocalarıma, araştırma süresince İzmir Etnografya ve Arkeoloji Müzesi' nin bütün imkanlarını ve yardımlarını sunan müze personeli ve Yr. Doç. Dr. Lale Doğer' e, İngilizce çevirilerde yardımcı olan Öğr. Gör. Zafer Yurteri' ye, fotograf çekimlerini gerçekleştiren Öğr. Gör. Erhan Türeli' ye, engin tecrübelerinden yararlandığım Sayın Muammer Çetiz' e, maddi manevi desteğini esirgemeyen ailem ve eşime sonsuz teşekkür ederim.

Ülkü Küçükkurt

Nisan 1998 İZMİR

İÇİNDEKİLER

SAYFA NO

ÖNSÖZ I
İÇİNDEKİLER II
KISALTMALAR IV
TABLOLARIN LİSTESİ V
FOTOĞRAFLARIN LİSTESİ VI
ŞEMALARIN LİSTESİ XII
PLANLARIN LİSTESİ XVII
MOTİFLERİN LİSTESİ XVIII
DESENLERİN LİSTESİ XIX
GİRİŞ 1

1. BÖLÜM

İZMİR ETNOGRAFYA MÜZESİNİN TARİHÇESİ, DOKUMALARIN MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ, DEPO VE TEŞHİRDE BULUNAN HALI KİLİMLERİN ENVANTERLERİ

1.1.İZMİR ETNOGRAFYA MÜZESİNİN TARİHÇESİ 4
1.2. DOKUMALARIN MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ 12
1.3 . İZMİR ETNOGRAFYA MÜZESİNDE TEŞHİR VE DEPODA BULUNAN HALI VE KİLİMLERİN ENVANTER SIRASINA GÖRE LİSTESİ 17
1.3.1 · TEŞHİRDE BULUNAN HALI VE KİLMLERİN ENVANTER SIRASINA GÖRE LİSTESİ 17
1.3.2. DEPODA BULUNAN HALI VE KİLİMLERİN ENVANTER SIRASINA GÖRE LİSTESİ 20
1.4. İZMİR ETNOGRAFYA MÜZESİNDE BULUNAN HALI VE KİLİMLERİN

ENVANTER SIRASINA GÖRE KATALOGLANMASI..... 24
1.4.1. TEŞHİRDE BULUNAN HALI VE KİLİMLERİN KATALOGLANMASI..... 24
1.4.2. DEPODA BULUNAN HALI VE KİLİMLERİN KATALOGLANMASI.... 147

2. BÖLÜM

İZMİR ETNOGRAFYA MÜZESİNDE BULUNAN HALI VE KİLİMLERİN HAMMADDE, TEKNİK, KALİTE, DESEN VE YÖRE İNCELEMESİ, ELDE EDİLEN SONUÇLARIN MÜZE KAYITLARI İLE KARŞILAŞTIRILMASI

2.1.HAMMADDELERİNE GÖRE İNCELEMESİ..... 338
2.2. TEKNİKĞİN İNCELENMESİ 349
2.3. KALİTE ANALİZLERİ 361
2.4. DESEN VE YÖRE İNCELEMESİ 370

3. BÖLÜM

YENİ KİLİM SECCADE TASARIMI KOLLEKSİYONU

3.1. TASARIMLARIN ÇIKIŞ NOKTASI VE DESEN KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ..... 389
3.2. TASARIMLARIN RENK VE MOTİF, DESEN ÖZELLİKLERİ..... 396

SONUÇ..... 402
KAYNAKÇA..... 411
ÖZGEÇMİŞ

KISALTMALAR

a.g.k. : Adı geçen kaynak

A.Ş. : Anonim şirket

b.e.y. : Basım evi yok

B.k.z. : Bakınız

b.y.y. : Basım yeri yok

cm. : Santim

dm.2 : Desimetre kare

Doç. : Doçent

Dr. : Doktor

HAGEM : Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü

No : Numarası

Öğr. Gör. : Öğretim görevlisi

Prof. : Profesör

S. , s. , : Sayfa

Şti : Şirket

T.C. : Türkiye Cumhuriyeti

y.y. : Yüzyıl

TABLOLARIN LİSTESİ

Tablo (1) Teşhirde Bulunan Halıların Envanter Sırasına Göre Listesi (17, 18 S.)

Tablo (2) Teşhirde Bulunan Kilimlerin Envanter Sırasına Göre Listesi

Tablo (3) Depoda Bulunan Halıların Envanter Sırasına Göre Listesi

Tablo (4) Depoda Bulunan Kilimlerin Envanter Sırasına Göre Listesi (21, 22, 23 S.)

Tablo (5) Müzede Bulunan Dokumaların Hammadde Dökümü (342, 343, 344, 345, 346, 347 S)

Tablo (6) Müzede Bulunan Dokumaların Teknik Döküm Tablosu (351, 352, 353, 354, 355,356,357, 358 S.)

Tablo (7) Müzede Bulunan Atkı Yüzlü Dokumaların Teknik Sayı Dökümü

Tablo (8) Müzede Kayıtlı ve Araştırmada Tespit Edilen Tekniklerin Dökümü

Tablo (9) Halı Tiplerine Göre İlmek Kalitesi ve 1 dm.2' ki İlmek Sayısı

Tablo (10) Teşhir ve Depoda Bulunan Halıların Kalite Dökümleri (364, 365 S.)

Tablo (11) Teşhir ve Depoda Bulunan Atkı Yüzlü Dokumaların Kalite Dökümleri (366, 367,368,369 S.)

Tablo (12) Teşhir ve Depoda Bulunan Halı, Atkı Yüzlü Dokumaların Yöre Dökümü 385, 386, 387 S.)

FOTOĞRAFLARIN LİSTESİ

(Fotoğraf 1) İzmir Etnografya Müzesi' nin Varyant' tan Görünümü
(Fotoğraf 2) İzmir Etnografya Müzesi' nin Genel Görünümü
(Fotoğraf 3) Envanter No : 58
(Fotoğraf 4) Envanter No : 211
(Fotoğraf 5) Envanter No : 275
(Fotoğraf 6) Envanter No : 277
(Fotoğraf 7) Envanter No : 654
(Fotoğraf 8) Envanter No : 656
(Fotoğraf 9) Envanter No : 657
(Fotoğraf 10) Envanter No : 658
(Fotoğraf 11) Envanter No : 665
(Fotoğraf 12) Envanter No : 666
(Fotoğraf 13) Envanter No : 667
(Fotoğraf 14) Envanter No : 723
(Fotoğraf 15) Envanter No : 724
(Fotoğraf 16) Envanter No : 733
(Fotoğraf 17) Envanter No : 742
(Fotoğraf 18) Envanter No : 743
(Fotoğraf 19) Envanter No : 744
(Fotoğraf 20) Envanter No : 809
(Fotoğraf 21) Envanter No : 871
(Fotoğraf 22) Envanter No : 873
(Fotoğraf 23) Envanter No : 918
(Fotoğraf 24) Envanter No : 927
(Fotoğraf 25) Envanter No : 928
(Fotoğraf 26) Envanter No : 952
(Fotoğraf 27) Envanter No : 1137
(Fotoğraf 28) Envanter No : 1138
(Fotoğraf 29) Envanter No : 1141

(Fotoğraf 30) Envanter No : 1351
(Fotoğraf 31) Envanter No : 1352
(Fotoğraf 32) Envanter No : 1359
(Fotoğraf 33) Envanter No : 1360
(Fotoğraf 34) Envanter No : 1691
(Fotoğraf 35) Envanter No : 2380
(Fotoğraf 36) Envanter No : 60
(Fotoğraf 37)Envanter No : 273
(Fotoğraf 38) Envanter No : 274
(Fotoğraf 39) Envanter No : 683
(Fotoğraf 40) Envanter No : 714
(Fotoğraf 41) Envanter No : 715
(Fotoğraf 42) Envanter No : 719
(Fotoğraf 43) Envanter No : 811
(Fotoğraf 44) Envanter No : 876
(Fotoğraf 45) Envanter No : 917
(Fotoğraf 46) Envanter No : 979
(Fotoğraf 47) Envanter No : 1050
(Fotoğraf 48) Envanter No : 1052
(Fotoğraf 49) Envanter No : 1244
(Fotoğraf 50) Envanter No : 1246
(Fotoğraf 51) Envanter No : 1247
(Fotoğraf 52) Envanter No : 1356
(Fotoğraf 53) Envanter No : 1358
(Fotoğraf 54) Envanter No : 1363
(Fotoğraf 55) Envanter No : 1364
(Fotoğraf 56) Envanter No : 1365
(Fotoğraf 57) Envanter No : 1366
(Fotoğraf 58) Envanter No : 1367
(Fotoğraf 59) Envanter No : 1368
(Fotoğraf 60) Envanter No : 1369

(Fotoğraf 61) Envanter No : 1370
(Fotoğraf 62) Envanter No : 1371
(Fotoğraf 63) Envanter No : 1674
(Fotoğraf 64) Envanter No : 210
(Fotoğraf 65) Envanter No : 627
(Fotoğraf 66) Envanter No : 664
(Fotoğraf 67) Envanter No : 665
(Fotoğraf 68) Envanter No : 668
(Fotoğraf 69) Envanter No : 684
(Fotoğraf 70) Envanter No : 707
(Fotoğraf 71) Envanter No : 745
(Fotoğraf 72) Envanter No : 857
(Fotoğraf 73) Envanter No : 872
(Fotoğraf 74) Envanter No : 874
(Fotoğraf 75) Envanter No : 878
(Fotoğraf 76) Envanter No : 934
(Fotoğraf 77) Envanter No : 951
(Fotoğraf 78) Envanter No : 1075
(Fotoğraf 79) Envanter No : 1139
(Fotoğraf 80) Envanter No : 1140
(Fotoğraf 81) Envanter No : 1257
(Fotoğraf 82) Envanter No : 1350
(Fotoğraf 83) Envanter No : 1357
(Fotoğraf 84) Envanter No : 1697
(Fotoğraf 85) Envanter No : 2878
(Fotoğraf 86) Envanter No : 2879
(Fotoğraf 87) Envanter No : 2906
(Fotoğraf 88) Envanter No : 2907
(Fotoğraf 89) Envanter No : 2988
(Fotoğraf 90) Envanter No : 217
(Fotoğraf 91) Envanter No : 634

(Fotoğraf 92) Envanter No : 635
(Fotoğraf 93) Envanter No : 636
(Fotoğraf 94) Envanter No : 660
(Fotoğraf 95) Envanter No : 708
(Fotoğraf 96) Envanter No : 709
(Fotoğraf 97) Envanter No : 710
(Fotoğraf 98) Envanter No : 741
(Fotoğraf 99) Envanter No : 767
(Fotoğraf 100) Envanter No : 810
(Fotoğraf 101) Envanter No : 875
(Fotoğraf 102) Envanter No : 938
(Fotoğraf 103) Envanter No : 939
(Fotoğraf 104) Envanter No : 940
(Fotoğraf 105) Envanter No : 941
(Fotoğraf 106) Envanter No : 942
(Fotoğraf 107) Envanter No : 943
(Fotoğraf 108) Envanter No : 944
(Fotoğraf 109) Envanter No : 945
(Fotoğraf 110) Envanter No : 946
(Fotoğraf 111) Envanter No : 953
(Fotoğraf 112) Envanter No : 969
(Fotoğraf 113) Envanter No : 970
(Fotoğraf 114) Envanter No : 971
(Fotoğraf 115) Envanter No : 972
(Fotoğraf 116) Envanter No : 973
(Fotoğraf 117) Envanter No : 974
(Fotoğraf 118) Envanter No : 976
(Fotoğraf 119) Envanter No : 977
(Fotoğraf 120) Envanter No : 978
(Fotoğraf 121) Envanter No : 980
(Fotoğraf 122) Envanter No : 981

(Fotoğraf 123) Envanter No : 982
(Fotoğraf 124) Envanter No : 983
(Fotoğraf 125) Envanter No : 984
(Fotoğraf 126) Envanter No : 995
(Fotoğraf 127) Envanter No : 996
(Fotoğraf 128) Envanter No : 997
(Fotoğraf 129) Envanter No : 998
(Fotoğraf 130) Envanter No : 999
(Fotoğraf 131) Envanter No : 1000
(Fotoğraf 132) Envanter No : 1001
(Fotoğraf 133) Envanter No : 1002
(Fotoğraf 134) Envanter No : 1003
(Fotoğraf 135) Envanter No : 1004
(Fotoğraf 136) Envanter No : 1018
(Fotoğraf 137) Envanter No : 1019
(Fotoğraf 138) Envanter No : 1037
(Fotoğraf 139) Envanter No : 1047
(Fotoğraf 140) Envanter No : 1048
(Fotoğraf 141) Envanter No : 1049
(Fotoğraf 142) Envanter No : 1051
(Fotoğraf 143) Envanter No : 1117
(Fotoğraf 144) Envanter No : 1118
(Fotoğraf 145) Envanter No : 1121
(Fotoğraf 146) Envanter No : 1242
(Fotoğraf 147) Envanter No : 1243
(Fotoğraf 148) Envanter No : 1245
(Fotoğraf 149) Envanter No : 1353
(Fotoğraf 150) Envanter No : 1354
(Fotoğraf 151) Envanter No : 1355
(Fotoğraf 152) Envanter No : 1361
(Fotoğraf 153) Envanter No : 1362

(Fotoğraf 154) Envanter No : 1692
(Fotoğraf 155) Envanter No : 1696
(Fotoğraf 156) Envanter No : 1727
(Fotoğraf 157) Envanter No : 1767
(Fotoğraf 158) Envanter No : 2903
(Fotoğraf 159) Altınbaş Kilimi
(Fotoğraf 160) Selvili Namazlag
(Fotoğraf 161) Selvili Kilim
(Fotoğraf 162) Yan Toplu Kilim
(Fotoğraf 163) Mihraplı Seccade
(Fotoğraf 164) Tasarım 1
(Fotoğraf 165) Tasarım 2
(Fotoğraf 166) Tasarım 3
(Fotoğraf 167) Tasarım 4
(Fotoğraf 168) Tasarım 5

ŞEMALARIN LİSTESİ

(Şema 1) Envanter No:58
(Şema 2) Envanter No: 211
(Şema 3) Envanter No: 275
(Şema 4) Envanter No: 277
(Şema 5) Envanter No: 654
(Şema 6) Envanter No: 656
(Şema 7) Envanter No: 657
(Şema 8) Envanter No: 658
(Şema 9) Envanter No: 665
(Şema 10) Envanter No: 666
(Şema 11) Envanter No: 667
(Şema 12) Envanter No: 723
(Şema 13) Envanter No: 724
(Şema 14) Envanter No: 733
(Şema 15) Envanter No: 742
(Şema 16) Envanter No: 443
(Şema 17) Envanter No: 744
(Şema 18) Envanter No: 809
(Şema 19) Envanter No: 871
(Şema 20) Envanter No: 873
(Şema 21) Envanter No: 918
(Şema 22) Envanter No: 927
(Şema 23) Envanter No: 928
(Şema 24) Envanter No: 952
(Şema 25) Envanter No: 1137
(Şema 26) Envanter No: 1138
(Şema 27)Envanter No: 1141
(Şema 28)Envanter No: 1351

(Şema 29) Envanter No: 1352
(Şema 30) Envanter No: 1359
(Şema 31) Envanter No: 1360
(Şema 32) Envanter No: 1691
(Şema 33) Envanter No: 60
(Şema 34)Envanter No: 273
(Şema 35)Envanter No: 274
(Şema 36)Envanter No: 683
(Şema 37)Envanter No: 714
(Şema 38) Envanter No: 715
(Şema 39) Envanter No: 719
(Şema 40) Envanter No: 811
(Şema 41) Envanter No: 876
(Şema 42) Envanter No: 917
(Şema 43) Envanter No: 979
(Şema 44) Envanter No: 1050
(Şema 45) Envanter No: 1052
(Şema 46) Envanter No: 1244
(Şema 47) Envanter No: 1246
(Şema 48) Envanter No: 1247
(Şema 49) Envanter No: 1356
(Şema 50) Envanter No: 1358
(Şema 51) Envanter No: 1363
(Şema 52) Envanter No: 1364
(Şema 53) Envanter No: 1365
(Şema 54) Envanter No: 1367
(Şema 55) Envanter No: 1368
(Şema 56) Envanter No: 1369
(Şema 57) Envanter No: 1370
(Şema 58) Envanter No: 1371
(Şema 59) Envanter No: 1674

(Şema 60) Envanter No: 210
(Şema 61) Envanter No: 627
(Şema 62) Envanter No: 664
(Şema 63) Envanter No: 665
(Şema 64) Envanter No: 668
(Şema 65) Envanter No: 684
(Şema 66) Envanter No: 707
(Şema 67) Envanter No: 745
(Şema 68) Envanter No: 857
(Şema 69) Envanter No: 872
(Şema 70) Envanter No: 874
(Şema 71) Envanter No: 878
(Şema 72) Envanter No: 934
(Şema 73) Envanter No: 951
(Şema 74) Envanter No: 1075
(Şema 75) Envanter No: 1139
(Şema 76) Envanter No: 1140
(Şema 77) Envanter No: 1257
(Şema 78) Envanter No: 1350
(Şema 79) Envanter No: 1357
(Şema 80) Envanter No: 1697
(Şema 81) Envanter No: 2878
(Şema 82) Envanter No: 2879
(Şema 83) Envanter No: 2906
(Şema 84) Envanter No: 2907
(Şema 85) Envanter No: 2988
(Şema 86) Envanter No: 217
(Şema 87) Envanter No: 634
(Şema 88) Envanter No: 635
(Şema 89) Envanter No: 636
(Şema 90) Envanter No: 660

(Şema 91) Envanter No: 708
(Şema 92) Envanter No: 709
(Şema 93) Envanter No: 710
(Şema 94) Envanter No: 741
(Şema 95) Envanter No: 767
(Şema 96) Envanter No: 810
(Şema 97) Envanter No: 875
(Şema 98) Envanter No: 938
(Şema 99) Envanter No: 939
(Şema 100) Envanter No: 940
(Şema 101) Envanter No: 941
(Şema 102) Envanter No: 942
(Şema 103) Envanter No: 943
(Şema 104) Envanter No: 944
(Şema 105) Envanter No: 945
(Şema 106) Envanter No: 946
(Şema 107) Envanter No: 953
(Şema 108) Envanter No: 969
(Şema 109) Envanter No: 970
(Şema 110) Envanter No: 971
(Şema 111) Envanter No: 972
(Şema 112) Envanter No: 973
(Şema 113) Envanter No: 974
(Şema 114) Envanter No: 976
(Şema 115) Envanter No: 977
(Şema 116) Envanter No: 978
(Şema 117) Envanter No: 980
(Şema 118) Envanter No: 981
(Şema 119) Envanter No: 982
(Şema 120) Envanter No: 983
(Şema 121) Envanter No: 984

(Şema 122) Envanter No: 995
(Şema 123) Envanter No: 996
(Şema 124) Envanter No: 997
(Şema 125) Envanter No: 998
(Şema 126) Envanter No: 999
(Şema 127) Envanter No: 1000
(Şema 128) Envanter No: 1001
(Şema 129) Envanter No: 1002
(Şema 130) Envanter No: 1003
(Şema 131) Envanter No: 1004
(Şema 132) Envanter No: 1018
(Şema 133) Envanter No: 1019
(Şema 134) Envanter No: 1037
(Şema 135) Envanter No: 1047
(Şema 136) Envanter No: 1048
(Şema 137) Envanter No: 1049
(Şema 138) Envanter No: 1051
(Şema 139) Envanter No: 1117
(Şema 140) Envanter No: 1118
(Şema 141) Envanter No: 1121
(Şema 142) Envanter No: 1242
(Şema 143) Envanter No: 1243
(Şema 144) Envanter No: 1245
(Şema 145) Envanter No: 1353
(Şema 146) Envanter No: 1354
(Şema 147) Envanter No: 1355
(Şema 148) Envanter No: 1361
(Şema 149) Envanter No: 1362
(Şema 150) Envanter No: 1692
(Şema 151) Envanter No: 1696
(Şema 152) Envanter No: 1727

(Şema 153) Envanter No: 1767

(Şema 154) Envanter No: 2903

PLANLARIN LİSTESİ

(Plan 1) 1. Teşhir Kat Planı

(Plan 2) 2. Teşhir Kat Planı

MOTİFLERİN LİSTESİ

(Motif 1) Su yolu
(Motif 2) Pıtrak
(Motif 3) Elibelinde
(Motif 4) Nazarlık
(Motif 5) Bereket
(Motif 6) Hayat Ağacı
(Motif 7) Dikme
(Motif 8) Hayat Ağacı
(Motif 9) Altınbaşın Gülleri
(Motif 10) Muska
(Motif 11) Nazarlık
(Motif 12) Kuş
(Motif 13) Yıldız
(Motif 14) Kurtağzı

DESENLERİN LİSTESİ

(Desen 1) Kula

(Desen 2) Kula

(Desen 3) Manzaralı Kula

(Desen 4) Gördes

(Desen 5) Gördes

(Desen 6) Milas

(Desen 7) Milas

(Desen 8) Çanakkale

(Desen 9) Yuntdağı

(Desen 10) Kız Bergama

(Desen 11) Yuntdağı

(Desen 12) Kars

(Desen 13) Taşpınar

(Desen 14) Ladik

GİRİŞ

Bir ülkenin kültür değerlerini bir bütün içinde korumak, sergilemek, halka ve gelecek kuşaklara bu değerleri sevdirmek, kültür mirasımıza sahip çıkmak müzelerin amaçları arasındadır.

İzmir Etnografya Müzesi turizm açısından önemli ve hareketli bir şehirde bulunmasından dolayı ayrı bir öneme sahiptir. Böyle öneme sahip olan müzeyi tanımak ve tanıtabilmek, müzede bulunan halı ve kilimleri daha iyi inceleyebilmek amacıyla, yüksek lisans ders aşamasında, araştırma konusu olarak " İzmir Etnografya Müzesinde Bulunan Halı ve Kilimler " konusu seçilmiştir. Araştırma esnasında dokumaların envanter bilgilerinde eksiklik, yanlışlık olduğu, depo ve teşhirde bulunan dokumaların sağlıksız muhafaza edildiği saptanmıştır. Bu eksik ve yanlış bilgileri düzeltmek, aynı zamanda eserleri belgelemek, müze yetkililerinin dikkatini bu konuya çekerek, eserler açısından sergileme ile depolama şartlarının olabildiğince düzeltilmesi ve öneriler sunmak amacıyla yüksek lisans tez konusu " İzmir Etnografya Müzesi Örneğinde Çeşitli Yörelere Ait Halı ve Kilimlerin İncelenerek Kataloglanması " olarak seçilmiştir.

Tezin hazırlık aşamasında önce geçici bir plan hazırlanarak, konuya ilişkin kaynak araştırması yapılmıştır. Bulunan kaynakların künyeleri alınarak, Milli Kütüphane başta olmak üzere çeşitli özel kitaplıklardan bu kaynaklara ulaşılmaya çalışılmıştır.

Halı ve kilimlerin incelenmesinde amaçlanan yaş, boya, hammadde, iplik, kalite, yöre, desen belirlemelerinin nasıl yapılacağı araştırılmıştır. Yaş tespiti için Ege Üniversitesi Nükleer Bilimlerle irtibata geçilmiş, uzmanlarla neler yapılabileceği görüşülmüştür. Ancak yaş tespiti için gerekli olan şartlar sağlanamamıştır. Bu şartlar arasında, halı ve kilimlerin müzeden Nükleer Bilimler Laboratuar' ına getirilip incelenmesi ve maddi kaynak sağlanması gerekmektedir. Bu nedenlerle eserlerin yaş tespitleri yapılamamış ancak, müze envanter kaydından yüzyıl olarak dönemleri saptanmıştır.

İpliklerin doğal, kimyasal boya ve numara analizleri için, Ege Üniversitesi'nin Targev birimi uzmanlarıyla görüşülmüş, fakat olumlu sonuç alınamamıştır. Eserlerden metrelerce ip alınması, 156 dokumanın ayrı ayrı analiz edilmesi gerektiği, aynı zamanda bu işlemlerin yapılabilmesi için maddi kaynağın yetersizliği uzmanlarca bize belirtilmiştir. Bu nedenle dokumalarda kullanılan boyaların kimyasal veya doğal özelliğe sahip olduğu saptanamamıştır. Doğal boyar maddelerin analizi de ayrı bir uzmanlık dalı olmakla birlikte hangi bitkiden, bitkinin hangi bölgesinden, ne şekilde (kuru,yaş), hangi mordan maddeleriyle işlem gördüğünün araştırılması vakit, maddi olanaklar ve özel bir laboratuar sağlanması suretiyle gerçekleştirilebilir. İlerde yapılacak yeni bir araştırmayla müzede bulunan orjinal ve değerli birkaç eser tespit edilerek yaş, boya, iplik numaraları, analizleri ayrıntılı olarak yapılabilir.

Tezin araştırılmasında tarihsel yöntem, alan araştırması olarak müzede yapılan inceleme, görüşme ve anket tekniği kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar değerlendirilerek araştırma sonucunda, üç bölümden oluşan tezin ilk iki bölümü araştırmaya yönelik verilerdir. Birinci bölümde İzmir Etnografya Müzesi tarihçesi verilerek, müzenin tanıtımı yapılmaya çalışılmış ve dokumaların müzeye ne şekilde geldiği, depo ve teşhirde bulunan halı, kilimlerin envanter bilgileri incelenmiştir. Envanterler numara sıra sayısına göre küçükten büyüğe doğru dokumaların kataloglanması gerçekleştirilmiştir. Müzenin orijinal envanter bilgileri incelenirken, eksik ve yanlış bilgilerle karşılaşılmış, eserler yeniden incelenerek bu hatalar düzeltilmeye çalışılmıştır.

İkinci bölümde müzede bulunan halı ve kilimler hammadde, teknik, kalite, desen ve yöre olarak ele alınıp genelleştirilmeye çalışılmıştır. Dokumalarda en çok hangi hammadde, teknik, kalite, desen ve yörenin kullanıldığı saptanmış, verilen tablolarla bu sonuçların dökümü sağlanmıştır. Aynı zamanda verilen sonuçlarla, müze kayıtları karşılaştırılmış, envanterler ve örneklerde yanlış bilgiler düzeltilmiştir.

Müzenin teşhirinde; 32 halı, 28 atkı yüzlü dokuma, deposunda ise; 26 halı, 70 atkı yüzlü dokuma toplam olarak 156 dokuma bulunmaktadır. Müzede ki halı ve kilimlerde

hammadde olarak en çok yünün kullanıldığı görülmektedir. Yünü pamuk, ipek, keçi kılı izlemektedir. Müzede bulunan 58 halının 55 tanesi Türk düğümüyle, 3 tanesi Sine düğümüyle dokunmuştur. Atkı yüzlü dokumaları incelediğimizde 49 yaygının 32 tanesinde kilim, 17 tanesinde cicim, zili, sumak tekniği kullanılmıştır. Müzede genelde orta ve ince kalitede halılar, kilimde ise en çok orta kalite dokumalar bulunmaktadır. Yöre olarak halıda Kula, kilimde Helvacıköy dokumaları çoğunlukla yer almaktadır. Varılan bu sonuçlar, tez içinde yer alan çeşitli tablo dökümleriyle verilmeye çalışılmıştır.

Yeni tasarımları kapsayan üçüncü bölümde, müzede bulunan kilimlerin incelemeleri doğrultusunda Afyon, Eşme, Avşar yöreleri saptanmıştır. Özellikle Eşme ve Avşar yöresi kilimlerinin benzer özellikleri dikkate alınarak yeni seccade kilim tasarımı kolleksiyonu oluşturulmuştur. Eşme yöresinin desen, renk özelliklerine ve Avşar kilimleriyle ortak motiflerinde yoğunlaşarak 5 yeni seccade tasarımı yöreye kazandırılmıştır.

1. BÖLÜM İZMİR ETNOGRAFYA MÜZESİNİN TARİHÇESİ, DOKUMALARIN MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ, TEŞHİR VE DEPODA BULUNAN HALI KİLİMLERİN ENVANTERLERİ

1.1. İZMİR ETNOGRAFYA MÜZESİNİN TARİHÇESİ

"Müze, Yunanca " MOUSA", latince "MUSA" olarak adlandırılan ve batı dillerinin hemen hepsine giren, güzel sanatlarında kaynağı olarak gösterilen esin perisinin adıdır. İlk çağ inançlarına göre Musa; İnsan ve tanrı bağışlayan, insanı tanrı, tanrıyı insan yapan kökeninde akıl, düşünce ve yaratıcılık gücü özelliklerini içeren bir varlık olarak belirginleşir. İnsanların unutmaması gereken eylemlerini ve olayların akışını değerlendirmeyi simgeleyen "MUSA" müzecilik düşüncesinin de çıkış noktasıdır.

Çağımızda müzecilik, alan olarak bilimden sanata uygarlığın gelişimini simgeleyen çeşitli dallarda etkinlik göstermektedir. Müzeler kültür, sanat, bilim yapıtlarını ve doğa nesnelerini toplayarak, bunları toplumun gelişmesi ve eğitilmesi amacıyla sergileyen, inceleyen ve koruyan kurumlardır. Müzecilik kavram olarak 17. yy da ortaya çıkmıştır. İlk müze yapısı İtalya'daki Uffizi Galerisi'dir. İlk bilim müzesi olarak ise 1683'de Oxford Ashmelean Müzesi kurulmuştur. 1869'da Madrid Prado Müzesi, daha sonra Berlin, Hermitage ve Belvedere Müzeleri ile Amerika'da Philadelphia ve Charleston müzeleri açılmıştır. Müzecilik konusunda bilimsel yaklaşım 20. yy ilk çeyreğinde, teknolojinin katkısı ile gerçekleşmeye başlamıştır."[1]

"16. Asırda Yavuz Selim zamanından beri Osmanlı imparatorları saraylarının hazinelerinde değeri çok yüksek sanat eserleri biriktirmekte ve büyük bir özenle bunları saklamaktaydı. Osmanlılar zamanında ilk müze 1846-1847 yıllarında Sultan Abdülmecid'in görevlendirdiği Fethi Ahmet Paşa tarafından Bizanslılardan kalma "Sent İren" kilisesinde kurulmuştur. Bu ilk müzeye "Müzehane'i Hümayun" adı verilmiştir. Yönetimine de bir İngiliz olan Mr. Gooldt getirilmiştir."[2]

---

[1] Mehmet Yaldız, ***Atatürk ve Müzecilik,*** (Broşür) s.1
[2] Enver Benhan Şapolyo, ***Müzeler Tarihi,*** İstanbul 1936, s.32-33

Ülkemizde gerçek müze çalışmaları Osman Hamdi Bey ile 1882 yılında başlar. Osman Hamdi Bey " Asar-i Atika" kanunlarını yeniden düzenlenmiş eserlerin yurt dışına çıkarılmasına yasak getirmekle, müzeciliğimiz açısından önemli bir adım atmıştır. 1910 yılında, Osman Hamdi Bey'in ölümü ile yerine kardeşi Halil Eldem Bey geçmiştir. Cumhuriyetimizin ilanından sonra Halil Eldem Bey müze kurma çalışmalarına devam etmiştir.

Kurtuluş savaşı başladığında Ankara'da Büyük Millet Meclisini açan Atatürk 9 Mayıs 1920'de göreve başlayan hükümetten, Maarif Vekaleti'nin bünyesinde " Türk Asar-i Atika Müdürlüğü " nün kurulmasını istemiştir. Bu müdürlük, mimari eserlerin ve ören yerlerinin korunmasından sorumlu olduğu gibi, vilayetlerde daha önce kurulmuş olan Müze-i Hümayun şubelerinin gözetim ve idari işlerini de yürütmekteydi. Bir yıl sonra, Asar-i Atika Müdürlüğü, Kültür (Hars) Müdürlüğü'ne dönüştürülmüştür.

" Milli kültürümüzü korumak ve gençlerimizi milli kültür içinde yetiştirmek amacıyla Kültür Müdürlüğü kurulmuş ve ayrıca dönemin fikir adamlarından oluşan bir kültür komisyonu oluşturulmuştur. Kültür dairesinin ilk kuruluşunda Besim Atalay, bakanlık müfettişi Hilmi Tanyolaç ve Mübarek Galip görev almıştır. Hamit Zübeyir Koşay 1.6.1925'den 17.5.1926 tarihine kadar kurumun müdürlüğünü yapmıştır."[3]

Cumhuriyetimizin kuruluşuna kadar, İstanbul'da bir devlet müzesi niteliğini taşıyan Müze-i Hümayun ve Evkaf Müzesi ile Konya, Bursa, İzmir gibi bazı illerimizde müze depoları bulunmaktaydı. Yunan ordularının kaçmadan önce İzmir'i ateşe verdiği günlerde, Amerikan Konsolosluğu İzmir Lisesi depolarında korunan "Serdis" kazısı eserlerini bir gemi ile New-York Metropolitan Müzesi'ne göndermiştir. Zaferden hemen sonra Atatürk'ün emriyle Müzeler Müdürü Halil Edhem Eldem eserlerinin iadesi için girişimlerde bulunmuş ve 1924 yılında, eserler Türkiye'ye geri getirilmiştir.

---

[3] İsmail Öztürk, ***Geleneksel Türk El Sanatlarına Giriş***, Ankara 1994, s. 77

" İzmir'de müze kurma çalışmaları 1927 yılında Kazım Dirik zamanında başlamıştır. Müze kurma alanında çalışanlar İzmir ve dolayları eski eser müfettişi Aziz Ogan ve İzmir Müzesi Müdürü Selahattin Kantardır. Bu arada bazı yabancı uzmanlarda, kazı ve müze kuruluş çalışmalarına yardımcı olmuşlardır."[4] İzmir'in Basmane semtinde 1269 sokakta bulunan Ayavukla Kilisesi 1926 senesinde müze müdürlüğüne tahsis edilmiş 15 Şubat 1927'de " İzmir Asar-i Atika Müzesi " olarak ziyarete açılmıştır. Çevrede yapılan kazılarda bulunan eserler müzeye getirilerek zengin kolleksiyonların oluşturulması sağlanmıştır. İzmir Müzesi'nin daha planlı bir şekilde gelişmesi ve gerekli kaynağın, yetişmiş elemanın sağlanabilmesi için "İzmir ve Havalisi Asar-i Atika Muhipleri Cemiyeti" kurulmuş ve müdür olarak İzmir Valisi General Kazım Dirik atanmıştır.

" 1931 yılında, üç ay süren bir yurt gezisine çıkan Atatürk, İzmir, Bursa, Adana ve Konya müzeleri ile bazı kazı yerlerini gezmiştir. " İzmir müzesini ziyareti esnasında, müzenin hatıra defterine şunları yazmıştır; " İzmir Asar-i Atika Müzesi'ni gezdim, büyük özen ve dikkatle düzenlenerek yararlı hale getirilmiş, memnun oldum. " [5]

" 1951 senesinde İzmir Müzesi'nden seçilmiş eserler fuardaki bir pavyonda 1983'e kadar sergilenmiştir. 1970 yılında Konak Bahri Baba Parkında İzmir Arkeoloji müzesi yapımına başlanmış, 1984 yılında ziyarete açılmıştır."[6] " 11 Şubat 1984 günü yapılan açılış törenine dönemin turizm bakanı Mükerrem Taşçıoğlu katılmıştır. Sevim Gürsu tarafından düzenlenen müze 139 miyon liraya mal olmuş ve müzede 20 bin civarında arkeolojik ve etnografik eser bulunmaktadır. "[7]

1988 senesine kadar İzmir'de etnografik eserler, İzmir Arkeoloji ve İzmir Atatürk Müzesinde korunmaktadır.

" 29 Ekim 1978 günü ziyarete açılan İzmir Atatürk Müzesi'nin alt kat vitrinlerinde 1988 yılına kadar yılına kadar geleneksel kadın giyimleri, hamam

---

[4] ***Cumhuriyetin 50. Yılında İzmir***, 1973 İl Yıllığı s. 281
[5] ***İzmir Müzesi Rehberi***, İstanbul 1932, s. 2
[6] Mehmet Önder, ***Türkiye Müzeleri***, İstanbul 1995, s. 159
[7] Şule Ersözlü, " Kültür Bakanı : Herkez Müze Açabilir", ***Yeniasır Gazetesi*** 14 Şubat 1984, s. 11

takımları,elişleri, peşkir, uçkur, keseler ve çeşitli mobilyalar bulunmaktadır. Halı - Kilim bölümünde Bergama, Kula, Gördes, Milas, Çanakkale gibi halı merkezlerinden seçkin örnekler kilim, cicim, sedef kakma koltuk ve daha başka etnografik eşya yer almaktadır. „[8]

" Bir ülkenin tarihine ışık tutacak, o ülkede yaşayan insanların maddi ve manevi kültür öğeleri ile ilgili eşyayı sistemli bir biçimde toplamak, sınıflandırmak, teşhir etmek amacına yönelik hizmetler, kurulan ve kurulacak olan etmografya müzelerinin görevidir. Etnografik eser denilince, halkın zevk, duyuş ve geleneklere göre kendi ürettiği veya başka bir toplumdan alarak zamanla zevk ve göreneklerine göre kendine mal ettiği eserler akla gelir. "[9] İzmir'de etnografik eserlerin tamamını sergilemek amacıyla Aralık 1984'de Kültür ve Turizm Bakanlığı, İzmir Etnografya Müzesi kuruluş çalışmalarına başlamıştır.

İzmir Etnografya Müze binası 19 yy'da neoklasik tarzda, meyilli bir teras üzerine inşa edilmiştir. Bina 1814 yılında vebalıların karantina altında tutulduğu ve tedavi edildiği Saint Roch hastanesi karantina anlamına gelen lazare adıyla da o dönemde anılmıştır. "Lazare 1845 yangını ile tahrip olduktan sonra yerine fakir ve hıristiyan ailelerinin barınabilmesi için sıra ile odalar yapıldı. İkisi laik dört kişice yönetilmekte, katolik kuruluşların yardımı ile bina çalışmaktaydı. 1845 yılında Fransızların büyük ölçüde yardımları ile tekrar onarılan bina idaresizlik yüzünden çalışamadı ve hiçbir kuruluşun hakkı olmadığı halde bu türde bazı kişilerin mal ve arazi üzerinde hak iddia etmeleri sonucu kullanılmaz hale geldi ve kapandı. "[10]

Binanın, hıristiyan çocuklarının barınmasına ayrılması, İzmir'in yerli halkının tepkisini çekmiştir. Bu nedenle binaya " Piçhane Yokuşu " adı konulmuştur. Piçhanenin kapanmasıyla " Hıfzısıhha Müessesesi ve Sağlık Müdürlüğü " hizmet binası olarak kullanılmıştır. 1950'li yıllarda bina boş ve bakımsız kalmıştır. 2 Aralık 1984 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı'na Etnografya Müzesi olarak düzenlenmek üzere devredilmiştir. 1985-1987 yıllarında restore edilerek İzmir, Atatürk ve Arkeoloji

---

[8] Mehmet Önder, ***Agk.*** s. 163
[9] İsmail Öztürk, ***Agk.*** s. 80
[10] Çınar Atay, ***İzmir'in İzmir'i*** , İzmir 1993, s. 193

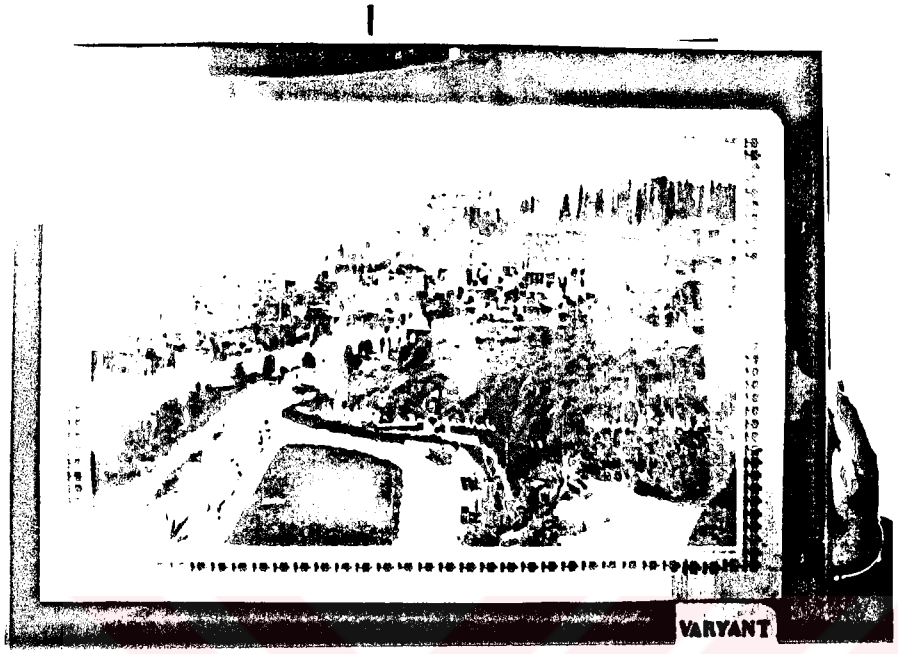
Müzesinde bulunan etnografik eserlerle çevre müze müdürlüklerinden devrolunan etnografik eserler Etnografya Müze binasında düzenlenmiş ve teşhire hazır hale getirilmiştir. Kasım 1988'de İzmir Etnografya Müzesi ziyarete açılmıştır.

Müzenin teşhir salonlarında İzmir ve yöresinin 19. Yüzyıldaki sosyal yaşamından kesitler verilmesi amaçlanmıştır. Bu nedenle endüstrileşme ile birlikte bugün yer yer terk edilen tenekecilik, nalıncılık, çömlekçilik, göz boncukçuluğu, tahta baskıcılık, halı dokumacılığı, urgancılık, keçecilik ve saraciye gibi el sanatlarımızın tanıtılması düşünülmüştür.

Birinci Kat Teşhiri: Sağ 1. Bölümde; 19. Yüzyıl misafir odası, el işlemeleri, hamam takımları, 2. Bölümde; Göz boncuğu fırını ve tahta baskıcılık örnekleri, İzmir ilinin ilk Türk eczanesi (İttihat Eczanesi), keçecilik, nalıncılık ve tenekecilik sergilenmiştir.
İzmir'in meşhur şerbetçisi (Demirhindi) bu bölümde yaşadığı yüzyılın şerbetçilerini simgeler. 3. Bölümde; Menemen çömlek çarkı ve mamülleri , saraciye, deve ve deve güreşleri, halk oyunları efe ve efe giysileri tanıtılmıştır. Salonların iç kısmında yer alan koridordaki gömme vitrinlerde para ve para keseleri, sedef kakmalı eşyalar, cam eserler ve el işlemeleri teşhir edilmiştir.

İkinci Kat Teşhiri: Sağ 1. Bölümde; 19. Yüzyıl gelin odası, koridordaki gömme vitrinde gelinlikler, sırasıyla oturma, sünnet odası, mutfak malzemeleri, 2. Bölümde; Ege bölgesi gelin başları, kadın süs eşyaları, Osmanlı dönemi sikkeleri , el yazması kitaplar ve yazı takımları teşhir edilmiştir. 3. Bölümde; Osmanlı devri ok, yay, zırh, kakma süngü, mızrak, tabanca ve tüfek gibi savaş malzemeleri, çoğunluğu Ege Bölgesi'ne ait halı, kilim, cicim, sumak, zili, heybe, torba gibi dokuma örnekleri ile halı tezgahı sergilenmiştir. Salonların iç kısmında yer alan koridordaki gömme vitrinlerde gelin yorganı, el işleme örnekleri, çeşmi bülbüller, şerbet takımı, porselenler yer almaktadır.

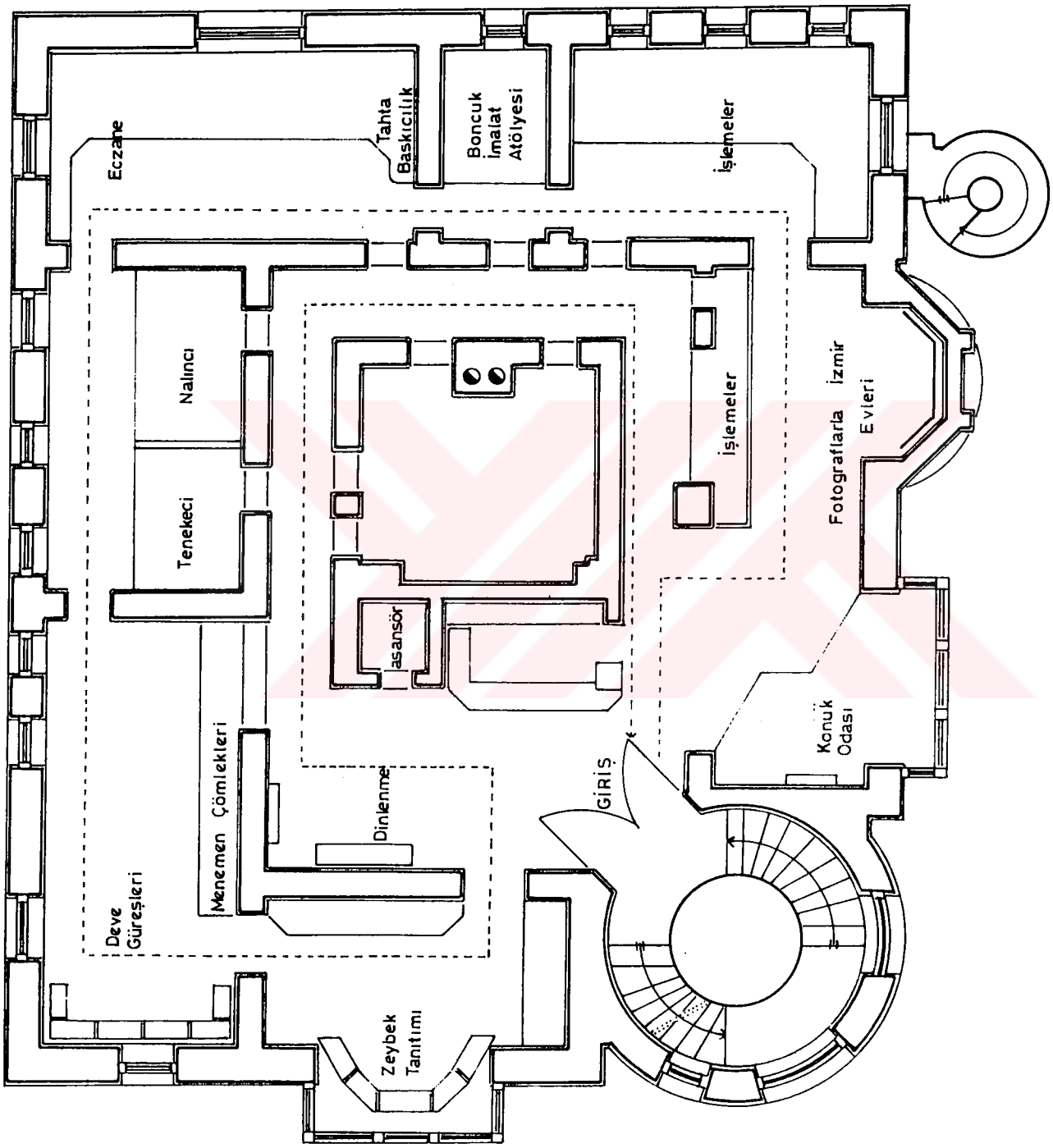
Sergilenmeyen diğer etnografik eserler, Arkeoloji Müzesi'nde, halı-kilim deposu ve diğer etnografik eserlerin muhafaza edildiği depoda saklanmaktadır.

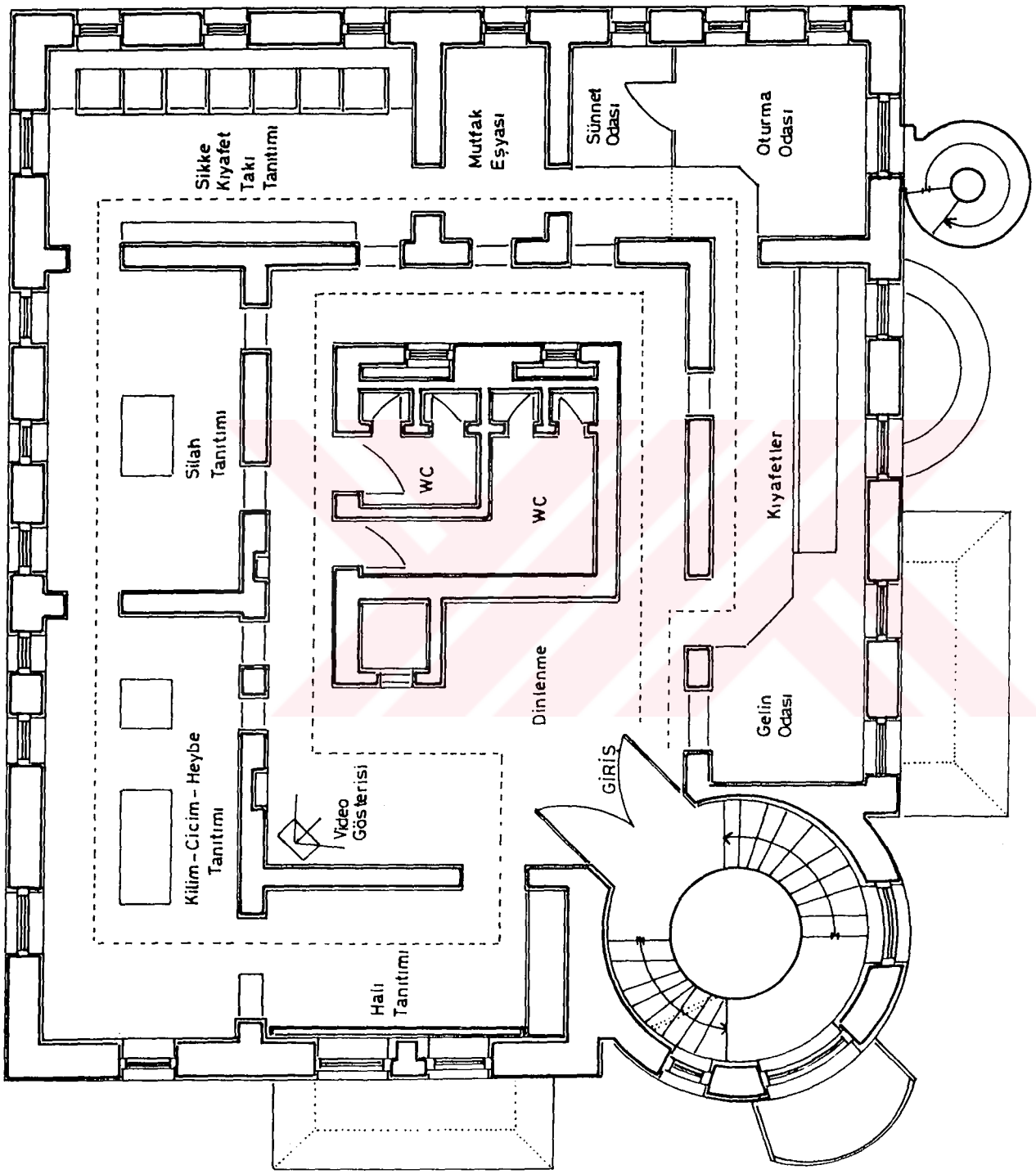
(Fotoğraf 1) İzmir Etnografya Müzesinin Eski Varyant' tan Görünümü

(Fotoğraf 2) İzmir Etnografya Müzesinin Genel Görünümü

1. TEŞHİR KAT PLANI

2. TEŞHİR KAT PLANI

1.2. DOKUMALARIN MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ

Köklü bir tarihi olan Anadolu muazzam sanat eserlerine sahiptir. Saray ve camilerde bulunan eserler Kurtuluş Savaşı sırasında yurt dışına kaçırılmış ve satılmıştır. "Merkezleri Amerika ve Avrupa'nın büyük şehirlerinde bulunan bir çok antika satış merkezlerinin görevlileri, İstanbul'da ve Anadolu'nun çeşitli yerlerinde, eski camileri, medreseleri, tekkeleri, imaretleri, köklü ailelerini gezerek antika değerine sahip eserleri cüzzi paralara yada yeni dokumalarla değişerek ülkelerine götürmüşlerdir. Avrupa müzeleri ve zengin ailelerin kolleksiyonlarına Anadolu'nun halıları, seccadeleri diğer sanat eserleri hep cüzzi paralarla müezzinlerden, imamlardan ve elindeki eserin kıymetini bilmeyen bilgisiz insanlardan gelmekteydi."[11] Cumhuriyetimizin ilanı, müzelerimizin kurulmaya başlaması ve " Etnografik Nitelikli Taşınır Kültür Varlıkları Hakkında Yönetmeliğin" Anayasaya girmesiyle önüne geçilmeye çalışılmıştır. Resmi gazetenin 13-08-1981 Tarihli 18488 sayılı " Korunması Gerekli Taşınır Kültür ve Tabiat Varlıklarının Tasnifi-Tescili ve Müzelere Alınmaları Hakkında Yönetmelik"de, eserlerin düzenlenip belgelenerek, değer biçecek komisyonların çalışma esaslarını kapsamaktadır.

Resmi gazetenin 4. Maddesinde geçen " Tasnif " kelimesi şöyle tanımlanmaktadır; 2863 Sayılı kanunun 23. Maddesinde belirtilen taşınır kültür ve tabiat varlıklarından; Korunması gerekli olanlarla olmayanların, müzelere alınacaklarla alınmayacakların ayrımıdır.

Tescil ise aynı sayılı resmi gazetede belirtilmektedir; Korunması gerekli taşınır kültür ve tabiat kültür varlıklarından, müzelere alınmayanların belge ve envanter listelerinin birer nüshasının müze dosyalarından muhafaza edilmesidir.

Resmi gazetede Etnografik Eser; Halkın hayat tarzını, kültürünü temsil eden araç ve gereçler dahil bilim, kültür, din, sanat ile ilgili, belge değeri bakımından korunması gerekli insan yapısı taşınırlar olarak tanımlanmaktadır.

---

[11] Kazım Dirik. ***Eski ve Yeni Türk Halıcılığı ve Cihan Halı Tipleri Panoraması***, İstabul 1938, s. 12

Müzelerimize eser geliş şekli, kanun ve yönetmeliklerle belirlenmiştir. Buna göre, İzmir Etnografya Müzesi'ne Halı-Kilim eserler, dört ayrı kanaldan gelmektedir;

Satın Alma Yoluyla Gelen Eserler,
Hibe Yolu İle Temin Edilenler,
Zor Alım (Müsadere/ İstirdat) Suretiyle Elde Edilenler,
Kurumların Elinde Bulunan Dokumaların Nakil Olması.[12]

Satın Alma Yoluyla Gelen Eserler: Eser sahibi, müzeye eserini satmak üzere başvurduğunda, müze idaresi tarafından, eserin öncelikle etnografik özellikte eser olup olmadığına karar verilir. Bu karar satış yapmak isteyen kişiye bildirilir. Tarihi eser olmayanlar, sahibine bir belge ile iade edilir. Belgede dokumanın tarifi yapılır ve sahibinin kimliği belirtilir. Müze tarafından alınması kararlaştırılmış olan eser için sahibine, emanete alındı belgesi verilir. Eserlerin müzeye alınmalarını, bilimsel esaslara göre yapmak, değerlerini belirlemek üzere " Değerlendirme Komisyonları " kurulur. Komisyon; Müze müdürünün veya müdür yardımcısının başkanlığında, üç kişiden az olmamak üzere uzman elemanlardan meydana gelir. Komisyon oluşturmasında yeterli eleman sağlanamazsa müze, çevre müzelerden eleman ister. Komisyonda kararlar çoğunlukla alınmaktadır, eşitlik halinde başkanın bulunduğu tarafın oyu esas alınır. Komisyon karar vermekte kendini yeterli görmezse, durum Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bildirilir. Bakanlıkça yeni bir komisyon oluşturulur.

Eser sahibi takdir edilen değere itiraz etmesi halinde, masrafı itiraz edene ait olmak üzere, bakanlıkça üst komisyon tarafından yeniden değerlendirme yapılır. Bu komisyon kararı kesindir. Eser sahibi, değere razı olup satmaya karar verirse, ayniyat işlemi gerçekleştirilir. Ayniyat; Eser sahibine paranın ödenmesi ve eserin satın alındığına dair belgenin verilmesi işlemidir. Fişlenen eserlerin bilgileri, envanter defterine geçirilerek, eser numaralandırılır. Eser sahibinin, değer takdirine son komisyon kararında da razı olmaması halinde, yurt dışına çıkarılamayacağını gösterir bir belge ile eser, sahibine teslim

---

[12] Çetin Anlağan," Çağdaş Müzecilik, Türk Müzeciliği ve Özel Müze" ***I. Müzecilik Sempozyumu (14-15 Ekim) Bildirileri***, İstanbul 1994, s. 31-35

edilir. Bir yıl içinde sahiplerince geri alınmayan eserler, müzelerde saklanabilir veya usulüne uygun olarak devletçe satılabilir.

Hibe Yoluyla Temin Edilenler: Müzeye hibe etmek amacıyla, sahibi tarafından getirilen eser, müze yetkililerinin incelemesi için teslim fişiyle alınır. Müze yetkilileriyle oluşturulan komisyon, eseri inceleyerek fiyat taktirini ve eserin tarihsel, sanatsal özelliklerini saptar. Hazırlanan rapor ışığında eser, envanter kayıtlarına geçirilip numaralandırılır. Eser sahibine eserin, müze tarafından hibe olarak alındığına dair belge verilir. Bir çok müzemiz, hibe olarak alınan eserlerle zenginleşmektedir. Kısıtlı olan maddi imkanlar sebebiyle müzelerimizin eser satın alması oldukça güçtür.

Hibe edilmek istenen eserler çok yıpranmış, teşhire çıkamayacak, geri kazanılamayacak durumda iseler " Etütlük " kaydına alınır. Etütlük, üzerinde çalışma yapılmak için ayrılmış, geri kazanılamayacak durumdaki eserlere denmektedir. Müzede, teşhir yada depoda bulunan eserlerde bozulma gözlenirse, normal envanterden düşülüp, etütlük envanter numarasıyla belgelenir. Normal envanterden eserin çıkarılabilmesi için, eserin fotoğrafı çekilir, rapor hazırlanarak Ankara Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü'ne gönderilir. Oluşturulan komisyonun kararıyla eser, envanterden düşülerek, etütlük numarası verilir. İzmir Etnografya Müzesi'nde etütlük eser kayıtlı değildir.

Zor Alım (İstirdat/ Müsadere) : Tarihi eserlerimizin yurt dışına çıkarılması ve yurda sokulması yönetmeliklerle belirlenmiştir. " Jeolojik, tarih öncesi ve tarihi devirlere ait olup, jeoloji, antropoloji, prehistoria, arkeoloji ve sanat tarihi açılarından belge değeri taşıyan ve ait oldukları dönemin sosyal, kültürel, teknik ve ilmi özelliklerini yansıtan her türlü kültür ve tabiat varlıkları, Osmanlı İmparatorluğu dönemi sonuna kadar olan Türk Milletinin gelenek ve göreneklerini, dini inançlarını sembolize eden, nadir olan, müze kolleksiyonlarını tamamlayıcı nitelikte bulunan, belge değeri taşıyan Etnografik nitelikteki kültür varlıkları ile Milli Mücadeleye, Türkiye Cumhuriyeti Tarihine ve Atatürk'e ait korunması gerekli taşınır kültür varlıkları yurt dışına çıkarılamaz.

Bu özelliklerin dışında kalan etnografik nitelikteki taşınır kültür varlıkları yurt

dışına çıkarılabilir. Yurt dışına çıkartılmak istenen tarihi eser sayılmayan etnografik eşyalar Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müzeleri kontrolüyle " Yurt Dışına Çıkarılabilir " raporuyla belgelenerek yurt dışına çıkmasına izin verilir.
Müzelerin kontrolünden geçmeyen her türlü taşınır kültür varlığının değerlendirilmesi için, bakanlık ihtiyaç duyduğunda, bakanlığa bağlı müzelerden arkeoloji, etnoloji, sanat tarihi gibi bilim dallarında öğrenim görmüş elemanlarını ihtiyaç duyulan, gümrük kapılarında görevlendirebilir. Yapılan kontrol sonunda, yurt dışına çıkmasında sakınca görülen eserler " Yurt Dışına Çıkarılamaz " belgesiyle sahiplerine teslim edilir." [13]

Yasadışı yollarla yurt dışına kaçırılmak istenen eserlere, polis tarafından el konulur. Polis tarafından tutulan tutanakla eserler, yapılacak olan mahkeme süresince bakanlık müzesinde tutulur. Mahkeme sonucunda, eserleri yurt dışına kaçırmaktan suçlu bulunan kişinin elinden, eserler bakanlık tarafından alınarak müzenin envanter defterine geçirilir.

Ülkemizi ziyarete gelen turistlerin, ziyaretleri sırasında satın aldıkları eserler, gümrüklerde kontrolden geçirilmektedir. Kontrol sonucunda, antika değer taşımayan eserlerin yurt dışına çıkartılmasına ilişkin rapor hazırlanır. Ancak, yurt dışına çıkarılamaz raporu alan eserler bakanlığa ait müzeler tarafından alınır ve oluşturulan komisyon kararı ile, fiyat taktiri yapılır. Belirlenen ücret turiste ödenerek eser müzede kalır.

"Yurt dışından taşınır kültür ve tabiat varlığı getirmek serbesttir. Kültür varlıklarını getirenler, bunların her birinin niteliklerini (Adı, cinsi, ölçüsü gibi) belirten fotoğraflı envanter listesini , yurda girişlerinde beyan etmek ve bu listenin bir örneğini ilgili müzelere vermek zorundadır.

Müzayede amacıyla getirilen kültür varlıkları için, müzayedenin yapılacağı yerdeki müze müdürlüğüne, müzayede tarihinden en az bir ay önce baş vurmalıdır. Yurt dışından getirilen taşınır kültür varlıklarından, müze kolleksiyonlarını tamamlayıcı

---

[13] Etnografik Nitelikli Taşınır Kültür Varlıkları Hakkında Yönetmelik, ***Resmi Gazete***, Tarih:03-05-1988 Sayı ;19803, Madde; 4-5, s. A-436

nitelikte görülenlerin satın alma hakkı öncelikle ilgili müzelere aittir. Müzelerce satın alınmayanların satışı yapılabilir. Yurt dışından getirilen taşınır kültür varlıklarının,

değerlerini takdir etmek üzere " Değerlendirme Komisyonları " kurulur. Değerlendirme komisyonları, ilgili müzeden iki uzman, üniversitelerin ilgili bölümlerinden seçilecek iki temsilci ile taşınır kültür varlığı ticareti yapanlar adına katılacak bir temsilciden meydana gelmektedir.

Yurt dışından getirilen kültür varlıklarından, yurt içinde satışı yapılanlara dair belge ilgili müzeye verilir. Yurda giriş sırasında yapılan, envanter listesinden çıkarılır. Satışı yapılamayan eserlerin yurt dışına çıkartılması serbesttir." [14]

Kurumların Elinde Bulunan Eserlerin Nakil Olması: Camilerde bulunan eserlerin, müzede incelemesi yapılarak envanter defterine kayıtları gerçekleştirilir. Müzeler arası yapılan görüşmelerle, müze kolleksiyonunu tamamlayacak olan eserler nakil edilebilmektedir. Nakil işlemlerinde eserle birlikte, envanter bilgileri de alınmaktadır. Müzede yapılacak olan bina onarımı ya da müze taşınması gibi sebeplerle eserler, geçici olarak çevre müzelere nakil edilebilmektedir.

İzmir Etnografya Müzesi'ne bu kanallarla gelen eserlerin, envanter kaydı yapılarak, durumuna ve özelliğine göre depoda muhafaza edilmekte ya da teşhirde, izleyiciye sunulmaktadır. Müzenin teşhirinde; 32 halı, 28 kilim, depoda ise; 26 halı, 70 kilim, toplam olarak 156 dokuma bulunmaktadır.

[14] Madde; 6,*Agk*, (Resmi Gazete) s. A 436, A 437

1.3. İZMİR ETNOGRAFYA MÜZESİNDE TEŞHİR VE DEPODA BULUNAN HALI KİLİMLERİN ENVANTERLERİ

1.3.1. TEŞHİRDE BULUNAN HALI VE KİLİMLERİN ENVANTER SIRASINA GÖRE LİSTESİ

ENVANTER NO	MÜZEDEKİ YERİ	KULLANIM ALANI	YÖRESİ
58	Kat 2 vitrin 28	Mushaf Torbası	Çanakkale
211	Halı Reyonu 1	Yaygı	Gördes
275	Kat 2 Vitrin 28	Kahve Değirmeni Torbası	Sındırgı
277	Kat 2 Vitrin 28	Yaygı	Bergama
654	Halı Reyonu 1	Yaygı	Gördes
656	Halı Reyonu 1	Yaygı	Kula
657	Kat 2 Açık Teşhir	Yaygı	Kula
658	Kat 2 Açık Teşhir	Seccade	Kula
665	Kilim Halı Odası 2	Yaygı	BergamaKaradere
666	Halı Reyonu 1	Yaygı	Gördes
667	Halı Reyonu 1	Yaygı	Gördes
723	Kat 2 Oturma Odası	Yaygı	Gördes
724	Halı Reyonu 1	Yaygı	Kula
733	Kat 2 Oturma Odası	Yaygı	Konya
742	Kilim Halı Odası 2	Yaygı	Milas
743	Kat 2 Oturma Odası	Seccade	Yuntdağı
744	Kat 2 Gelin Odası	Seccade	Çanakkale Ezine
809	Halı Reyonu 1	Yaygı	Milas
871	Kat 2 Oturma Odası	Yaygı	Çanakkale
873	Kat 2 Sünnet Odası	Yaygı	Gördes
918	Kat 2 Oturma Odası	Yaygı	Milas
927	Kat 2 Gelin Odası	Yaygı	Kula
928	Halı Reyonu 1	Seccade	Kula
952	Kilim Halı Odası 2	Yaygı	Bergama

ENVANTER NO	MÜZEDEKİ YERİ	KULLANIM ALANI	YÖRESİ
1137	Kat 2 Gelin Odası	Yaygı	İran Ferhan
1138	Kat 2 Gelin Odası	Yaygı	Kayseri
1141	Kat 2 Gelin Odası	Yaygı	Niğde Avanos
1351	Kat 2 Oturma Odası	Yaygı	Yün Kozak
1352	Kilim Halı Odası	Seccade	Bergama
1359	Kat 2 Pano 1	Heybe	Bergama Kozak
1360	Kilim Halı Odası	Heybe	Yağcıbedir
1691	Kat 2 Pano 1	Heybe	Yağcıbedir
2380	Kat 2 Açık Teşhir	Halı Tezgahı	_____

Tablo (1) Teşhirde Bulunan Halıların Envanter Sırasına Göre Listesi

ENVANTER NO	MÜZEDEKİ YERİ	KULLANIM ALANI	YÖRESİ
60	Kat 2 Vitrin 28	Torba	Yuntdağı
273	Kat 2 Vitrin 28	Güvey Torbası	Bergama
274	Kat 2 Vitrin 27	Mushaf Torbası	Sındırgı
683	Kat 2 Pano 2	Yaygı	Bergama Kozak
714	Kat 2 Mutfak	Yaygı	Fethiye
715	Kilim Halı Odası 2	Gelin Çuvalı	Güney Anadolu
719	Kilim Halı Odası	Yastık	Helvacıköy
811	Kat 2 Vitrin 28	Heybe	Kütahya Emet
876	Kilim Halı Odası 2	Yaygı	Afyon
917	Kilim Halı Odası 2	Yaygı	Helvacıköy
979	Kilim Halı Odası 2	Çuval	Yağcıbedir
1050	Kilim Halı Odası 2	Yaygı	Helvacıköy
1052	Kilim Halı Odası 2	Yaygı	Helvacıköy
1244	Kilim Halı Odası 2	Çuval	Bergama
1246	Kilim Halı Odası 2	Yastık	Eşme Uşak
1247	Kat 2 Oturma Odası	Yastık	Uşak
1356	Kat 2 Pano 2	Perde Başlığı	Afyon Dazkırı
1358	Kat 2 Pano 1	Torba	Yuntdağı
1363	Kat 2 Pano 1	Torba	Bergama Kozak
1364	Kat 2 Vitrin 28	Torba	Bergama
1365	Kat 2 Vitrin 28	Torba	Yuntdağı
1366	Kat 1 Vitrin 10	Torba	Bergama Yenice
1367	Kat 2 Pano 1	Torba	Yuntdağı
1368	Kat 2 Pano 1	Torba	Yuntdağı
1369	Kat 2 Pano 1	Torba	Yuntdağı
1370	Kilim Halı Odası 2	Arkalaç	Yuntdağı
1371	Kat 2 Pano 1	Torba	Yundağı
1674	Kat 2 Vitrin 27	Torba	Yuntdağı

Tablo (2) Teşhirde Bulunan Kilimlerin Envanter Sırasına Göre Listesi

1.3.2. DEPODA BULUNAN HALI VE KİLİMLERİN ENVANTER SIRASINA GÖRE LİSTESİ

ENVANTER NO	MÜZEDEKİ YERİ	KULLANIM ALANI	YÖRESİ
210	Depo H 4	Yaygı	İsfahan
627	Depo H 4	Yaygı	Kayseri
664	Depo A 4	Yaygı	Kula
665	Depo H 4	Yaygı	Kula
668	Depo H 3	Yaygı	Ladik
684	Depo H 3	Yolluk	Kars
707	Depo H 2	Seccade	Yörük
745	Depo H 3	Seccade	Balıkesir
857	Depo H 4	Seccade	Dağistan
872	Depo H 1	Yaygı	Konya
874	Depo H 2	Yaygı	Gördes
878	Depo H 2	Yaygı	Ladik
934	Depo H 3	Seccade	Yahyalı
951	Depo H 2	Seccade	Konya
1075	Depo H 2	Yaygı	Niğde Bor
1139	Depo H 4	Saf Seccade	Kayseri
1140	Depo H 4	Yaygı	Kayseri
1257	Depo H 4	Yaygı	Hereke
1350	Depo H 3	Seccade	Yuntdağı
1357	Depo H 2	Yastık Yüzü	Kırşehir
1697	Depo H 2	Yaygı	Yuntdağı
2878	Depo G-1	Heybe	Yağcıbedir
2879	Depo H 2	Heybe	Niğde
2906	Depo A 2	Yaygı	Kars
2907	Depo A 2	Yaygı	Yuntdağı
2988	Depo H 3	Yaygı	Kula

Tablo (3) Depoda Bulunan Halıların Envanter Sırasına Göre Listesi

ENVANTER NO	MÜZEDEKİ YERİ	KULLANIM ALANI	YÖRESİ
217	Depo F 1	Heybe	Helvacıköy
634	Depo F 2	Seccade	Kars
635	Depo F 3	Yolluk	Van
636	Depo F 4	Yaygı	Konya
660	Depo G 12	Seccade	Yuntdağı
708	Depo F 3	Çuval	Fethiye
709	Depo F 1	Çuval	Fethiye
710	Depo F 1	Sırt Çulu	
741	Depo G 3	Yaygı	Alanya
767	Depo F 2	Çuval	Mersin Mut
810	Depo F 3	Yolluk	Helvacıköy
875	Depo F 1	Çuval	Bergama
938	Depo G 12	Yaygı	Kayseri
939	Depo G 12	Seccade	Sivas Avşar
940	Depo F 4	Yaygı	Maraş
941	Depo G 1	Yaygı	Konya
942	Depo F 3	Yaygı	Kahraman Maraş
943	Depo C 3	Yaygı	Avşar
944	Depo F 2	Yaygı	Maraş
945	Depo F 4	Yolluk	Avşar
946	Depo G 3	Yaygı	Avşar
953	Depo G 3	Seccade	Afyon
969	Depo G 2	Seccade	Kırşehir
970	Depo F 3	Yaygı	Denizli
971	Depo G 2	Seccade	Hevacıköy
972	Depo G 2	Seccade	BergamaKaradere
973	Depo G 2	Yaygı	Helvacıköy
974	Depo F 1	Çuval Yüzü	Konya
976	Depo G 3	Seccade	Helvacıköy

ENVANTER NO	MÜZEDEKİ TERİ	KULLANIM ALANI	YÖRESİ
977	Depo G 3	Seccade	Balıkesir
978	Depo F 1	Çuval	Balıkesir
980	Depo F 4	Torba	Bergama
981	Depo F 3	Torba	Kürt
982	Depo G 3	Yastık	Kürt
983	Depo G 1	Seccade	Afyon
984	Depo G 1	Yaygı	İran Sine
995	Depo G 2	Yolluk	Maraş
996	Depo F 5	Yaygı	Denizli
997	Depo G 2	Yaygı	Denizli
998	Depo F 5	Yastık Yüzü	Bergama
999	Depo G 2	Yastık Yüzü	Yağcıbedir
1000	Depo F 2	Yastık Yüzü	Bergama
1001	Depo F 5	Yastık	Antalya
1002	Depo G 2	Yaygı	Antalya
1003	Depo F 5	Yaygı	Bergama
1004	Depo G 3	Yaygı	Afyon
1018	Depo F 2	Yaygı	Konya
1019	Depo G 3	Yaygı	Kars
1037	Depo G 5	Yaygı	Karabağ
1047	Depo G 3	Yaygı	Fethiye
1048	Depo G 3	Yaygı	Denizli
1049	Depo F 4	Yaygı	Antalya
1051	Depo F 3	Yaygı	Denizli
1117	Depo F 5	Yaygı	Van
1118	Depo F 3	Yaygı	Denizli
1121	Depo F 1	Yaygı	Bergama
1242	Depo G 2	Çuval	Mersin Mut

ENVANTER NO	MÜZEDEKİ YERİ	KULLANIM ALANI	YÖRESİ
1243	Depo G 2	Çuval	Mersin Mut
1245	Depo G 3	Çuval	Mersin Mut
1353	Depo F 5	Yaygı	Yuntdağı
1354	Depo F 2	Yolluk	Afyon Dazkırı
1355	Depo F 2	Yaygı	BergamaKaradere
1361	Depo F 4	Çuval	Bergama
1362	Depo F 4	Çuval	Bergama
1692	Depo F 2	Yaygı	Konya
1696	Depo F 5	Yaygı	Gazi Antep
1727	Depo F 1	Çuval	Bergama
1767	Depo F 1	Çuval	Bergama
2903	Depo C 3	Seccade	Kula

Tablo (4) Depoda Bulunan Kilimlerin Envanter Sırasına Göre Listesi

Müzenin envanter kayıt sistematiği içinde, depoda bulunan halı ve kilimlerin metal raflarına; A 2, A 4,

F 1, F 2, F 3, F 4, F 5

G 1, G 2, G 3, G 12

H 2, H 3, H 4

harf ve numaraları verilmiştir. Halı, kilim ve diğer düz dokuma yaygılarının tasnifi bu numaralandırılmada göz önüne alınmamıştır. Raflarda dokumalar, tekniklerine göre yerleştirilmemiştir.

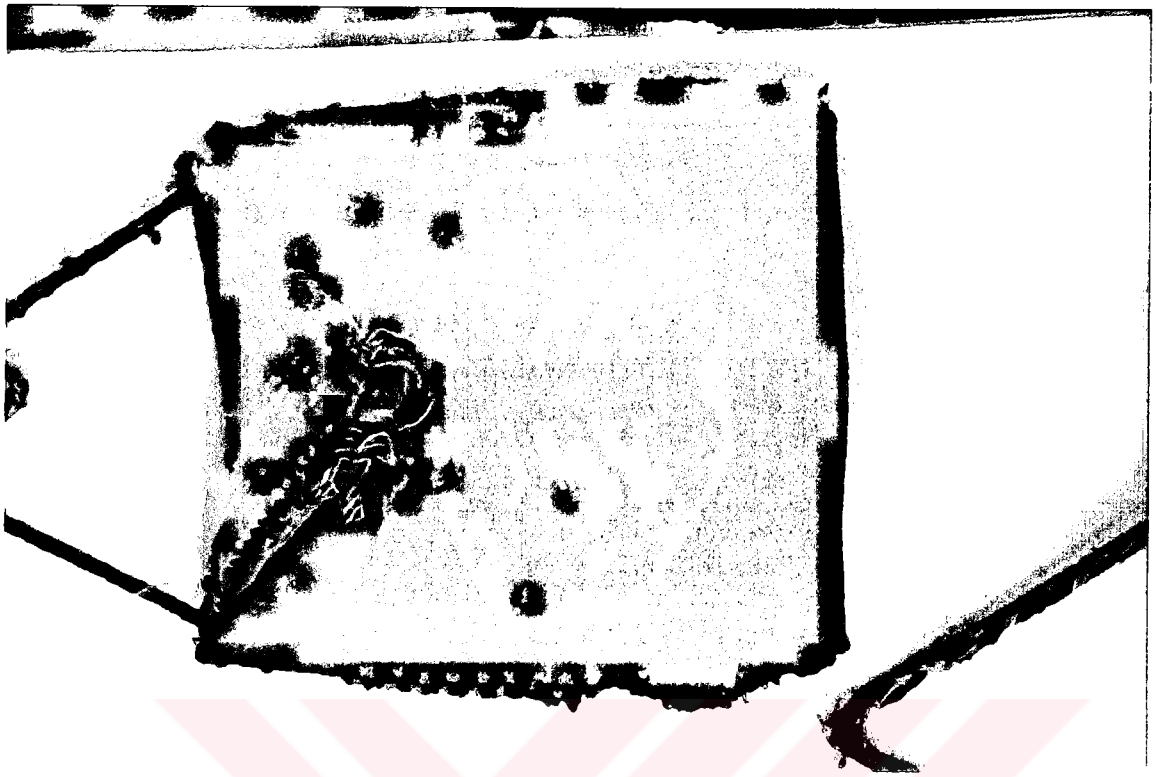
1.4. İZMİR ETNOGRAFYA MÜZESİNDE BULUNAN HALI VE KİLİMLERİN ENVANTER SIRASINA GÖRE KATALOGLANMASI

1.4.1. TEŞHİRDE BULUNAN HALI VE KİLİMLERİN KATALOGLANMASI

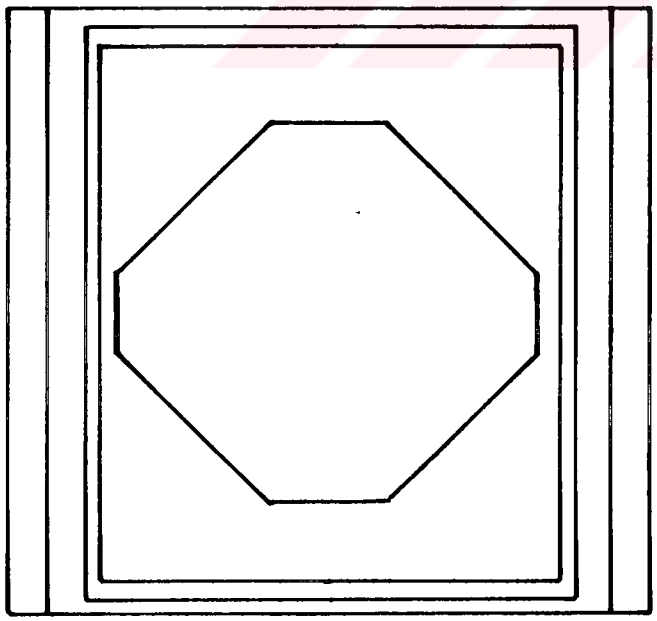
İzmir Etnografya Müzesi' nin teşhirinde bulunan 32 halı ve 28 kilimin fotoğrafi çekilerek, müze envanter defteri incelenmiştir. Envanter defterinde yanlış yada eksik bilgiler saptanarak yeniden bilgi fişi oluşturulmuştur. Envanter sıralaması, küçük rakamdan büyük rakkama doğru yapılmıştır.

Genellikle dokumaların yöreleri, motif isimleri, dokuma teknikleri envanter defterinde yanlış kayıtlıdır. Bu tip hatalar saptanarak oluşturulan yeni fişte düzeltilmiştir ve yanlışlık belirtilmiştir. Eserlerin hammaddeleri incelenmiş, kalite analizleri yapılmıştır. Bazı eserlerin, vitrin içinde olması yada çok yıpranmış olması sebebiyle yakından incelenememiş, bu nedenle kalite analizleri ve hammadde tespitleri yapılamamıştır. Depo ve teşhirde bulunan halıların etlik, kalın bordür, ince bordürlerle orta kısmın boyutları saptanmıştır. Depoda bulunan halıların yakından incelenebilme avantajıyla çözgü bükümleri belirlenebilmiştir.

Dokumaların şemaları çizilerek kompozisyon özelliği belirlenmiş, motifleri incelenmiştir. Dokumaların kullanım alanları, renkleri ve bugünkü durumları incelenerek eserlerin kataloglanması yapılmıştır.

(Fotoğraf 3) Envanter No: 58

(Şema 1) Envanter No: 58

FOTOĞRAF NO : 3

ŞEMA NO : 1

ENVANTER NO : 58

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Vitrin: 28

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Emine Kaya'dan Satın Alma

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/ Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI :

KALİTESİ :

BOYUTU :

YÖRESİ : Çanakkale[15]

KULLANIM ALANI : Mushaf Torbası

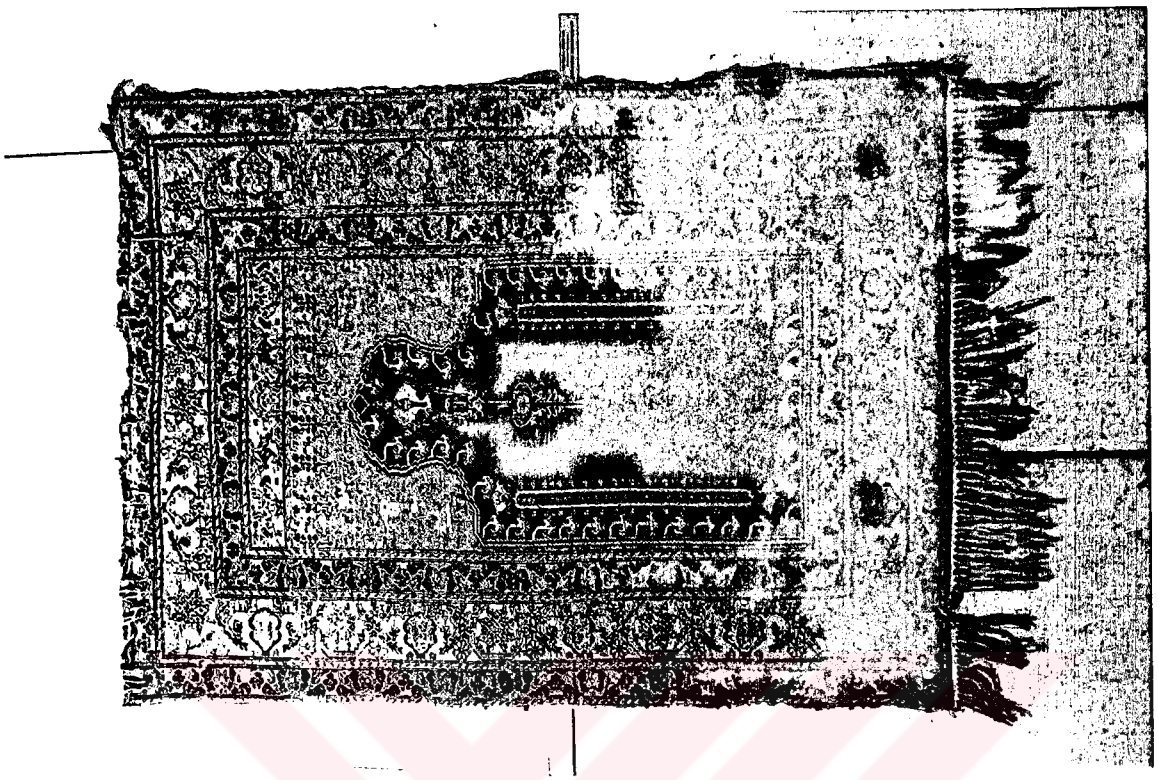
ESERİN DURUMU : Mushafin kapağında sökülmeler mevcuttur.

RENK ÖZELLİĞİ : Zemin solmuş vişne çürüğü, torbanın iki ucunda bulunan kilim kısmında kiremit kırmızısı kullanılmıştır. Motiflerde siyah, vişne çürüğü, krem renği bulunmaktadır.

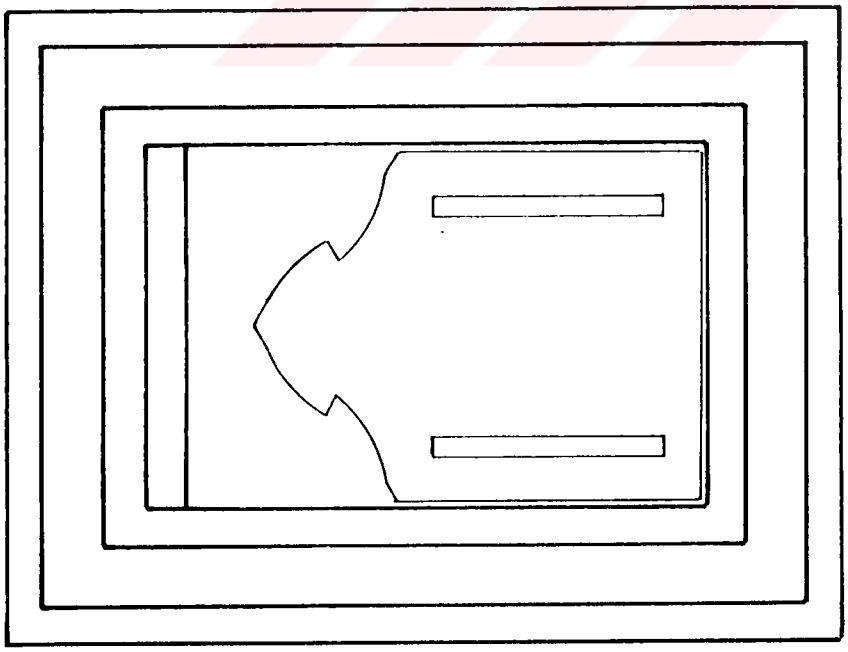
MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Mushaf torbasının bordürü, ince zincirle dolanılmış, ortada büyük sekizgenin içinde geometriksel yaprak motifleri bulunmaktadır. Torbanın sapı, motiflerde kullanılan iplerin örülmesi ile oluşturulmuştur.

---

[15] **Muammer Çetiz' le yapılan görüşmede alınan bilgiye dayanarak, yöre saptanmıştır, 1988**

(Fotoğraf 4) Envanter No: 211)

(Şema 2) Envanter No: 211

FOTOĞRAF NO : 4

ŞEMA NO : 2

ENVANTER NO : 211

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Halı Odası: 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Satın Alma

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 yy.

KALİTESİ : 30x45

BOYUTU : 136x225cm

YÖRESİ : Manisa / Gördes

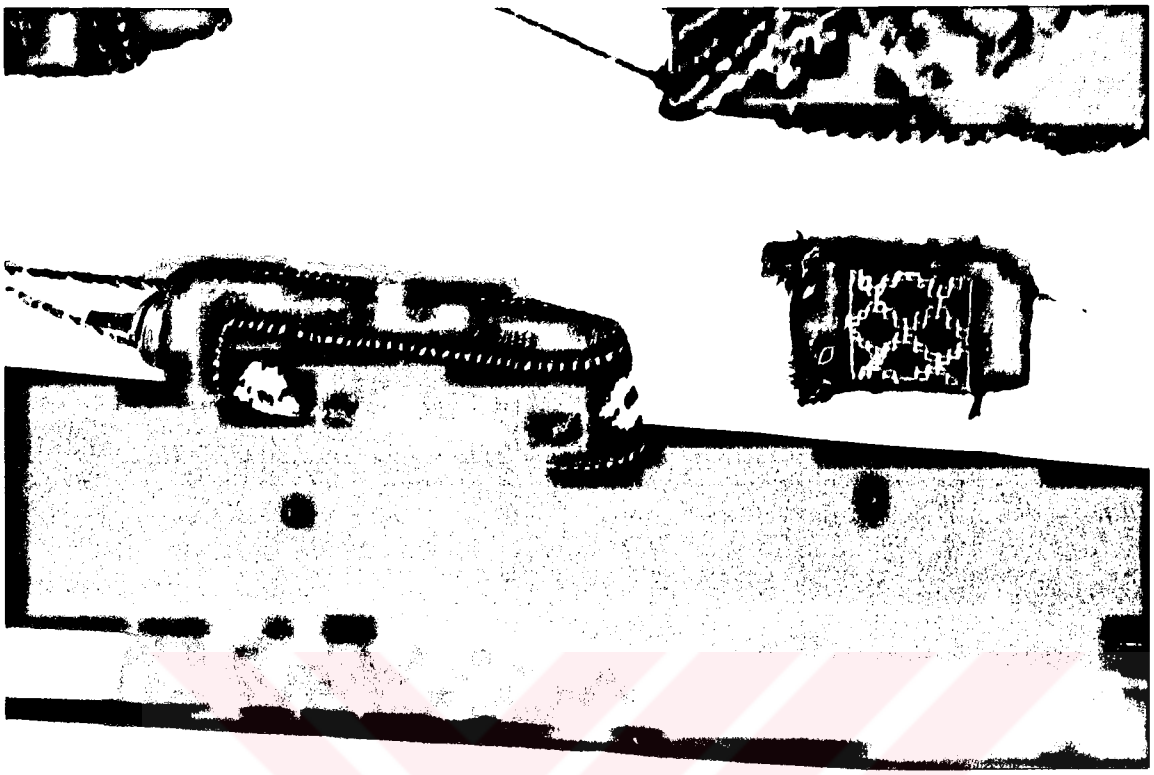
KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Eserin, etlik ve saçakları söküktür.

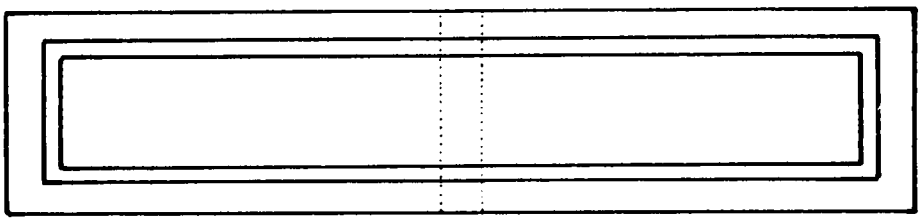
RENK ÖZELLİĞİ : Gördes halılarının karakteristik renk özelliğini taşımaktadır. Bordür zemininde, sarı tonları hakimdir. Orta mihrap zemininde kırmızı, motiflerde sarı, kahverengi, kırmızı, açık mavi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 5 cm. İnce Bordür: 8 cm. Kalın Bordür: 17 cm. Orta Bölüm: 68 cm.

İki ince, bir kalın bordürü, su yolu motifi çevrelemektedir. Bordürde stilize çiçek ve yaprak motifi bulunmaktadır. Mihrap kemeri içinde, stilize bitki motifleri dokunmuştur. Mihraptan sarkan kandil, dekoratif amacın yanı sıra ilahi ışığın sembolüdür. Kitabelikte bulunan çiçek demetleri, cenneti sembolize eder.

(Fotoğraf 5) Envanter No: 275

(Şema 3) Envanter No: 275

FOTOĞRAF NO : 5

ŞEMA NO : 3

ENVANTER NO : 275

MÜZEDEKİ YERİ : Teşhir Kat: 2 Vitrin: 27

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : İzmir Kadınlar Birliği'nden Hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı ve Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 yy.

KALİTESİ :

BOYUTU :

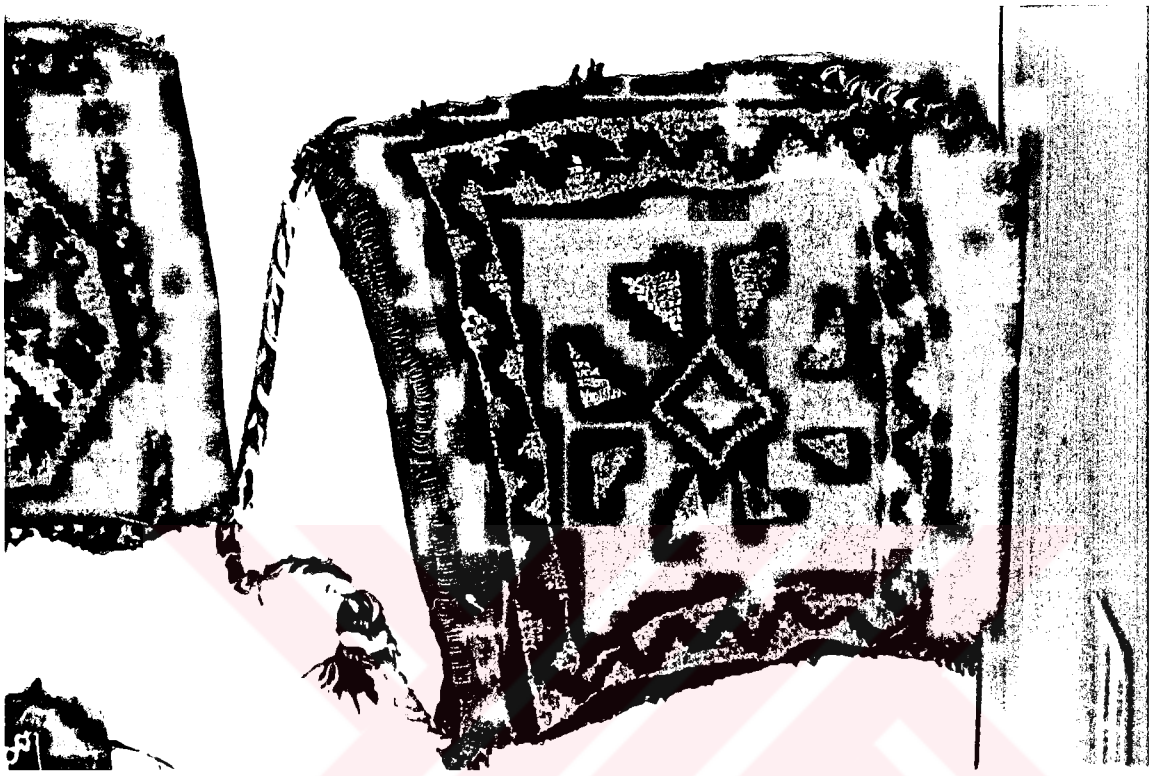
YÖRESİ : Sındırgı

KULLANIM ALANI : Kahve Değirmeni Torbası

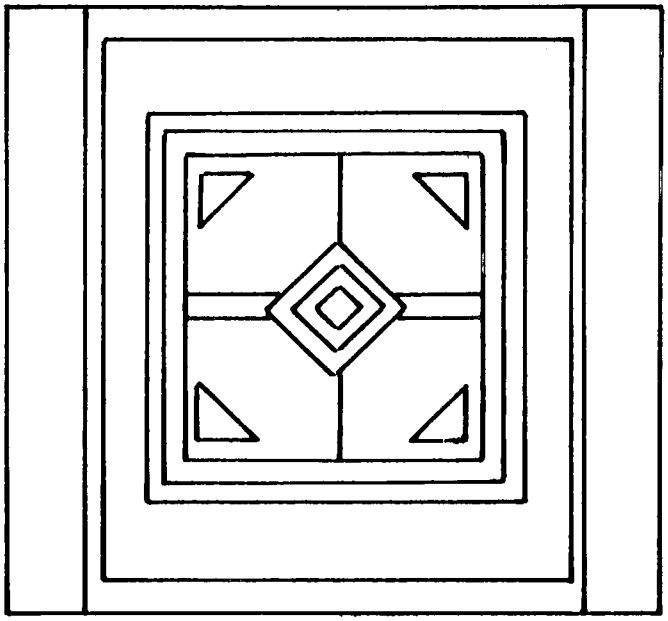
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordo, mavi, krem kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Değirmenin orta kısmı, halı olarak dokunmuştur. Sapı, dokumada kullanılan iplerin birbirine sarılmasıyla oluşturulmuştur. Stilize edilmiş çiçek motifleri tek sıra halinde dokumanın ortasında bulunmaktadır.

(Fotoğraf 6) Envanter No: 277

(Şema 4) Envanter No: 277

FOTOĞRAF NO : 6

ŞEMA NO : 4

ENVANTER NO : 277

MÜZEDEKİ YERİ : Teşhir Kat: 2 Vitrin: 27

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : İzmir Kadınlar Birliğinden Hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 yy.

KALİTESİ :

BOYUTU :

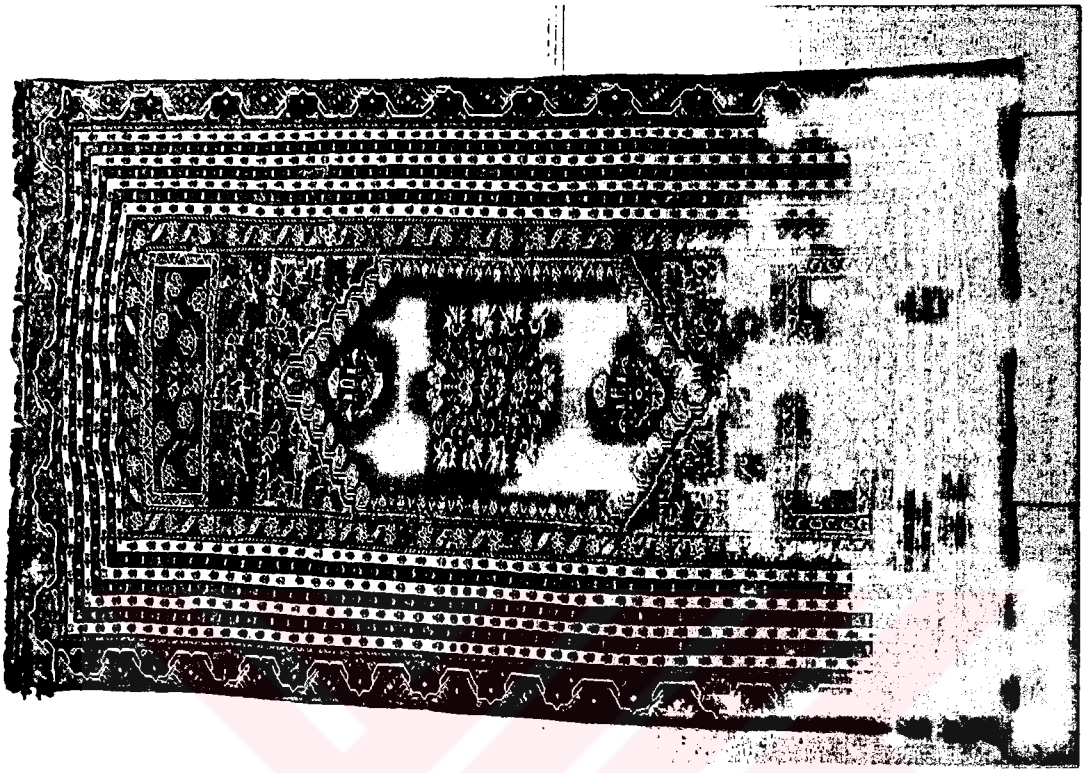
YÖRESİ : Bergama

KULLANIM ALANI : Mushaf Torbası

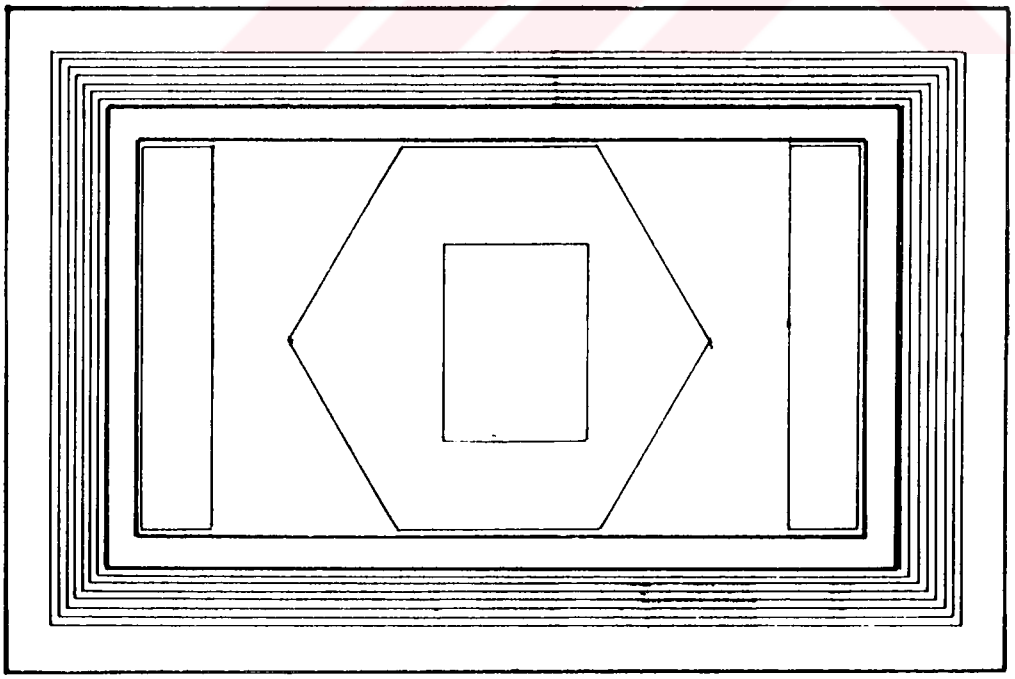
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir. .

RENK ÖZELLİĞİ : Krem, vişne çürüğü, siyah, kiremit kırmızısı kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Torbanın çevresini su yolu motifi dolanmıştır. Orta kısımdaki karenin içine altıgenler yerleştirilmiştir. En ortada göz motifi bulunmaktadır.

(Fotoğraf 7) Envanter No: 654

(Şema 5) Envanter No: 654

FOTOĞRAF NO : 7

ŞEMA NO : 5

ENVANTER NO : 654

MÜZEDEKİ YERİ : Kat 2 Halı Odası

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolaktan Satın Alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 7000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/ Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Pamuk

İLME : Yün

YÜZYILI : 18. YY' lın İkinci yarısı.

KALİTESİ : 30x45

BOYUTU : 122x188 cm.

YÖRESİ : Manisa / Gördes

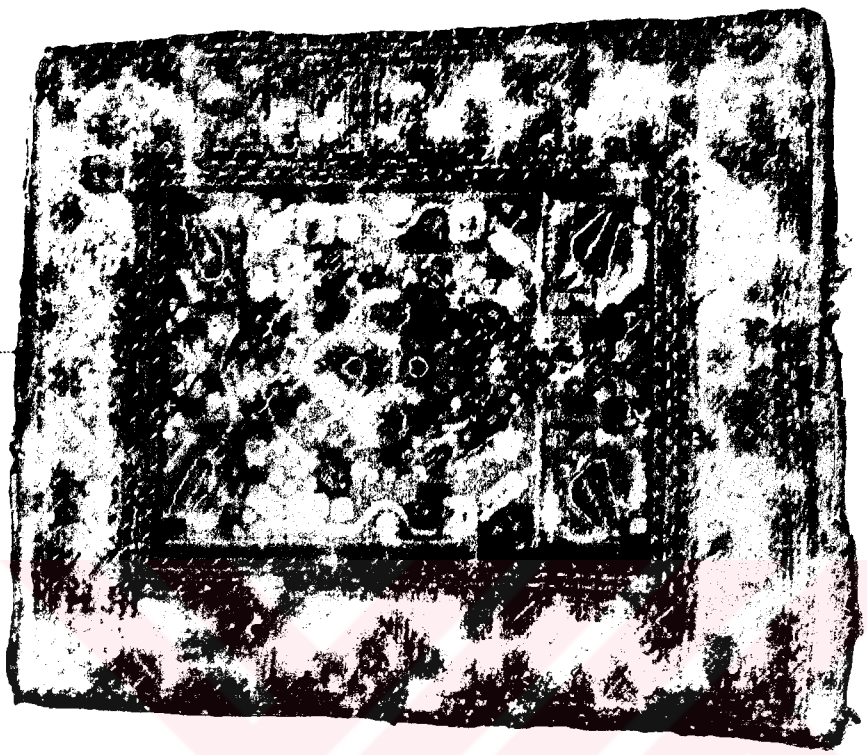
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Saçak kısmı zarar görmüştür. Bazı kısımları tamir edilmiştir. Renklerde hafif solmalar gözlenmiştir.

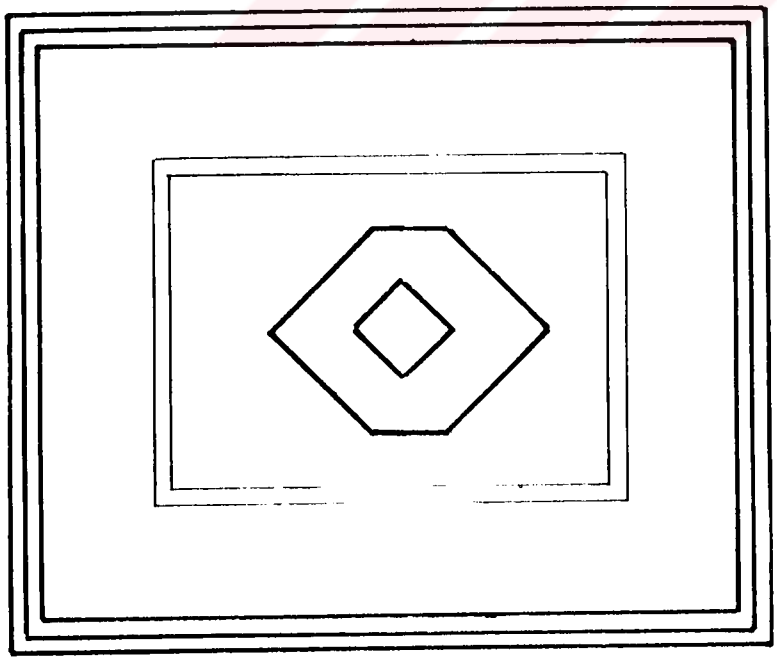
RENK ÖZELLİĞİ : Zeminde kırmızı hakimdir. Yedi sıradan oluşan ince bordürde, kırmızı ve krem rengi kullanılmıştır. Motiflerde; Lacivert, yeşil, krem ve kırmızı görmemiz mümkündür.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 3 cm. Dış Kalın Bordür: 8 cm . Marpuçlar: 3'er cm. İç İnce Bordür: 7 cm. Orta Bölüm: 50 cm.

En dışta kalan geniş bordürde, çiçek ve yaprakların birleştirilmesiyle oluşturulmuş taçlar bulunmaktadır. Halıya "ÇUBUKLU" (MARPUÇLU) ismini veren 7 ince bordürde stilize çiçekler dokunmuştur. Orta kısım çift mihraptan oluşmuştur. Mihrabın ortasında çiçeklerden bir göbek mevcuttur. İki mihrabın üzerinde içinde çiçek kompozisyonu bulunan çerçeveler yer alır.

(Fotoğraf 8) Envanter No: 656

(Şema 6) Envanter No: 656

FOTOĞRAF NO : 8

ŞEMA NO : 6

ENVANTER NO : 656

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Halı Odası

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak'tan 1968 tarihinde satın Alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 600 TL

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 19 yy.

KALİTESİ : 30x30

BOYUTU : 116x132 cm

YÖRESİ : Kula

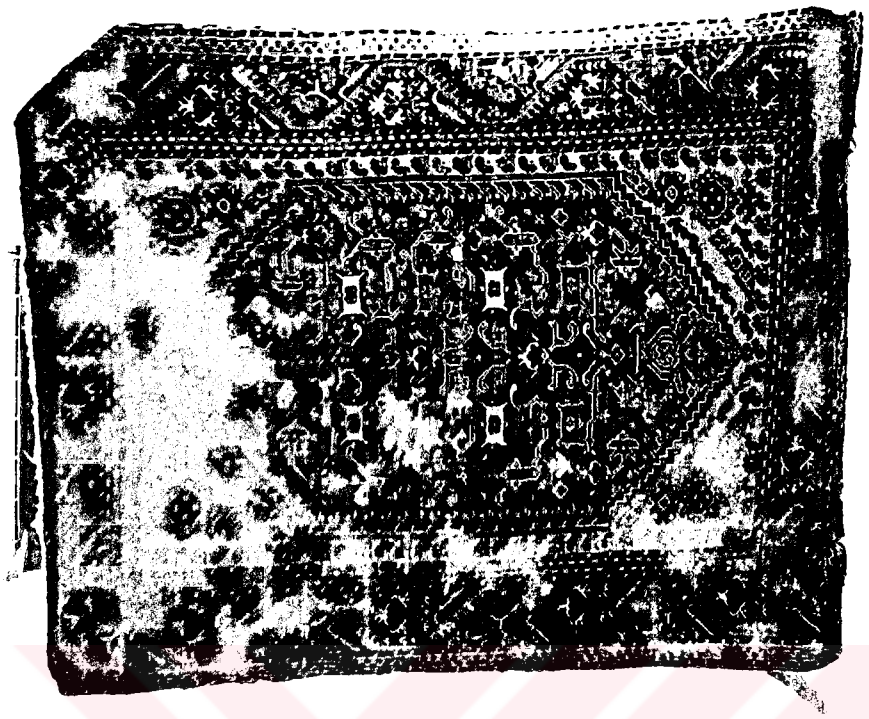
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Yer yer renklerde solmalar gözlenmiştir. Saçaklarda kopmalar ve sökülmeler mevcuttur.

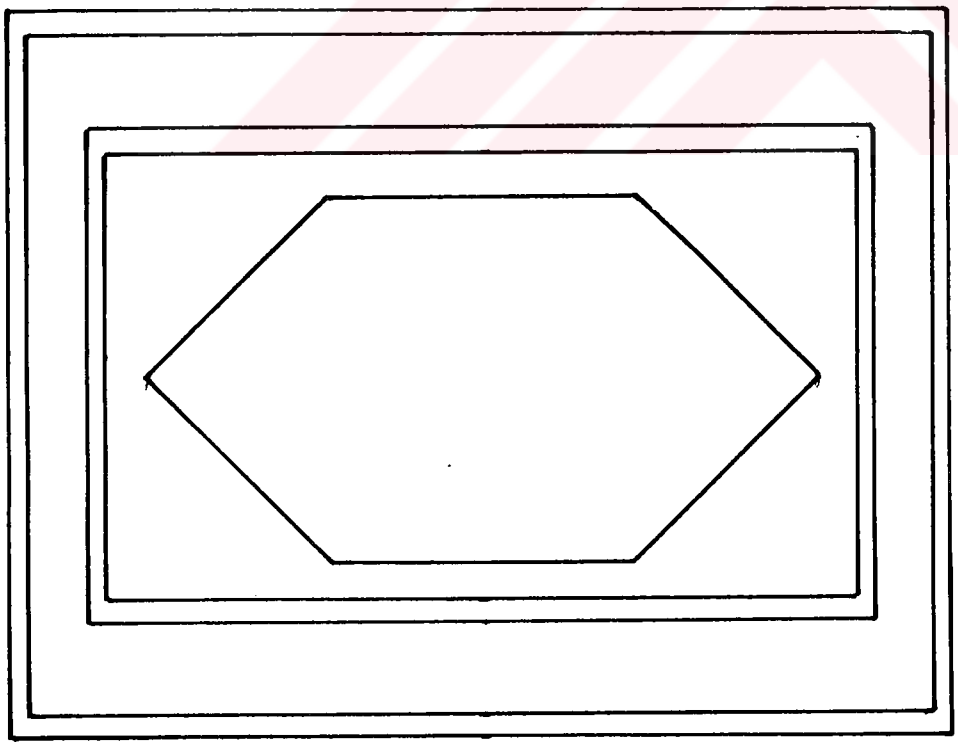
RENK ÖZELLİĞİ : Bordür ve orta kompozisyonda bulunan motiflerde kırmızı, bordür ve orta zeminde kahverengi, motiflerde yer yer yeşil kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 2 cm. Kilim Örgüsü: 8 cm. Dış İnce Bordür: 8 cm. Kalın Bordür: 21 cm. İç İnce Bordür: 8 cm. Orta Kısım: 64 cm dir.

Kula Halıları içinde motif karakteri ve kompozisyon özelliği ile "YILANLI KULA" halıları grubuna girmektedir. Karanfilin çiçek ve dallarıyla bordürü çevrelemesi ve orta kompozisyonda, stilize çiçeklerle göbeğin ejderhadan oluşturulması ,Yılanlı Kula'ya has bir özelliktir.

(Fotoğraf 9) Envanter No: 657

(Şema 7) Envanter No: 657

FOTOĞRAF NO : 9

ŞEMA NO : 7

ENVANTER NO : 657

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Açık Teşhir

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan 1968 Yılında hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes / Türk Düğümlü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 19. YY.

KALİTESİ : 25x30

BOYUTU : 137x171 cm.

YÖRESİ : Kula

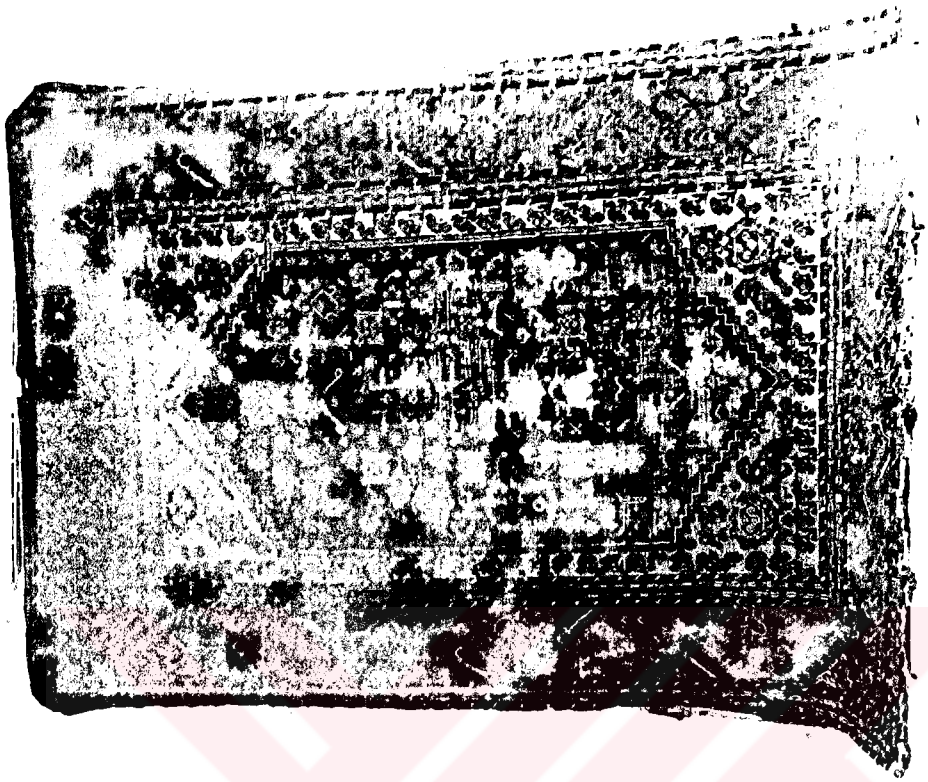
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Halının dört kenarında, sökülmeler mevcuttur. Çift yönlü mihrabın siyah zemininde, hav kaybı bulunmaktadır. Renklerde yer yer solmalar gözlenmektedir. Eser onarım görmemiştir.

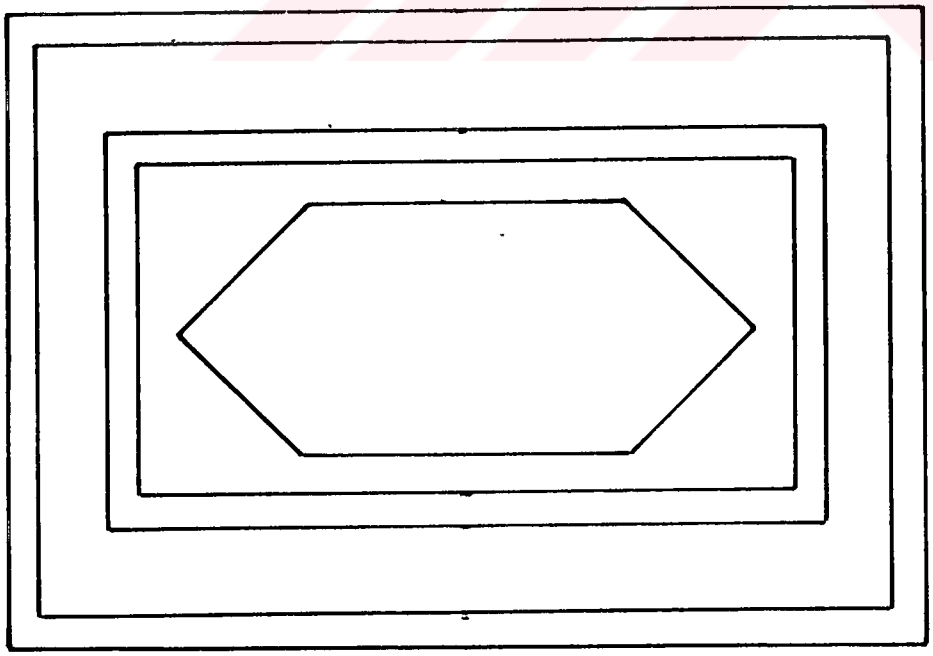
RENK ÖZELLİĞİ : Kalın bordürün zemininde lacivert, iç kısımda açık mavi, orta zeminde siyah, motiflerde kırmızı ve krem kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : İnce Bordür: 6 cm. Kalın Bordür: 16 cm. Orta Bölüm: 73 cm. dir.

Bordür, stilize lale, karanfil ve karanfil dallarıyla zik zak olarak donatılmış, aralara sümbüller serpiştirilmiştir. Çift mihraplı, köşelerde açık mavi zemin üzerine karanfil, stilize edilmiş diğer çiçekler, ortada, mihrap uçlarında vazolar ve bu vazodan çıkmış geometriksel çiçekler bulunmaktadır. " Kömürcü Kula " adıyla anılır.

(Fotoğraf 10) Envanter No: 658

(Şema 8) Envanter No: 658

FOTOĞRAF NO : 10

ŞEMA NO : 8

ENVANTER NO : 658

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Açık Teşhir

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan 1968 yılında hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 2000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/Türk Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : 30x30

BOYUTU : 140x240 cm.

YÖRESİ : Kula

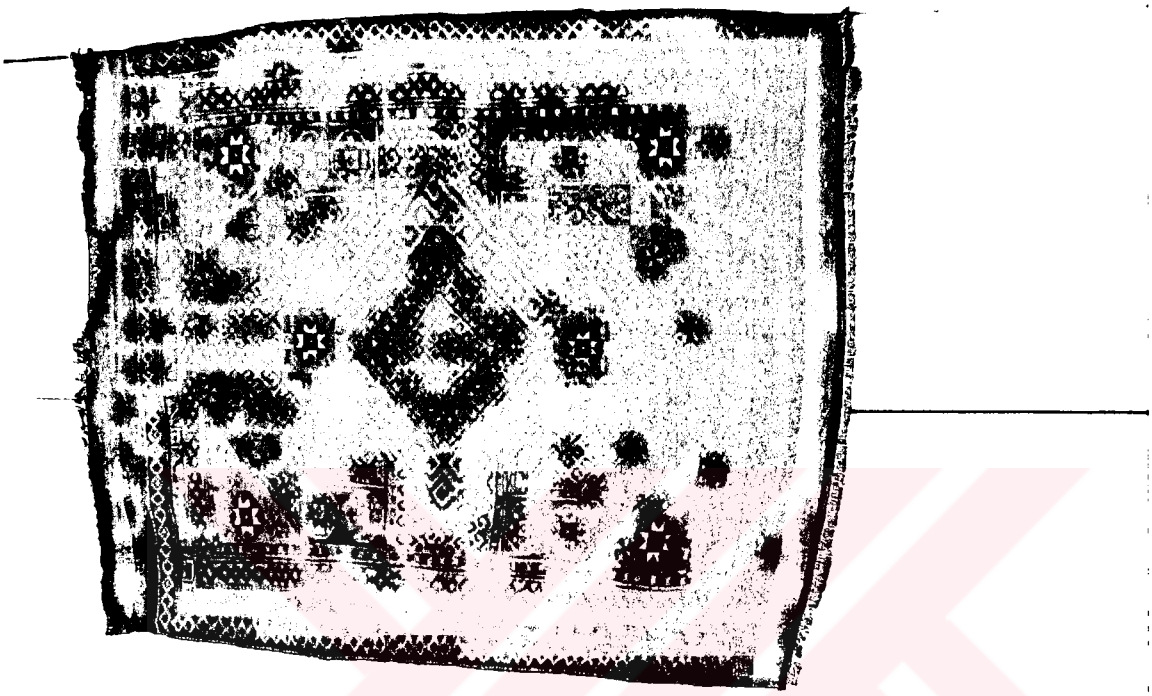
KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Halının etliği, saçakları ve yan kısımlarında sökülmeler mevcuttur. Orta zeminde hav kaybı ve solmalar gözlenmektedir. Onarım görmemiştir.

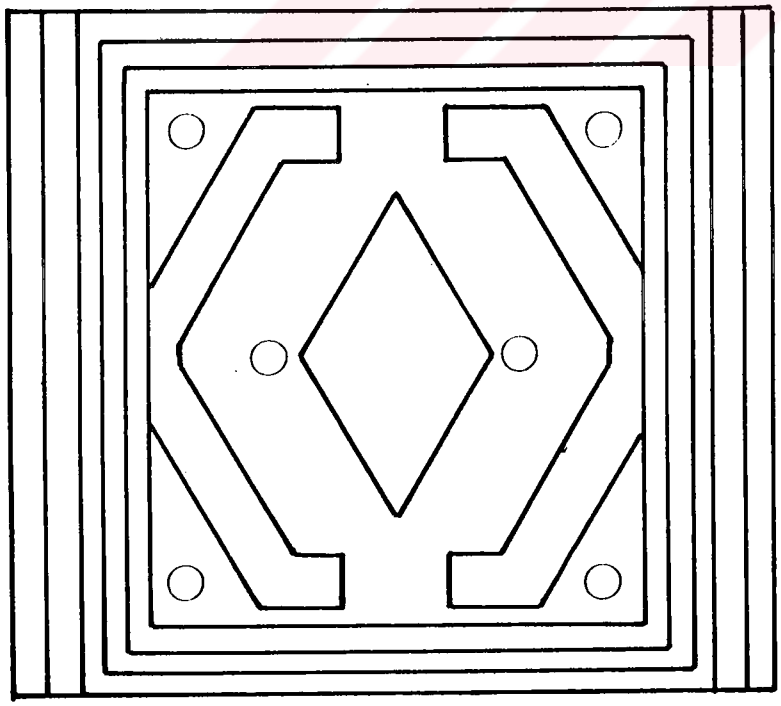
RENK ÖZELLİĞİ : Kalın bordürün zemininde lacivert, iç kısmında açık mavi, orta zemininde siyah, motiflerde kırmızı, krem kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : İnce Bordür: 6 cm. Kalın Bordür: 16 cm. Orta Kısım: 73 cm. dir.

Yörede " Mavi Sulu " olarak adlandırılan bordürü lale, karanfil çiçekleriyle, bunların sap ve yaprakları oluşturur. İkişer tane ince bordürü bulunan halı, çift mihraplı olup, mihrabın içine vazo ve vazodan çıkan çiçekler bulunmaktadır. " Vazolu Kula " halısı olarak tanınır.

(Fotoğraf 11) Envanter No: 665

(Şema 9) Envanter No: 665

FOTOĞRAF NO : 11

ŞEMA NO : 9

ENVANTER NO : 665

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Halı Odası: 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan 28-01-1968 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 2000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/ Türk Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 20x30

BOYUTU : 122x146 cm.

YÖRESİ : Bergama

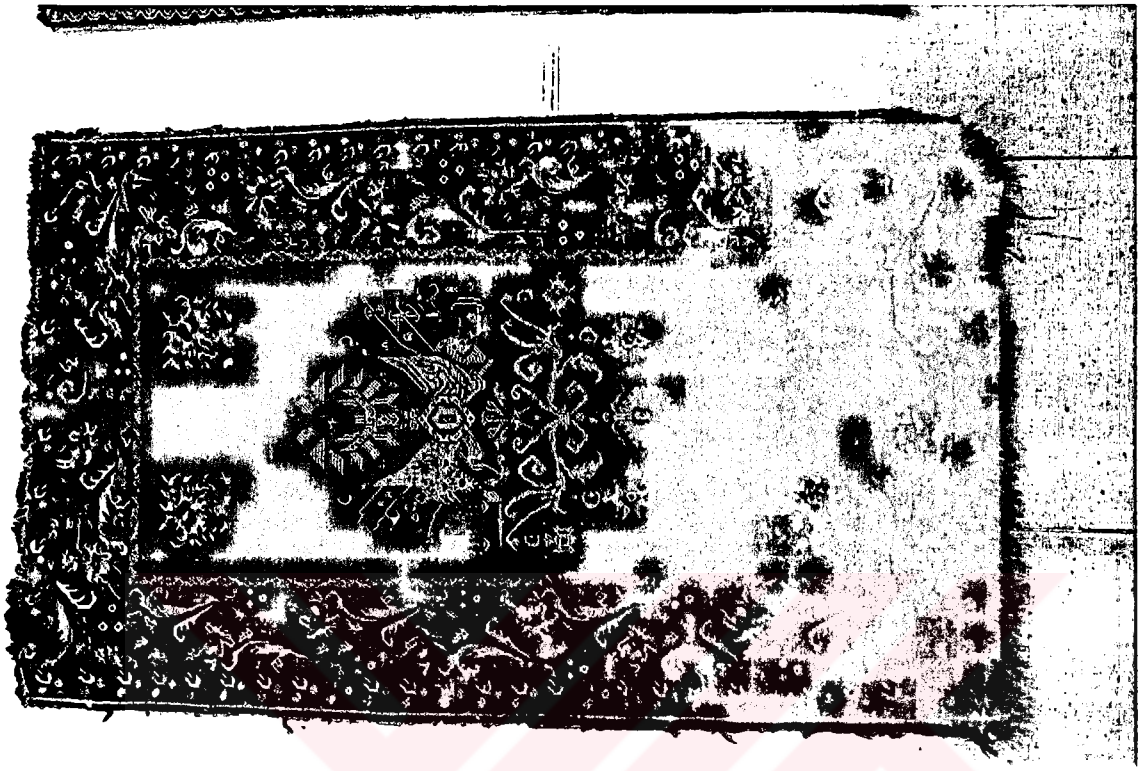
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Halıda yer yer solmalar ve hav sökülmeleri mevcuttur. Beyaz kullanılmış olan motifler tamir görmüştür.

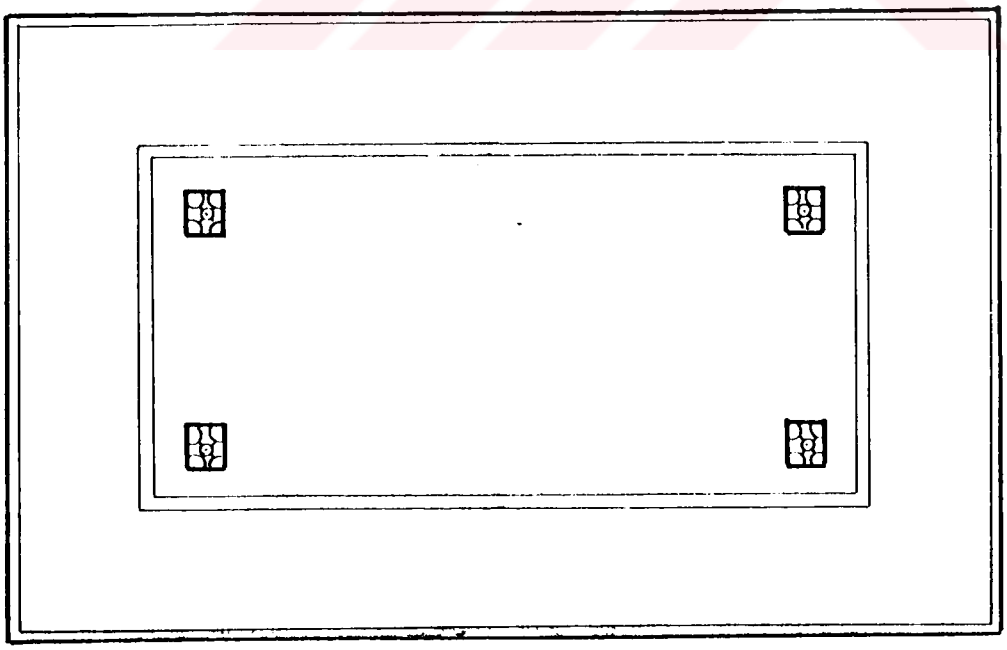
RENK ÖZELLİĞİ : En dış bordür zemini lacivert, diğer zeminlerin genelinde bordo hakimdir. Motiflerde lacivert, bordo, yeşil,krem kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Örgüsü: 12 cm. İnce Bordür: 7 cm. Orta Bordür: 7 cm. İç İnce Bordür: 7 cm. Orta Bölüm: 81 cm' dir.

İki uçta 12' şer santim lacivert ve kırmızı renkte düz kilim dokusu, kenarlarda üç sıra bordür bulunmaktadır. En dış bordürde göz motifi, karşılıklı mihrapların dış boşluğunda yıldız motifi ve orta göbekte ejderha motifleri bulunmaktadır.

(Fotoğraf 12) Envanter No: 666

(Şema 10) Envanter No: 666

FOTOĞRAF NO : 12

ŞEMA NO : 10

ENVANTER NO : 666

MÜZEDEKİ YERİ : Kat 2 Halı Odası

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan 28-01-1968'de satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 4500 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 30x35

BOYUTU : 118x190 cm.

YÖRESİ : Gördes

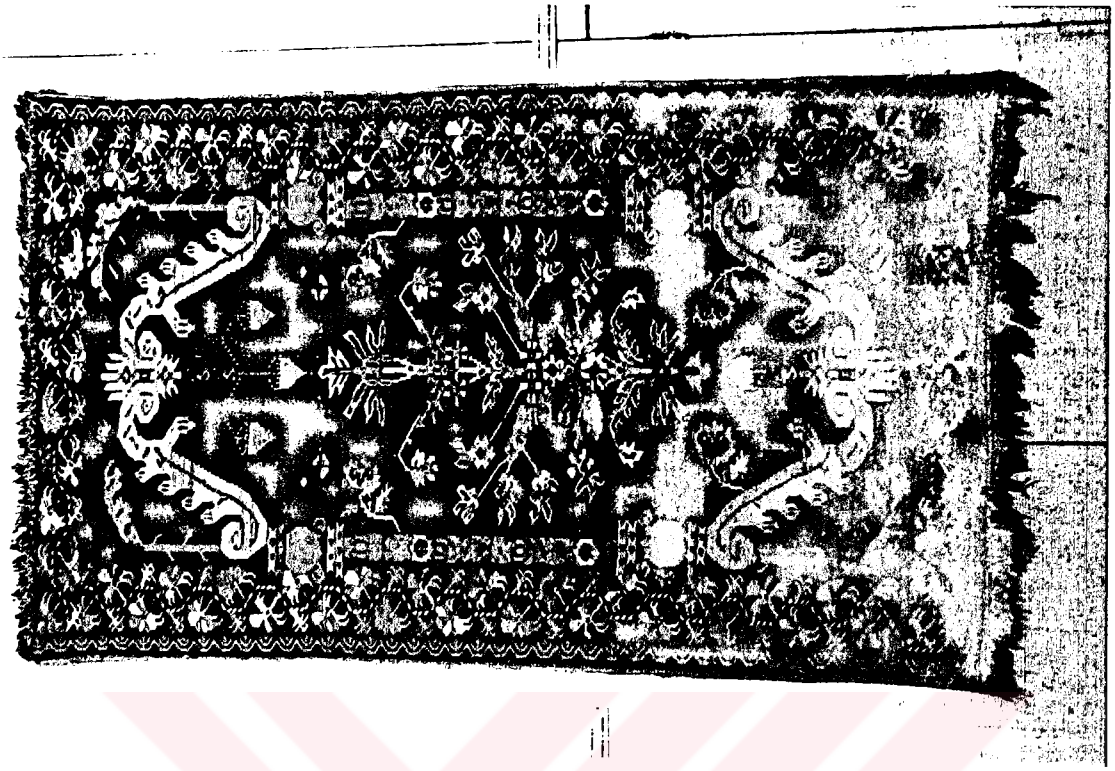
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Halı kenarları dışında sağlamdır. Yanlar ve saçaklar sökülmüş durumdadır. Tamir görmemiştir.

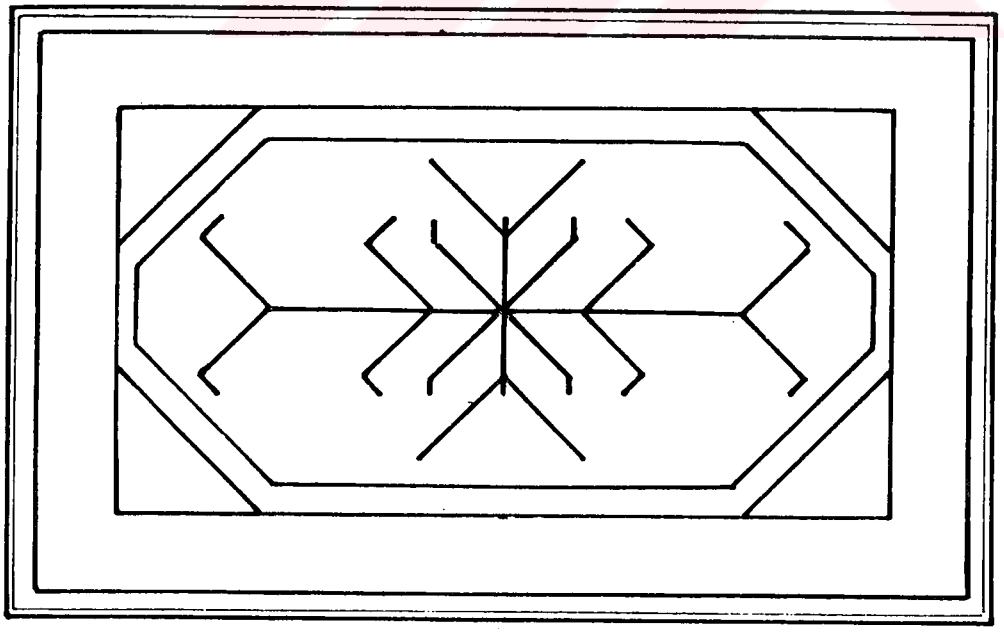
RENK ÖZELLİĞİ : Bordo zemin üzerine sarı, yeşil, kahverengi, siyah renklerle donatılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 5 cm, Kalın Bordür: 28 cm, Orta Bölüm: 63 cm.

Gördes halıları içinde kompozisyon özelliği açısından "Asmalı Gördes" olarak tanınır. Kalın bordür, stilize çiçeklerle çevrilidir. Ortada Osmanlı Arması, dört köşede birer çiçek motifi bulunmaktadır.

(Fotoğraf 13) Envanter No: 667

(Şema 11) Envanter No: 667

FOTOĞRAF NO : 13

ŞEMA NO : 11

ENVANTER NO : 667

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Halı Odası: 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan 28-01-1968 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 4000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 25x35

BOYUTU : 104x173 cm.

YÖRESİ : Mecit Gördes

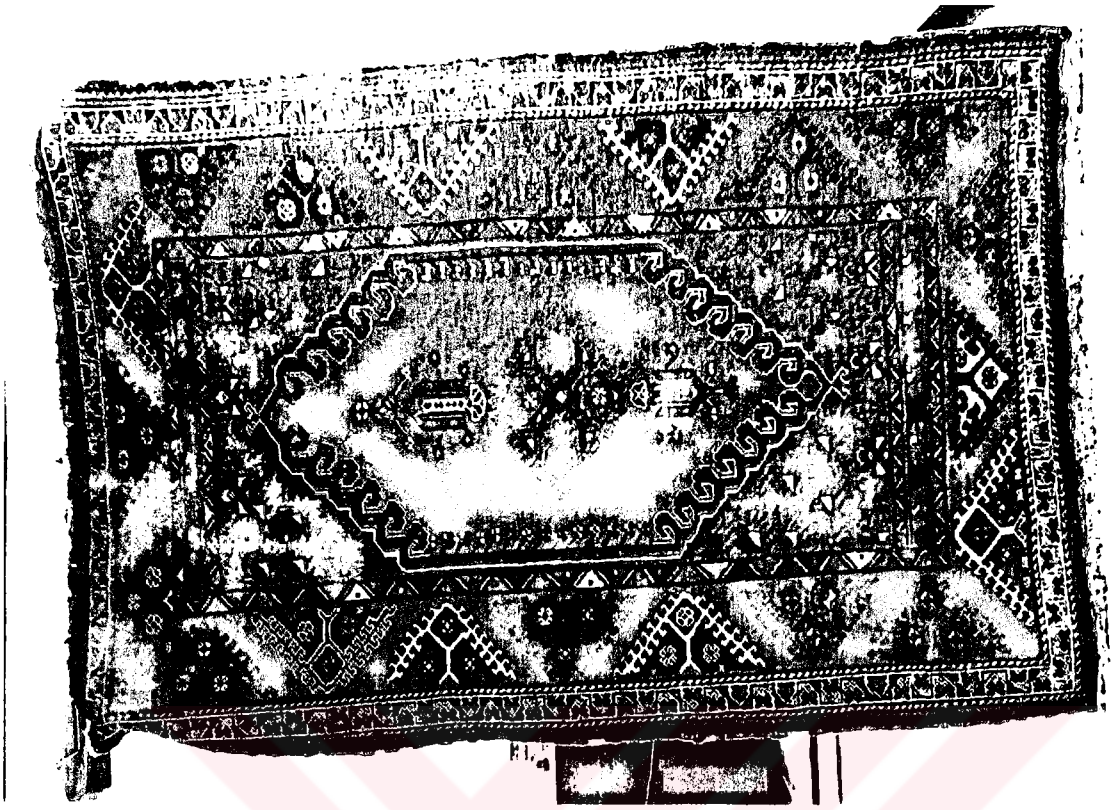
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Eser tamir görmemiştir ve saçakları oldukça yıpranmıştır. Etlikte sökülmeler mevcuttur.

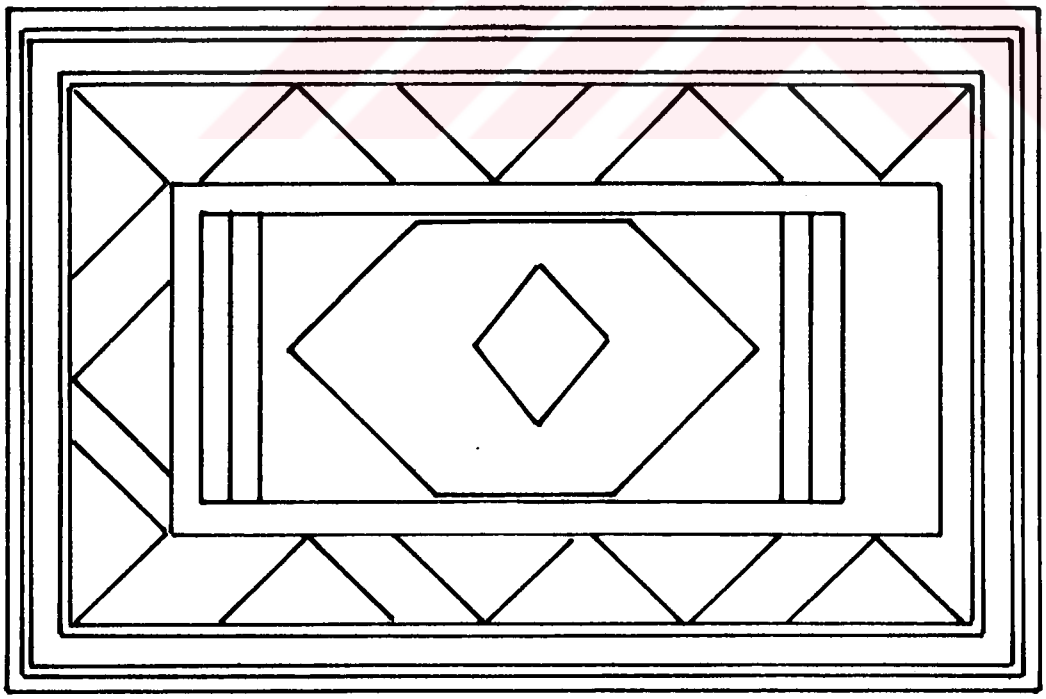
RENK ÖZELLİĞİ : Halının bütün zemini kırmızıdır. Motiflerde, yeşil, sarı, gül kurusu,eflatun, siyah, kahverengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 5 cm, Kalın Bordür: 20 cm, Orta Genişlik: 56 cm.

Bordürü stilize sümbül ve çiçekler dolanmaktadır. Çift mihraplı olup mihrapları çiçeklerden oluşmuş sütunlar birleştirmektedir. Ortada çiçeklerden oluşmuş hayat ağacı bulunmaktadır.

(Fotoğraf 14) Envanter No: 723

(Şema 12) Envanter No: 723

FOTOĞRAF NO : 14

ŞEMA NO : 12

ENVANTER NO : 723

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Oturma odası

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Aslan Kontante' den 19-02-1971 tarihinde hediye

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 6100 TL

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : 30 x 90

BOYUTU : 117 x170 cm.

YÖRESİ : Kız Gördes (Kula'da Dokunmuş)

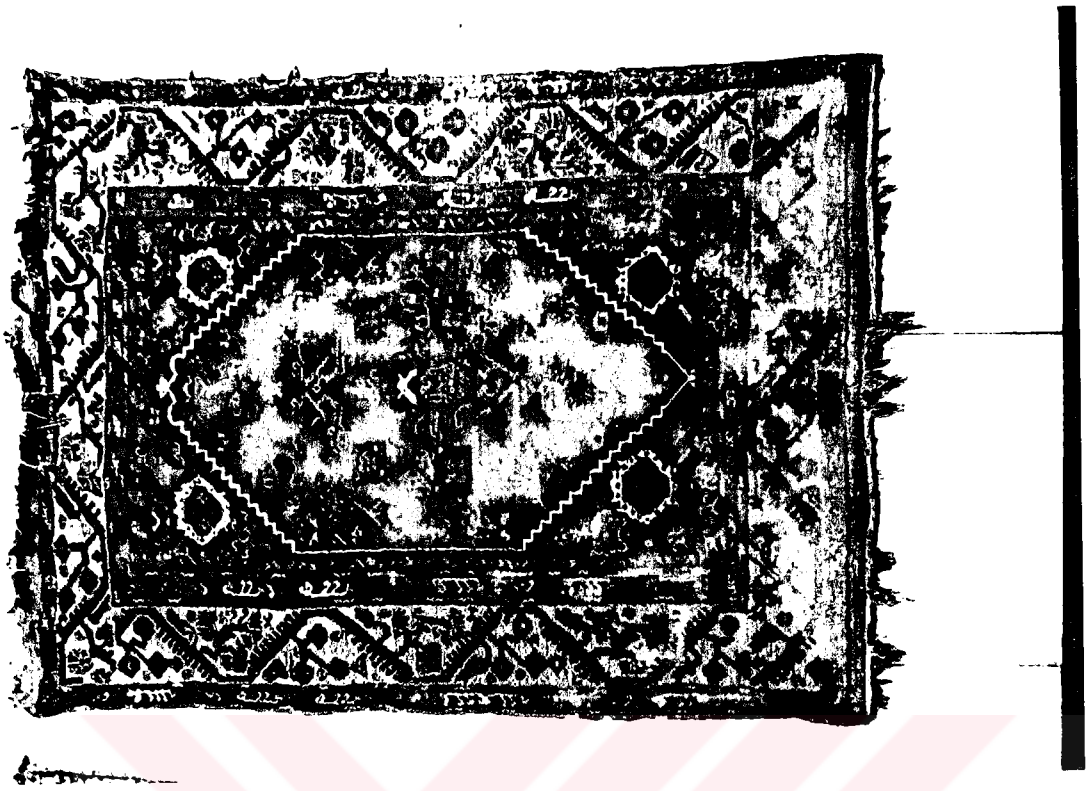
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Saçak kısımlarında sökülmeler mevcuttur.

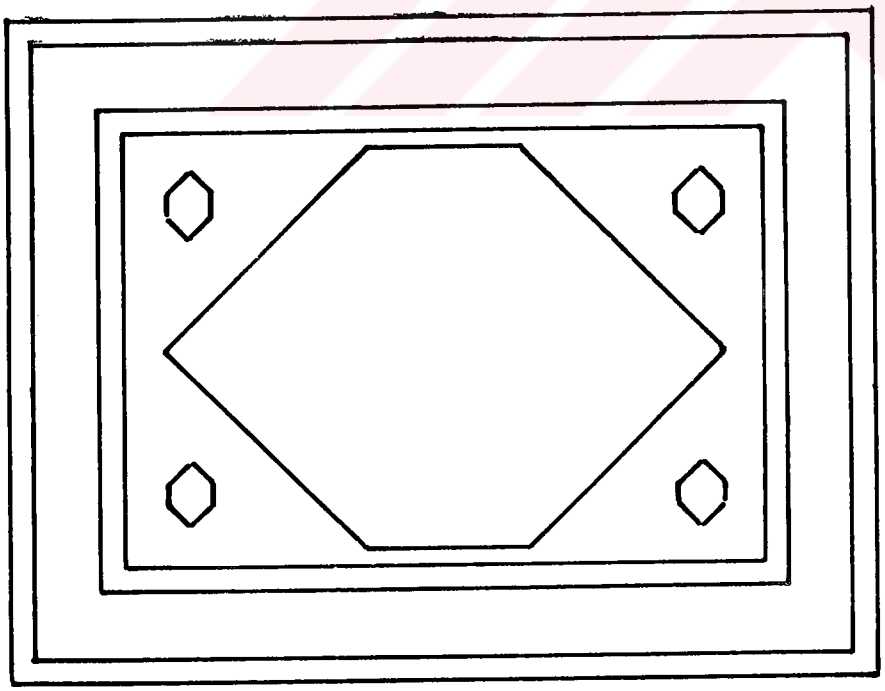
RENK ÖZELLİĞİ : Bordür ve mihrap zemininde kiremit kırmızısı, motiflerde çağla yeşili, krem, kırmızı, birkaç motifte koyu yeşil kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 5 cm, İnce Bordür: 7 cm, Kalın Bordür: 5 cm, Orta Kısım: 54 cm' dir.

Sedeflerin içine yerleştirilmiş laleler ince bordürü, üçgenler içine yerleştirilmiş çiçekler geniş bordürü oluşturmaktadır. Orta kısımda çift yönlü mihrap ve mihrabın içinde, karanfil, stilize çiçekler bulunmaktadır. Mihrabın iki tarafında kalan boşlukları laleler doldurmaktadır.

(Fotoğraf 15) Envanter No: 724

(Şema 13) Envanter No: 724

FOTOĞRAF NO : 15

ŞEMA NO : 13

ENVANTER NO : 724

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Halı Odası: 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Aslan Konte' den 19-02-1971'de satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 5000TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 20x20

BOYUTU : 153x183 cm.

YÖRESİ : Kula

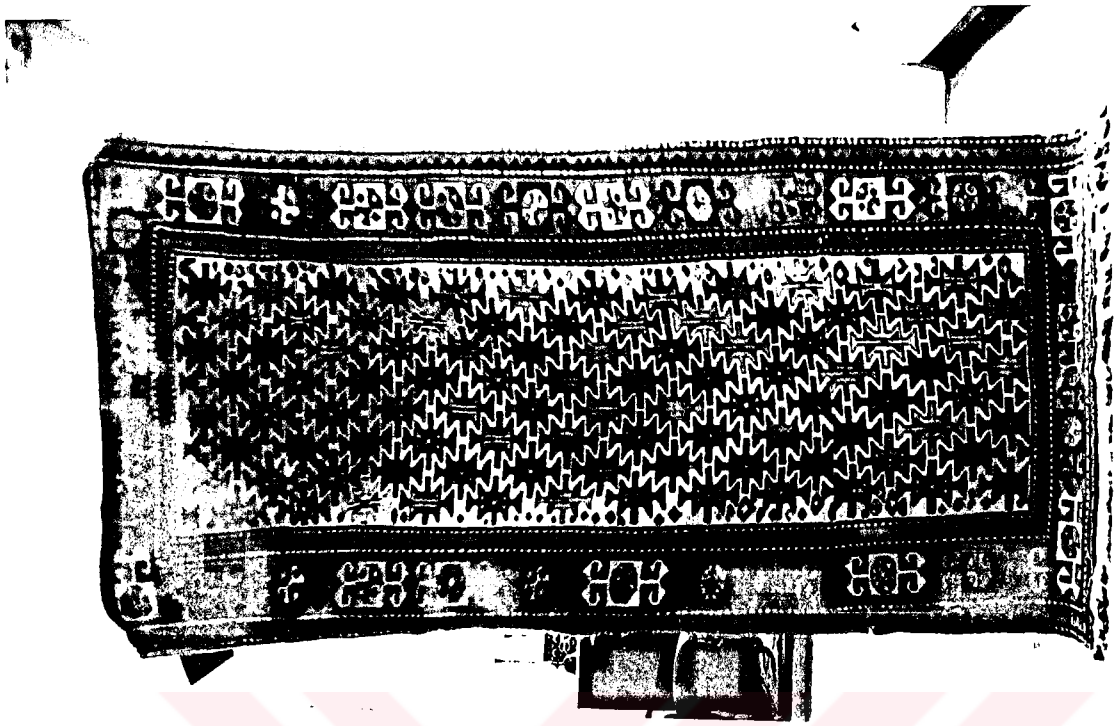
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Saçaklar sökülmüştür. Eser tamir görmemiştir.

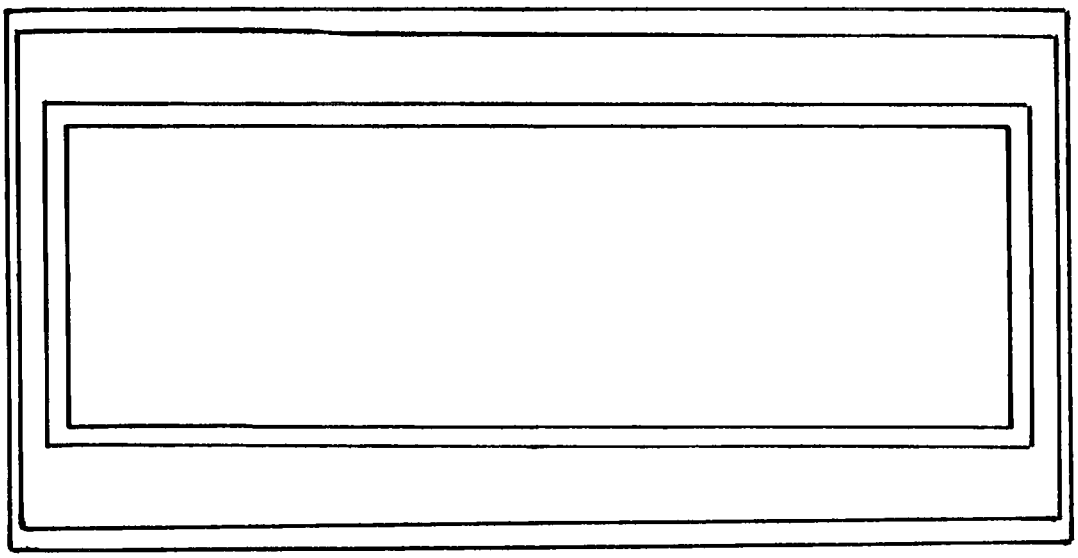
RENK ÖZELLİĞİ : Sarı Sulu Kula Halısıdır. Bordür zemin rengi sarıdır. Mihrap kenarları lacivert, orta zemin kırmızıdır. Motiflerde, kırmızı, beyaz, yeşil kırmızı kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Dokuma Kısmı: 8 cm, İnce Bordür: 9 cm, Kalın Bordür: 20 cm, Orta Kısım: 81 cm' dir.

Halının kompozisyonu çift mihraplıdır. Büyük bordürde, Milas halılarında da karşımıza çıkan karanfilin dal ve yapraklarıyla oluşturduğu kompozisyon yer alır. Mihrapların bordürde kalan dört boşluğunda, madalyon halinde çiçekler ve karanfiller bulunur.

(Fotoğraf 16) Envanter No: 733

(Şema 14) Envanter No: 733

FOTOĞRAF NO : 16

ŞEMA NO : 14

ENVANTER NO : 733

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Oturma Odası

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Marie ve Oğlu Lous' den 28-04-1971 yılında hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 5000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/Türk Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : 25x35

BOYUTU : 100x204 cm.

YÖRESİ : Konya

KULLANIM ALANI : Yolluk

ESERİN DURUMU : Eserin sağ kenarında sökülmeler mevcuttur. Diğer kısımlar sağlamdır.

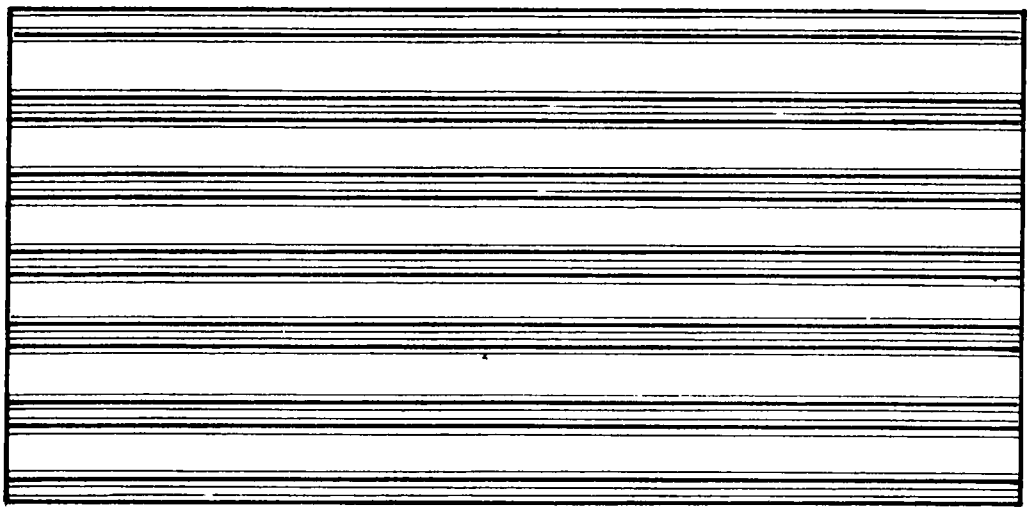
RENK ÖZELLİĞİ : Kalın Bordür zemini kırmızı .Orta zemin krem rengidir. Motiflerde kırmızı, krem, mavi, yeşil,turuncu renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik : 3 cm. ,İnce Bordür : 7 cm , Kalın Bordür : 14 cm. , Orta : 53 cm' dir.

Kalın Bordürde koçboynuzu motiflerinin içine, yıldız motifleri yerleştirilmiştir. Orta kısımda geometriksel motifler raport olarak zemini doldurmuştur.

(Fotoğraf 17) Envanter No: 742

(Şema 15) Envanter No: 742

FOTOĞRAF NO : 17

ŞEMA NO : 15

ENVANTER NO : 742

MÜZEDEKİ YERİ : Kat : 2 Halı Odası

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 4000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/ Türk Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 18 YY.

KALİTESİ : 25 x 30

BOYUTU : 154 x 295 cm.

YÖRESİ : Milas

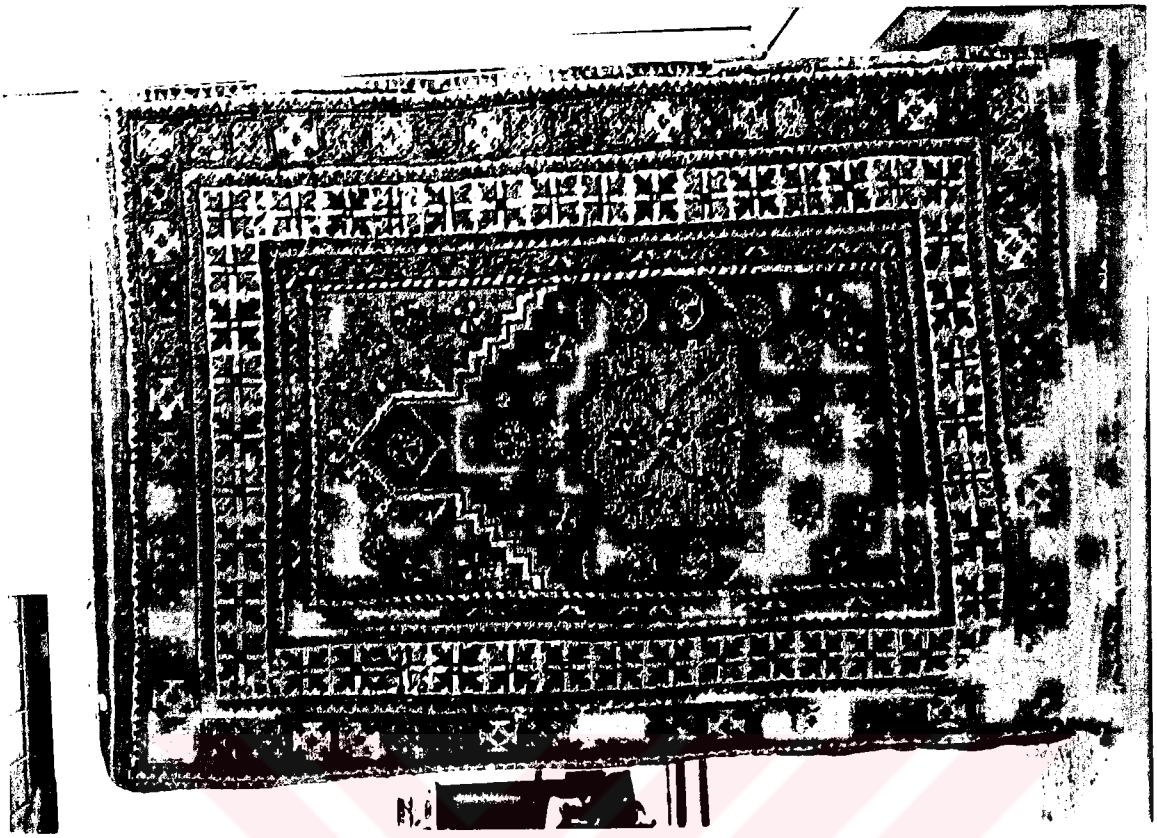
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Eserin hav dokusunda aşınmalar bulunmaktadır. Bir ucu 5 cm. noksandır.

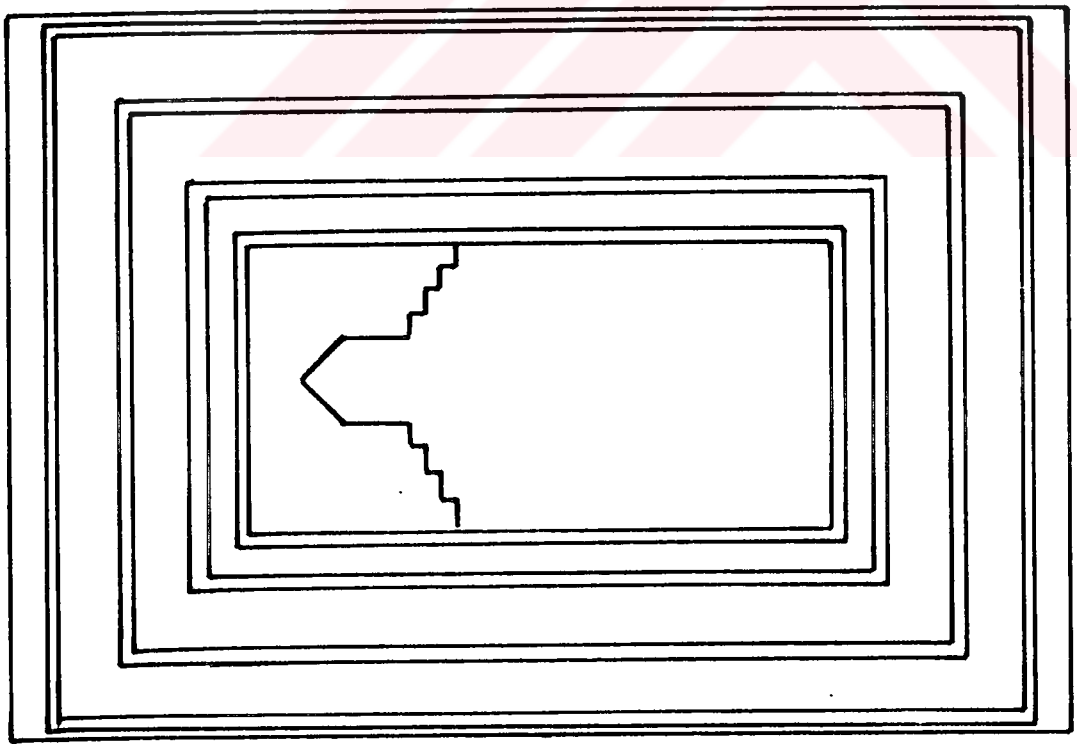
RENK ÖZELLİĞİ : Zeminde sarı, kırmızı, yeşil motiflerde kahverengi, kırmızı, yeşil, krem kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kalın Yollar: 21 cm, İnce Yollar: 10 cm' dir.

Yollu Milas Halısıdır. Zemin altı parçaya ayrılmıştır. Yolların içinde stilize edilmiş çiçek motifleri, kaz ayakları, yapraklar yerleştirilmiştir.

(Fotoğraf 18) Envanter No: 743

(Şema 16) Envanter No: 743

FOTOĞRAF NO : 18

ŞEMA NO : 16

ENVANTER NO : 743

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Oturma Odası.

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Muammer Çetiz' den 09-02-1972 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 5000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/Türk Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 25x25

BOYUTU : 75x100 cm.

YÖRESİ : Yuntdağı

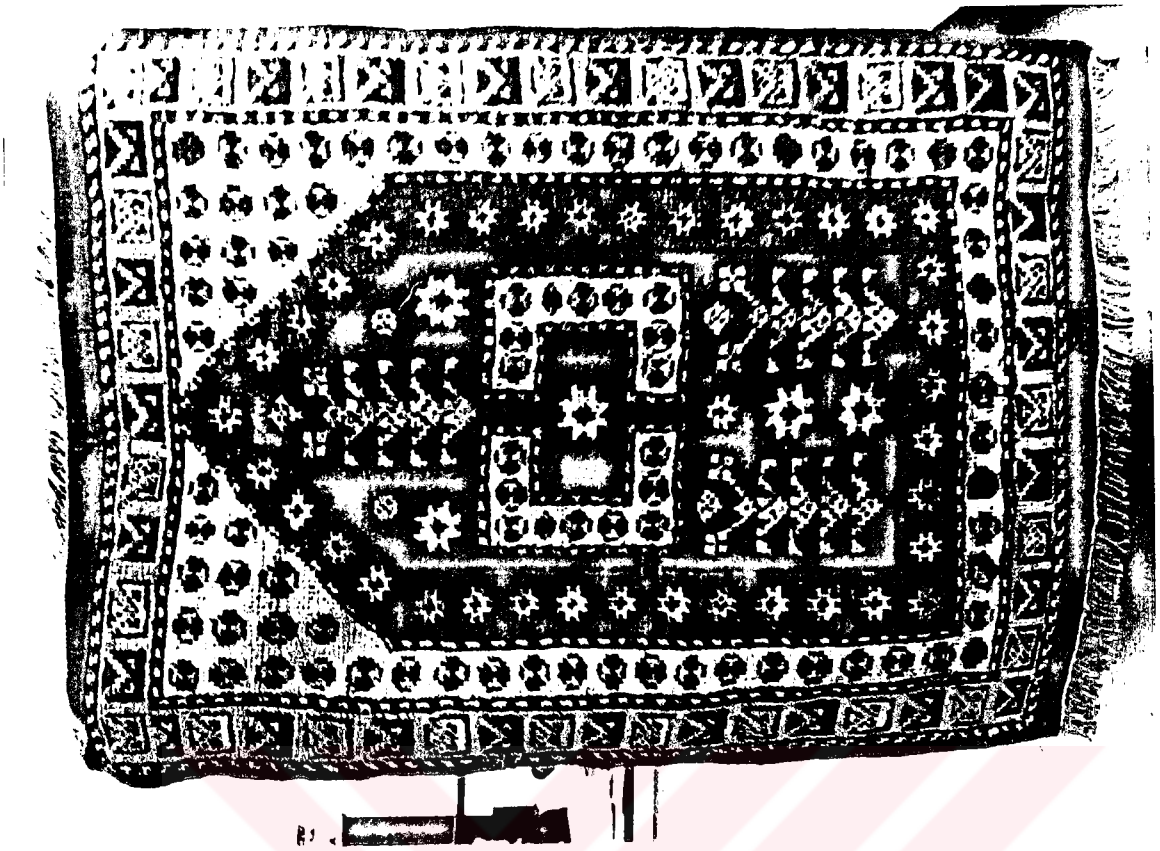
KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Eserin etlik kısmında, azda olsa sökük bulunmaktadır.

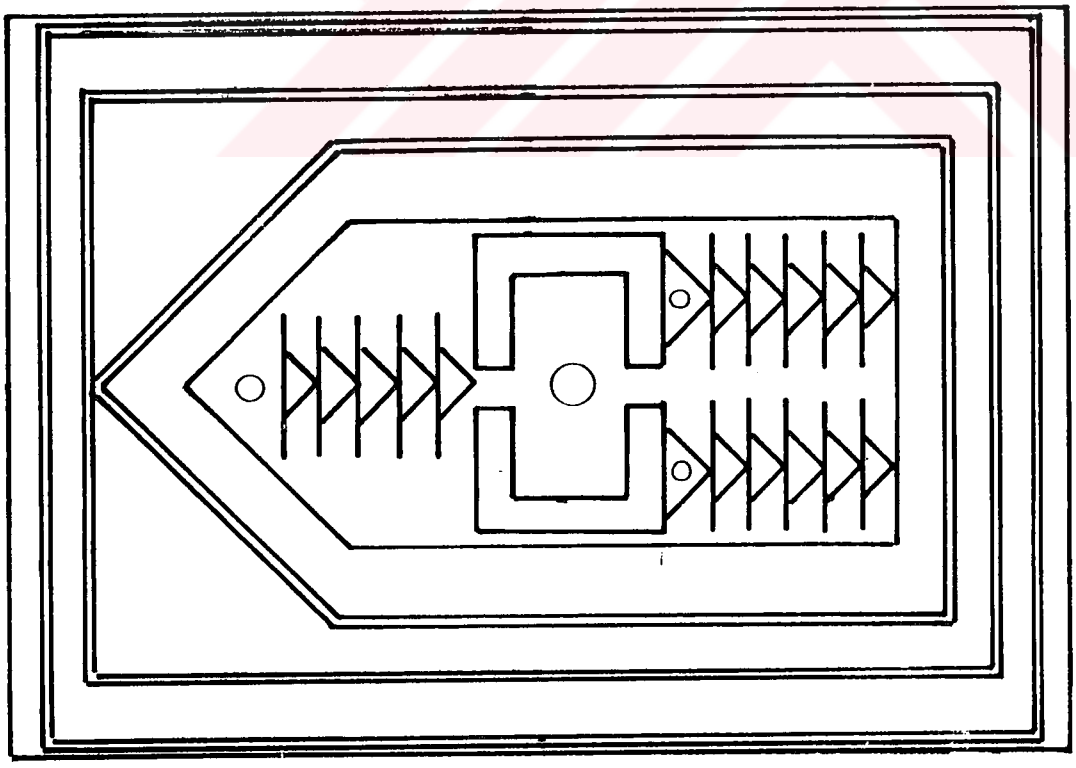
RENK ÖZELLİĞİ : Dış bordür ve orta zeminde kırmızı, iç bordürde krem rengi, mihrabın üstünde ve orta madalyon zemininde açık mavi, motiflerde de bu renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Dokuma Bölümü: 7 cm, Kalın Bordür: 7 cm, İnce Bordür: 3 cm, Orta Bölüm: 33 cm' dir.

Dış bordürde altıgenler, dört tarafi çevrelemiştir. İç bordürde yaprak, en iç bordürde ise su yolu motifi yer almaktadır. Tek mihraplı olup, mihrabın ortasında madalyon bulunmaktadır. Madalyonun içinde yıldız motifi yer alır.

(Fotoğraf 19) Envanter No: 744

(Şema 17) Envanter No: 744

FOTOĞRAF NO : 19

ŞEMA NO : 17

ENVANTER NO : 744

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Gelin Odası

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Muammer Çetiz' den 09-02-1972 tarihinde satın alma

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 5000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/Türk Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 20x20

BOYUTU : 75x100 cm.

YÖRESİ : Çanakkale

KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır. Onarım görmemiştir.

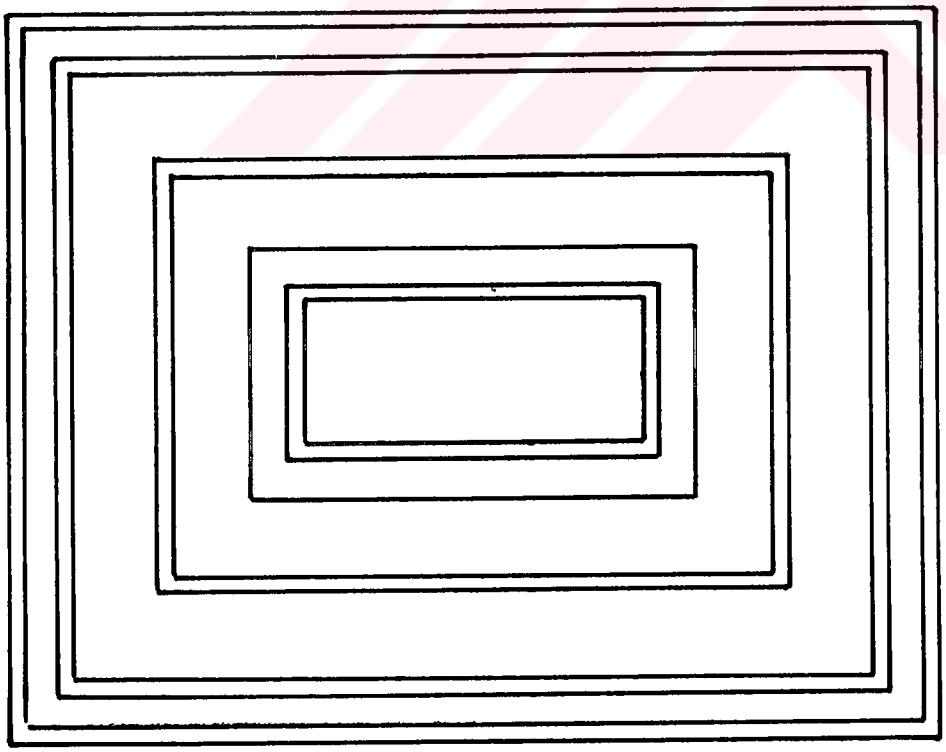
RENK ÖZELLİĞİ : Sarı, krem, mavi, kırmızı kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilimin Dokuması: 4 cm, Etlik: 2 cm, Kalın Bordür: 8 cm, Mihrap Bordürü: 8 cm, Orta Kısım: 45 cm.

Tek mihraplı olup, mihrabın dışı ve mihrabı çevreleyen bordür, yıldızlarla doldurulmuştur. Mihrabın içinde yıldızların yanı sıra, oniki imam motifi bulunmaktadır. Çanakkale Kaz Dağı Türkmenleri' nce dokunmuştur.

(Fotoğraf 20) Envanter No: 809

(Şema 18) Envanter No: 809

FOTOĞRAF NO : 20

ŞEMA NO : 18

ENVANTER NO : 809

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Halı Odası: 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan 30-09-1974 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 1500 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/Türk Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : Yün

YÜZYILI : 1800 Yılları.

KALİTESİ : 30x35

BOYUTU : 110x40 cm.

YÖRESİ : Milas

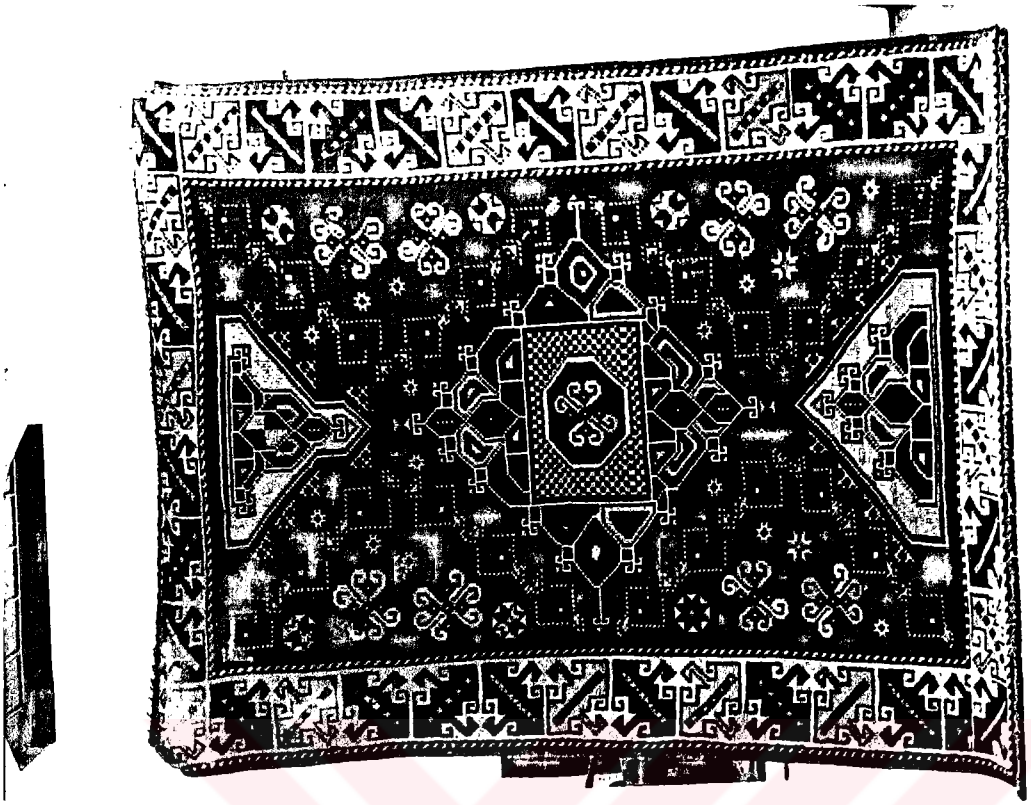
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Eser, saçaklarının dışında sağlamdır onarım görmemiştir.

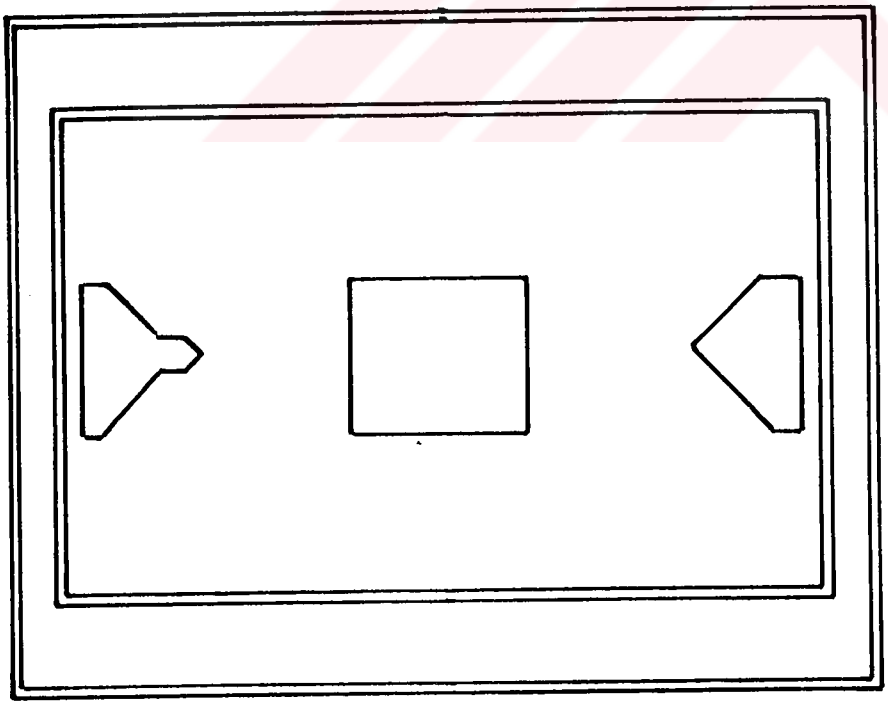
RENK ÖZELLİĞİ : Milas halılarında genellikle pastel tonlar hakimdir. Büyük bordür ve orta zemin, kırmızıdan oluşmuştur. Diğer bölümlerin zemini sarıdır. Motiflerde de bej, kırmızı, sarı, kahverengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 3 cm, Kilim Örgüsü: 4 cm, İnce Bordür: 6 cm, Kalın Bordür: 12 cm, Orta Bölüm: 20 cm' dir.

Geniş bordürde kartal, kuş motifleri, iç bordürde elibelinde ve ince bordürde karanfillerin dört tarafı dolanmasıyla kompozisyon tamamlanmıştır.

(Fotoğraf 21) Envanter No: 871

(Şema 19) Envanter No: 871

FOTOĞRAF NO : 21

ŞEMA NO : 19

ENVANTER NO : 871

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Oturma Odası.

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan 02-01-1995 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 5000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/Türk Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 20x20

BOYUTU : 143x183 cm.

YÖRESİ : Çanakkale

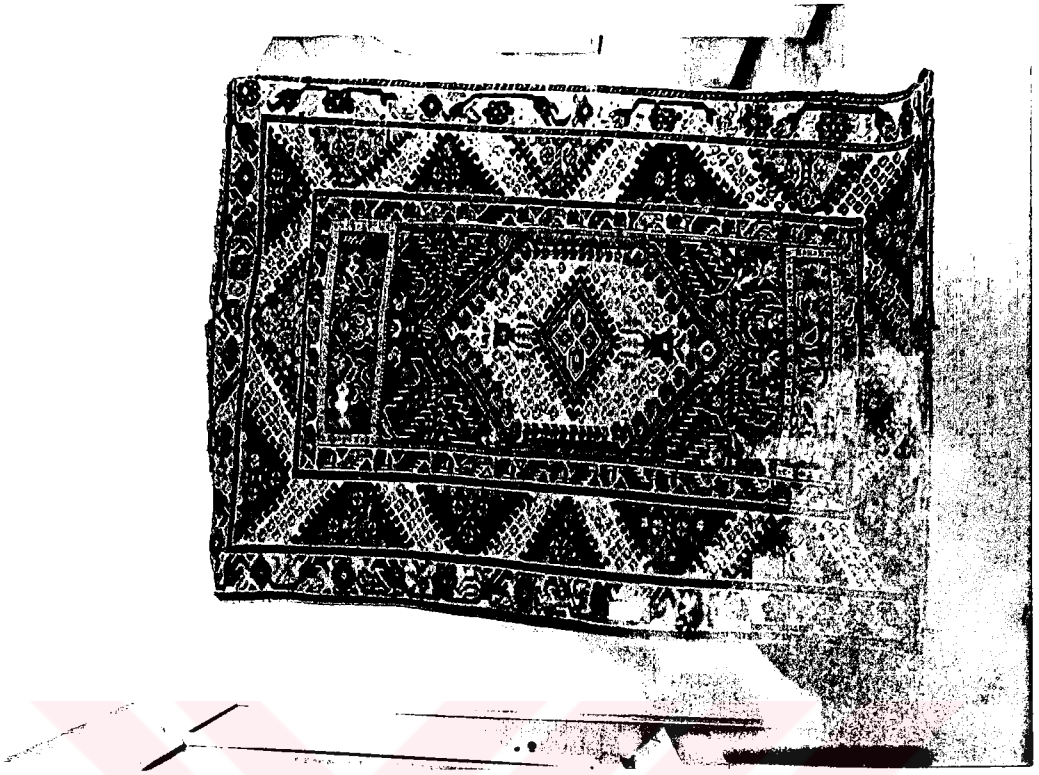
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Saçaklarda yer yer sökülmeler mevcuttur. Halının diğer kısımları sağlamdır. Onarım görmemiştir.

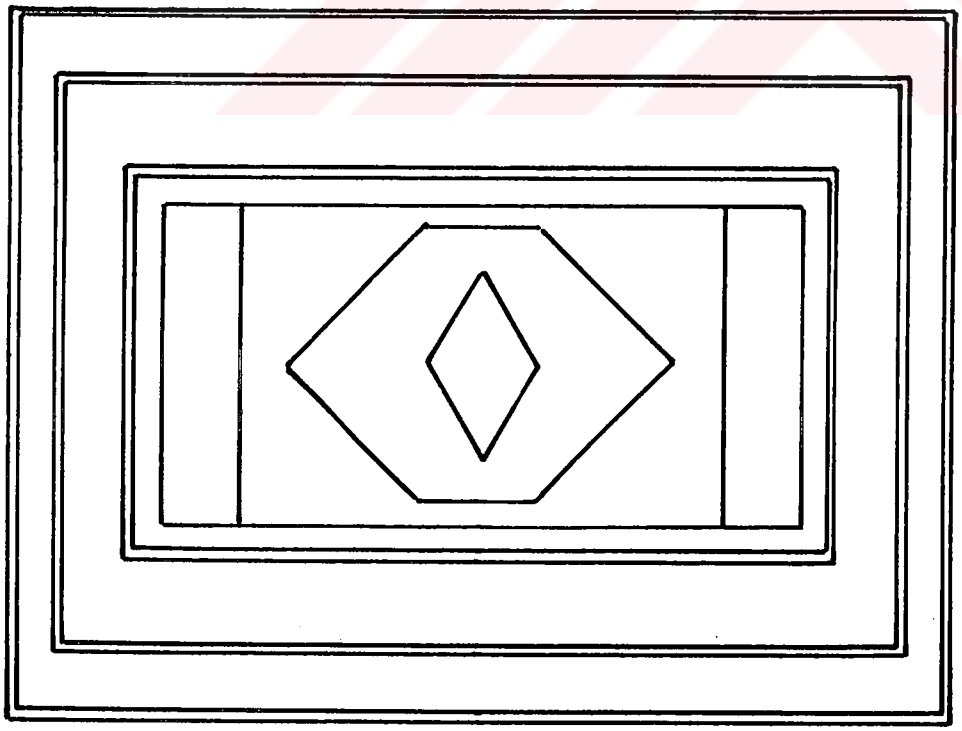
RENK ÖZELLİĞİ : Bordür, beyaz üzerine kavuniçi, sarı, mavi, kırmızı, göbek kırmızı üzerine mavi, kavuniçi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 4 cm, Kalın Bordür: 18 cm, Orta Bölüm: 98 cm dir.

Geniş bordür çengel motifiyle oluşturulmuştur. Halının ortasında baklava halinde büyük bir madalyon mevcuttur. Zemin yıldız ve çiçek motifiyle bezenmiştir.

(Fotoğraf 22) Envanter No: 873

(Şema 20) Envanter No: 873

FOTOĞRAF NO : 22

ŞEMA NO : 20

ENVANTER NO : 873

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Sünnet Odası

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 5000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/Türk Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : 17x17

BOYUTU : 152x215 cm.

YÖRESİ : Kız Gördes

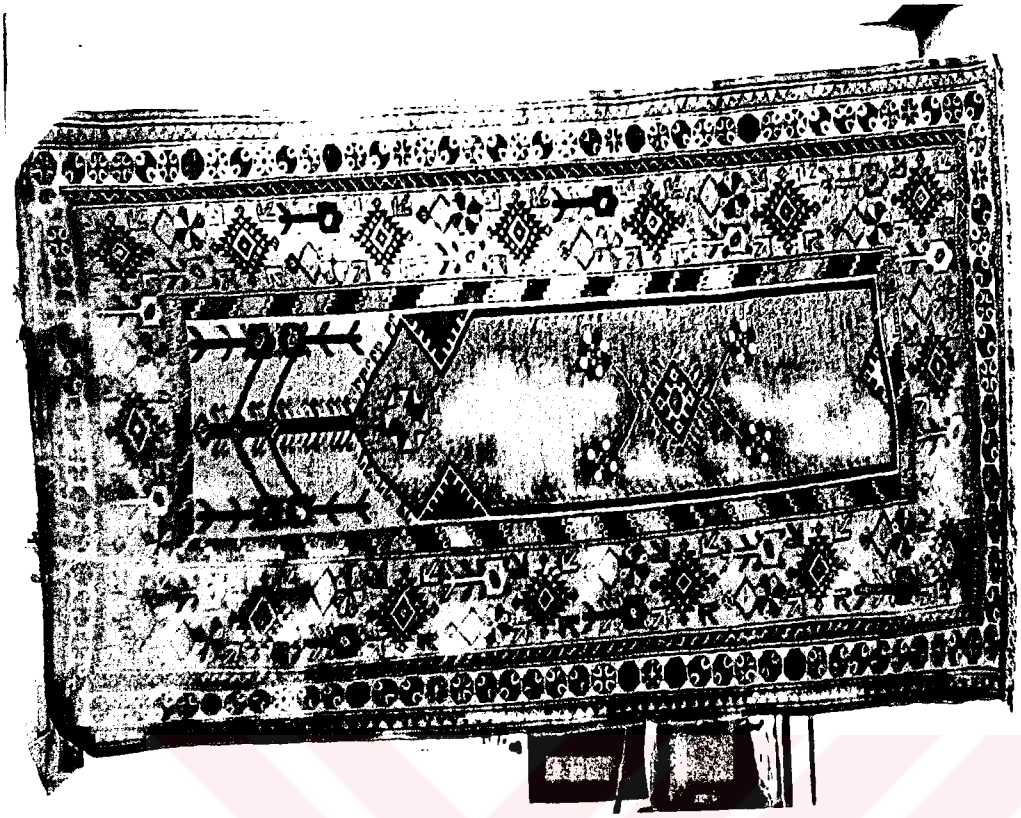
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Etlik kısmında sökülmeler gözlenmektedir. Eser tamir görmemiştir.

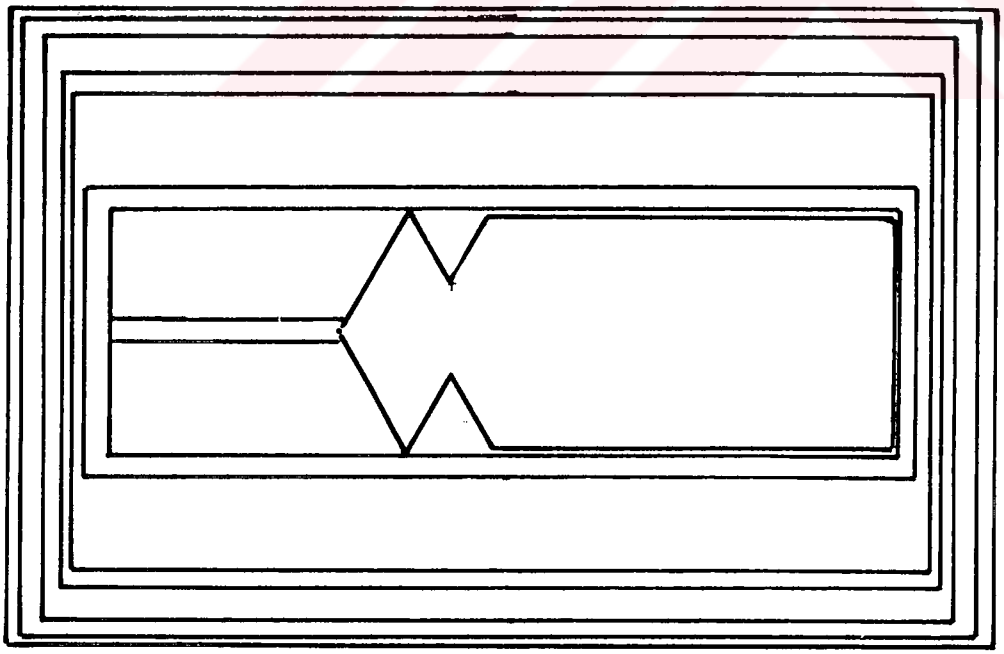
RENK ÖZELLİĞİ : Krem rengi, kırmızı, koyu yeşil, açık mavi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 2 cm, İnce Bordür: 11 cm, Kalın Bordür: 16 cm, Orta Kısım: 64 cm' dir.

En dış bordür stilize edilmiş lale ve çiçek motifleriyle, geniş bordür ise bulut ve çiçek motifleriyle oluşturulmuştur. Orta zemin çift mihraplıdır. Mihrabın içinde de bulut motifleri mevcut olup, mihrabın alt ve üstünde kitabelik bulunmaktadır. Kitabeliklerin içi stilize yaprak motifleriyle doldurulmuştur.

(Fotoğraf 23) Envanter No: 918

(Şema 21) Envanter No: 918

FOTOĞRAF NO : 23

ŞEMA NO : 21

ENVANTER NO : 918

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Oturma Odası

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan 20-11-1975 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 3300 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/Türk Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 25x35

BOYUTU : 123x187 cm.

YÖRESİ : Milas/Muğla

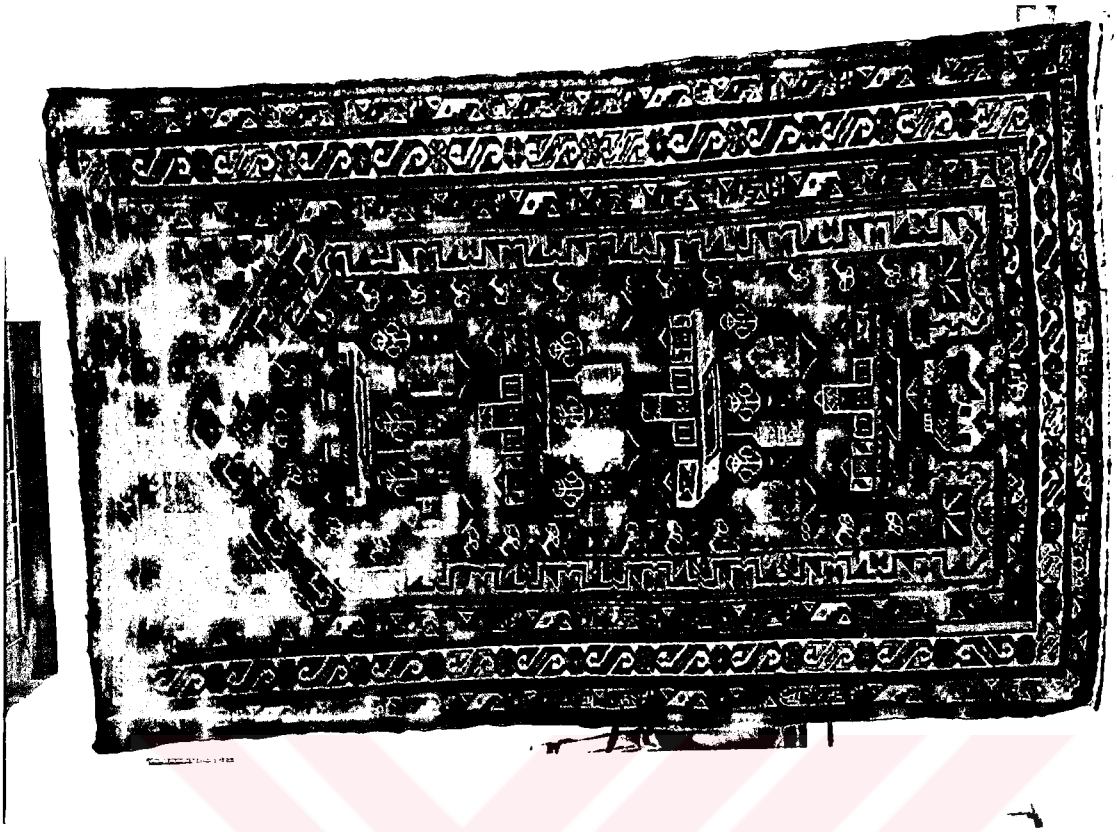
KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır, onarım görmemiştir.

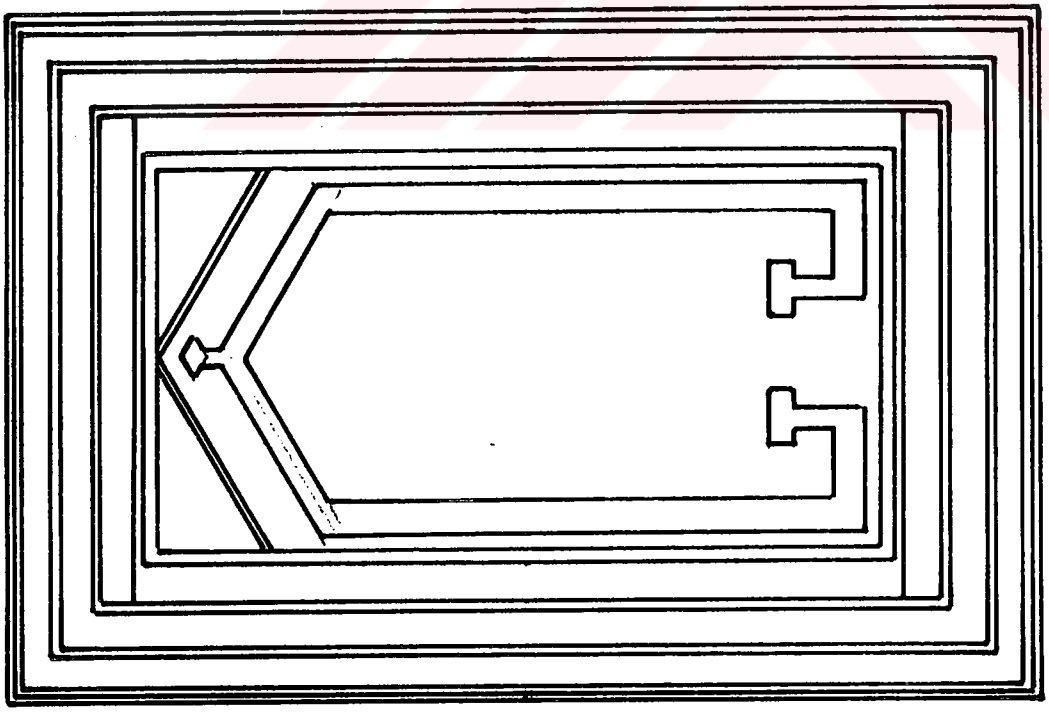
RENK ÖZELLİĞİ : Milas yöresine has olan toprak renkleri hakimdir. Kahverengi, krem rengi, kırmızı, koyu yeşil kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 3 cm. İnce Bordür: 11 cm. Kalın Bordür: 19 cm. Orta Bölüm: 30 cm' dir.

Dış bordürde yıldız motifleri, kalın bordürde kaz ayağı, çiçek motifleri, tek mihrabın içinde de stilize edilmiş çiçek motifleri halının kompozisyonunu oluşturmaktadır.

(Fotoğraf 24) Envanter No: 927

(Şema 22) Envanter No: 927

FOTOĞRAF NO : 24

ŞEMA NO : 22

ENVANTER NO : 927

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Gelin Odası

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan 1976 yılında hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/Türk Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : 20x30

BOYUTU : 117x170 cm.

YÖRESİ : Kula

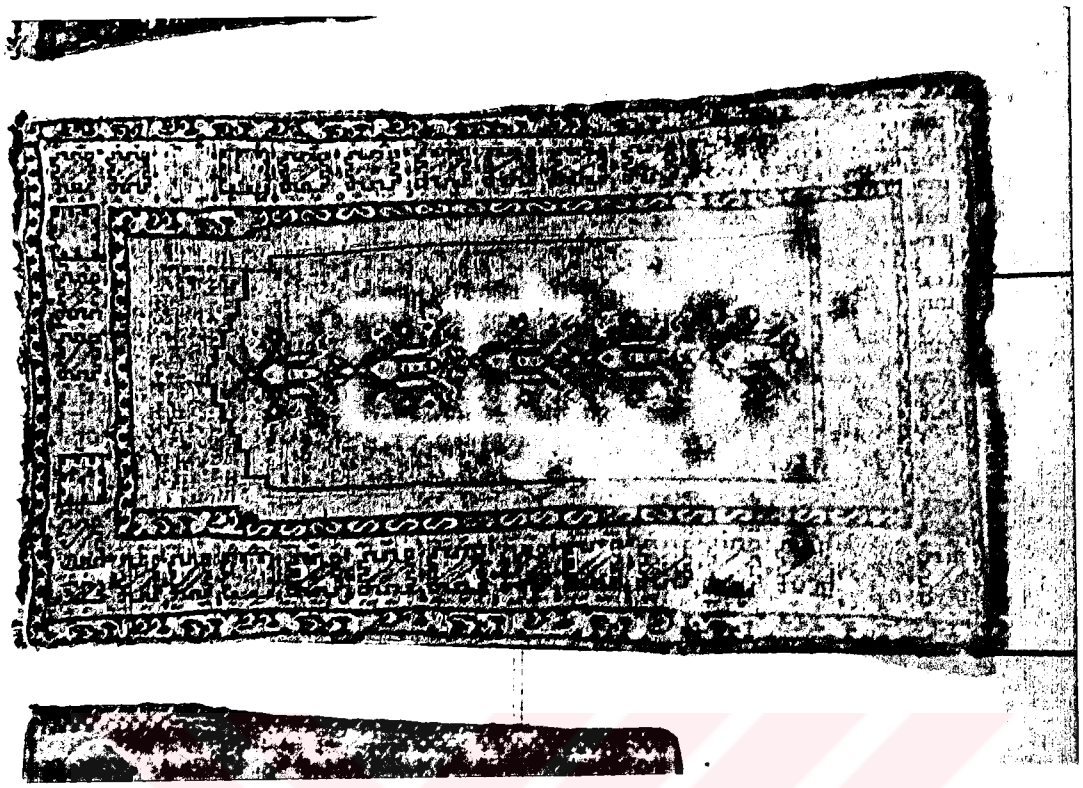
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır , onarım görmemiştir.

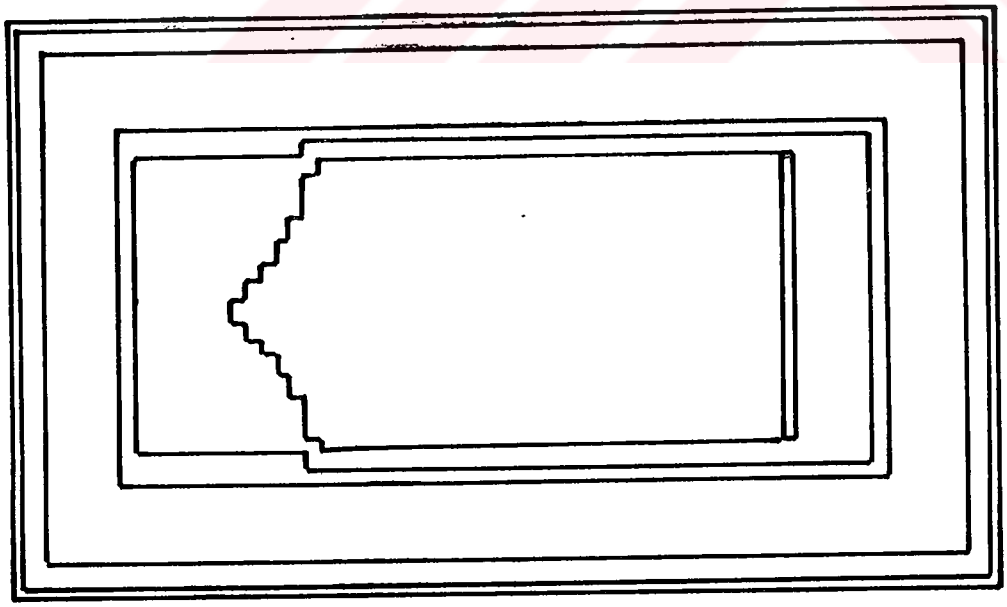
RENK ÖZELLİĞİ : Bordo mihraplı, yeşil, krem, koyu yeşil, açık mavi renklidir.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 3 cm. Bordür: 7 cm. Orta Bölüm: 50 cm' dir.

Bordüründe çengel motifleri, mihrabın içinde ev ve selvi motifleri bulunmaktadır. Bu nedenle "Manzaralı Kula" olarak adlandırılır. Evler gemiye de benzetilmektedir.

(Fotoğraf 25) Envanter No: 928

(Şema 23) Envanter No: 928

FOTOĞRAF NO : 25

ŞEMA NO : 23

ENVANTER NO : 928

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Halı Odası: 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan Şubat 1976 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 7273 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/Türk Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 19 YY başı

KALİTESİ : 20x20

BOYUTU : 114x194 cm.

YÖRESİ : Kula

KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Renkler solmuştur, hav yoğunluğu azalmıştır. Etlik ve saçaklarda sökülmeler mevcuttur. Eser onarım görmemiştir.

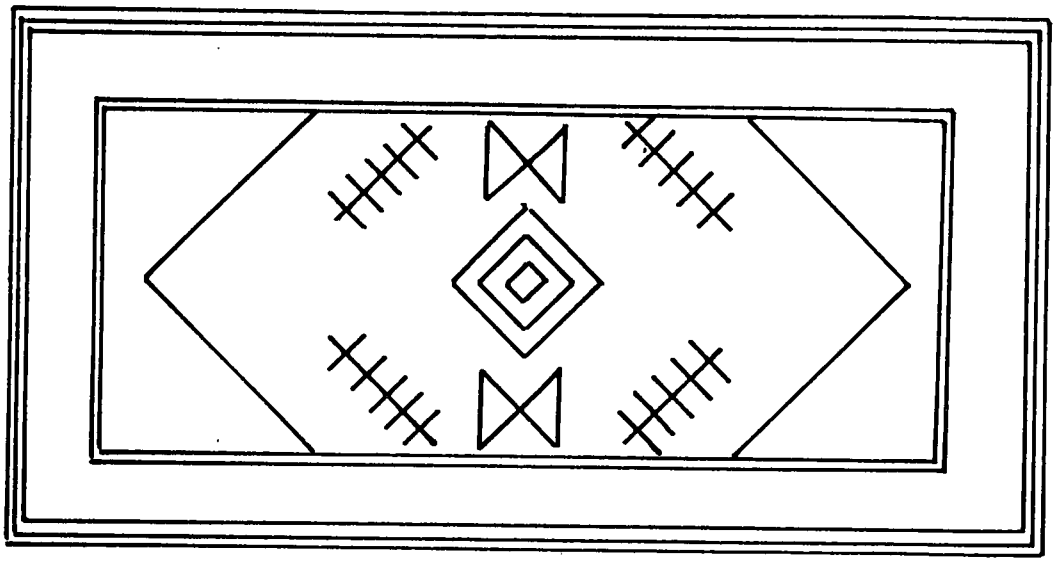
RENK ÖZELLİĞİ : İnce bordürde bordo, kalın bordürde ve orta zeminde gül kurusu,motiflerde bordo, gül kurusu, kahverengi, bej, açık mavi, açık yeşil kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 2 cm. İnce Bordür: 8 cm. Orta Bordür: 18 cm. Orta Bölüm: 60 cm' dir.

En dış bordürde stilize edilmiş karanfil motifleri, büyük bordürde, çeyizi simgeleyen sandık motifleri ve ince iç bordürde bağlılığı simgeleyen çengel motifleri bulunmaktadır. Tek mihraplı olup, mihrabın içinde stilize edilmiş kollarını açmış gelin motifi bulunmaktadır. Kompozisyon özelliği "Gelinli Kula" ya hastır.

(Fotoğraf 26) Envanter No: 952

(Şema 24) Envanter No: 952

FOTOĞRAF NO : 26

ŞEMA NO : 24

ENVANTER NO : 952

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Kilim-Halı Odası

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Önder Öztarakçı' dan 30-12-1976 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 2500 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/Türk Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 20x20

BOYUTU : 94x184 cm.

YÖRESİ : Bergama / Yörük

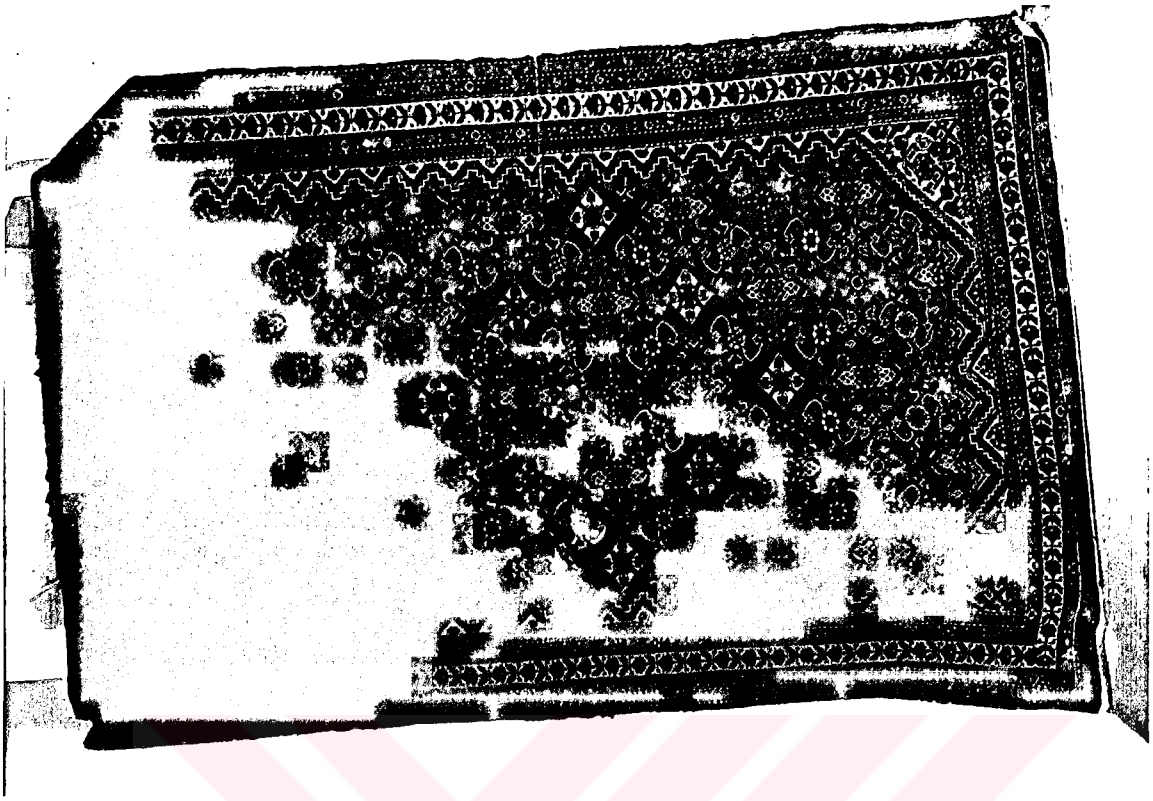
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Eser yer yer yıpranmış, kenarlarda Sökülmeler mevcuttur. Etliğin bir kısmı sökülmüştür ve eser tamir görmemiştir.

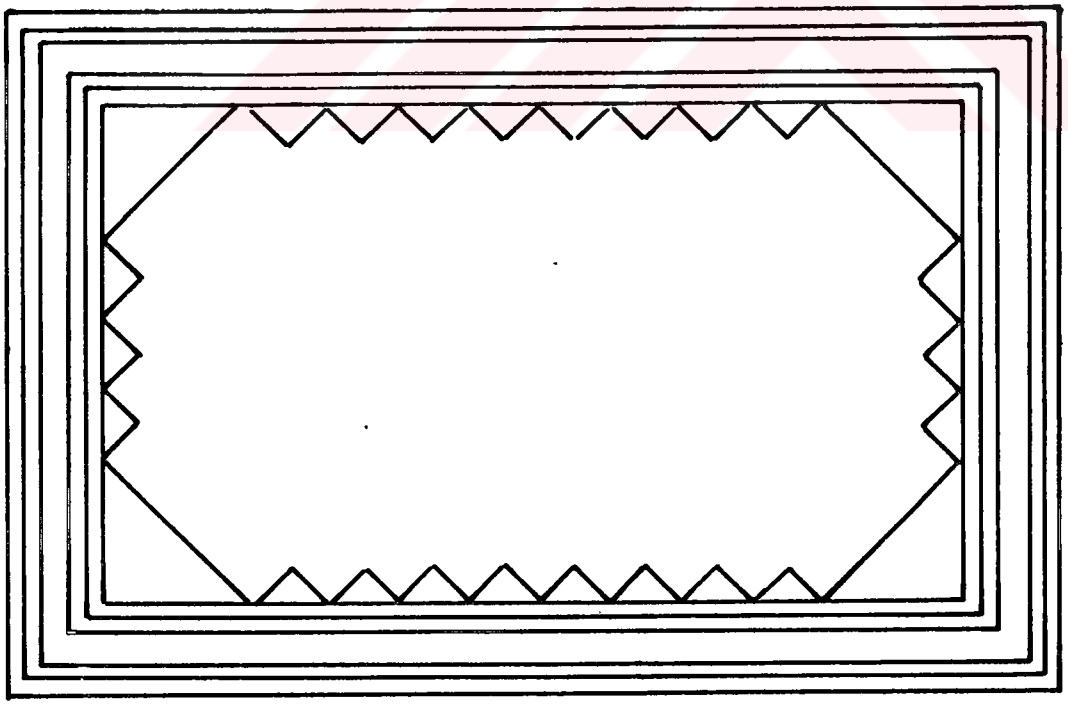
RENK ÖZELLİĞİ : Bordürde koyu kahverengi, orta zeminde kırmızı ve motiflerde krem, açık mora kaçan mavi, kırmızı kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 3 cm. Kalın Bordür: 13 cm. Orta Bölüm: 67 cm. Kilim Örgüsü: 4 cm' dir.

Bordürün en dışında su yolu ve içinde çengel motifleri, orta göbekte, ejderha, içinde göz motifi yer alır. Halı kurt ayağı ile iki mihraptan oluşturulmuş, mihrapların ikisinde de saksıdan çıkan çiçekler stilize edilmiştir.

(Fotoğraf 27) Envanter No: 1137

(Şema 25) Envanter No: 1137

FOTOĞRAF NO : 27

ŞEMA NO : 25

ENVANTER NO : 1137

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Gelin Odası

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Fehime Karagöz'den 24-05-1983 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 100000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (İran/Sine Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 35x40

BOYUTU : 129x194 cm.

YÖRESİ : İran / Ferhan

KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır, onarım görmemiştir.

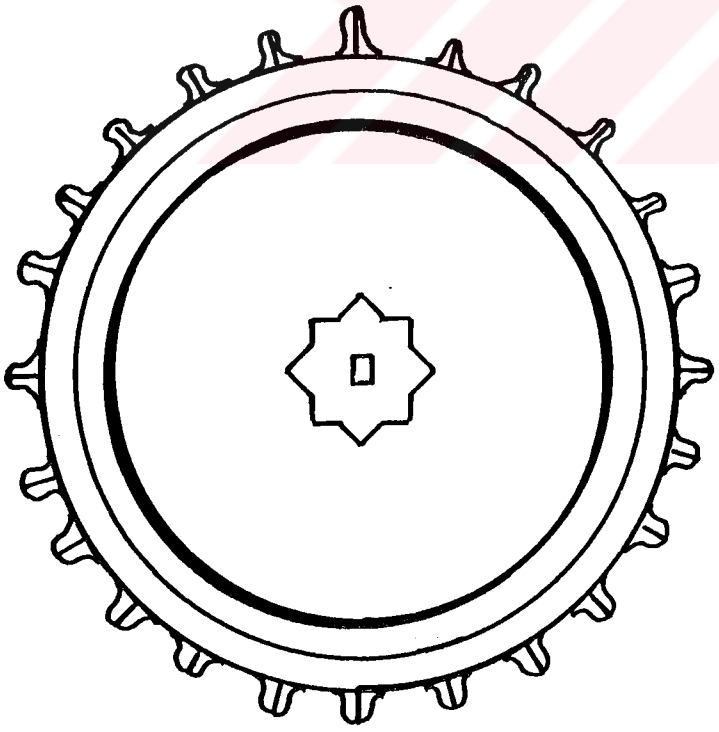
RENK ÖZELLİĞİ : Lacivert, kırmızı, krem, açık mavi, yeşil kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 2 cm. İnce Bordür: 2 cm. Orta Bordür: 6 cm. Orta Bölüm: 93 cm.

İnce kenar bordür çiçek motifleriyle, halının ortası geometrik raport desenlidir.

(Fotoğraf 28) Envanter No: 1138

(Şema 26) Envanter No: 1138

FOTOĞRAF NO : 28

ŞEMA NO : 26

ENVANTER NO : 1138

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Gelin Odası

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Fehime Karagöz' den 24-05-1983 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 100000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Sine Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : İpek
ATKI : İpek
İLME : İpek

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 40x50

BOYUTU : Çapı: 123 cm.

YÖRESİ : Kayseri

KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

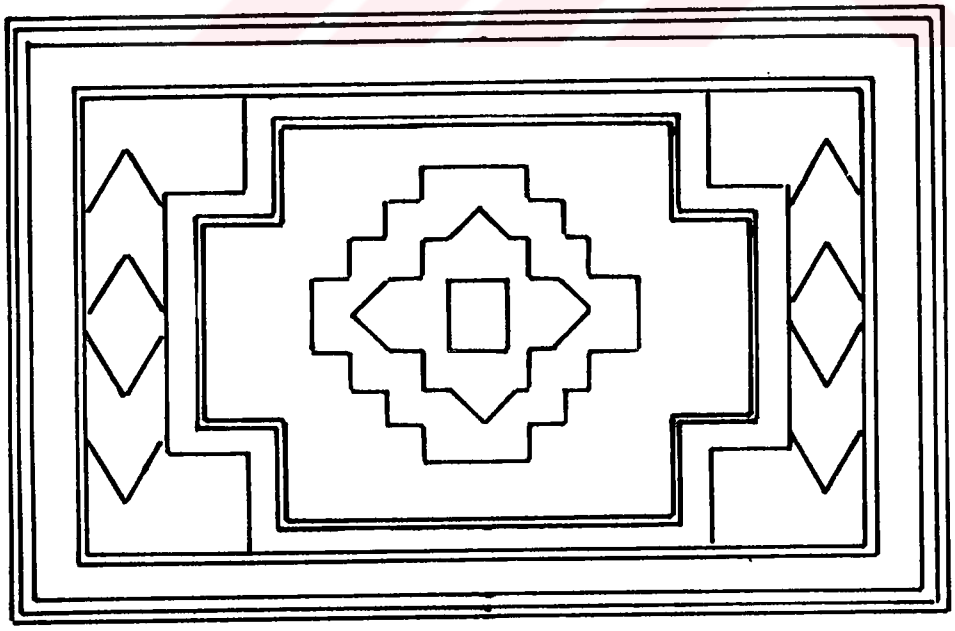
RENK ÖZELLİĞİ : Koyu tonlar hakimdir. Koyu yeşil, açık yeşil, kiremit kırmızısı kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Dış Dilimler: 11 cm. Bordür: 8 cm. Orta Bölüm: 90 cm' dir.

Daire şeklinde dokunmuştur. Yaygının dışı dilimli, uzun püsküllüdür. Bordürde stilize edilmiş çiçek motifleri, orta kısımda dört atlı süvari sekizgenin çevresinde bulunmaktadır.

(Fotoğraf 29) Envanter No: 1141

(Şema 27) Envanter No: 1141

FOTOĞRAF NO : 29

ŞEMA NO : 27

ENVANTER NO : 1141

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Gelin Odası

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Fehime Karagöz'den 06-06-1983 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 100000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 25x30

BOYUTU : 128x190 cm.

YÖRESİ : Niğde Avanos[16]

KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Eserin sol kısmı sökülmüştür. Saçaklarda yıpranmalar mevcuttur. Onarım görmemiştir.

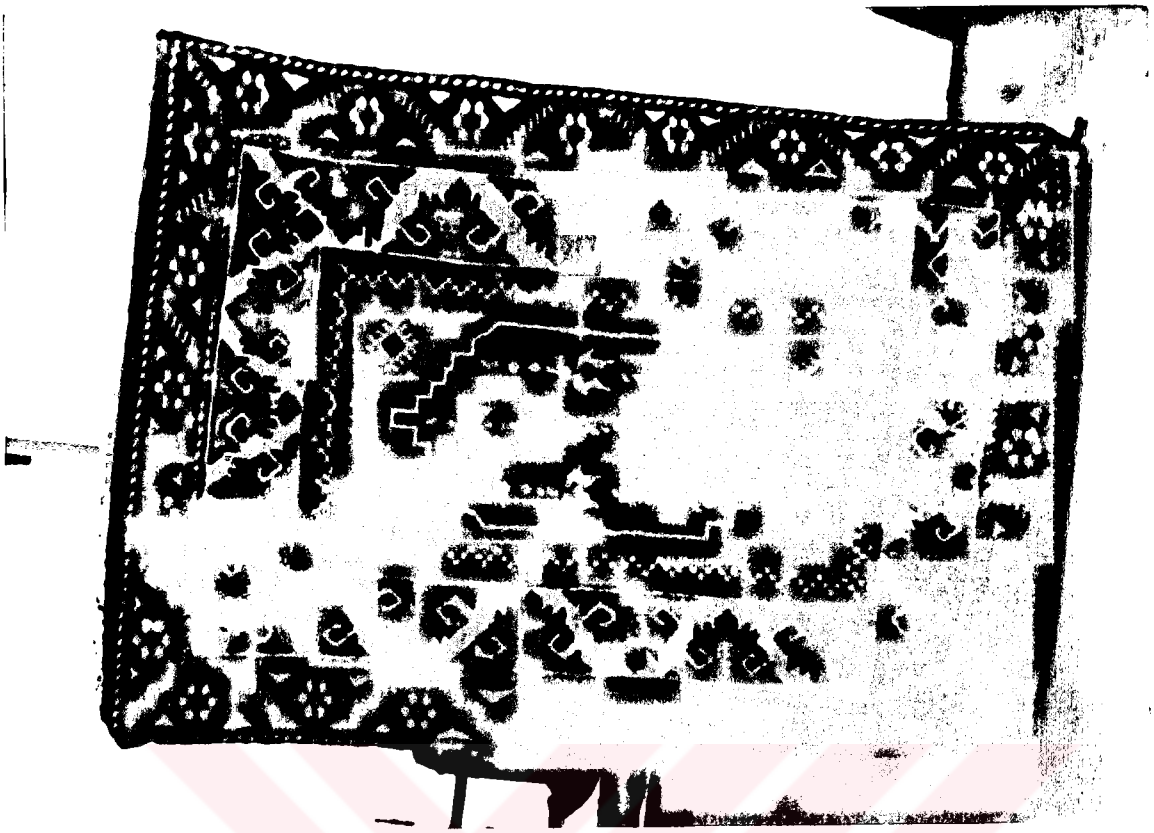
RENK ÖZELLİĞİ : Kahverengi, yeşil, sarı, kırmızı, açık yeşil kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik : 2 cm. Kalın Bordür : 10 cm. İnce İç Bordür : 5 cm. Orta Bölüm : 85 cm.

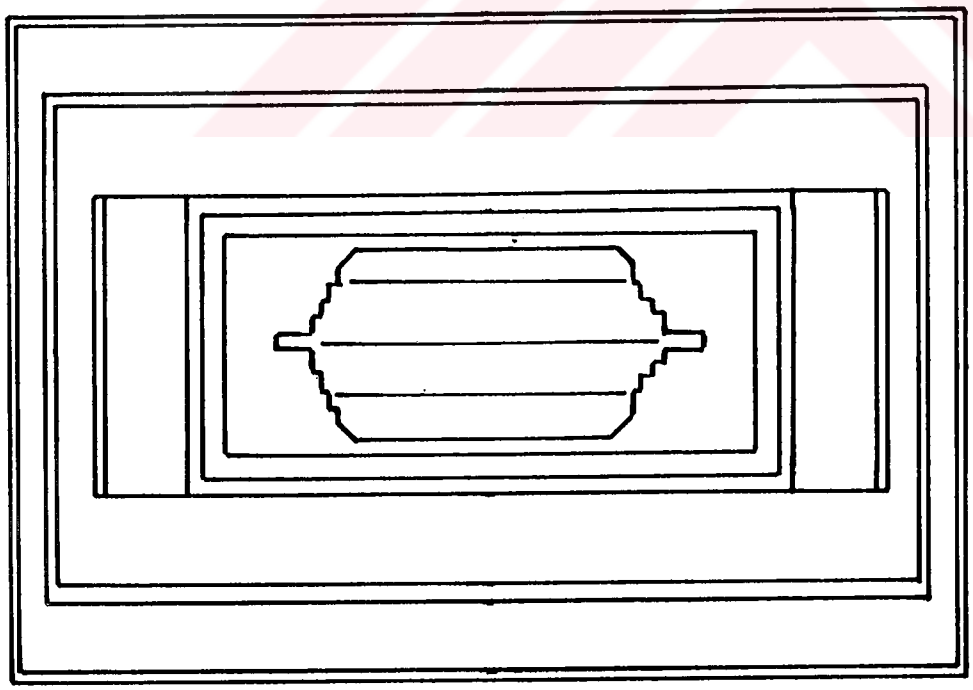
Kahverengi bordür çiçek ve rozet desenli, çift mihraplı, orta rozet iç içe geometrik desenli uçlara uzanan çiçek dallarıyla süslü.

---

[16] **Muammer Çetiz ile yapılan görüşmeye dayanılarak yöre belirlenmiştir.**

(Fotoğraf 30) Envanter No: 1351

(Şekil 28) Envanter No: 1351

FOTOĞRAF NO : 30

ŞEMA NO : 28

ENVANTER NO : 1351

MÜZEDEKİ YERİ : Kat 2 : Oturma Odası

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesinden 1735 envanter numarasıyla nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/Türk Düğümlü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 20 x 25

BOYUTU : 92x132 cm.

YÖRESİ : Kozak (Yün Kozak)

KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır. Onarım görmemiştir.

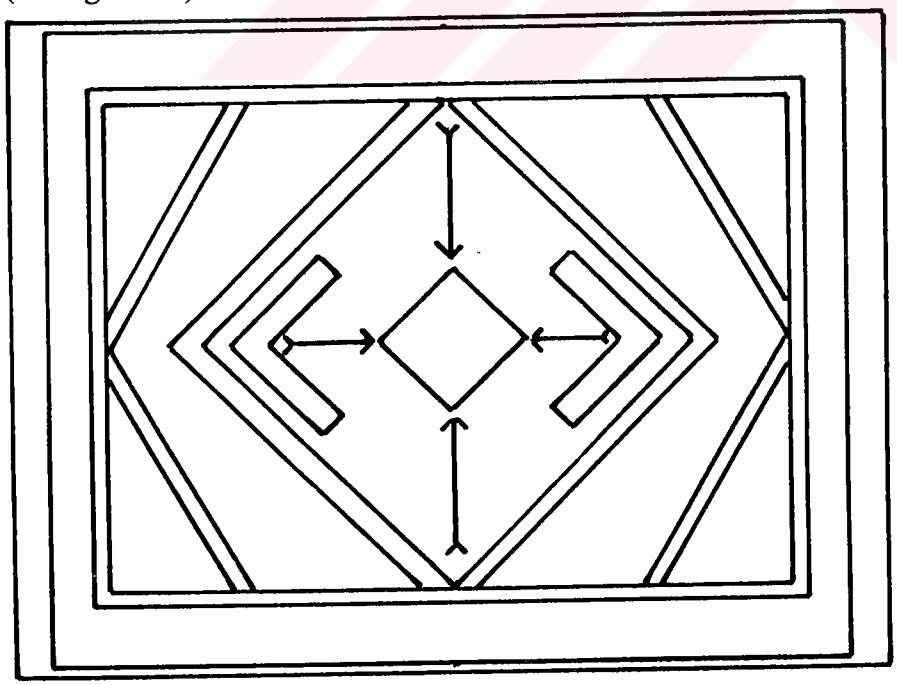
RENK ÖZELLİĞİ : Bordürlerde yeşil, krem rengi. Mihrabın içinde bordo, motiflerde turuncu, krem, yeşil kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim: 3 cm. Etlik: 2 cm. Dış kalın Bordür: 9 cm. İç kalın bordür: 11 cm. İç ince bordür: 4 cm. Orta bölüm: 33 cm.

Dış bordür zikzaklı olarak dolanılmış ve aralarına stilize çiçekler yerleştirilmiştir. İç büyük bordürde eli belinde motifleri, çift mihrabın dış iki kısmında birer pıtrak motifi, mihrabın içinde sarkmış halde çiçek motifleri bulunmaktadır.

(Fotoğraf 31) Envanter No: 1352

(Şema 29) Envanter No: 1352

FOTOĞRAF NO : 31

ŞEMA NO : 29

ENVANTER NO : 1352

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Halı Odası: 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi'nden 2628 envanter numarasıyla nakil edilmiştir.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 10000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/Türk Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 20x25

BOYUTU : 89x118 cm.

YÖRESİ : Bergama

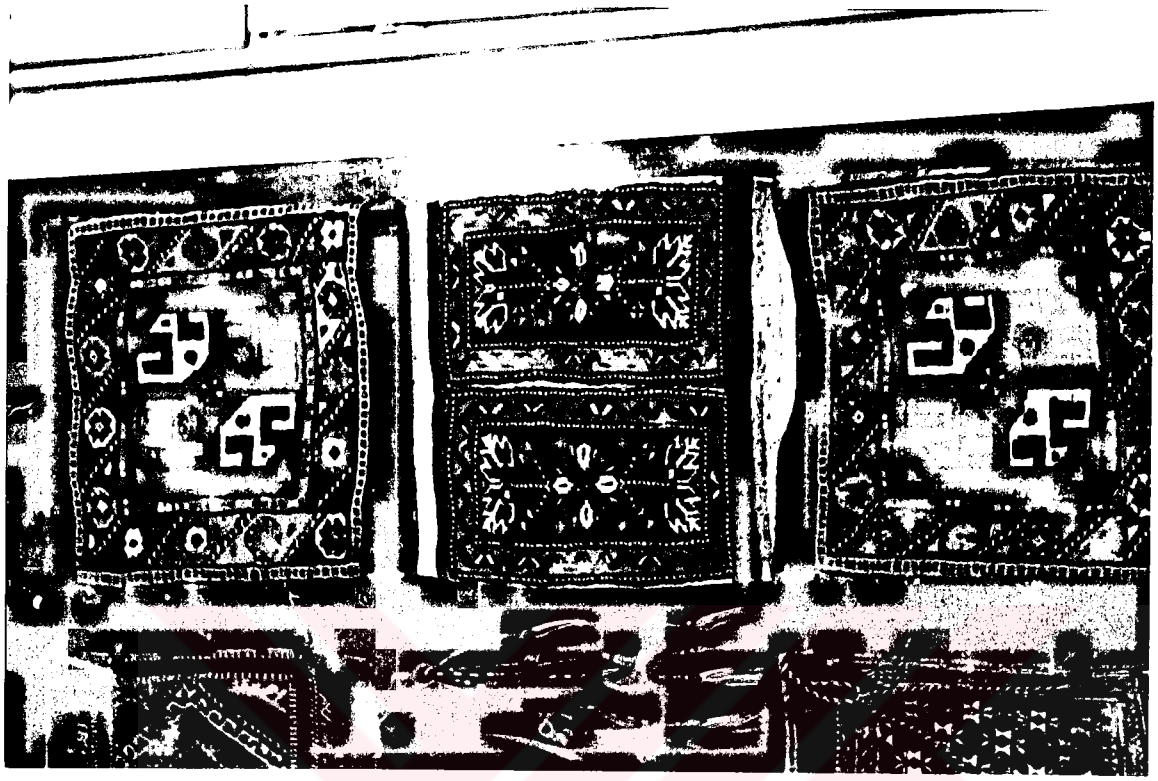
KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Kilim örtüsü ve saçaklar sökülmüştür. İki yanda da yıpranmalar mevcuttur. Onarın görmemiştir.

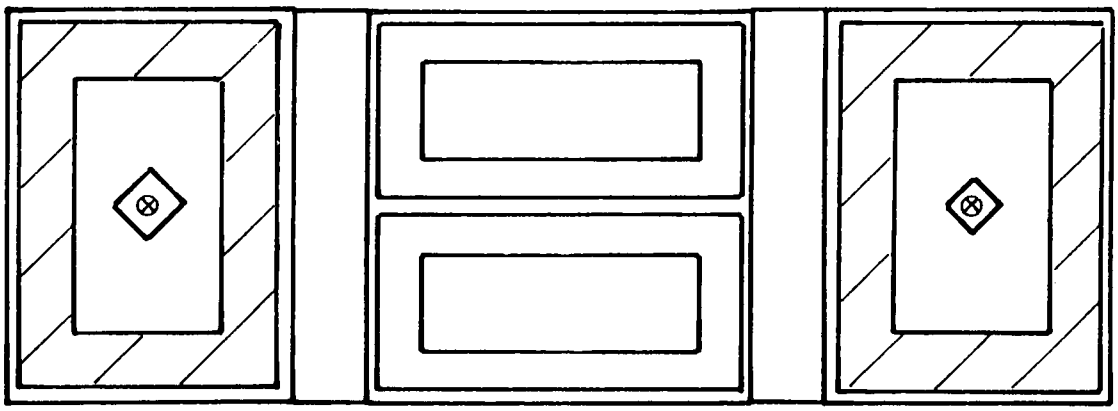
RENK ÖZELLİĞİ : Bütün zemin kırmızıdır. Motiflerde krem rengi, siyah kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Örgüsü: 8 cm. Etlik: 2 cm. Bordür: 7 cm. Orta Bölüm: 66 cm.

Bordür sekizgenler içine yerleştirilmiş geometrik formlardan oluşturulmuştur. Çift mihraplı olup mihrabın içi yıldız motifleriyle doldurulmuştur. En içte çiçek motiflerinin birleşmesiyle dörtgen ve bu dörtgenin içinde lale motifleri yer alır. Mihrabın dışında kalan yan kısımlarda, koç boynuzu motifi bulunur. Canlı ve hareketli olmasının sebebi çeyizlik amacıyla dokunmuş olmasıdır. " Kız Bergama " olarak tanınır.

(Fotoğraf 32) Envanter No: 1359

(Şema 30) Envanter No: 1359

FOTOĞRAF NO : 32

ŞEMA NO : 30

ENVANTER NO : 1359

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Pano: 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi'nden 1358 envanter numarasıyla nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 5000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/Türk Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 26x33

BOYUTU : 48x142 cm.

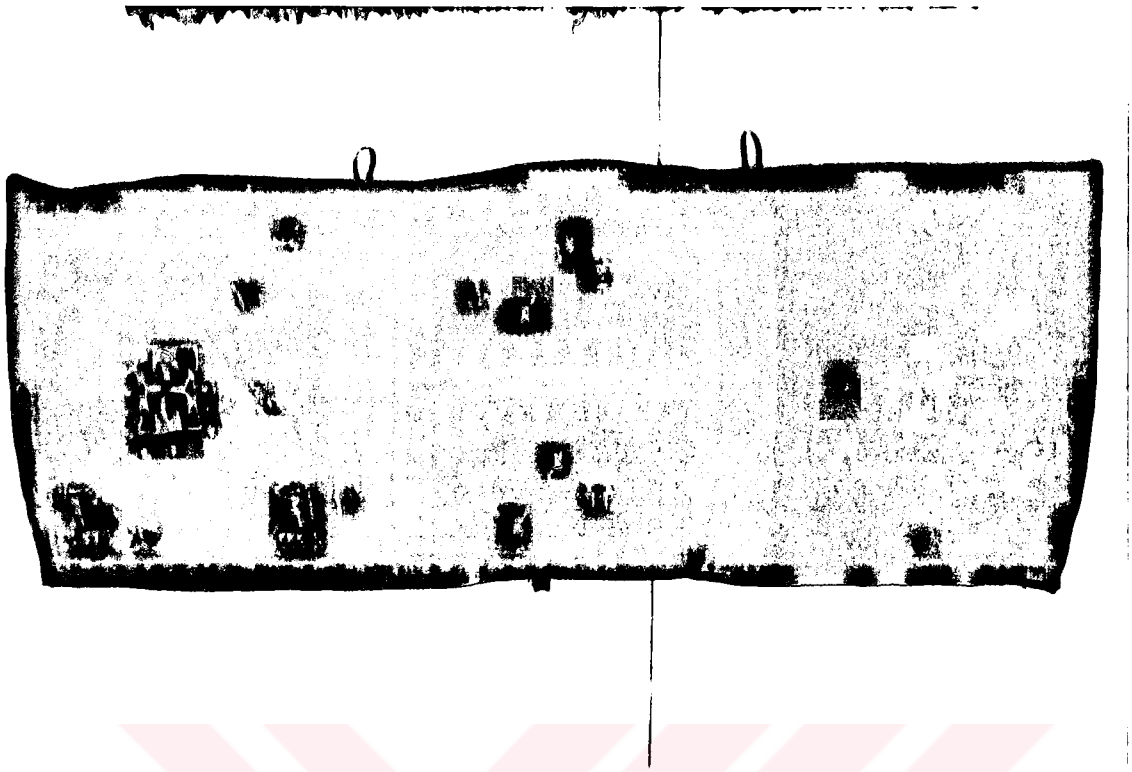
YÖRESİ : Bergama / Kozak

KULLANIM ALANI : Heybe

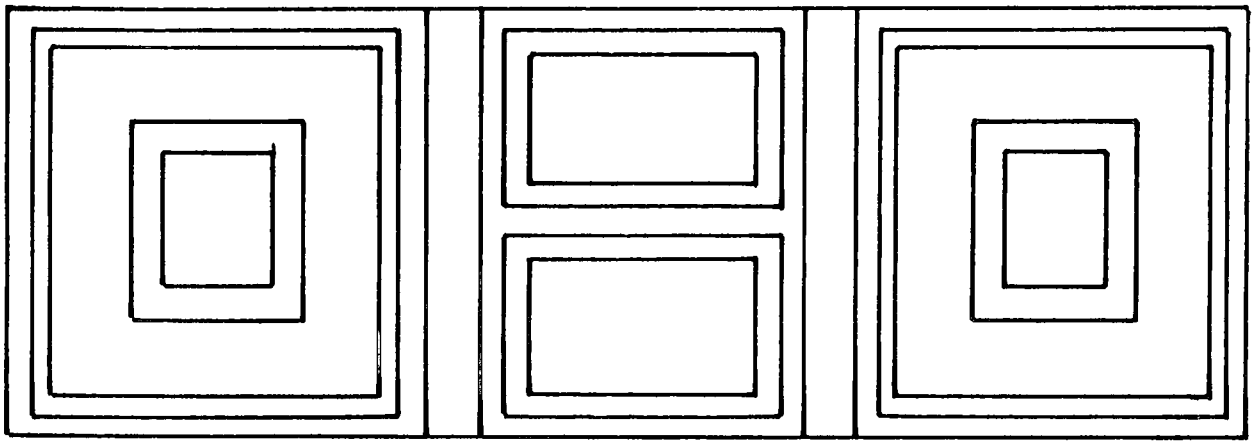
ESERİN DURUMU : Tamir görmemiştir ve sağlamdır. Renklerde de bir bozulma gözlenmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Heybenin genel olarak zemininde kırmızı hakimdir. Motiflerde yeşil, krem, kontürlerde ise koyu yeşil kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Heybe üç kısımdan oluşmaktadır. Bergama halılarında görülen karakteristik bordür, heybenin dışta kalan iki parçasının bordüründe kullanılmıştır. Altıgenlerin içinde mutluluğu simgeleyen yıldız motifleri, orta zeminde güç ve kuvveti simgeleyen koç boynuzu motifleri yer almıştır. Heybenin üçüncü kısmı olan orta parçasında diğer iki parçadan ayrı motif ve kompozisyon gözlenmektedir. En dışta su yolu motifi, bordürü oluşturur. Orta zeminde çiçek motifi yer almaktadır.

(Fotoğraf 33) Envanter No: 1360

(Şema 31) Envanter No: 1360

FOTOĞRAF NO : 33

ŞEMA NO : 31

ENVANTER NO : 1360

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Halı Odası: 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi'nden nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/Türk Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 20x30

BOYUTU : 45x110 cm.

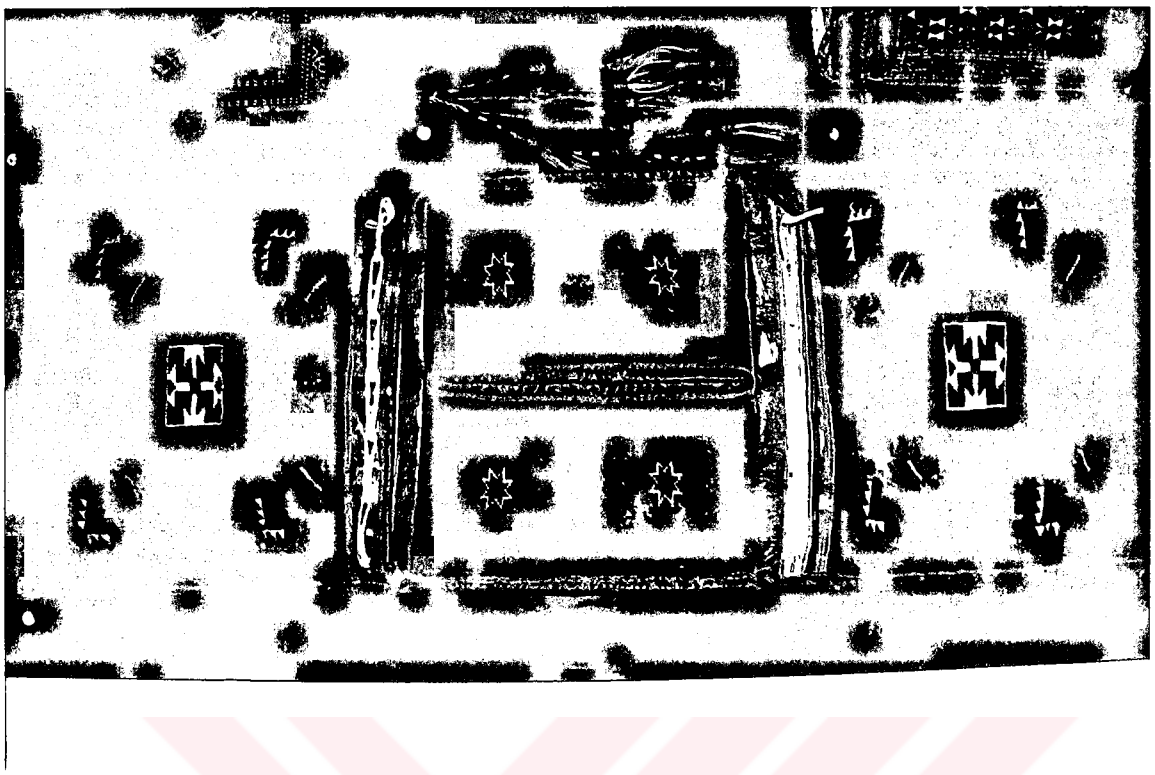
YÖRESİ : Yağcıbedir

KULLANIM ALANI : Heybe

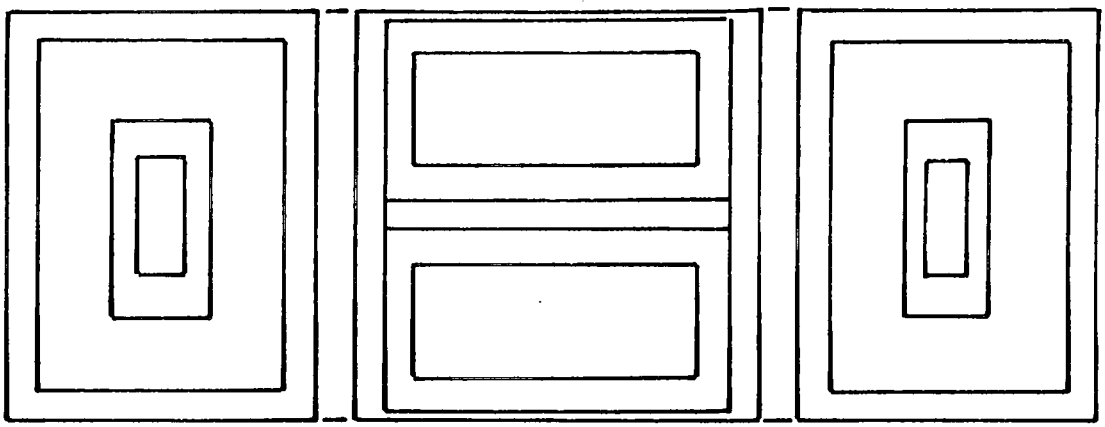
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır, onarım görmemiştir

RENK ÖZELLİĞİ : Bordo, lacivert, krem rengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Dışta kalan iki kısım birbirinin aynısıdır. Burada heybe suyu motifi ortadaki karenin çevresini dolanmaktadır. Karenin içinde dört tane çengel motifi bulunmaktadır. Heybenin orta kısmında yıldız motifi yer alır. Eserin bütün çevresi deriyle çevrilmiştir.

(Fotoğraf 34) Envanter No: 1691

(Şema 32) Envanter No: 1691

FOTOĞRAF NO : 34

ŞEMA NO : 32

ENVANTER NO : 1691

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Pano: 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bilal Halıcıoğlu' ndan 05-12-1995 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/Türk Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 20x30

BOYUTU : 45x118 cm.

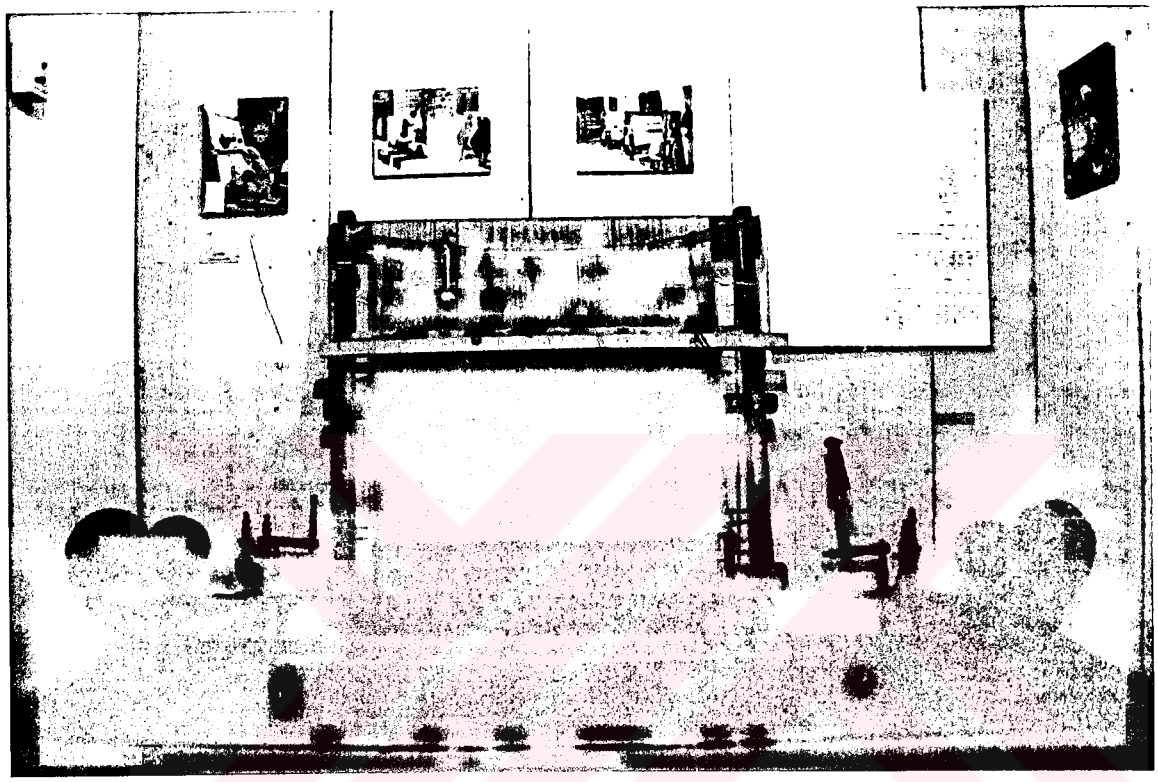
YÖRESİ : Sındırgı/Yağcıbedir

KULLANIM ALANI : Heybe

ESERİN DURUMU : Heybenin etrafı deriyle çevrelenmiştir. Eser tamir görmemiş ve sağlamdır. Renkler solmamıştır.

RENK ÖZELLİĞİ : Yağcıbedir halılarında görülen karakteristik renk özelliği hakimdir. Kırmızı, lacivert, turuncu ve azda olsa krem kullanılmıştır. Renklerin tonları koyudur.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Heybe üç kısımda oluşmaktadır. Dışta kalan iki kısım birbirinin aynıdır. Burada heybe suyu motifi ortada ki karenin çevresini dolanmaktadır. Karenin içinde dört tane çengel motifi bulunmaktadır. Orta kısmın dış bordüründe çiçek motifleri, iç zeminde alt ve üstte olmak üzere yıldız motifleri dokunmuştur.

(Fotoğraf 35) Envanter No: 2380

FOTOĞRAF NO : 35

ŞEMA NO :

ENVANTER NO : 2380

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Halı Reyonu

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ege Net Halıcılık' tan hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ :

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** :

ATKI :

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ :

BOYUTU : Yükseklik: 150 cm. En: 94 cm.

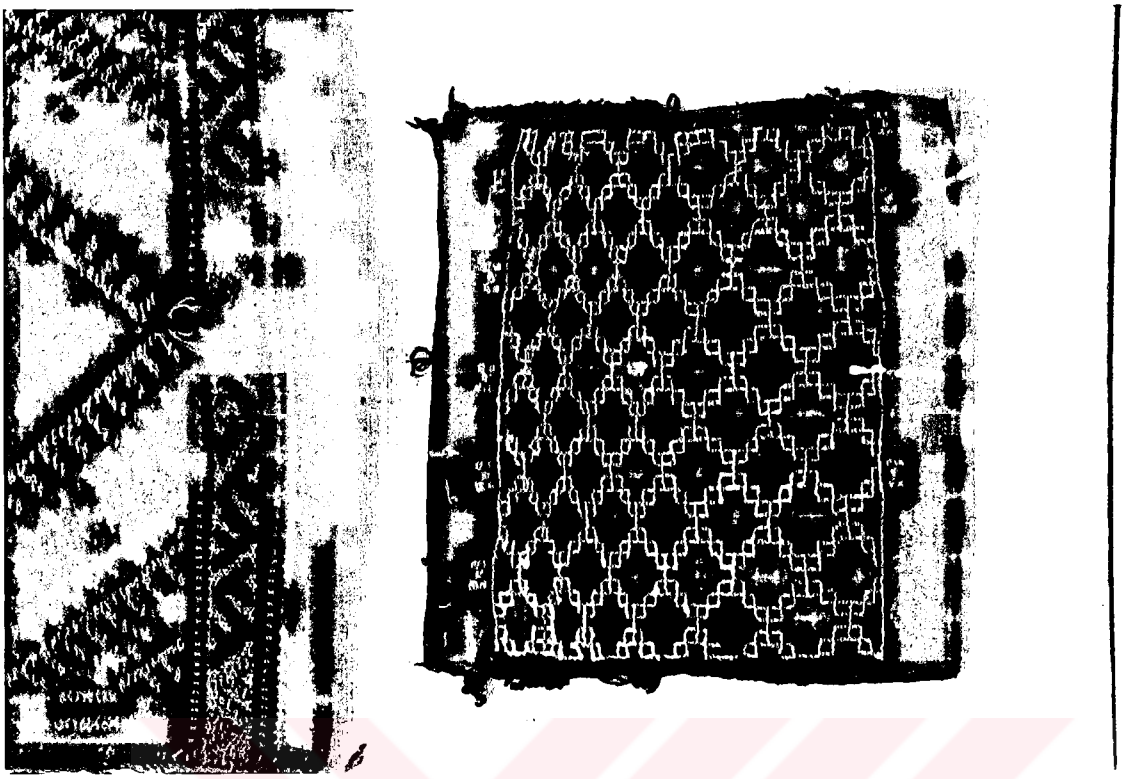
YÖRESİ :

KULLANIM ALANI : Halı Tezgahı

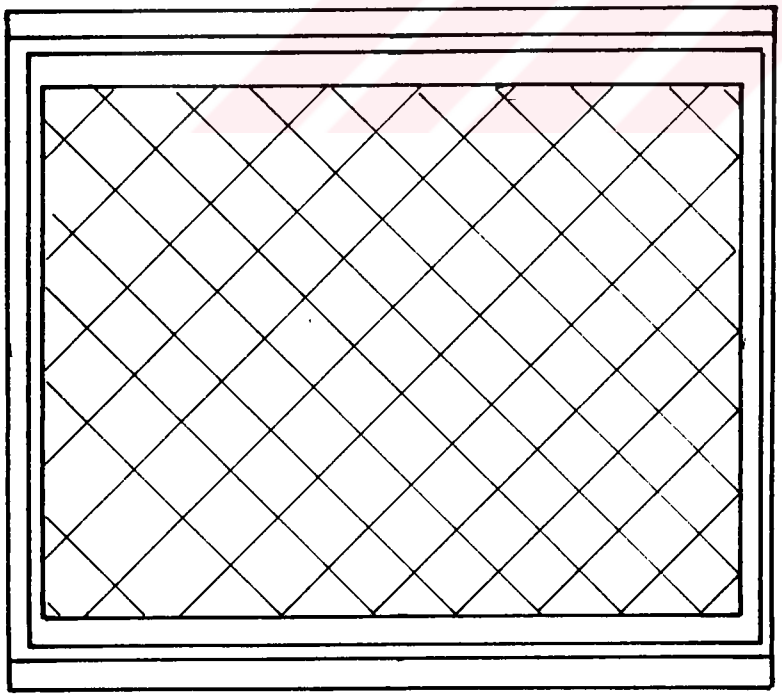
ESERİN DURUMU :

RENK ÖZELLİĞİ :

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : 250 cm. eninde düz tahtadan oturma yeri olan halı tezgahının halı iplerinin gerildiği bölüm, kahverengi boyalı bölmelerle sağlamlaştırılmış ve halı ipleri geçirilmiş, 215 cm. eninde renkli halı kısmı dokunmuş, üst bölümde renkli yün yumaklar dizilidir.

(Fotoğraf 36) Envanter No: 60

(Şema 33) Envanter No: 60

FOTOĞRAF NO : 36

ŞEMA NO : 33

ENVANTER NO : 60

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Vitrin: 28

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ayşe Bayrak' tan satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 3000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Seyrek Zili

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI :

KALİTESİ : Orta

BOYUTU :

YÖRESİ : Yuntdağı [17]

KULLANIM ALANI : Torba

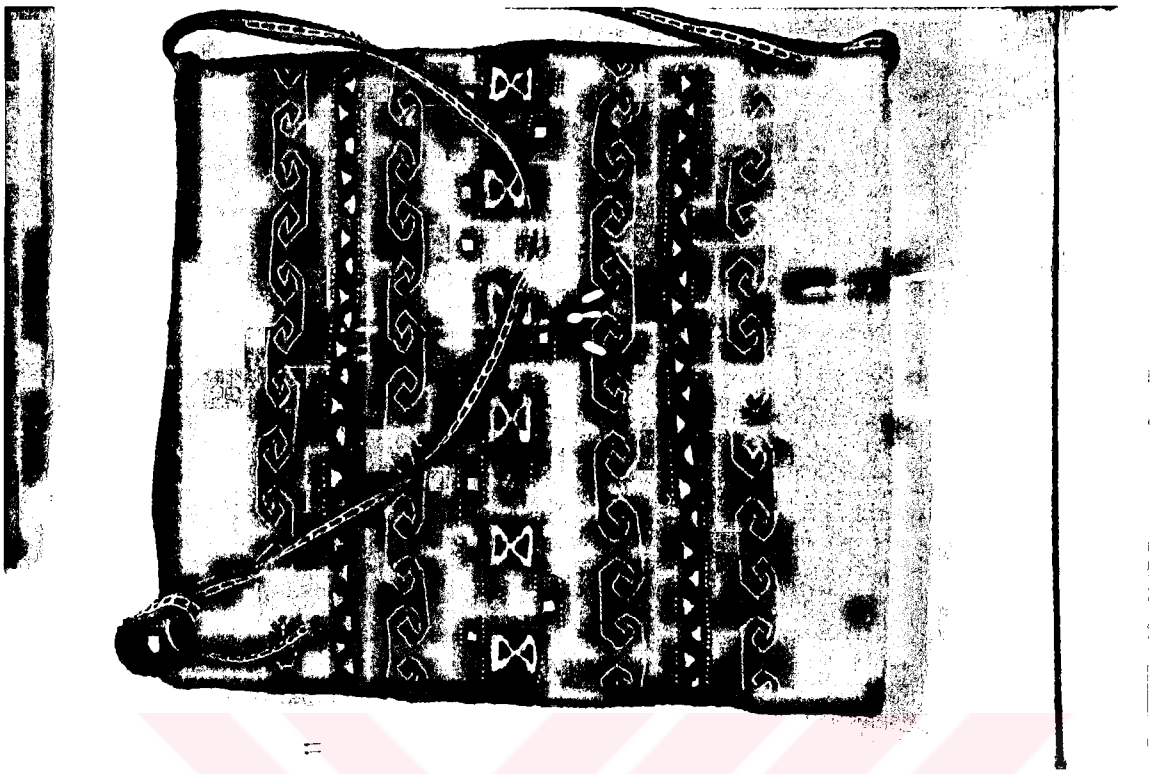
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı üzerine krem, lacivert, turuncu kullanılmıştır.

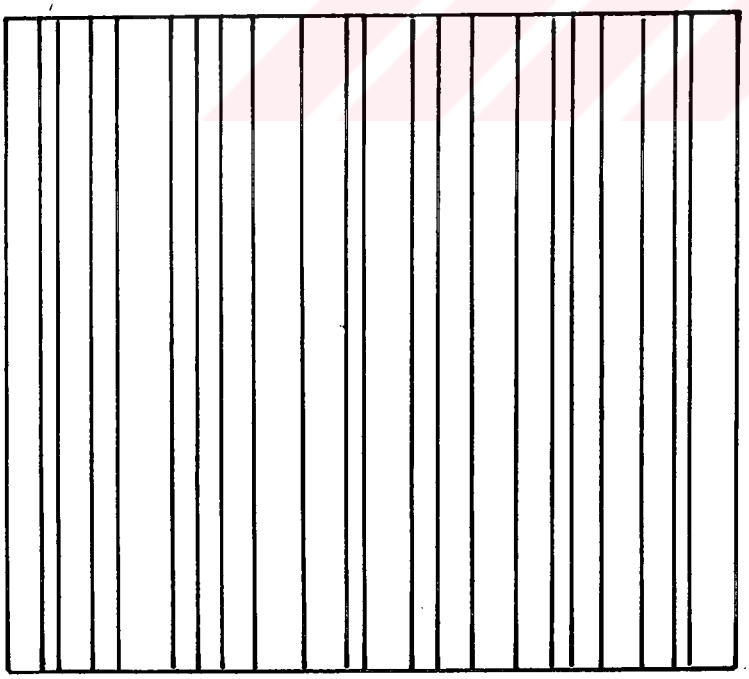
MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Torbanın yüzeyi göz motifleriyle doldurulmuştur.

---

[17] **Muammer Çetiz'den alınan bilgiye dayanılarak yöre belirlenmiştir.**

(Fotoğraf 37) Envanter No: 273

(Şema 34) Envanter No: 273

FOTOĞRAF NO : 37

ŞEMA NO : 34

ENVANTER NO : 273

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Vitrin: 28

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : İzmir Kadınlar Birliği'nden hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : **KONTÜR:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU :

YÖRESİ : Bergama

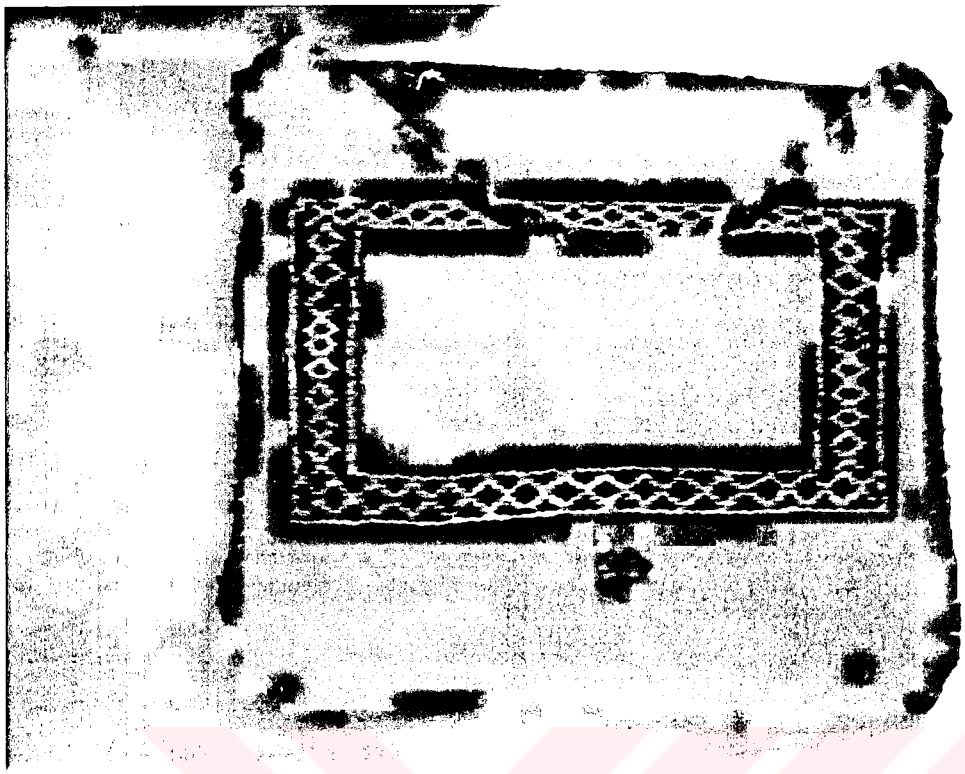
KULLANIM ALANI : Güvey Torbası

ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

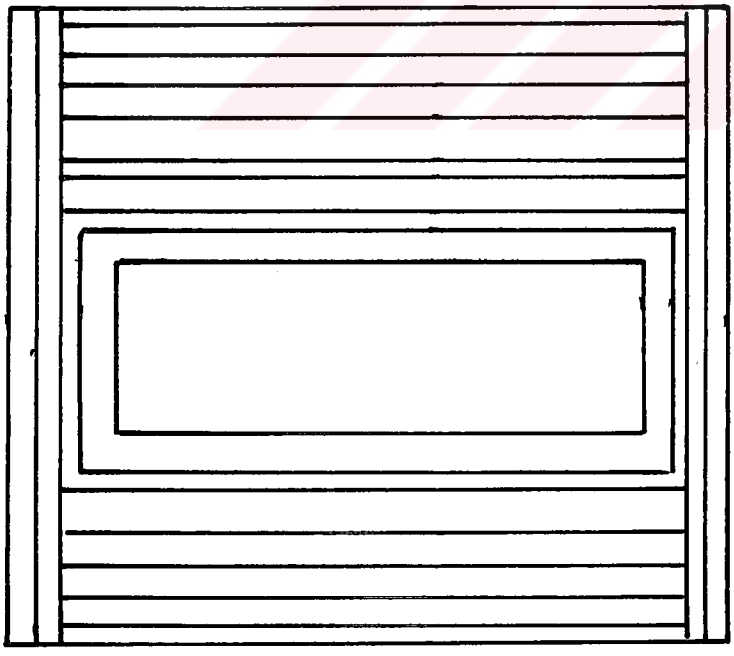
RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı zemin üzerin kahverengi, krem rengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Torbanın üst ve altında bulunan kısım, koç boynuzu motifi ile dolanılmıştır. Orta kısımda damadı nazardan koruyacağına inanılan muska motifi yer almaktadır.[18] Sap kısmı çarpana dokumasıyla oluşturulmuştur.

[18] Güran Erbek, ***Anadolu Motifleri Sergisi***, İzmir. s.24

(Fotoğraf 38) Envanter No: 274

(Şema 35) Envanter No: 274

FOTOĞRAF NO : 38

ŞEMA NO : 35

ENVANTER NO : 274

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Vitrin: 27

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : İzmir Kadınlar Birliği'nden hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma Tekniği / Seyrek motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU :

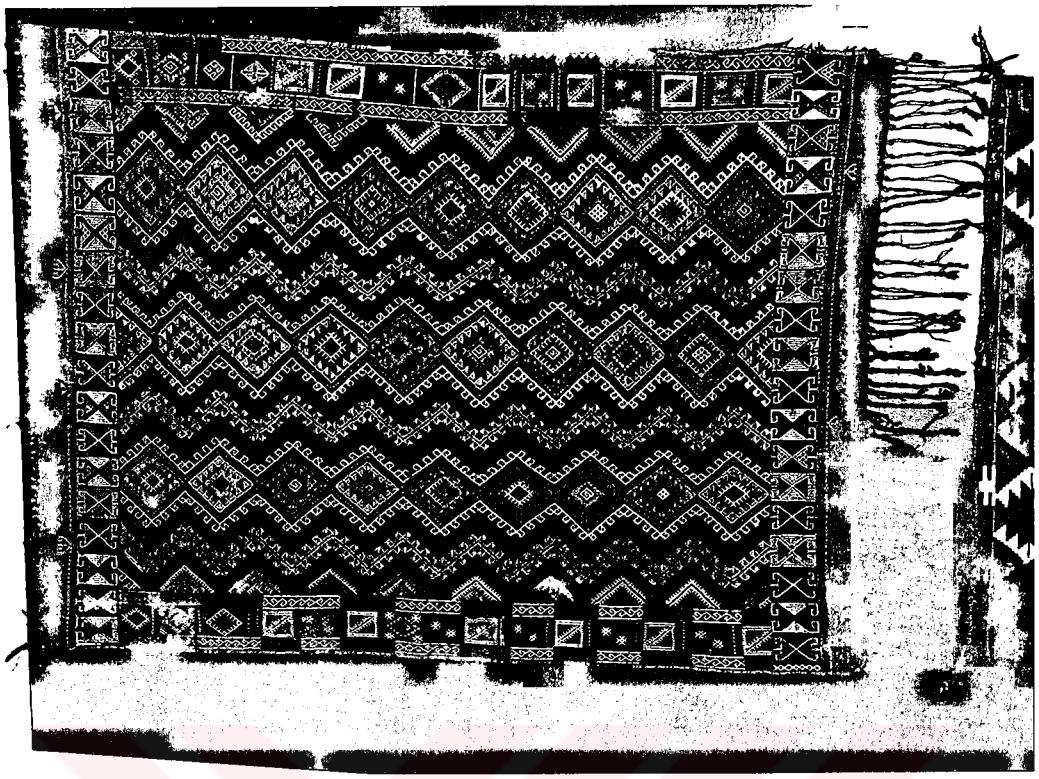
YÖRESİ : Sındırgı

KULLANIM ALANI : Mushaf Torbası

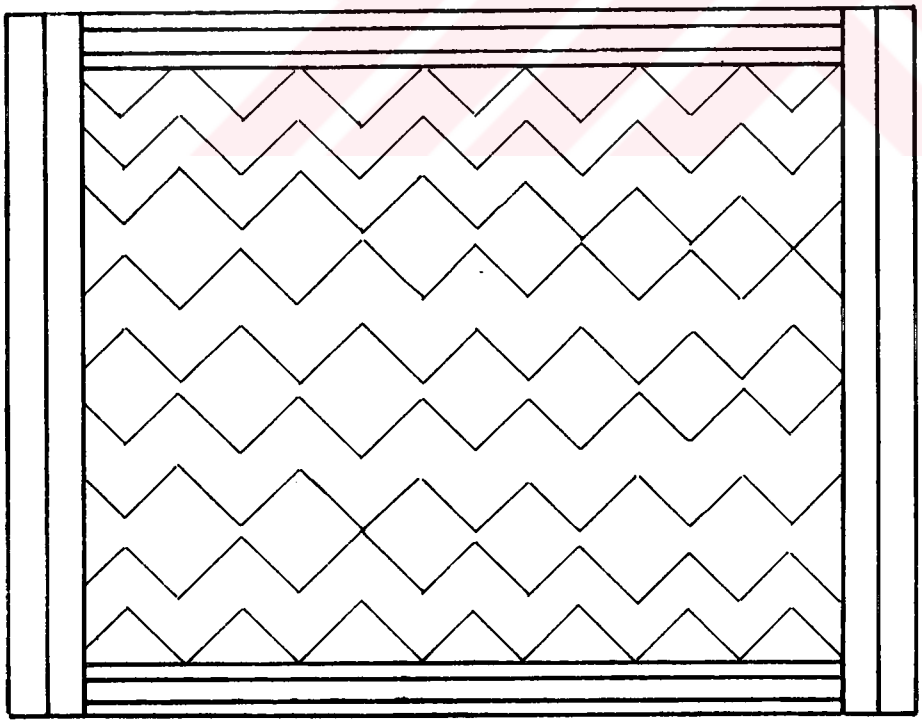
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, krem, kahverengi, kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Göz motifleri torbayı bordür olarak dolanmaktadır. Ortada pıtrak motifi yer alır.

(Fotoğraf 39) Envanter No: 683

(Şema 36) Envanter No: 683

FOTOĞRAF NO : 39

ŞEMA NO : 36

ENVANTER NO : 683

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Pano: 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Horst Bonver'den 01-12-1967 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü dokuma / Sık Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF** : Yün

YÜZYILI :

KALİTESİ : İnce

BOYUTU : 115x150 cm.

YÖRESİ : Bergama/Kozak [19]

KULLANIM ALANI : Yaygı

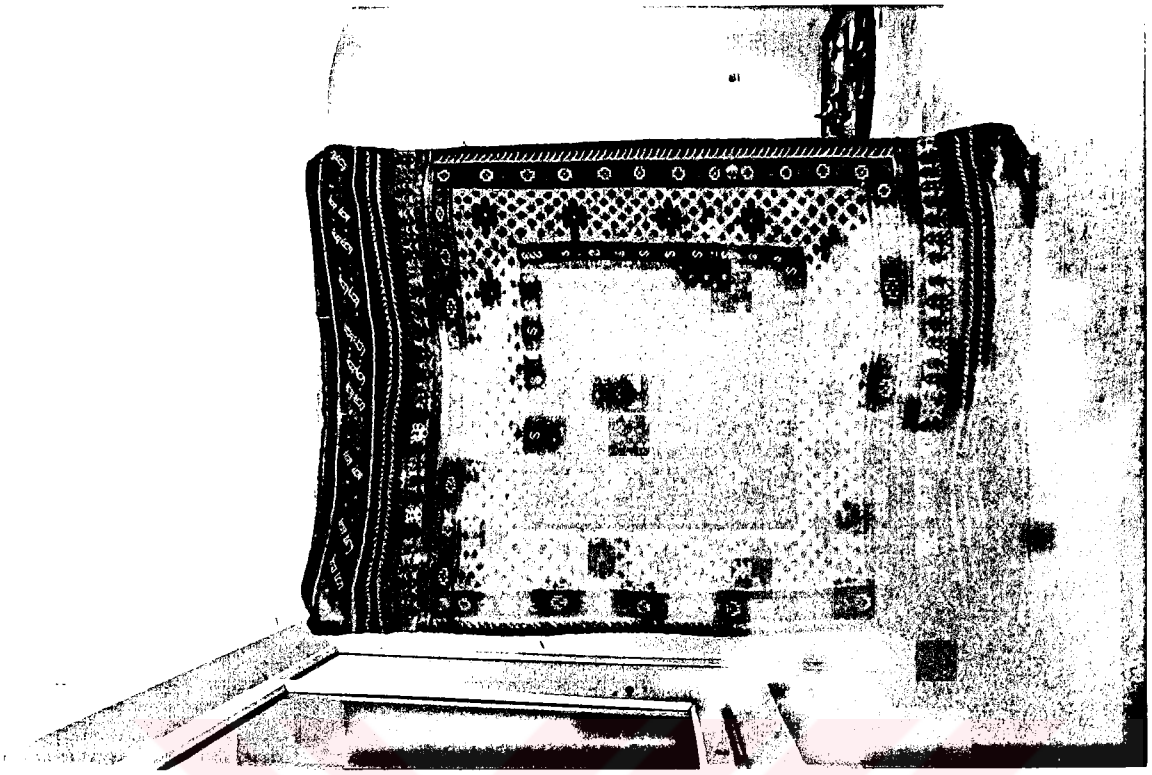
ESERİN DURUMU : Eserin muhtelif yerlerinde güve yeniği bulunmaktadır ve tamir görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı zemin üzerine, motiflerde siyah, sarı, krem, yeşil, kavuniçi, açık mavi kullanılmıştır.

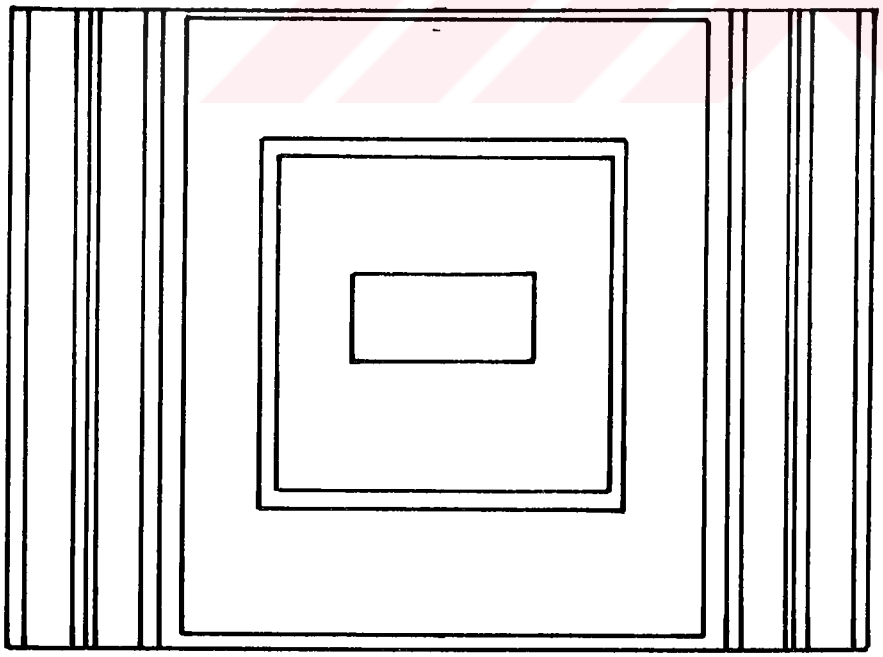
MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilimin alt ve üst bordüründe saç bağı motifi ve bu motiflerin içinde bereket anlamına gelen, nar motifi bulunmaktadır. Yan bordürde çeyiz anlamına gelen sandık motifi sıralanmaktadır. Canavar ayağı motifi zemini altı kısma ayırmakla birlikte pıtrak motifini çevrelemektedir. Pıtrak motifinin içinde de nar motifi yer almaktadır. Motifleri ve motiflerinin anlamlarını inceleyecek olursak, çeyiz amacıyla dokunmuş bir kilim olduğu sonucuna varabiliriz. Kilimin saçakları da, düzgün bir şekilde bağlanmıştır.

---

[19] Müze Envanter Defterinde Güney Anadolu olarak kayıtlıdır. Ancak renk, motif , saçak bağlama özelliğine ve Muammer Çetiz ile yapılan görüşmeye göre Bergama/Kozak olduğu saptanmıştır.

(Fotoğraf 40) Envanter No: 714

(Şema 37) Envanter No: 714

FOTOĞRAF NO : 40

ŞEMA NO : 37

ENVANTER NO : 714

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Mutfak

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Veli Yurdagelen' den 26-12-1670 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Sık Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 126x216

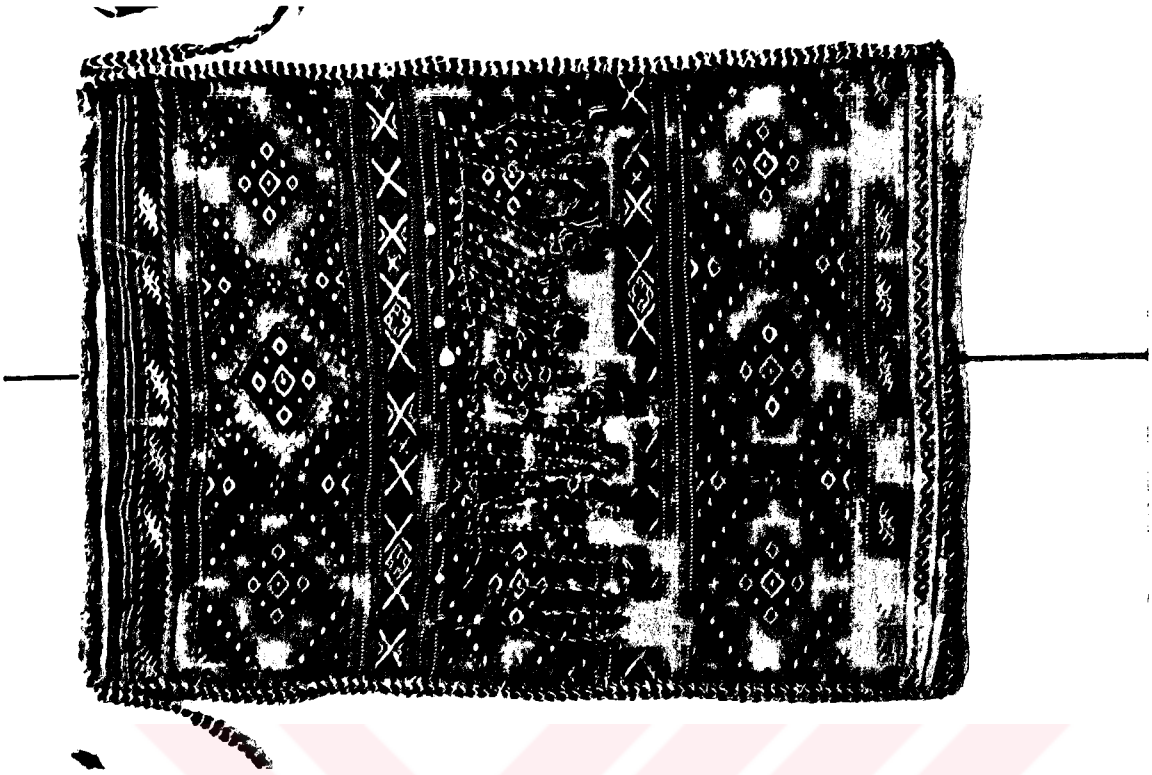
YÖRESİ : Fethiye

KULLANIM ALANI : Yaygı

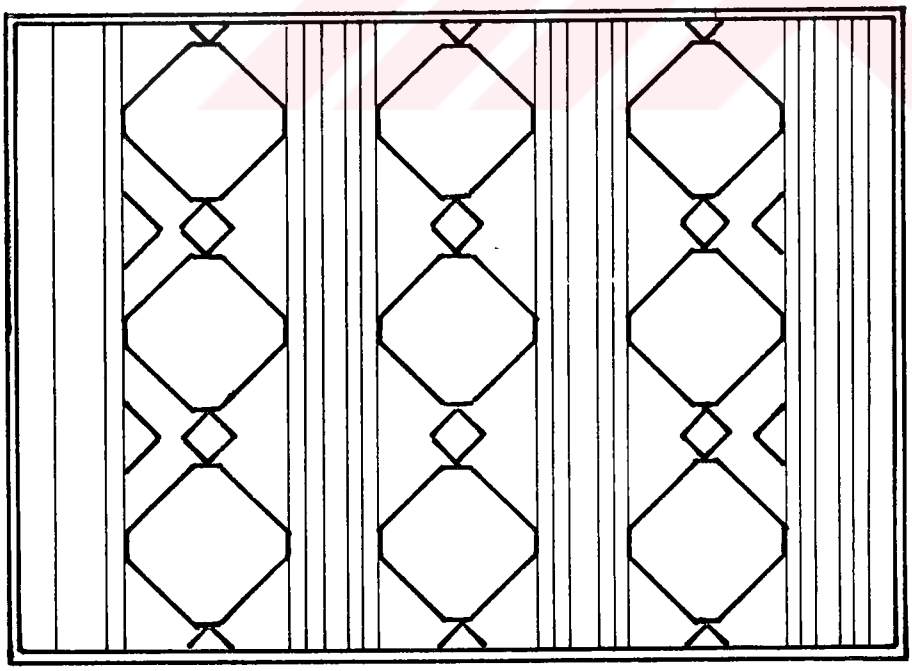
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı zemin üzerine sarı, açık mavi, krem rengi, yeşil kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Çeyizlik amacıyla dokunduğu için oldukça canlıdır. Göz motifleri ve yıldız motifleri yoğunluktadır. Bordürü çiçek motifleri dolanmıştır.

(Fotoğraf 41) Envanter No: 715

(Şema 38) Envanter No: 715

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

FOTOĞRAF NO : 41

ŞEMA NO : 38

ENVANTER NO : 715

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Halı Odası: 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Veli Yurdagelen' den 26-01-1971 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 600 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Sık Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : **MOTİF:** Yün. Yan kolanlarda kıl da kullanılmıştır.

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 75x100 cm.

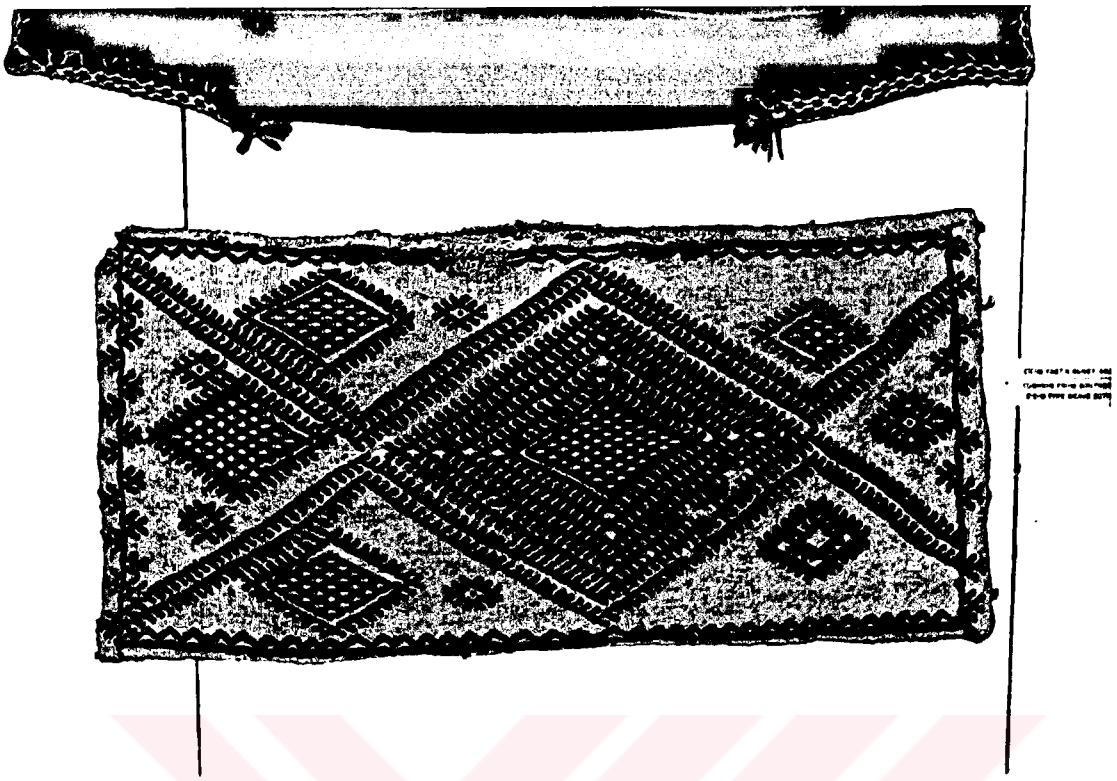
YÖRESİ : Güney Anadolu

KULLANIM ALANI : Çuval

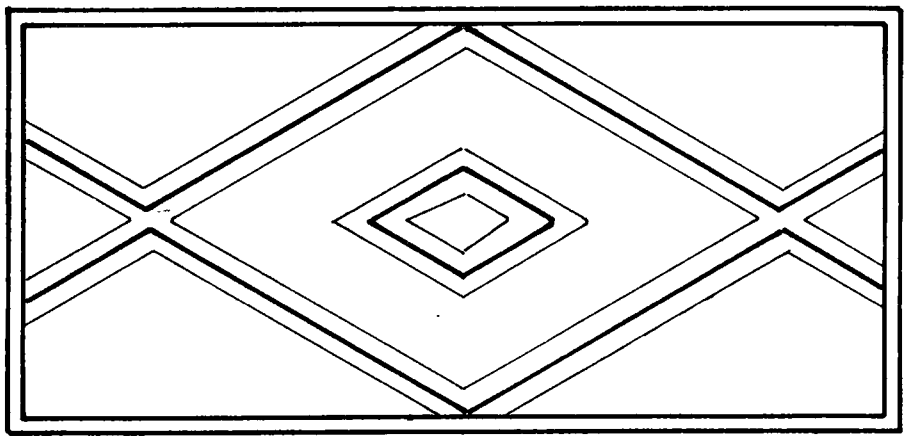
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve renk canlılığını hala korumaktadır.

RENK ÖZELLİĞİ : Genel zemin kırmızıdır, motiflerde yeşil, lacivert, sarı ve krem kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Gelin çuvalı olduğu, ortasında bulunan boncuk ve püsküllerden anlaşılan eserin altında su yolu, onun üzerinde tarak ve üç kısımdan oluşan ejderha , dokumaya nazar değmemesi için göz motifleri bulunmaktadır.

(Fotoğraf 42) Envanter No:719

(Şema 39) Envanter No: 719

FOTOĞRAF NO : 42

ŞEMA NO : 39

ENVANTER NO : 719

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Halı Odası: 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Veli Yurdagelen' den 1971 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 70 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Seyrek Motifli Cicim ve Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Pamuk
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 37x74 cm.

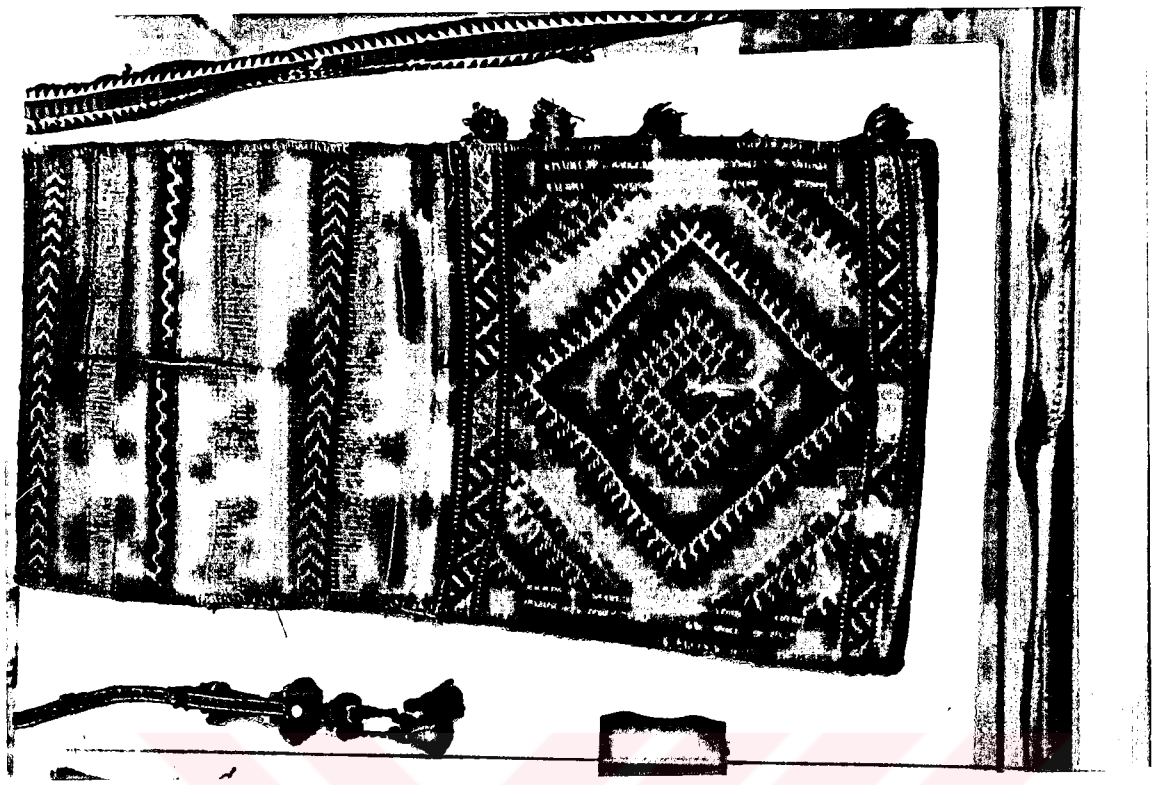
YÖRESİ : Helvacıköy

KULLANIM ALANI : Yastık

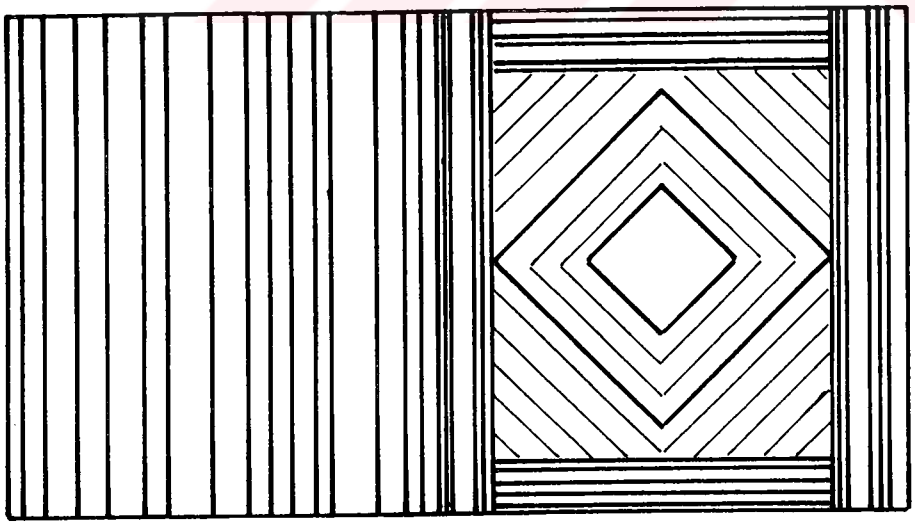
ESERİN DURUMU : Sol orta ve sol alt kenarında sökükler bulunmaktadır. Sol orta yerdeki sökük acemice onarılmaya çalışılmıştır.

RENK ÖZELLİĞİ : Zeminin tamamında krem, motiflerde koyu yeşil, açık yeşil, mor, kırmızı kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Yastık pıtrak motifleriyle süslenmiştir. Ortada büyük bir baklava oluşturulmuştur.

(Fotoğraf 43) Envanter No: 811

(Şema 40) Envanter No:811

FOTOĞRAF NO : 43

ŞEMA NO : 40

ENVANTER NO : 811

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Vitrin: 28

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Emet / Kayı Çakallı Yörüğü olan Elif Nine' den 30-09-1974 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 100 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Sık Motifli Cicim ve Kilim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 45x138 cm.

YÖRESİ : Kütahya/Emet

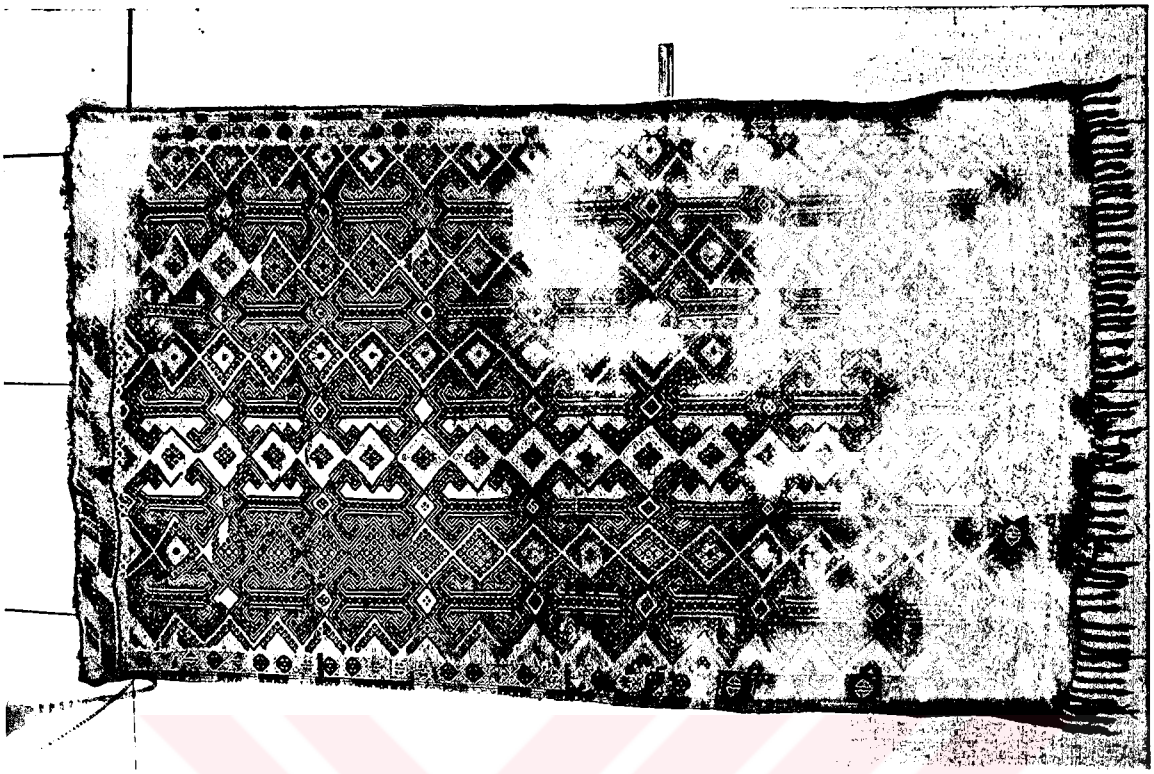
KULLANIM ALANI : Heybe

ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır.

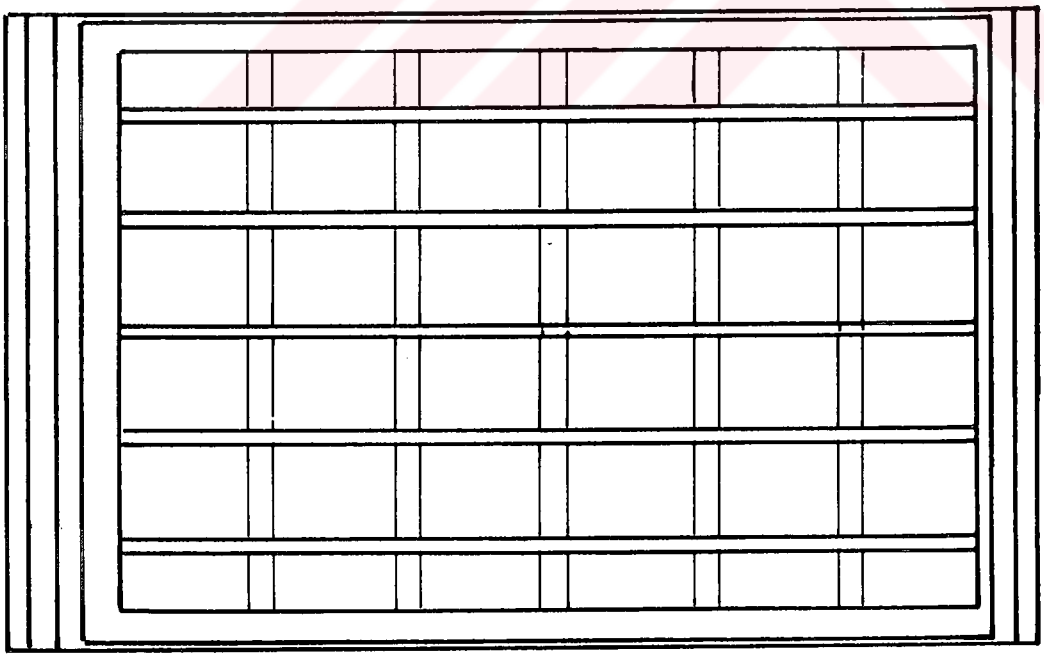
RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, turuncu, sarı, yeşil, krem rengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Heybenin üst kısmı su yolu ve bereket motifleriyle yol yol dokunmuştur. Heybenin torba kısmı, iç içe geçen pıtrak motifiyle çevrelenmiştir. Pıtrak motifi , bereketi simgeler.[20]

[20] Güran Erbek,*Agk*, s. 21

(Fotoğraf 44) Envanter No: 876

(Şema 41) Envanter No: 876

FOTOĞRAF NO : 44

ŞEMA NO : 41

ENVANTER NO : 876

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Kilim Halı Odası

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Mehmet Uz' dan 23-05-1975 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 4000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Sık Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 165x300 cm.

YÖRESİ : Afyon [21]

KULLANIM ALANI : Yaygı

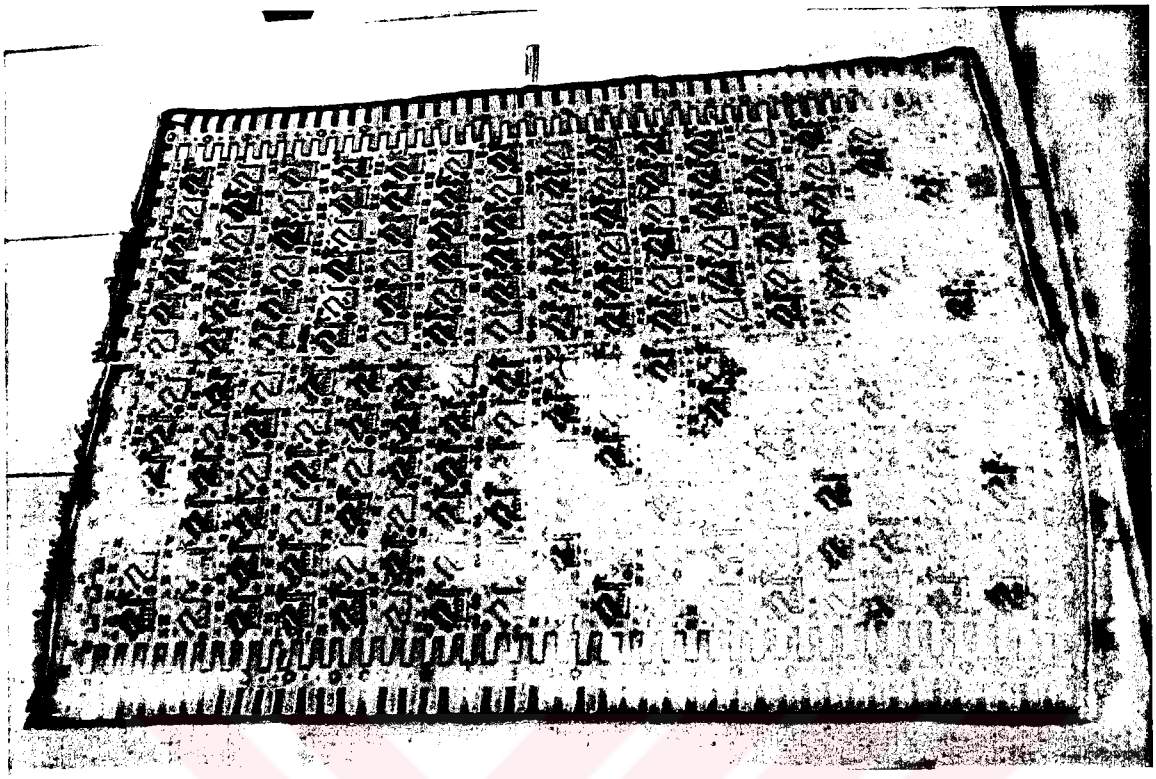
ESERİN DURUMU : Yer yer renk solmaları gözlenmektedir. Saçakların bazı kısımları kopmuştur.

RENK ÖZELLİĞİ : Zeminde kırmızı, açık sarı, motiflerde kahverengi, kırmızı, açık yeşil kullanılmıştır.

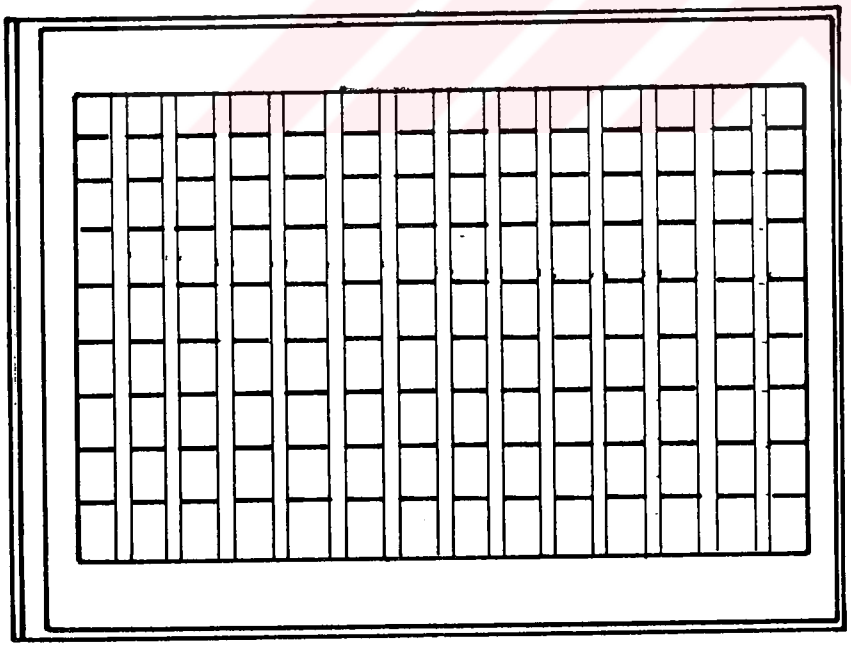
MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilimin kompozisyonunu büyük koçboynuzu motifleri oluşturmaktadır. Bu motiflerin içinde göz motifleri yer alır. Koçboynuzlarının aralarında kalan baklava şeklinde ki bölümlerde ejderha motifleri yer alır.

---

[21] **Müze Envanter Defterinde yöresinin Isparta Uluborlu olduğu kayıtlıdır. Muammer Çetiz ile yapılan görüşmeye dayanarak ve eserin saçak bağlanması, motif ve renk özelliği bakımından Afyon yöresine ait olduğu saptanmıştır.**

(Fotoğraf 45) Envanter No: 917

(Şema 42) Envanter No: 917

FOTOĞRAF NO : 45

ŞEMA NO : 42

ENVANTER NO : 917

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Kilim Halı Odası: 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan 20-11-1975 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 3268 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma Tekniği / Seyrek Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 180x237 cm.

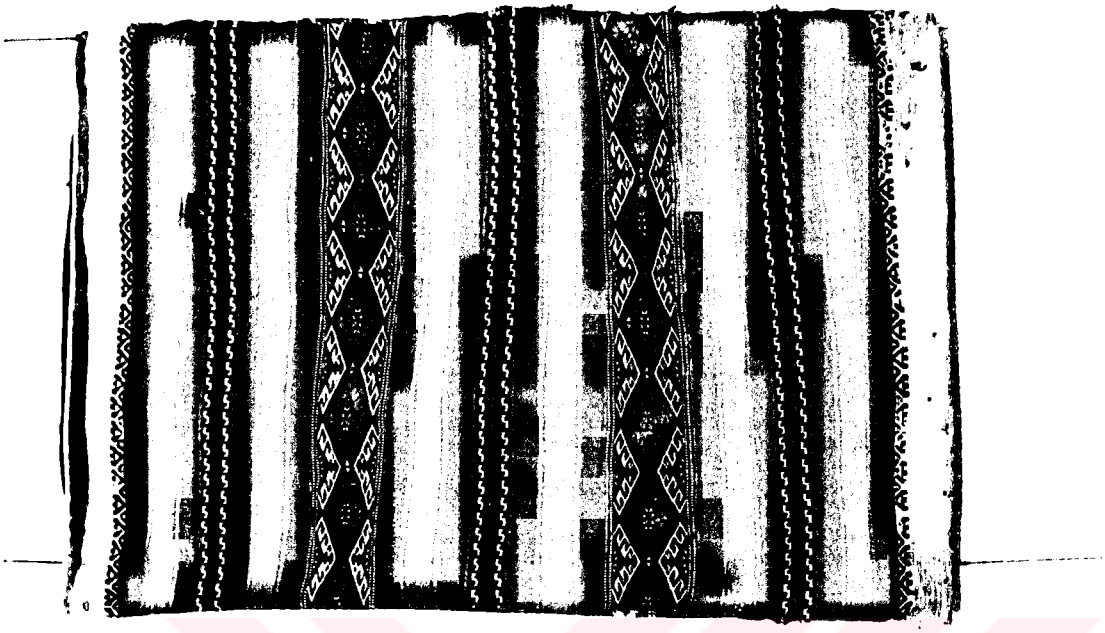
YÖRESİ : Helvacıköy

KULLANIM ALANI : Yaygı

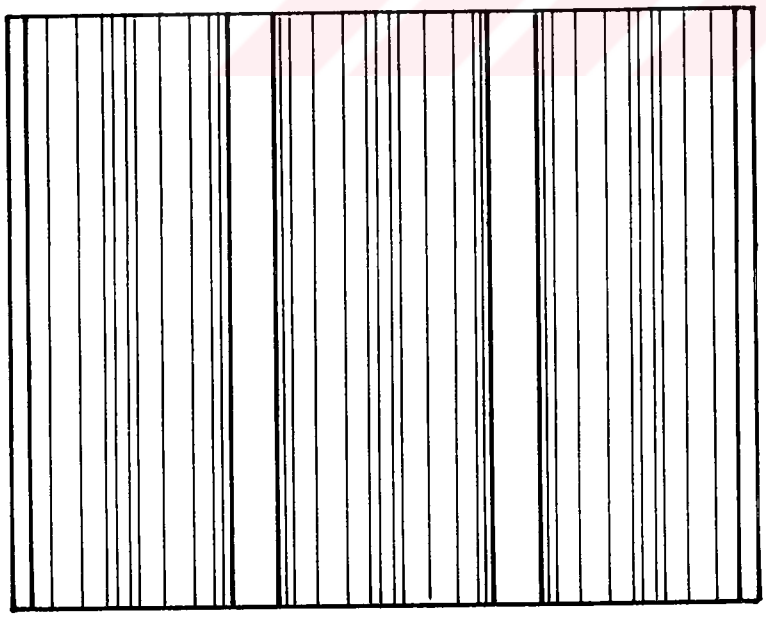
ESERİN DURUMU : Eserin, etlik ve saçak kısmında sökülmeler mevcuttur.

RENK ÖZELLİĞİ : Zemin krem renginden oluşmaktadır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : İki parçadan oluşan kilimin bordürleri tarak motifinden oluşmaktadır. Bordürün içinde göz motifleri yer almaktadır. Orta zeminde 15 yy. kuş motifi stilize edilmiştir. Yörede bu motiflere bülbül durağı da denilmektedir. Boşluklarda küçük koç boynuzu motifleri yer almaktadır.

(Fotoğraf 46) Envanter No: 979

(Şema 43) Envanter No: 979

FOTOĞRAF NO : 46

ŞEMA NO : 43

ENVANTER NO : 979

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Halı Odası: 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Klasik Halı' dan 11-10-1977 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 15000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atlı Yüzlü Dokuma/Seyrek Motifli Cicim/Kilim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Pamuk
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 83x230 cm.

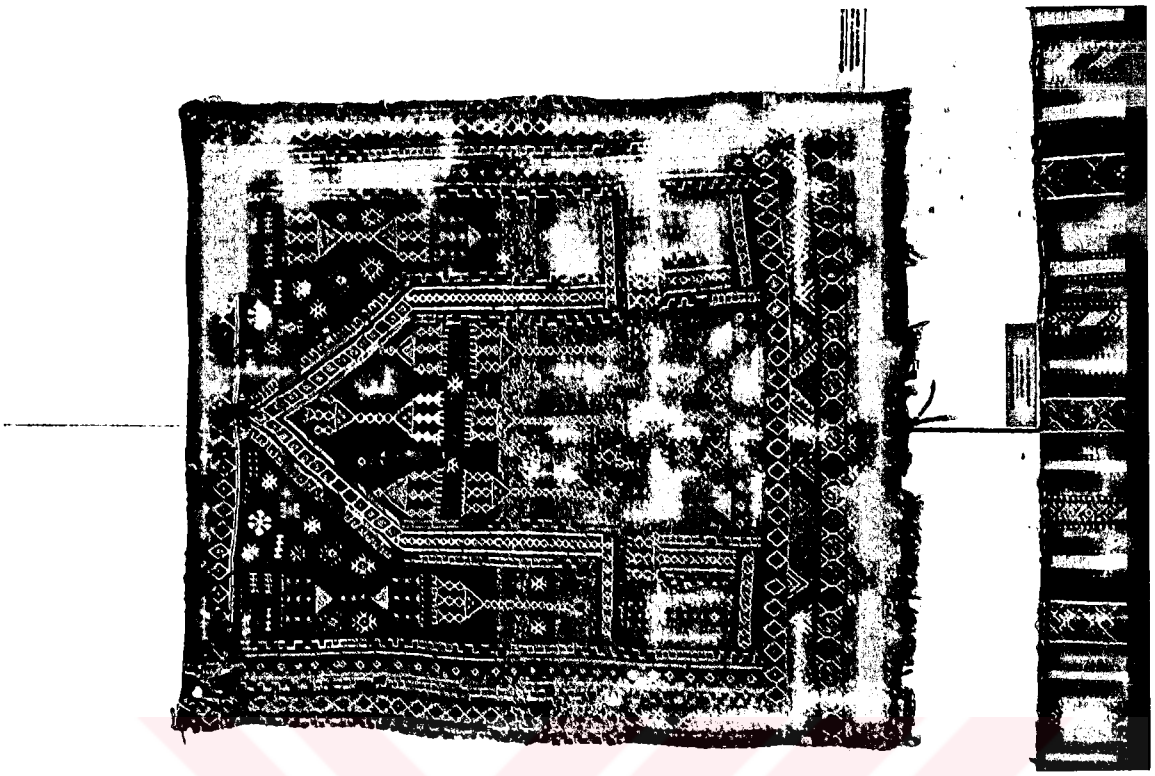
YÖRESİ : Yağcıbedir

KULLANIM ALANI : Çuval

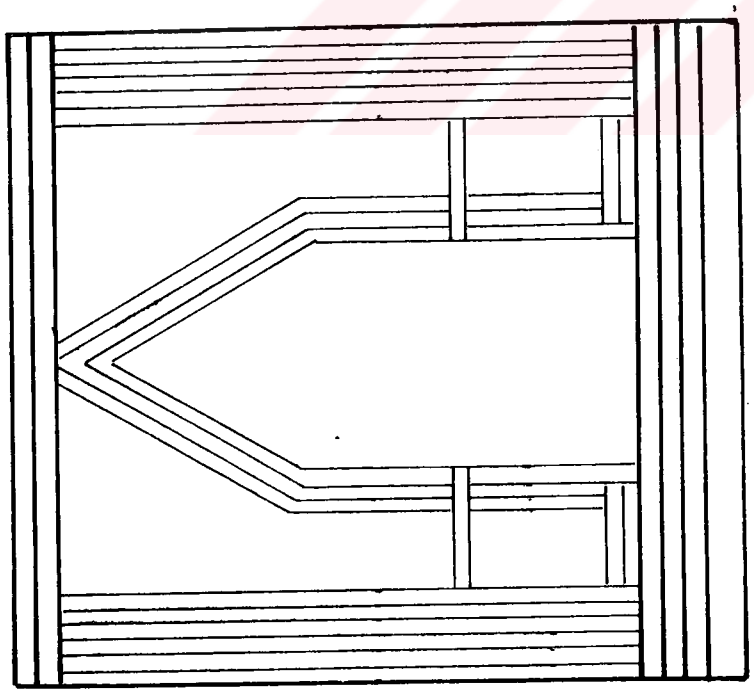
ESERİN DURUMU : Renklerde solma, eserde yırtık ve sökük yoktur.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordo, lacivert, krem renkler alternatif olarak sıralanmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Çuvalın iki ucunda muska motifleri dokunmuştur. Genel kompozisyonda su yolu motifleri ve akrep motifleri yer almaktadır.

(Fotoğraf 47) Envanter No: 1050

(Şema 44) Envanter No: 1050

FOTOĞRAF NO : 47

ŞEMA NO : 44

ENVANTER NO : 1050

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Halı Odası: 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 14-12-1979 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 15000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Seyrek Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Kıl
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 100x103 cm.

YÖRESİ : Helvacıköy

KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Yer yer solmalar gözlenmektedir. Saçaklarda ve ortalarda sökülmeler mevcuttur. Eser tamir görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Zemin rengi solmuş siyah, motiflerde krem, kırmızı, fıstık yeşili kullanılmıştır.

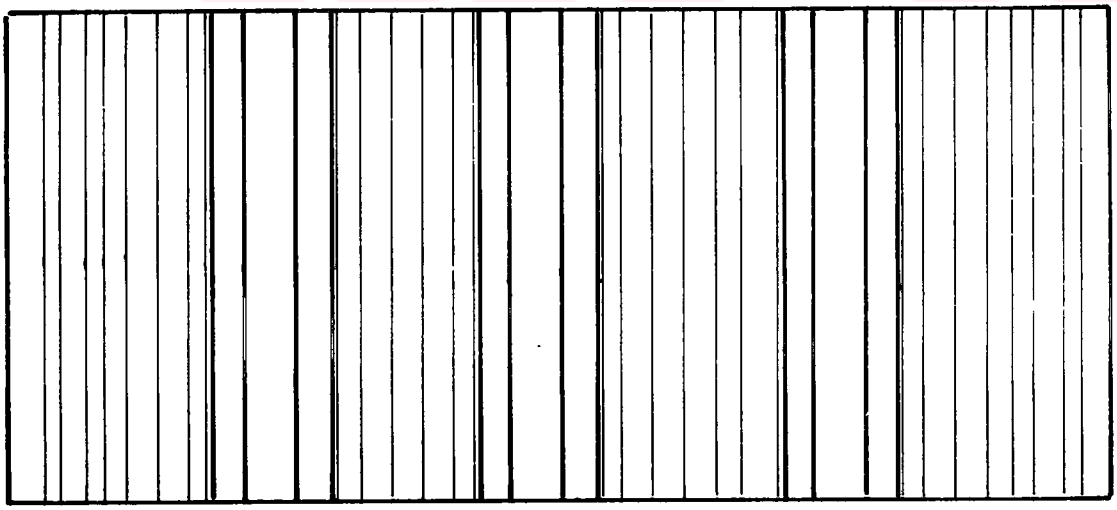
MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim zeminini oluşturan düz dokuma kısmına, dokumanın tahtası, mihrabı çevreleyen kırmızı, krem dokumaya yarım evri denilmektedir. Mihrabın içinde ve dışında pıtrak motifleri yer almaktadır. [22]

---

[22] Öznur Aydın, ***Manisa, Uşak ve İzmir'e Bağlı Bazı Yörelerde Dokunmuş Kilimler ve Desen Özellikleri***, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi İzmir 1989, s. 193

(Fotoğraf 48) Envanter No: 1052

(Şema 45) Envanter No: 1052

FOTOĞRAF NO : 48

ŞEMA NO : 45

ENVANTER NO : 1052

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Halı Odası: 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 14-12-1979 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 1500 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Sık Motifli Cicim/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 58x127

YÖRESİ : Helvacıköy

KULLANIM ALANI : Çuval

ESERİN DURUMU : Sökülme ve yırtılma yoktur. Mavide solma gözlenmektedir.

RENK ÖZELLİĞİ : Enine çizgili olan kilimin bölümlerinde kahverengi, krem, açık yeşil,kırmızı, açık mavi, sarı kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Çuvalın yollarının bazısında akrep motifi, alt ve üst kenarında pıtrak motifi sıralanmaktadır.

(Fotoğraf 49) Envanter No: 1244

(Şema 46) Envanter No: 1244

FOTOĞRAF NO : 49

ŞEMA NO : 46

ENVANTER NO : 1244

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Halı Odası

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : So Ann Mattox' dan hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 10000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Çapraz Sumak.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ :** Yün

ATKI : Yün

İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : İnce

BOYUTU : 83x135 cm.

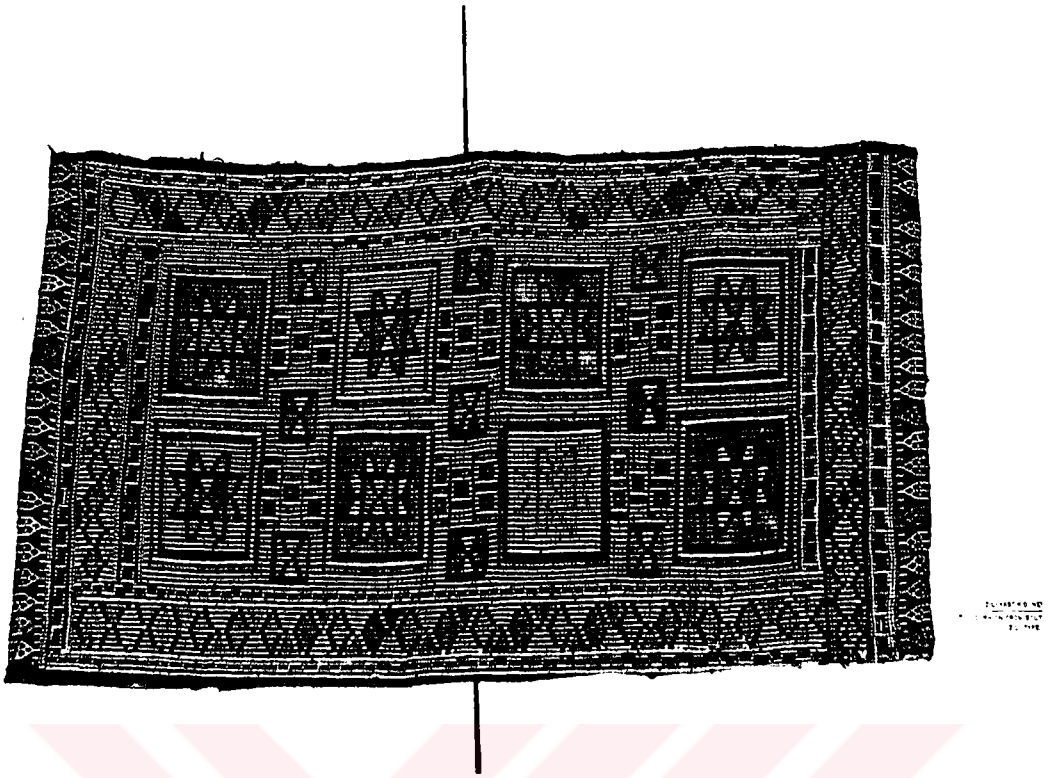
YÖRESİ : Bergama

KULLANIM ALANI : Çuval

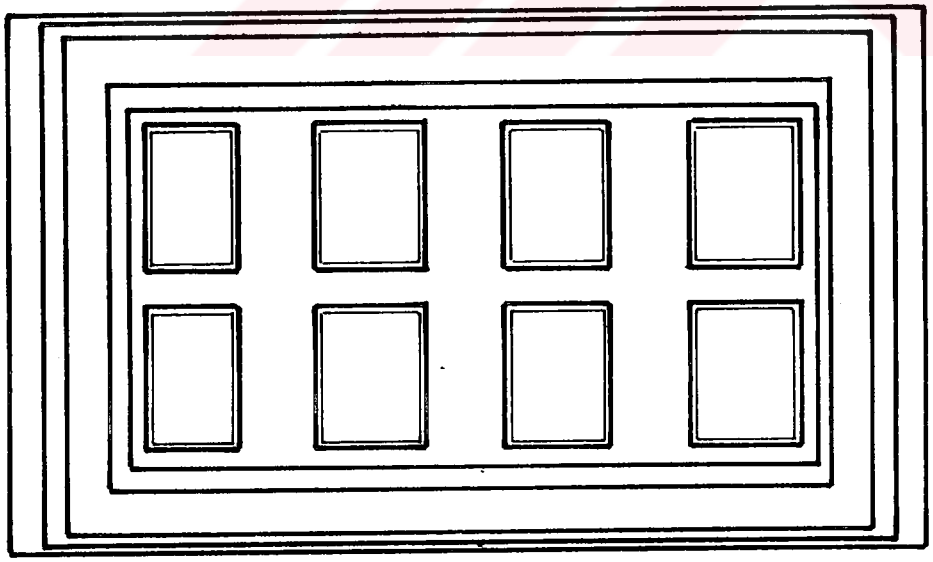
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ancak, çuvalın çevresini dolanan çarpana dokumanın bazı kısımları eksiktir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı zemin üzerine, sarı, krem, bordo, koyu kahverengi,açık yeşil, kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Çeyiz amaçlı dokunduğu için oldukça zengin motifli ve canlıdır. Çengel motifleri ve akrep motifleriyle zemin doldurulmuştur.

(Fotoğraf 50) Envanter No: 1246

(Şema 47) Envanter No: 1246

FOTOĞRAF NO : 50

ŞEMA NO : 47

ENVANTER NO : 1246

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Halı Odası: 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : So Ann Mattox' dan hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 10000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/ Düz Zili

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Kıl

ATKI : Yün

İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 52x86

YÖRESİ : Eşme/Uşak [23]

KULLANIM ALANI : Yastık

ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Krem, kiremit kırmızısı, turuncu, açık yeşil, koyu kahverengi kullanılmıştır.

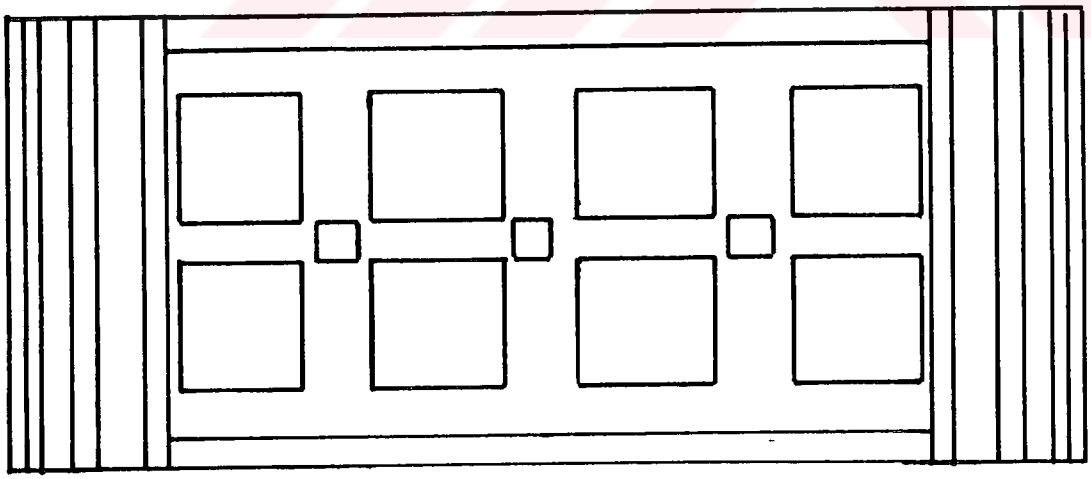
MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Yastığın alt ve üstünde muska motifleri, dört tarafı dolanan bordürde göz, orta zeminde sekiz tane karenin içine yıldız, dışında sandık ve göz motifleri bulunmaktadır. Çeyizlik amacıyla dokunduğunu bu motiflerden anlıyoruz.

---

[23] Müze Envanter Defterine Yörük dokuması olarak kaydedilmiştir. Motif , kompozisyon özelliği ve Muammer Çetiz ile yapılan görüşmeye dayanarak Eşme/ Uşak Yörükleri' ne ait olduğu saptanmıştır.

(Fotoğraf 51) Envanter No: 1247

(Şema 48) Envanter No: 1247

FOTOĞRAF NO : 51

ŞEMA NO : 48

ENVANTER NO : 1247

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Oturma Odası

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : So Ann Mattox' dan hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 10000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Düz Zili

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Kıl

ATKI : Yün

İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 47x120 cm.

YÖRESİ : Eşme/ Uşak [24]

KULLANIM ALANI : Yastık

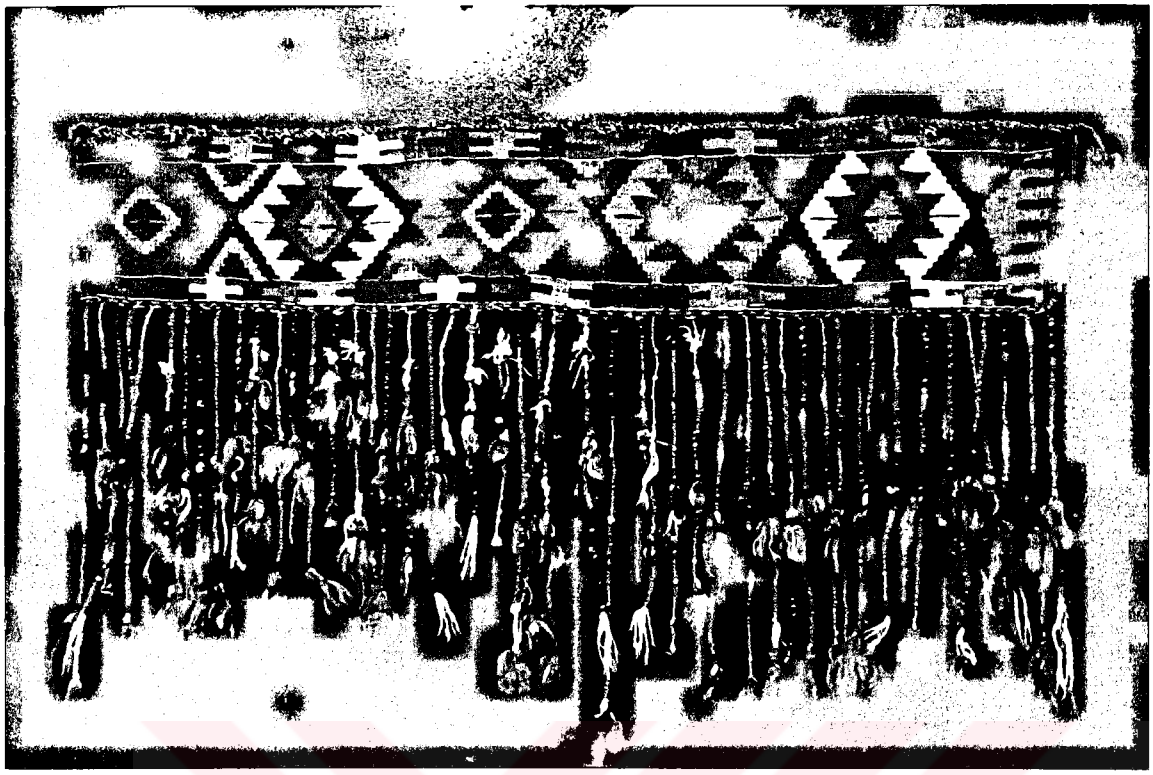
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Yeşil, kırmızı, krem, koyu kahve, turuncu renkler kullanılmıştır.

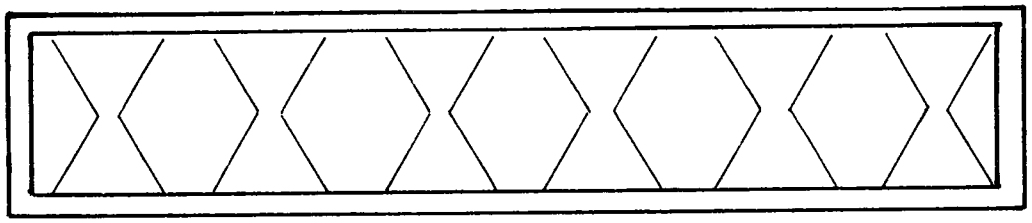
MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Yastığın alt ve üstünde muska motifleri, dört tarafı dolanan bordürde göz motifleri, orta zeminde sekiz tane karenin içinde yıldız, dışında sandık ve göz motifleri bulunmaktadır. Çeyizlik amacıyla dokunmuştur. Yanlarında püsküller mevcuttur.

---

[24] Müze Envanter Defterinde Yörük dokuması olarak kayıtlıdır. 1246 envanter numaralı eserle benzerlik göstermektedir ve Muammer Çetiz ile yapılan görüşmeye dayanarak Eşme/uşak Yörüklerine ait olduğu saptanmıştır.

(Fotoğraf 52) Envanter No: 1356

(Şema 49) Envanter No: 1356

FOTOĞRAF NO : 52

ŞEMA NO : 49

ENVANTER NO : 1356

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Pano: 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi' nden 1408 envanter numarasıyla nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 95x18 cm.

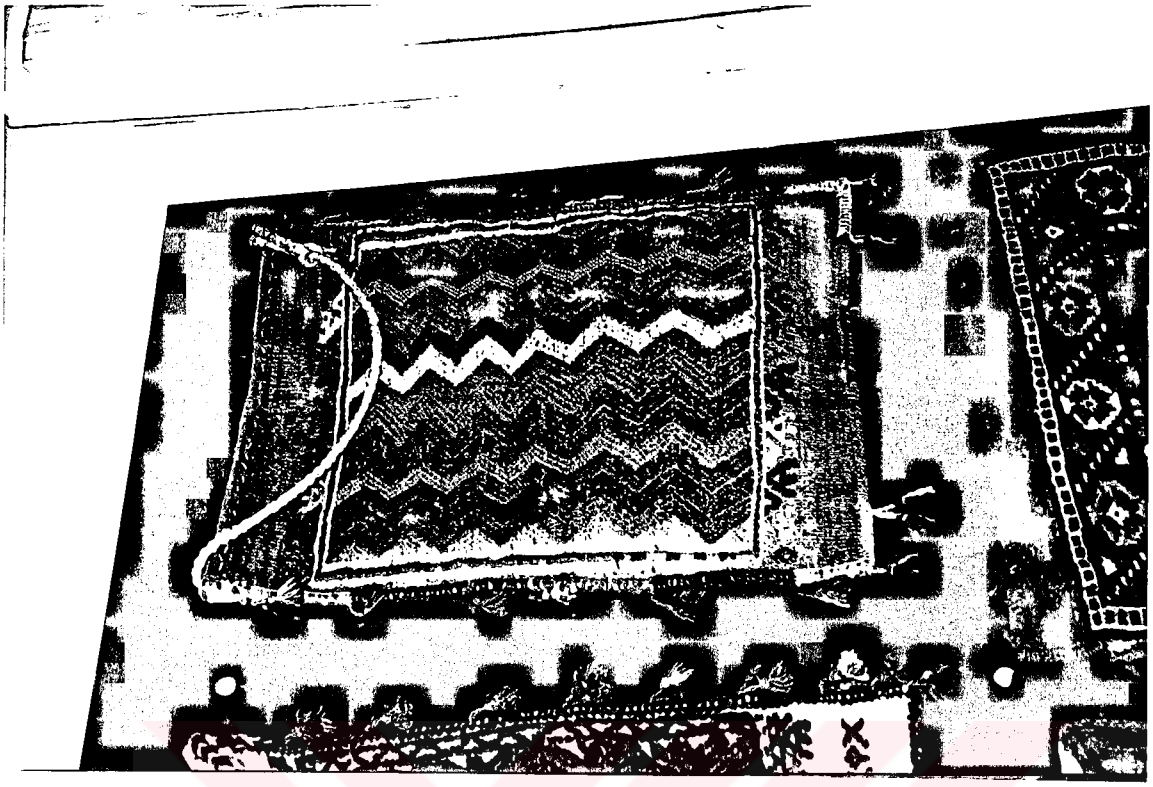
YÖRESİ : Afyon/Yün

KULLANIM ALANI : Perde başlığı

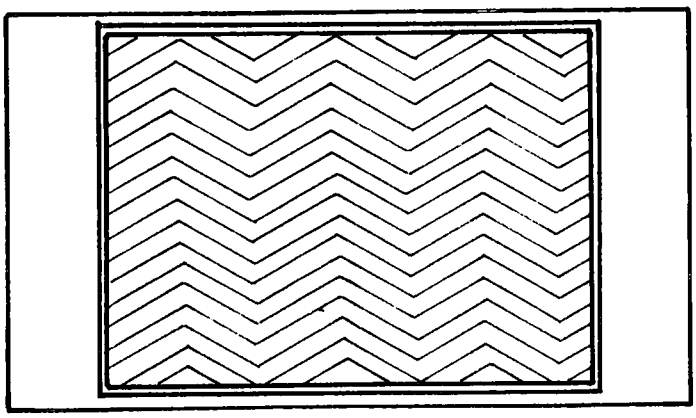
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır, tamir görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Zeminde kırmızı, motiflerde yeşil, krem, siyah, bordo kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Alt ve üst bordürde tarak motifi dokunmuştur. Beş bölümden oluşan orta kısımda, yıldız motifi ve yıldız motifinin ortasında bağlılığı simgeleyen bukağı motifi bulunmaktadır. Saçakları dokumada kullanılan renkli ipliklerle sarılarak süslenmiştir.

(Fotoğraf 53) Envanter No: 1358

(Şema 50) Envanter No: 1358

FOTOĞRAF NO : 53

ŞEMA NO : 50

ENVANTER NO : 1358

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Pano: 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi'nden 729 envanter numarasıyla nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 5000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Düz Zili.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 40x49 cm.

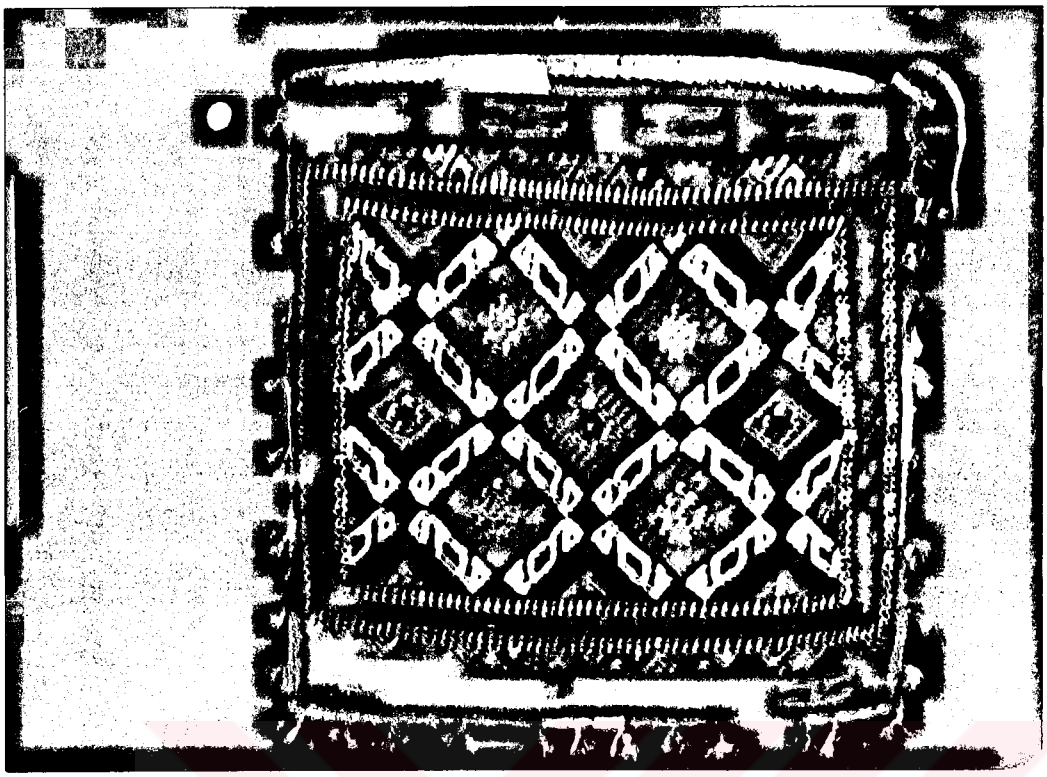
YÖRESİ : Yuntdağı

KULLANIM ALANI : Torba

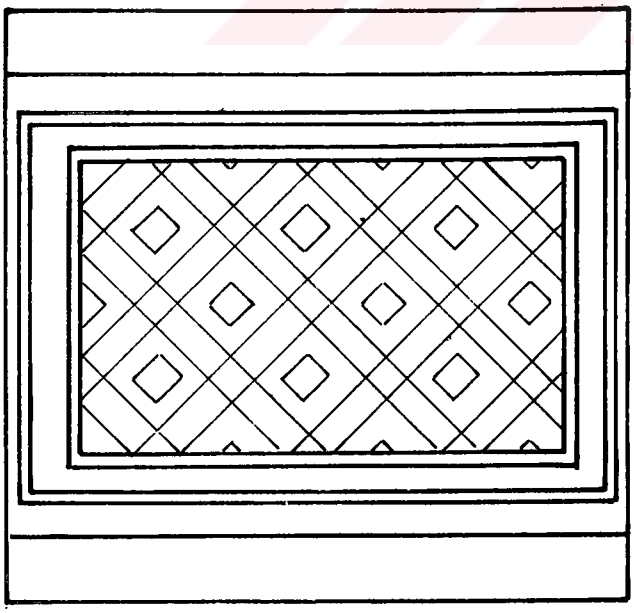
ESERİN DURUMU : Tamir görmemiştir. Her hangi bir yerinde sökülme yoktur sadece bazı renklerde özellikle siyahta solma gözlenmektedir.

RENK ÖZELLİĞİ : Yeşil zemin üzerin on renk sırasıyla açık sarı, bordo, siyahi yeşil, koyu sarı, kahverengi, mavi, turuncu, beyaz alternatif olarak sıralanmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Torbanın en dış alt ve üst bordüründe kötülüğü engellediğine inanılan muska motifi sıralanmaktadır. Orta zemini bereket sembolü olan su yolu motifi doldurmaktadır.

(Fotoğraf 54) Envanter No: 1363

(Şema 51) Envanter No: 1363

FOTOĞRAF NO : 54

ŞEMA NO : 51

ENVANTER NO : 1363

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Pano: 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi'nden 722 envanter numarasıyla nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Sık Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : İnce

BOYUTU : 43x44 cm.

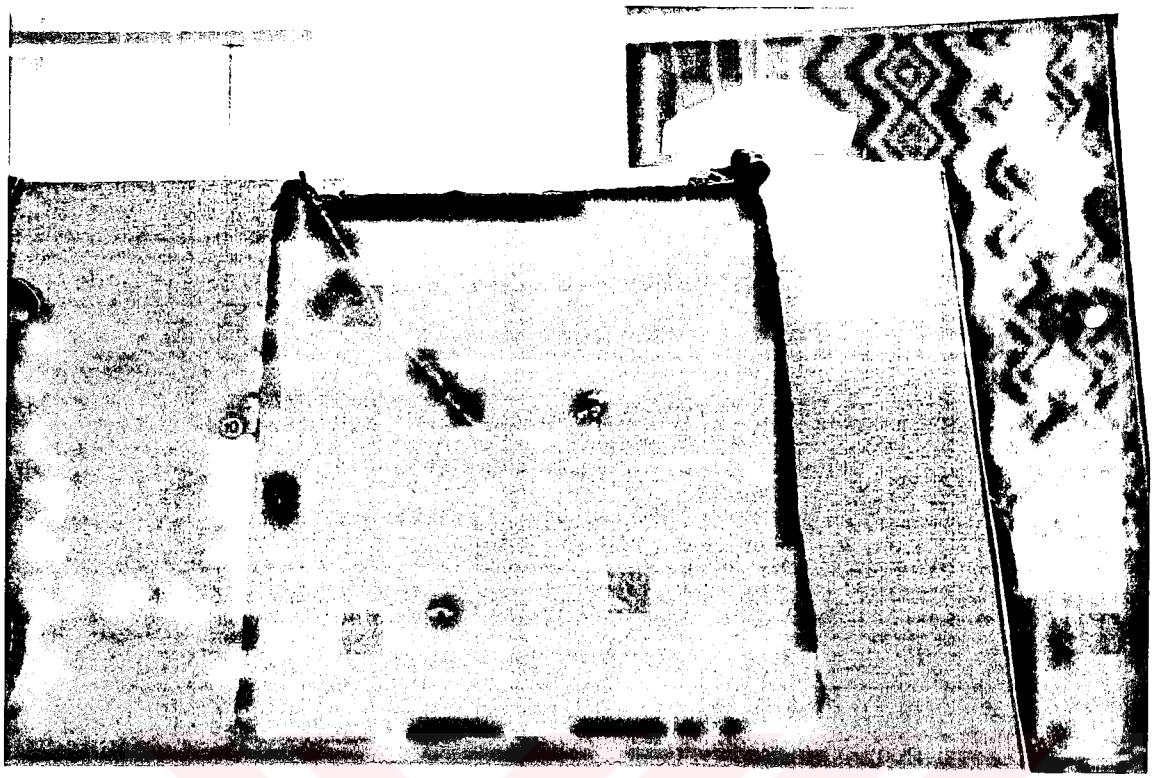
YÖRESİ : Bergama/Kozak

KULLANIM ALANI : Torba

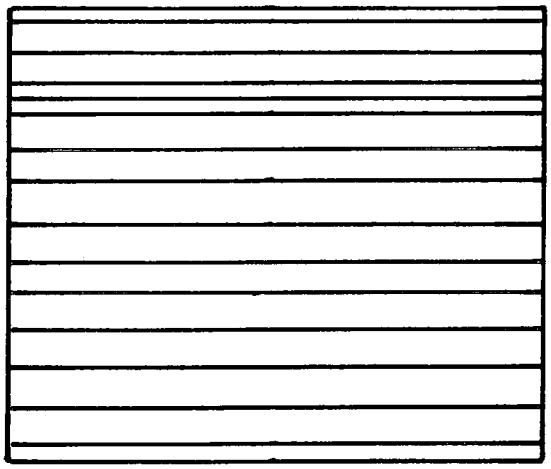
ESERİN DURUMU : Eser tamir görmemiştir, sağlamdır.

RENK ÖZELLİĞİ : Zeminde kırmızı, motiflerde pembe, yeşil, krem rengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Torbanın alt ve üst bordüründe tarak ve muska motifi bulunmaktadır. Zemin, çengel motifleriyle baklavalar halinde ayrılmış, ortalarına pıtrak motifi yerleştirilmiştir. Torbanın üç kenarında püskül bulunmaktadır.

(Fotoğraf 55) Envanter No: 1364

(Şema 52) Envanter No: 1364

FOTOĞRAF NO : 55

ŞEMA NO : 52

ENVANTER NO : 1364

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Vitrin: 28

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi'nden 760 envanter numarasıyla nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 5000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/ Kilim/Seyrek Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 36x40 cm.

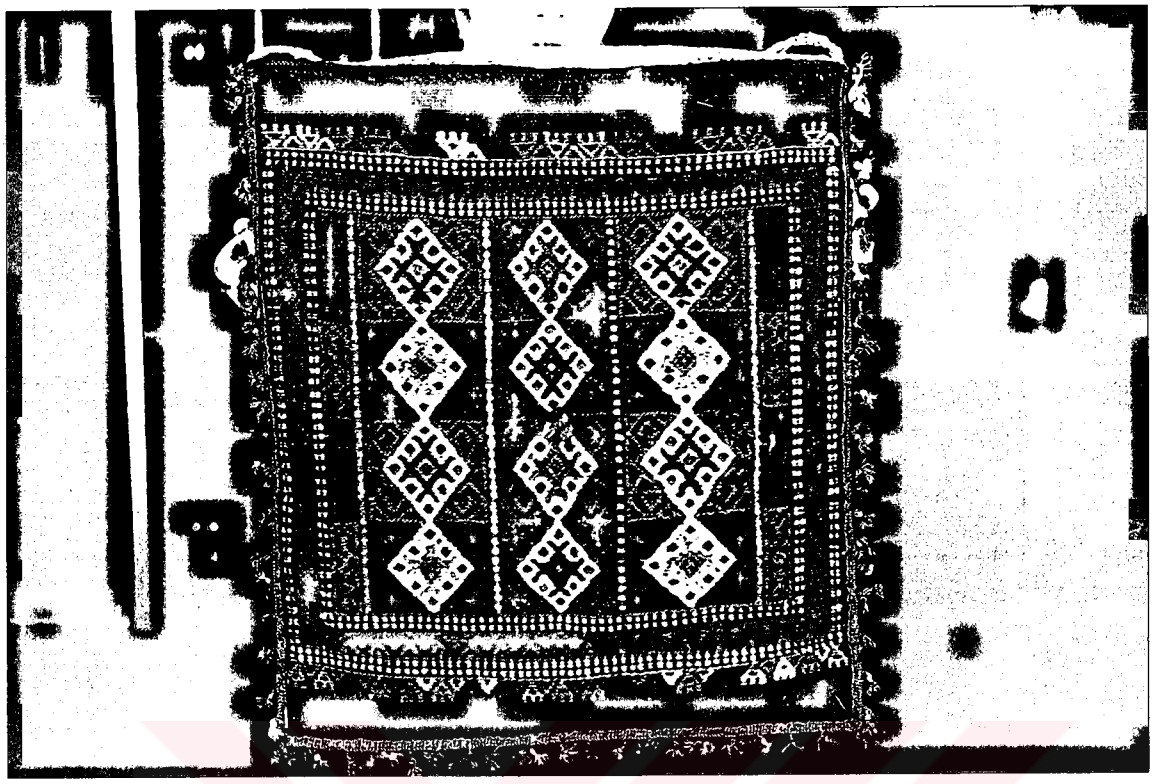
YÖRESİ : Bergama

KULLANIM ALANI : Torba

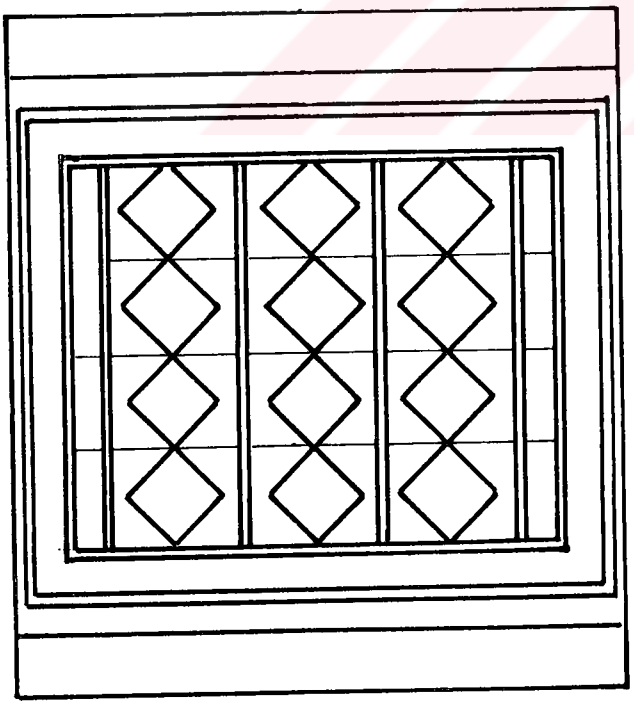
ESERİN DURUMU : Eser biraz yıpranmıştır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Siyah, bordo, krem renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : İnce ve kalın enine çizgili, sapı çarpana dokumadan oluşturulmuştur.

(Fotoğraf 56) Envanter No: 1365

(Şema 53) Envanter No: 1365

FOTOĞRAF NO : 56

ŞEMA NO : 53

ENVANTER NO : 1365

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Pano: 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi'nden 720 envanter numarasıyla nakil

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Sık Motifli Cicim .

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : İnce

BOYUTU : 40x48 cm.

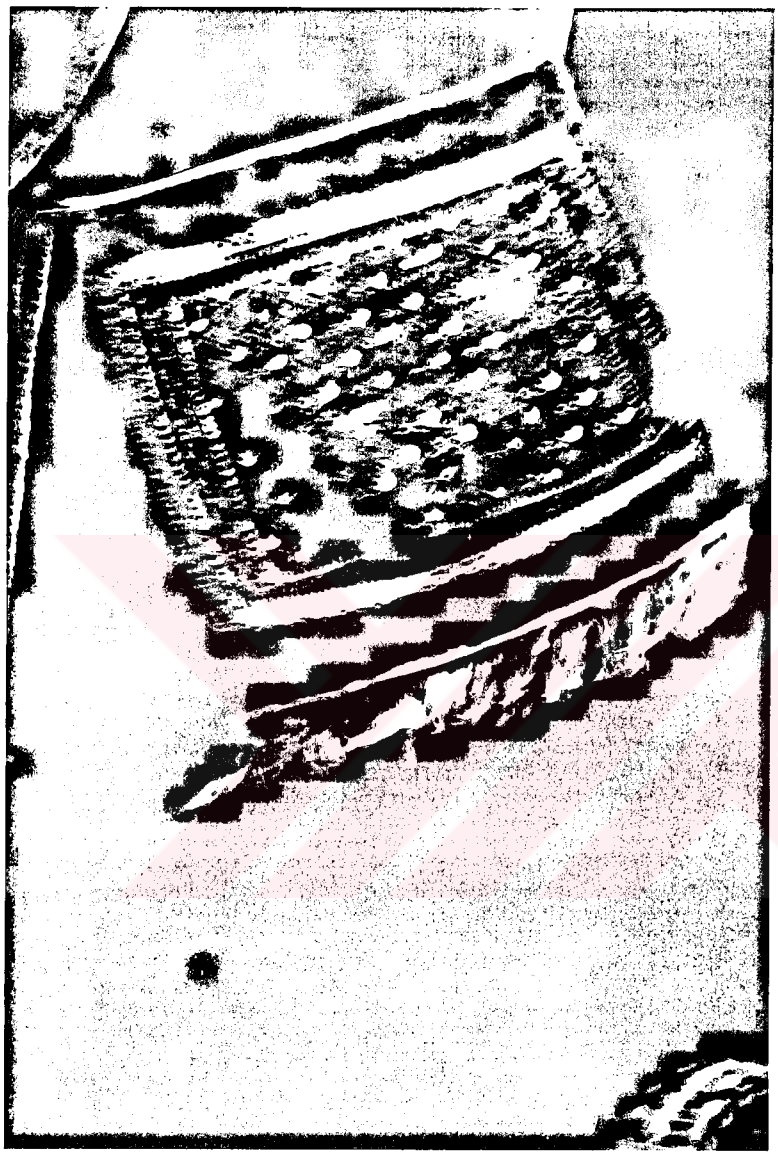
YÖRESİ : Yuntdağı

KULLANIM ALANI : Torba

ESERİN DURUMU : Eser sağlam ve tamir görmemiştir. Renkler parlak ve canlıdır.

RENK ÖZELLİĞİ : En dış zeminde bordo, bordürde kırmızı kullanılmaktadır. Orta kısım üç bölüme ayrılmaktadır. Bu bölümlerde bordo, yeşil, kırmızı, mavi; motiflerde beyaz, pembe, kavuniçi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Torbanın alt ve üst kısmında muska motifi sıralanmıştır. Orta kısım üç parçaya ayrılmıştır. Bu parçalarda dört baklava ve bu baklavaların içinde pıtrak motifi yer almaktadır. Baklavanın dışını kıvrım motifleri doldurmaktadır. Torbanın üç tarafi püsküllerle çevrelenmiştir.

(Fotoğraf 57) Envanter No: 1366

FOTOĞRAF NO : 57

ŞEMA NO :

ENVANTER NO : 1366

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 1 Vitrin: 10

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi'nden 734 envanter numarasıyla nakil

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 5000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Sık Motifli Cicim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 40x42 cm.

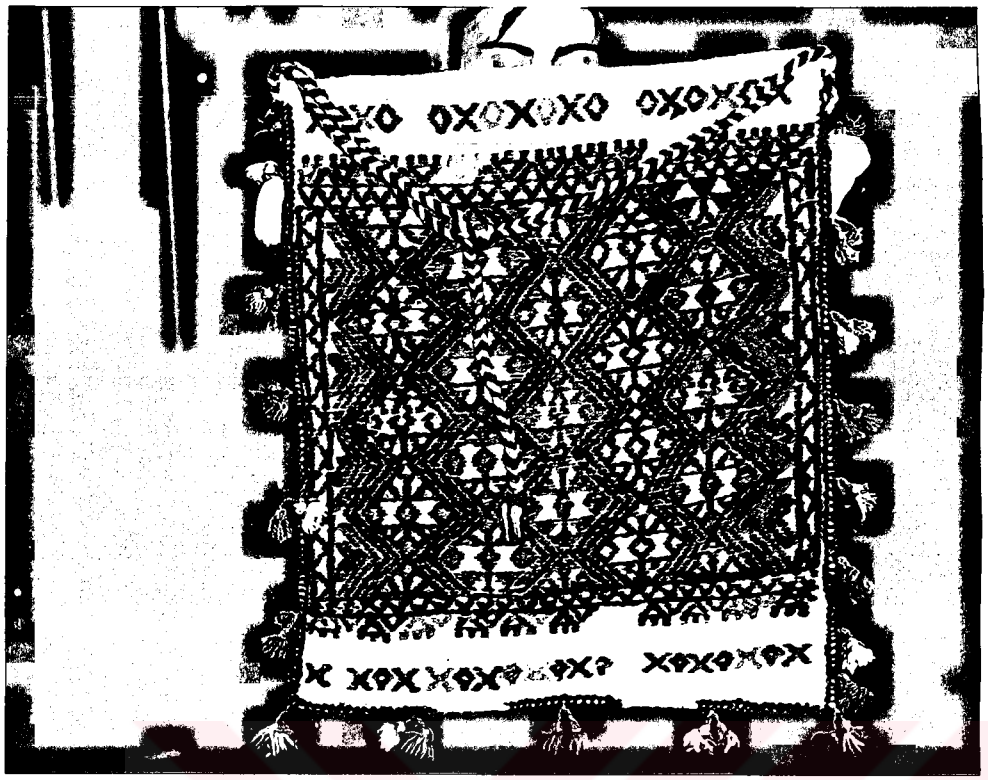
YÖRESİ : Bergama Yenice

KULLANIM ALANI : Torba

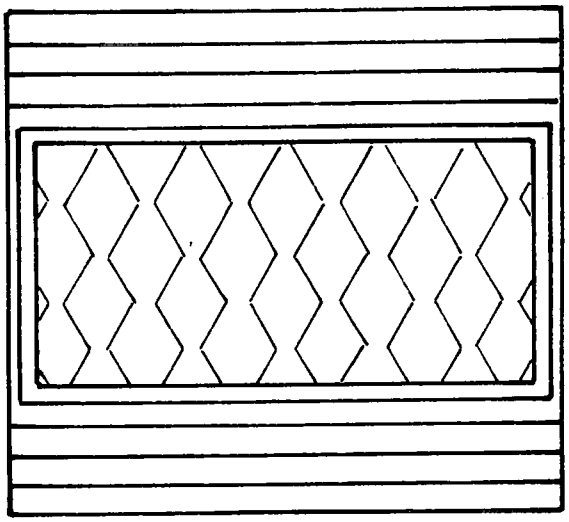
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordo, kırmızı, yeşil, krem renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Zemin baklavalarla ayrılmış içine pıtrak motifleri yerleştirilmiştir. Alt kenarı püsküllüdür.

(Fotoğraf 58) Envanter No: 1367

(Şema 54) Envanter No: 1367

FOTOĞRAF NO : 58

ŞEMA NO : 54

ENVANTER NO : 1367

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Pano: 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi'nden 721 envanter numarasıyla nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Sık Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Pamuk
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : İnce

BOYUTU : 41x48 cm.

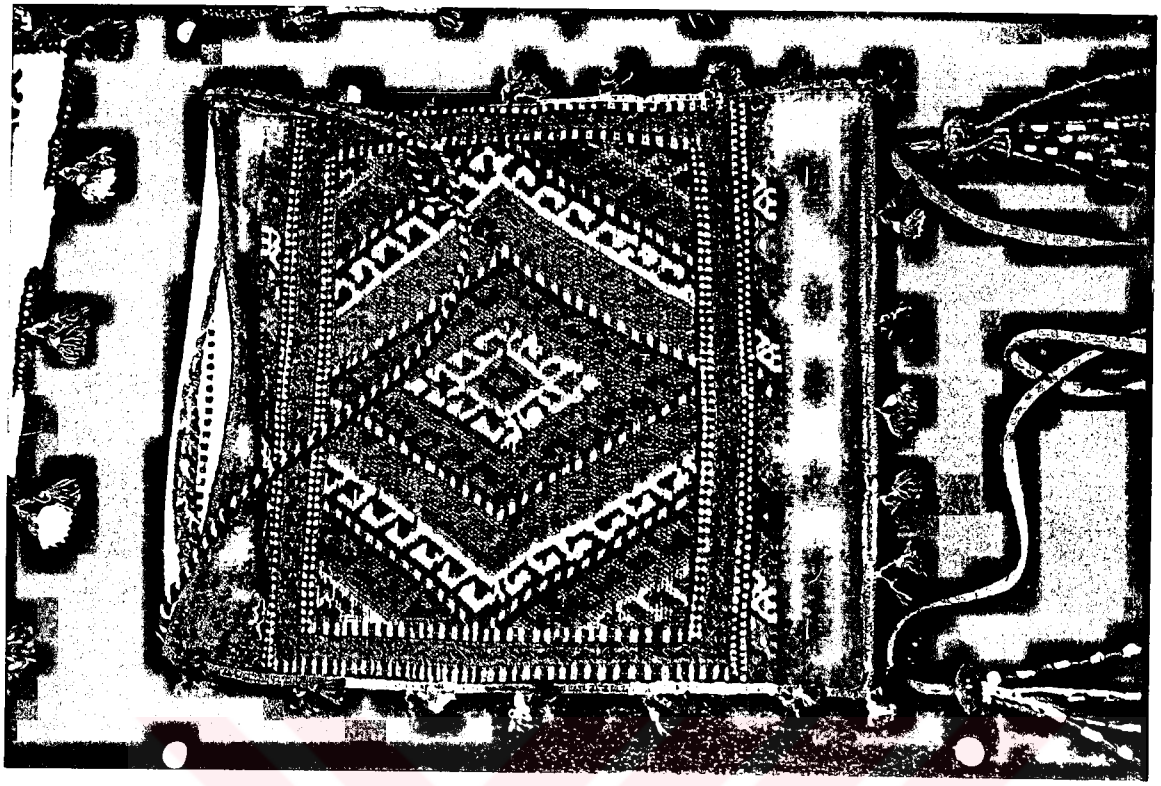
YÖRESİ : Yuntdağı

KULLANIM ALANI : Torba

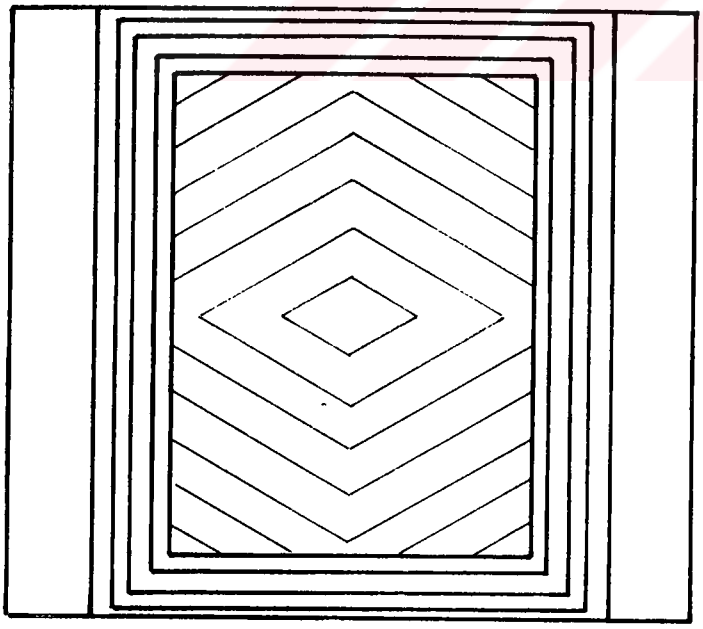
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır, tamir görmemiştir ve renkler canlılığını korumaktadır.

RENK ÖZELLİĞİ : Zeminde beyaz, motiflerde lacivert, yeşil, kahverengi, kırmızı, sarı kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Torbanın alt ve üstünde göz ve muska motifleri yer almaktadır. Kompozisyon beş bölümden oluşmaktadır, saç bağı motifinin tekrarıyla zemin doldurulmuştur.

(Fotoğraf 59) Envanter No: 1368

(Şema 55) Envanter No: 1368

FOTOĞRAF NO : 59

ŞEMA NO : 55

ENVANTER NO : 1368

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Pano: 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi'nden 724 envanter numarasıyla nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Alternatif Sumak.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 39x44 cm.

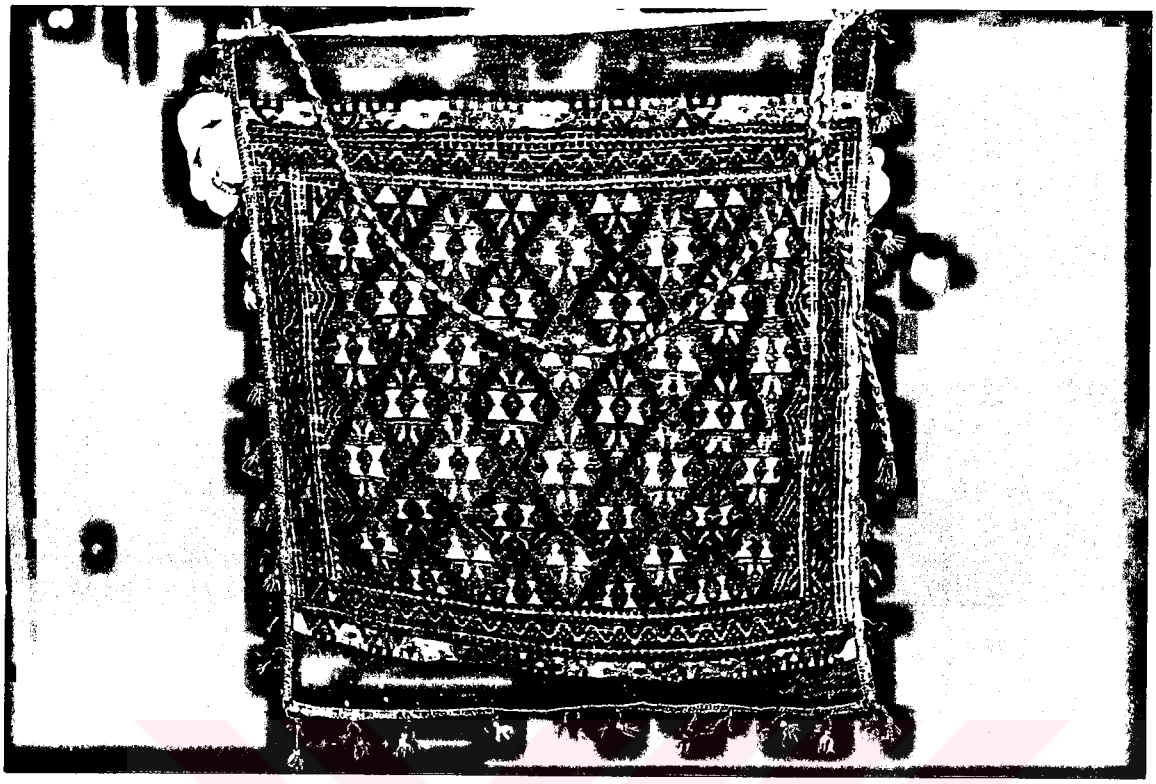
YÖRESİ : Yuntdağı

KULLANIM ALANI : Torba

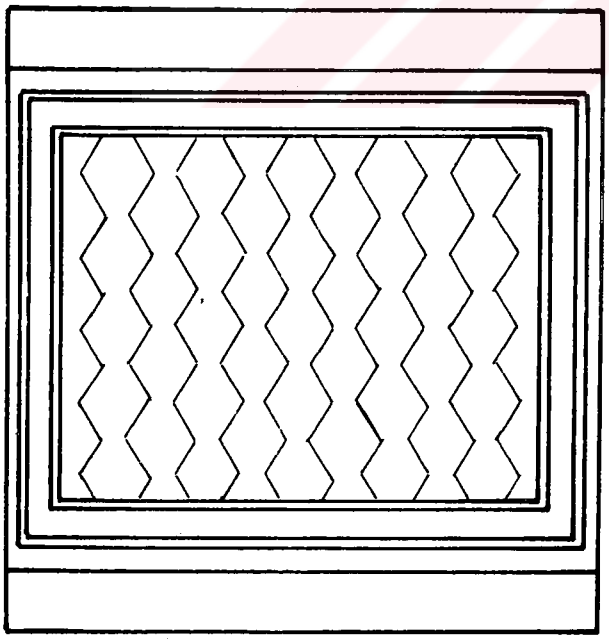
ESERİN DURUMU : Torba sağlamdır ve onarım görmemiştir, renklerde kısım kısım solmalar gözlenmiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Dış zemin kırmızı, motiflerde sarı, yeşil, bordo, siyah, mor, krem, pembe kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Alt ve üst dış bordürde, muska motifi, dört tarafı çevreleyen iç bordürde, su yolu motifi bulunmaktadır. Koç boynuzu motifi, sola ve sağa kıvrımlı olarak, büyükten küçüğe doğru altı sıra baklava halinde dokunmuştur. En ortaya bukağı motifi yerleştirilmiştir.

(Fotoğraf 60) Envanter No: 1369

(Şema 56) Envanter No: 1369

FOTOĞRAF NO : 60

ŞEMA NO : 56

ENVANTER NO : 1369

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Pano: 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi'nden 723 envanter numarasıyla nakil edilmiştir.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Sık Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 38x44 cm.

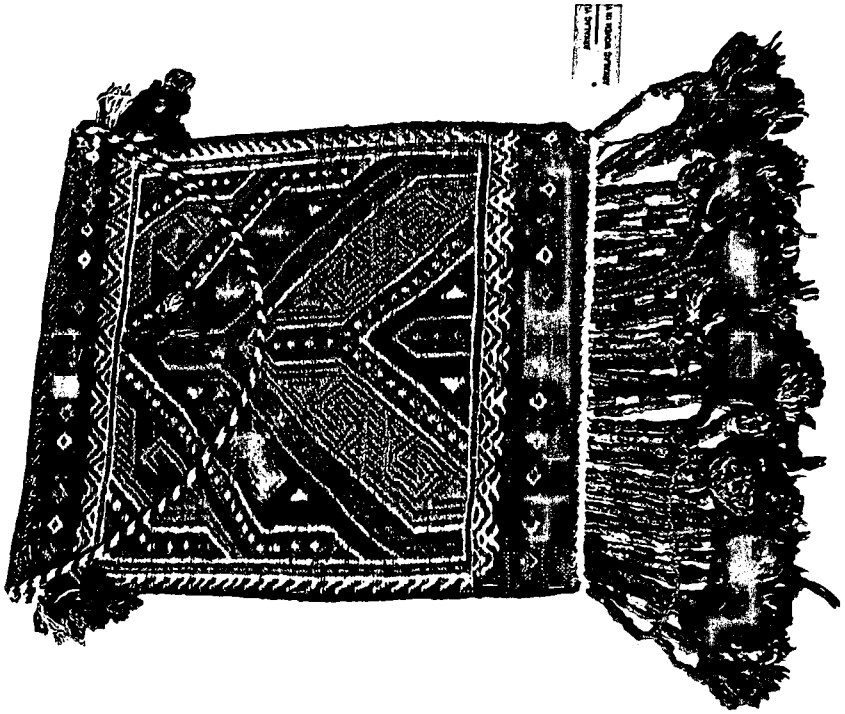
YÖRESİ : Yuntdağı

KULLANIM ALANI : Torba

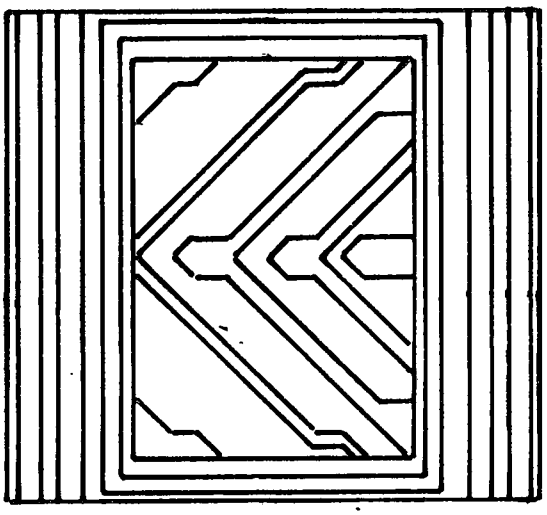
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır, renkler canlılığını korumaktadır.

RENK ÖZELLİĞİ : Genel olarak zeminde kahverengi, motiflerde yeşil ve beyaz, kontürler de kırmızı, koyu yeşil kullanılmıştır. Bordürlerde sarı, pembe, yeşil, beyaz, alternatif olarak sıralanmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Alt ve üst bordürde muska motifi, dört tarafı çevreleyen iç bordürde su yolu motifi yer almaktadır. Kompozisyon dokuz bölümden oluşmaktadır. Saç bağı motifinin tekrarıyla yüzey doldurulmuştur.

(Fotoğraf 61) Envanter No: 1370

(Şema 57) Envanter No: 1370

FOTOĞRAF NO : 61

ŞEMA NO : 57

ENVANTER NO : 1370

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Halı Odası: 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi'nden nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 5000 TL:

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Sık Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY:

KALİTESİ : İnce

BOYUTU : 38x46

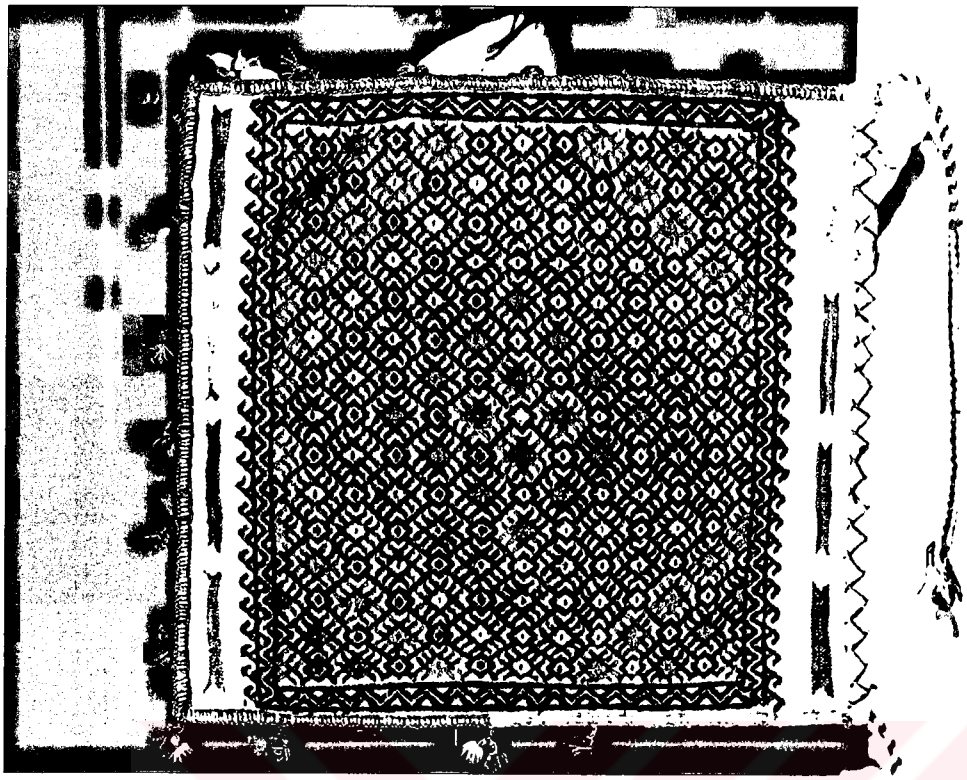
YÖRESİ : Yuntdağı

KULLANIM ALANI : Arkalaç

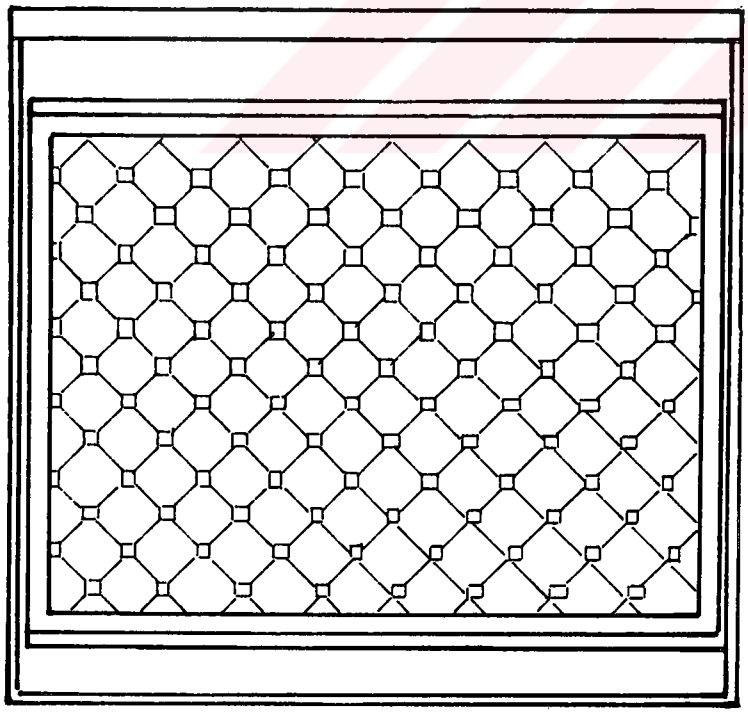
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Zemin siyah, motiflerde kırmızı bordo, turuncu, yeşil, mor, mavi, krem renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Çeyizlik amacıyla dokunmuştur. Arkalaçın altına göz motifleri orta zeminine de koç boynuzu motifi yerleştirilmiş, püsküllerle zenginleştirilmiştir.

(Fotoğraf 62) Envanter No: 1371

(Şema 58) Envanter No: 1371

FOTOĞRAF NO : 62

ŞEMA NO : 58

ENVANTER NO : 1371

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Pano: 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi'nden 696 envanter numarasıyla nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Sık Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Pamuk
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : İnce

BOYUTU : 43x46

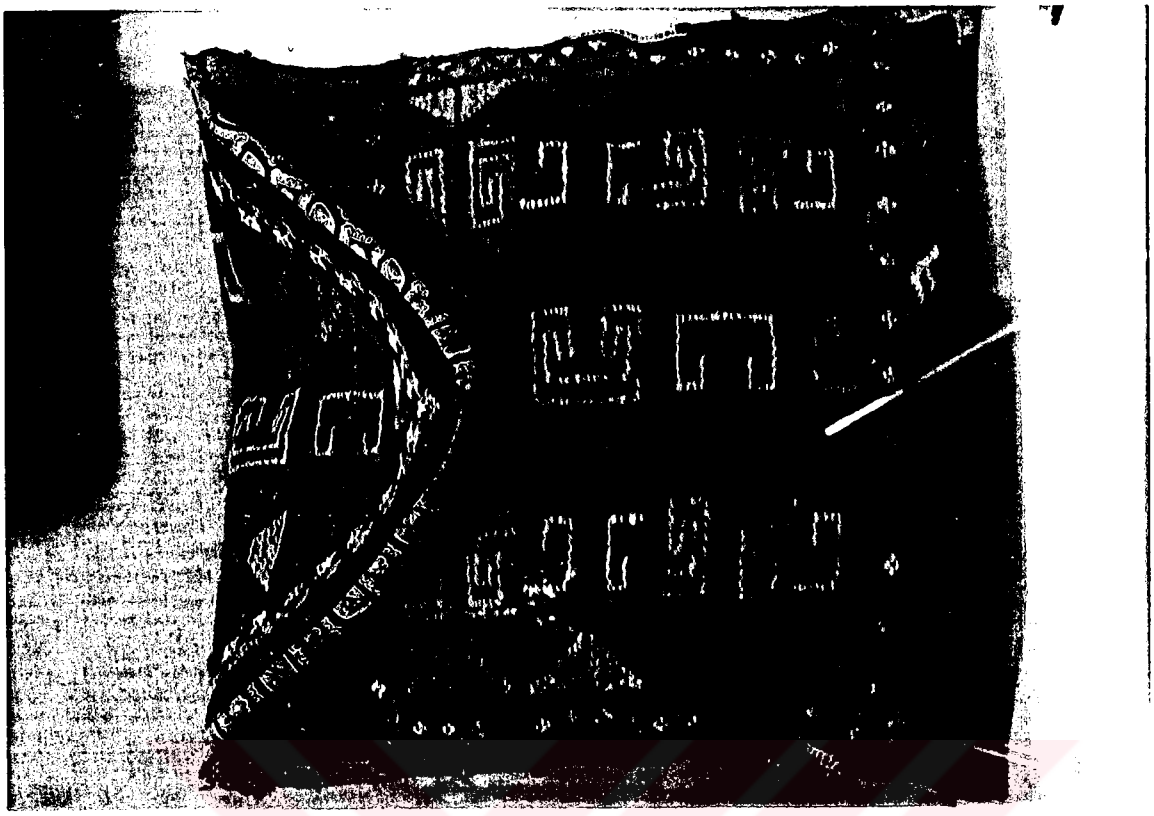
YÖRESİ :Yuntdağı

KULLANIM ALANI : Torba

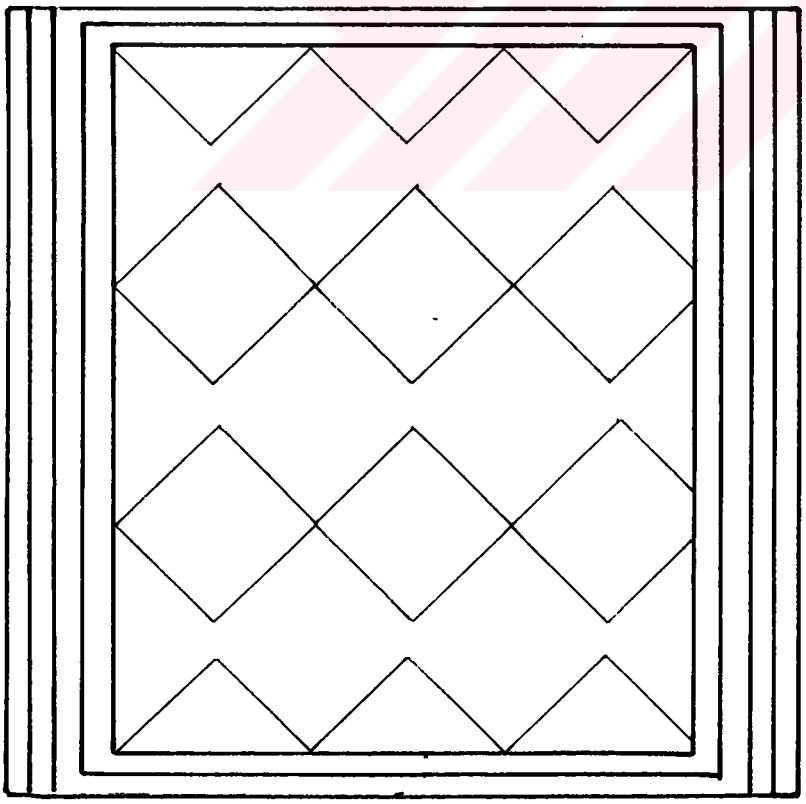
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır, onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Zeminde beyaz, motiflerde gül kurusu, yeşil, turuncu, kahverengi, açık mor kullanılmıştır. Motiflerin kontürlerine siyah uygulanmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Yan bordürlerde su yolu motifi, orta kompozisyonda pıtrak motifi raport olarak kullanılmıştır. Pıtrak motifinin düzenli olarak renklendirilmesiyle, büyük baklavalar oluşturulmuştur.

(Fotoğraf 63) Envanter No: 1674

(Şema 59) Envanter No: 1674

FOTOĞRAF NO : 63

ŞEMA NO : 59

ENVANTER NO : 1674

MÜZEDEKİ YERİ : Kat: 2 Vitrin: 27

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bilal Hakoğlu' ndan 05-12-1985 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Balıksırtı Sumak.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU :

YÖRESİ : Yuntdağı

KULLANIM ALANI : Torba

ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Yeşil, kırmızı, krem, turuncu renkleri kullanılmıştır.

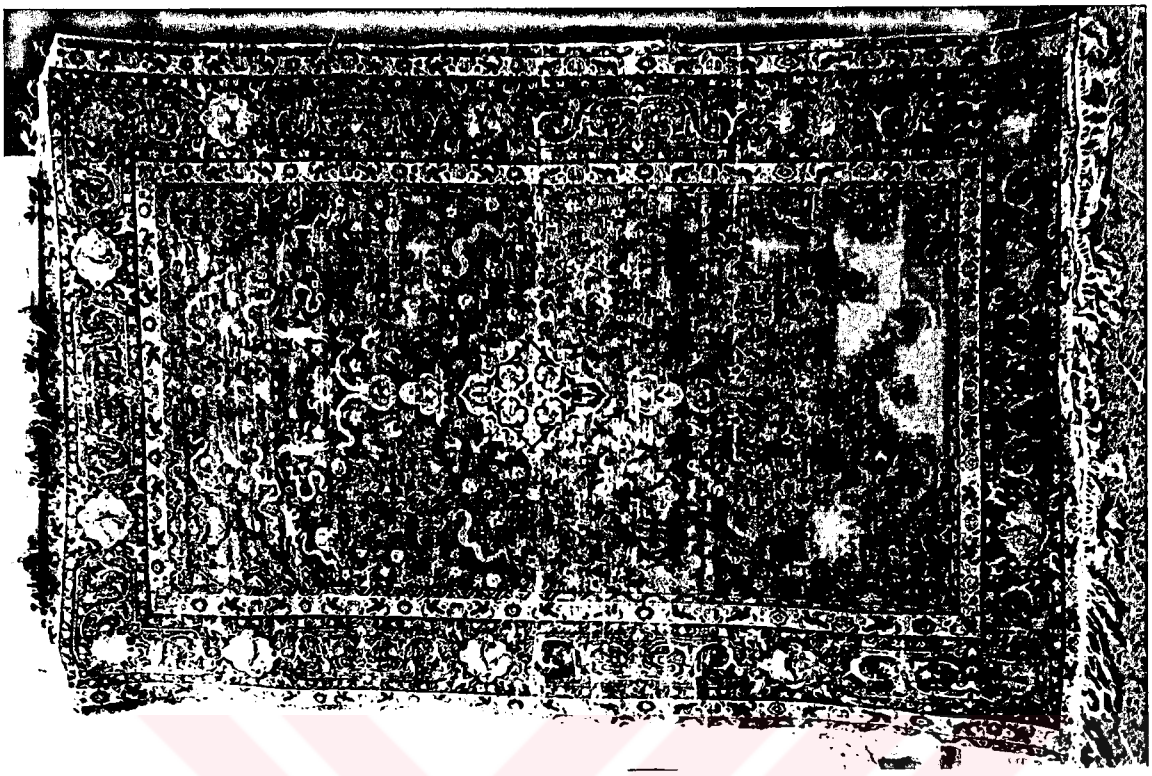
MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Torbayı göz motifleri çevrelemiştir. Ortada altıgenlerin içine, koç boynuzu motifleri yerleştirilmiştir.

1.4.2. DEPODA BULUNAN HALI VE KİLİMLERİN KATALOGLANMASI

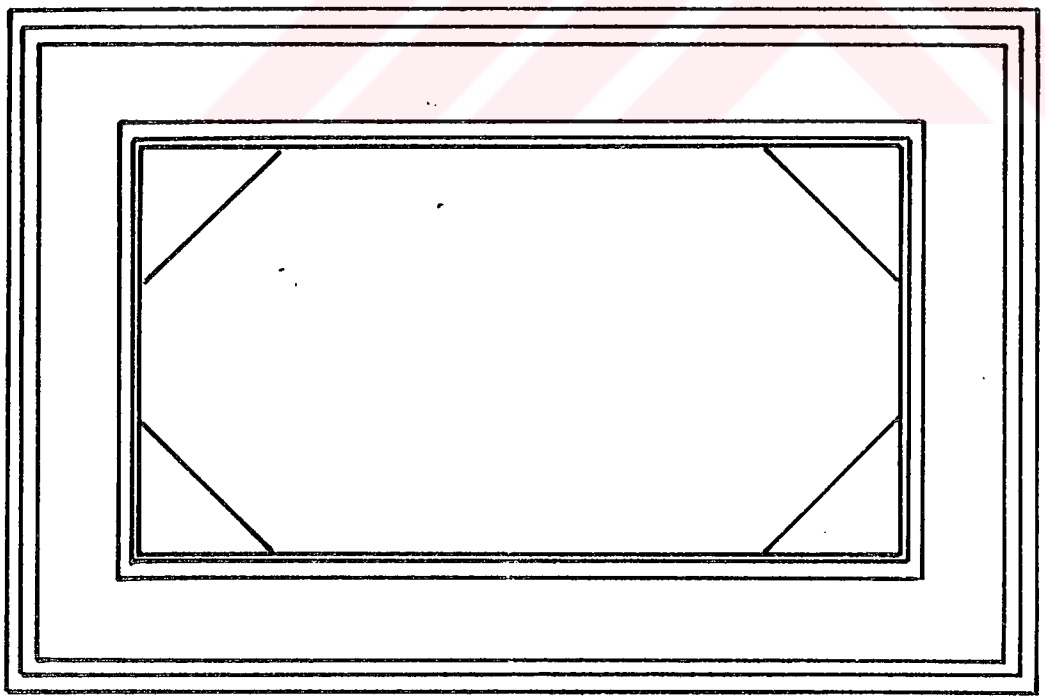
İzmir Etnografya Müzesi' nin deposunda bulunan 26 halı ve 70 kilimin fotoğrafi çekilerek, müze envanter defteri incelenmiştir. Envanter defterinde yanlış yada eksik bilgiler saptanarak yeniden bilgi fişi oluşturulmuştur.

Genellikle dokumaların yöreleri, motif isimleri, dokuma teknikleri envanter defterinde yanlış kayıtlıdır. Bu tip hatalar saptanarak oluşturulan yeni fişte düzeltilmiştir ve yanlışlık belirtilmiştir. Eserlerin hammaddeleri incelenmiş, kalite analizleri yapılmıştır.

Dokumaların şemaları çizilerek kompozisyon özelliği belirlenmiş, motifleri incelenmiştir. Dokumaların kullanım alanları, renkleri ve bugünkü durumları incelenerek eserlerin kataloglanması yapılmıştır.

(Fotoğraf 64) Envanter No: 210

(Şema 60) Envanter No: 210

FOTOĞRAF NO : 64

ŞEMA NO : 60

ENVANTER NO : 210

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H 4

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Satın alma

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 300 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Gördes/Türk Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : İpek **BÜKÜM:** 2/S

ATKI : İpek

İLME : İpek

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 55x57

BOYUTU : 147x225 cm.

YÖRESİ : İran/İsfahan

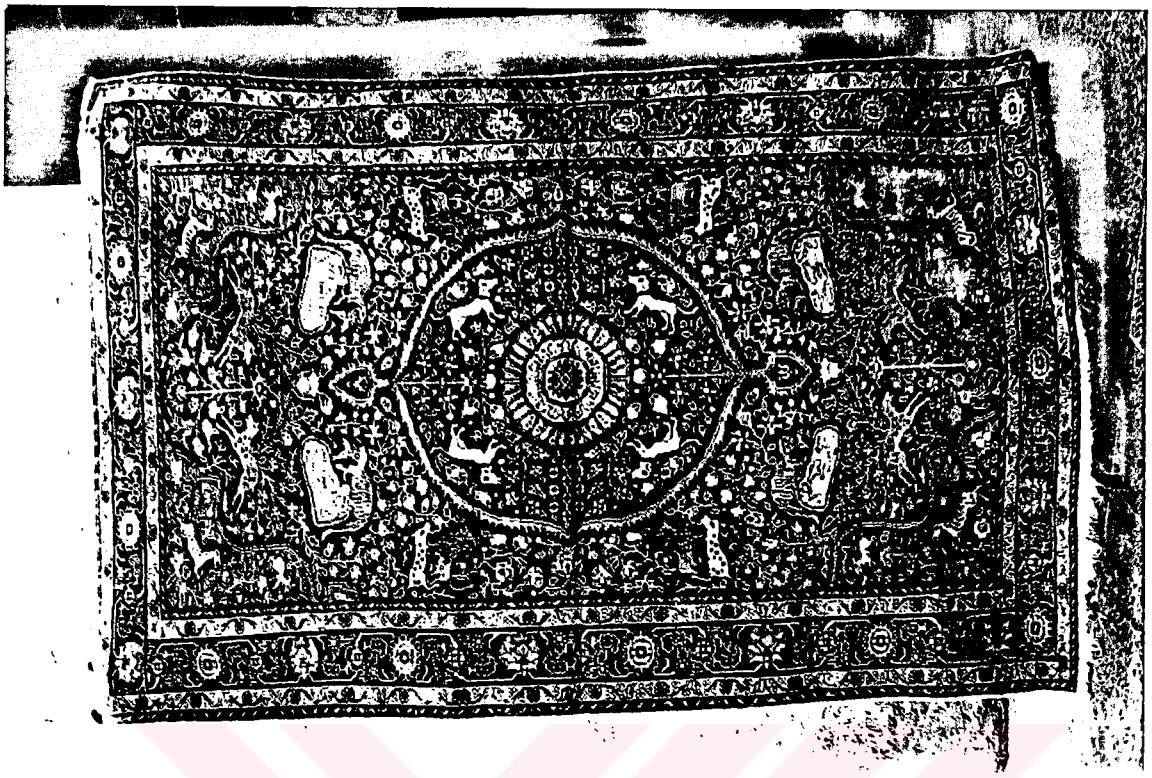
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Eserde renk solmaları ve hav kaybı gözlenmiştir. Onarım görmemiştir.

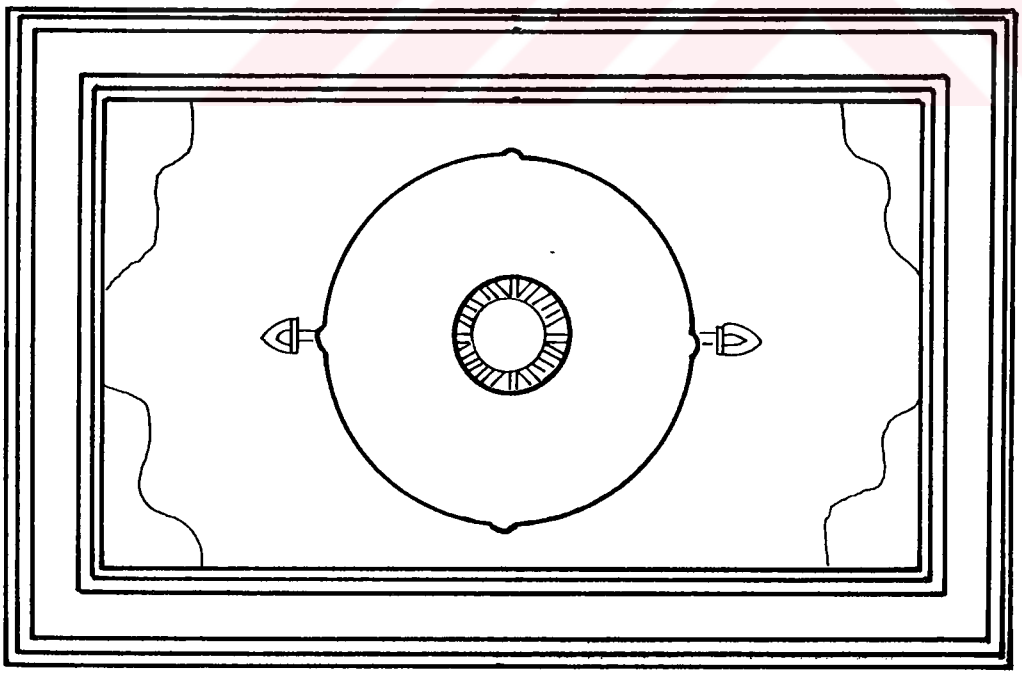
RENK ÖZELLİĞİ : Mavi, kırmızı, bordo, kahverengi, krem, açık yeşil renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Örgüsü: 3 cm. Etlik: 3 cm. İnce Bordür: 8 cm. Kalın Bordür: 17 cm. Orta Bölüm: 90 cm.

Köşe göbek olarak dokunmuştur. Ortada bir madalyon bulunmaktadır. Zemin ve bordür yoğun olarak hatai, rumi, bulut, geyik, panter motifleriyle doldurulmuştur.

(Fotoğraf 65) Envanter No: 627

(Şema 61) Envanter No: 627

FOTOĞRAF NO : 65

ŞEMA NO : 61

ENVANTER NO : 627

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H 4

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 300 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Sine Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk **BÜKÜM:** 2/S

ATKI : Pamuk

İLME : Floş

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 50x60

BOYUTU : 126x195 cm.

YÖRESİ : Kayseri

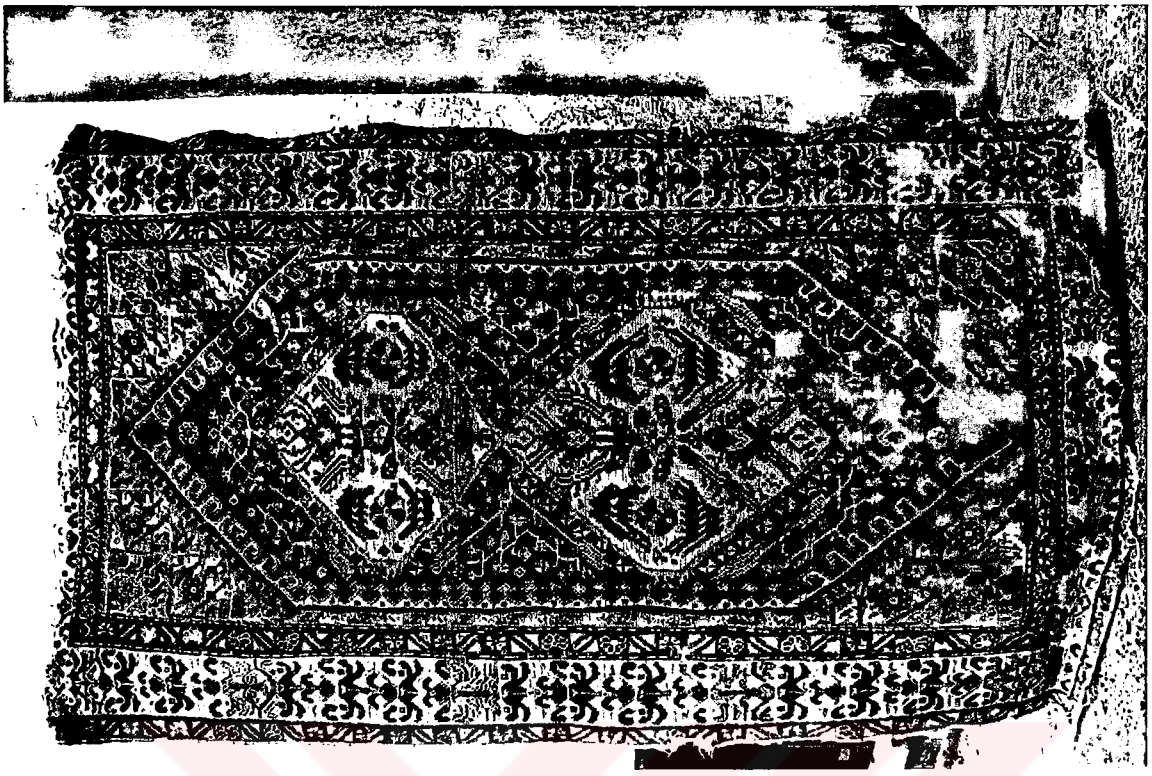
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır.

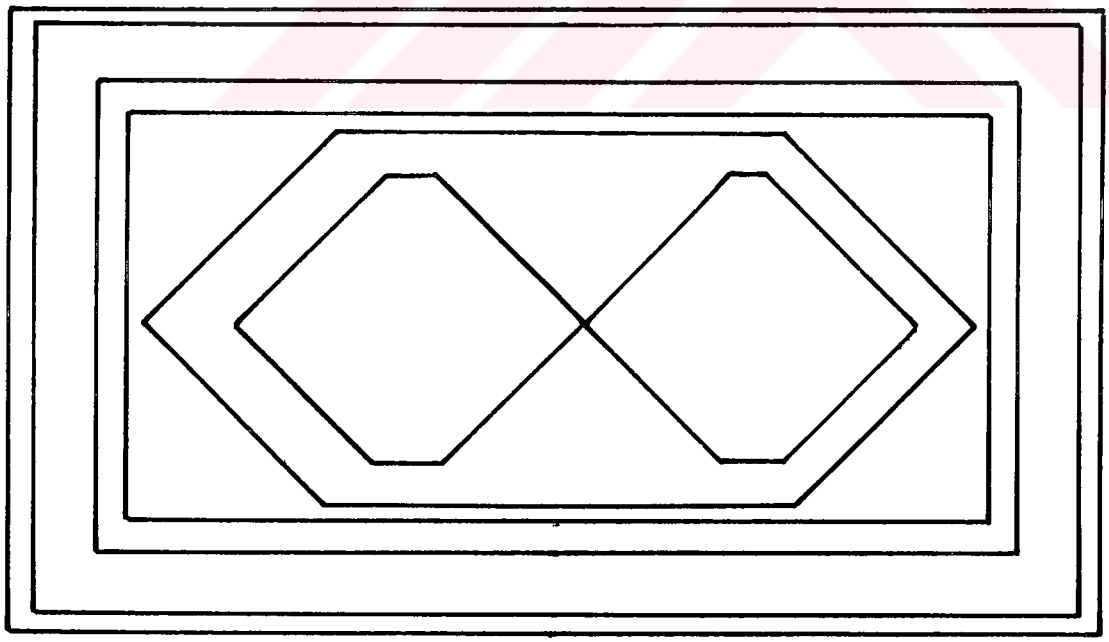
RENK ÖZELLİĞİ : Lacivert, mavi, yeşil, krem,kırmızı.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Örgüsü: 4 cm. Etlik: 4 cm. İnce Bordür: 8 cm. Kalın Bordür: 16 cm. Orta Bölüm: 85 cm.

Oldukça orjinal motif ve kompozisyona sahip olan halının bordürü ve orta zemininde hatai, stilize yaprak ve çiçek motifleri bulunmaktadır. Orta madalyonun içinde dört tane köpek figürü, madalyonun dışında birer geyiği avlamış dört aslan, gölden balık tutmuş dört kedi, her dört köşede kurt, at ve tavşan figürü bulunmaktadır. Kompozisyon bir ormanı canlandırmaktadır.

(Fotoğraf 66) Envanter No: 664

(Şema 62) Envanter No: 664

FOTOĞRAF NO : 66

ŞEMA NO : 62

ENVANTER NO : 664

MÜZEDEKİ YERİ : Depo A 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan 28-12-1968 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 250 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 30x30

BOYUTU : 135x234 cm.

YÖRESİ : Kula[25]

KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Kenarları sökülmüştür. Onarım görmemiştir.

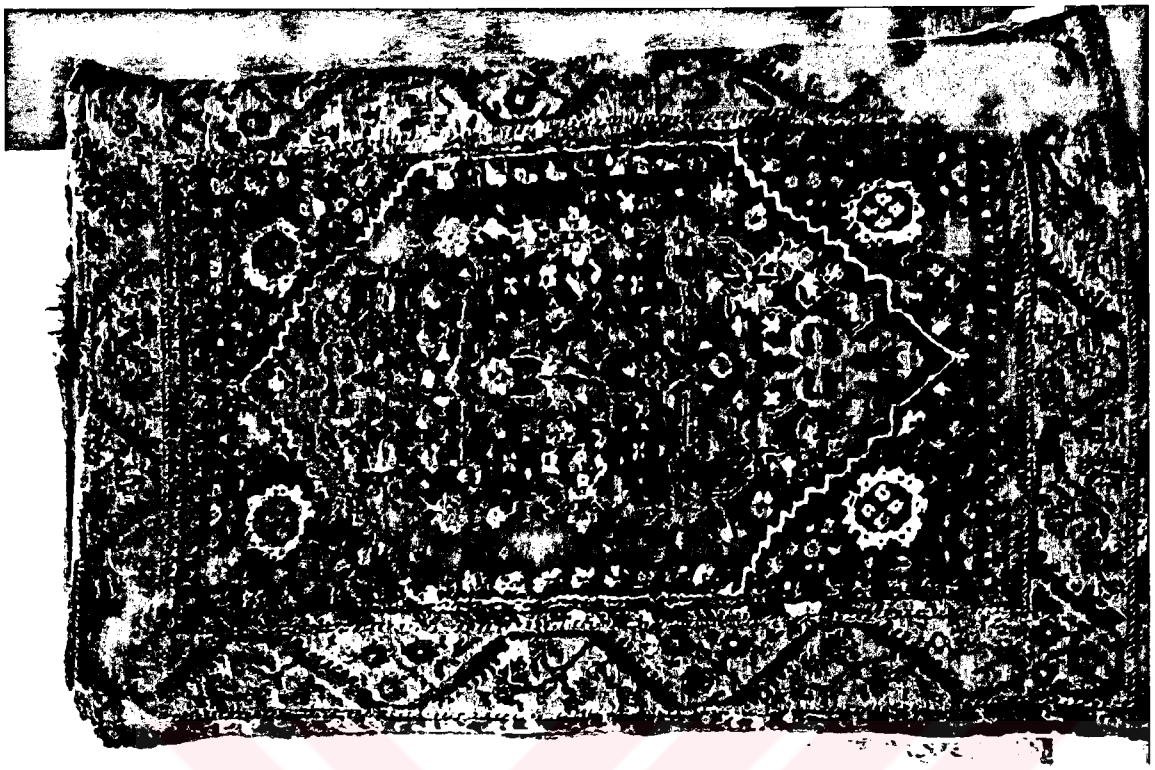
RENK ÖZELLİĞİ : Bordo, açık sarı, mavi renklerde dokunmuştur.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 3 cm. Orta Bordür: 17 cm. İnce Bordür: 8 cm. Orta Bölüm: 87 cm' dir.

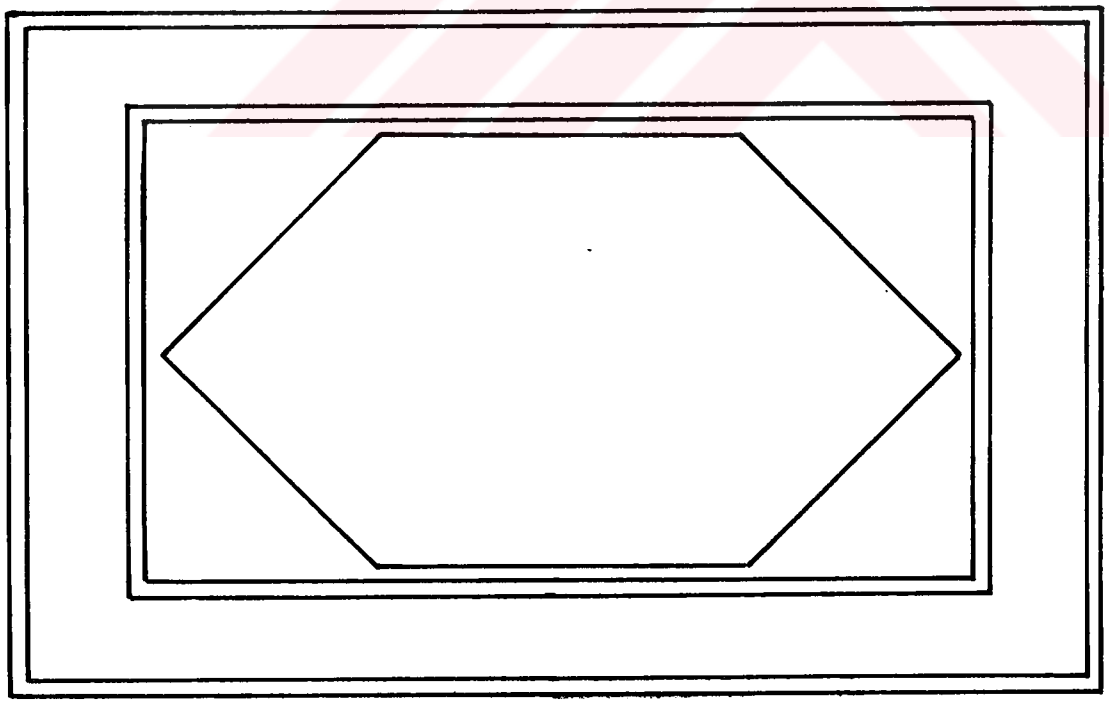
Kenar üç bordürlüdür. İki mihrap arasında uç uca altıgenler, etrafında stilize lale ve karanfil formları bulunmaktadır.

---

[25] **Müze Envanter Defterinde Yuntdağı olarak kaydedilmiştir. Motif, kompozisyon, renk özelliği ve Muamer Çetiz ile yapılan görüşmeye dayanarak Kula yöresine ait olduğu saptanmıştır.**

(Fotoğraf 67) Envanter No: 665

(Şema 63) Envanter No: 665

FOTOĞRAF NO : 67

ŞEMA NO : 63

ENVANTER NO : 665

MÜZEDEKİ YERİ : Depo Raf: H 4

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan 1968 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 1500 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : 32x32

BOYUTU : 137x254 cm.

YÖRESİ : Kula

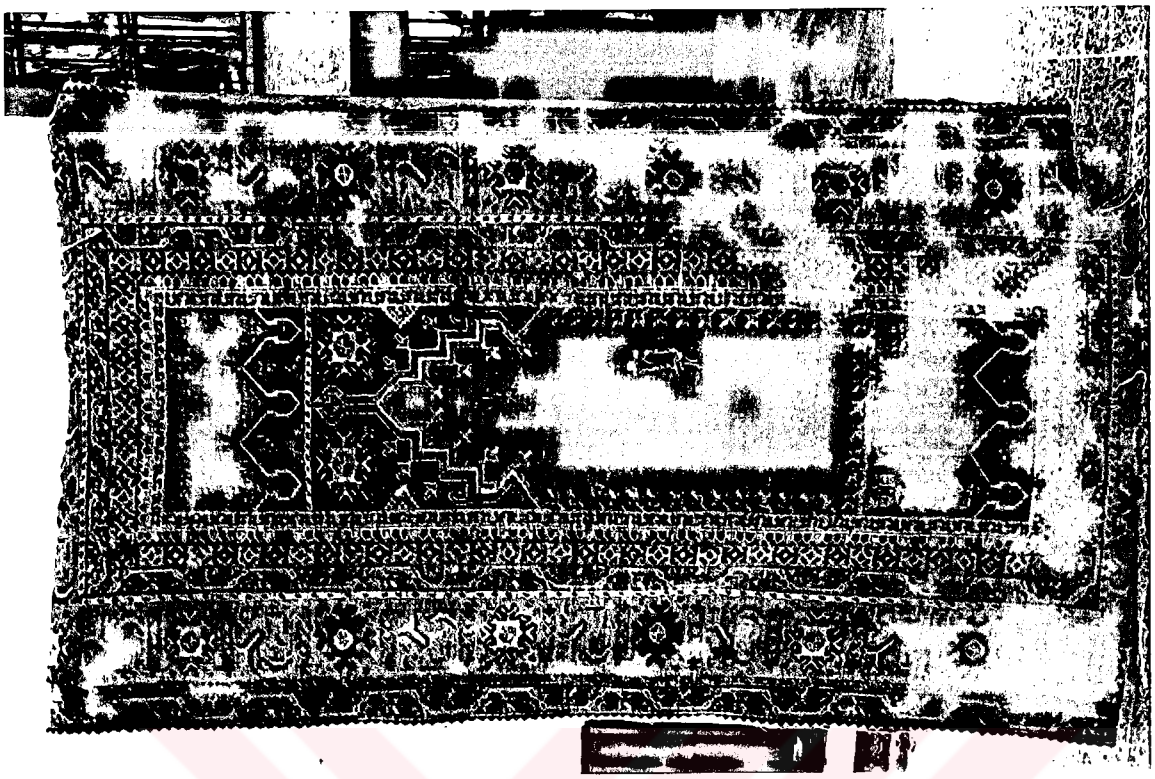
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Eserin ortasında yırtık bulunmaktadır.

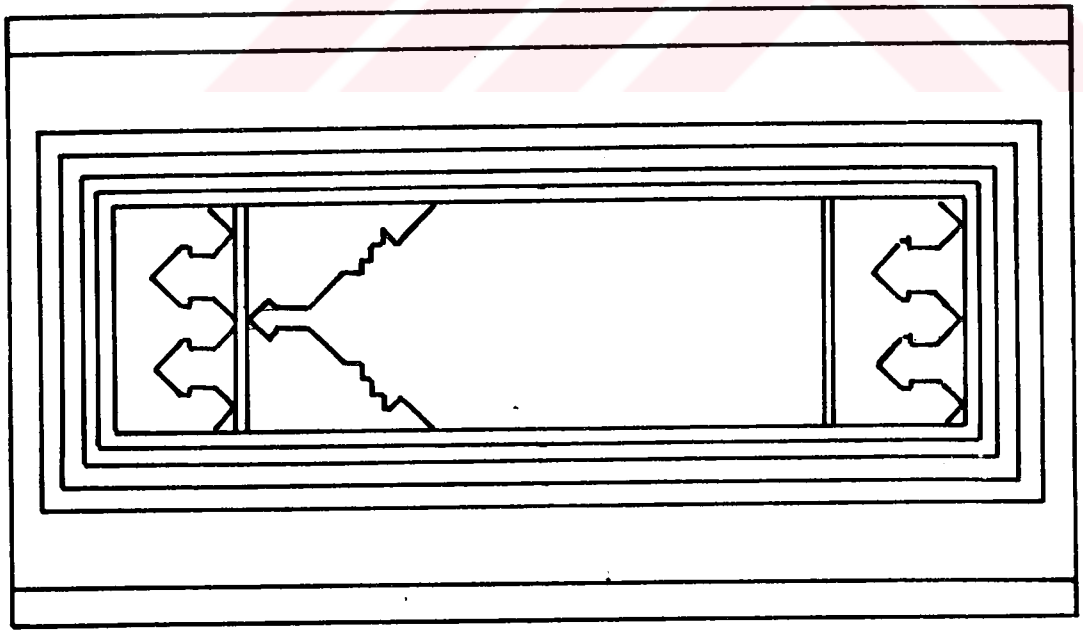
RENK ÖZELLİĞİ : Lacivert, turuncu, sarı, krem,açık yeşil renkler hakimdir.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Örgüsü: 4 cm. Etlik: 2 cm. Kalın Bordür: 19 cm. Orta Bölüm: 87 cm' dir.

Mihrap çift yönlüdür. Zemin kırmızı olup dallar ve stilize edilmiş çiçeklerle donatılmıştır.

(Fotoğraf 68) Envanter No: 668

(Şema 64) Envanter No: 668

FOTOĞRAF NO : 68

ŞEMA NO : 64

ENVANTER NO : 668

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan 28-01-1968 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 20000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 18 yy.

KALİTESİ : 30x35

BOYUTU : 105x175 cm.

YÖRESİ : Ladik

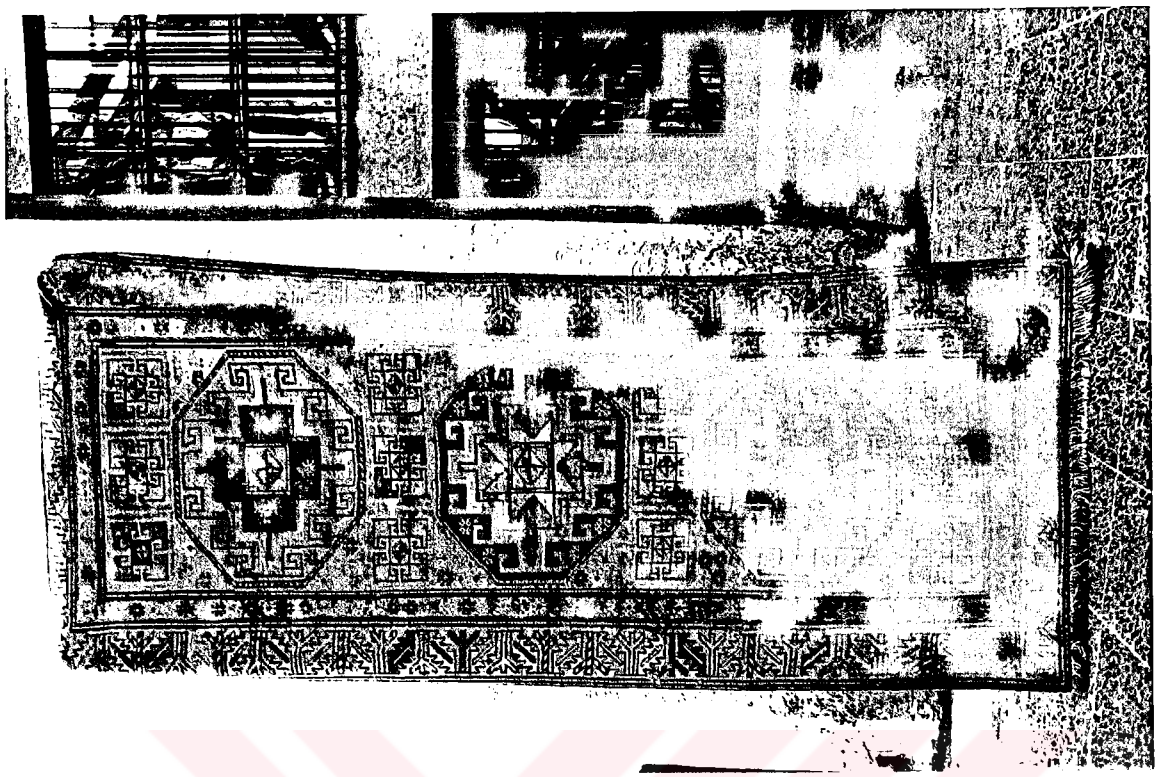
KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Eserin ortasında 5x10 cm. ölçüsünde sökük, sağ alt kısımda büyük bir parça eksiktir. Onarım görmemiştir.

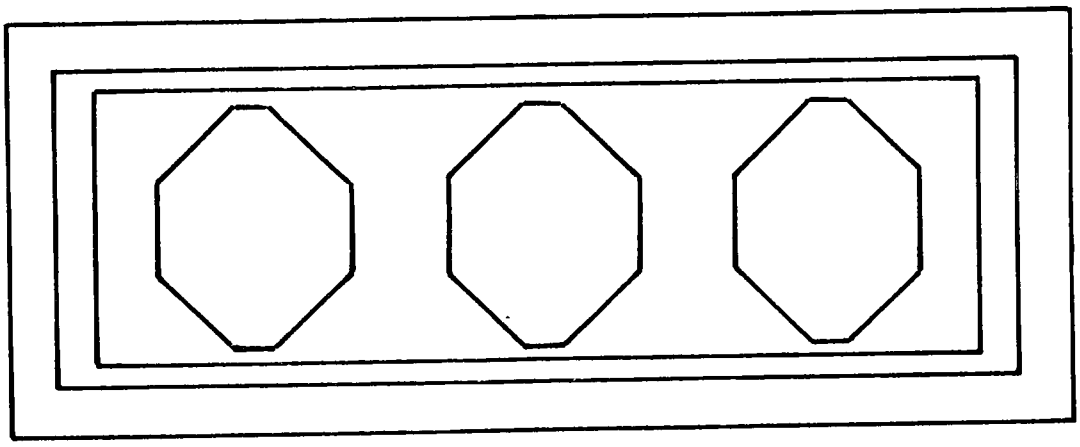
RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, kavuniçi, lacivert, açık mavi,krem renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 3 cm. İnce Bordür: 6 cm. Kalın Bordür: 13 cm. Orta Bölüm: 33 cm.

Tek mihraplıdır. Mihrap genişliği 32.5 cm' dir. Altında dört tane lale bulunmaktadır. Bordürde de lale formları ve stilize şekiller bulunmaktadır.

(Fotoğraf 69) Envanter No: 684

(Şema 65) Envanter No: 684

FOTOĞRAF NO : 69

ŞEMA NO : 65

ENVANTER NO : 684

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ahmet Erkaymak' tan 30-10-1969 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 357 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : 27x30

BOYUTU : 78x220 cm.

YÖRESİ : Kars [26]

KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Eser aşınmış durumdadır ve bazı kısımları onarım görmüştür.

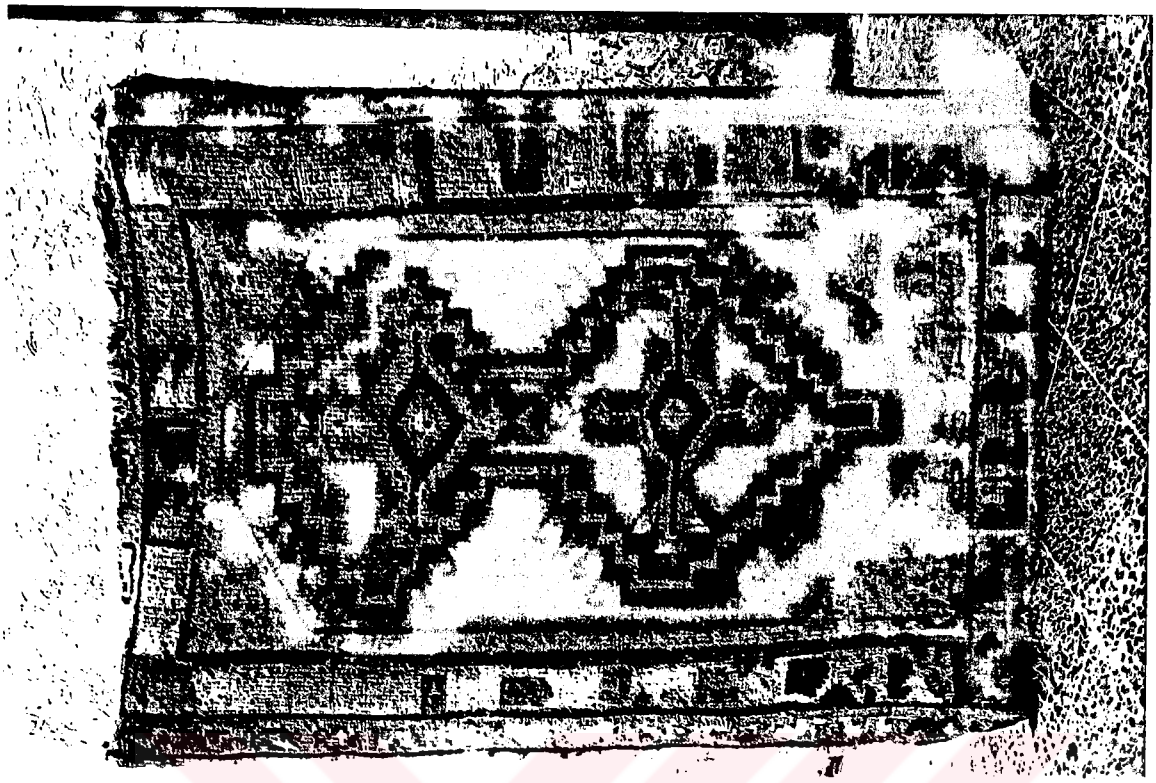
RENK ÖZELLİĞİ : Bordo, turuncu, yeşil, krem, kahverengi,pastel tonlar kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 2 cm. İnce Bordür: 7 cm. Kalın Bordür: 13 cm. Orta Bölüm: 43 cm' dir.

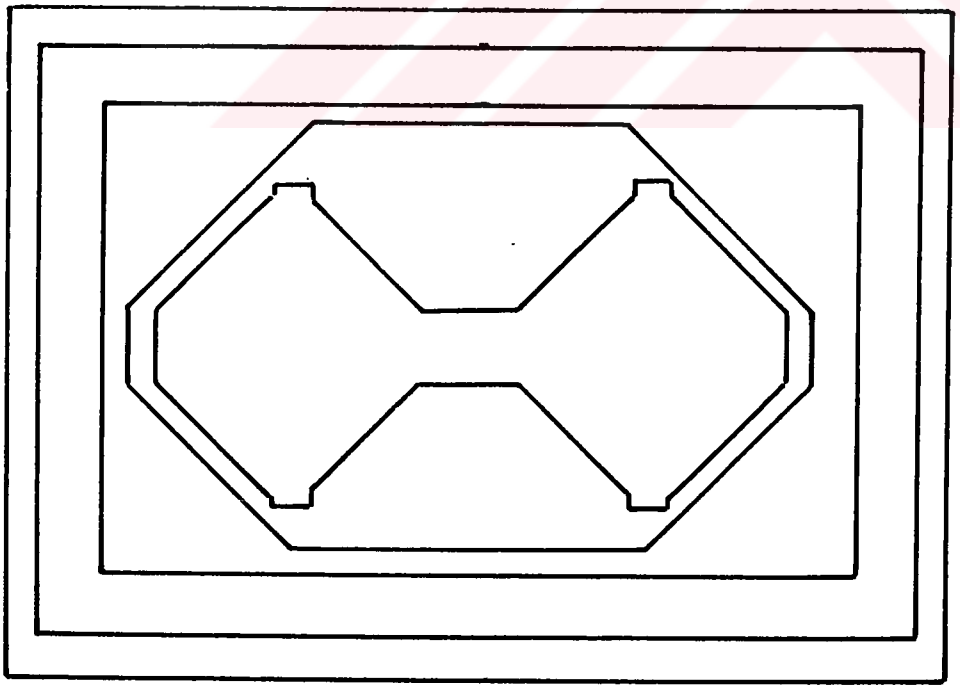
Ana bordür geometrik yaprak ve dallarla düzenlenmiştir. Ortada sekizgenler içine ejderha motifleri yerleştirilmiş, üst ve altla elibelinde motifleri birleşerek kareler oluşturulmuştur.

---

[26] Müze Envanter Defterinde Bergama olarak kayıtlıdır. Motif, kompozisyon, renk özelliği ve Muammer Çetiz ile yapılan görüşmeye dayanarak Kars yöresine ait olduğu saptanmıştır.

(Fotoğraf 70) Envanter No: 707

(Şema 66) Envanter No: 707

FOTOĞRAF NO : 70

ŞEMA NO : 66

ENVANTER NO : 707

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H Raf 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Veli Yurdagelen' den 27-01-1971 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 600 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : 15x20 cm.

BOYUTU : 105x135 cm.

YÖRESİ : Yörük

KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Oldukça aşınmıştır. Saçaklarda ve ince bordürde sökülmeler mevcuttur.

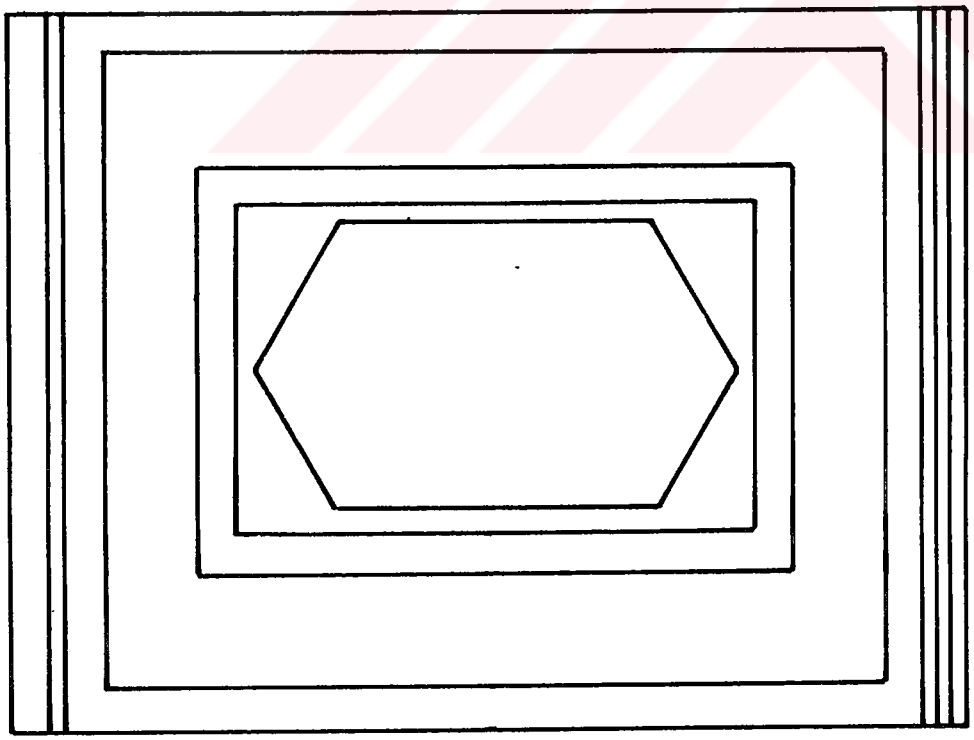
RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, kavuniçi, lacivert, pembe, koyu kahverengi, açık kahverengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 3 cm. İnce Bordür: 6 cm. Kalın Bordür: 11 cm. Orta Bölüm: 66 cm.

İnce dış bordürde kuşlar, iç bordürde geniş üçgenimsi motifler bulunmaktadır. Mihrapta köşe yıldızları ortada bitişik iki kısımdır.

(Fotoğraf 71) Envanter No: 745

(Şema 67) Envanter No: 745

FOTOĞRAF NO : 71

ŞEMA NO : 67

ENVANTER NO : 745

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Muammer Çetiz' den 09-02-1972 tarihinde satın alma

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 1200 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 20x20

BOYUTU : 120x147 cm.

YÖRESİ : Balıkesir

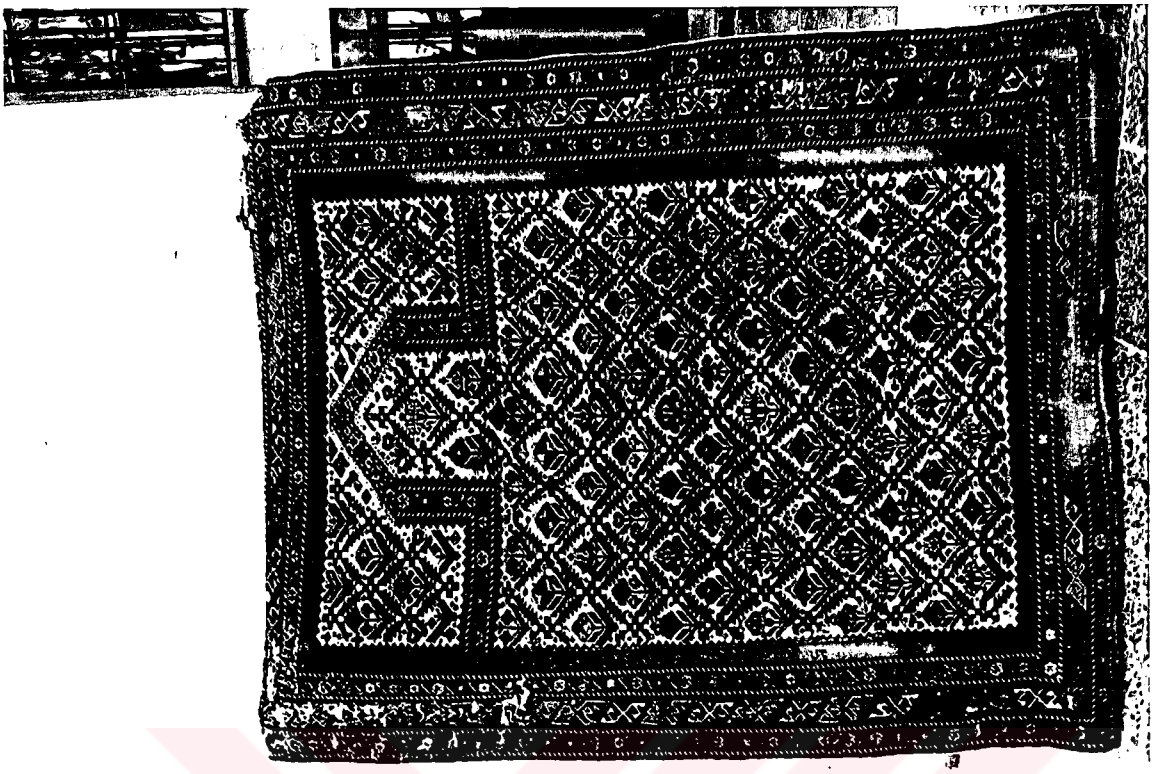
KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Eserin yan kısımları yıpranmıştır. halının yüzeyinde hav kaybı mevcuttur.

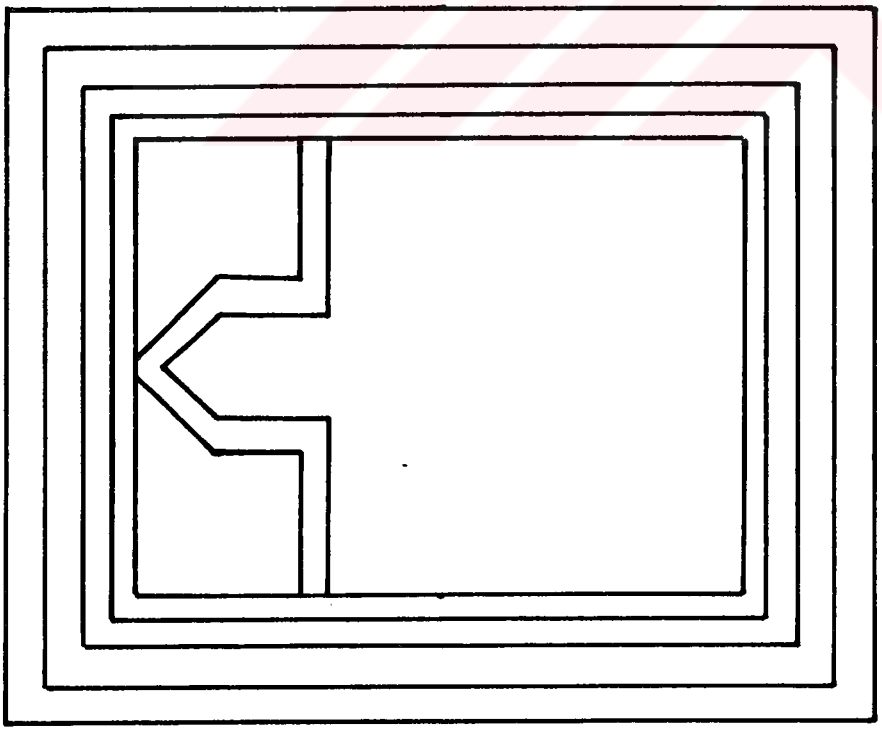
RENK ÖZELLİĞİ : Lacivert, turuncu, kiremit kırmızısı, krem rengi, açık yeşil renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 3 cm. Kilim Örgüsü: 15 cm. İnce Bordür: 11 cm. Kalın Bordür: 25 cm. Orta Bölüm: 44 cm' dir.

İnce bordürde stilize çiçek, büyük bordürde canavar ayağı motifleri kullanılmıştır. Çift mihraplı olan seccadenin mihrap dışında göz motifleri,mihrabın içinde ejderha motifi bulunmaktadır.

(Fotoğraf 72) Envanter No: 857

(Şema 68) Envanter No: 857

FOTOĞRAF NO : 72

ŞEMA NO : 68

ENVANTER NO : 857

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H 4

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : İzmir Arkeoloji Müzesi' nden 27-07-1953 tarihinde nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün **BÜKÜM:** 2/Z
ATKI : Yün
İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ :

BOYUTU : 120x150 cm.

YÖRESİ : Dağistan

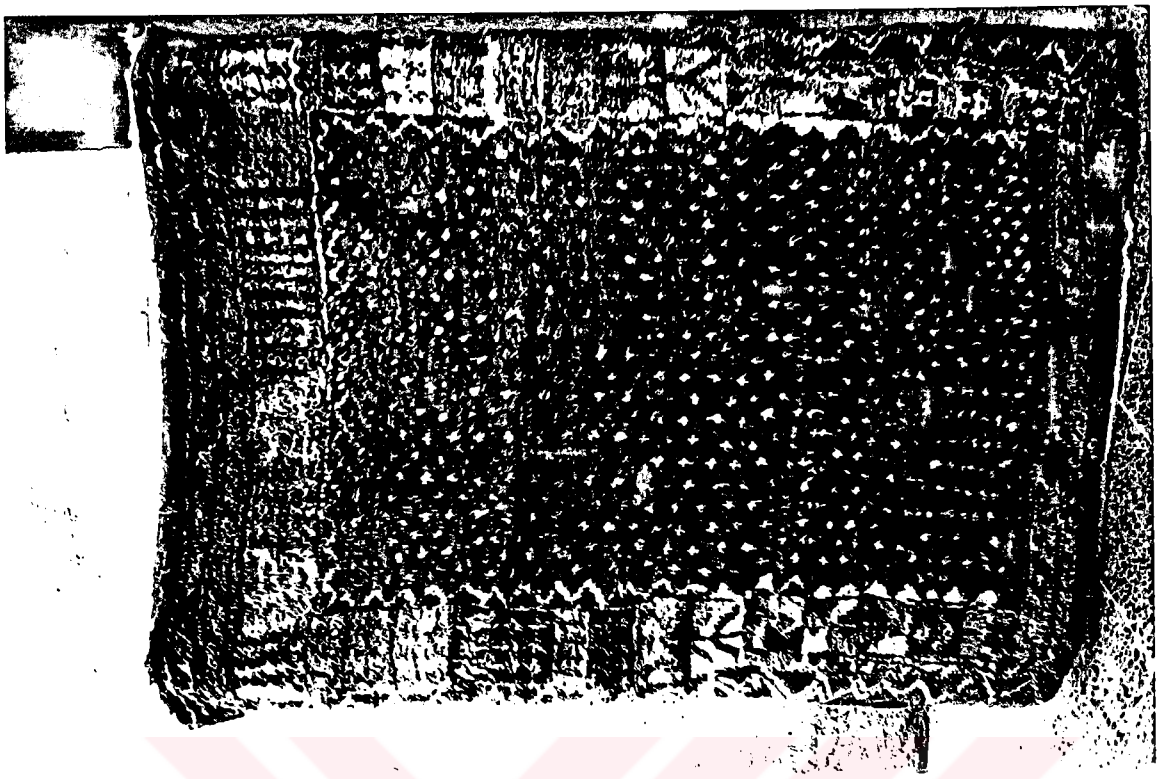
KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Halının bağzı kısımları sökülmüş ve hav kaybetmiştir. Onarım görmemiştir.

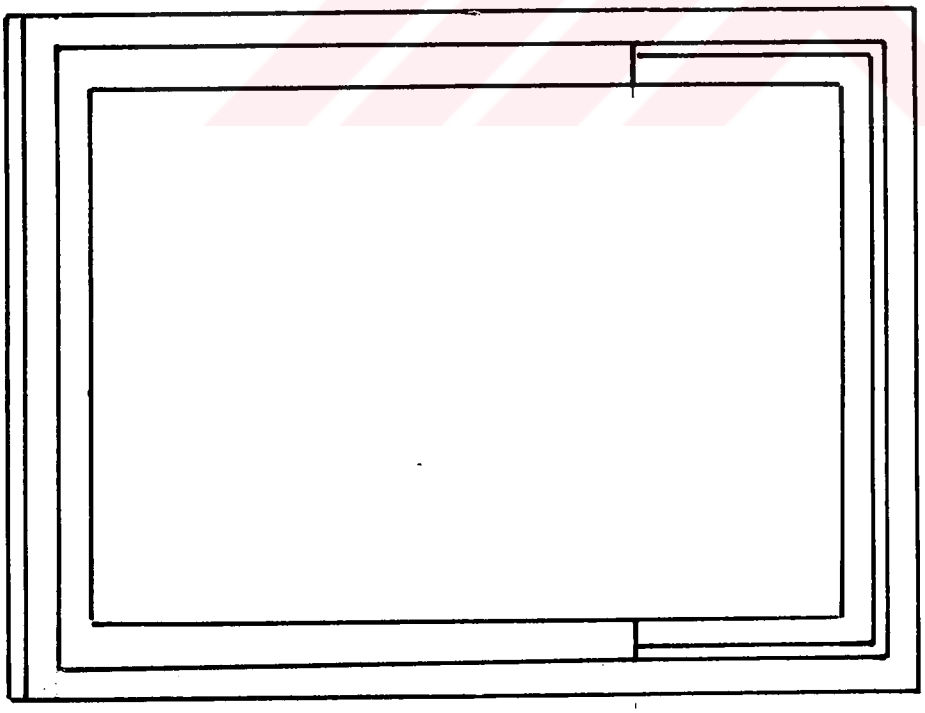
RENK ÖZELLİĞİ : Krem, lacivert, kırmızı, yeşil, sarı renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Dokuması: 3 cm. Etlik: 2 cm. İnce Bordür: 4 cm. Orta Bölüm: 78 cm' dir.

İnce iki bordürde stilize çiçek, kalın bordürde ise kuş motifleri bulunmaktadır. Tek mihraplıdır, mihrabın içi ve dışı raport halinde çiçek motifleriyle doldurulmuştur.

(Fotoğraf 73) Envanter No: 872

(Şema 69) Envanter No: 872

FOTOĞRAF NO : 73

ŞEMA NO : 69

ENVANTER NO : 872

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan 02-01-1975 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 3500 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı /Hopan Dokuma

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 45x45

BOYUTU : 122x165 cm.

YÖRESİ : Konya

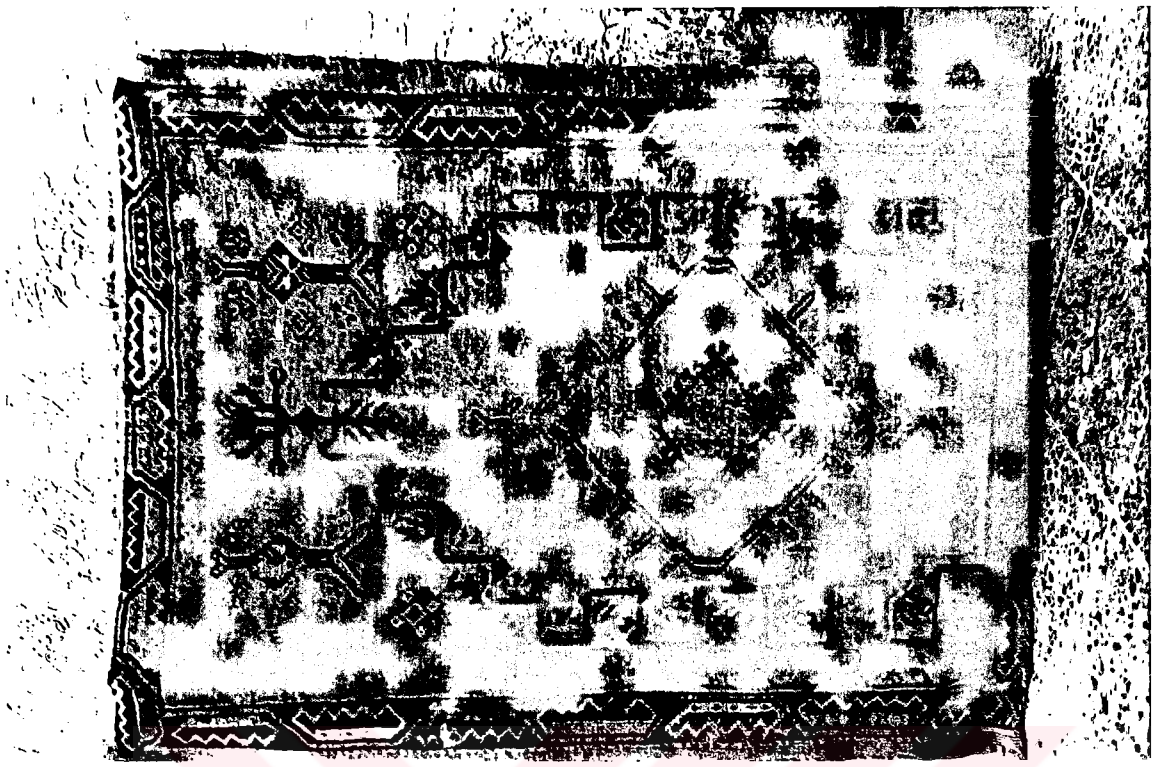
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

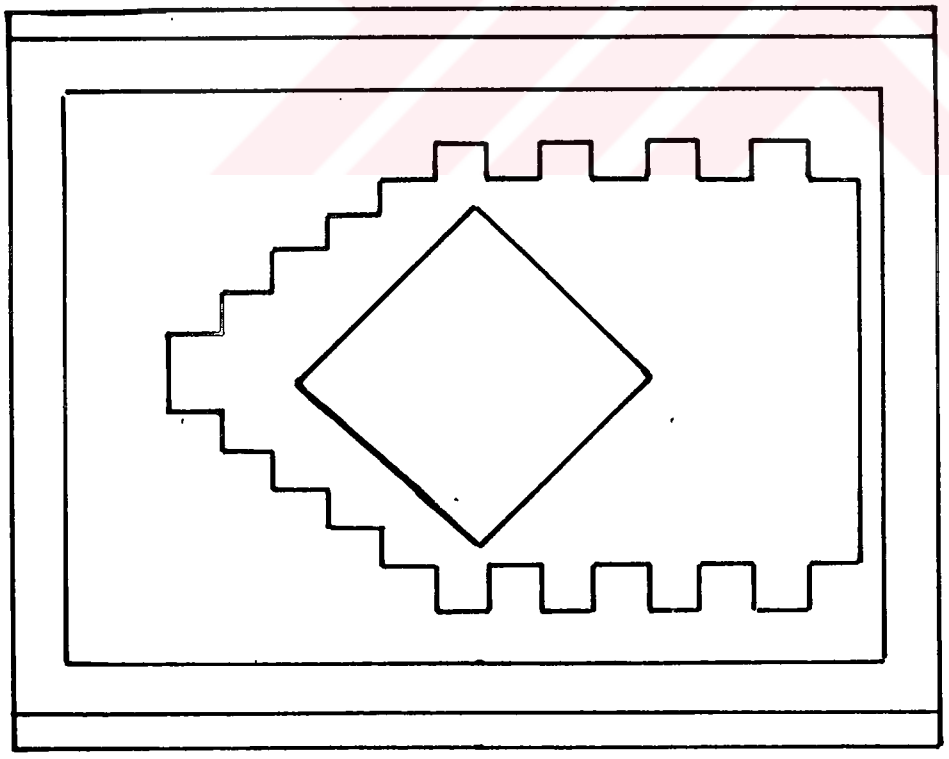
RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, turuncu, mor, yeşil, krem rengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Örgüsü: 3 cm. Etlik: 2 cm. İnce Bordür: 7 cm. İç Kalın Bordür: 14 cm. Orta Bölüm: 85 cm' dir.

Hayvan postunu andıran uzun havlar kesilmemiştir. Dış bordürü zik zaklar ile iç içe kareler içinde geometrik desenli, göbek, kırmızı üzerine benekli olup bu beneklere it izi denir.

(Fotoğraf 74) Envanter No: 874

(Şema 70) Envanter No: 874

FOTOĞRAF NO : 74

ŞEMA NO : 70

ENVANTER NO : 874

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan 02-01-1975 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 2500 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 30x30

BOYUTU : 99x132 cm.

YÖRESİ : Gördes

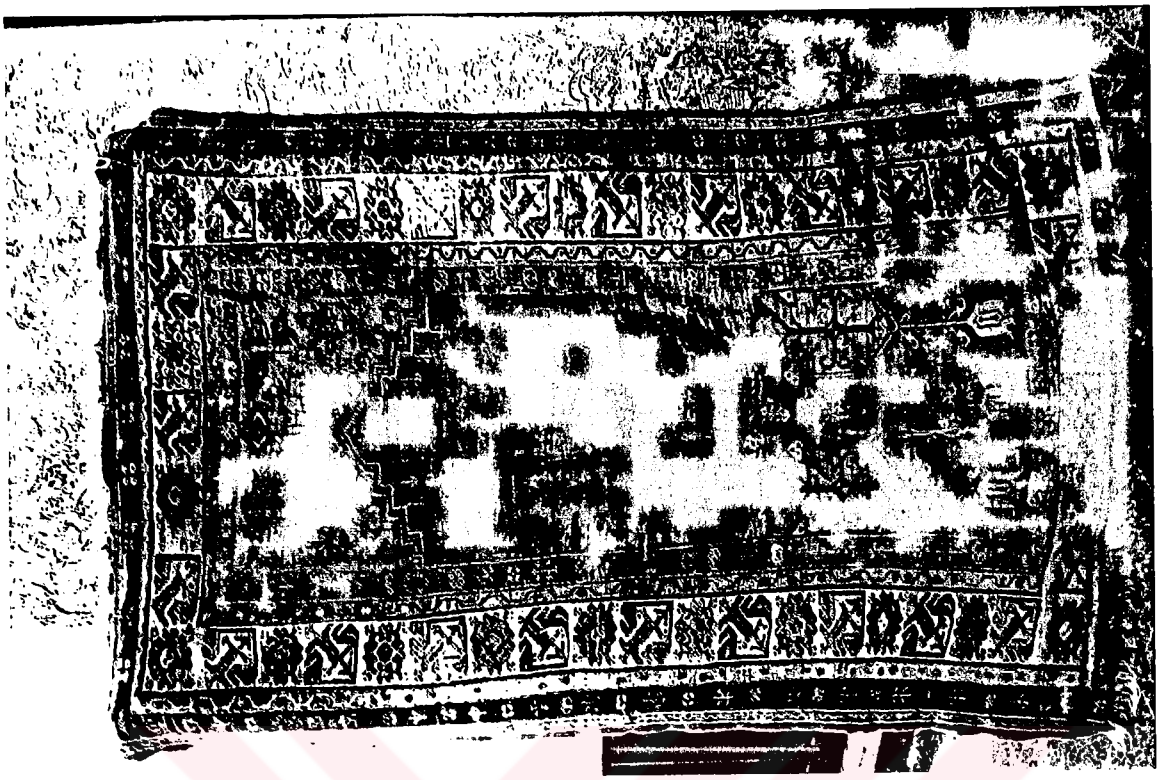
KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Eserin ortasında hav kaybı ve saçaklarda sökülmeler mevcuttur.

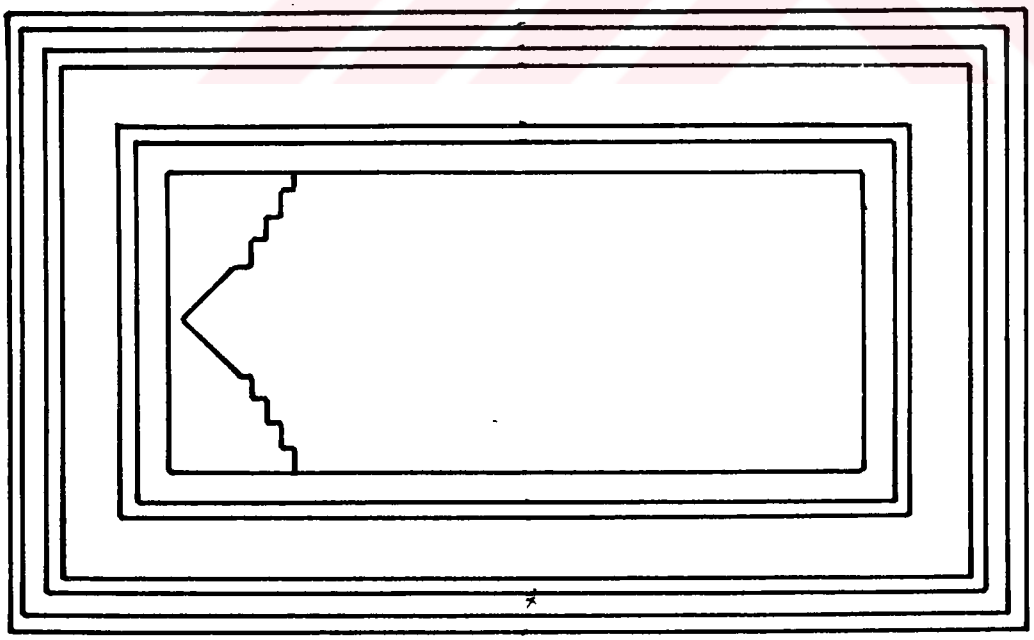
RENK ÖZELLİĞİ : Zemin açık kahverengi üzerine kırmızı, siyah kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 5 cm. Bordür: 12 cm. Orta Bölüm: 77 cm' dir.

Mihrap zikzaklardan oluşturulmuş, ortasında altıgen, içinde ejderha motifi bulunmaktadır. Sade renk ve kompozisyona sahiptir.

(Fotoğraf 75) Envanter No: 878

(Şema 71) Envanter No: 878

FOTOĞRAF NO : 75

ŞEMA NO : 71

ENVANTER NO : 878

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Klasik Halı' dan 11-08-1975 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 15000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 18 YY.

KALİTESİ : 30x30

BOYUTU : 108x174 cm.

YÖRESİ : Ladik

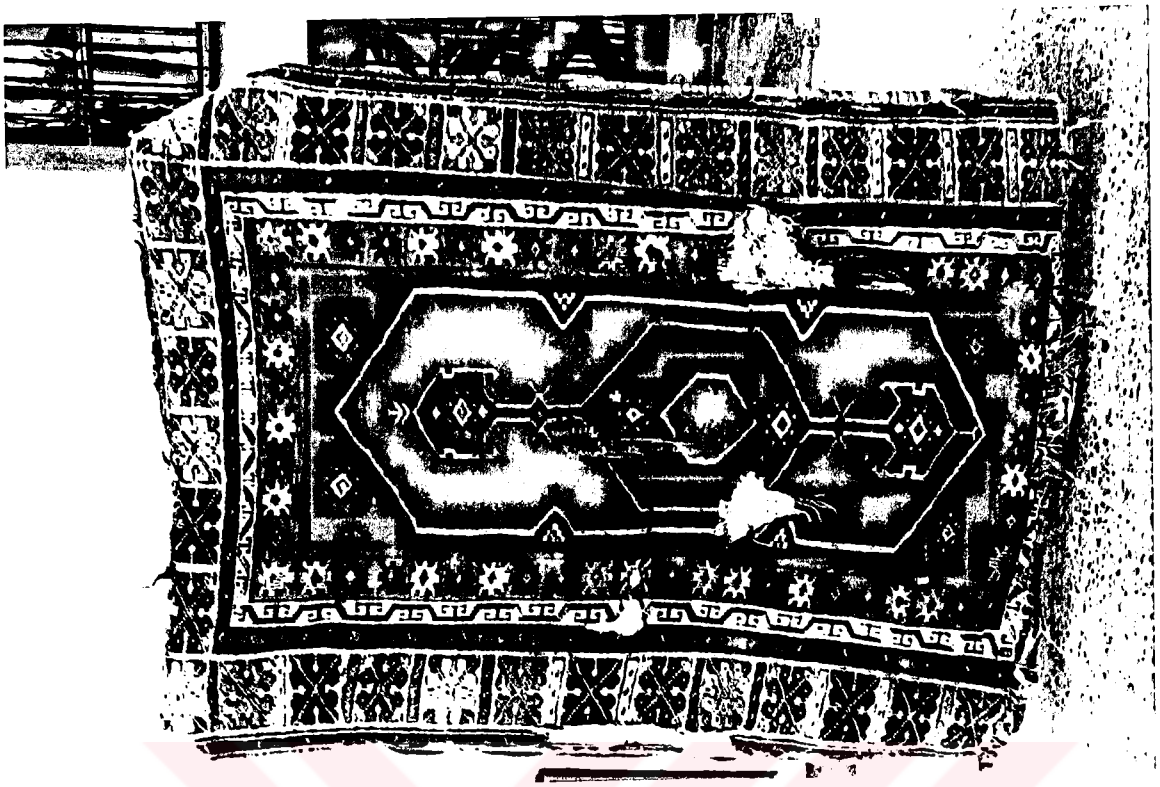
KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : En dış ve kırmızı bordürde büyük bir kısım sökülmüştür. Hav kaybı çoktur, onarım görmemiştir.

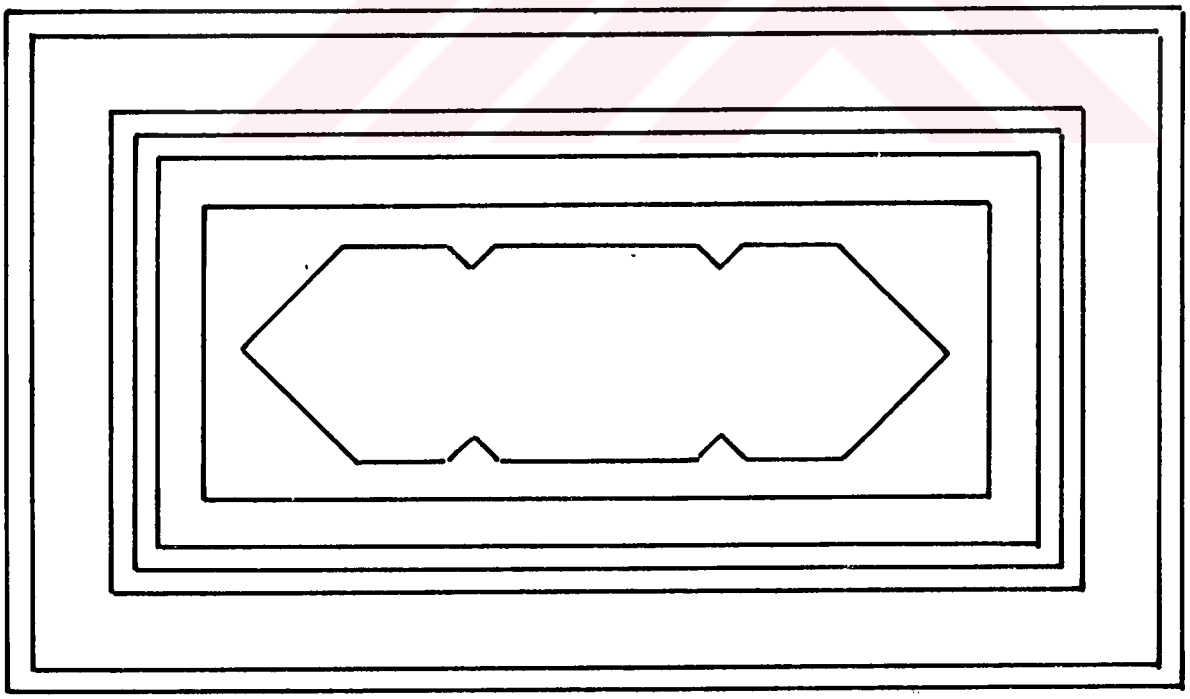
RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, açık mavi, krem, yeşil, turuncu, hardal sarısı hakimdir.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Örgüsü: 3.5 cm. Etlik: 3 cm. İnce Bordür: 4 cm. Kalın Bordür: 12 cm. Orta Bölüm: 49 cm.

Kalın bordüründe lale ve rozetler, orta kısımda ise tek yönlü mihrap bulunmaktadır. Mihrabın altında üç tane lale formu, mihrabın üstünde iki tane ibrik motifi bulunmaktadır.

(Fotoğraf 76) Envanter No: 934

(Şema 72) Envanter No: 934

FOTOĞRAF NO : 76

ŞEMA NO : 72

ENVANTER NO : 934

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Klasik Halı / Tahir Önder' den 24-03-1976 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : 23x25

BOYUTU : 110x146 cm.

YÖRESİ : Taşpınar

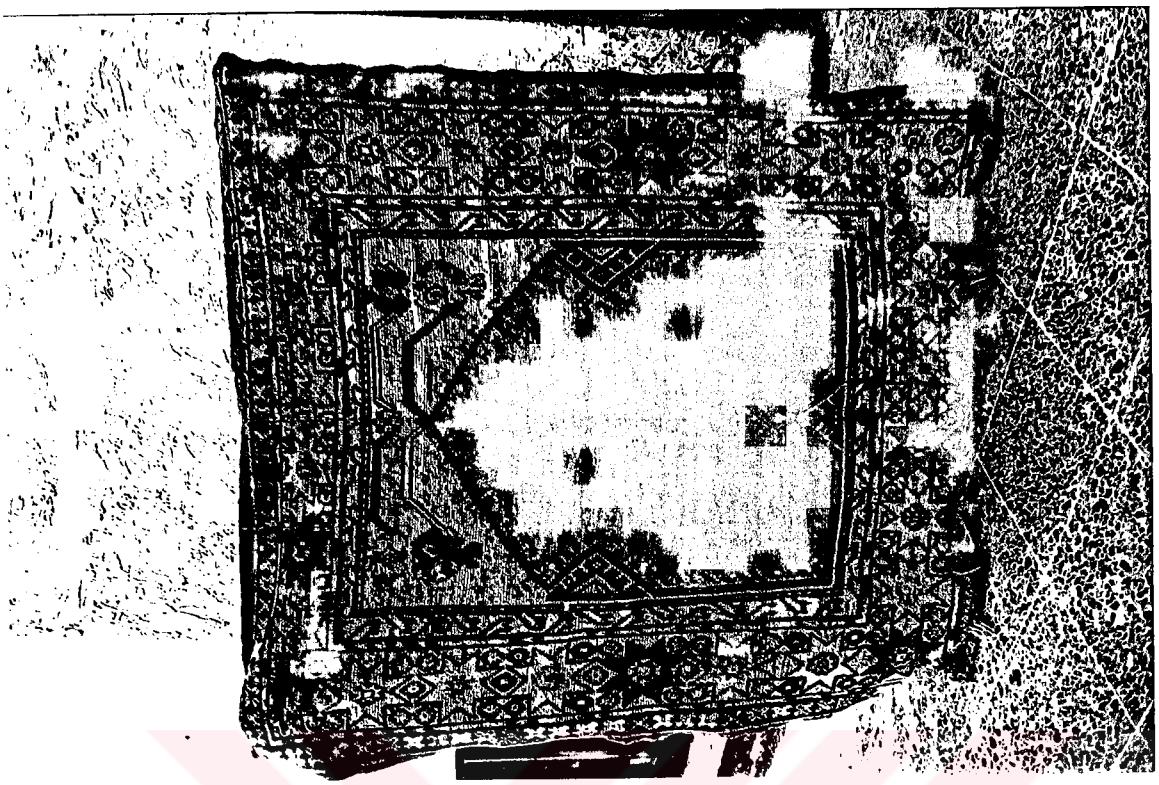
KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Eser çok yıpranmıştır. Ortasında alt ve üstünde büyük çapta sökükler bulunmaktadır.

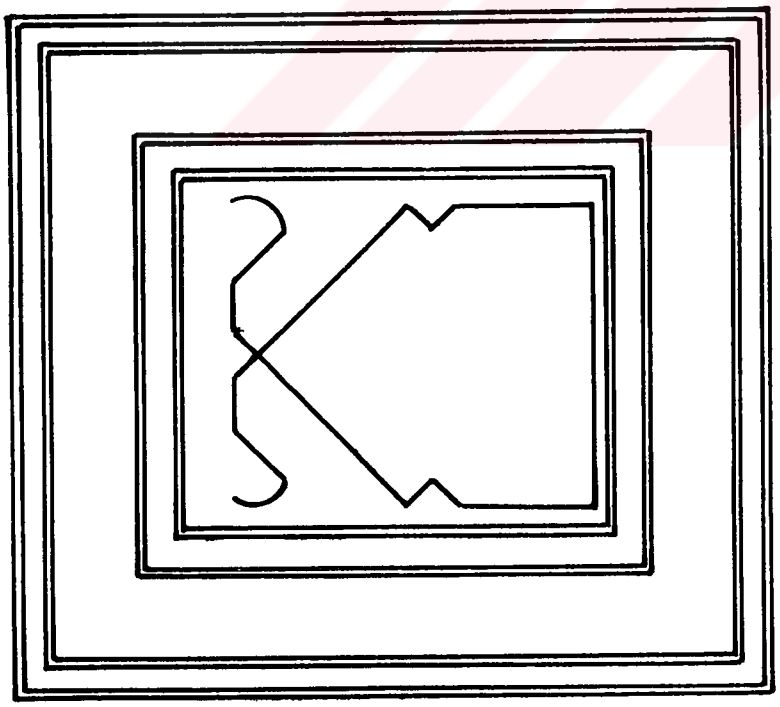
RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı zemin üzerine mavi, sarı, krem rengi, yeşil kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 2 cm. İnce Bordür: 4 cm. İç Bordür: 6 cm. Dış Kalın Bordür: 13 cm. Orta Bölüm: 40 cm' dir.

Kalın bordür bölümlere ayrılarak her bölüme lale formları yerleştirilmiştir. İnce bordür koç boynuzu motifiyle çevrilmiş, orta kısım çift mihraptan oluşmuştur. Mihrabın içinde büyük bir madalyon bulunmaktadır.

(Fotoğraf 77) Envanter No: 951

(Şema 73) Envanter No: 951

FOTOĞRAF NO : 77

ŞEMA NO : 73

ENVANTER NO : 951

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 30-12-1976 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 10000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 30x30

BOYUTU : 118x130 cm.

YÖRESİ : Konya

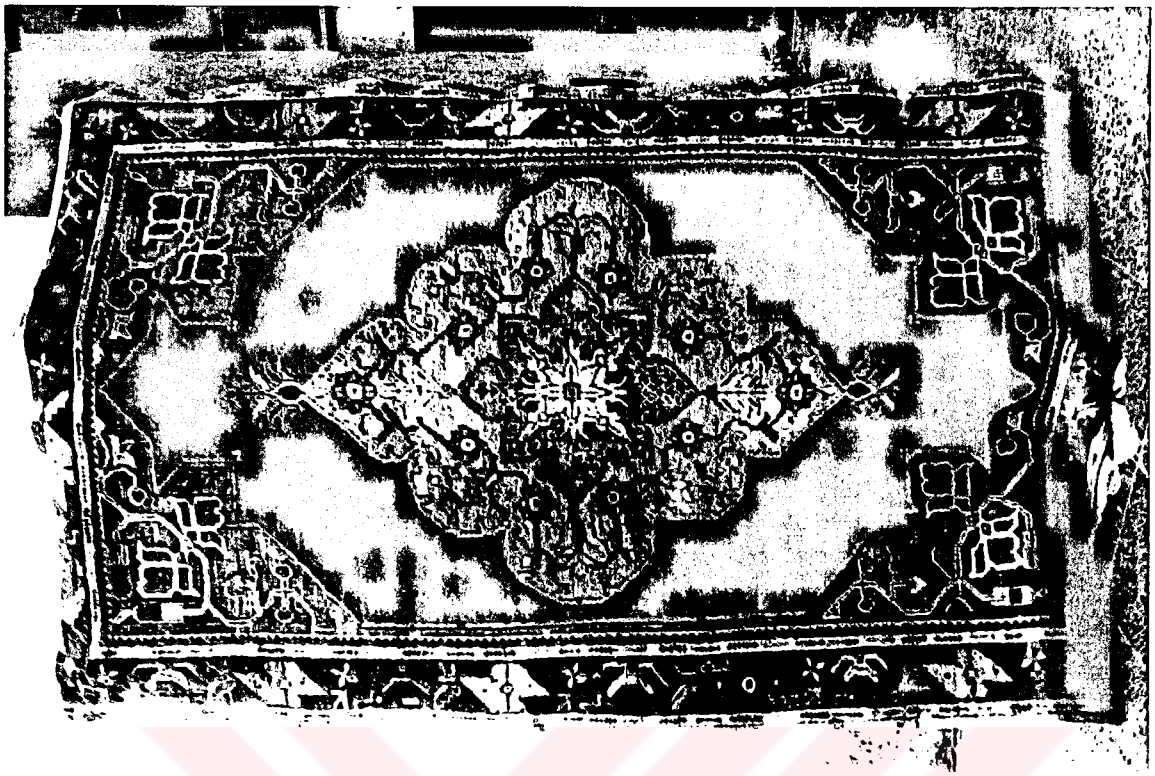
KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Halını alt ve üst kısmı, büyük ölçüde sökülmüştür. Onarım görmemiştir.

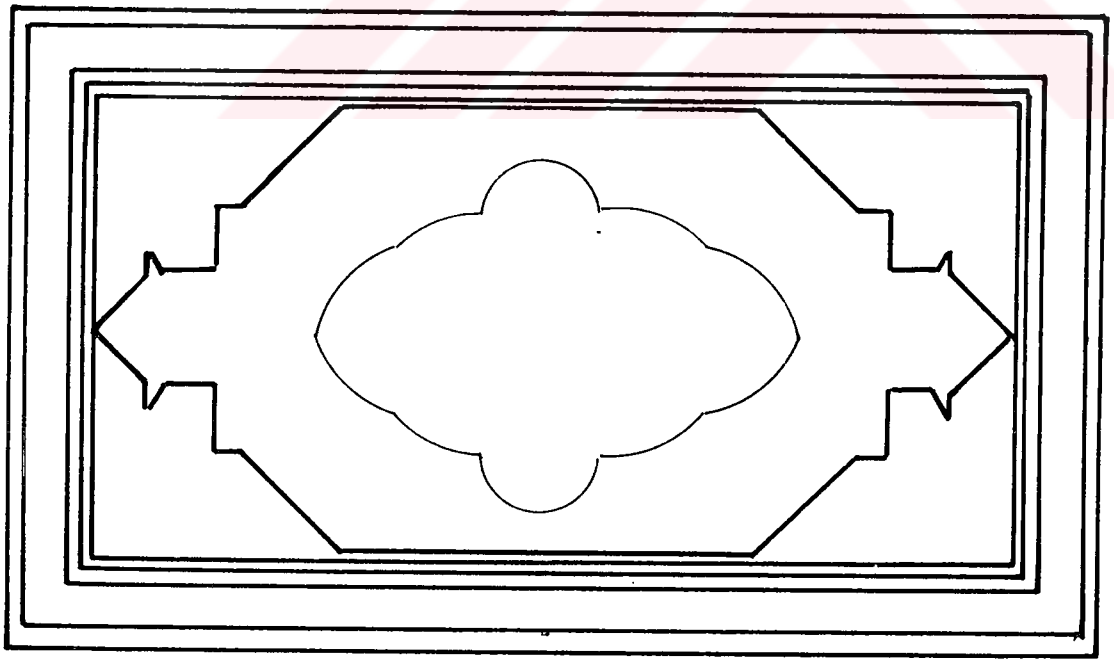
RENK ÖZELLİĞİ : Bordür sarı, mihrap zemini kırmızıdır. Motiflerde yeşil, sarı, mor, açık mavi, kahverengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Örgüsü: 4 cm. Etlik: 3.5 cm. İnce Bordür: 5 cm. Kalın Bordür: 13 cm. Orta Bölüm: 60 cm' dir.

Geniş bordür yıldız motifli, kahverengi kontürlü, tek mihraplıdır.

(Fotoğraf 78) Envanter No: 1075

(Şema 74) Envanter No: 1075

FOTOĞRAF NO : 78

ŞEMA NO : 74

ENVANTER NO : 1075

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Şerife Delen' den 02-10-1980 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 30000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 25x30

BOYUTU : 136x222 cm.

YÖRESİ : Niğde/Bor

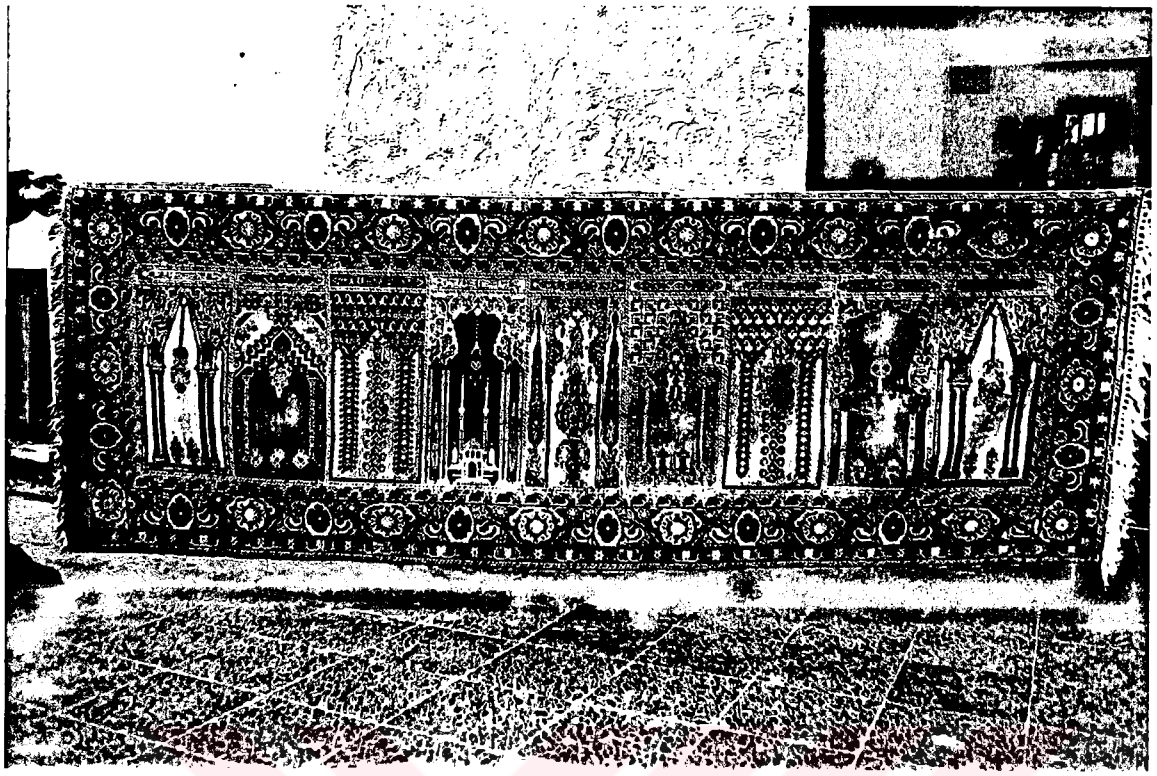
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Hav kaybı mevcuttur, yıpranmıştır, onarım görmemiştir.

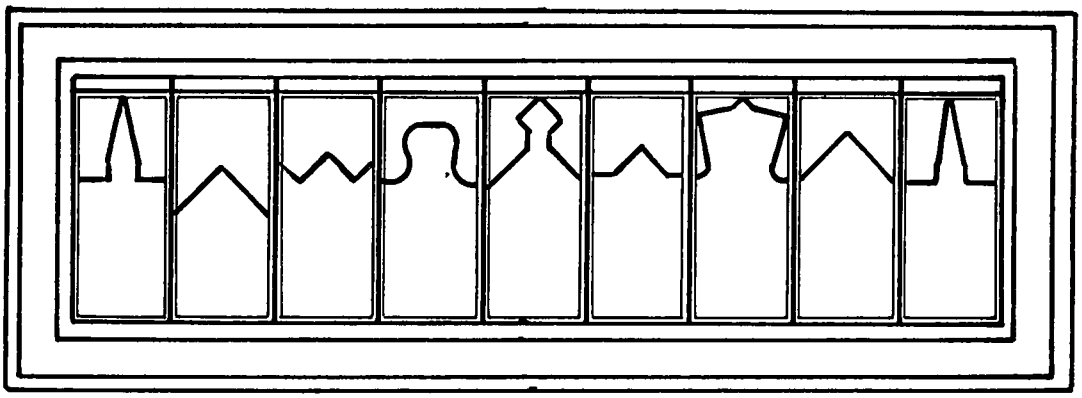
RENK ÖZELLİĞİ : Bordür açık kahverengi, orta zemin kırmızı, motiflerde açık mavi, hardal sarısı, turuncu, krem renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Etlik: 5 cm. Bordür: 13 cm. Orta Bölüm: 100 cm' dir.

Bordürde stilize yaprak, çiçek motifleri kullanılmış, kompozisyon, köşe göbek olarak gerçekleştirilmiştir.

(Fotoğraf 79) Envanter No: 1139

(Şema 75) Envanter No: 1139

FOTOĞRAF NO : 79

ŞEMA NO : 75

ENVANTER NO : 1139

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H 4

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Fehime Karagöz' den 24-05-1983 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 10000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Pamuk

İLME : Floş İpek

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 50x50

BOYUTU : 281x80 cm.

YÖRESİ : Kayseri

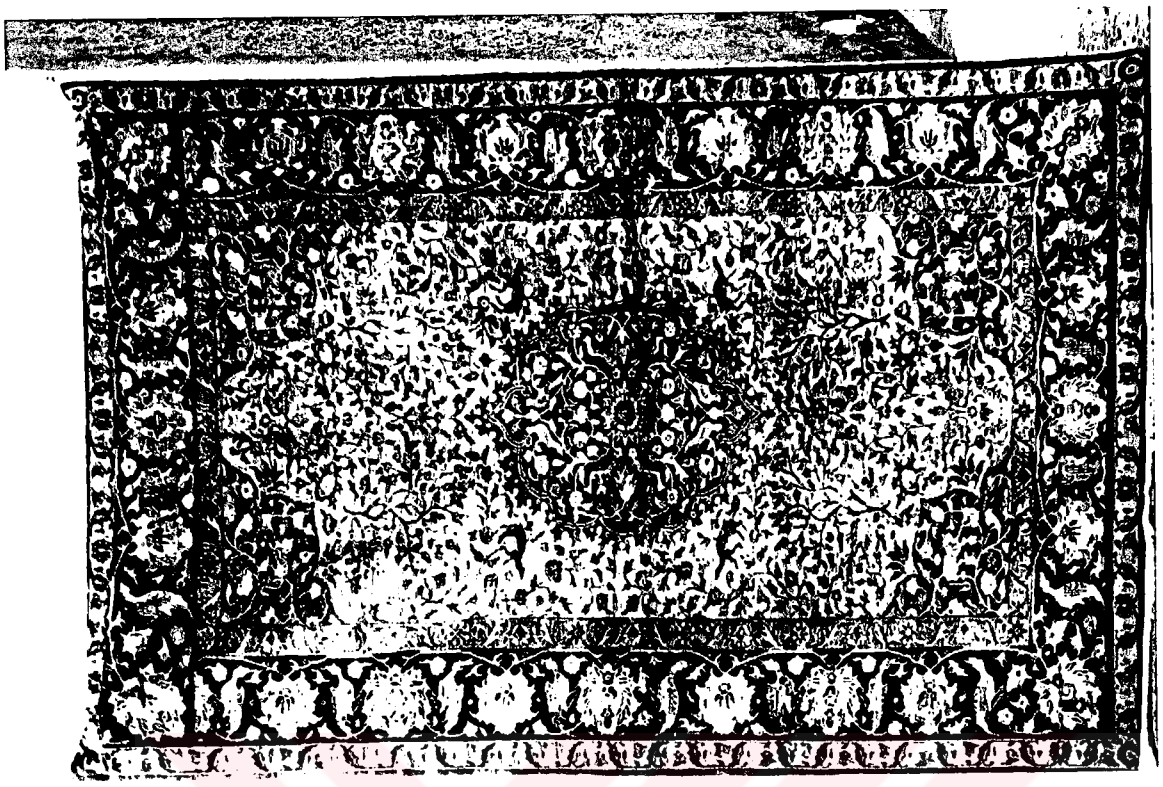
KULLANIM ALANI : Saf Seccade

ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

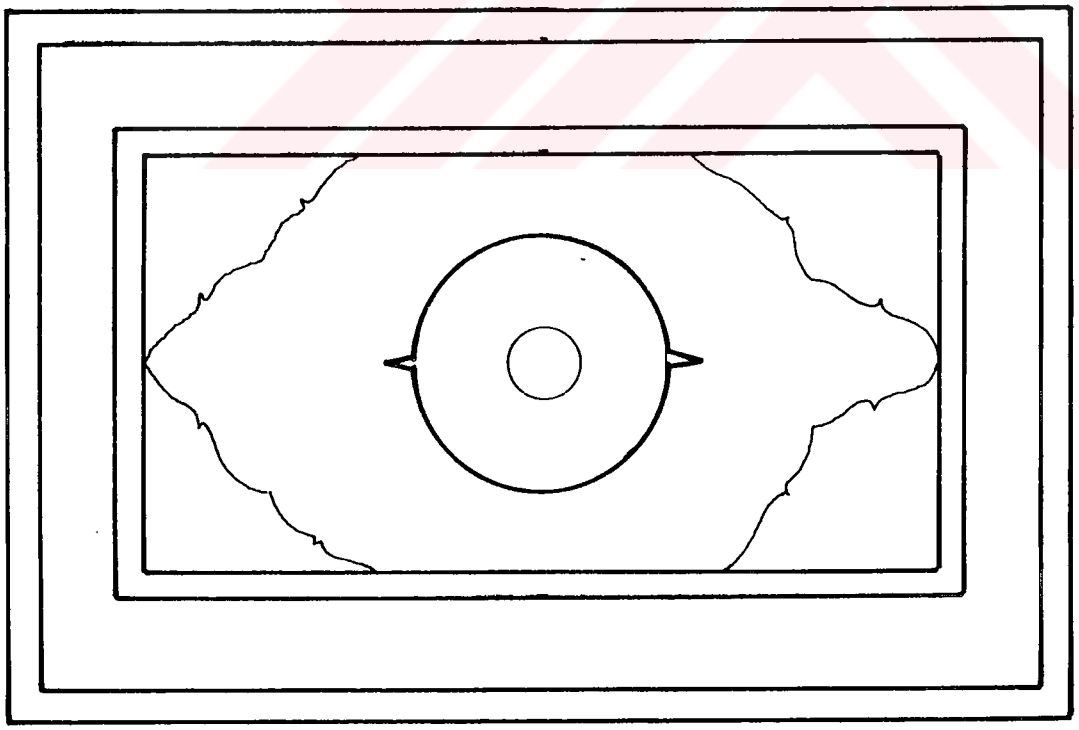
RENK ÖZELLİĞİ : Lacivert, kırmızı, krem, sarı, açık mavi ve bu renklerin tonları kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Örgüsü: 4 cm. Etlik: 2 cm. İnce Bordür: 5 cm. Kalın Bordür: 10 cm. Mihrap Bölümleri: 27 cm' dir.

Kalın bordürü rozetle doldurulmuş, dokuz mihraplı saf seccadedir. Sütünlu, kandilli kompozisyonların yanında, stilize edilmiş camide dokunmuştur.

(Fotoğraf 80) Envanter No: 1140

(Şema 76) Envanter No: 1140

FOTOĞRAF NO : 80

ŞEMA NO : 76

ENVANTER NO : 1140

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H 4

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Fehime Karagöz' den 06-06-1983 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 100000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : İpek **BÜKÜM:** S

ATKI : İpek

İLME : İpek

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 50x50

BOYUTU : 128x190 cm.

YÖRESİ : Kayseri

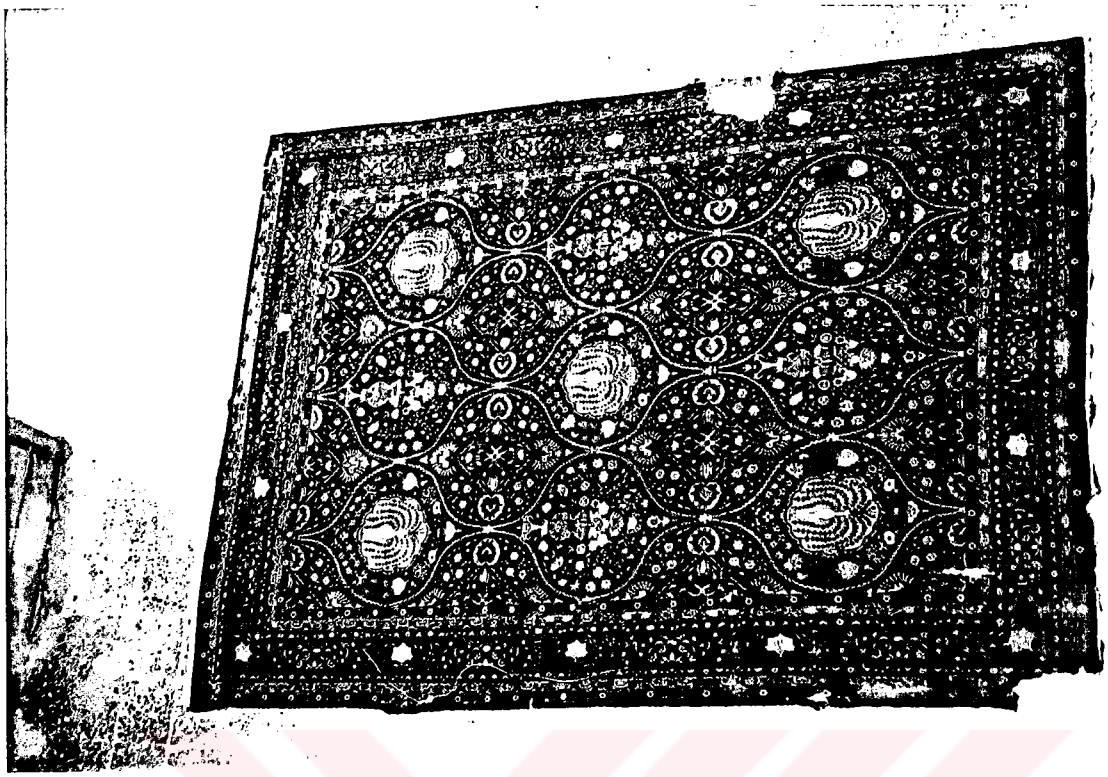
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

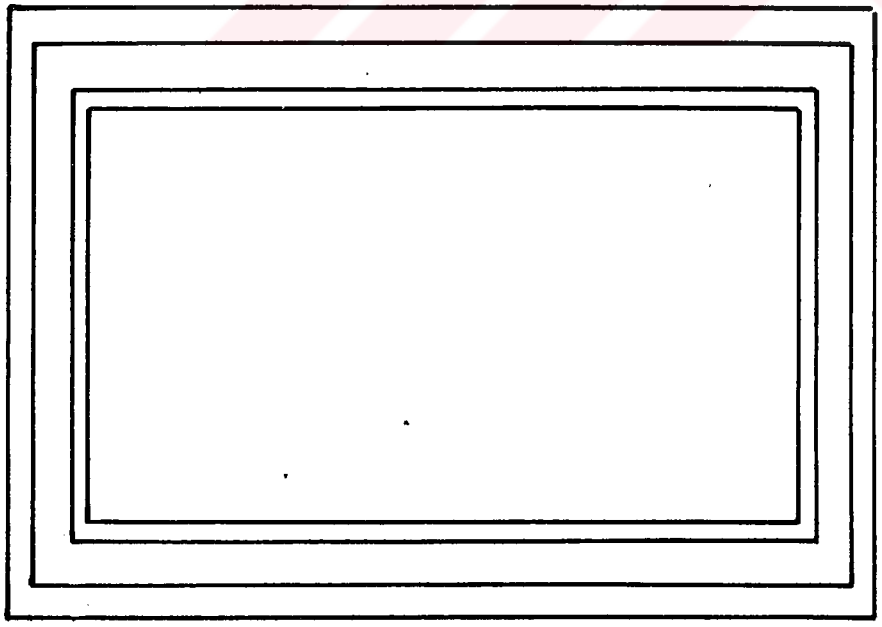
RENK ÖZELLİĞİ : Krem, lacivert, yeşil, açık yeşil, kahverengi, kırmızı renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Örgüsü: 2 cm. Etlik: 3 cm. İnce Bordür: 7 cm. Kalın Bordür: 15 cm. Orta Bölüm: 73 cm' dir.

Geniş bordür hatai, yaprak ve kuş motiflerinden oluşturulmuştur. Çift mihraplıdır, göbek kısmında hatai, yaprak ve sekiz tane dala konmuş kuş motifi, göbeğin çevresi de tamamen çeşitli hayvan figürleri ve çiçek motifleriyle doldurulmuştur.

(Fotoğraf 81) Envanter No: 1257

(Şema 77) Envanter No: 1257

FOTOĞRAF NO : 81

ŞEMA NO : 77

ENVANTER NO : 1257

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H 4

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Yılmaz Sayın' dan hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 100800 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Pamuk

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 50x60

BOYUTU : 270x420

YÖRESİ : Hereke

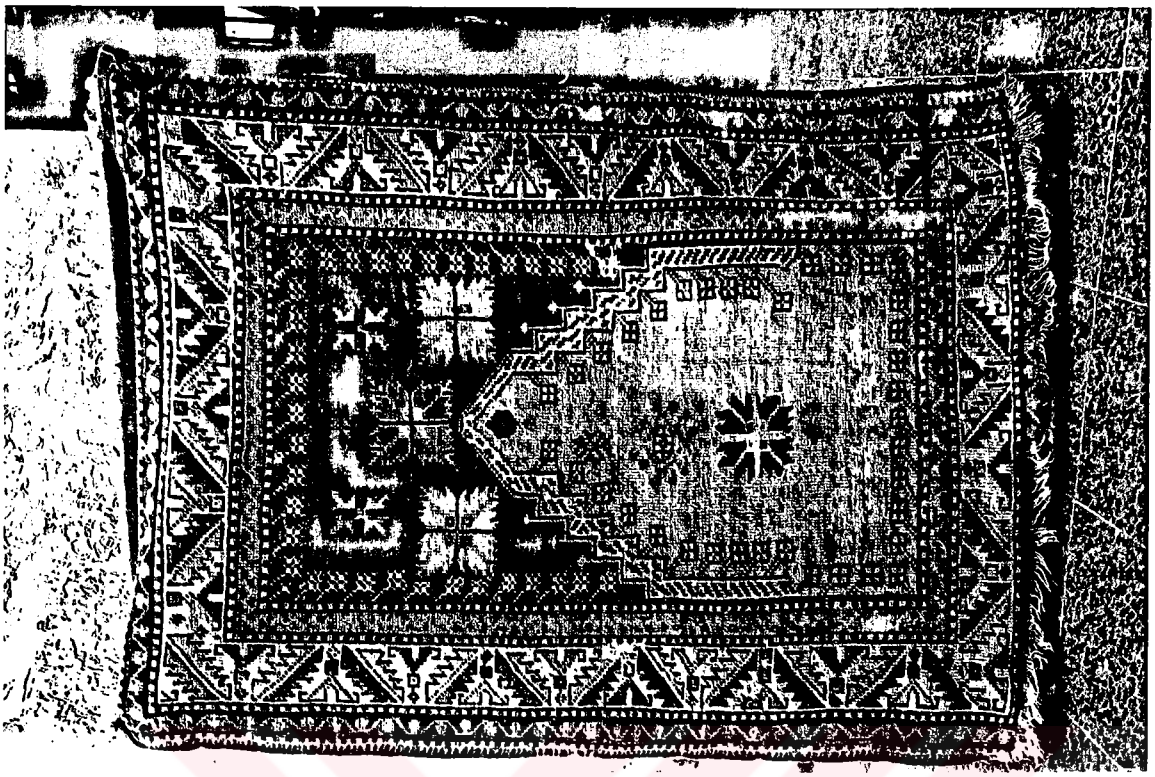
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Eser yıpranmış ve bir köşesi büyük ölçüde sökülmüştür. Onarım görmemiştir.

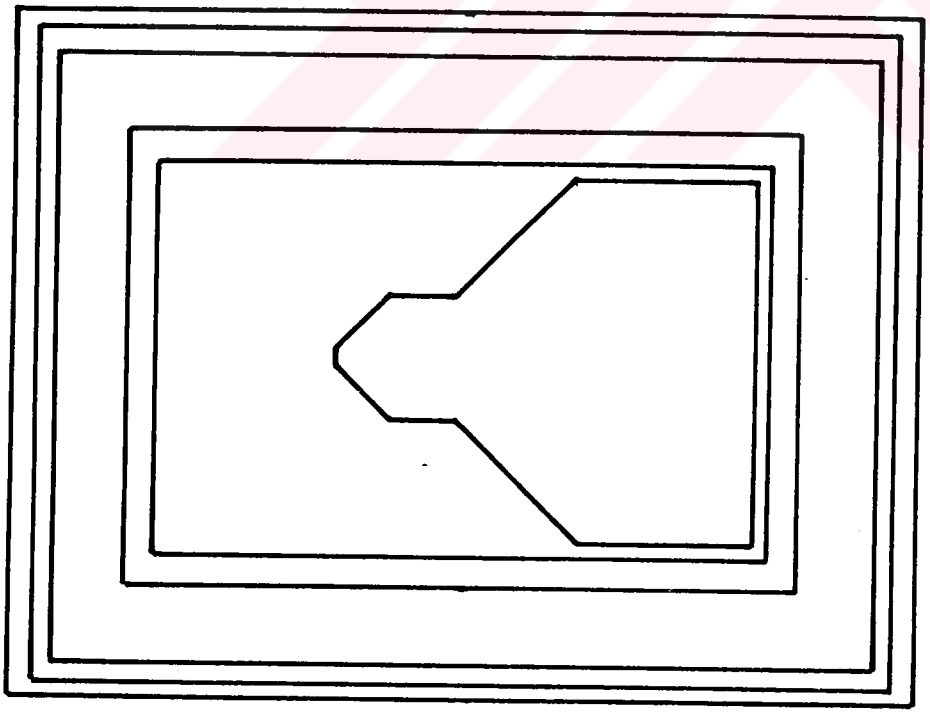
RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, lacivert, gül kurusu, yeşil, renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Örgüsü: 4 cm. Etlik: 5 cm. İnce Bordür: 10 cm. Kalın Bordür: 16 cm. Orta Bölüm: 206 cm' dir.

Stilize edilmiş çiçek ve yapraklar raport halindeki ovallerin içine yerleştirilmiştir.

(Fotoğraf 82) Envanter No: 1350

(Şema 78) Envanter No: 1350

FOTOĞRAF NO : 82

ŞEMA NO : 78

ENVANTER NO : 1350

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi' nden 1608 envanter numarasıyla nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 15000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ :** Yün **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 25x25

BOYUTU : 99x140 cm.

YÖRESİ : Yuntdağı

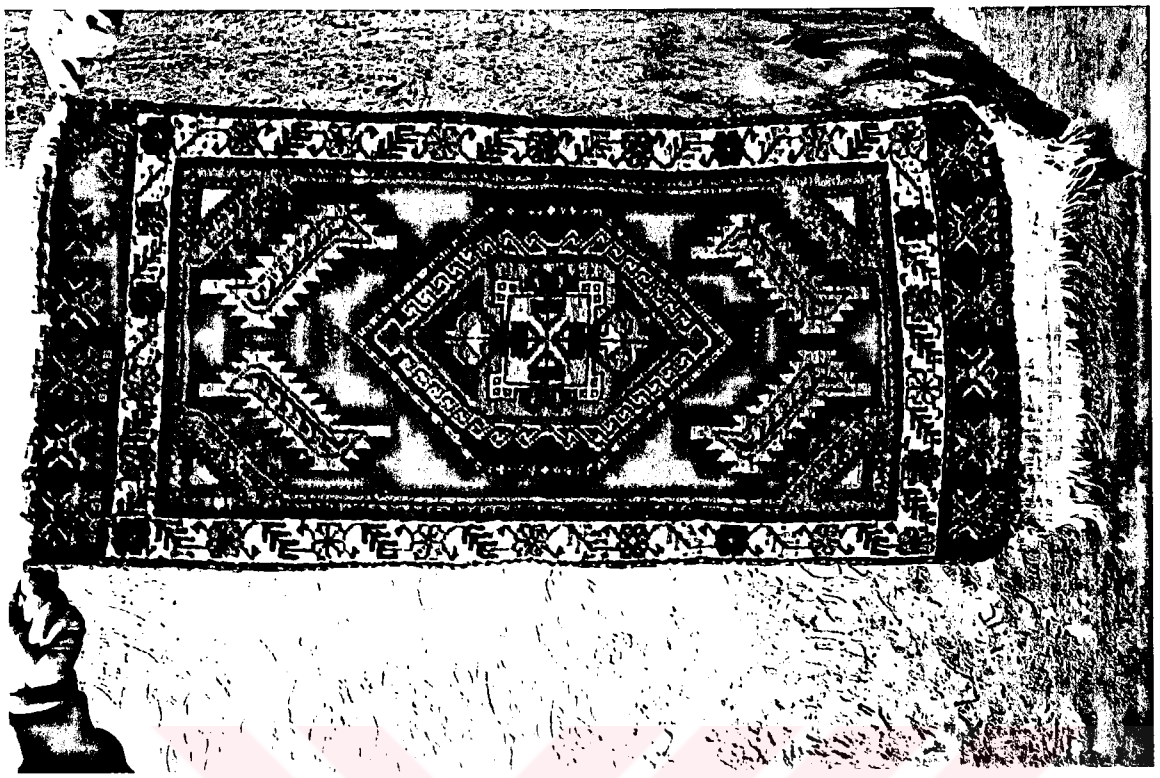
KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Mavide solma ve etlikte sökülme bulunmaktadır. Onarım görmemiştir.

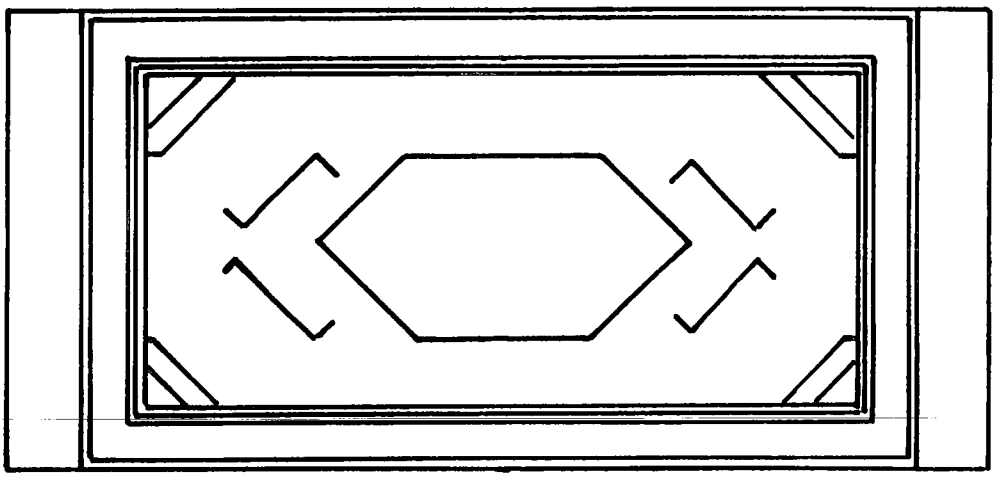
RENK ÖZELLİĞİ : Bordo ve açık mavi, sarı, turuncu renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Örgüsü: 5 cm. Etlik: 2 cm. İnce Bordür: 5 cm. Kalın Bordür: 11 cm. Orta Bölüm: 53 cm' dir.

Bordür, yaprak motiflerinin birleşerek büyük üçgenler oluşturmasıyla meydana gelmiştir. .Tek mihraplıdır ve mihrapta göz motifleri bulunmaktadır. Mihrabın dışına kaz ayağı ve yaprak motifleri yerleştirilmiştir.

(Fotoğraf 83) Envanter No: 1357

(Şema 79) Envanter No: 1357

FOTOĞRAF NO : 83

ŞEMA NO : 79

ENVANTER NO : 1357

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi' nden 1757 envanter numarasıyla nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 35x40

BOYUTU : 47x108 cm.

YÖRESİ : Kırşehir.

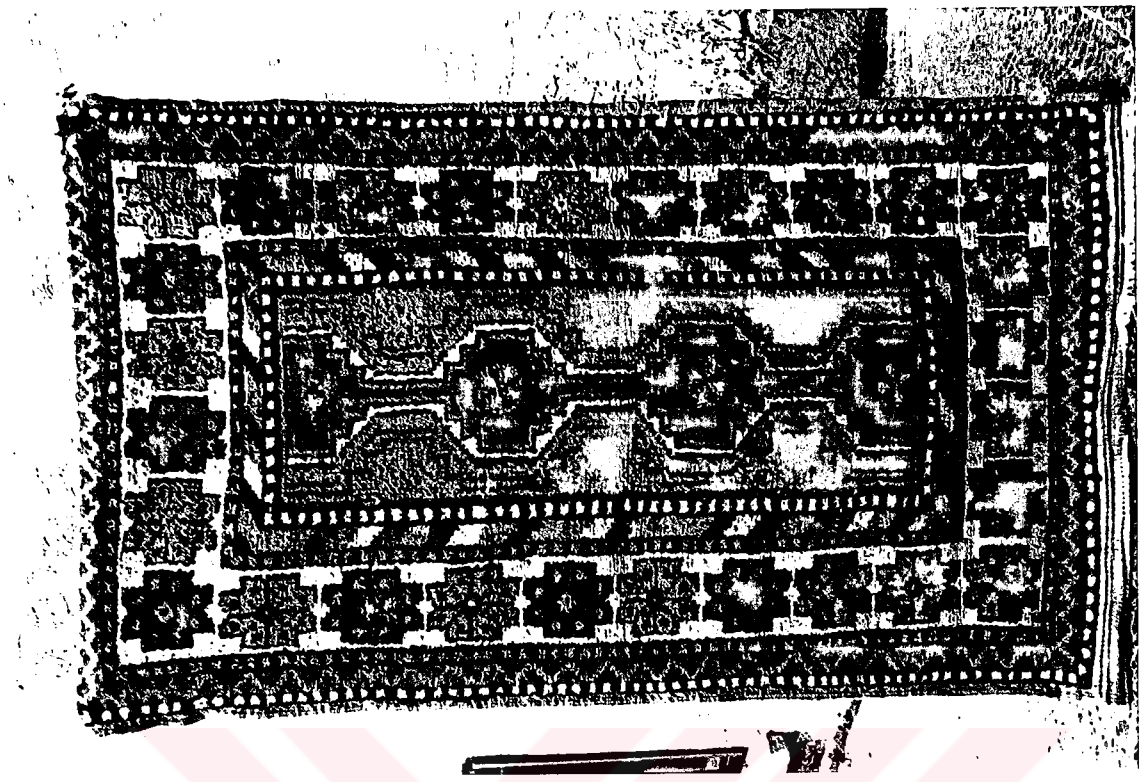
KULLANIM ALANI : Yastık Yüzü

ESERİN DURUMU : Saçaklarda sökülmeler mevcuttur, onarım görmemiştir.

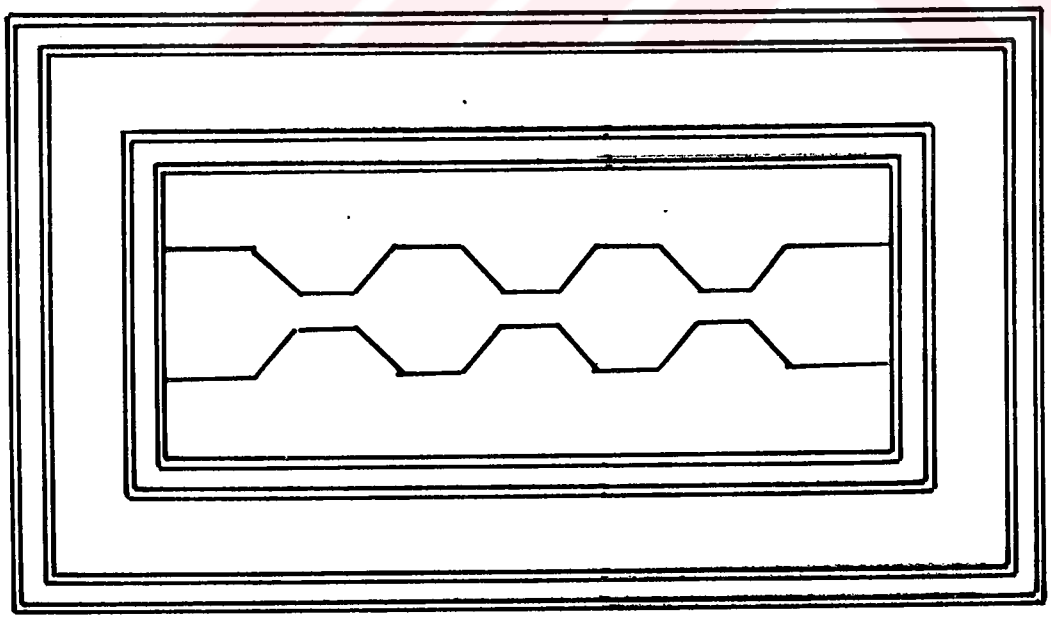
RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, yeşil, sarı, açık mavi, krem, bordo renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Örgüsü: 5 cm. Etlik: 10.5 cm. İnce Bordür: 4 cm. Alt-Üst Bordür: 8 cm. Orta Bölüm: 33 cm.

Bordürde çiçek ve yaprak motifleri, ortada altıgen ve köşelerde muska motifleri bulunmaktadır.

(Fotoğraf 84) Envanter No: 1697

(Şema 80) Envanter No: 1697

FOTOĞRAF NO : 84

ŞEMA NO : 80

ENVANTER NO : 1697

MÜZEDEKİ YERİ : Depo H 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bilal Halıcıoğlu' ndan 05-12-1985 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 30000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 15x20

BOYUTU : 86x165 cm.

YÖRESİ : Yuntdağı

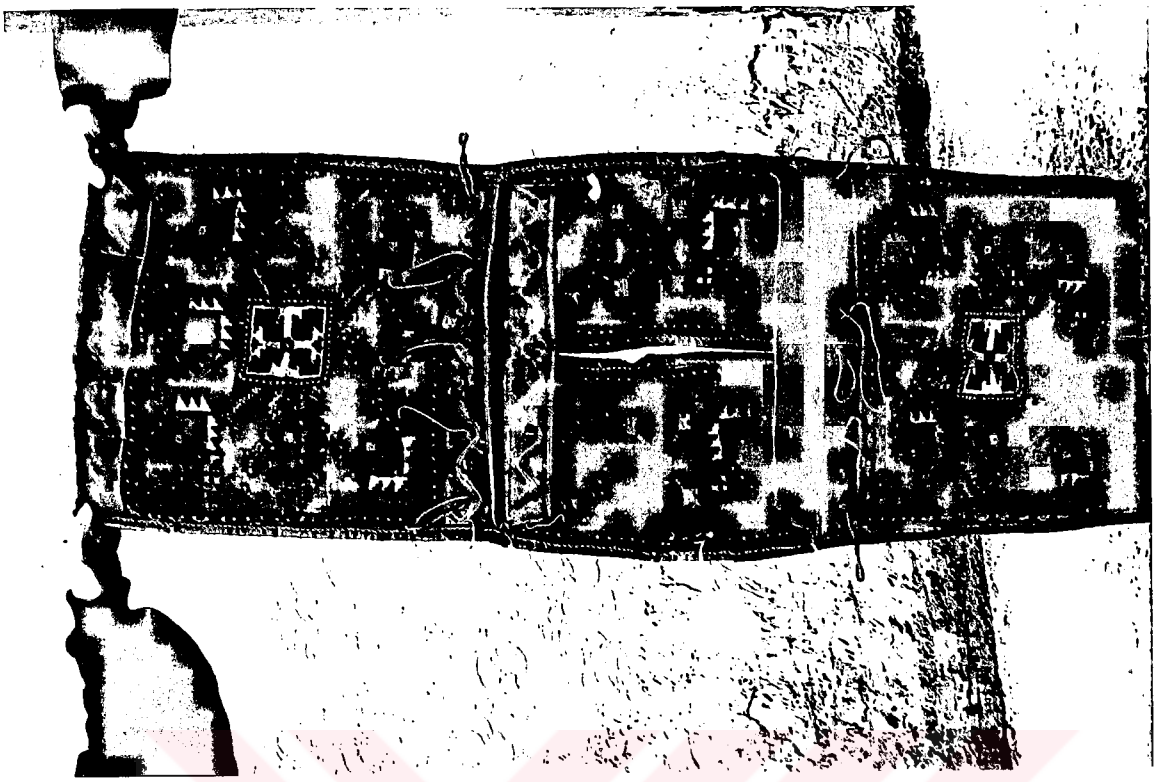
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Eserin bazı kısımları yıpranmıştır, alt ve üst kısımları yamalıdır.

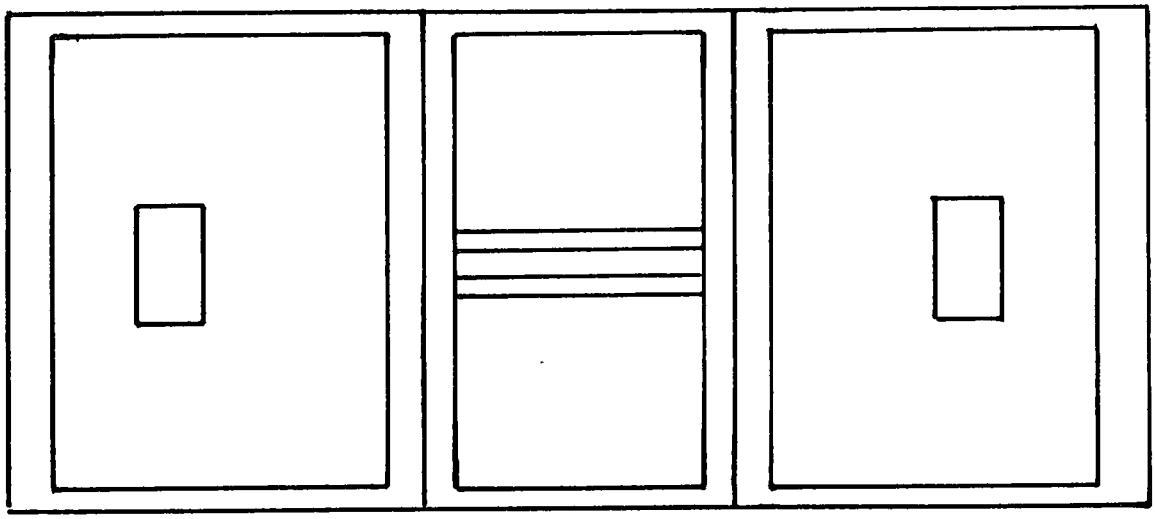
RENK ÖZELLİĞİ : Krem, yeşil, bordo, kavuniçi, mor, kahverengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Örgüsü: 5 cm. Etlik: 4 cm. İnce Bordür: 5 cm. Kalın Bordür: 11 cm. Orta Bölüm: 29 cm' dir.

Halıyı çevreleyen ince bordürde, su yolu motifi, geniş bordürde iri çiçekler, ortada iki sekizgen alt ve üstte de sekizgenlerin yarısı kullanılmıştır.

(Fotoğraf 85) Envanter No: 2878

(Şema 81) Envanter No: 2878

FOTOĞRAF NO : 85

ŞEMA NO : 81

ENVANTER NO : 2878

MÜZEDEKİ YERİ : Depo Raf G 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Mehmet Çaynak' tan 17-06-1993 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 750000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 43x128

BOYUTU : 43x128 cm.

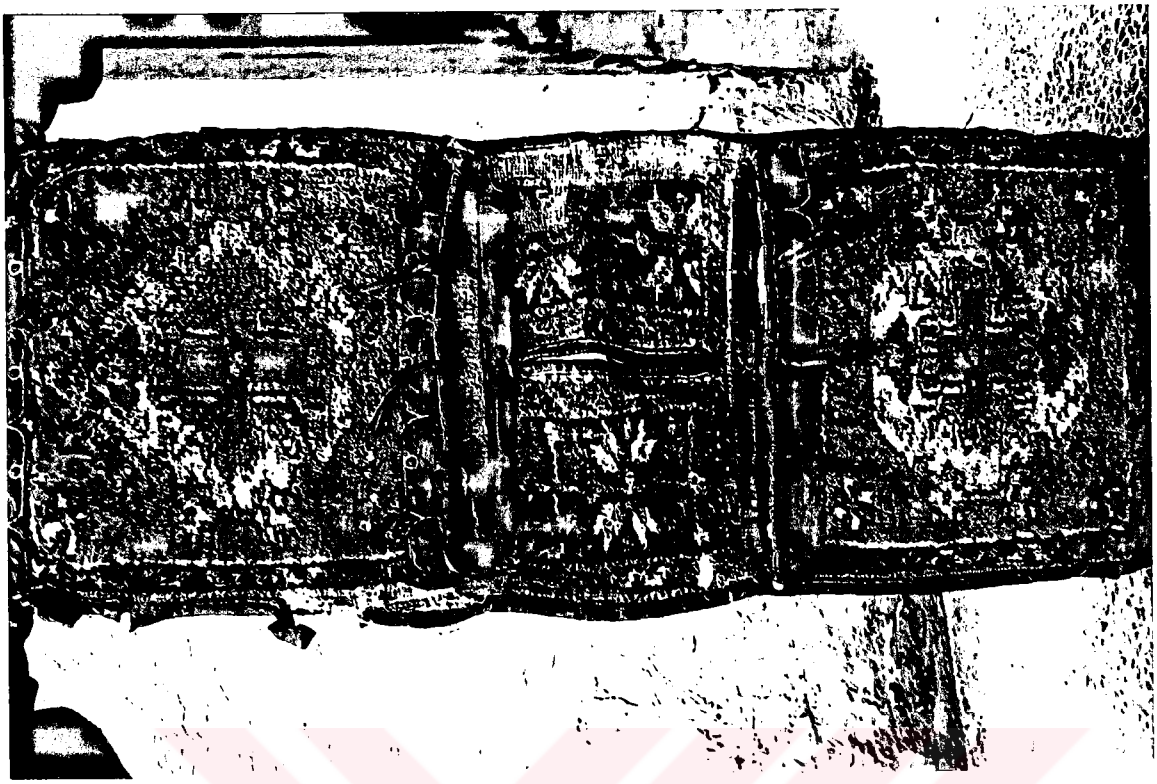
YÖRESİ : Balıkesir/Sındırgı

KULLANIM ALANI : Heybe

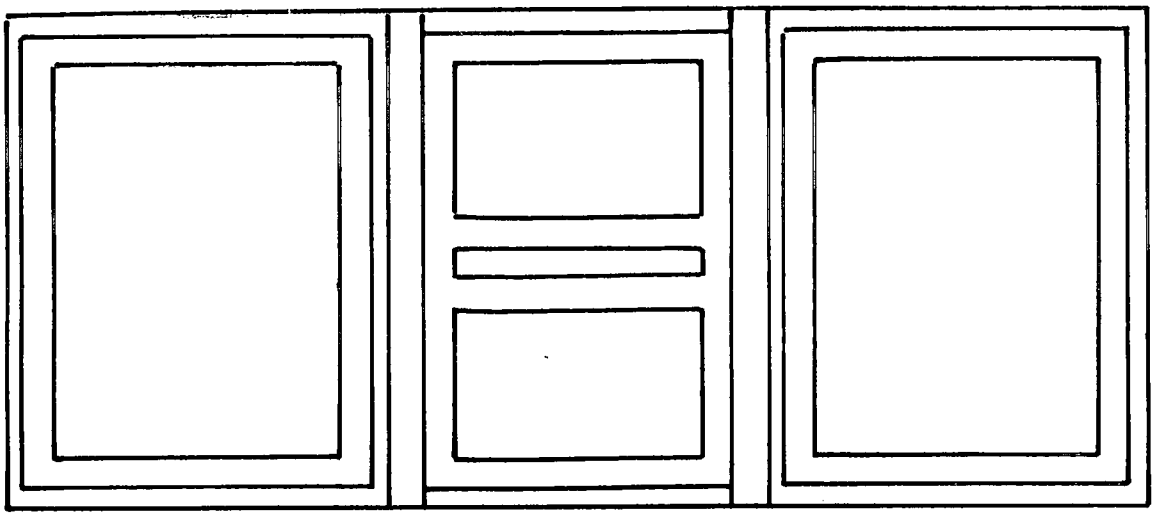
ESERİN DURUMU : Heybenin etrafı ve arkası deri kaplıdır. Boyunun geçeceği kısmın altı kilim dokumadır.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordo, turuncu, krem, lacivert renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Orta kısımda çengel motifi birleşerek karenin içine yerleştirilmiştir. Heybenin su yolu motifi karenin çevresine yerleştirilmiştir. Heybenin orta kısmında yıldız motifleri bulunmaktadır.

(Fotoğraf 86) Envanter No: 2879

(Şema 82) Envanter No: 2879

FOTOĞRAF NO : 86

ŞEMA NO : 82

ENVANTER NO : 2879

MÜZEDEKİ YERİ : Depo Raf G 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Sevim Menekşe' den 21-09-1993 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 1500000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 25x30

BOYUTU : 45x116

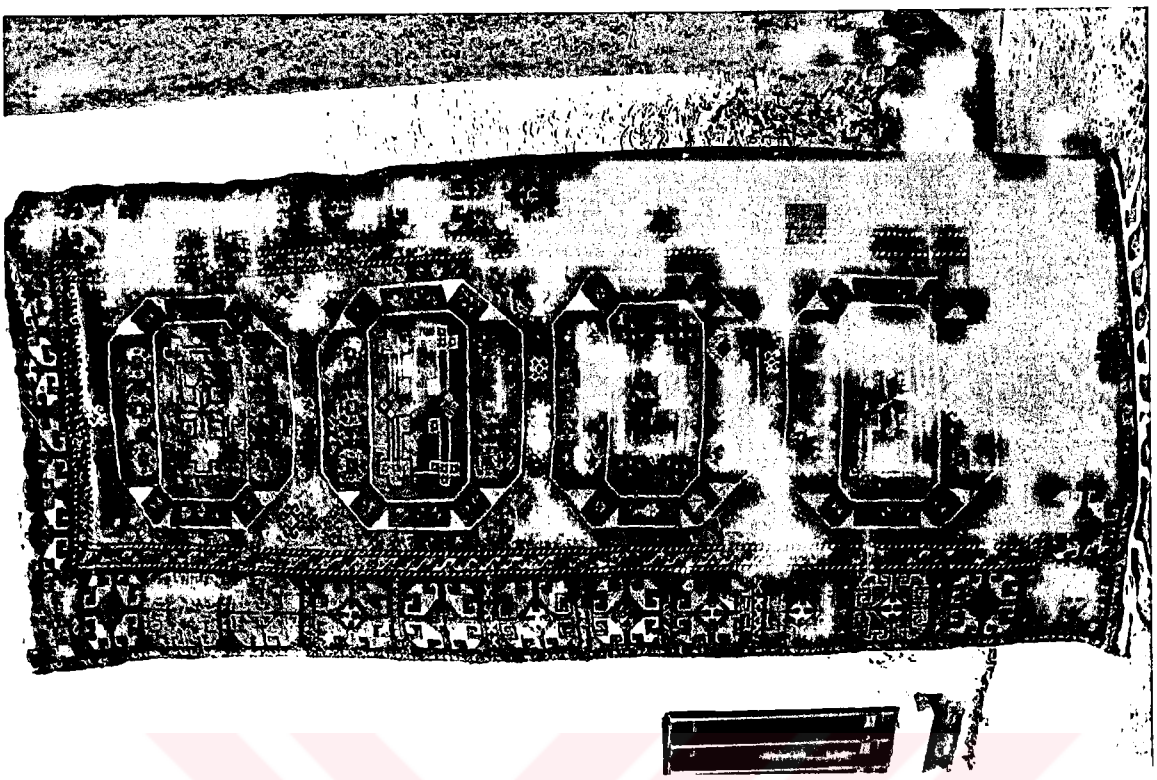
YÖRESİ : Niğde/Bor

KULLANIM ALANI : Heybe

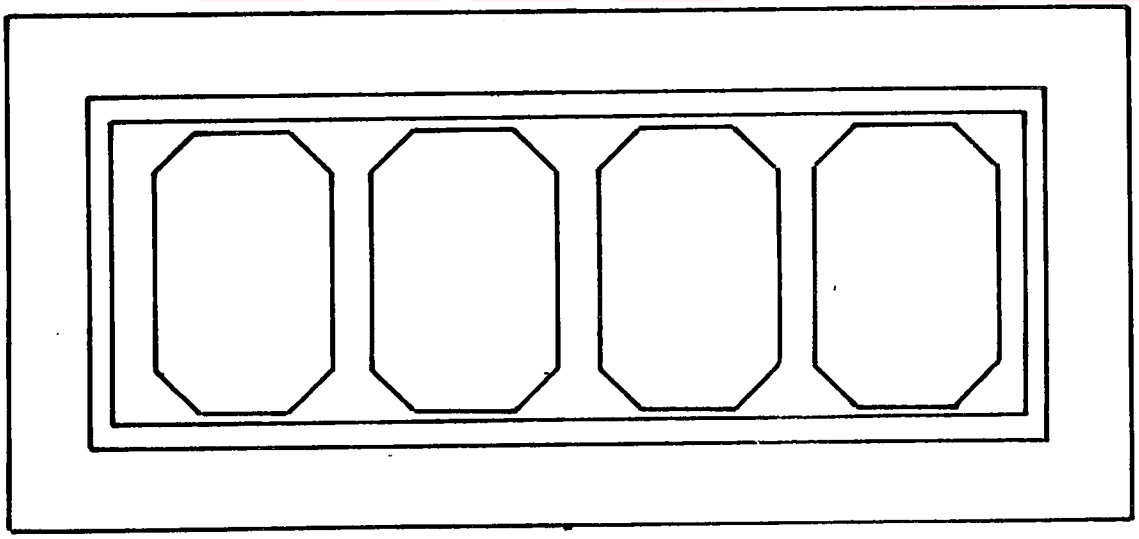
ESERİN DURUMU : Eser oldukça yıpranmıştır. Hav kaybı mevcuttur. Yanlarda sökük ve yırtıklar mevcuttur.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordo, krem, siyah, lacivert, yeşil renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Heybenin cep kısmının kompozisyonu, altıgenin stilize çiçeklerle süslenmesiyle oluşturulmuştur. Simetrik motiflidir. Cep ağzı deri kaplı olan heybenin altı, kilim dokumadır.

(Fotoğraf 87) Envanter No: 2906

(Şema 83) Envanter No: 2906

FOTOĞRAF NO : 87

ŞEMA NO : 83

ENVANTER NO : 2906

MÜZEDEKİ YERİ : Halı Depo H 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Harold Klaeren' den 31-10-1994 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 2000000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 30x30

BOYUTU : 102x235 cm.

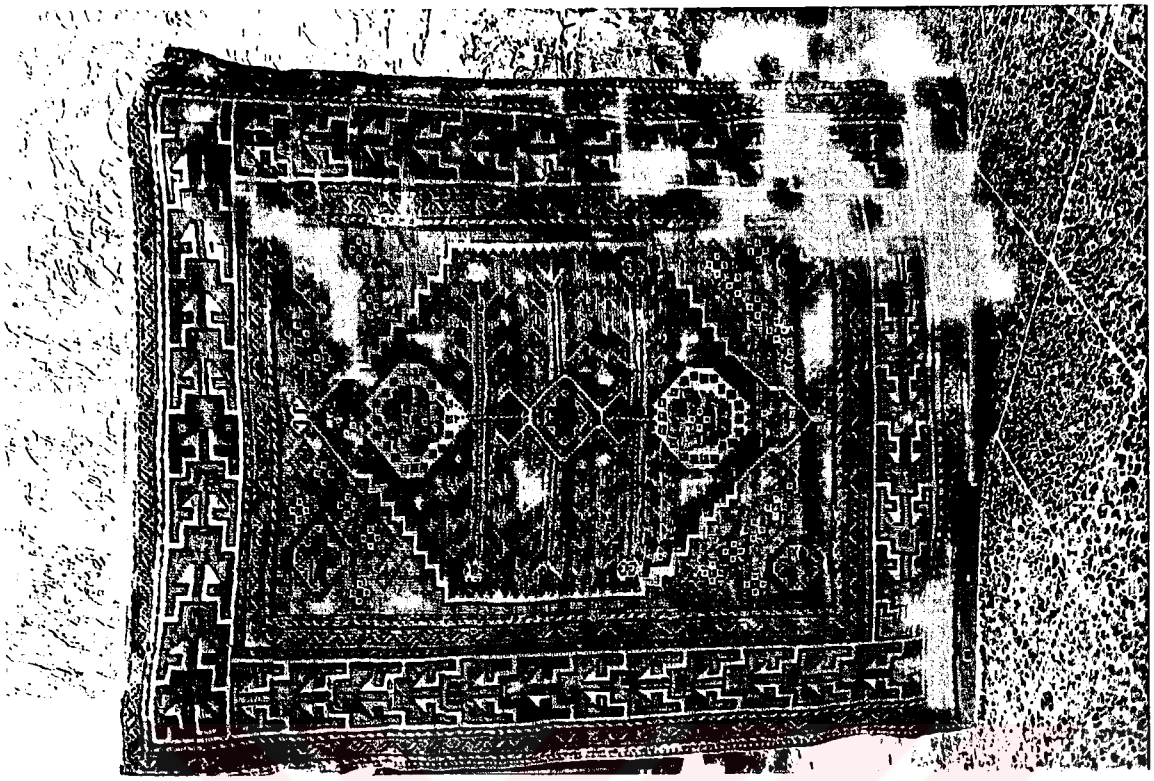
YÖRESİ : Kars

KULLANIM ALANI : Yolluk

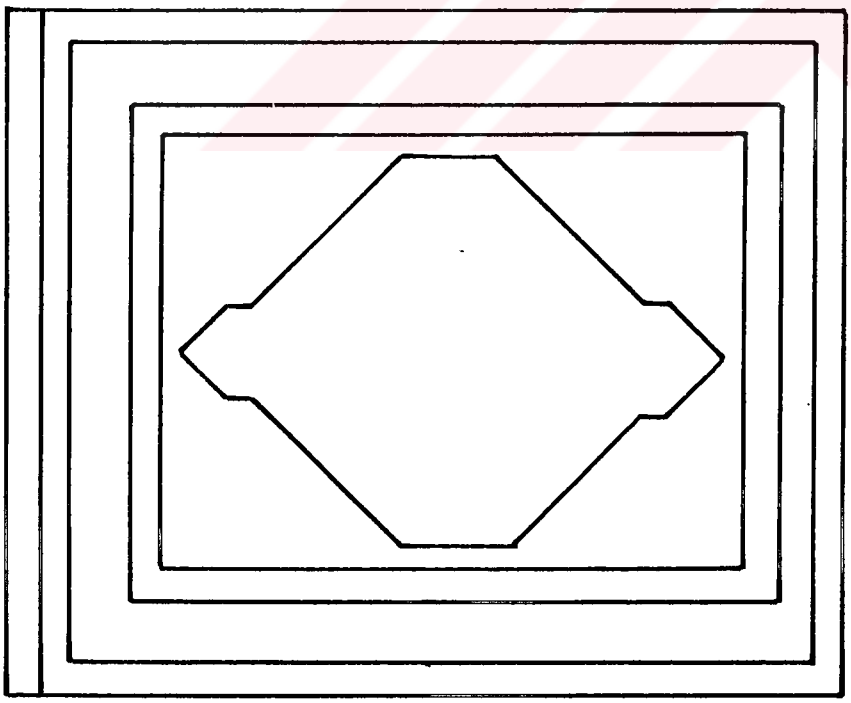
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır. Fakat bazı kısımlarında renk solmaları mevcuttur.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, turuncu, krem, yeşil,açık kahverengi,açık mavi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Bordürde elibelinde motifleri birleşerek gruplar oluşturmuştur. Orta zeminde dört tane sekizgen ve içlerinde akrep motifleri yer almıştır. Saçakları örülmüştür.

(Fotoğraf 88) Envanter No: 2907

(Şema 84) Envanter No: 2907

FOTOĞRAF NO : 88

ŞEMA NO : 84

ENVANTER NO : 2907

MÜZEDEKİ YERİ : Halı Depo A 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Harold Klaeren' den 31-10-1994 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 2000000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Yün

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 25x28

BOYUTU : 106x130 cm.

YÖRESİ : Yuntdağı [27]

KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Eserin bazı kısımlarında hav kaybı ve renk solmaları mevcuttur. Saçaklar sökülmüş durumdadır. Onarın görmemiştir.

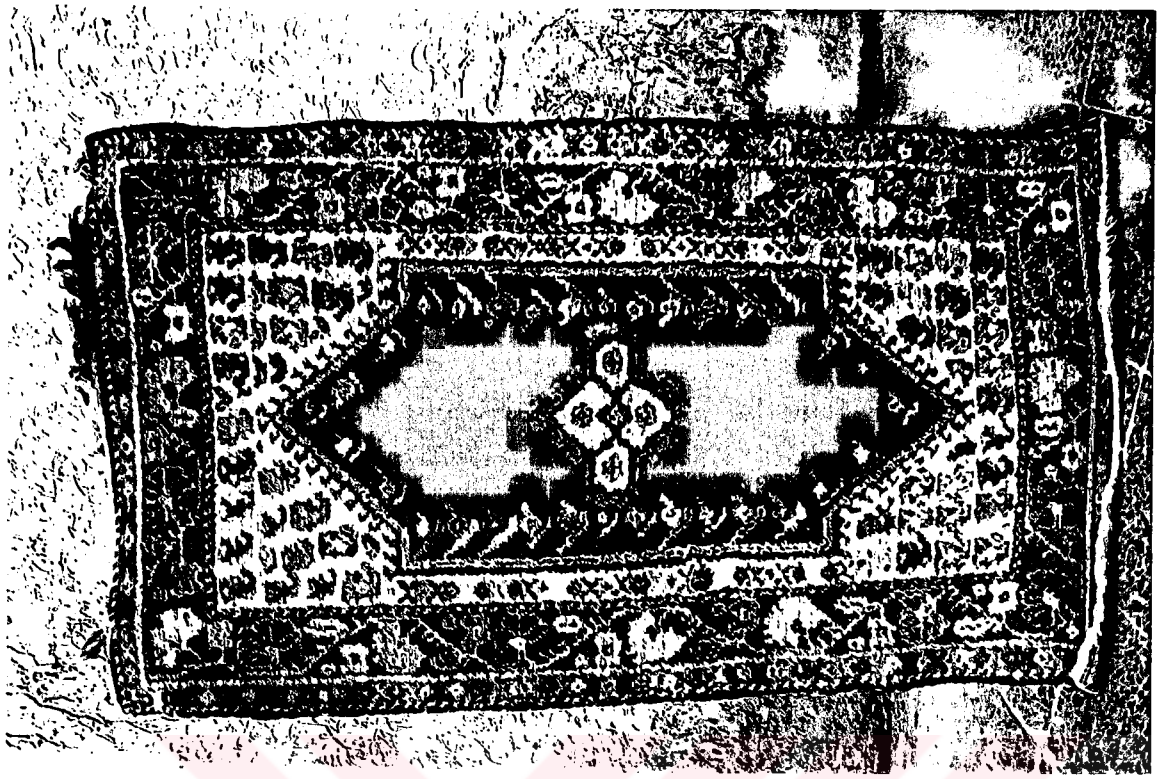
RENK ÖZELLİĞİ : Sarı, kırmızı, açık mavi, turuncu renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Örgüsü: 6 cm. Etlik: 3 cm. İnce Bordür: 5 cm. Kalın Bordür: 12 cm. Orta Bölüm: 60 cm.

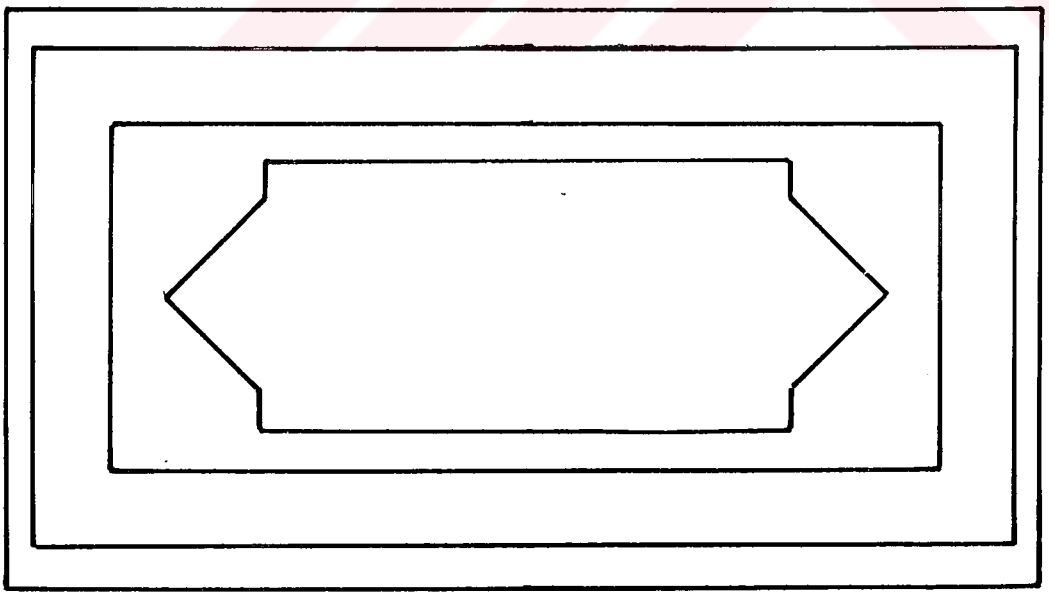
İki ince bordürde su yolu, geniş bordürde birbirini takip eden geometrik şekiller bulunmaktadır. Çift mihraplıdır. Mihrabın dışında, sekizgenler içine yıldız,koç boynuzu motifinin içine de çiçek motifi yerleştirilmiştir. Mihrabın zemininde canavar ayağı ve çiçek motifleri bulunmaktadır.

---

[27] Müze Envanter Defterinde Balıkesir Yöresi olarak kayıtlıdır. Kompozisyon, motif, renk özelliği ve Muammer Çetiz ile yapılan görüşmeye dayanarak Yuntdağı yöresine ait olduğu saptanmıştır.

(Fotoğraf 89) Envanter No: 2988

(Şema 85) Envanter No: 2988

FOTOĞRAF NO : 89

ŞEMA NO : 85

ENVANTER NO : 2988

MÜZEDEKİ YERİ : Halı Deposu

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Özhan Özkaraca' dan 03-10-1995 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Halı (Türk/Gördes Düğümü)

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk **BÜKÜM:** 2/Z

ATKI : Pamuk

İLME : Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : 30x30

BOYUTU : 77x138 cm.

YÖRESİ : Kula

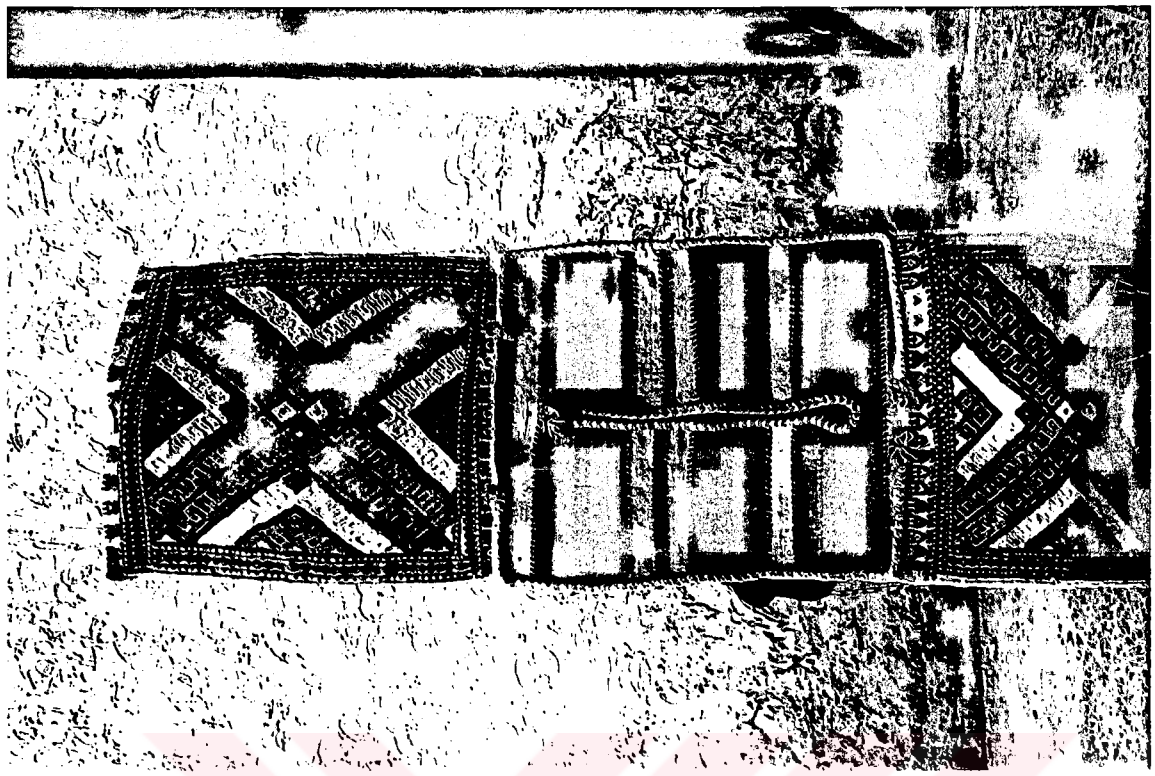
KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

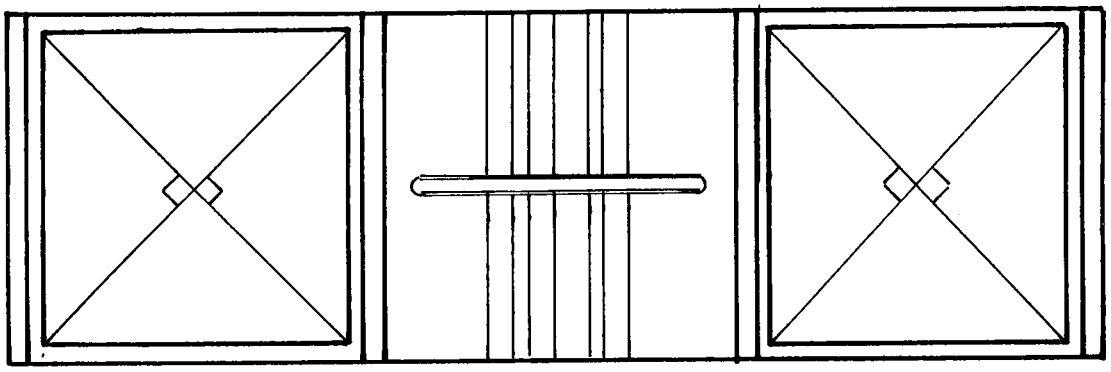
RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, lacivert, açık mavi, krem, yeşil renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim Örgüsü: 2 cm. Etlik: 3 cm. İnce Bordür: 5 cm. Kalın Bordür: 10 cm Orta Bölüm: 34 cm.

Kalın bordürde karanfilin çiçek ve dallarıyla oluşturduğu kompozisyon, bulunmaktadır. Orta zeminde çift mihrap, yanlarda çiçek motifleri sütün gibi üst üste yerleştirilmiştir.

(Fotoğraf 90) Envanter No: 217

(Şema 86) Envanter No: 217

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

FOTOĞRAF NO : 90

ŞEMA NO : 86

ENVANTER NO : 217

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 60 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Sık Motifli Cicim, Kilim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 50x180 cm.

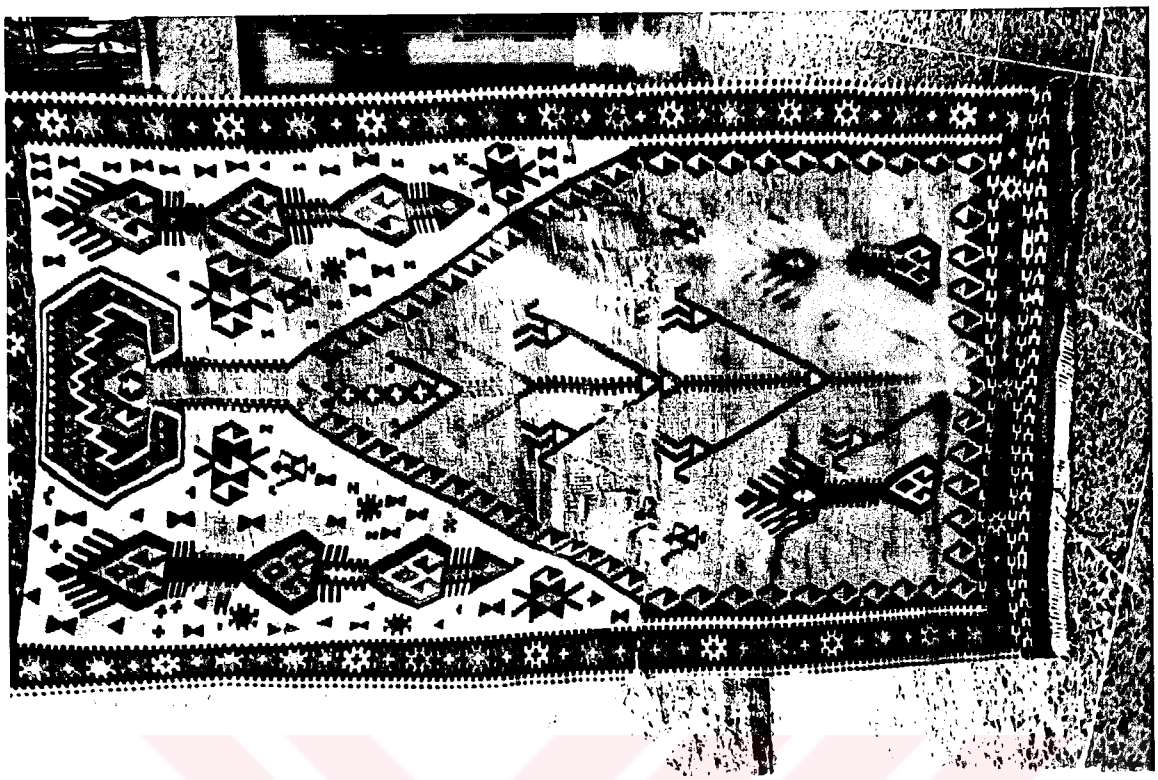
YÖRESİ : Helvacıköy

KULLANIM ALANI : Heybe

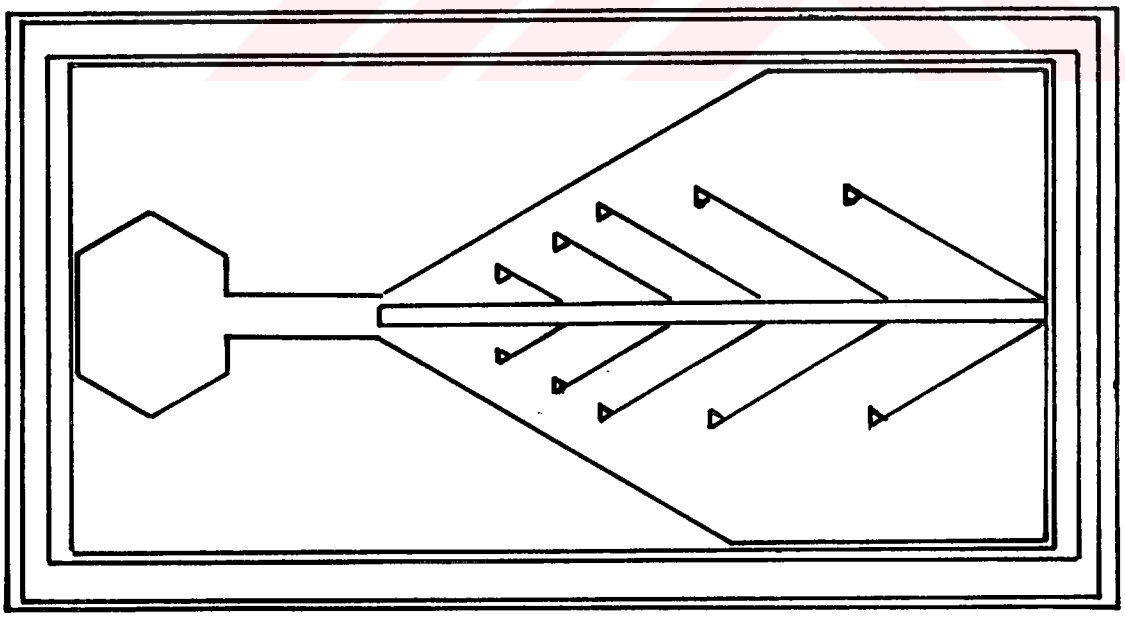
ESERİN DURUMU : Eserin kenarına dikilmiş olan ip sökülmüştür. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Krem, lacivert, sarı, yeşil, pembe, kahverengi,kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Cep kısımlarında, koç boynuzu motifleri ortada birleşmiş alt ve üst kenarında muska motifleri sıralanmıştır. Pembe ve krem rengi iplerin örülmesiyle oluşturulmuş ip kenara ve yarık olan kısma dikilmiştir.

(Fotoğraf 91) Envanter No: 634

(Şema 87) Envanter No: 634

FOTOĞRAF NO : 91

ŞEMA NO : 87

ENVANTER NO : 634

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : 02-11-1967 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 20000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/ Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 80x150 cm.

YÖRESİ : Kars

KULLANIM ALANI : Seccade

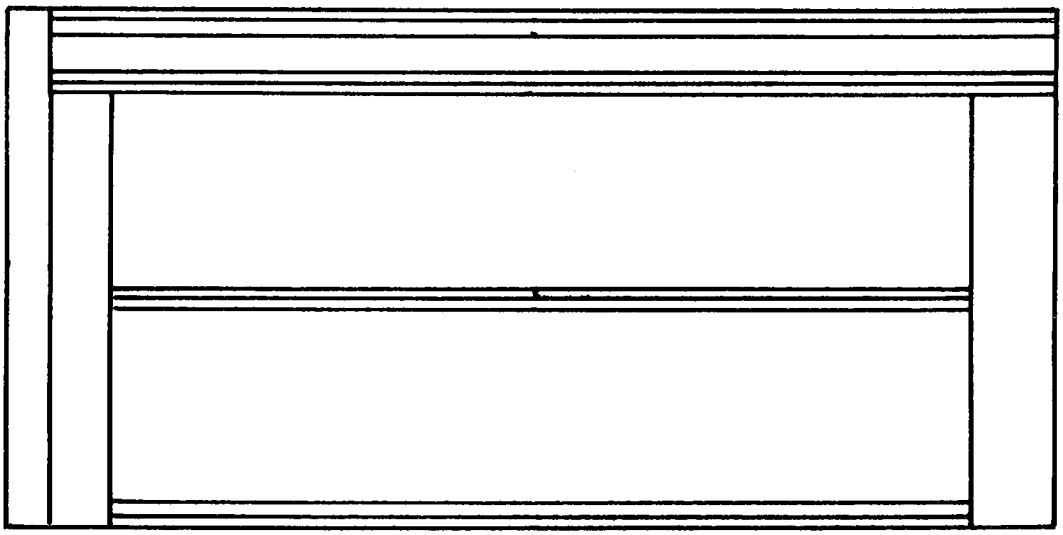
ESERİN DURUMU : Eser oldukça yıpranmıştır. Orta kısım tamir edilmiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Krem, yeşil, kırmızı, lacivert, hardal sarısı kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Ortada iki şamdan arasında hayat ağacı stilize edilmiş ibrik, elibelinde, insan figürleri ve üçgenler bulunmaktadır. Tek mihraplıdır. Mihrabı canavar ayağı motifi çevrelemektedir.

(Fotoğraf 92) Envanter No: 635

(Şema 88) Envanter No: 635

FOTOĞRAF NO : 92

ŞEMA NO : 88

ENVANTER NO : 635

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : 1967 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 125000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 75x155 cm.

YÖRESİ : Van [28]

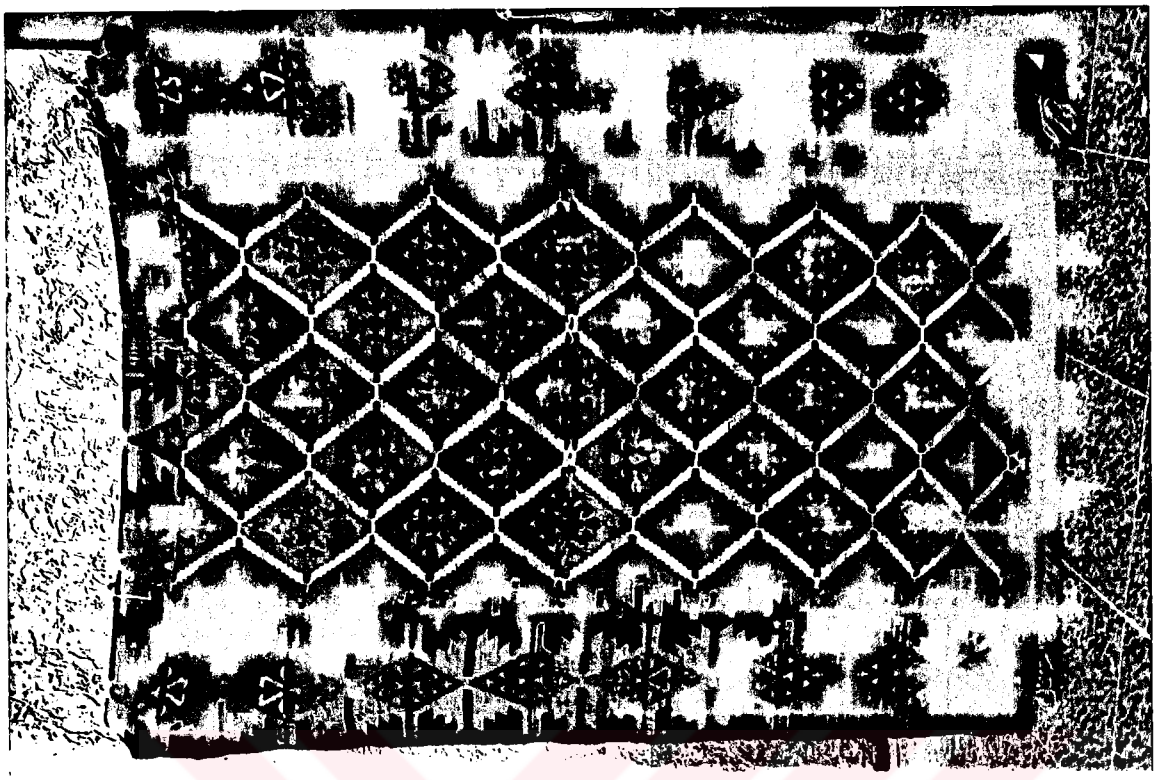
KULLANIM ALANI : Yolluk

ESERİN DURUMU : Eser yıpranmıştır ve muhtelif terleri tamir edilmiştir.

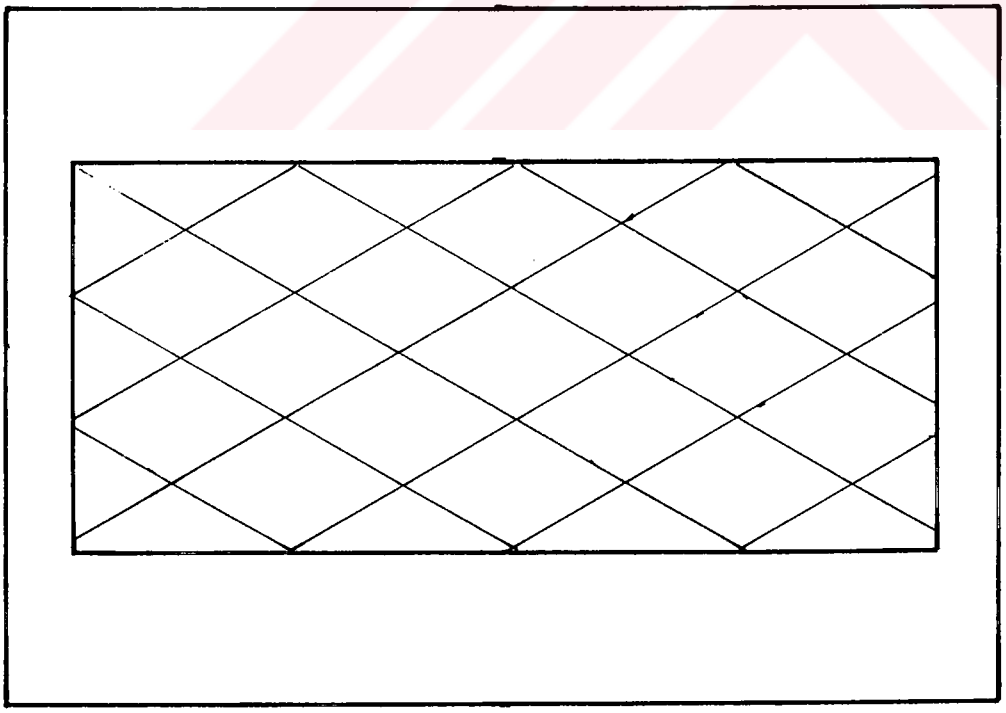
RENK ÖZELLİĞİ : Bordo, yeşil, turuncu,krem, siyah renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Bordür koçboynuzu motiflerinden oluşturulmuştur. Orta zemin pıtrak motifiyle ikiye ayrılmıştır. Akrep,koçboynuzu, bukağı motifleri alternatif sıralanarak kompozisyon tamamlanmıştır.

[28] Güran Erbek, ***Kilim Katalogu No: 1***, Ankara 1988, s.100

(Fotoğraf 93) Envanter No: 636

(Şema 89) Envanter No: 636

FOTOĞRAF NO : 93

ŞEMA NO : 89

ENVANTER NO : 636

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F Raf 4

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : 1967 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/ Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 108x177 cm.

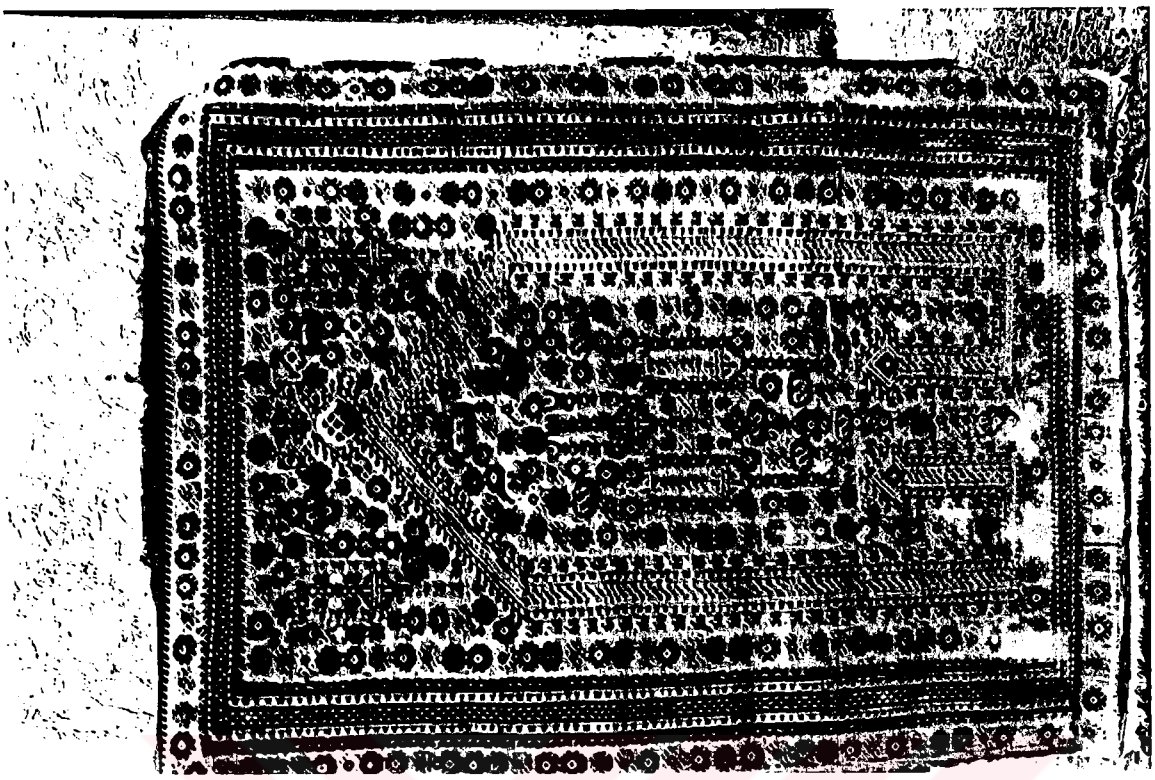
YÖRESİ : Konya

KULLANIM ALANI : Yaygı

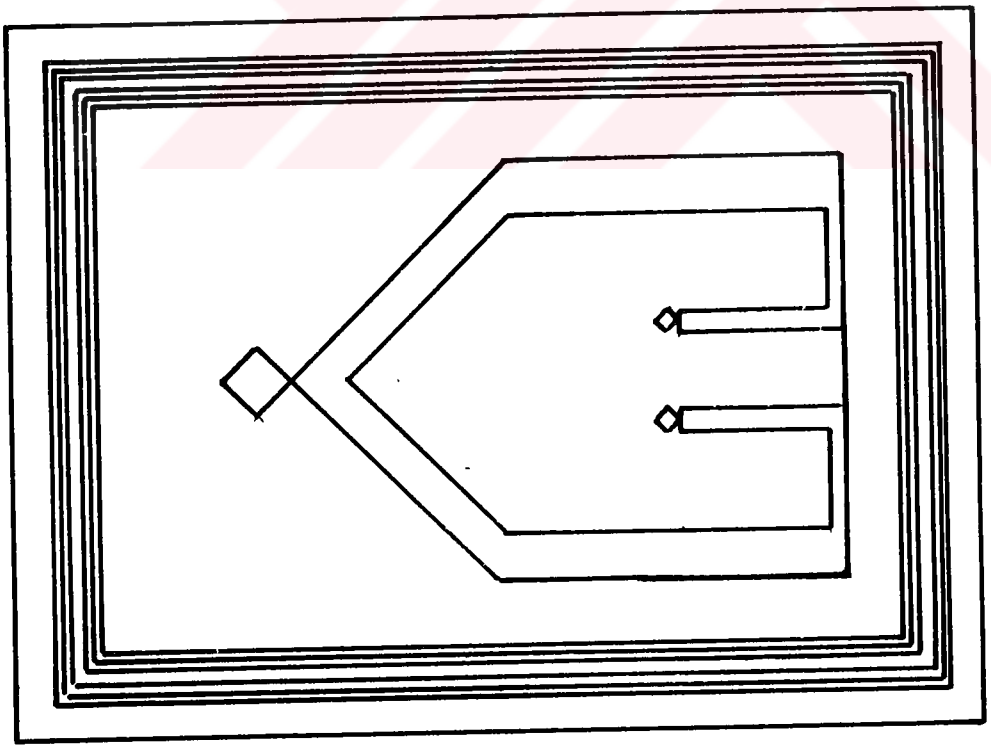
ESERİN DURUMU : Siyah kısımlar solmuş, saçak kısımları sökülmüştür. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordür zemin siyah, orta zemin kiremit kırmızısı, motiflerde sarı, açık mavi, yeşil, kiremit kırmızısı kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Bordürde yaprak ve içinde kurt ağzı motifi yer almaktadır. Orta zemin raport baklava desenleriyle doldurulmuş ve baklavaların içine akrep motifleri yerleştirilmiştir.

(Fotoğraf 94) Envanter No: 660

(Şema 90) Envanter No: 660

FOTOĞRAF NO : 94

ŞEMA NO : 90

ENVANTER NO : 660

MÜZEDEKİ YERİ : Depo Raf G 12

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 250 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Seyrek Motifli Cicim. Yer Yer Halı.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 88x116

YÖRESİ : Helvacıköy [29]

KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Yer yer solmalar ve saçaklarda sökülmeler mevcuttur. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Zeminde sarı, motiflerde açık yeşil, mor, açık mavi, kiremit kırmızısı,bordo, krem kullanılmıştır.

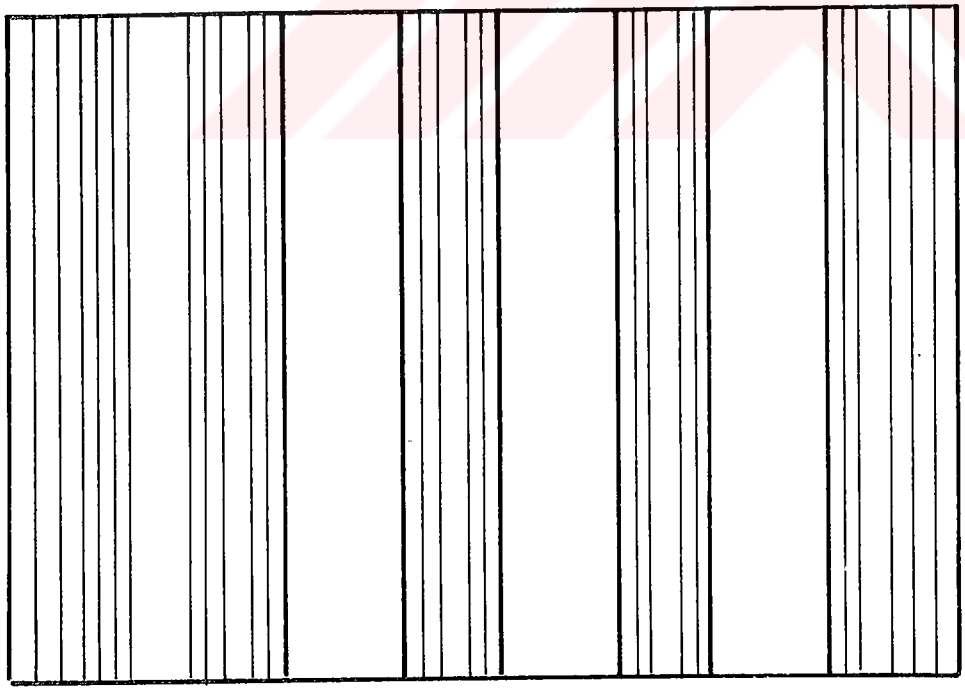
MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kaz ayağı motifleri dış bordürü çevrelemektedir. İçinde göz motifleri yer alır. Seccade tek mihraplıdır. Mihrabın en üstünde nar motifi, iç ve dış zemini pıtrak, çengel, göz motifleri doldurmaktadır.

---

[29] **Müze Envanter Defterinde Yuntdağı olarak kayıtlıdır. Motif, kompozisyon ve renk özelliğine göre Helvacıköy yöresine ait olduğu saptanmıştır.**

(Fotoğraf 95) Envanter No: 708

(Şema 91) Envanter No: 708

FOTOĞRAF NO : 95

ŞEMA NO : 91

ENVANTER NO : 708

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Veli Yurdagelen' den 27-01-1971 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 400 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Düz Sumak

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 90x140 cm.

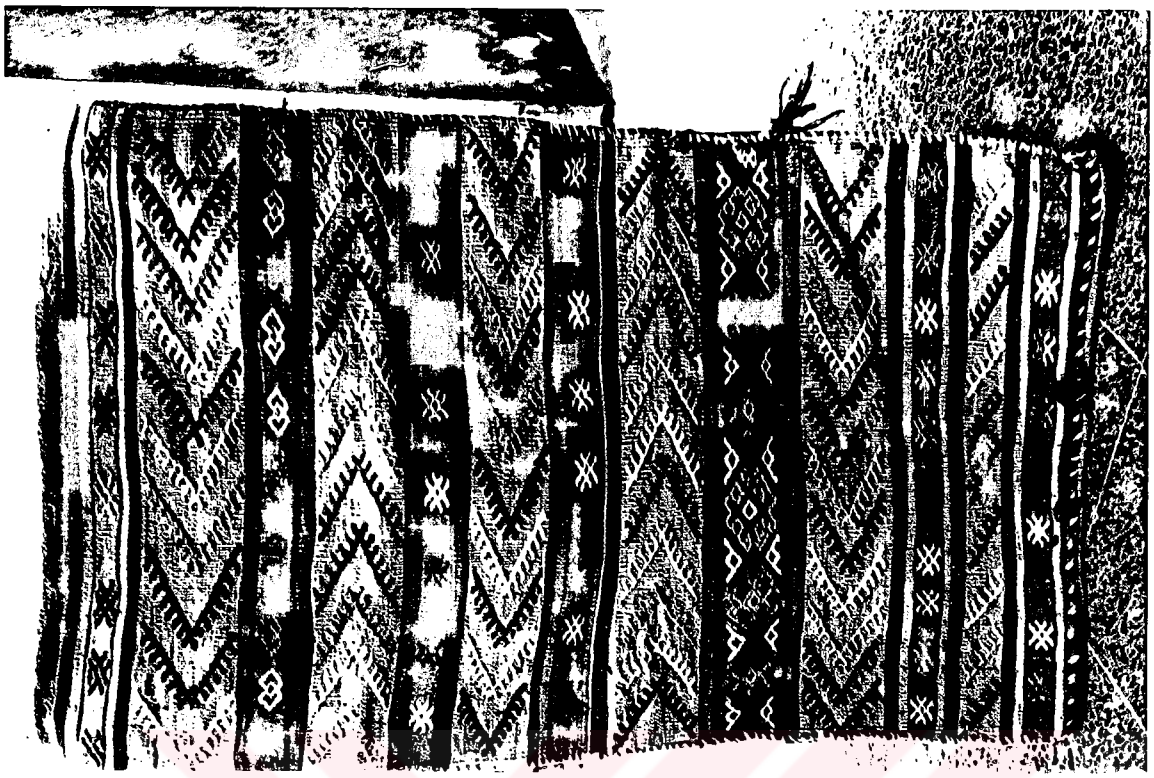
YÖRESİ : Güney Anadolu

KULLANIM ALANI : Çuval

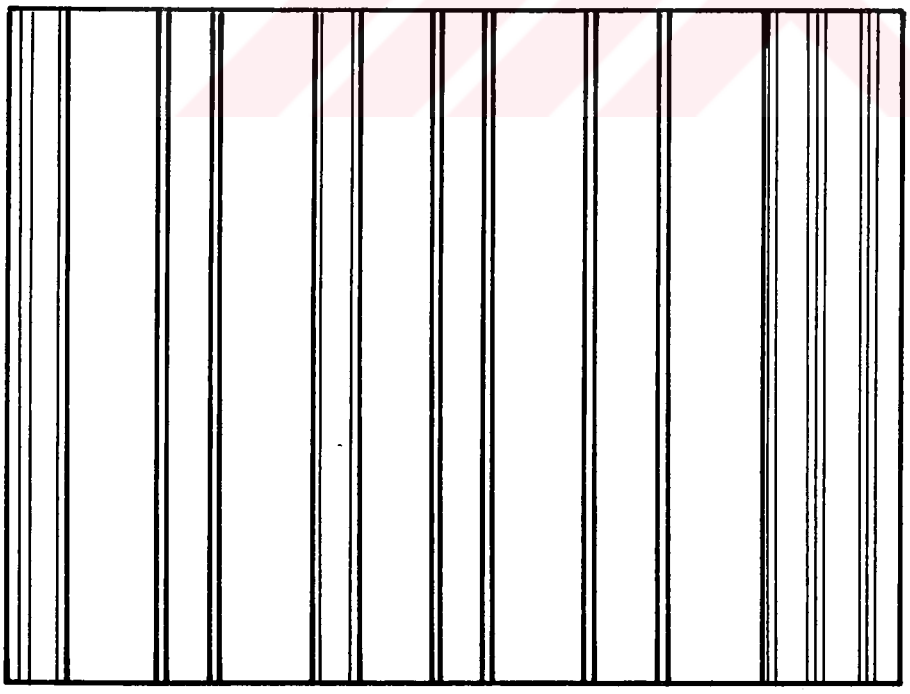
ESERİN DURUMU : Saçak kısımlarında sökülmeler mevcuttur. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Hardal sarısı, kırmızı, lacivert, yeşil, krem, kahverengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Canavar ayağı motifi ince Bölümleri, canavar izi motifi büyük bölümleri oluşturmaktadır. Canavar izi motiflerinin ortasında göz motifleri yer almaktadır.

(Fotoğraf 96) Envanter No: 709

(Şema 92) Envanter No: 709

FOTOĞRAF NO : 96

ŞEMA NO : 92

ENVANTER NO : 709

MÜZEDEKİ YERİ : Depo Raf F

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Veli Yurdagelen' den 27-01-1971 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Seyrek Motifli Cicim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 70x113 cm.

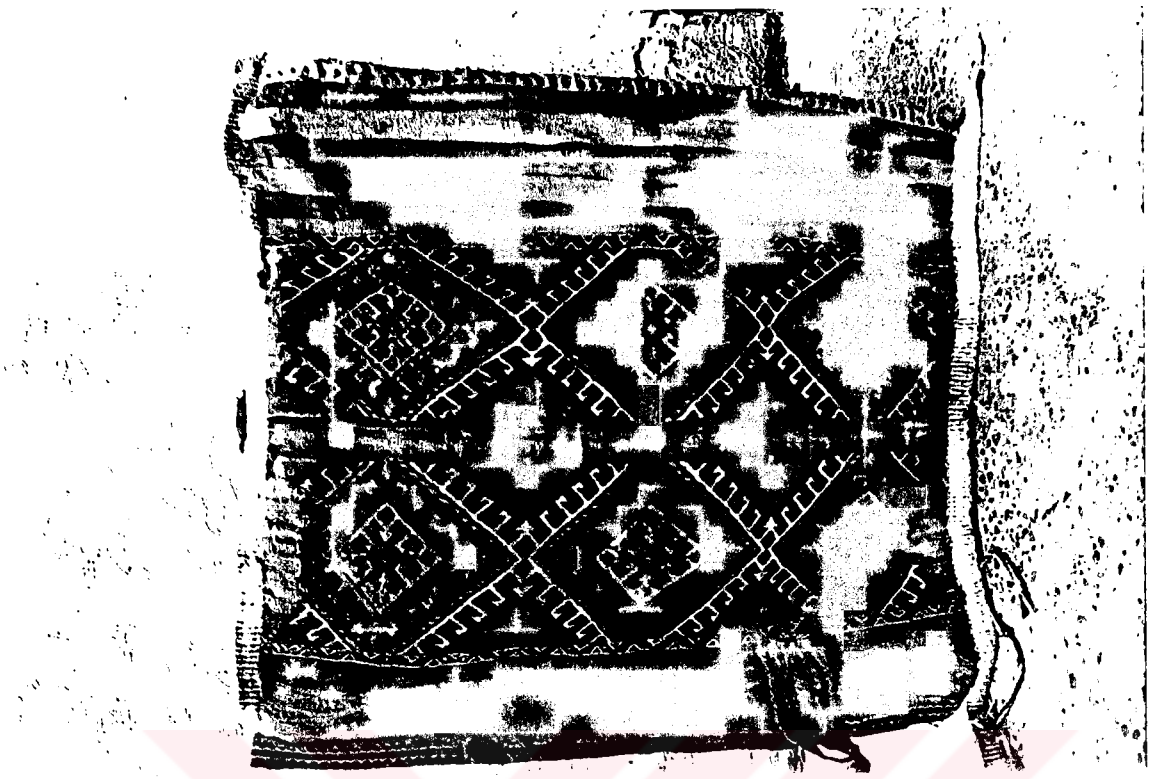
YÖRESİ : Fethiye

KULLANIM ALANI : Çuval

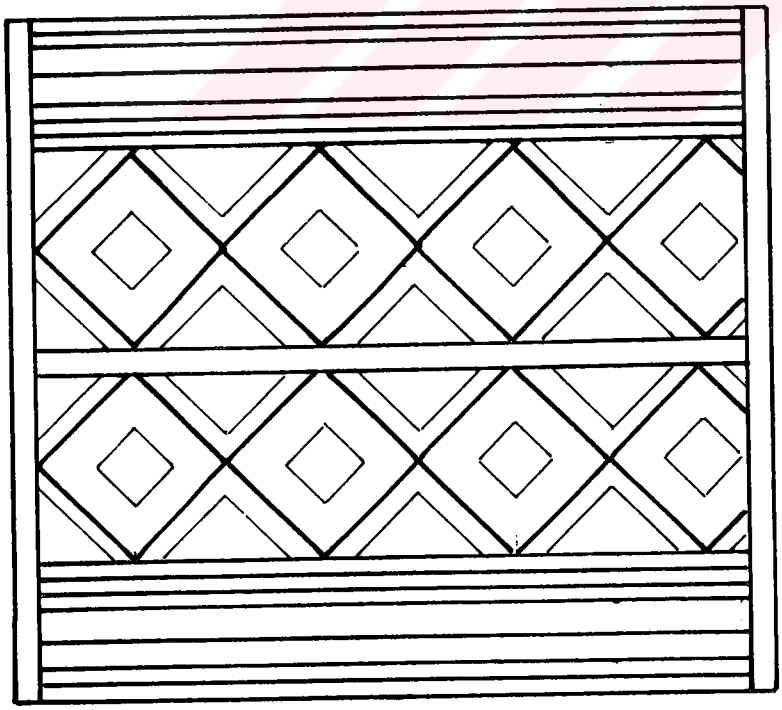
ESERİN DURUMU : Yer yer kirlenmiştir. Yanlardaki iplerde kopmalar gözlenmiştir. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Açık kahverengi, krem, kavuniçi yeşil, lacivert, kırmızı, pembe renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Çuvalın zemini, bölümlere ayrılmıştır. Bu bölümlerin içinde pıtrak,göz ve tarak motifleri yer almaktadır.

(Fotoğraf 97) Envanter No: 710

(Şema 93) Envanter No: 710

FOTOĞRAF NO : 97

ŞEMA NO : 93

ENVANTER NO : 710

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Veli Yurdagelen'den 27-01-1971 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 150 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Sık Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 94x104 cm.

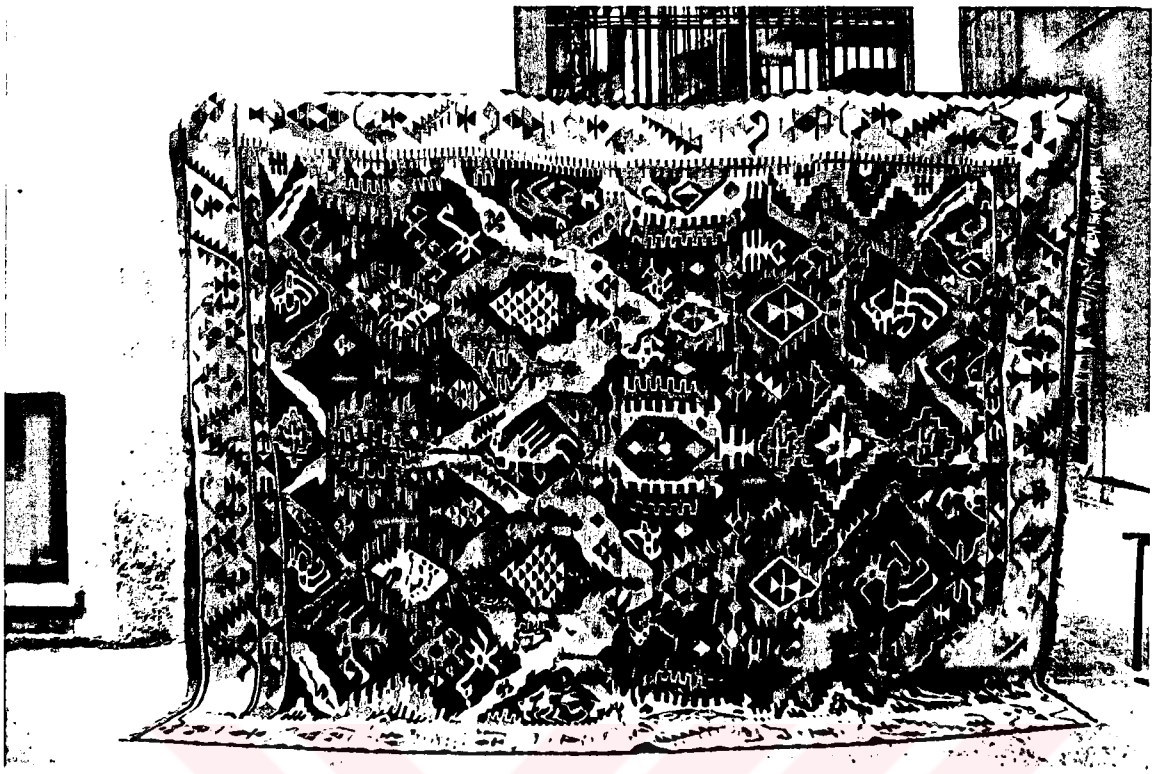
YÖRESİ : Güney Doğu

KULLANIM ALANI : Sırt Çulu

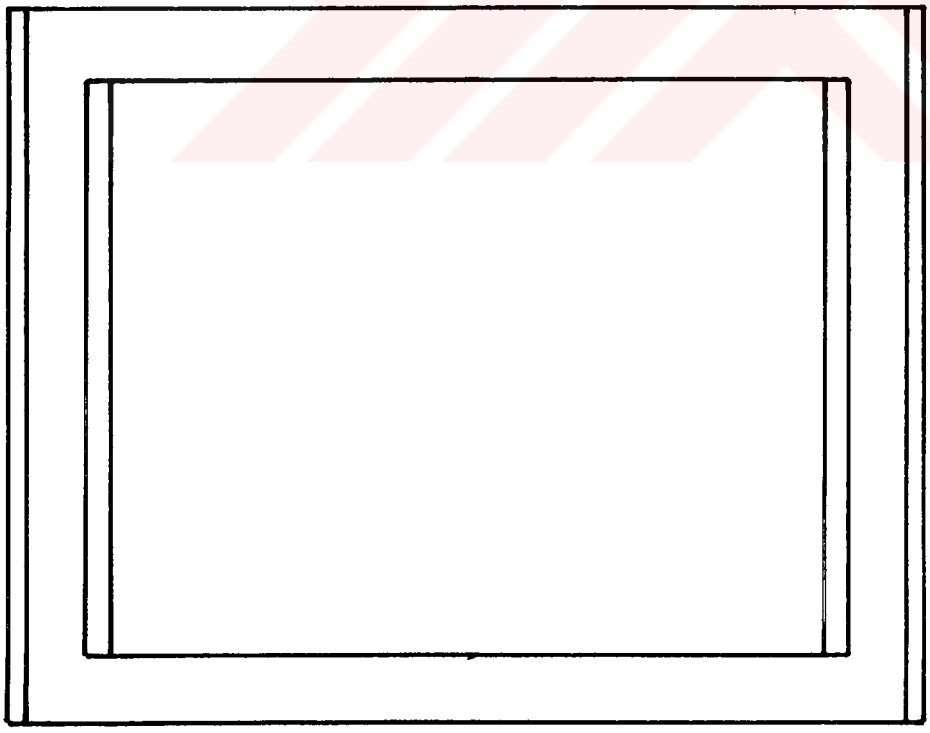
ESERİN DURUMU : Eser oldukça yıpranmıştır. Bazı motiflerde sökülmeler mevcuttur. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, koyu lacivert, sarı, turuncu, bordo, krem renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Zemin sekiz tane canavar motifiyle Doldurulmuştur. En dışta bulunan iki kenarda su yolu motifi, bereketi getirmesi amacıyla kullanılmıştır.

(Fotoğraf 98) Envanter No: 741

(Şema 94) Envanter No: 741

FOTOĞRAF NO : 98

ŞEMA NO : 94

ENVANTER NO : 741

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan 09-02-1972 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 9000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/ Kilim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 215x268 cm.

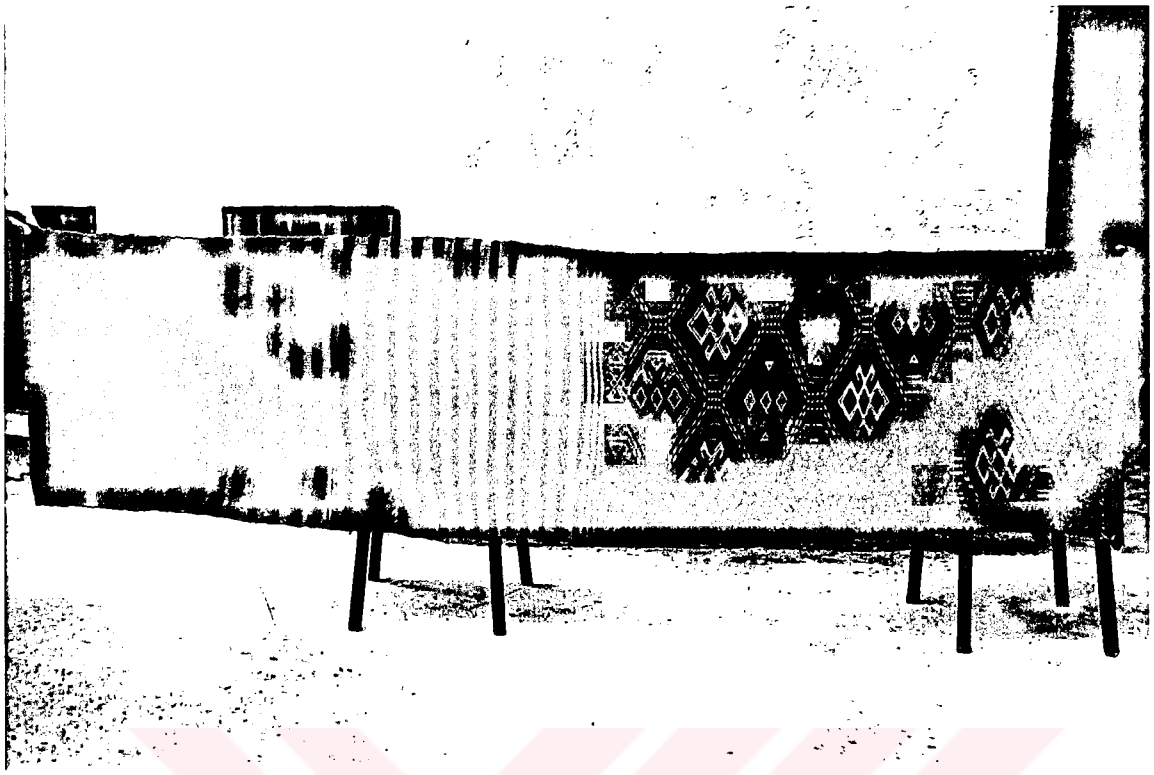
YÖRESİ : Alanya

KULLANIM ALANI : Yaygı

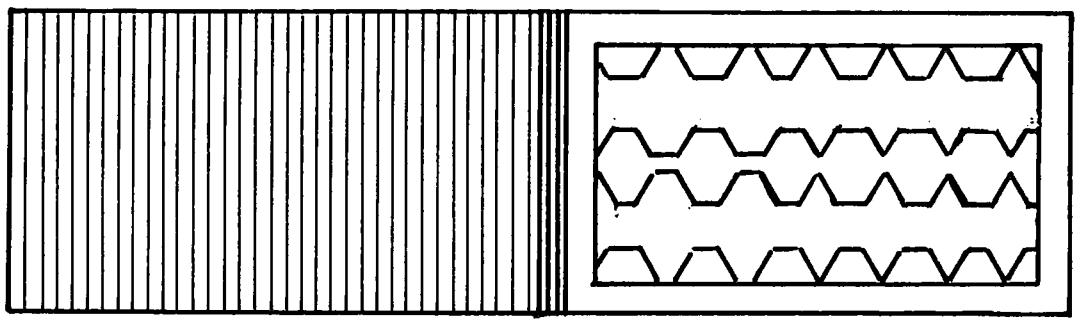
ESERİN DURUMU : Eserde bazı delikler ve tamirler bulunmaktadır.

RENK ÖZELLİĞİ : Zemin koyu lacivert, bordür zemini Açık kahverengi, motiflerde kiremit kırmızısı, pembe, turkuaz, kahverengi, açık mavi,krem rengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Orta zemin oldukça değişik kompozisyondan oluşturulmuştur. Türkmen işi olduğu tahmin edilmektedir. Tavşan, akrep, keçi gibi hayvan figürleri, kozalak, küpe ve tarak motifleri zemine dokunmuştur.

(Fotoğraf 99) Envanter No: 767

(Şema 95) Envanter No: 767

FOTOĞRAF NO : 99

ŞEMA NO : 95

ENVANTER NO : 767

MÜZEDEKİ YERİ : Depo Raf F 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Veli Yurdagelen' den 26-05-1973 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 300 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Düz Zili, Kilim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 60x120 cm.

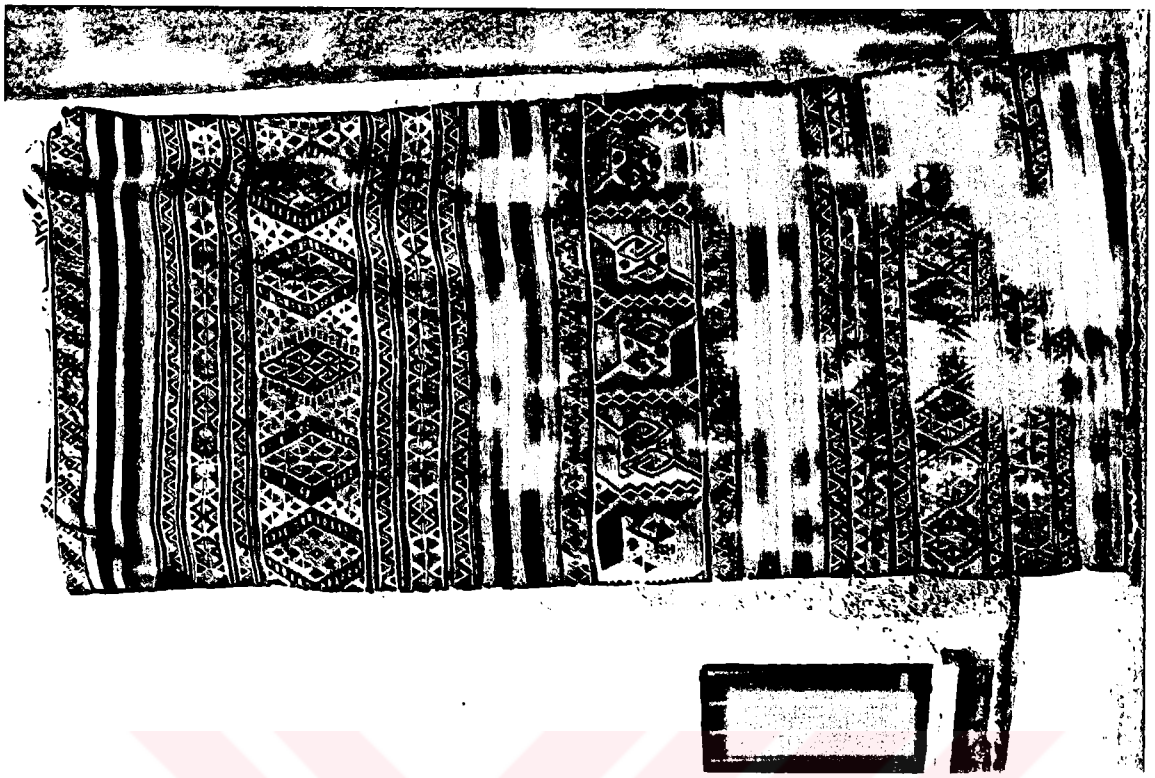
YÖRESİ : Mersin/Mut

KULLANIM ALANI : Çuval

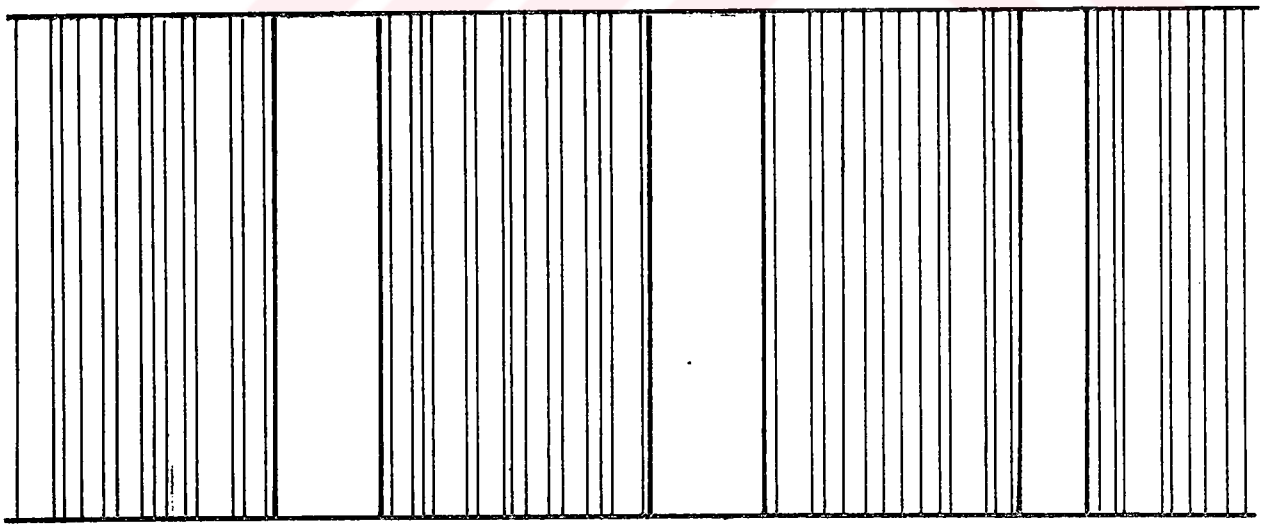
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır. Ön ve arka yüz birleştirilmiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, krem, sarı, kahverengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Çuvalın arka yüzü çizgili, ön yüzünde, altıgenlerin içine göz ve koçboynuzu motifi dokunmuştur. Bordürü göz motifleri dolanmaktadır.

(Fotoğraf 100) Envanter No: 810

(Şema 96) Envanter No: 810

FOTOĞRAF NO : 100

ŞEMA NO : 96

ENVANTER NO : 810

MÜZEDEKİ YERİ : Depo Raf F 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Süreyya Çolak' tan 30-09-1974 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 3000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 1900' lü yıllar.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 110x250 cm.

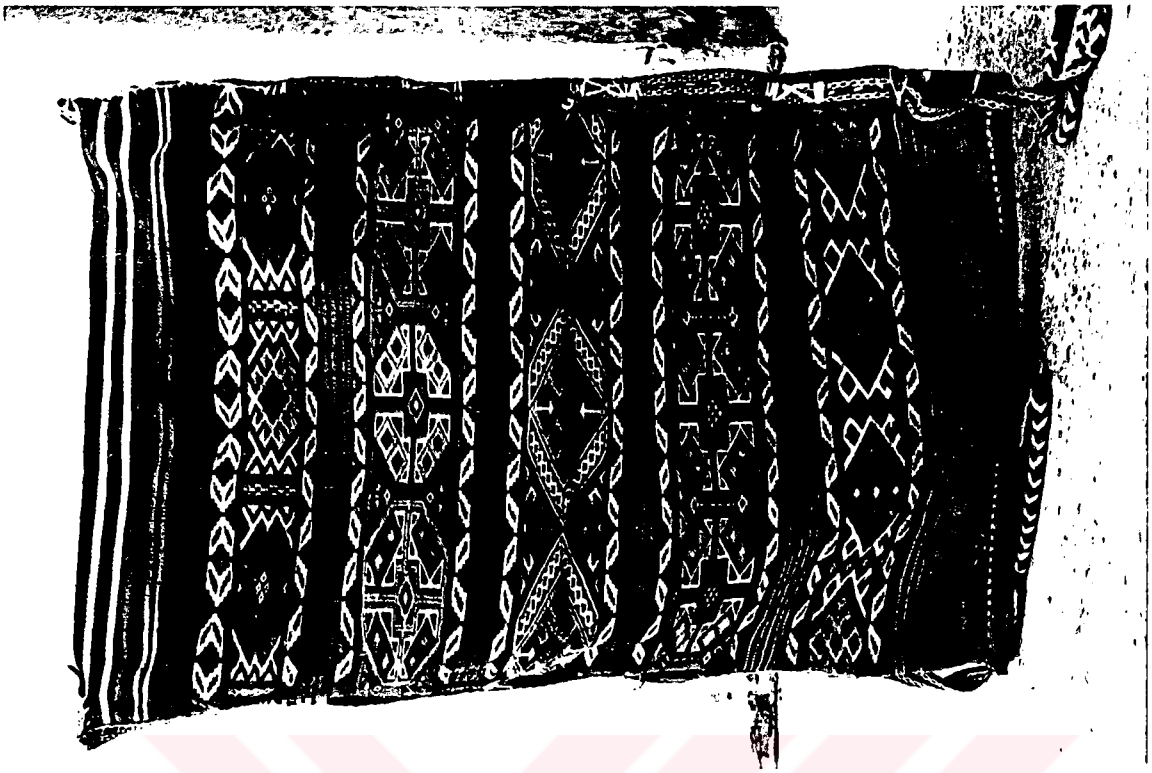
YÖRESİ : Helvacıköy

KULLANIM ALANI : Yolluk

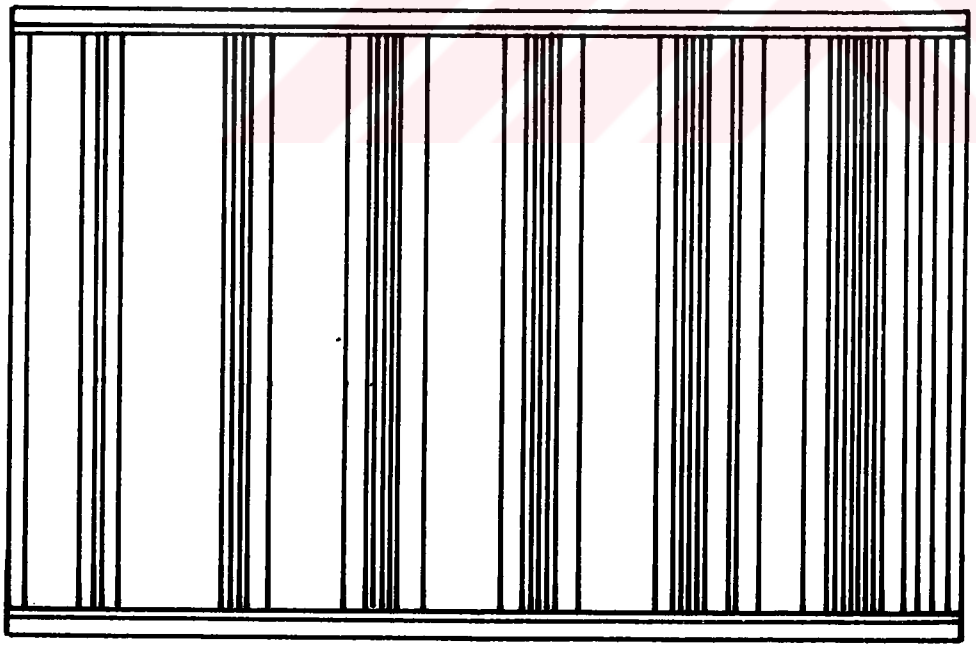
ESERİN DURUMU : Dokumada saçak kaybı ve sökülmeler mevcuttur.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordo, kırmızı, sarı, açık yeşil, hardal sarısı, krem renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim enine yolludur. Bu yolların içinde bereketi simgeleyen su yolu, elibelinde, yıldız, pıtrak motifleri yer almaktadır.

(Fotoğraf 101) Envanter No: 875

(Şema 97) Envanter No: 875

FOTOĞRAF NO : 101

ŞEMA NO : 97

ENVANTER NO : 875

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Aslan Konte' den 23-05-1975 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 400 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Çapraz Sumak.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 80x117 cm.

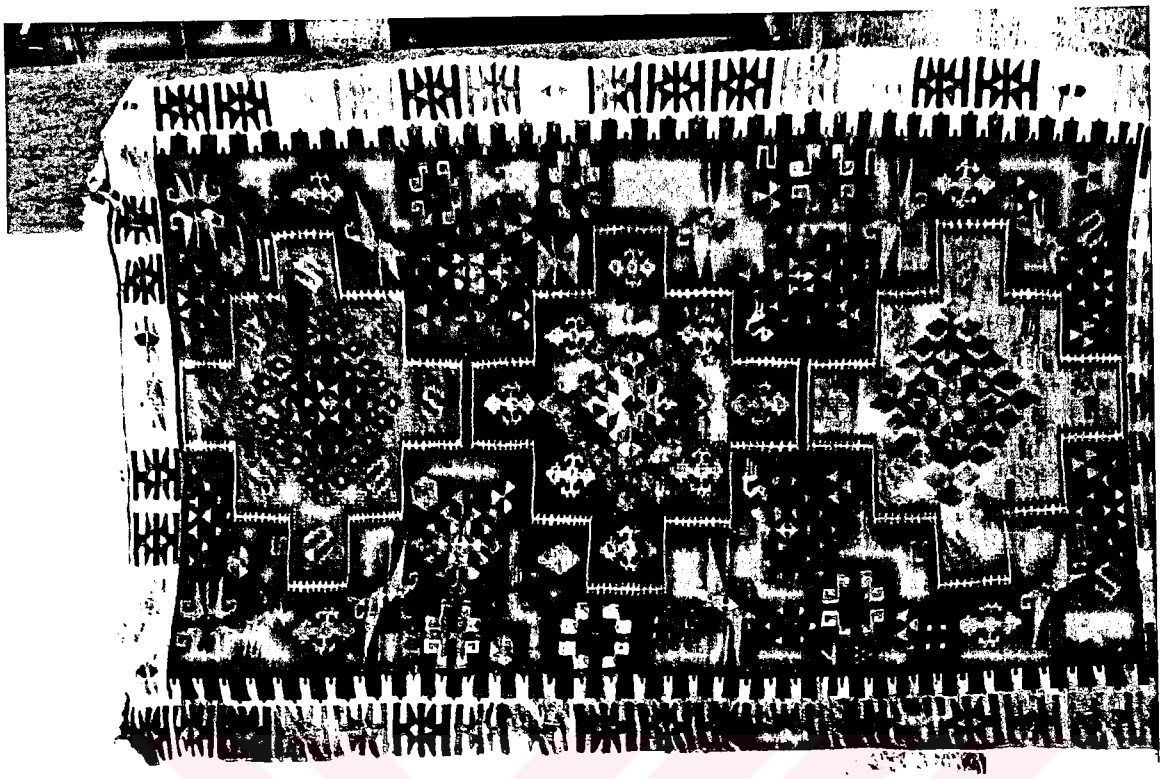
YÖRESİ : Bergama

KULLANIM ALANI : Çuval

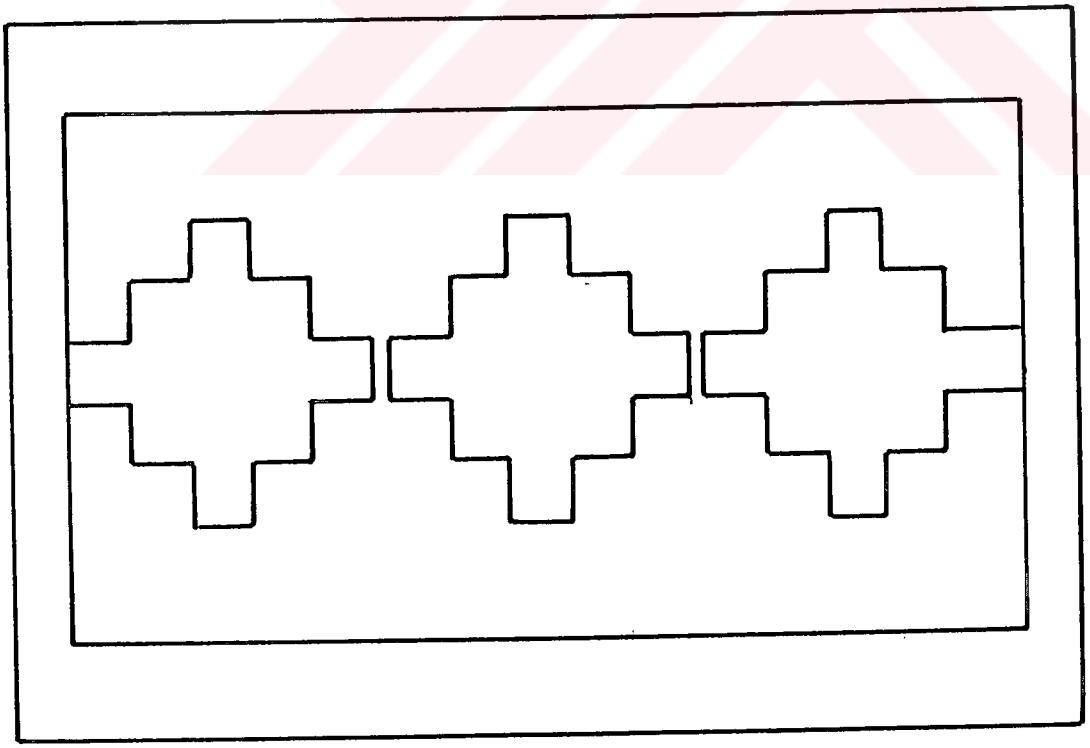
ESERİN DURUMU : Eserin arka yüzünde delik mevcuttur. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordo, kırmızı, kahverengi, yeşil, lacivert, kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Arkası düz çizgili, önü beş su halinde dokunmuştur. Suların içinde göz, akrep ve su yolu motifi yerleştirilmiştir.

(Fotoğraf 102) Envanter No: 938

(Şema 98) Envanter No: 938

FOTOĞRAF NO : 102

ŞEMA NO : 98

ENVANTER NO : 938

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Veysel Günhan' dan 02-11-1976 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 600 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/ Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 78x106 cm.

YÖRESİ : Kayseri [30]

KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Renk solmaları gözlenmektedir ve saçaklarda sökülmeler mevcuttur.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordürde krem rengi, orta zeminde kırmızı kullanılmıştır.

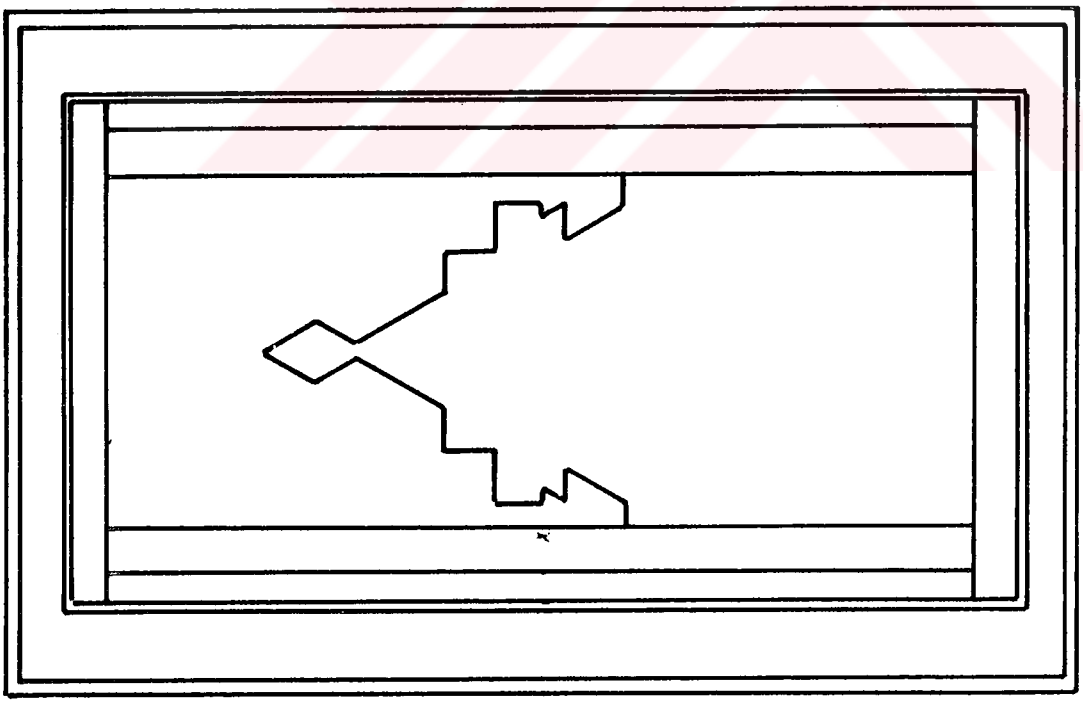
MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Orta zemin geometrik şekillerle üç parçaya ayrılmıştır. Ejderha, göz, akrep, çengel motifleri bu parçaların içine yerleştirilmiştir. Dışında ise kuş, kurtağzı, çengel, göz, yıldız, akrep motifleri dokunmuştur.

---

[30] Müze Envanter Defterinde Kars olarak kayıtlıdır. Kompozisyon, motif, renk özelliğine ve Muammer Çetiz ile yapılan görüşmeye dayanarak Kayseri yöresine ait olduğu saptanmıştır.

(Fotoğraf 103) Envanter No: 939

(Şema 99) Envanter No: 939

FOTOĞRAF NO : 103

ŞEMA NO : 99

ENVANTER NO : 939

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 12

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Veysel Günhan' dan 02-11-1976 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 300 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 107x162 cm.

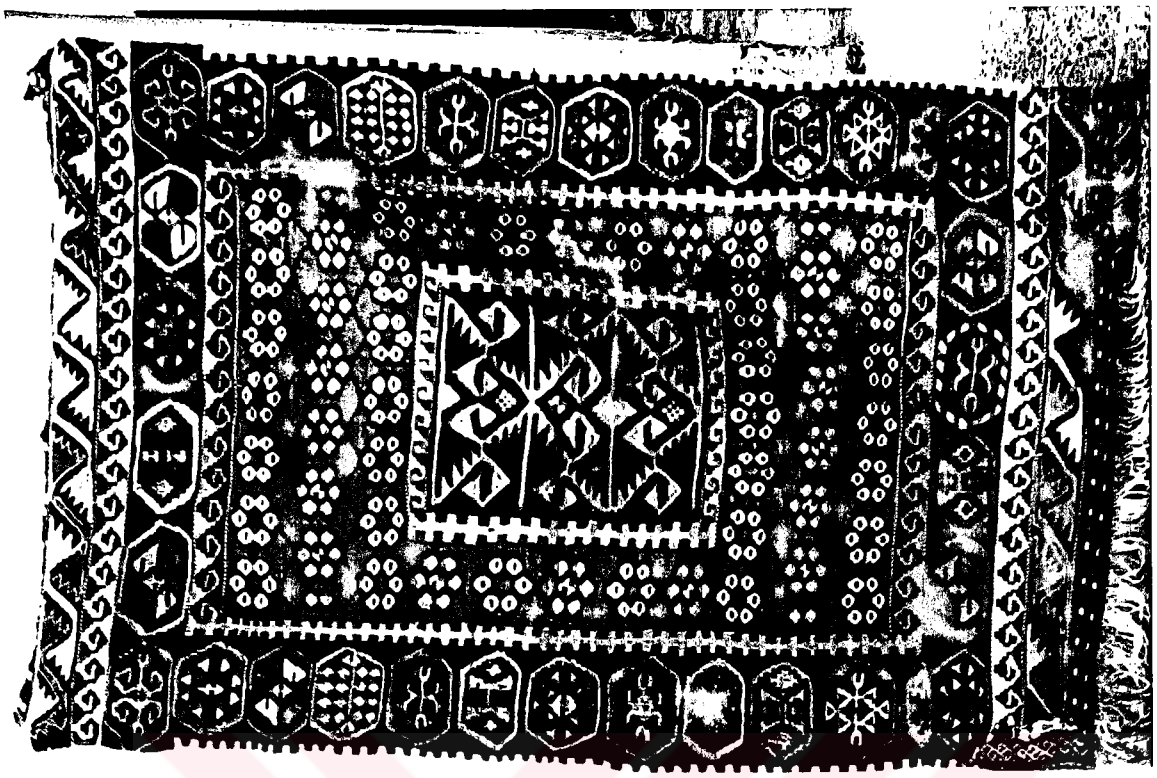
YÖRESİ : Avşar

KULLANIM ALANI : Seccade

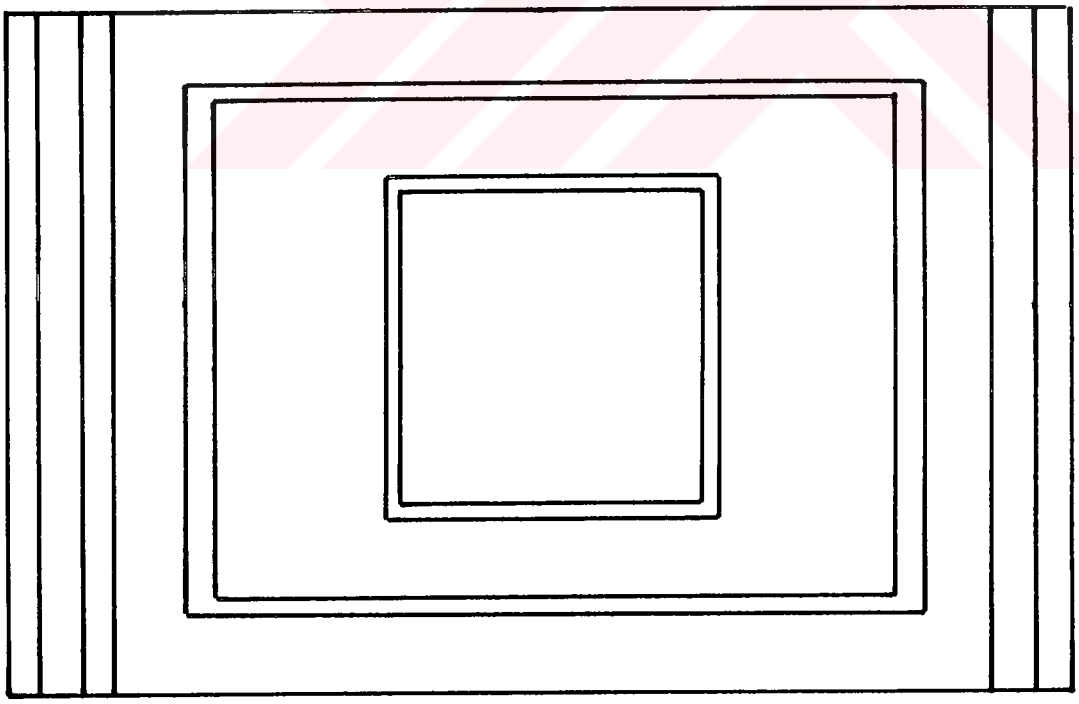
ESERİN DURUMU : Renk solmaları ve saçaklarda sökülmeler mevcuttur, onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, yeşil, mavi, kahverengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kalın dış bordürde göz motifleri, iç bordürde göz motifleri yer almaktadır. Tek mihrabın içinde saç bağı, muska ve hayat ağacı, mihrabın üstüne elibelinde, yanlara muska, bukağı motifleri dokunmuştur.

(Fotoğraf 104) Envanter No: 940

(Şema 100) Envanter No: 940

FOTOĞRAF NO : 104

ŞEMA NO : 100

ENVANTER NO : 940

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 4

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Veysel Günhan' dan 02-11-1976 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 250 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 92x160 cm.

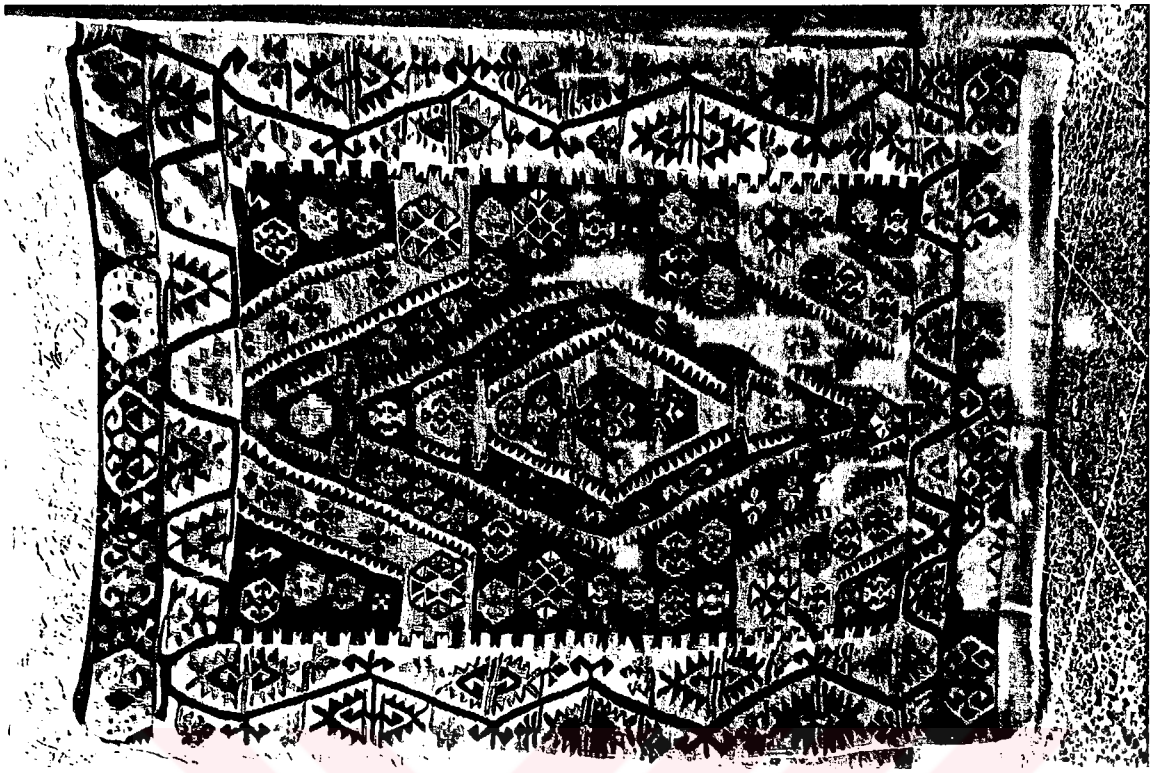
YÖRESİ : Maraş

KULLANIM ALANI : Yaygı

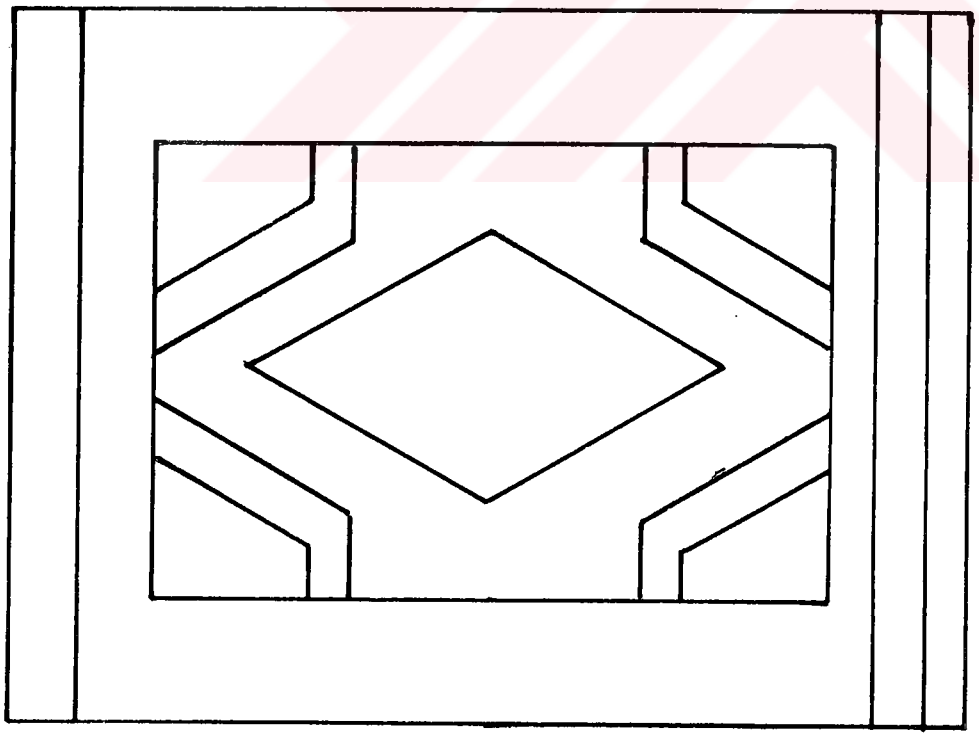
ESERİN DURUMU : Saçaklarda sökülmeler mevcuttur. Sol alt kenar sökülmüş ve başka bir kilimle yamanmıştır. Profesyönelce onarılmamıştır.

RENK ÖZELLİĞİ : Siyah, kırmızı, sarı, yeşil, mavi, krem renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Alt ve üst ince bordürde, canavar ayağı, kalın bordürde kuş motifleri yer almaktadır. Ana bordür altıgenler ve içinde kurt ağzı, yıldız, göz motifleri yerleştirilmiştir. Ana bordürde, ortaya parmak /tarak motifiyle birleştirilmiştir. Orta zemin çiçek, göbek elibelinde motifleriyle doldurulmuştur.

(Fotoğraf 105) Envanter No: 941

(Şema 101) Envanter No: 941

FOTOĞRAF NO : 105

ŞEMA NO : 101

ENVANTER NO : 941

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Veysel Günhan' dan 02-11-1976 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 350 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/ Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 116x162 cm.

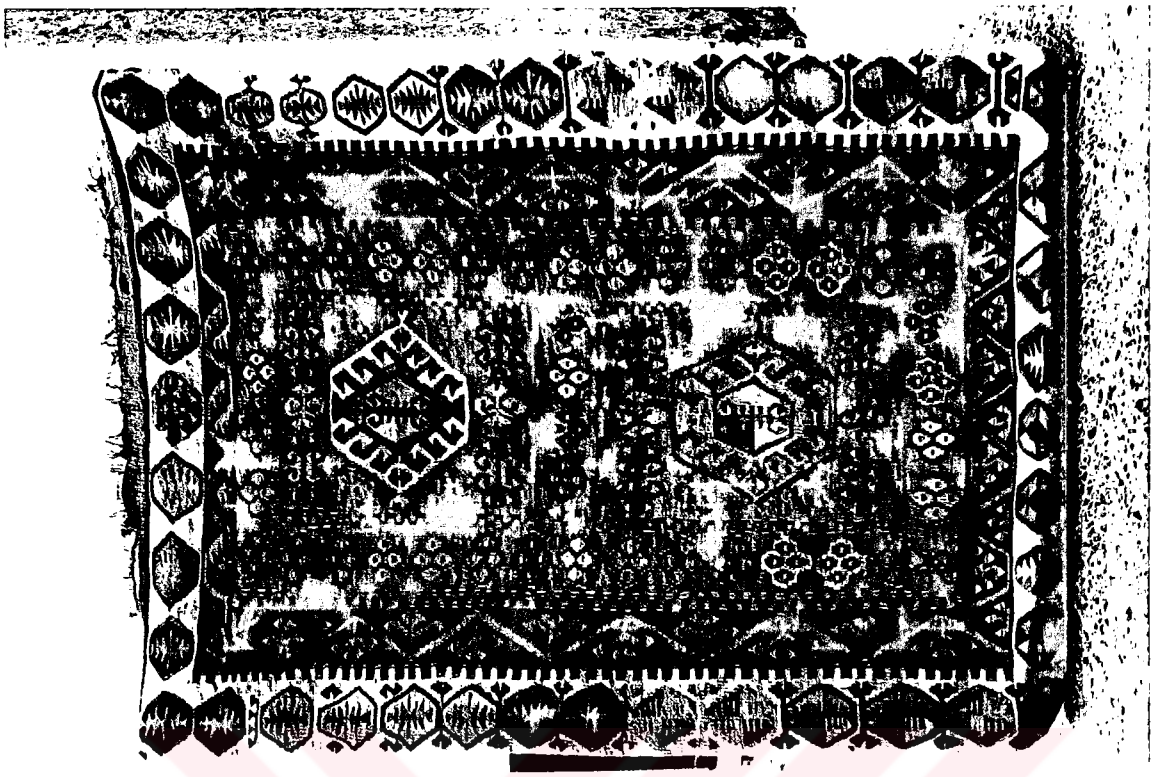
YÖRESİ : Konya

KULLANIM ALANI : Yaygı

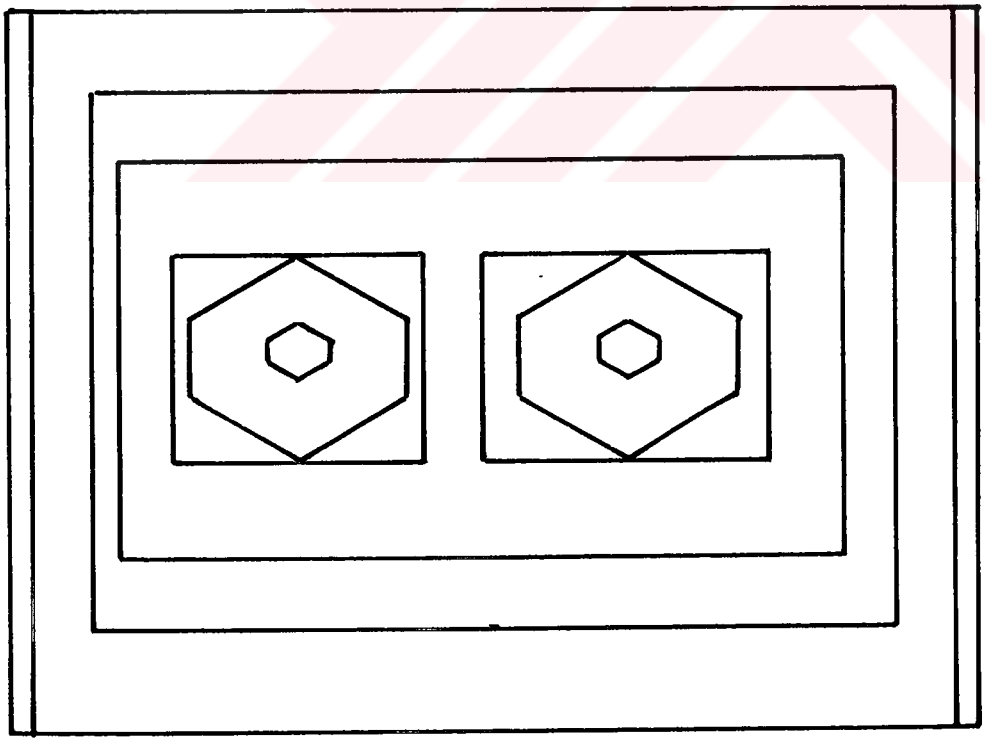
ESERİN DURUMU : Saçaklarda sökülmeler bulunmaktadır. Eser onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Yan bordür zemininde krem, orta zeminde, bir kaç renk birden kullanılmıştır. Bunlar kırmızı, sarı, siyahtır. Motiflerde açık mavi, turuncu, krem rengi tercih edilmiştir.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Bordürde su yolu motifi, değişik renklerde boyanarak hareket getirilmiştir. Çift mihraplıdır. Mihrabın dışında yıldız, kurtağzı, içinde çengel, kurtağzı motifleri kullanılmıştır.

(Fotoğraf 106) Envanter No: 942

(Şema 102) Envanter No: 942

FOTOĞRAF NO : 106

ŞEMA NO : 102

ENVANTER NO : 942

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Veysel Günhan' dan 02-11-1976 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokum/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 108x158 cm.

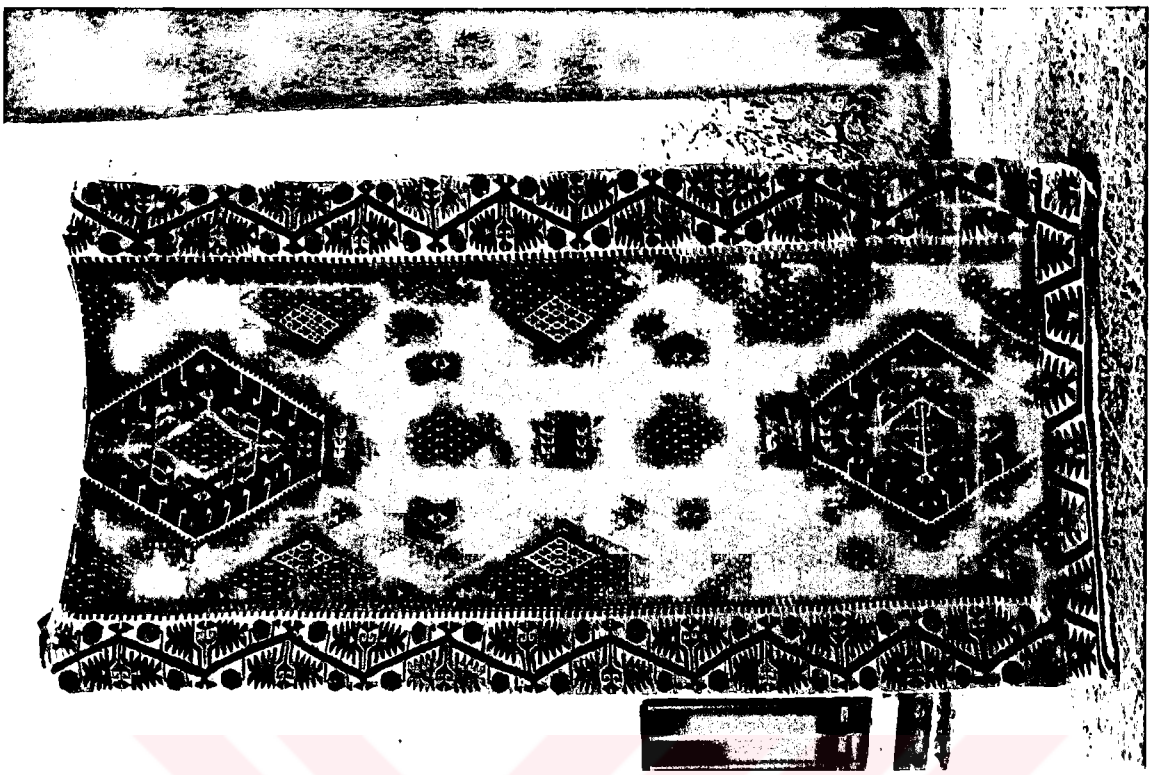
YÖRESİ : Kahraman Maraş

KULLANIM ALANI : Yaygı

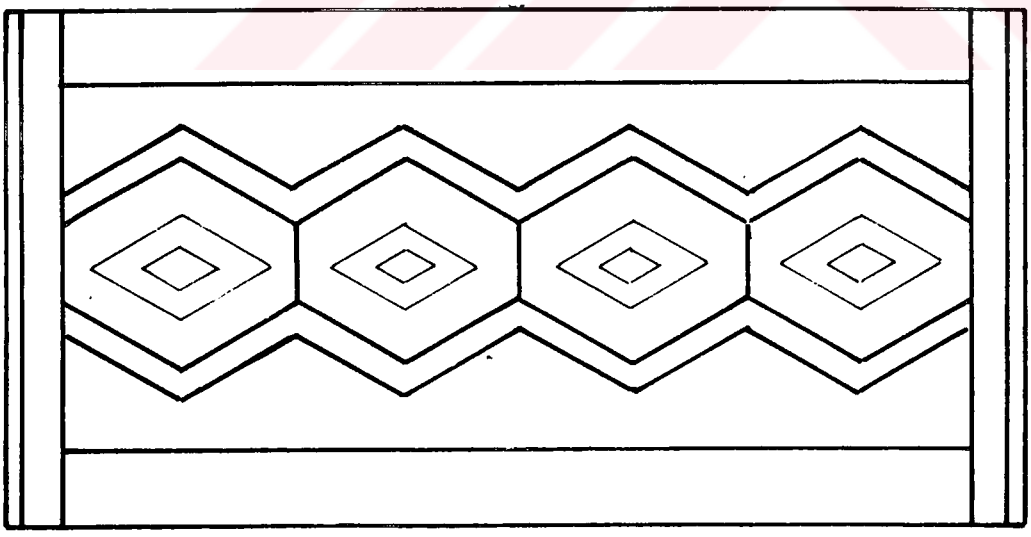
ESERİN DURUMU : Eser yer yer onarılmıştır. Saçaklarda sökülmeler mevcuttur.

RENK ÖZELLİĞİ : Dış bordür zemininde krem, iç bordür, siyah, orta zemin yeşil, içindeki iki bölüm kırmızı kullanılmıştır. Motiflerde kırmızı, siyah, turuncu, açık mavi uygulanmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Dış bordürde altıgenler içine, aşk, birleşim, kurtağzı motifleri dokunmuştur. İç bordüre tarak/parmak motifiyle bağlanmıştır. Su yolu motifi ve kurtağzı motifi kilimin dört tarafını çevrelemektedir. Orta zemin çiçek motifleriyle donatılmış, iki bölümün içine ejderha ve koç boynuzu motifi yerleştirilmiştir.

(Fotoğraf 107) Envanter No: 943

(Şema 103) Envanter No: 943

FOTOĞRAF NO : 107

ŞEMA NO : 103

ENVANTER NO : 943

MÜZEDEKİ YERİ : Depo C 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Veysel Günhan' dan 02-11-1976 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 102x204 cm.

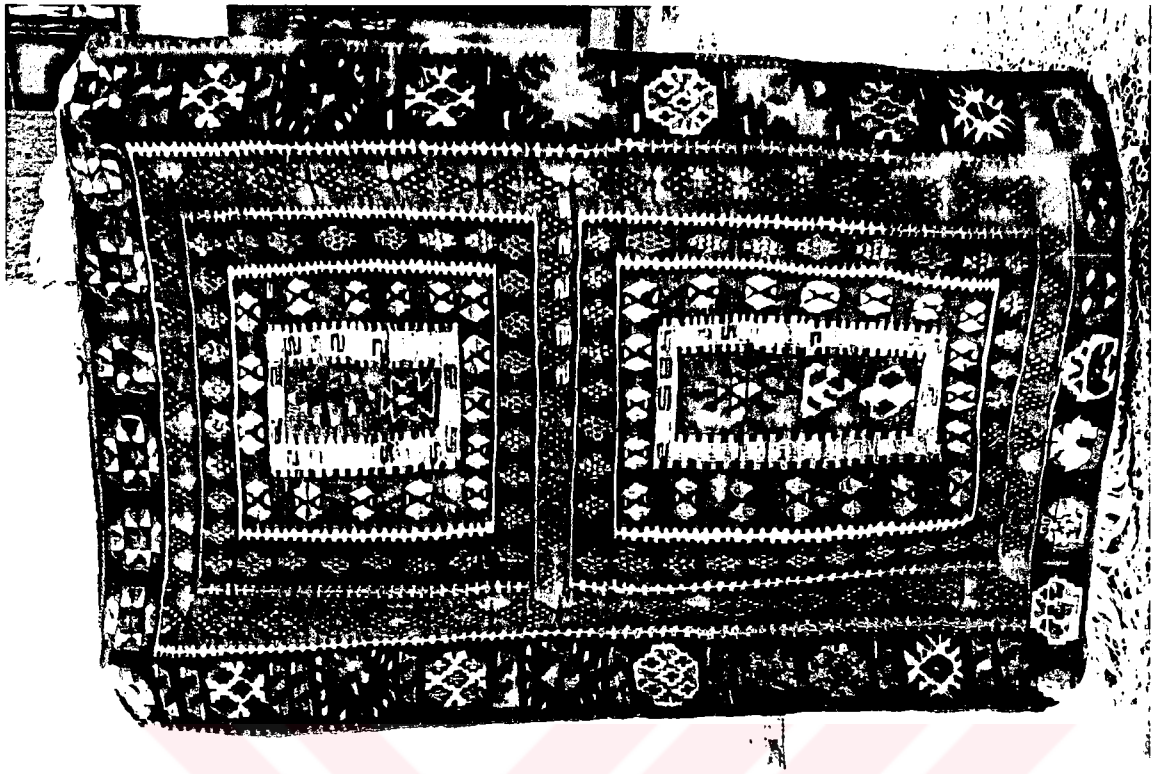
YÖRESİ : Avşar

KULLANIM ALANI : Yaygı

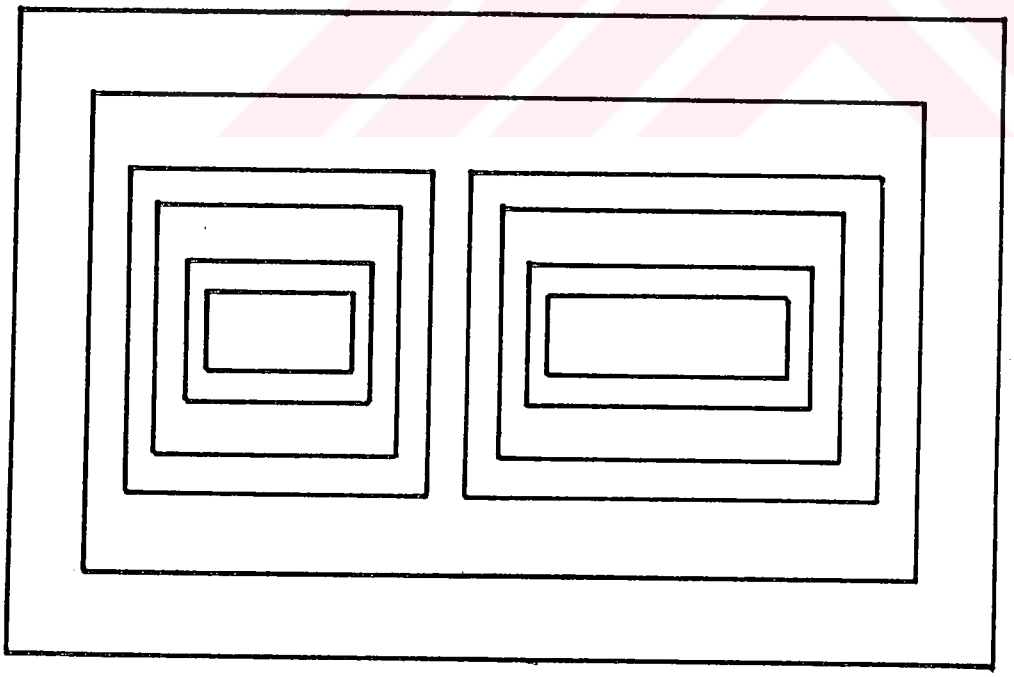
ESERİN DURUMU : Eser yıpranmıştır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordür krem, orta zemin kırmızı ve yeşildir. Motiflerde kahverengi, açık mavi ve zemin renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Bordürde su yolu motifi kuratağzı ile birlikte kullanılmıştır. Orta zemin, dört bölüme baklava motifiyle ayrılmıştır. Bereket, küpe, nazar motifleri kullanılmıştır.

(Fotoğraf 108) Envanter No: 944

(Şema 104) Envanter No: 944

FOTOĞRAF NO : 108

ŞEMA NO : 104

ENVANTER NO : 944

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Veysel Günhan' dan 02-11-1976 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 350 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 90x144 cm.

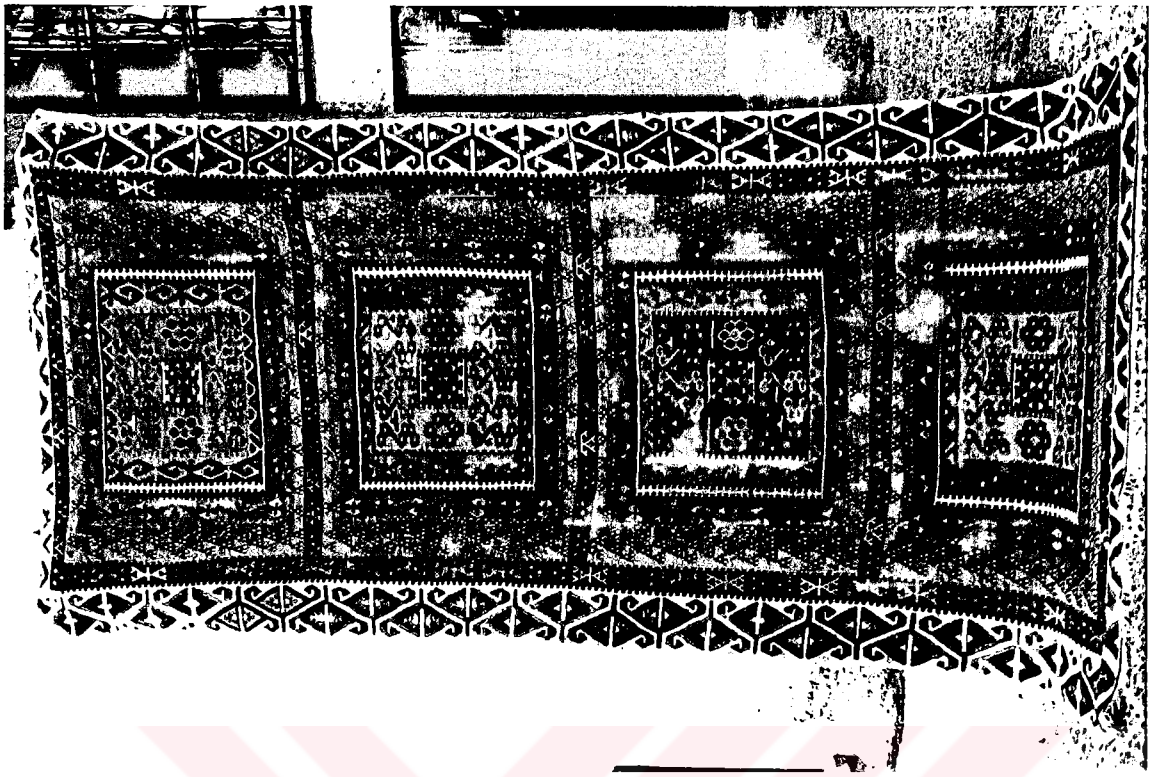
YÖRESİ : Avşar / Maraş

KULLANIM ALANI : Yaygı

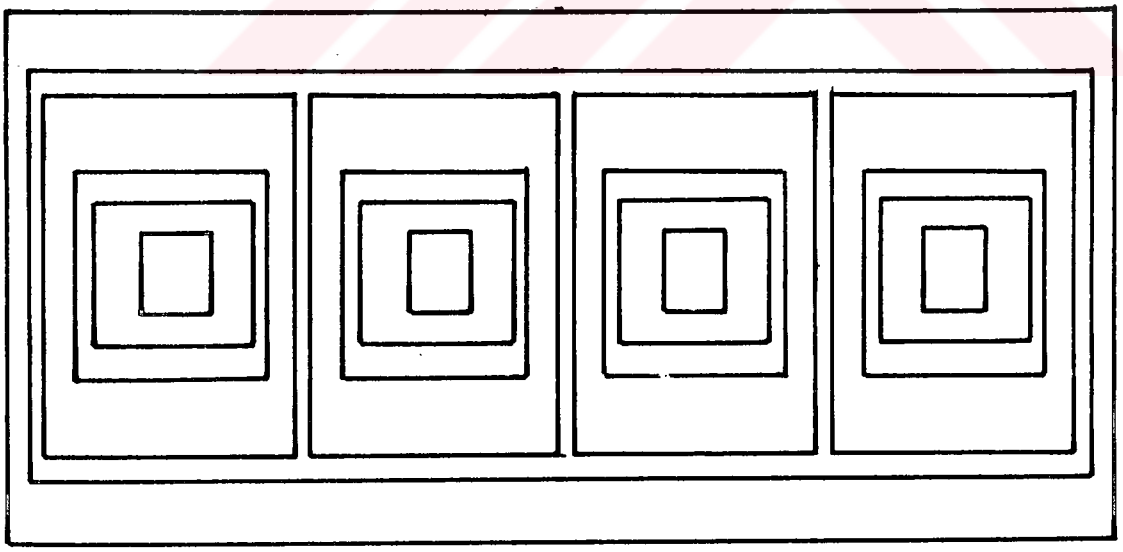
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordürde siyah, ortada kırmızı, zemin rengi olarak mavi, motiflerde açık mavi,turuncu, kırmızı, siyah, krem rengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Bordürde çengel, pıtrak, kurtağzı motifi, orta bordürde küpe, en içte göz ve ortada akrep motifi dokunmuştur.

(Fotoğraf 109) Envanter No: 945

(Şema 105) Envanter No: 945

FOTOĞRAF NO : 109

ŞEMA NO : 105

ENVANTER NO : 945

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 4

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Veysel Günhan' dan 02-11-1976 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 700 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : İnce

BOYUTU : 102x267 cm.

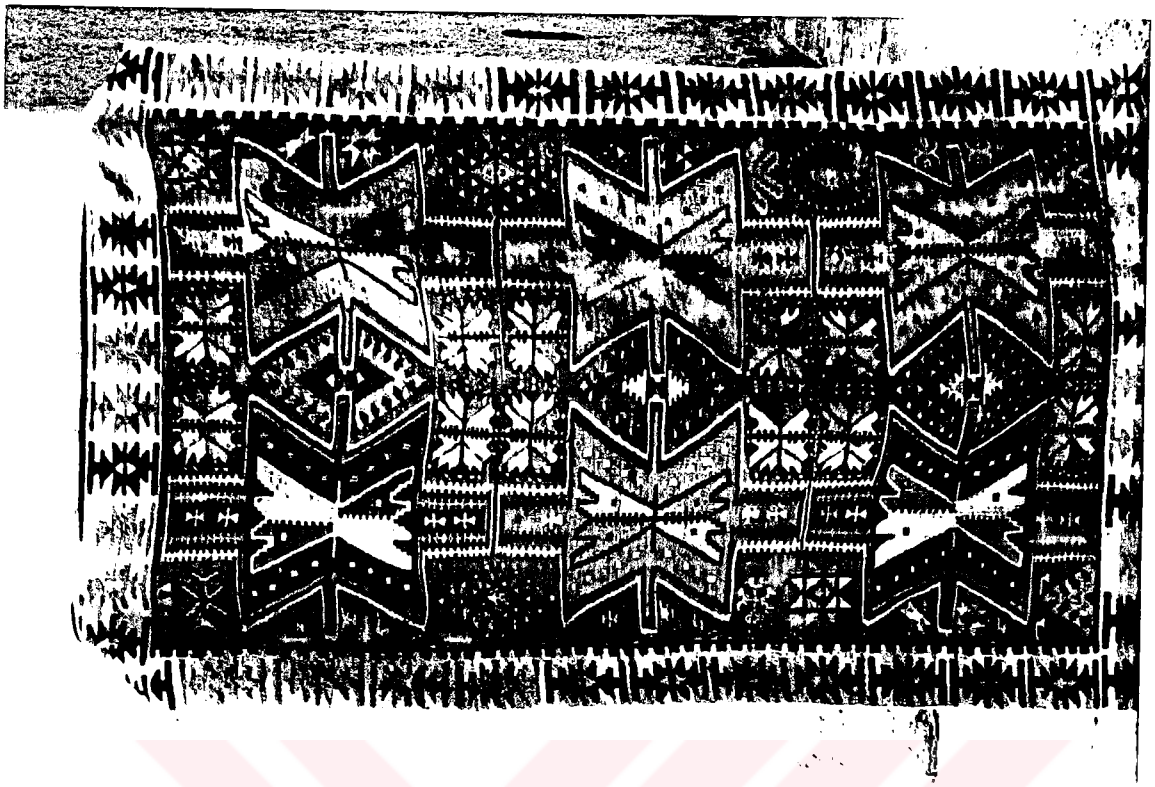
YÖRESİ : Avşar

KULLANIM ALANI : Yolluk

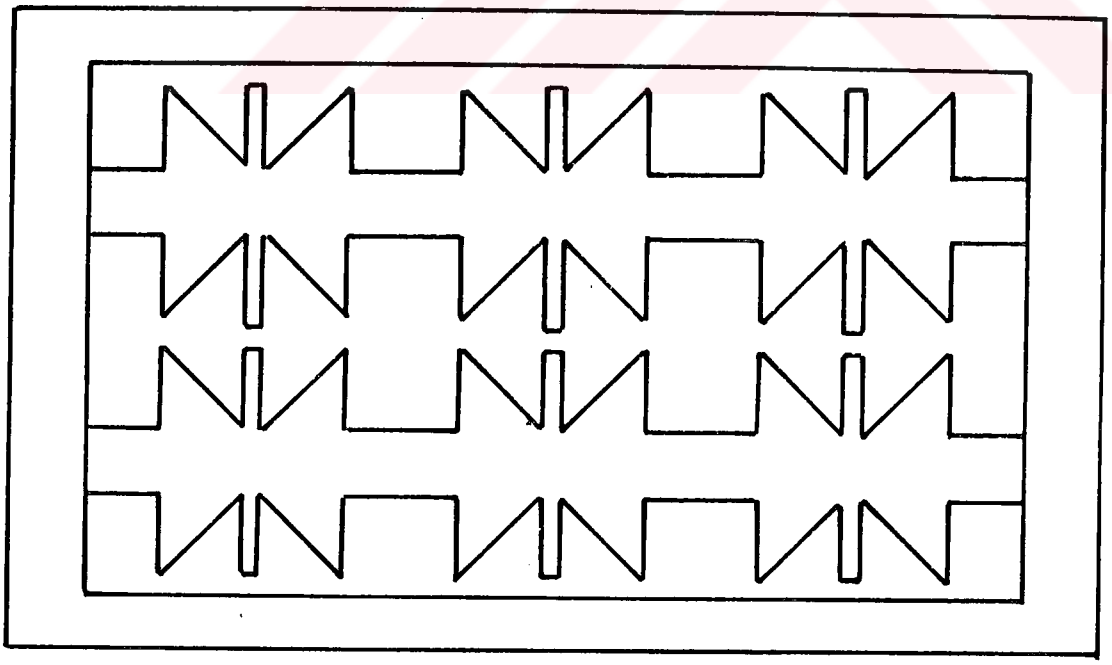
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Dış bordür zemini krem, ince bordür siyahtır. Orta zeminde sarı, açık mavi,kırmızı kullanılmıştır. Motiflerde zemin renklerinin tekrarı uygulanmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Çok hareketli ve canlı olan kompozisyondan bu eserin, bir çeyiz kilimi olduğunu anlayabiliriz. Motif yönünden oldukça zengindir. Dış bordürde koç boynuzu,, iç ince bordürde saç bağı motifi kullanılmıştır. Dört bölüme ayrılan dikdörtgenlerin içinde, küpe motifi bordürü oluşturur. Teknik olarak, uzun yarıkların oluşmaması için dikdörtgenler, tarak motifiyle çevrelenmiştir. Dikdörtgenlerin en ortasında çiçek, muska ve akrep motifi yer almaktadır..

(Fotoğraf 110) Envanter No: 946

(Şema 106) Envanter No: 946

FOTOĞRAF NO : 110

ŞEMA NO : 106

ENVANTER NO : 946

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Veysel Günhan' dan 02-11-1976 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 600 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 96x160 cm.

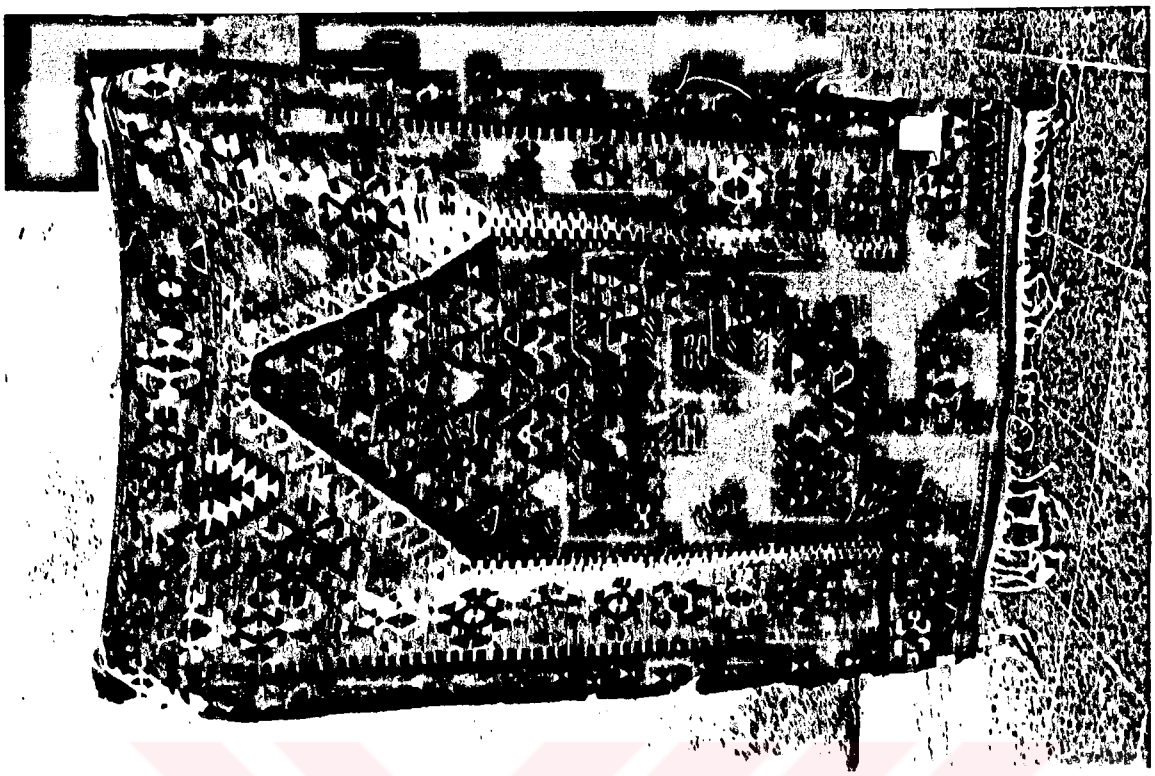
YÖRESİ : Avşar

KULLANIM ALANI : Yaygı

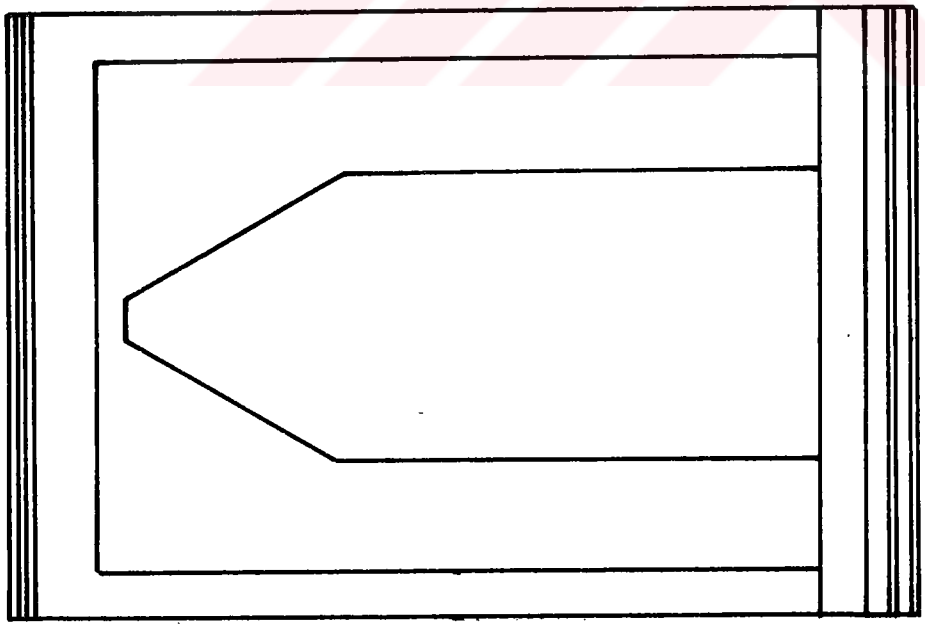
ESERİN DURUMU : Az kullanılmış ve renkler oldukça canlıdır. Uç kısımlarda sökükler mevcuttur.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordür krem, orta zemin kırmızıdır. Motiflerde sarı, kırmızı, turuncu, pembe, açık mavi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Bordürde yıldız ve bukağı motifi, iç zeminde yıldız, pıtrak,çiçek, küpe, bereket, kurtağzı motifleri yer almaktadır. Zemin altı parçadan oluşmuştur.

(Fotoğraf 111) Envanter No: 953

(Şema 107) Envanter No: 953

FOTOĞRAF NO : 111

ŞEMA NO : 107

ENVANTER NO : 953

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 30-12-1976 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 117x192 cm.

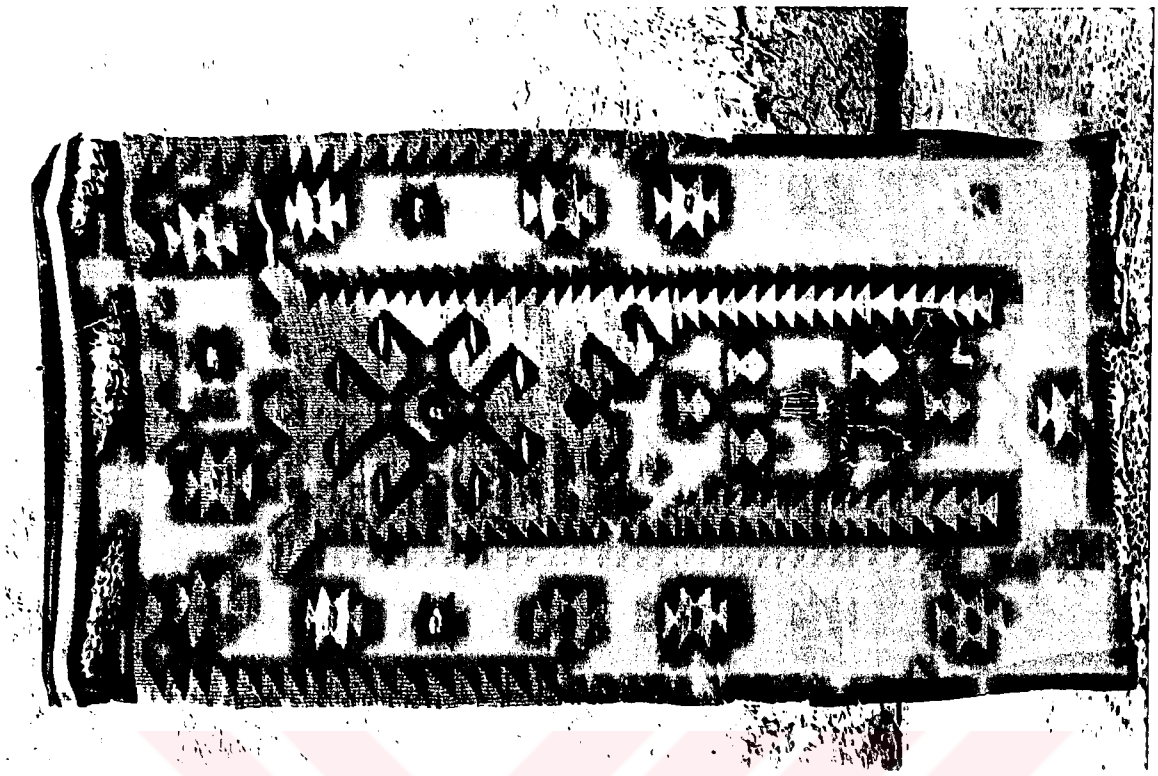
YÖRESİ : Afyon

KULLANIM ALANI : Seccade

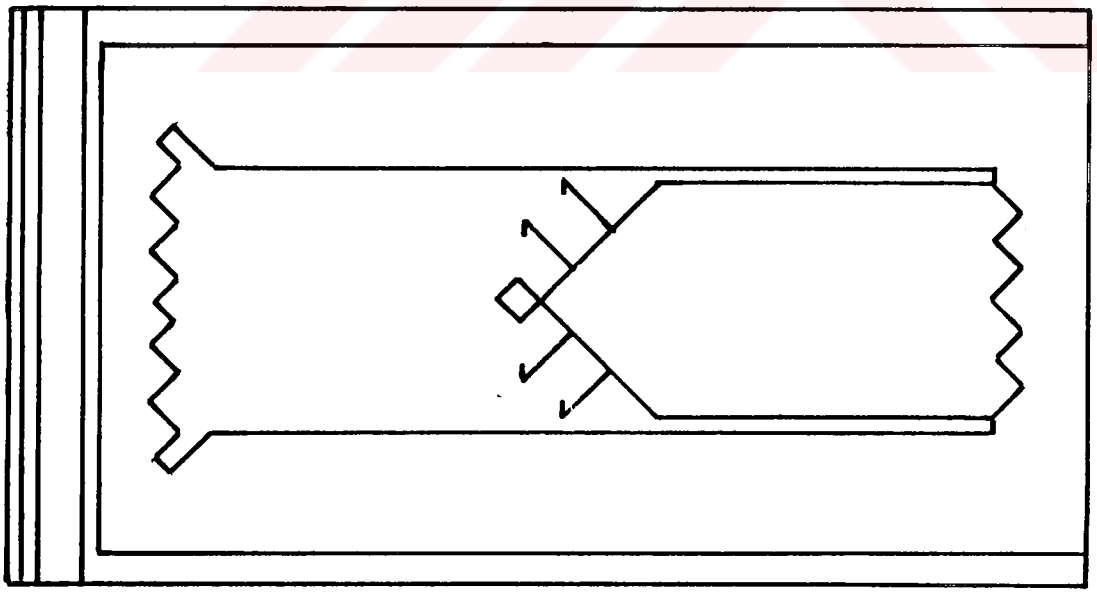
ESERİN DURUMU : Eserin yanlarında sökülmeler mevcuttur ve onarım görmemiştir

RENK ÖZELLİĞİ : Açık mavi, yeşil, kırmızı, sarı renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : En dış bordürde koç boynuzu motifi yer alır. Tek mihrabın çevresi, kurtağzı, akrep motiflerinden oluşturulmuştur. Mihrabın içi hayat ağacı ve dallarda zülüf motifleriyle donatılmıştır.

(Fotoğraf 112) Envanter No: 969

(Şema 108) Envanter No: 969

FOTOĞRAF NO : 112

ŞEMA NO : 108

ENVANTER NO : 969

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 18-04-1977 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 75x140 cm.

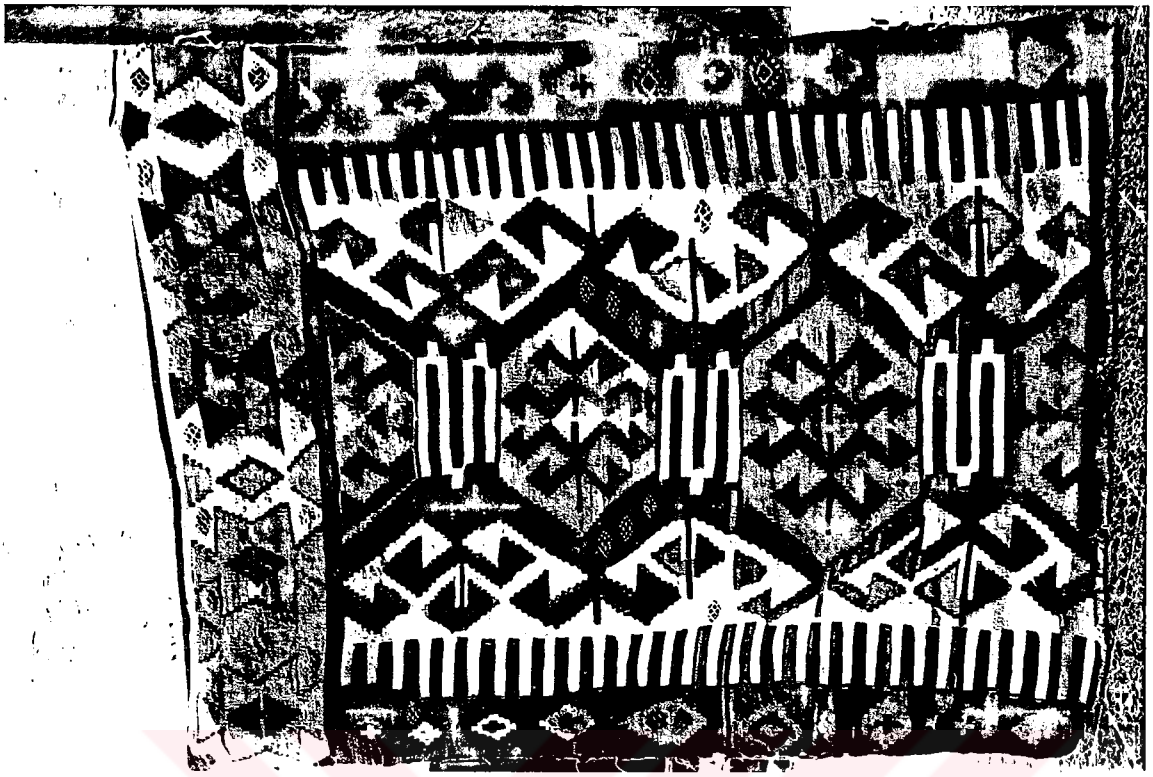
YÖRESİ : Kırşehir

KULLANIM ALANI : Seccade

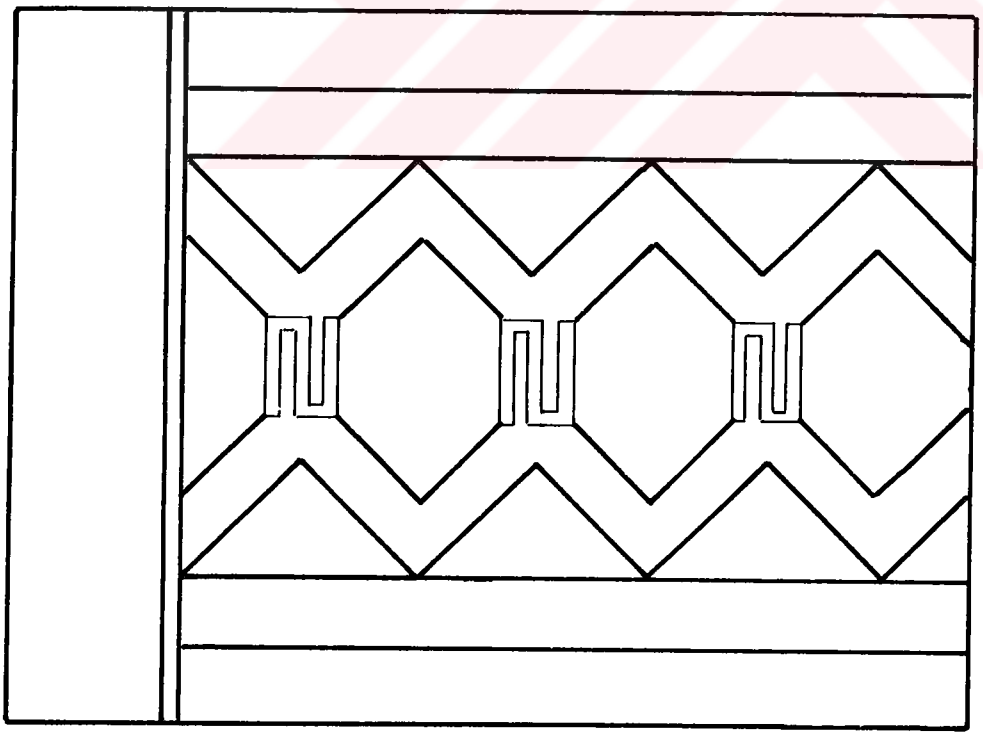
ESERİN DURUMU : Eser oldukça yıpranmıştır. Üst Kısmı yamalı, orta kısımda büyük sökükler yan ve alt kısımda dokuma kaybı gözlenmiştir. Alt yanlar kumaşla kapatılmış, kötü görünümlüdür.

RENK ÖZELLİĞİ : Dış zemin kırmızı, iç zemin fıstık yeşilidir. Motiflerde açık mavi, yeşil, kırmızı kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Oldukça sade bir kompozisyona sahiptir. Tek mihraplı, mihrabın dışında yıldız motifleri, iç kısımda akrep ve göz motifi mevcuttur.

(Fotoğraf 113) Envanter No: 970

(Şema 109) Envanter No: 970

FOTOĞRAF NO : 113

ŞEMA NO : 109

ENVANTER NO : 970

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 18-04-1971 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 15000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 93x123 cm.

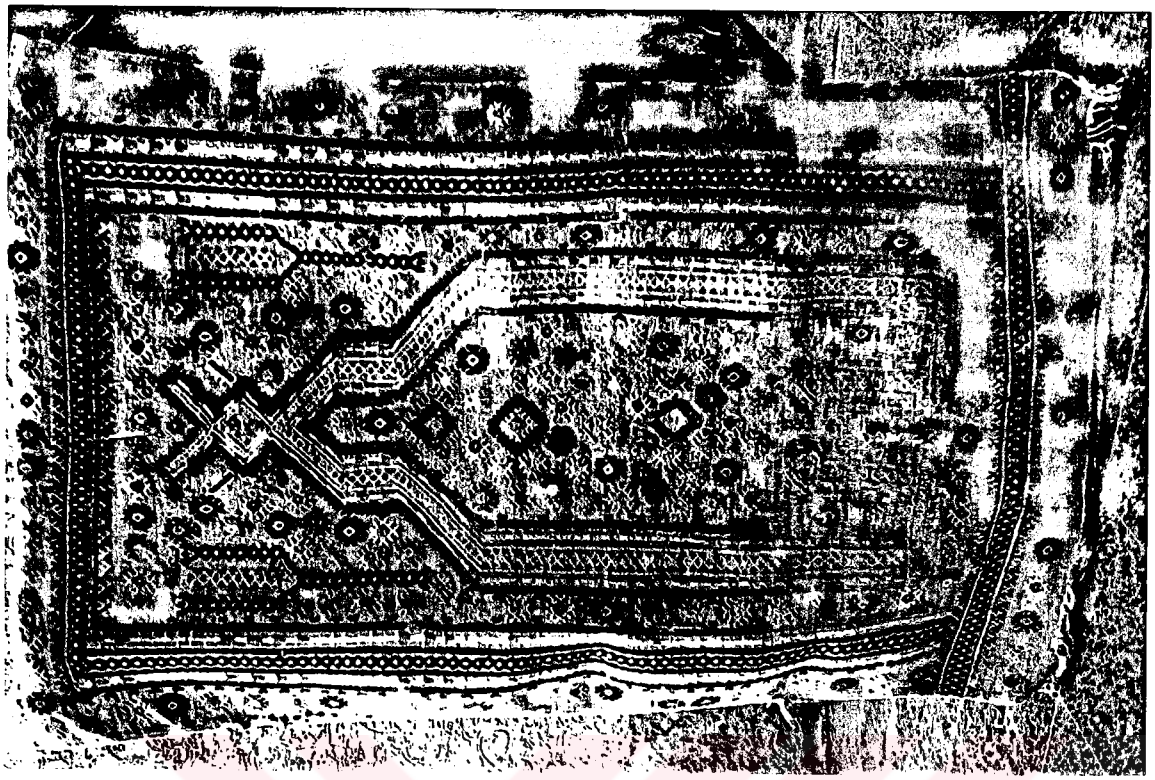
YÖRESİ : Denizli

KULLANIM ALANI : Yaygı

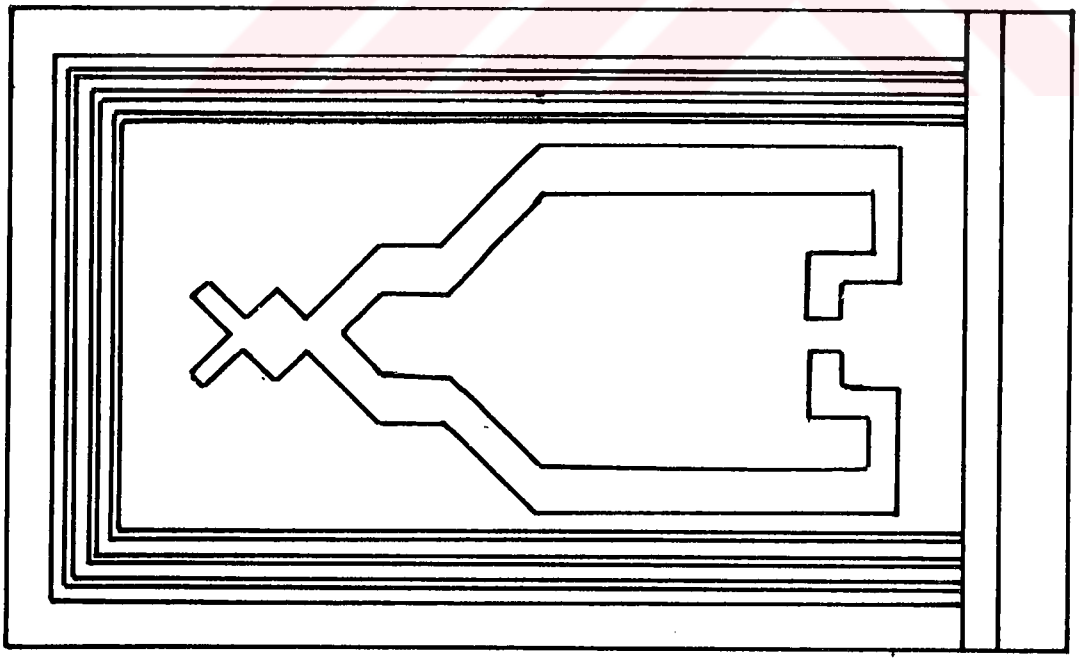
ESERİN DURUMU : Eserin yarısı kesilmiş, yanları yıpranmıştır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordo, krem, yeşil, kırmızı, turuncu, açık mavi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Yan bordürde göz motifleri, alt bordürde bukağı motifi bulunmaktadır. Yan bordür orta zemine, tarak motifiyle birleştirilmiştir. Orta zemin akrep motifinin tekrarıyla doldurulmuştur.

(Fotoğraf 114) Envanter No: 971

(Şema 110) Envanter No: 971

FOTOĞRAF NO : 114

ŞEMA NO : 110

ENVANTER NO : 971

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 18-04-1977 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 84x120 cm.

YÖRESİ : Helvacıköy

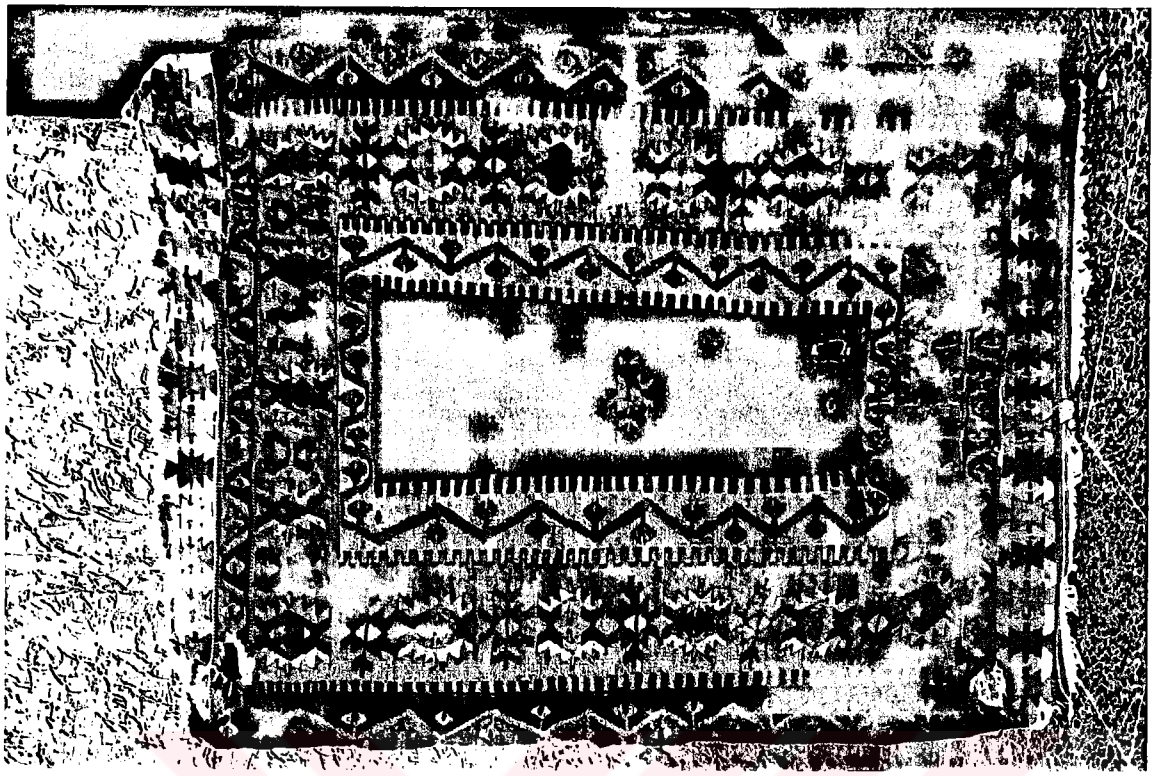
KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Eser oldukça yıpranmıştır. Renklerde solmalar gözlenmektedir. Saçak ve kilim dokumalarında sökülmeler mevcuttur.

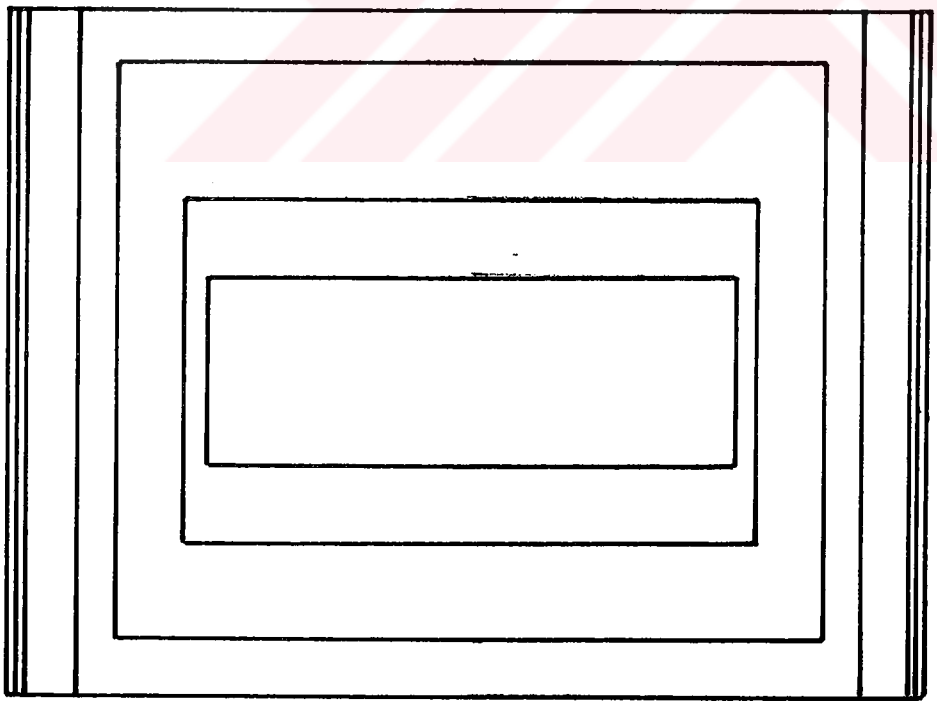
RENK ÖZELLİĞİ : Bu yöreye özgü limon kabuğu sarısı, kök kırmızısı, açık mavi, kızıl kahve, zeytin yaprağı, yeşili, beyaz ve kahverengi kullanılmıştır. [31]

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilimin genelini pıtrak motifi kaplamıştır. Tek mihraplıdır ve mihrabın iki yanında kandiller bulunmaktadır.

[31] Öznur Aydın, *Adı Geçen Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi* s. 192

(Fotoğraf 115) Envanter No: 972

(Şema 111) Envanter No: 972

FOTOĞRAF NO : 115

ŞEMA NO : 111

ENVANTER NO : 972

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 18-04-1977 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 94x130 cm.

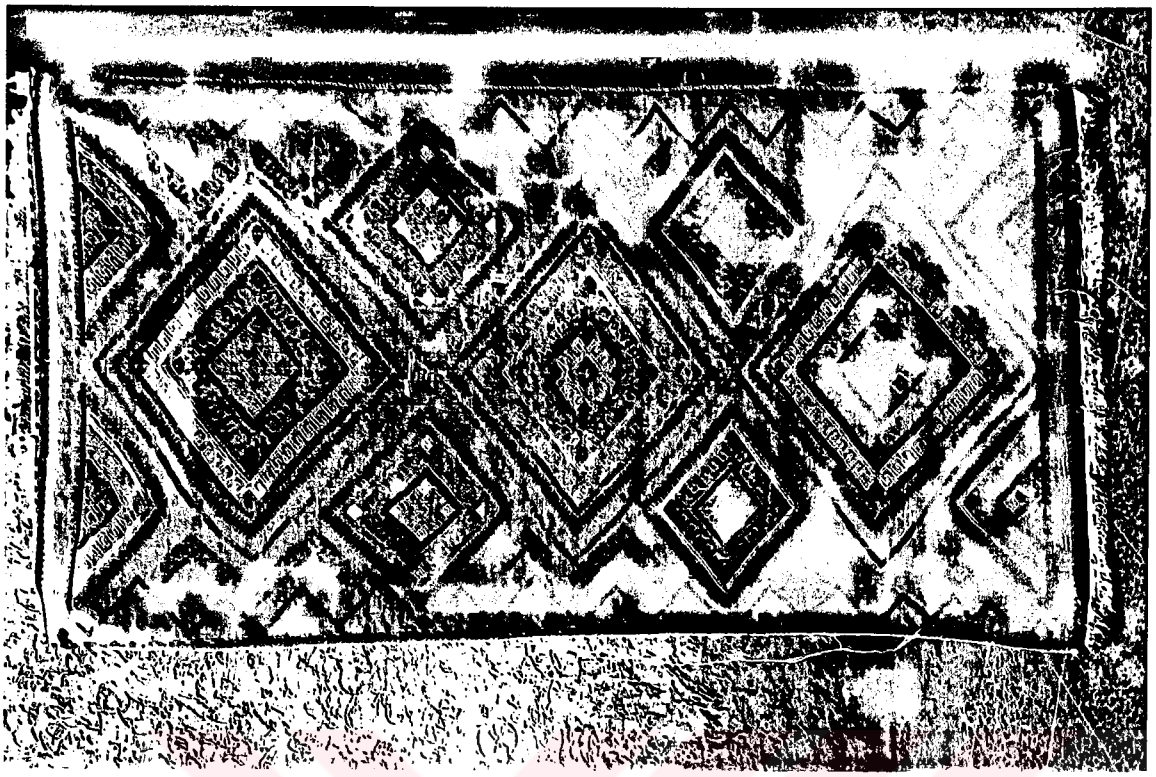
YÖRESİ : Bergama / Karakuzu

KULLANIM ALANI : Seccade

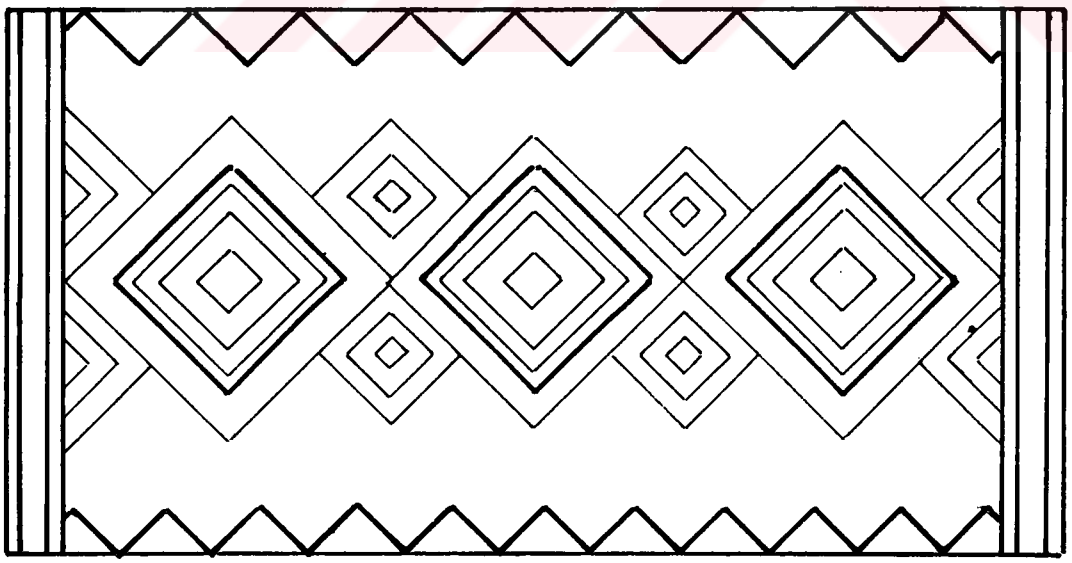
ESERİN DURUMU : Eserde sökülmeler mevcuttur. Kilimin bir kısmı noksandır. Tamir görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, açık mavi, pembe, turuncu açık kahverengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kurt ağzı motifi dış bordürü oluşturmaktadır. İç bordürde yıldız motifleri yer alır. Bordürler bir birine ve orta zemine tarak/parmak motifiyle birleşmektedir.

(Fotoğraf 116) Envanter No: 973

(Şema 112) Envanter No: 973

FOTOĞRAF NO : 116

ŞEMA NO : 112

ENVANTER NO : 973

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Seyrek Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 77x145 cm.

YÖRESİ : Helvacıköy

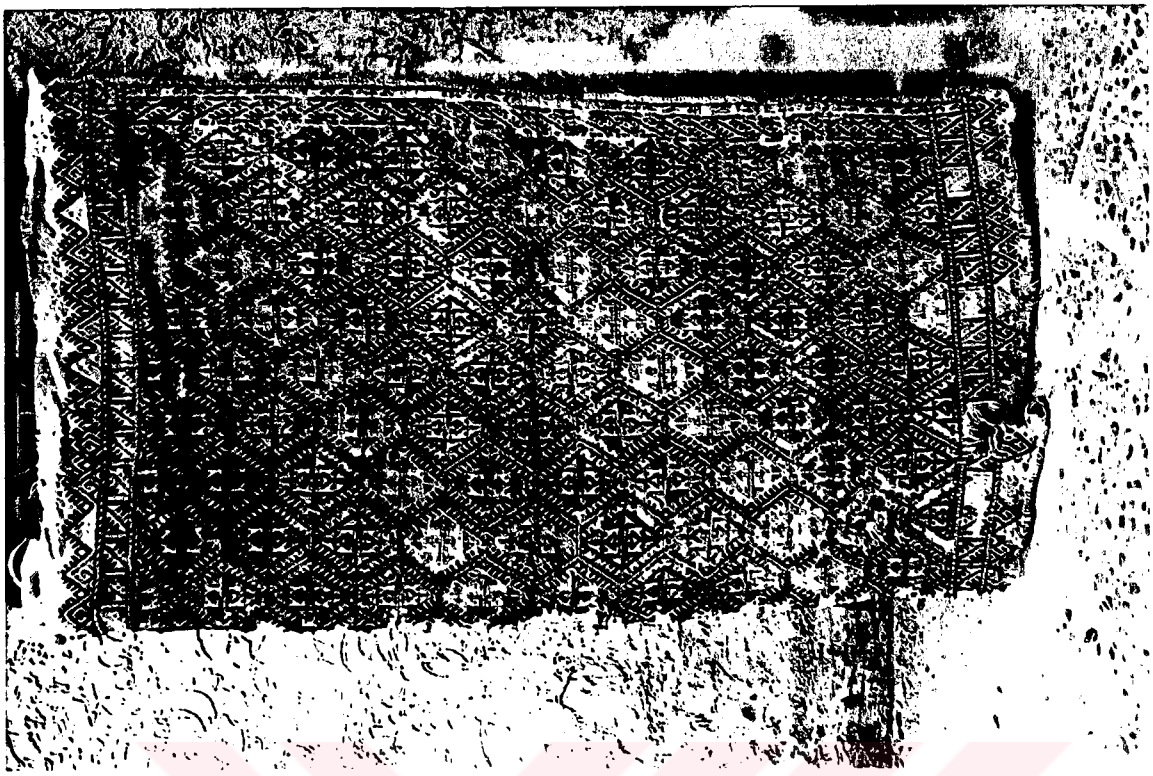
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Yan ipliklerde kopma renklerde Solma gözlenmektedir. Eser onarım görmemiştir.

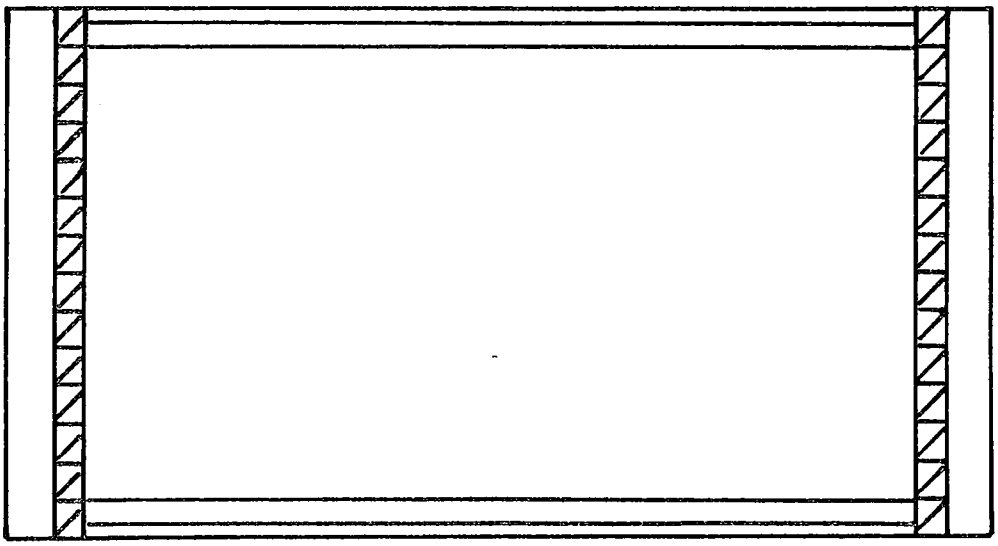
RENK ÖZELLİĞİ : Bu yöreye has limon sarısı, krem, turuncu, açık yeşil, kırmızı, kahverengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Zemin içinde üç farklı boyutta baklava motifleri, belirli bir sisteme göre yerleştirilmiş, çevrelerinde ise meldin ve heybe nanışları bulunmaktadır. [32]

[32] Öznur Aydın, ***Adı Geçen Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi***, s.193

(Fotoğraf 117) Envanter No: 974

(Şema 113) Envanter No: 974

FOTOĞRAF NO : 117

ŞEMA NO : 113

ENVANTER NO : 974

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 18-04-1977 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 5000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Sık Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 50x95 cm.

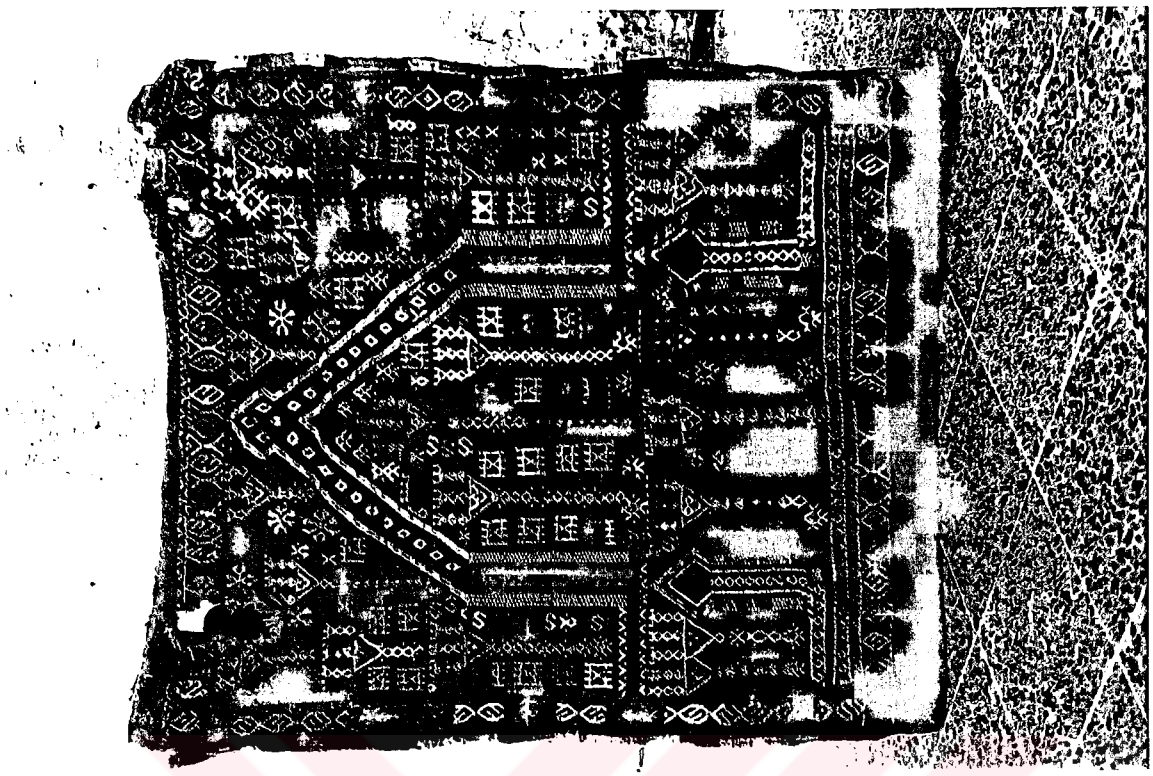
YÖRESİ : Konya

KULLANIM ALANI : Çuval

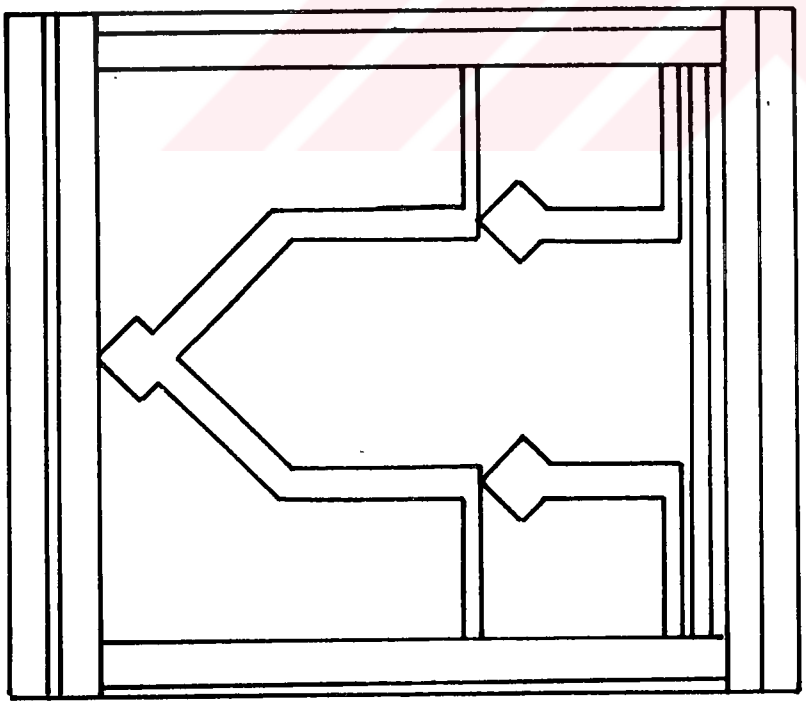
ESERİN DURUMU : Çuval oldukça yıpranmıştır. Alt ve üst kısım sökülmüştür, onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, turuncu, kahverengi, yeşil renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Alt ve üst bordürde çeyizi simgeleyen sandık motifi, orta zemin altıgenlerle raport olarak doldurulmuştur.

(Fotoğraf 118) Envanter No: 976

(Şema 114) Envanter No: 976

FOTOĞRAF NO : 118

ŞEMA NO : 114

ENVANTER NO : 976

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 27-09-1977 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Seyrek Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 100x147 cm.

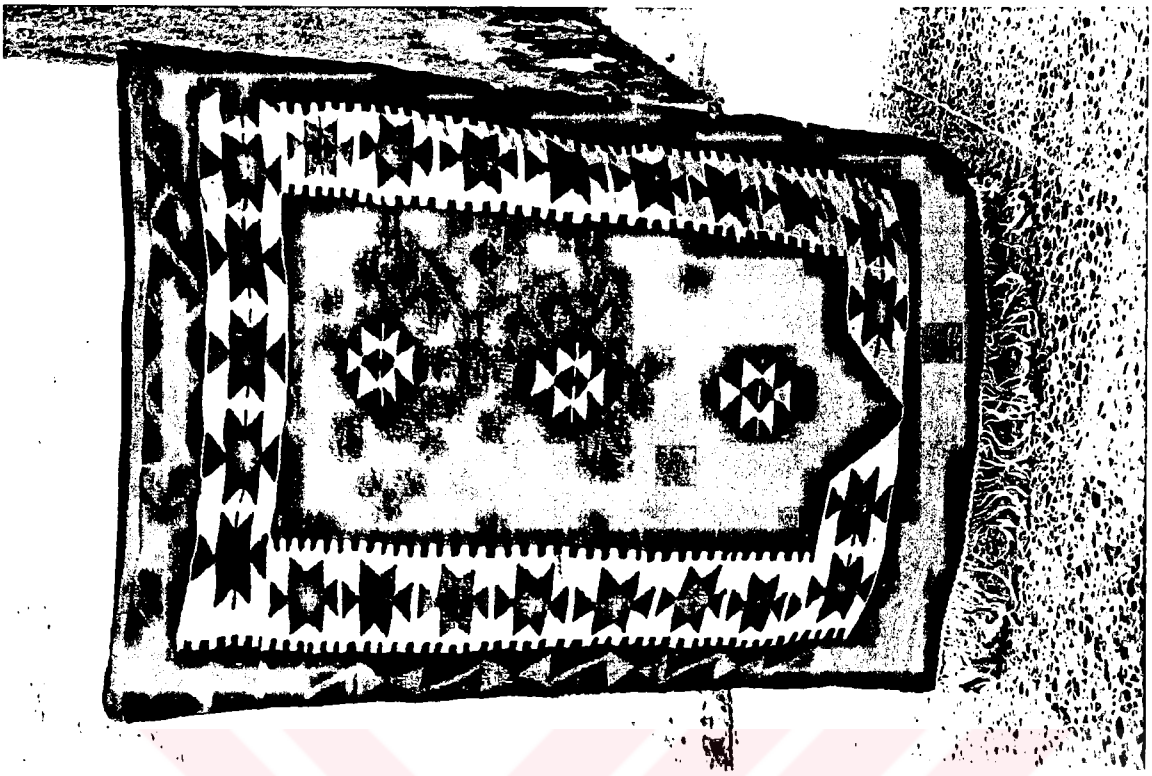
YÖRESİ : Helvacıköy

KULLANIM ALANI : Seccade

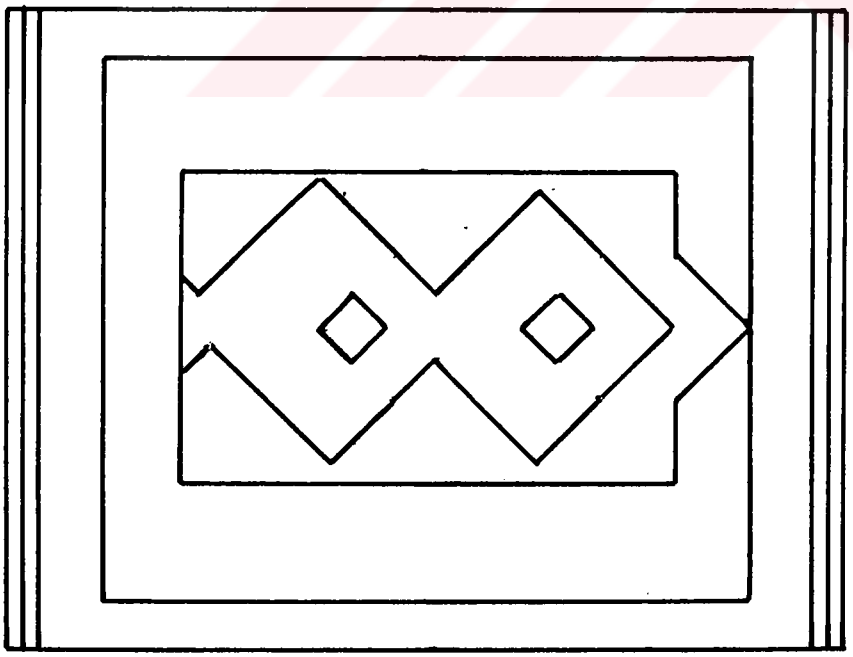
ESERİN DURUMU : Saçaklar ve orta kısım sökülmüştür. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Bütün zeminde turuncu, fıstık yeşil, açık mavi, pembe, kızıl kahve, krem renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Çengel motifleri kilimin dört tarafını bordür olarak çevrelemektedir. Tek mihraplıdır. Mihrabın içinde ve dışında göz, sandık kandil, pıtrak motifleri yer almaktadır.

(Fotoğraf 119) Envanter No: 977

(Şema 115) Envanter No: 977

FOTOĞRAF NO : 119

ŞEMA NO : 115

ENVANTER NO : 977

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 27-09-1977 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 75x103 cm.

YÖRESİ : Balıkesir

KULLANIM ALANI : Seccade

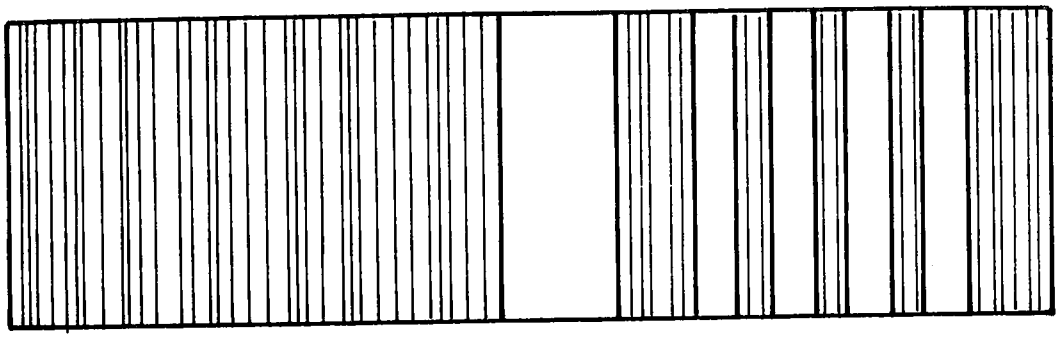
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, parlak yeşil, siyah, mavi, lacivert renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kompozisyon oldukça sade Düzenlenmiştir. Tek mihraplıdır, dış bordürde çengel motifleri, iç bordürde yıldız, orta zeminin üç bölümünde ejderha ve içinde yıldız, bukağı, motifleri yer almaktadır.

(Fotoğraf 120) Envanter No: 978

(Şema 116) Envanter No: 978

FOTOĞRAF NO : 120

ŞEMA NO : 116

ENVANTER NO : 978

MÜZEDEKİ YERİ : Depo

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Klasik Halı' dan 11-10-1977 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/ Kilim, Seyrek Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 75x270 cm.

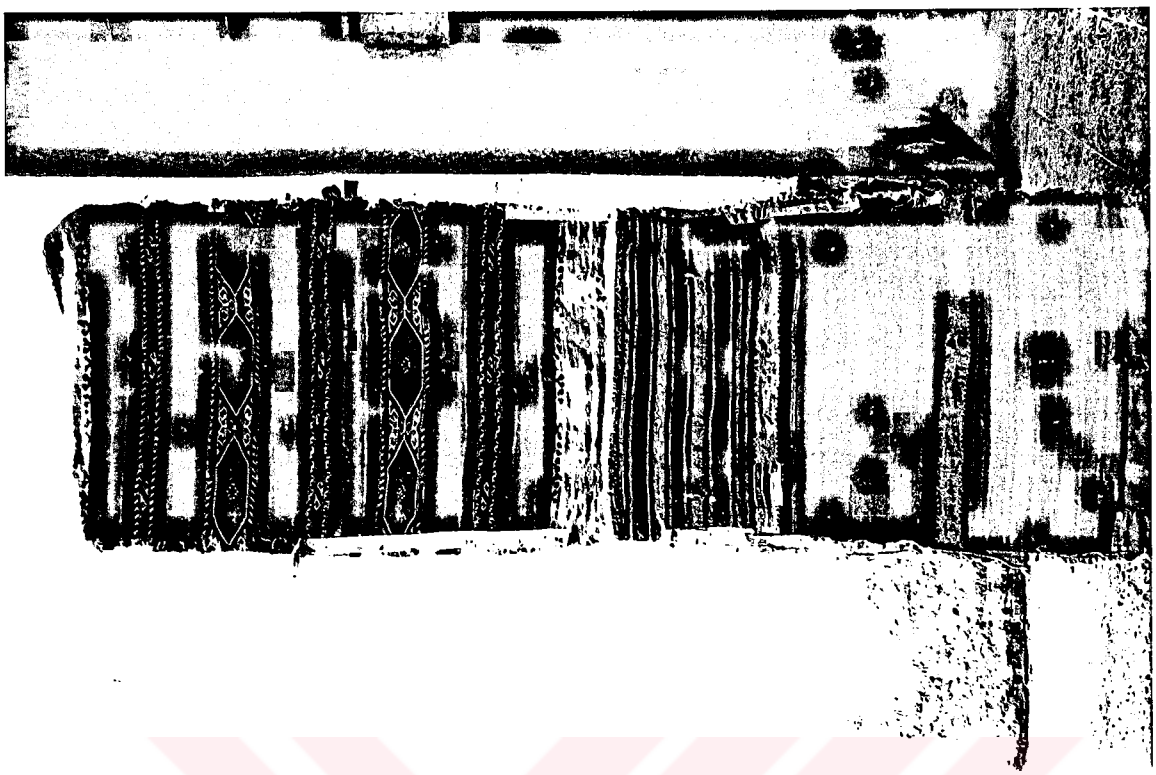
YÖRESİ : Balıkesir/Karakeçili

KULLANIM ALANI : Çuval

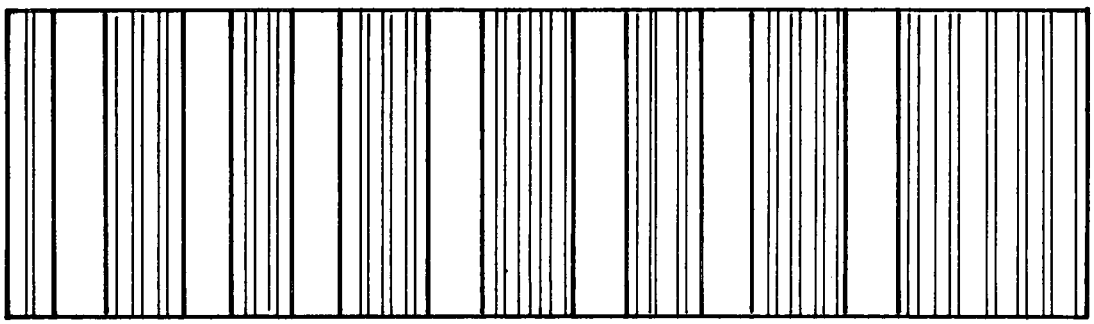
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kiremit kırmızısı, lacivert, krem renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Çuvalın arka yüzü çizgilidir. Ön yüzü beş kısma ayrılmış ve içlerine canavar izi, elibelinde, koçboynuzu motifleri yerleştirilmiştir. Dikildiğinde çuvalın altına gelecek olan kısımda küpe motifi bulunmaktadır. Küpe motiflerinde, sadece seyrek motifli cicim tekniği kullanılmıştır.

(Fotoğraf 121) Envanter No: 980

(Şema 117) Envanter No: 980

FOTOĞRAF NO : 121

ŞEMA NO : 117

ENVANTER NO : 980

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 4

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Klasik Halı' dan 11-10-1977 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Düz Sumak, Kilim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 71x220 cm.

YÖRESİ : Bergama

KULLANIM ALANI : Torba

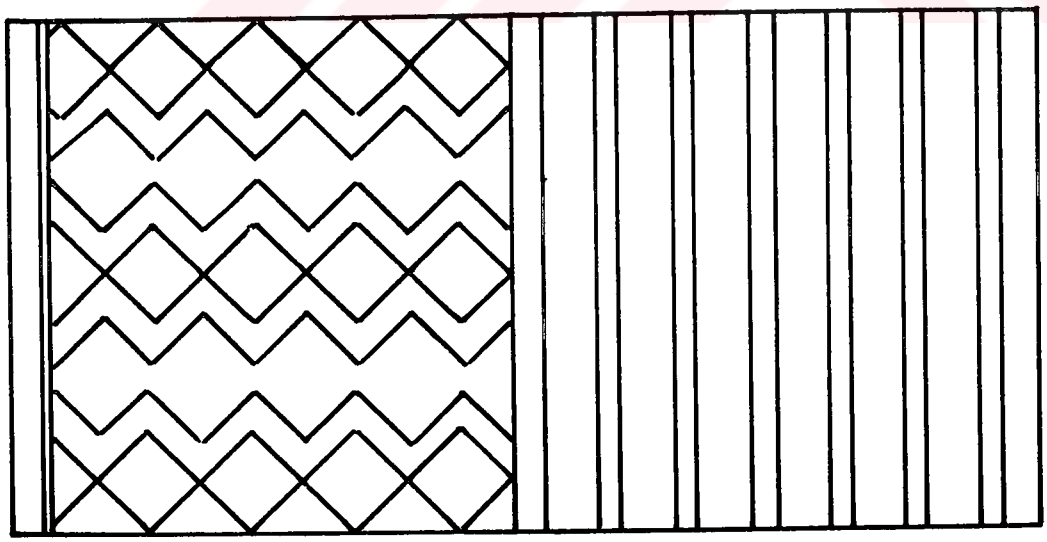
ESERİN DURUMU : Eser oldukça yıpranmıştır. Yanlar ve orta kısımda sökülmeler mevcuttur. Sökükler kumaş ve başka kilim dokumalarıyla yamanmıştır.

RENK ÖZELLİĞİ : Krem, kırmızı, yeşil, kahverengi, sarı, lacivert renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Torbanın arka yüzü şeritlidir. Ön yüzünde şeritlerin içinde çengel, akrep, göz motifleri kullanılmıştır.

(Fotoğraf 122) Envanter No: 981

(Şema 118) Envanter No: 981

FOTOĞRAF NO : 122

ŞEMA NO : 118

ENVANTER NO : 981

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Klasik Halı' dan 11-11-1972 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 15000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 74x160 cm.

YÖRESİ : Kürt

KULLANIM ALANI : Torba

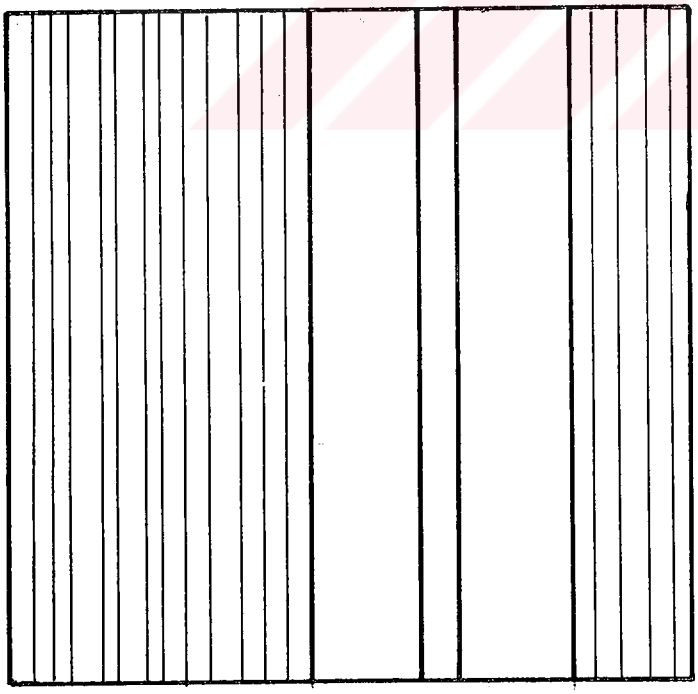
ESERİN DURUMU : Kenarlar yıpranmış, kopuk ve deliktir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, lacivert, siyah, açık kahverengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ :Torbanın arkası altı şeritlidir. Şeritlerin içine dönüşümlü olarak su yolu, çengel motifleri yerleştirilmiştir. Ön yüzünde çengelli baklavalar beş sıra halinde, köşelerden bağıntılıdır.

(Fotoğraf 123) Envanter No: 982

(Şema 119) Envanter No: 982

FOTOĞRAF NO : 123

ŞEMA NO : 119

ENVANTER NO : 982

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Klasik Halı' dan 11-10-1977 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Düz Sumak, Kilim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 120x120 cm.

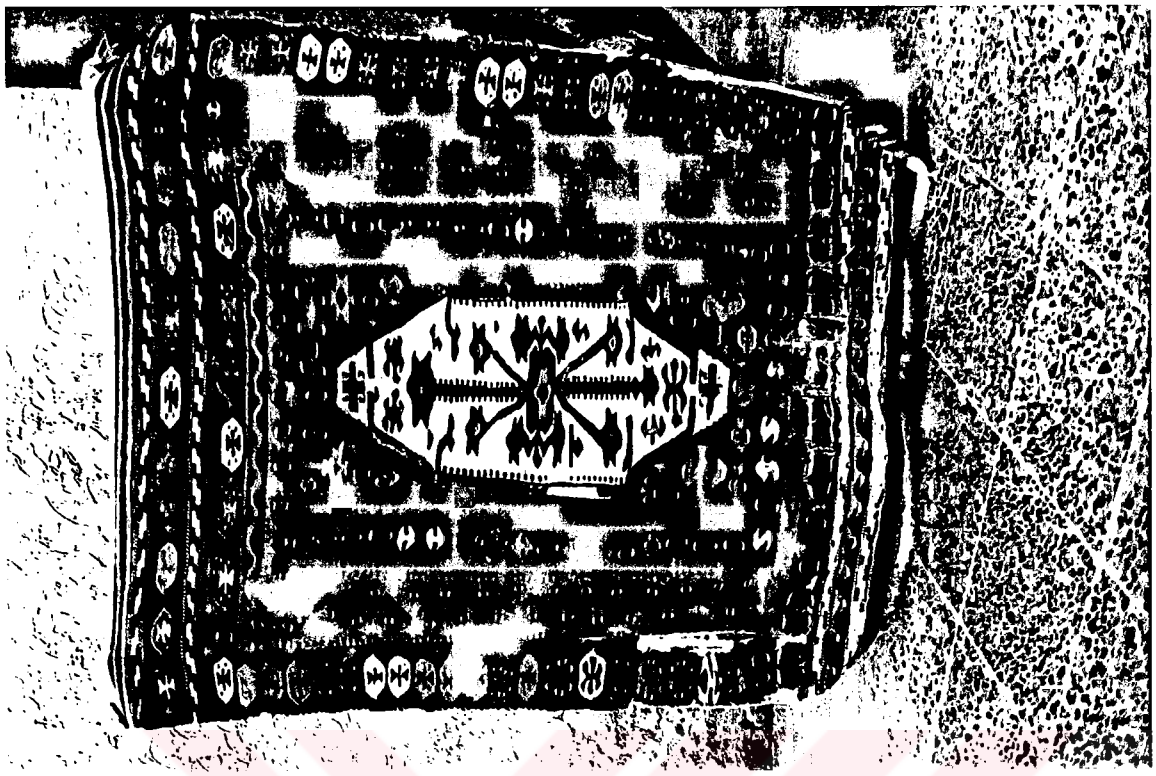
YÖRESİ : Kürt

KULLANIM ALANI : Yastık

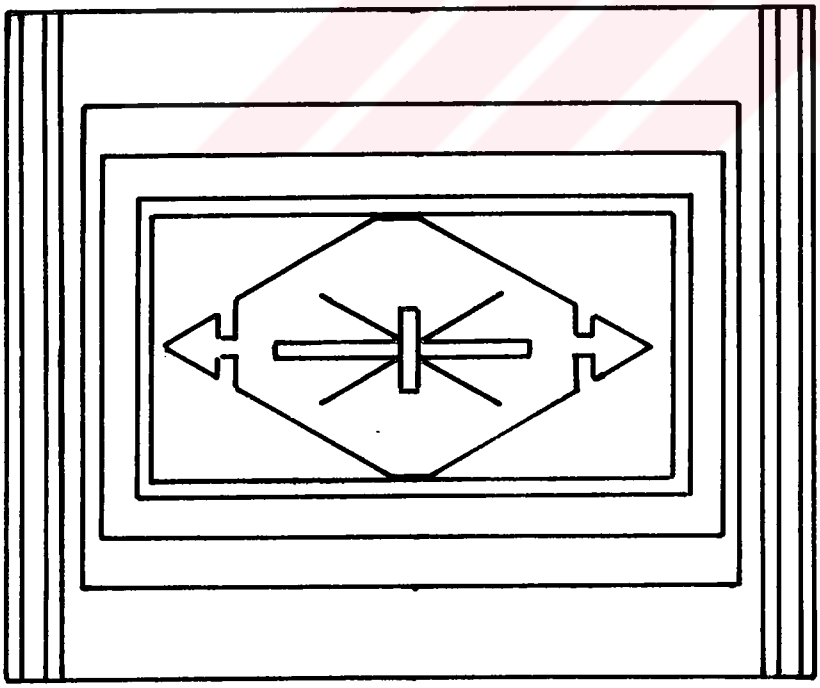
ESERİN DURUMU : Eserin alt ve üst köşelerinde sökülmeler mevcuttur.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmız, açık, mavi, sarı, gül kurusu, siyah, açık yeşil kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Birleştirildiğinde arkada kalacak olan kısım, enine yolludur. Önde kalacak olan kısımda göz ve koçboynuzu motifi dokunmuştur.

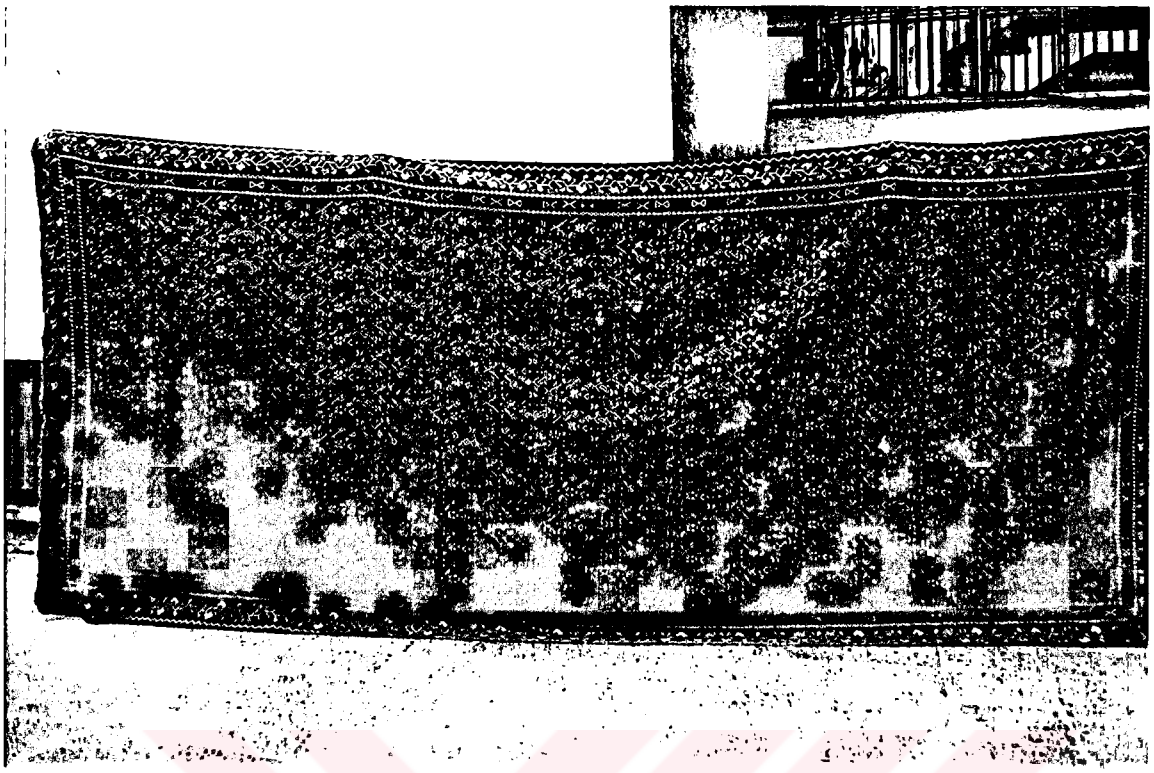

(Fotoğraf 124) Envanter No: 983

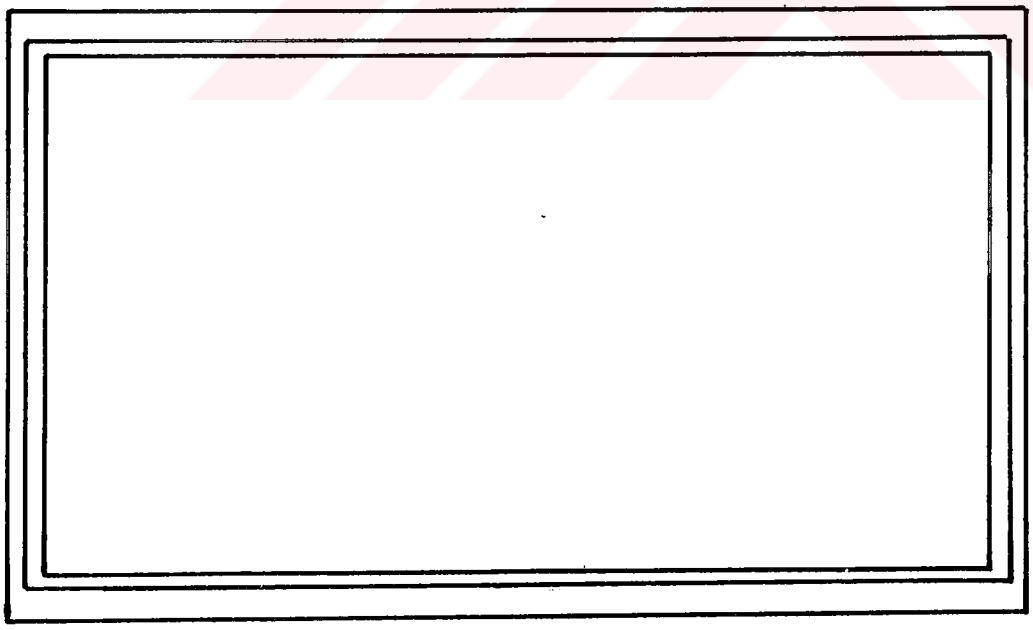

(Şema 120) Envanter No: 983

FOTOĞRAF NO : 124
ŞEMA NO : 120
ENVANTER NO : 983
MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 1
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Klasik Halı' dan 11-10-1977 tarihinde hediye.
O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :
DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim
HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME :
YÜZYILI : 19 YY.
KALİTESİ : Orta
BOYUTU : 76x390 cm.
YÖRESİ : Afyon
KULLANIM ALANI : Seccade
ESERİN DURUMU : Eser çok yıpranmış yer yer erimiştir. Onarım görmemiştir.
RENK ÖZELLİĞİ : Lacivert, krem, kırmızı,siyah, yeşil, bordo renkler kullanılmıştır.
MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Bordürde altıgenlerin içine saç bağı motifleri yerleştirilmiş, orta bordür, su yolu motifleriyle çevrelenmiştir. En iç bordürde çengel, bukağı, çift olan mihrabın içinde ve dışında kuş, yıldız, akrep, canavar izi motifleri doldurulmuştur.

(Fotoğraf 125) Envanter No: 984

(Şema 121) Envanter No: 984

FOTOĞRAF NO : 125

ŞEMA NO : 121

ENVANTER NO : 984

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Klasik Halı' dan 11-10-1977 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma /Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : İnce

BOYUTU : 76x390 cm.

YÖRESİ : İran/Sine

KULLANIM ALANI : Yaygı

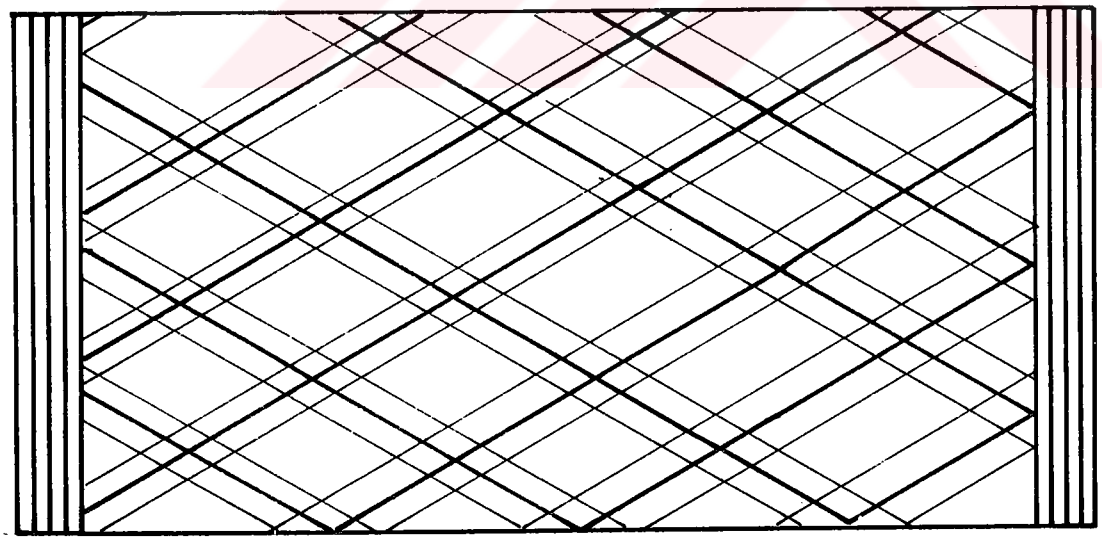
ESERİN DURUMU : Renk solmaları ve saçaklarda sökülmeler mevcuttur.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, yeşil, krem, açık mavi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Dış bordür karanfil ve dallardan, orta zemin, bir çiçek demeti ve kuş motifinin tekrarıyla oluşturulmuştur.

(Fotoğraf 126) Envanter No: 995

(Şema 122) Envanter No: 995

FOTOĞRAF NO : 126

ŞEMA NO : 122

ENVANTER NO : 995

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Lorenzo Malli' den 01-06-1978 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Çapraz Sumak.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 54x107 cm.

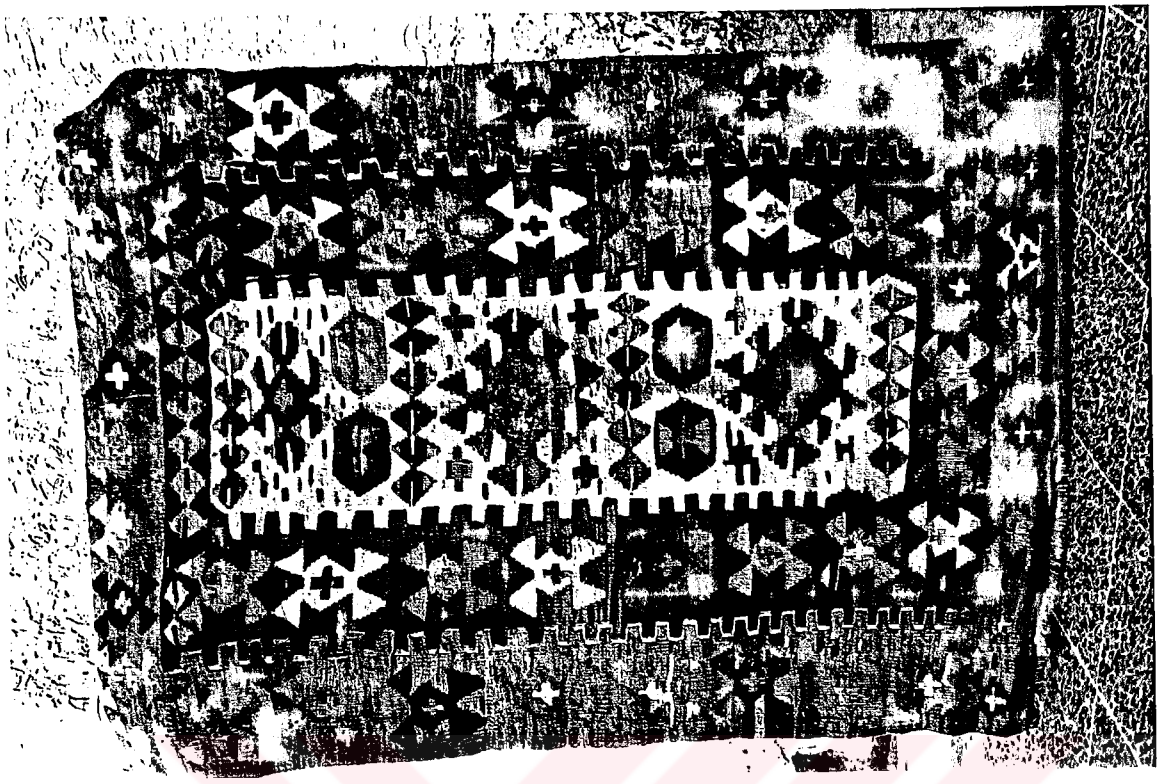
YÖRESİ : Maraş

KULLANIM ALANI : Yastık

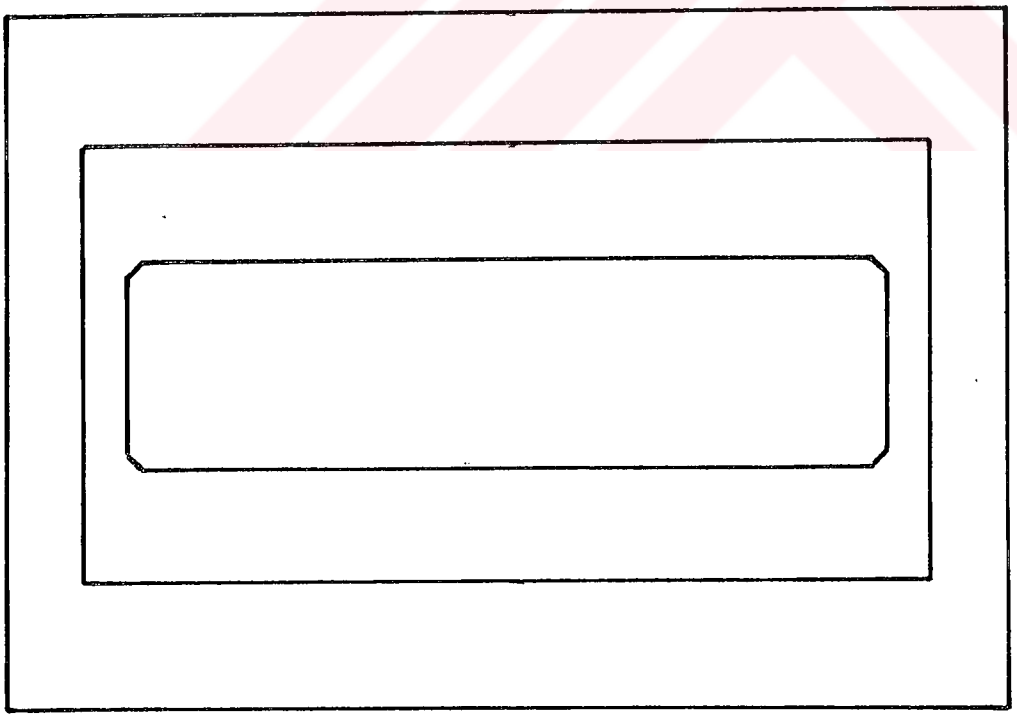
ESERİN DURUMU : Eserin saçaklarında az da olsa yıpranmalar mevcuttur.

RENK ÖZELLİĞİ : Motiflerde ve zeminde bordo, sarı, yeşil, krem renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Zemin akrep motiflerinin raportuyla doldurulmuştur. Yastığın arkası enine düz çizgilidir.

(Fotoğraf 127) Envanter No: 996

(Şema 123) Envanter No: 996

FOTOĞRAF NO : 127

ŞEMA NO : 123

ENVANTER NO : 996

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 5

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Özrtarakçı' dan 06-06-1978 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 103x146 cm.

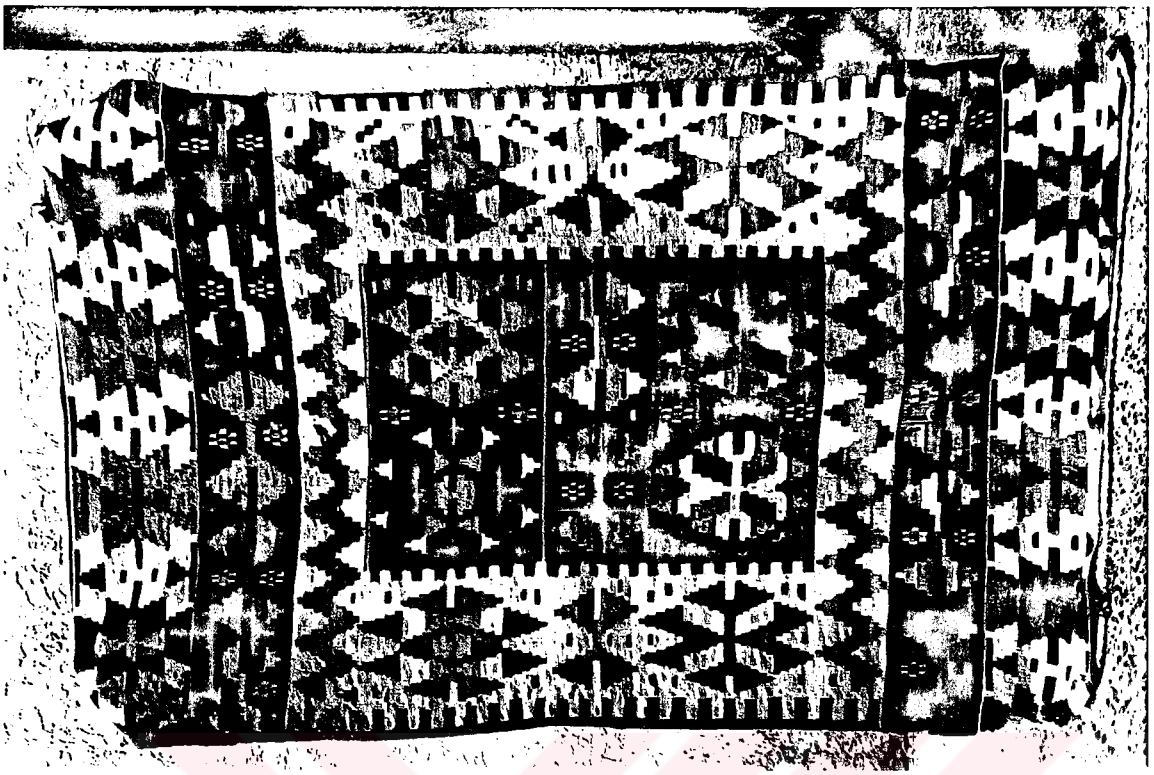
YÖRESİ : Denizli

KULLANIM ALANI : Yaygı

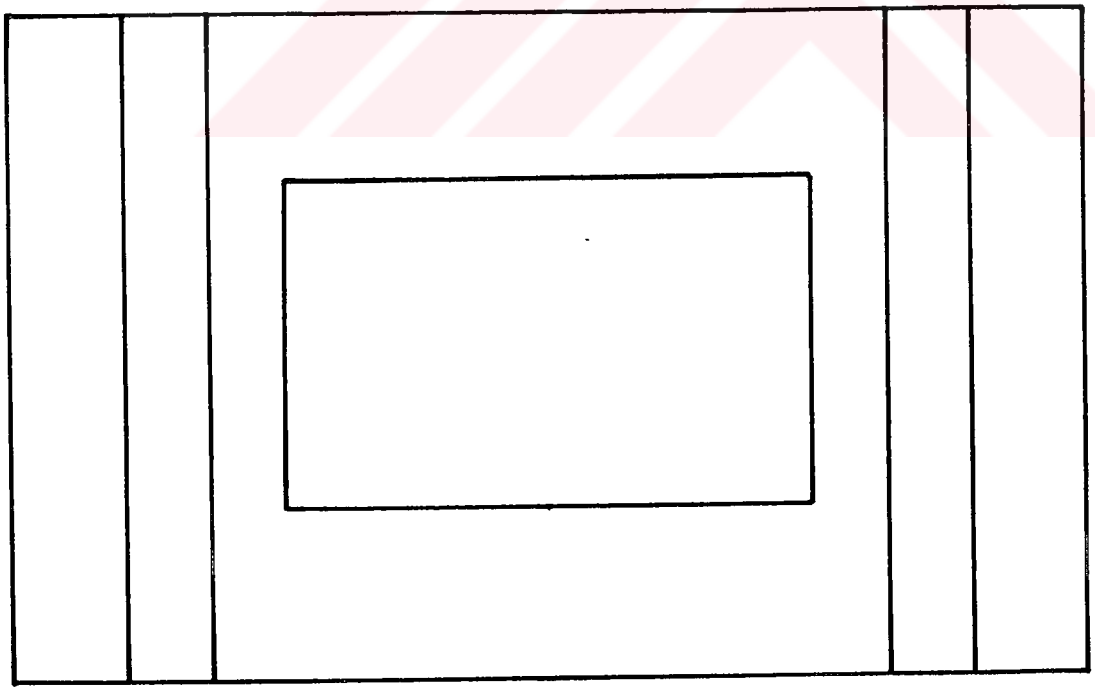
ESERİN DURUMU : Kilimde renk solmaları ve yer yer yıpranmalar mevcuttur.

RENK ÖZELLİĞİ : Turuncu, açık kahve, krem, kırmızı, açık yeşil, siyah renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Bordürler, tarak motifiyle birbirine bağlanmıştır. Kilimin genelinde kurt ağzı, saç bağı, bukağı motifleri kullanılmıştır.

(Fotoğraf 128) Envanter No: 997

(Şema 124) Envanter No: 997

FOTOĞRAF NO : 128

ŞEMA NO : 124

ENVANTER NO : 997

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/ Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 100x170 cm.

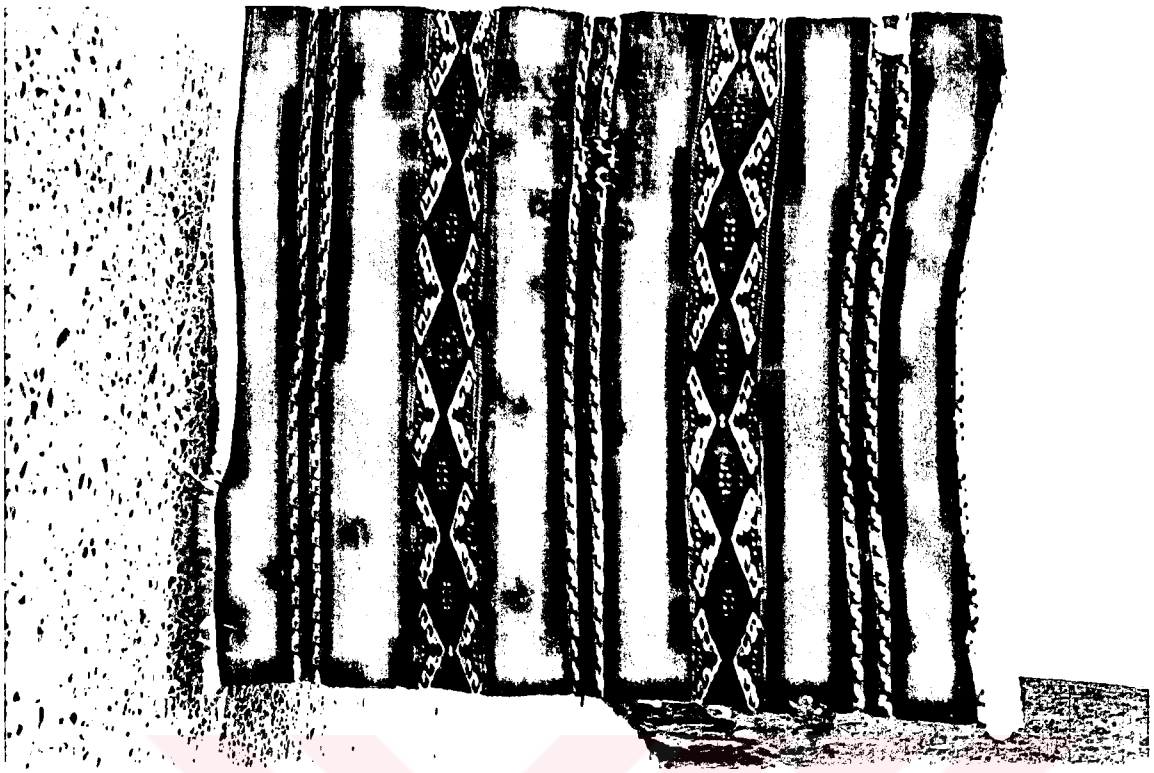
YÖRESİ : Denizli

KULLANIM ALANI : Seccade

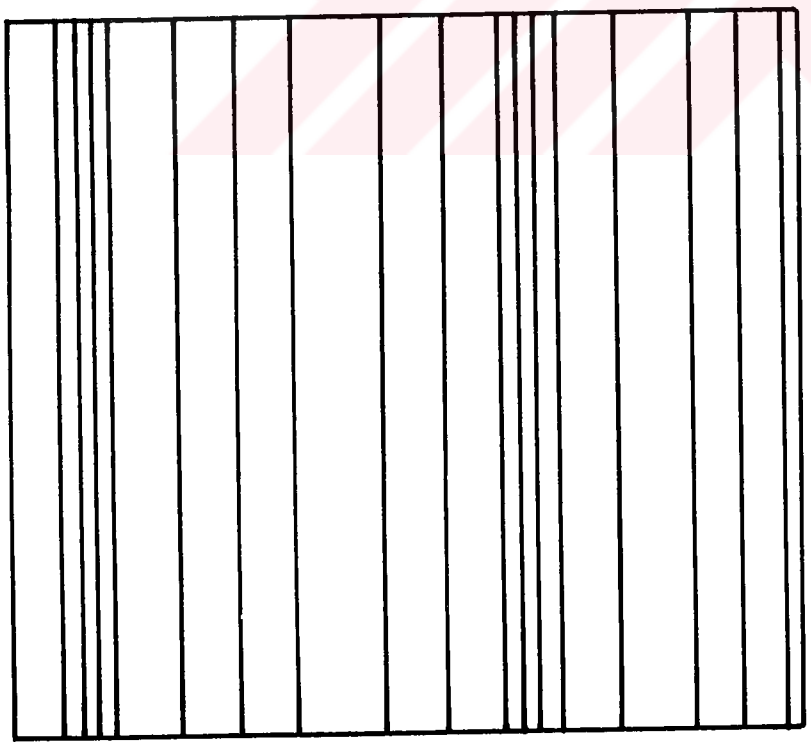
ESERİN DURUMU : Eserde yer yer yıpranmalar mevcuttur. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Krem, turuncu, mor, yeşil, siyah, kırmızı renkler hakimdir.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Alt ve üst bordürde yıldız, su yolu, yan ve orta zeminde kurt ağzı, motifleri kullanılmıştır.

(Fotoğraf 129) Envanter No: 998

(Şema 125) Envanter No: 998

FOTOĞRAF NO : 129

ŞEMA NO : 125

ENVANTER NO : 998

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 5

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 06-06-1978 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 1750 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 76x88 cm.

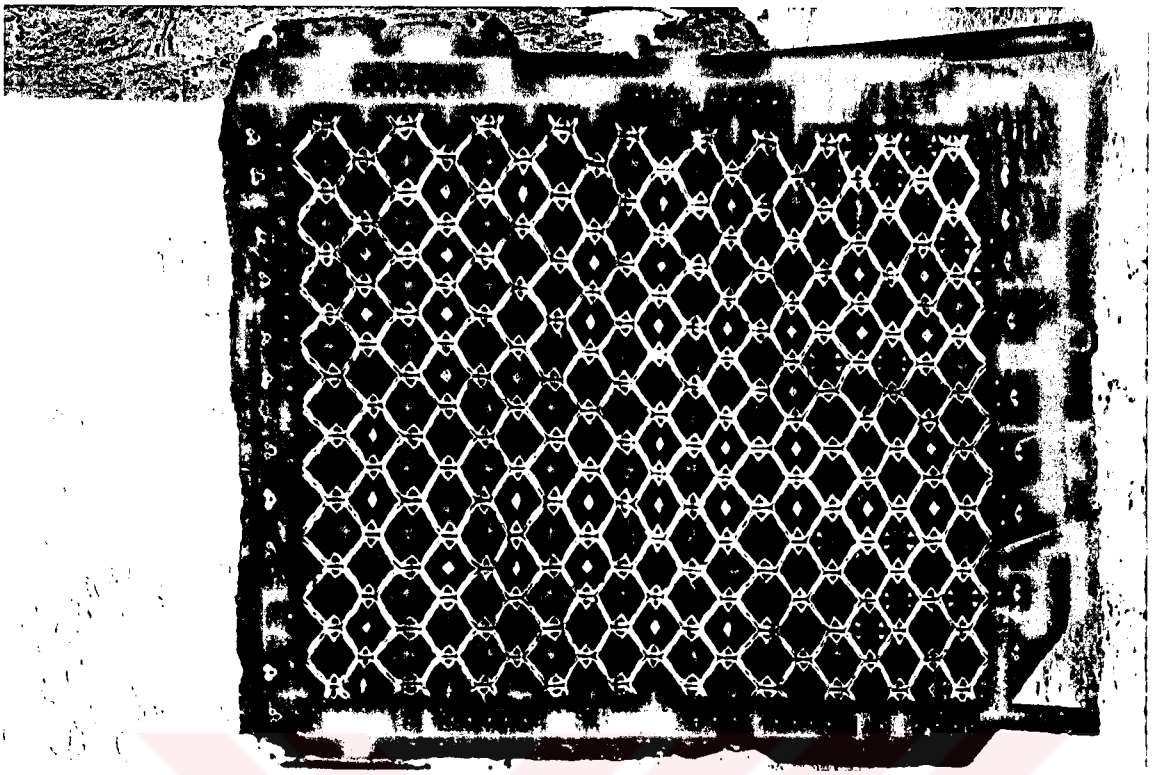
YÖRESİ : Bergama

KULLANIM ALANI : Yastık yüzü

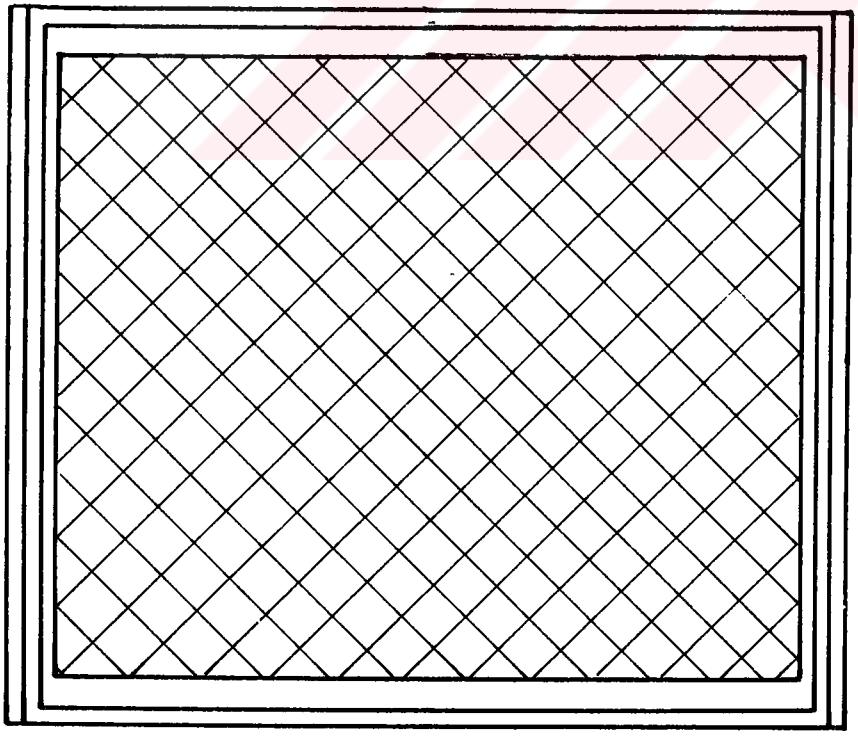
ESERİN DURUMU : Kilim delikli ve yamalıdır.

RENK ÖZELLİĞİ : Zemin ve motiflerde lacivert, kırmızı, kahverengi, krem renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Enine bölümlü olan dokumanın bu bölümlerinde, çengel ve akrep motifleri yer almaktadır.

(Fotoğraf 130) Envanter No: 999

(Şema 126) Envanter No: 999

FOTOĞRAF NO : 130

ŞEMA NO : 126

ENVANTER NO : 999

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Sık Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Keçi kılı
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 62x82 cm.

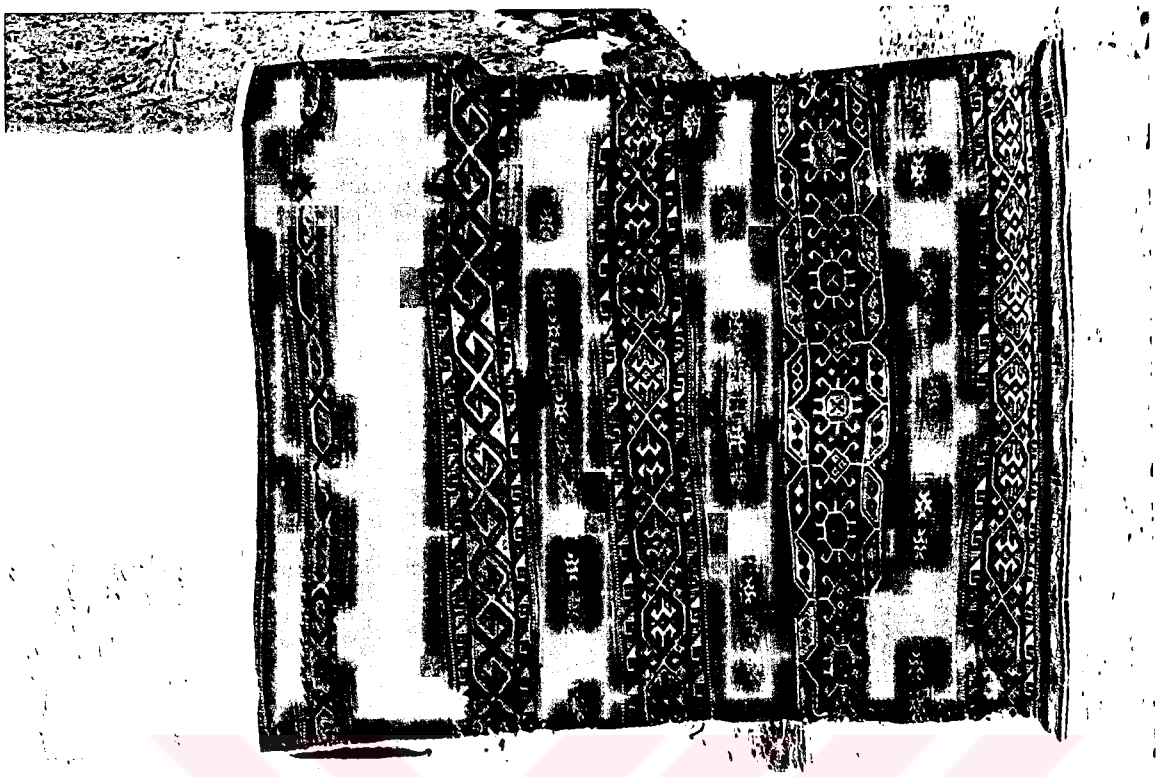
YÖRESİ : Yağcıbedir

KULLANIM ALANI : Yastık yüzü

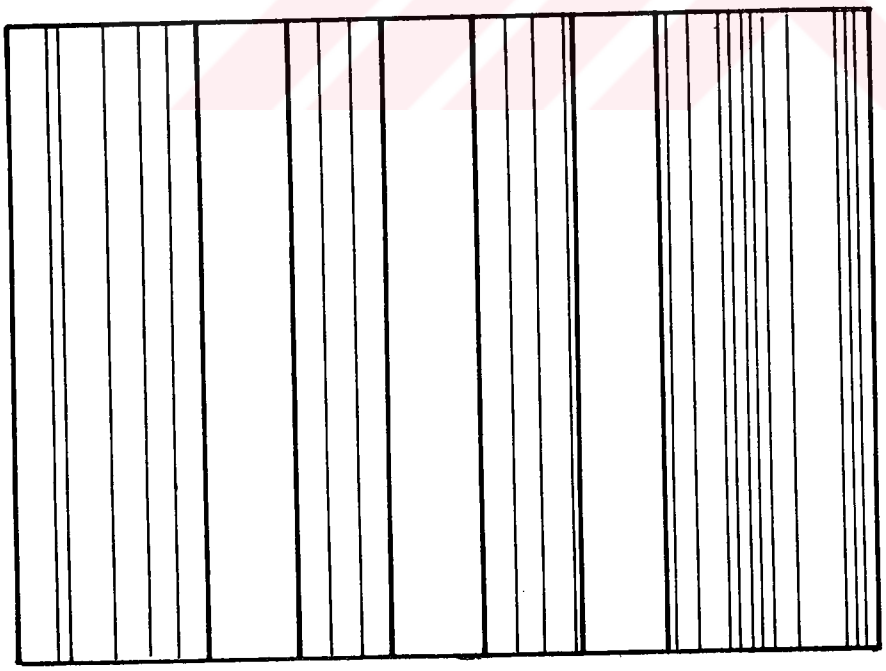
ESERİN DURUMU : Eserlerin kenarları yıpranmıştır. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordo, siyah, lacivert, krem, sarı renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Dokumanın alt ve üst kenarında, küpe motifleri, orta zeminde bulunan baklavaların içine, koçboynuzu motifi yerleştirilmiştir.

(Fotoğraf 131) Envanter No: 1000

(Şema 127) Envanter No: 1000

FOTOĞRAF NO : 131

ŞEMA NO : 127

ENVANTER NO : 1000 TL.

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 06-06-1978 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 1000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Düz Zili, Balıksırtı Sumak, Alternatif Sumak.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 74x197 cm.

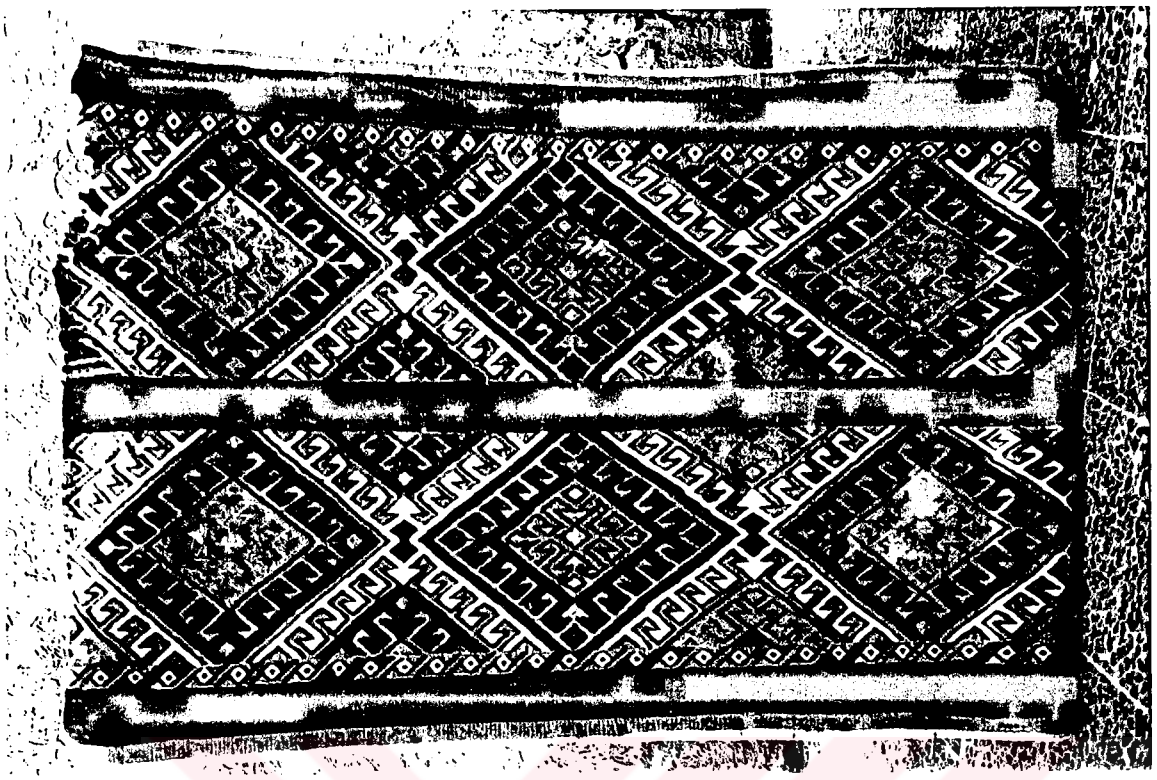
YÖRESİ : Bergama

KULLANIM ALANI : Yastık yüzü

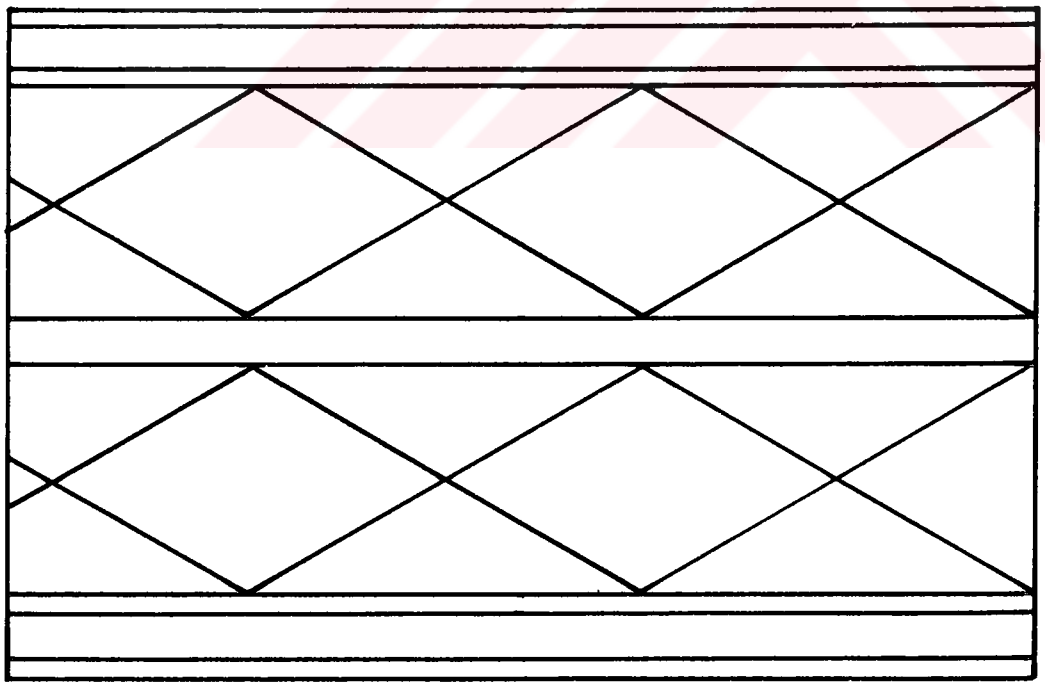
ESERİN DURUMU : Kilim yıpranmıştır, yanlarda sökülmeler mevcuttur.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, lacivert, sarı, açık yeşil, krem rengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Beş bölümden oluşan kompozisyonun birincisinde, altıgenler içine koç boynuzu motifi yerleştirilmiştir. İkinci bölümde, geometrik formlar içine akrep motifi ve göz motifi dokunmuştur. Üçüncü bölüm, birinci bölümün tekrarıdır. Dört ve beşinci bölümde çengel motifinin değişik şekilleri kullanılmış, aralarda bulunan ince sulara pıtrak motifleri dokunmuştur.

(Fotoğraf 132) Envanter No: 1001

(Şema 128) Envanter No: 1001

FOTOĞRAF NO : 132

ŞEMA NO : 128

ENVANTER NO : 1001

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 5

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 06-06-1978 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 500 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Düz Sumak

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 80x126 cm.

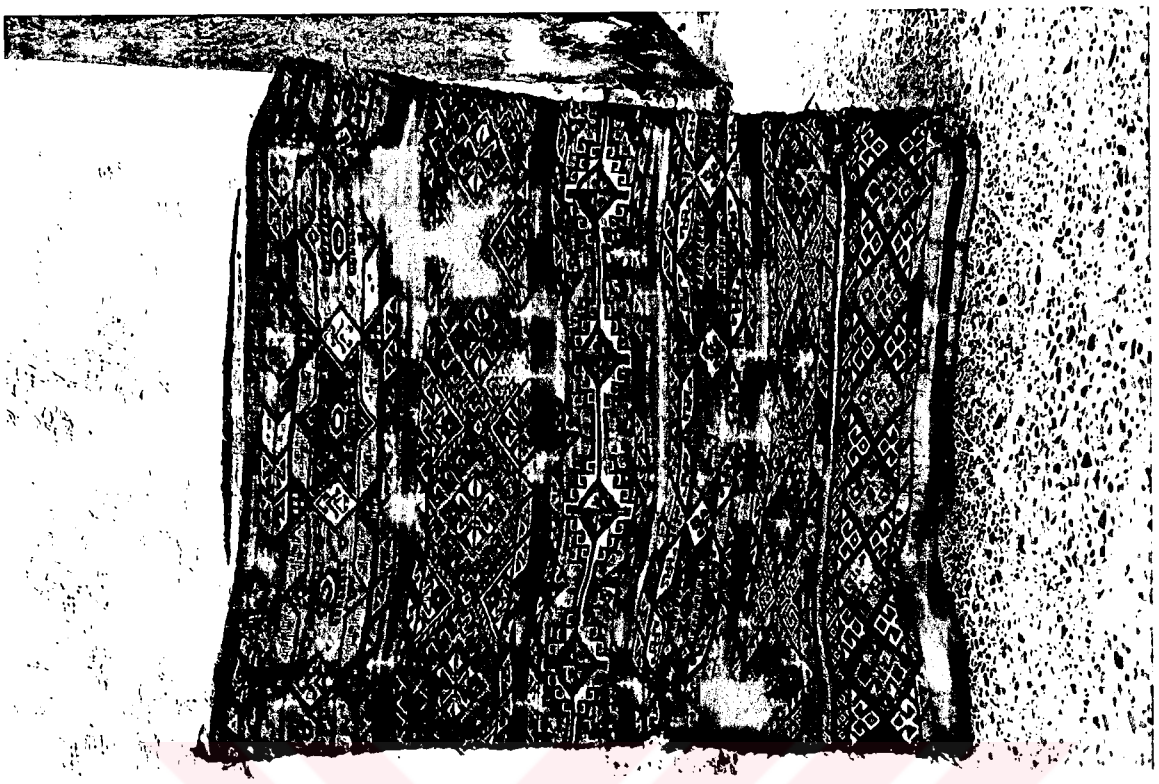
YÖRESİ : Antalya

KULLANIM ALANI : Yastık yüzü

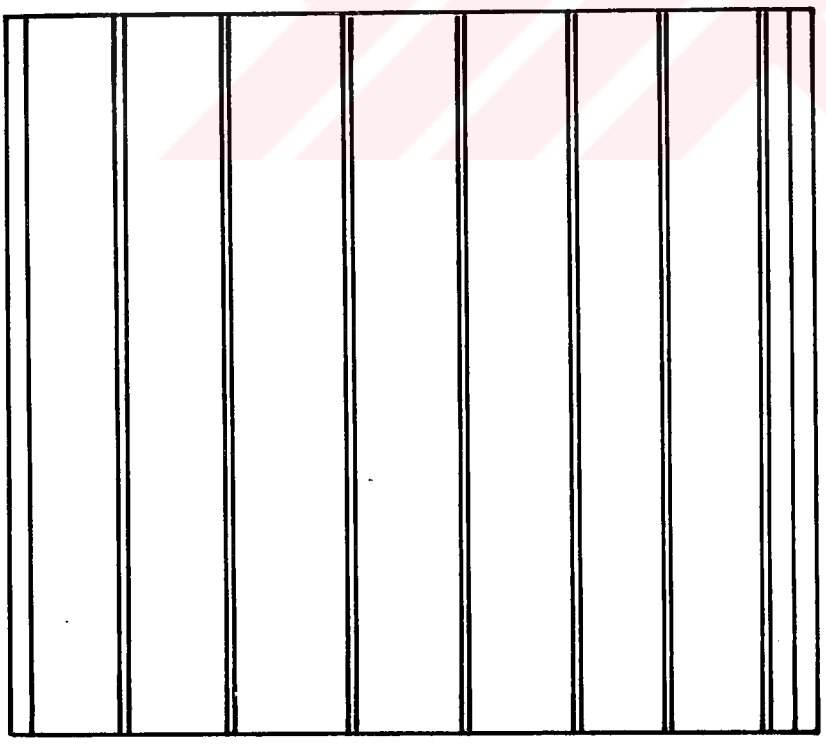
ESERİN DURUMU : Dokumanın bir kısmı kesilmiştir ve yanlarda sökülmeler mevcuttur. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordo, açık yeşil, fıstık yeşili, gül kurusu kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Zemin baklavalarla doldurulmuştur. Büyük baklavaların içine canavar izi, ortasına akrep motifi yerleştirilmiştir.

(Fotoğraf 133) Envanter No: 1002

(Şema 129) Envanter No: 1002

FOTOĞRAF NO : 133

ŞEMA NO : 129

ENVANTER NO : 1002

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 06-06-1978 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Düz Sumak

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : İnce

BOYUTU : 82x98 cm.

YÖRESİ : Antalya

KULLANIM ALANI : Yaygı

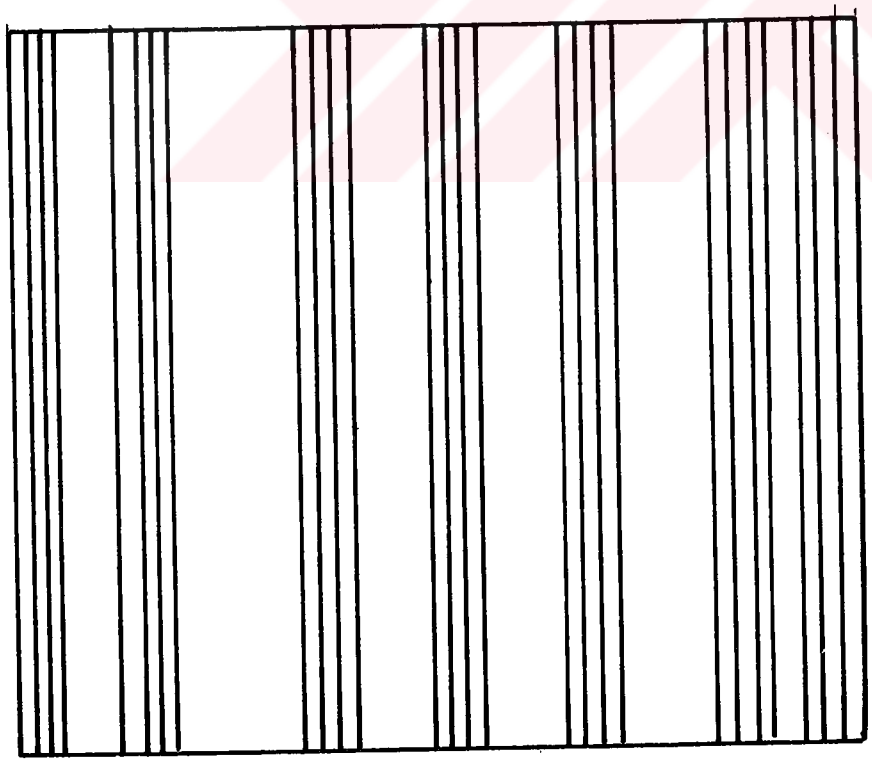
ESERİN DURUMU : Eserin çevresi sökülmüş ve eksik parçası bulunmaktadır. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Krem, lacivert, kırmızı, gül kurusu, turuncu renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Motif bakımından oldukça zengindir. Zemin altı parçaya bölünmüştür. Alttan birinci bölümde göz, koçboynuzu motifi, altıgenlerin içine yerleştirilmiştir. İkinci bölümde koçboynuzu, üçüncü bölümde yıldızların içine akrep motifi yerleştirilmiştir. Dördüncü bölümde ejder, beş ve altıda tekrar akrep motifi yer almaktadır.

(Fotoğraf 134) Envanter No: 1003

(Şema 130) Envanter No: 1003

FOTOĞRAF NO : 134

ŞEMA NO : 130

ENVANTER NO : 1003

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 5

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 06-06-1978 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 1000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Düz Sumak

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : İnce

BOYUTU : 76x95 cm.

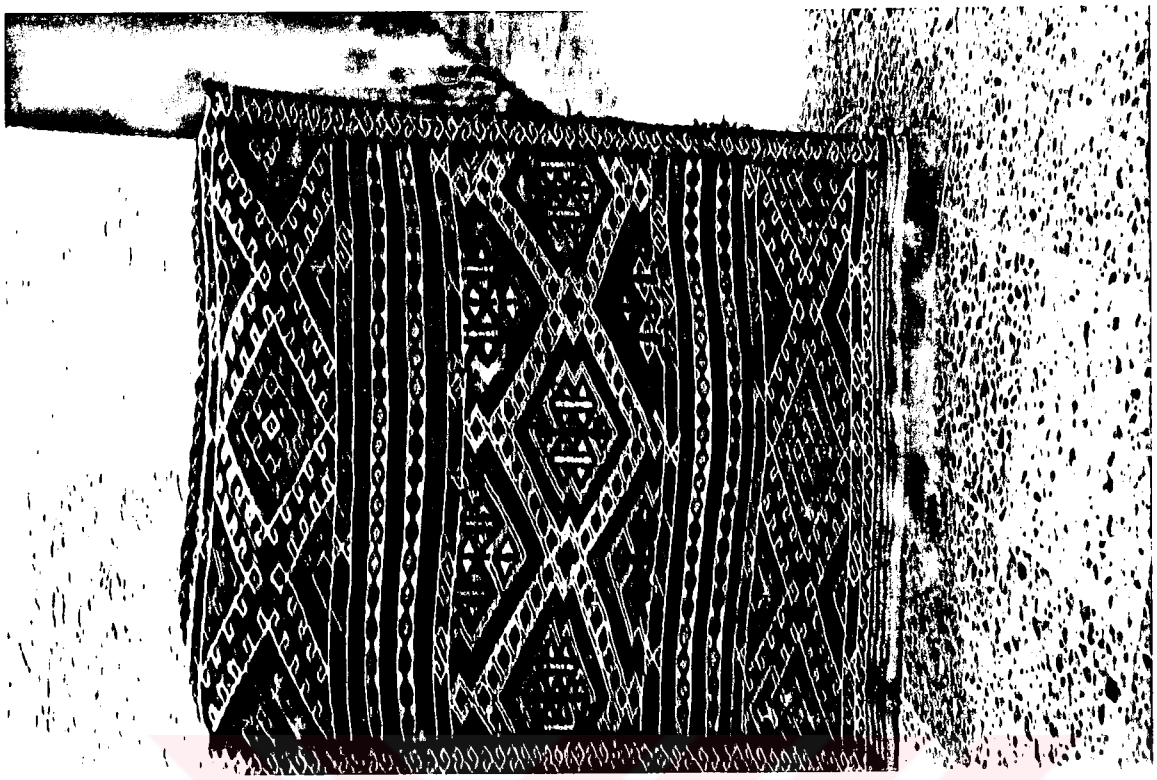
YÖRESİ : Bergama

KULLANIM ALANI : Yaygı

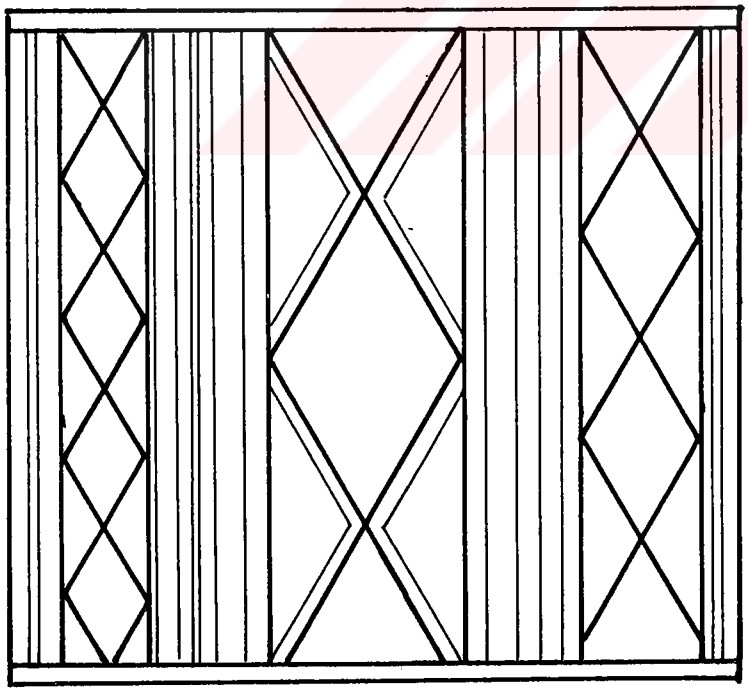
ESERİN DURUMU : Eser parçalı ve yıpranmıştır. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordo, lacivert, kahverengi, gül kurusu, yeşil kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim beş bölüme ayrılmıştır. Bu bölümlerin içine koçboynuzu, elibelinde, göz, su yolu motifleri dokunmuştur.

(Fotoğraf 135) Envanter No: 1004

(Şema 131) Envanter No: 1004

FOTOĞRAF NO : 135

ŞEMA NO : 131

ENVANTER NO : 1004

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 06-06-1978 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Sık Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 75x83 cm.

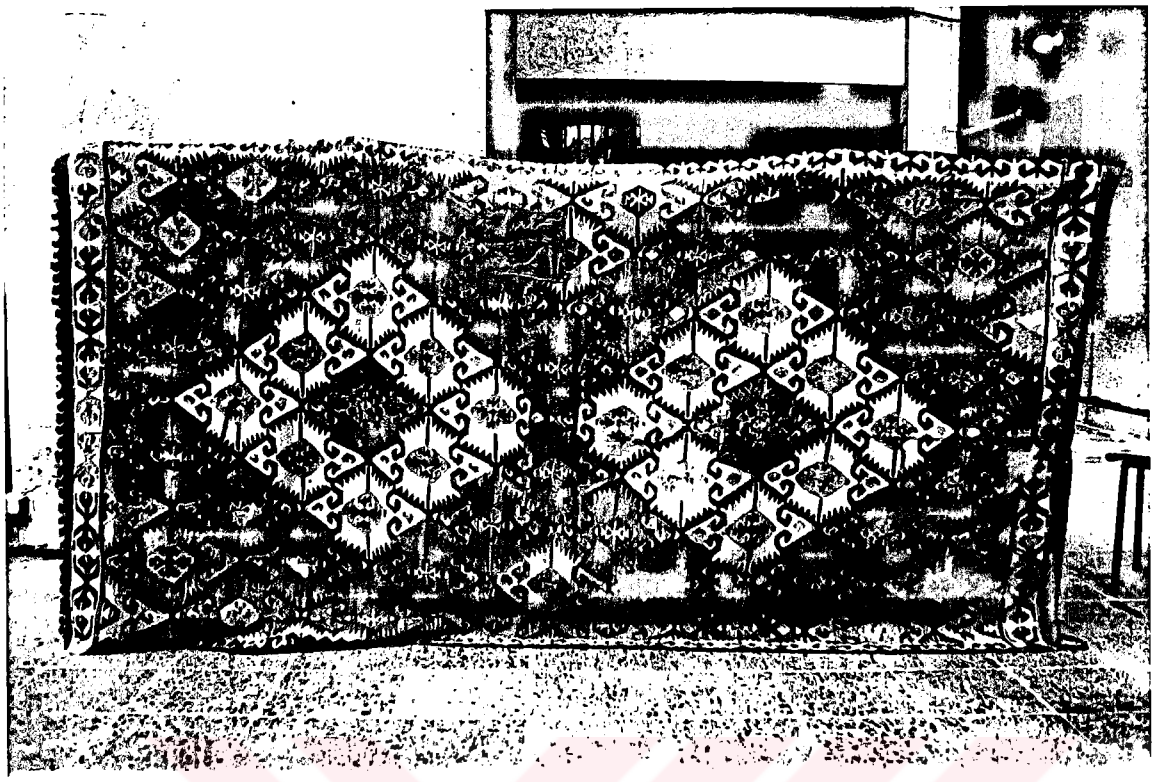
YÖRESİ : Afyon

KULLANIM ALANI : Yaygı

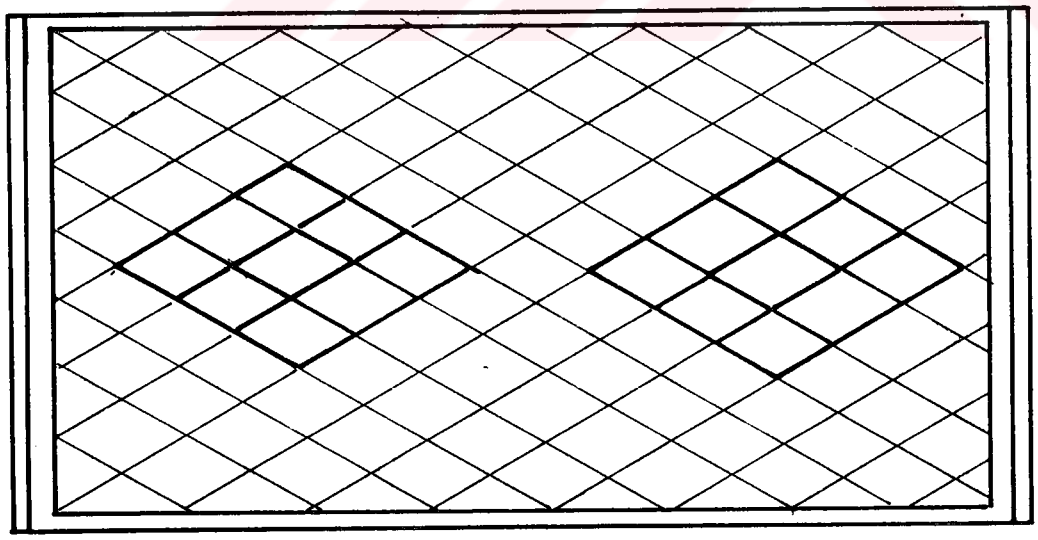
ESERİN DURUMU : Renklerde solmalar ve dokumada erimeler mevcuttur. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, krem, sarı, mavi, yeşil renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kompozisyon değişik renkler kullanılarak hareketlendirilmiştir. Göz, yıldız, koçboynuzu, akrep motifi kullanılmıştır.

(Fotoğraf 136) Envanter No: 1018

(Şema 132) Envanter No: 1018

FOTOĞRAF NO : 136

ŞEMA NO : 132

ENVANTER NO : 1018

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 5

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Mehmet Öztürk' den 18-08-1978 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 2000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 140x280 cm.

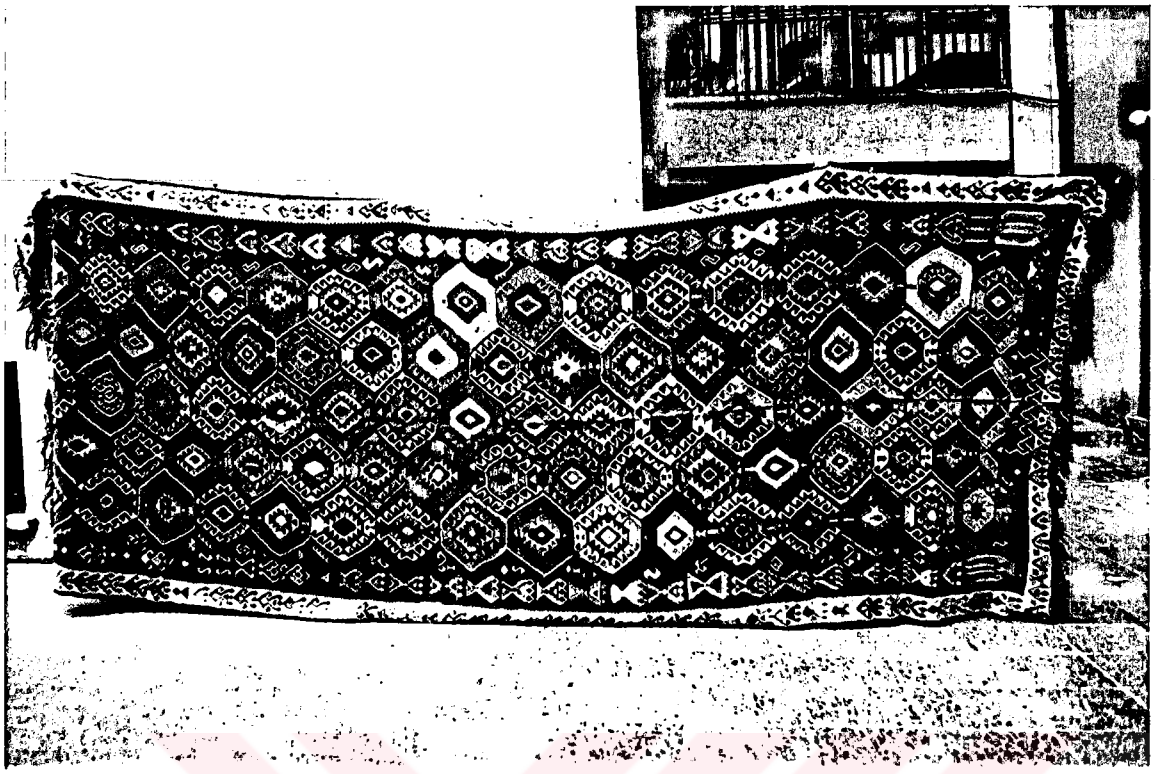
YÖRESİ : Konya

KULLANIM ALANI : Yaygı

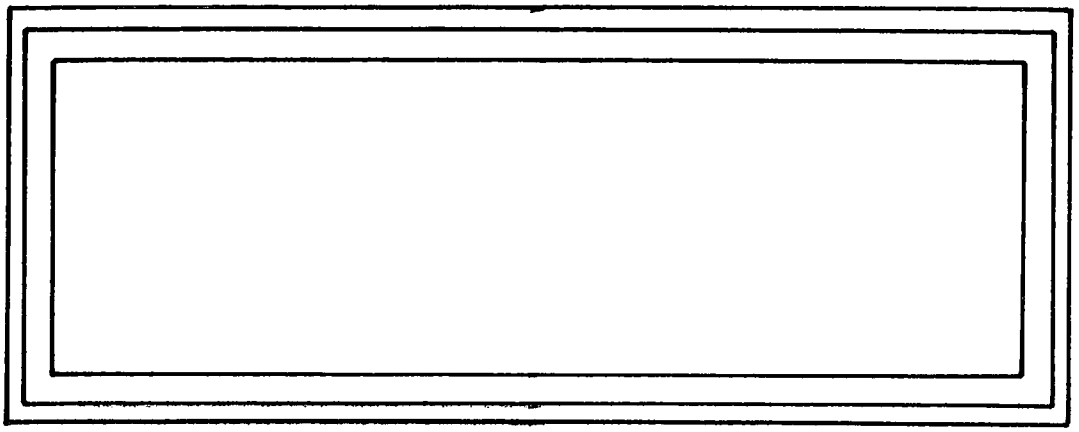
ESERİN DURUMU : Oldukça yıpranmıştır. Orta yerinde kötü görünümlü yamalar mevcuttur.

RENK ÖZELLİĞİ : Siyah zemin üzerine, krem, kırmızı, yeşil, sarı renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Yan bordürde koçboynuzu, alt ve üst bordürde, kurt ağzı, orta zemin ise elibelinde motifinin raportuyla doldurulmuştur.

(Fotoğraf 137) Envanter No: 1019

(Şema 133) Envanter No: 1019

FOTOĞRAF NO : 137

ŞEMA NO : 133

ENVANTER NO : 1019

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Zeil Silin'den 18-12-1978 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 4000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 150x416 cm.

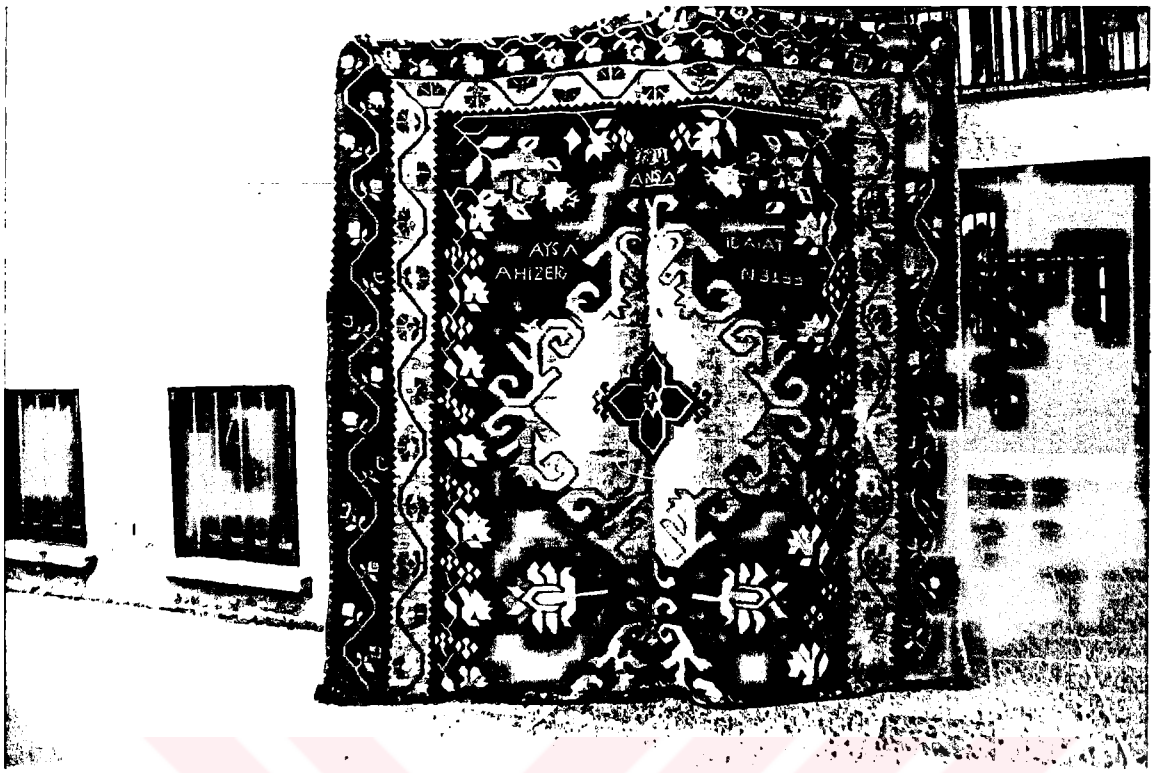
YÖRESİ : Kars

KULLANIM ALANI : Yaygı

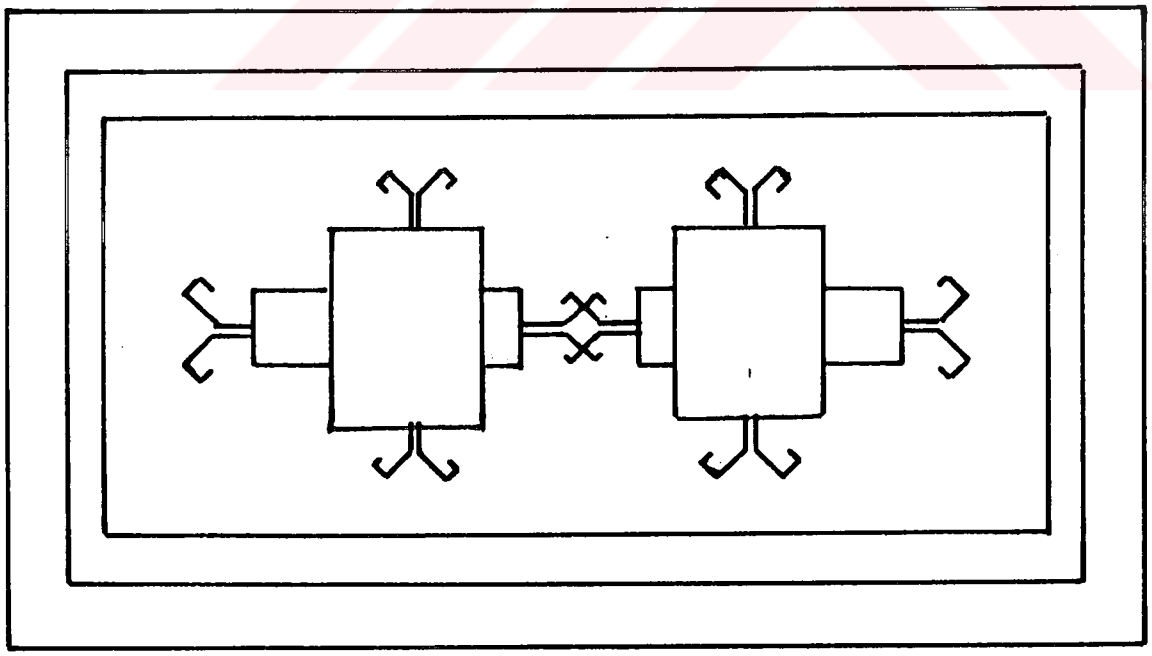
ESERİN DURUMU : Saçaklarda yıpranmalar gözlenmektedir. Eser onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kilimde kahve tonları hakimdir. Yan bordürde krem, orta zeminde koyu kahve, motiflerde krem, sarı, açık mavi, pembe, yeşil renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Boy bordüründe, elibelinde, en bordüründe, muska motifi yer alır. Orta kenarlarda akrep, muska, elibelinde, çengel motifleri alternatif olarak sıralanır. Orta altıgenlerle doldurulmuştur. Altıgenlerin içine akrep, yıldız, göz ve bukağı motifleri dokunmuştur.

(Fotoğraf 138) Envanter No: 1037

(Şema 134) Envanter No: 1037

FOTOĞRAF NO : 138

ŞEMA NO : 134

ENVANTER NO : 1037

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Cemalettin Yıldız' dan 03-08-1979 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 4000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 195x215 cm.

YÖRESİ : Karabağ

KULLANIM ALANI : Yaygı

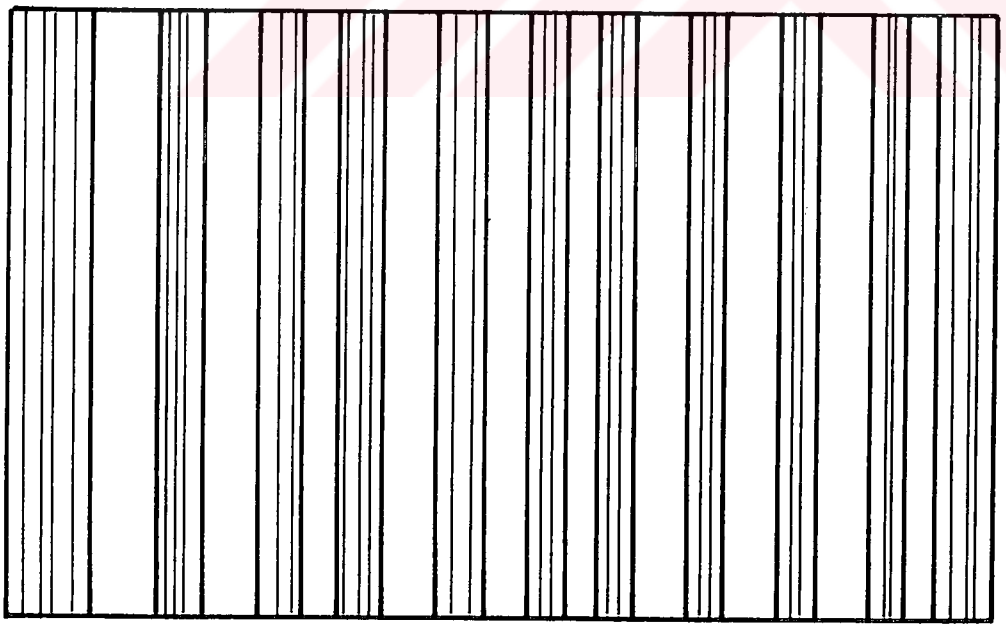
ESERİN DURUMU : Dokumada renk solmaları gözlenmiştir. Yıpranmalar vardır, eser onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kahverengi zemin üzerine krem, gül kurusu, sarı, açık mavi renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Dış bordürde gül motifleri, dal ve yapraklarıyla kilimi çevreler. İç bordürde, karanfilin dallarıyla oluşturduğu kompozisyon göze çarpar. En içte, sarmaşık biçiminde çiçekler ve ortada bir göbek mevcuttur. Karabağ kiliminin genel karakteristiğini yansıtır. Göbeğin üzerine; Anşa, Ayşa, Ahizer, İdayet, Feten isimleri yazılıdır.

(Fotoğraf 139) Envanter No: 1047

(Şema 135) Envanter No: 1047

FOTOĞRAF NO : 139

ŞEMA NO : 135

ENVANTER NO : 1047

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : 14-12-1979 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Kilim,Seyrek Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 80x105 cm.

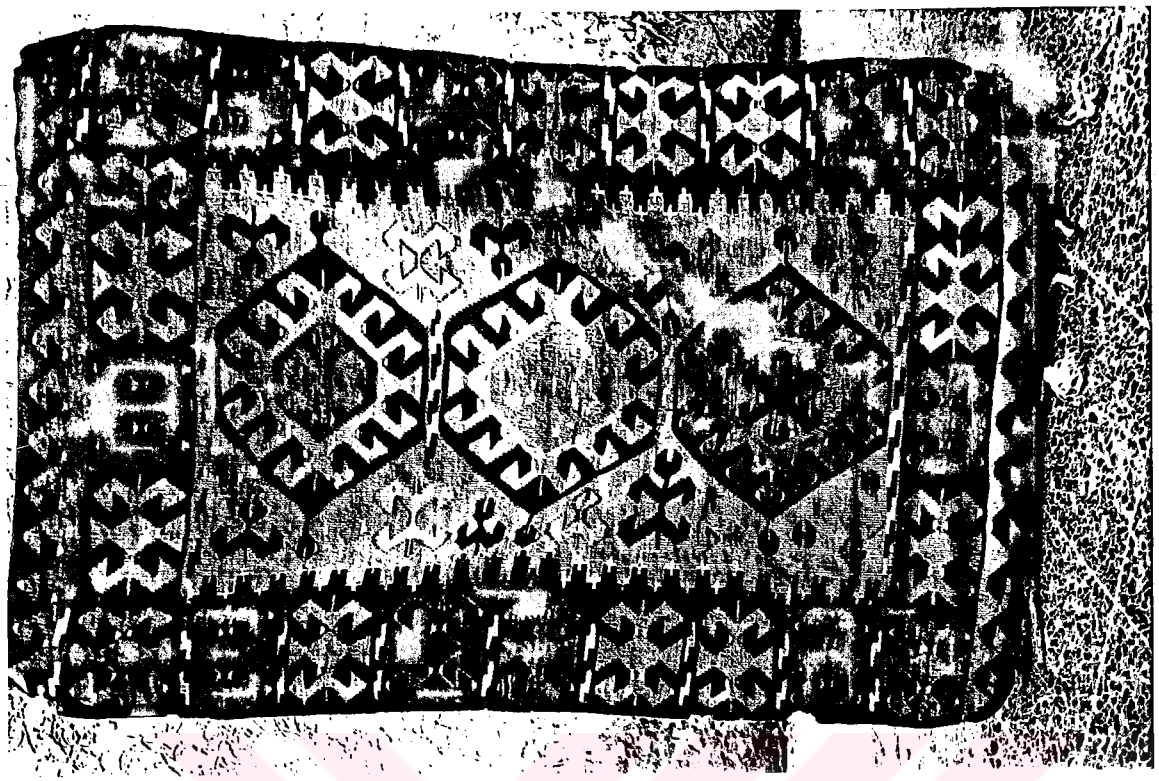
YÖRESİ : Fethiye

KULLANIM ALANI : Yaygı

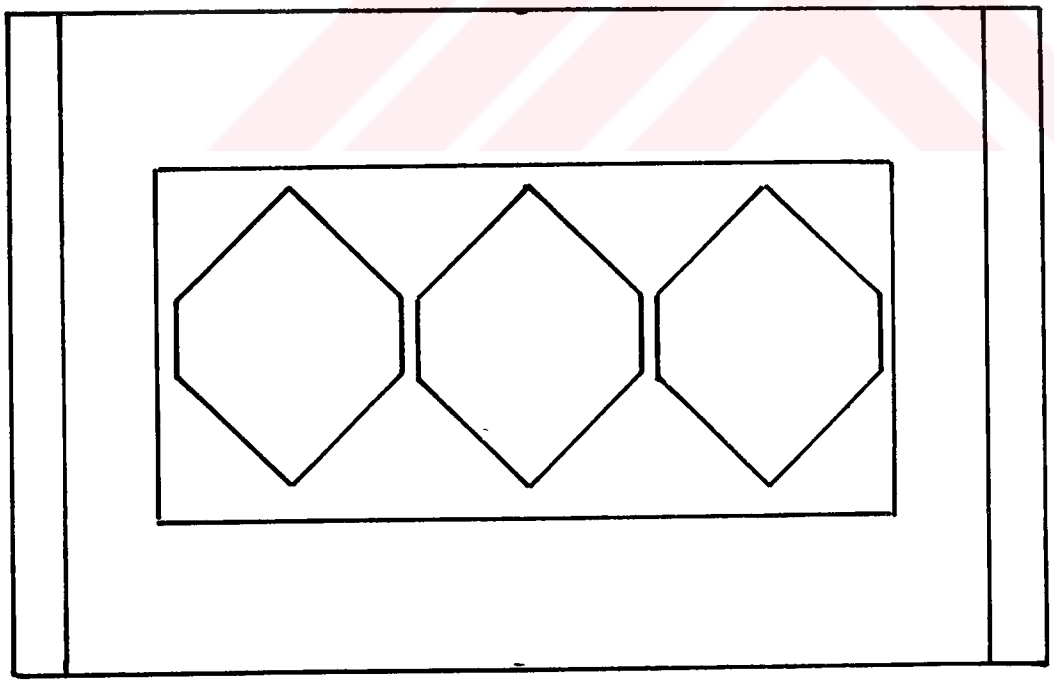
ESERİN DURUMU : Eserin bazı kısımlarında sökülmeler mevcuttur. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Sarı, kırmızı, kahverengi, krem, yeşil renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Enine çizgili olan kilimin kompozisyonunu, pıtrak ve kurt ağzı motifi oluşturmaktadır.

(Fotoğraf 140) Envanter No: 1048

(Şema 136) Envanter No: 1048

FOTOĞRAF NO : 140

ŞEMA NO : 136

ENVANTER NO : 1048

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 14-12-1979 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 20000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 82x160 cm.

YÖRESİ : Denizli

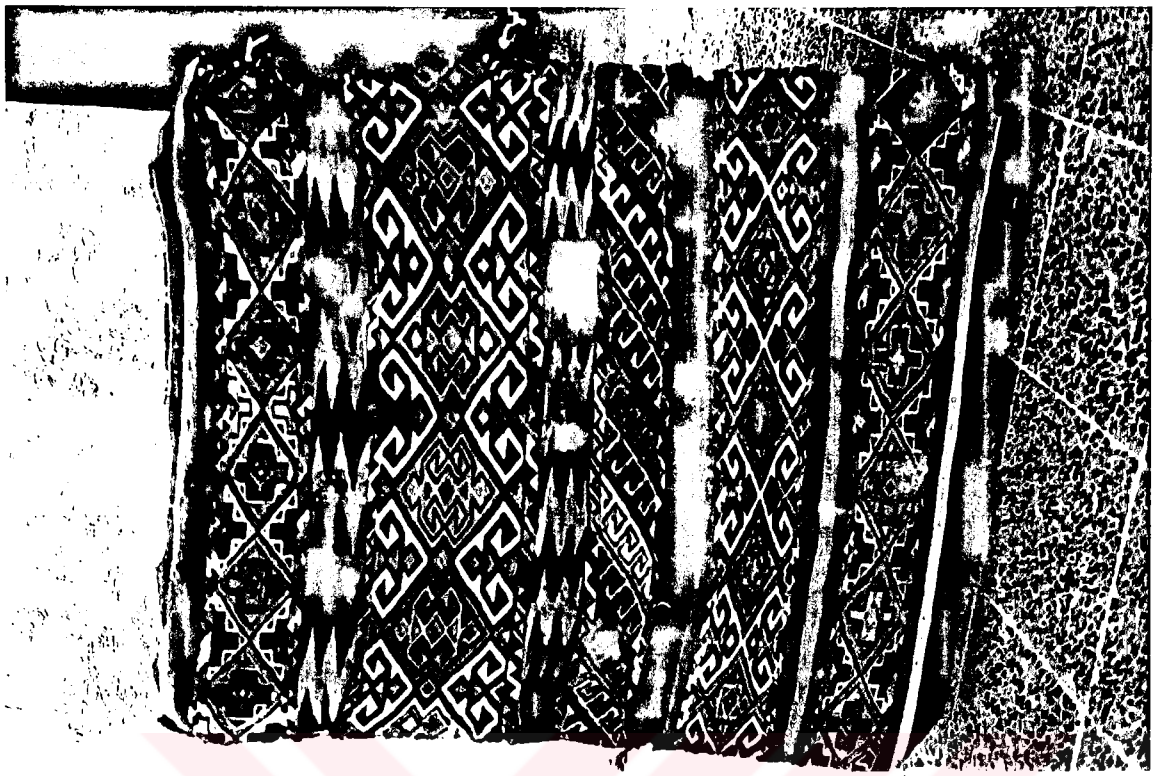
KULLANIM ALANI : Yaygı

ESERİN DURUMU : Renk solmaları, sol yandan sökülmeler mevcuttur.

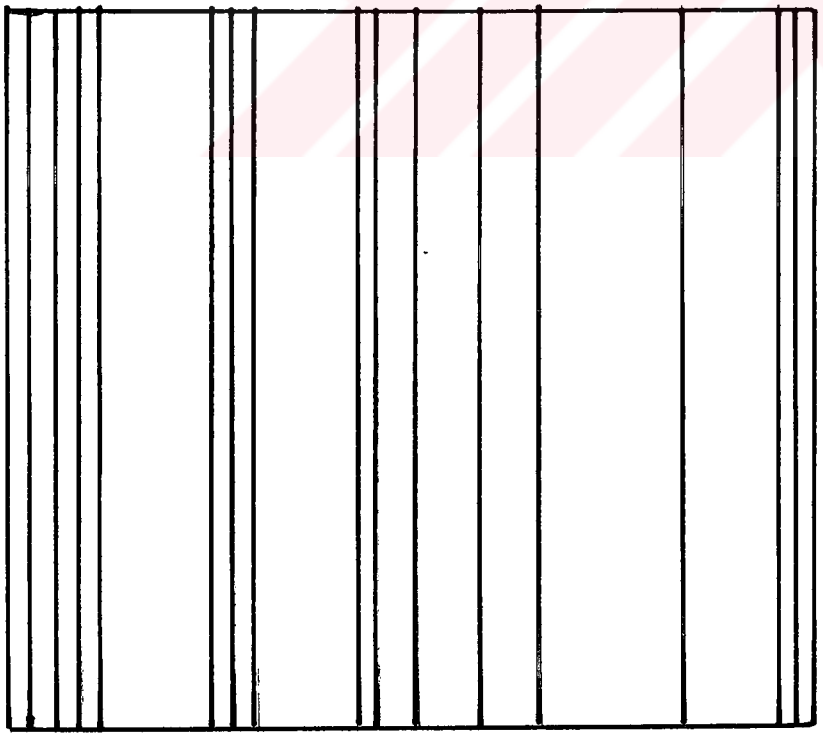
RENK ÖZELLİĞİ : Bordür zemininde kırmızı, orta zeminde açık yeşil, motiflerde turuncu, mavi, bordo kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Bordürde koçboynuzu, orta zeminde kurt ağzı motifi yer almaktadır. Üst üste üç altıgenin içine, ejderha ve koçboynuzu motifi sıralanmıştır.

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

(Fotoğraf 141) Envanter No: 1049

(Şema 137) Envanter No: 1049

FOTOĞRAF NO : 141

ŞEMA NO : 137

ENVANTER NO : 1049

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 4

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 14-12-1979 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim, Düz Sumak.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 80x100 cm.

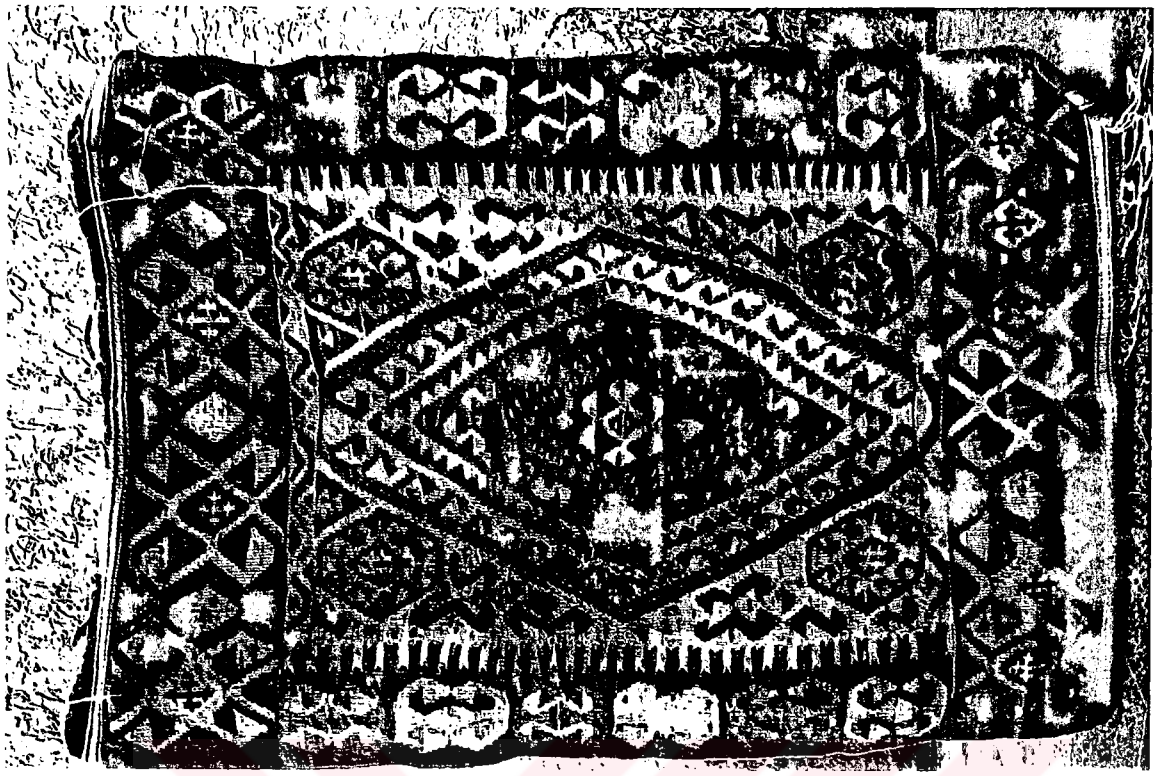
YÖRESİ : Antalya

KULLANIM ALANI : Yaygı

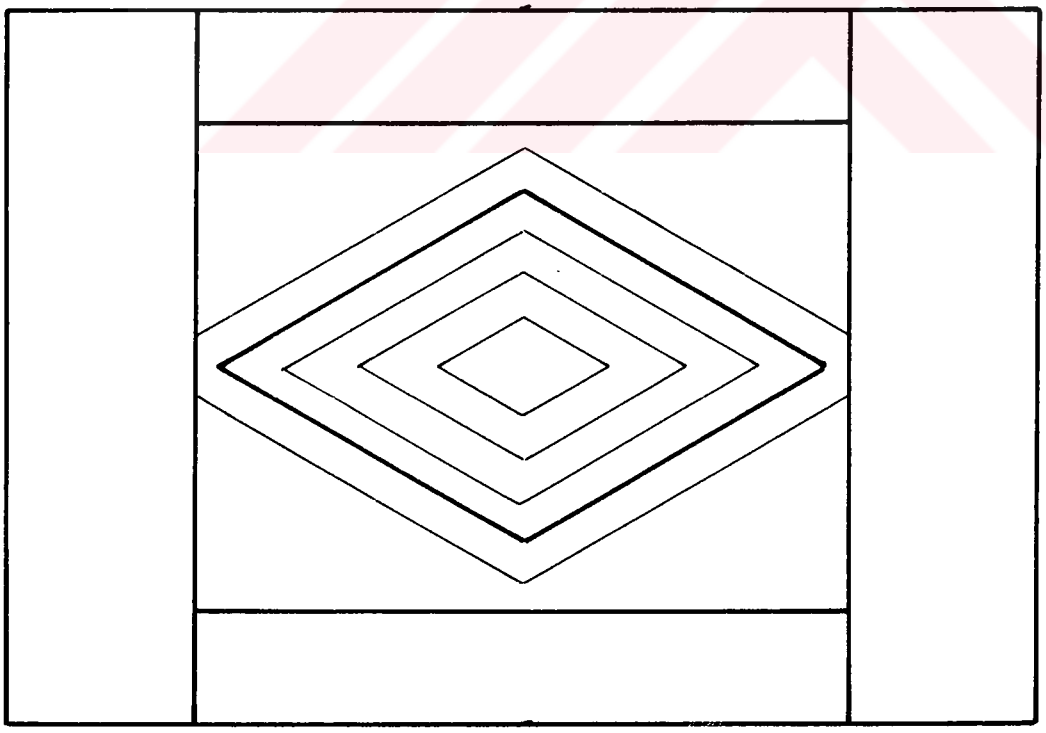
ESERİN DURUMU : Yanlarda sökülmeler mevcuttur. Eser onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Sarı, koyu kahverengi, mavi, turuncu, krem rengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kompozisyon yedi bölümden Oluşmuştur. Bölümlerin içinde göz, elibelinde, canavar ayağı, su yolu motifleri yer almaktadır.

(Fotoğraf 142) Envanter No: 1051

(Şema 138) Envanter No: 1051

FOTOĞRAF NO : 142

ŞEMA NO : 138

ENVANTER NO : 1051

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ender Öztarakçı' dan 14-12-1979 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 15000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 96x140 cm.

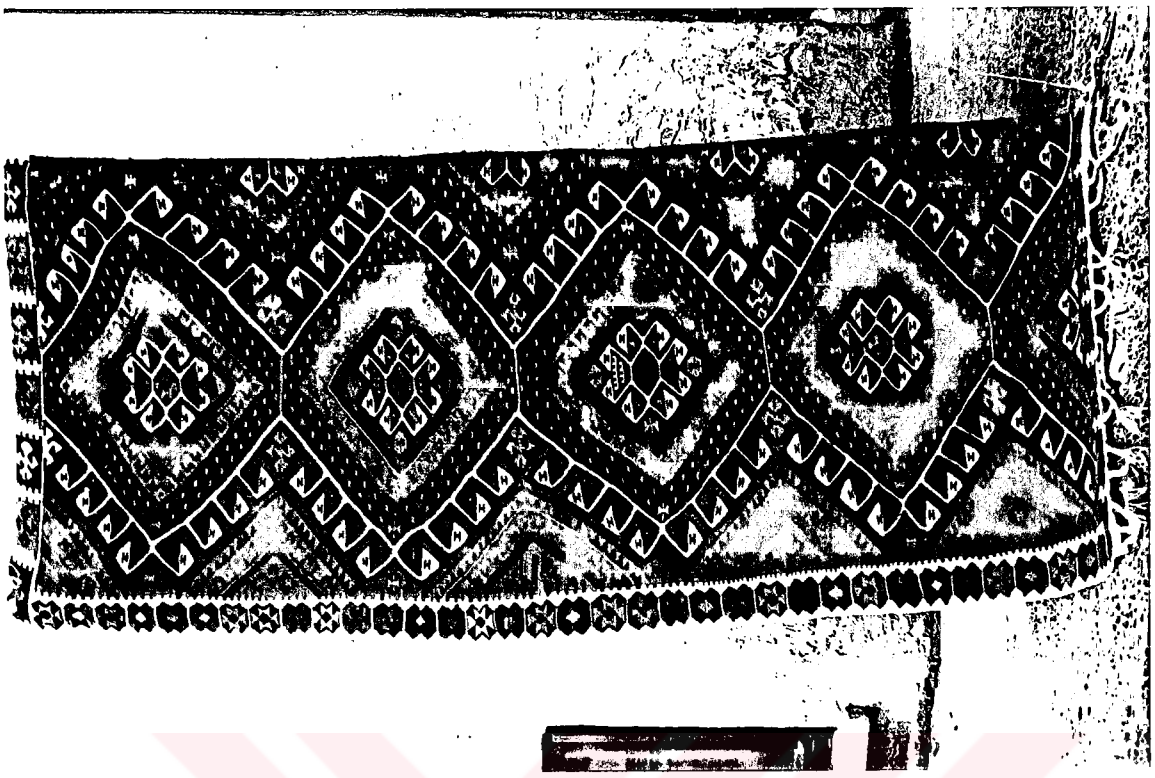
YÖRESİ : Denizli

KULLANIM ALANI : Yaygı

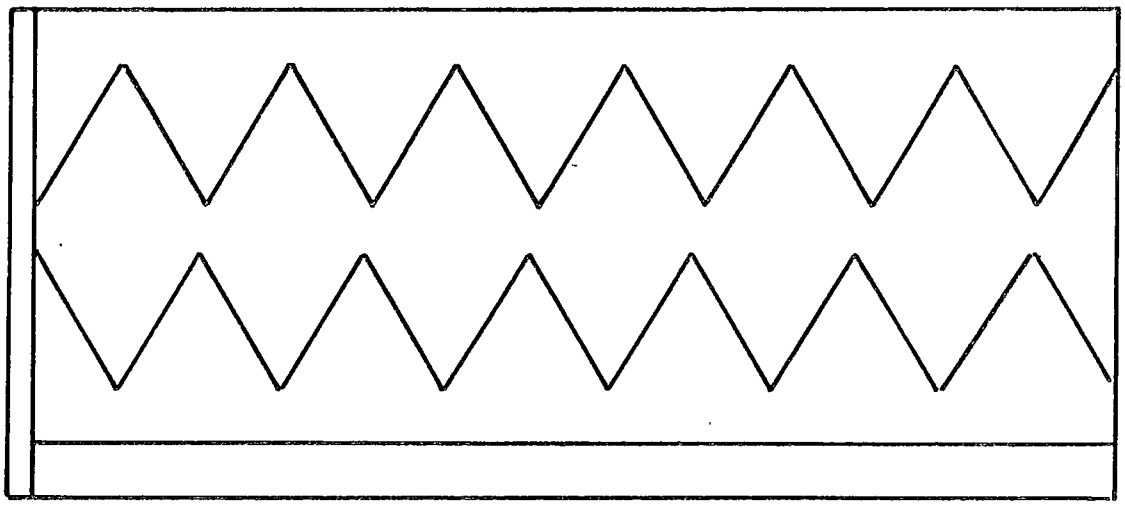
ESERİN DURUMU : Renklerde solmalar ve saçaklarda sökülmeler bulunmaktadır. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Gül kurusu, hardal sarısı, açık kahverengi,krem renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Bordürde koçboynuzu, elibelinde, çift mihrabın dışında koçboynuzu, altıgenlerin içinde akrep ve göz, çift mihrabın içinde ejderha ve çengel motifleri dokunmuştur.

(Fotoğraf 143) Envanter No: 1117

(Şema 139) Envanter No: 1117

FOTOĞRAF NO : 143

ŞEMA NO : 139

ENVANTER NO : 1117

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 5

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Ali Senger' den 1982' yılında satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 40000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 175x228 cm.

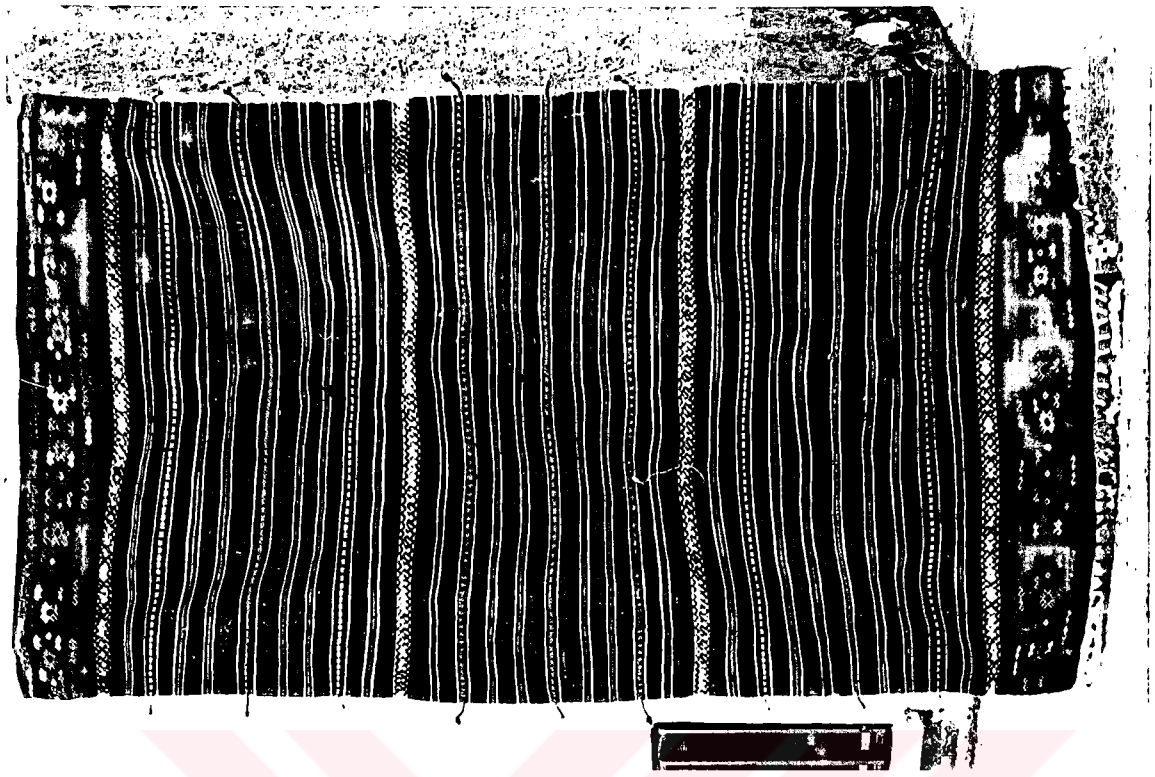
YÖRESİ : Van

KULLANIM ALANI : Yaygı

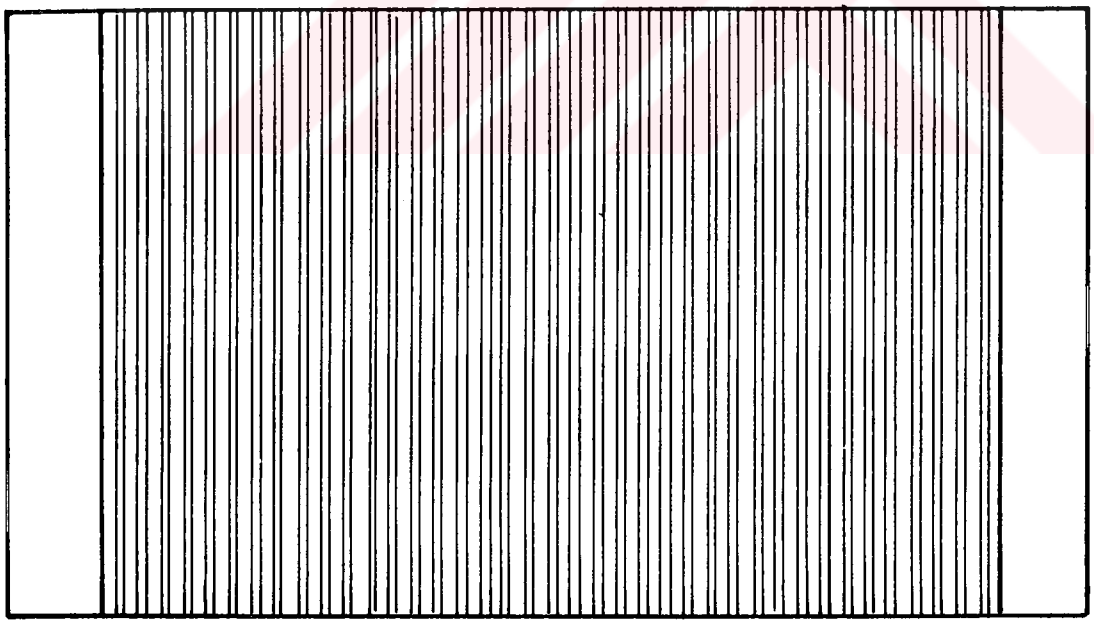
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordo, lacivert, pembe, krem, turuncu renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Yan bordür yıldız, ortada dört topun içine ejderha ve akrep motifi dokunmuştur. İki parça olduğu tahmin edilen kilimin diğer parçası müzeye satılmamıştır.

(Fotoğraf 144) Envanter No: 1118

(Şema 140) Envanter No: 1118

FOTOĞRAF NO : 144

ŞEMA NO : 140

ENVANTER NO : 1118

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Gür Halıcılık' tan satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Seyrek Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 122x227 cm.

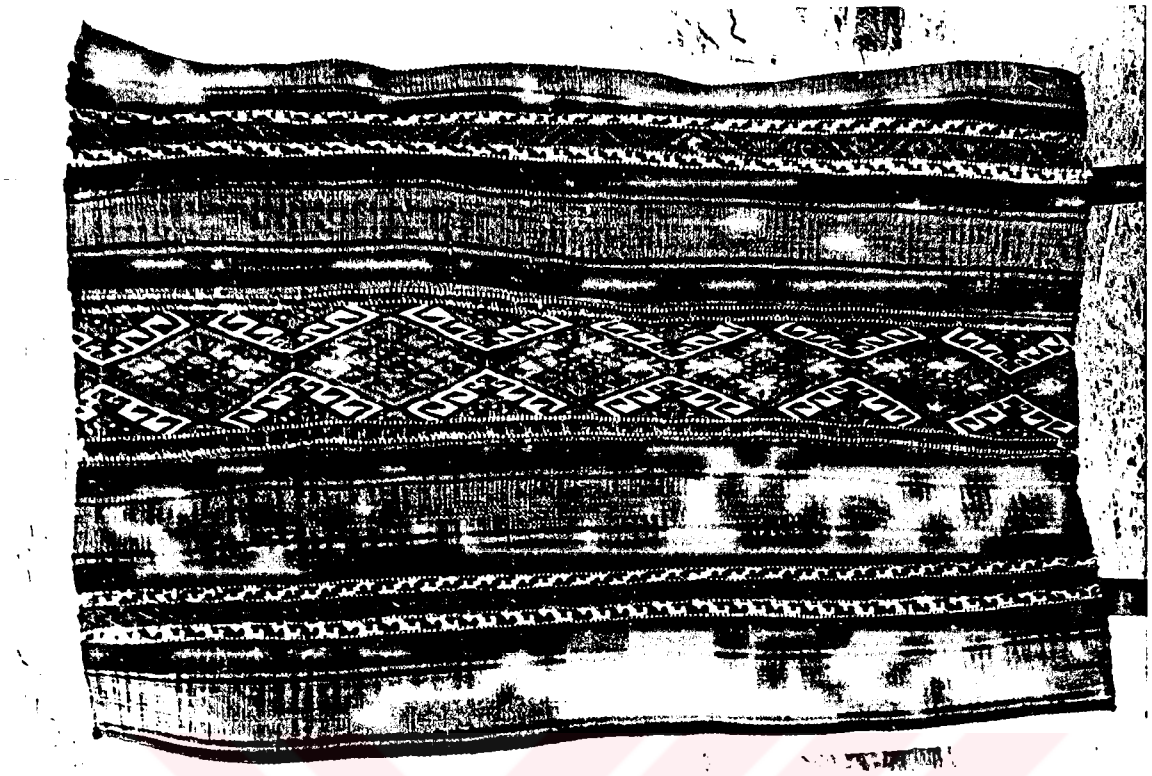
YÖRESİ : Denizli

KULLANIM ALANI : Yaygı

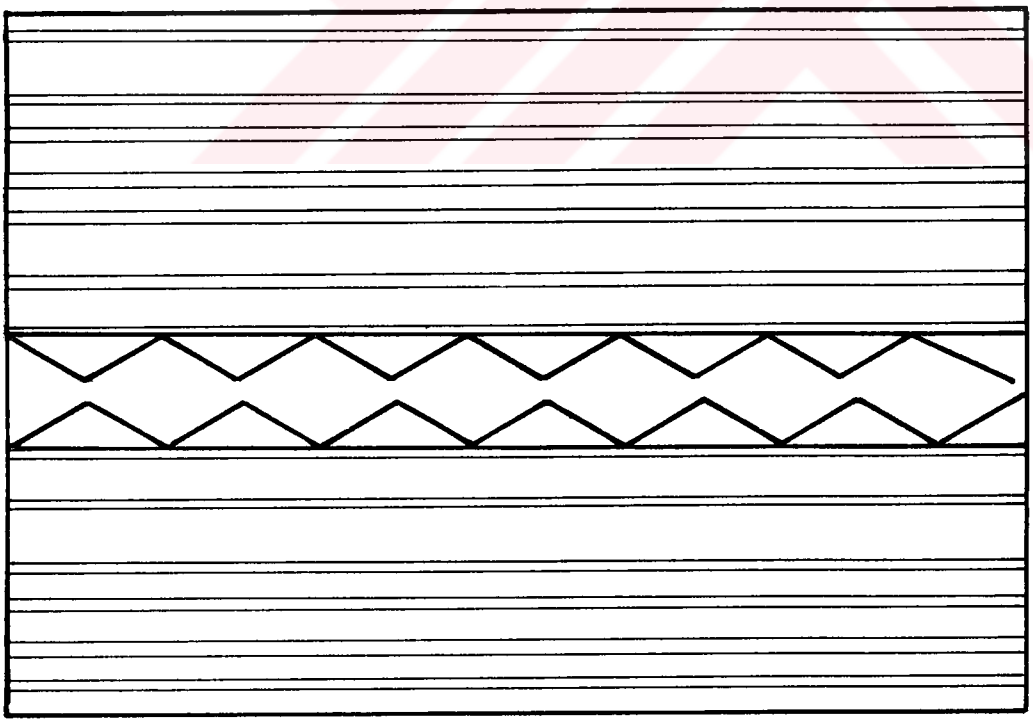
ESERİN DURUMU : Eserin saçaklarının bazı kısımları eksiktir. Dokuma onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Krem, bordo, turuncu, sarı, yeşil renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Eser enine çizgilidir. Alt ve üst bordürde pıtrak ve çengel, bazı ince bölümlerin içinde de çengel motifi dokunmuştur.

(Fotoğraf 145) Envanter No: 1121

(Şema 141) Envanter No: 1121

FOTOĞRAF NO : 145

ŞEMA NO : 141

ENVANTER NO : 1121

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Hans Tuashime' den 02-02-1983 tarihinde hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 5000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : **Yün**
İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 49x70 cm.

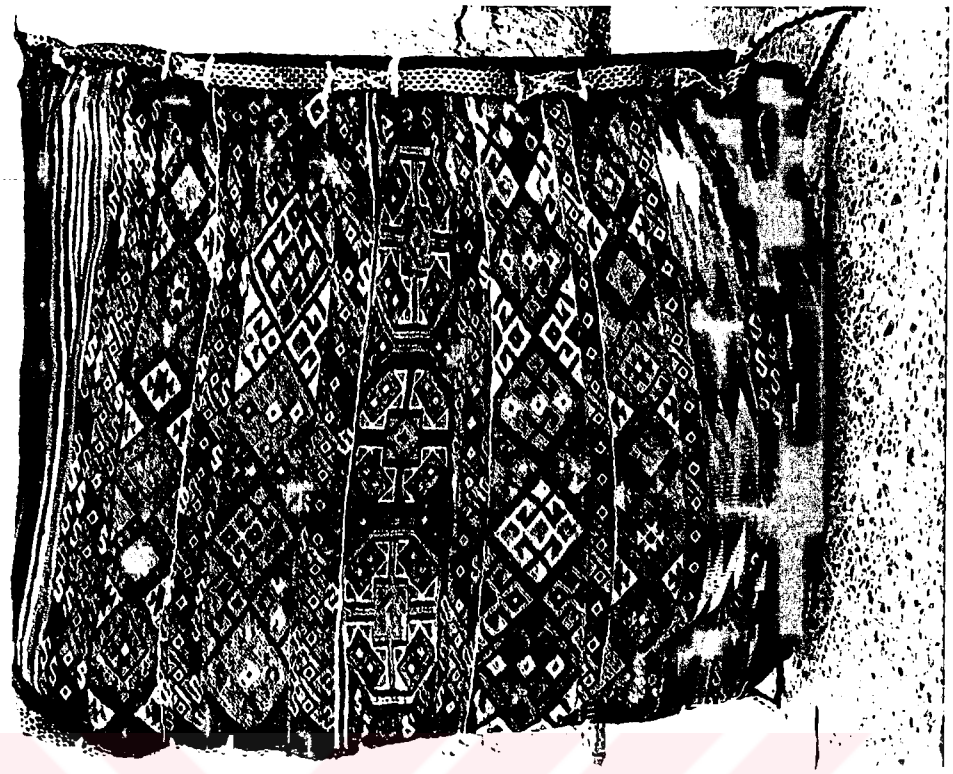
YÖRESİ : Bergama

KULLANIM ALANI : Yaygı

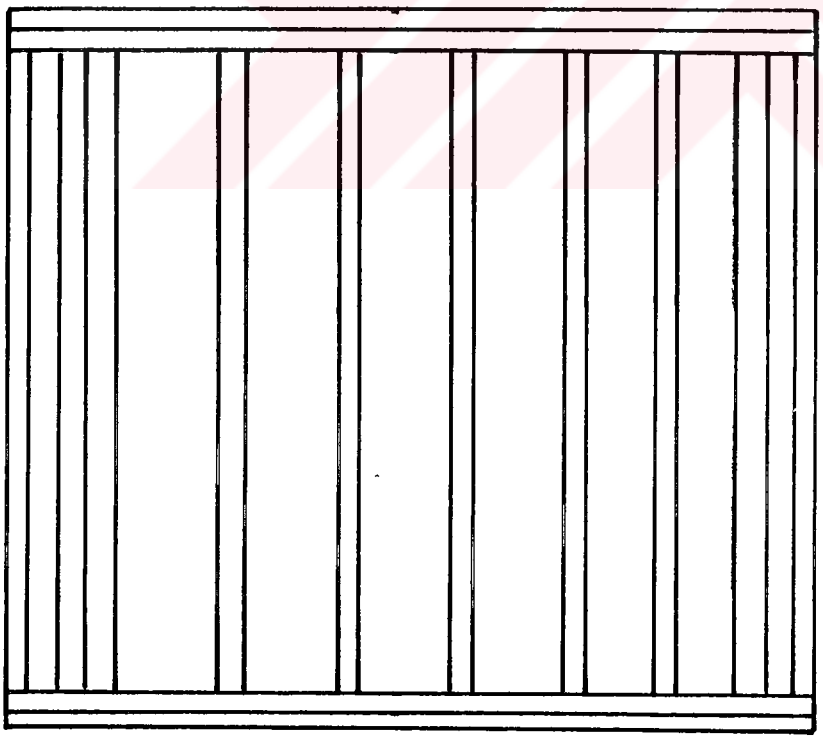
ESERİN DURUMU : Dokuma kesilmiştir. Diğer parçası müzede mevcut değildir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, lacivert, krem renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Enine çizgili olan kompozisyonun ince bölümlerinde çengel, kalın bölümünde akrep motifi kullanılmıştır.

(Fotoğraf 146) Envanter No: 1242

(Şema 142) Envanter No: 1242

FOTOĞRAF NO : 146

ŞEMA NO : 142

ENVANTER NO : 1242

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : So Ann Mattox' dan hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Düz Sumak

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Keçi kılı

ATKI : Yün

İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 94x113 cm

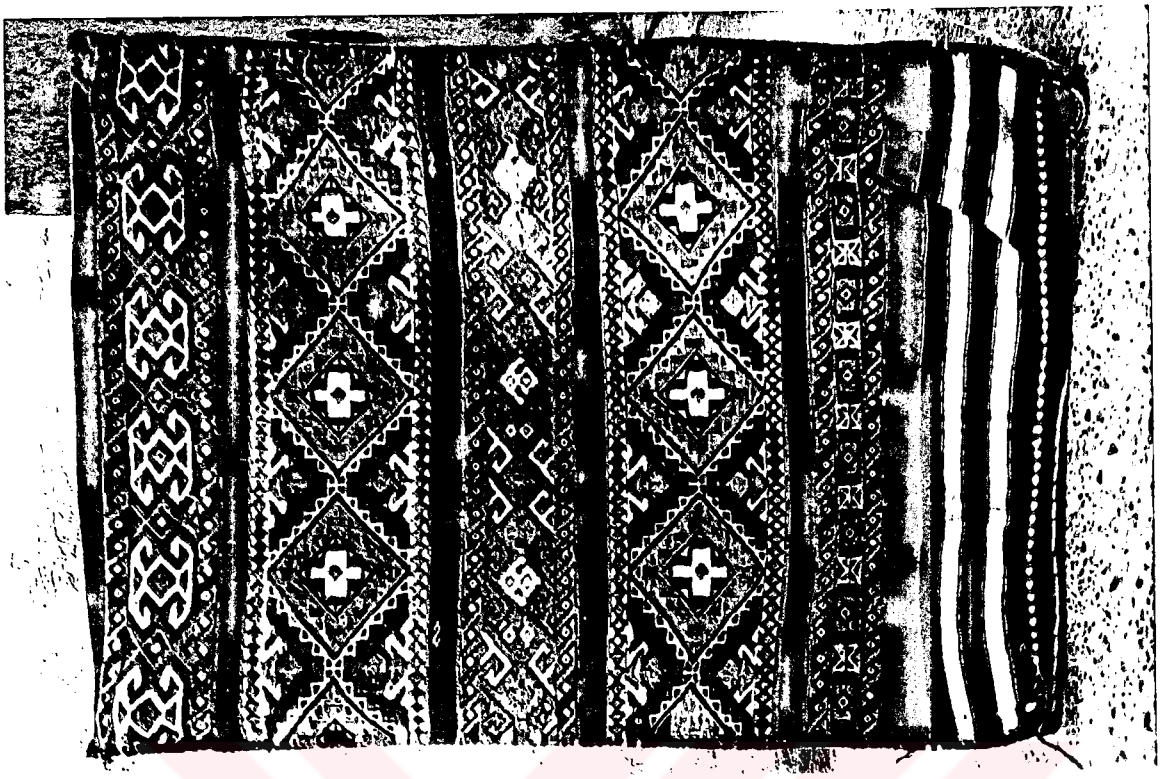
YÖRESİ : Antalya

KULLANIM ALANI : Çuval

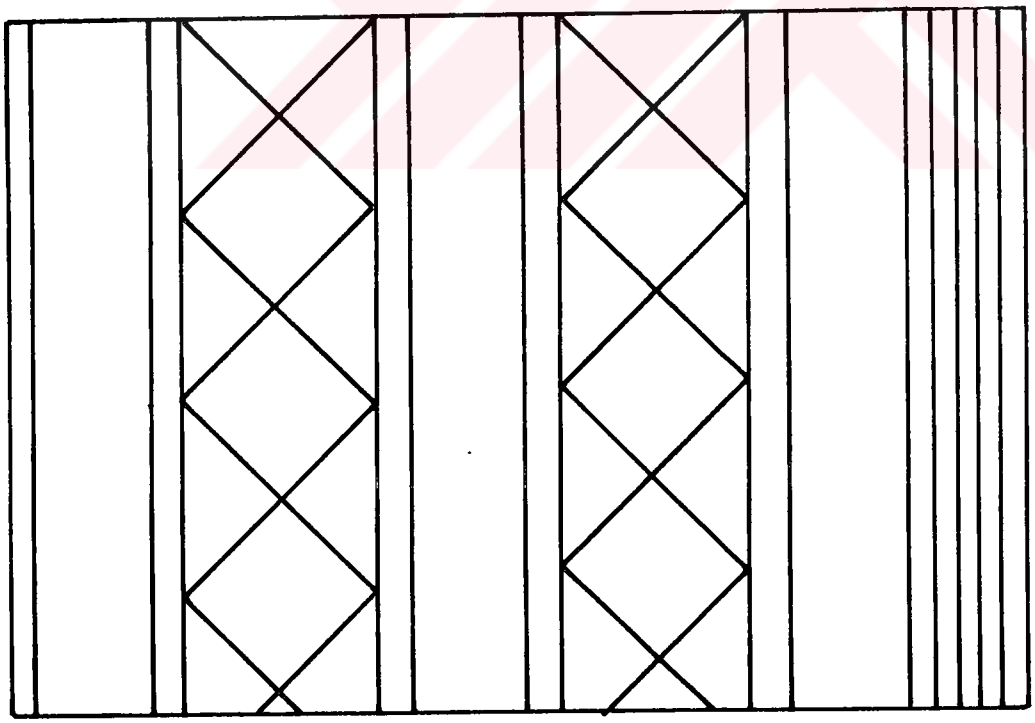
ESERİN DURUMU : Dokuma sağlamdır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Siyah, kırmızı, gül kurusu, yeşil, sarı, krem renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Alt ve üst bölümde çengel, diğer bölümlerde su yolu,pıtrak, yıldız, elibelinde, göz motifleri dokunmuştur. Motif ve renk özelliği bakımından, oldukça zengindir. Çeyizlik amaçla dokunmuş olma ihtimali yüksektir.

(Fotoğraf 147) Envanter No: 1243

(Şema 143) Envanter No: 1243

FOTOĞRAF NO : 147

ŞEMA NO : 143

ENVANTER NO : 1243

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : So Ann Mattox' dan hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Düz Sumak, Kilim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk, keçi kılı
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 90x124

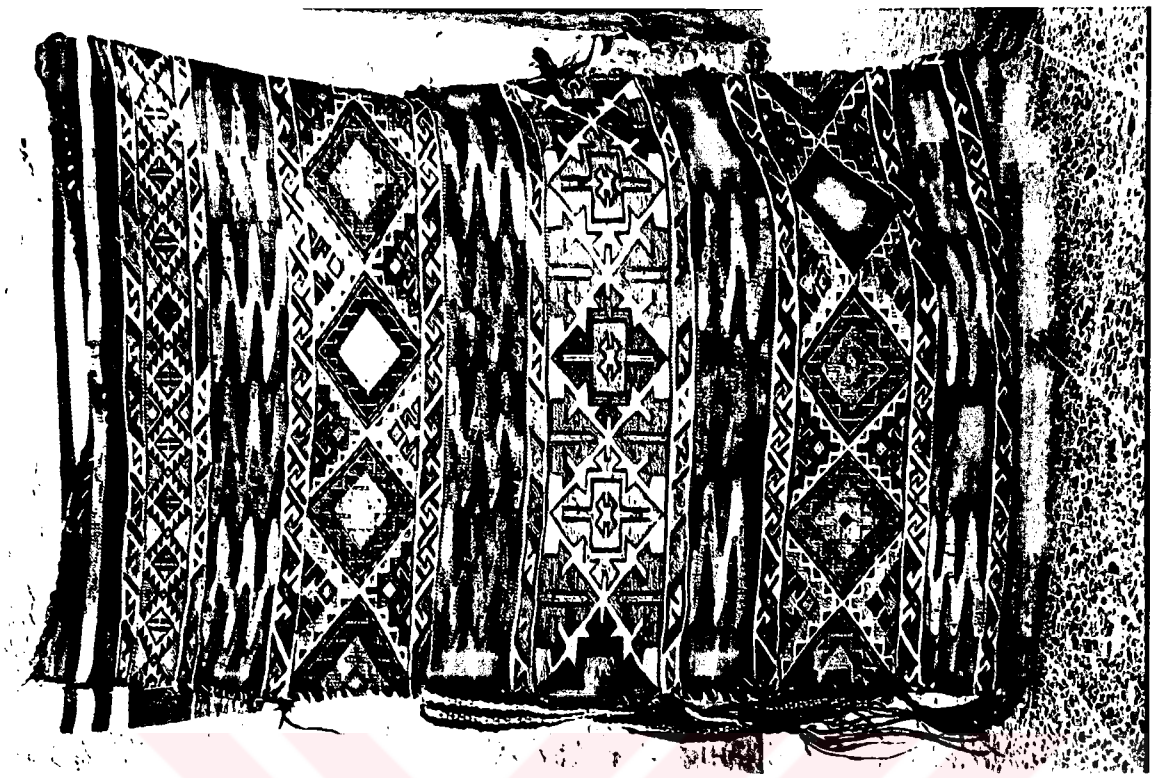
YÖRESİ : Mersin Mut

KULLANIM ALANI : Çuval

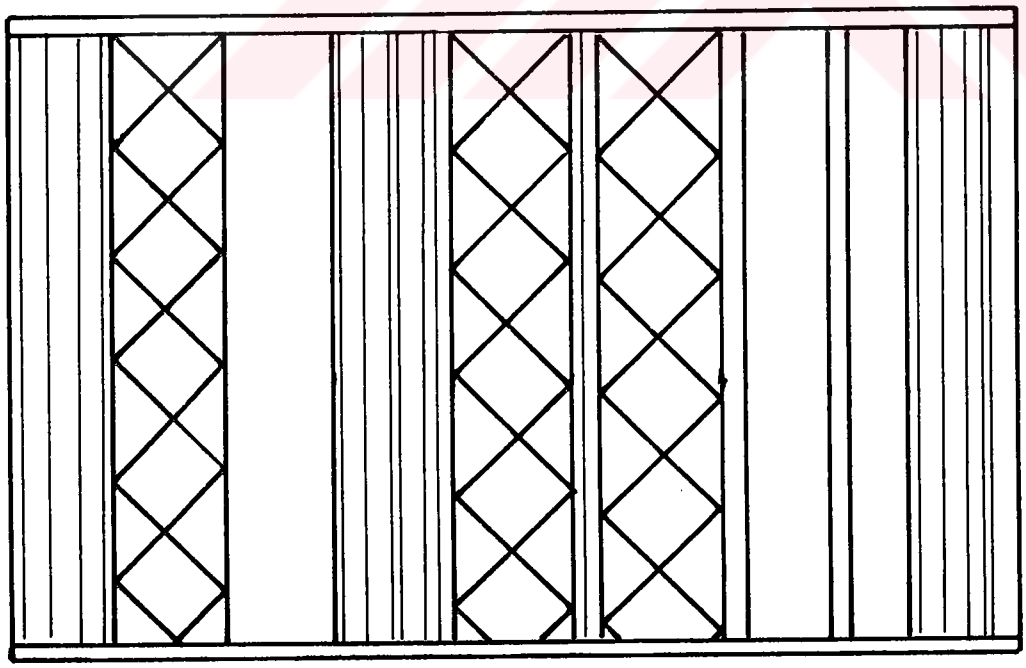
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, siyah, krem, açık yeşil, açık mavi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Beşe ayrılmış olan bölümlerde göz, yıldız,elibelinde, koçboynuzu, çengel motifleri dokunmuştur. Çuvalı arkası keçi kılından dokunarak ön yüze dikilmiştir.

(Fotoğraf 148) Envanter No: 1245

(Şema 144) Envanter No: 1245

FOTOĞRAF NO : 148

ŞEMA NO : 144

ENVANTER NO : 1245

MÜZEDEKİ YERİ : Depo G 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : So Ann Mattox' dan hediye.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 10000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Balıksırtı Sumak, Düz Zili, Kilim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Keçi kılı

ATKI : Yün

İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 19 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 76x114 cm.

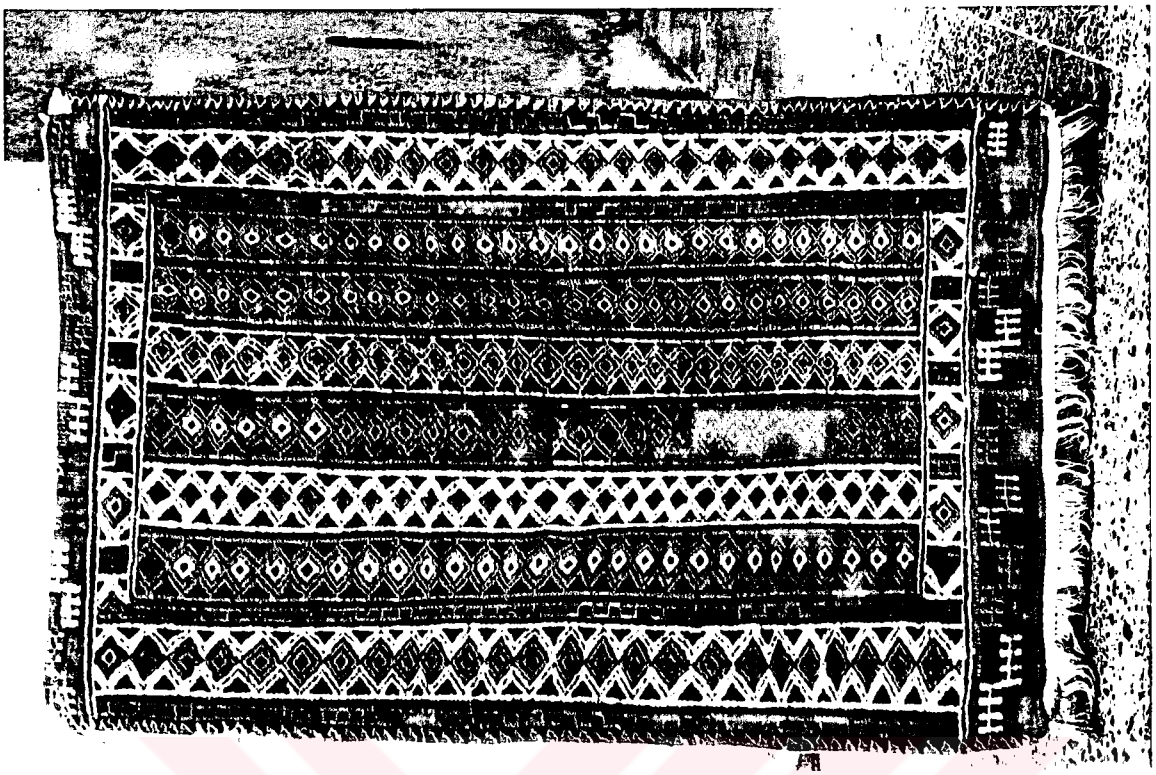
YÖRESİ : Mersin Mut

KULLANIM ALANI : Çuval

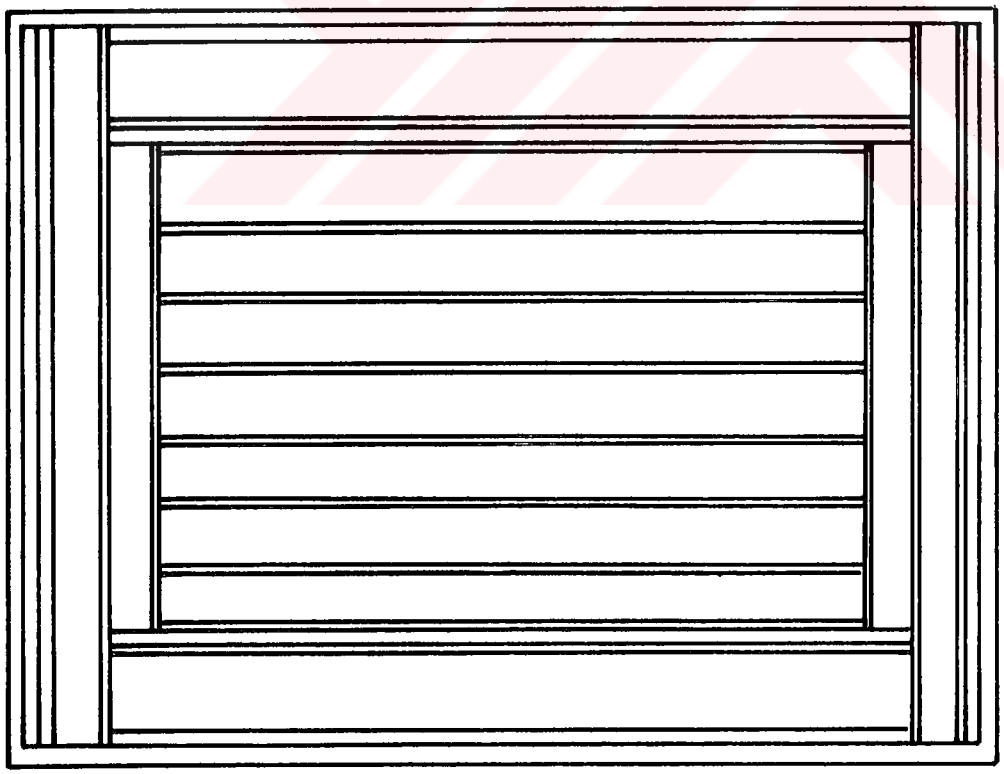
ESERİN DURUMU : Dokumanın yanlarına dikilmiş olan çarpana dokuma sökülmüştür. Eser onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kiremit kırmızısı, lacivert, fıstık yeşili, sarı, gül kurusu renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Sekize bölünmüş kısımların dördünde su yolu, diğerinde yıldız kurt ağzı, çengel motifleri kullanılmıştır.

(Fotoğraf 149) Envanter No: 1353

(Şema 145) Envanter No: 1353

FOTOĞRAF : 149

ŞEMA NO : 145

ENVANTER NO : 1353

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 5

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi' nden 1642 envanter numarasıyla nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Sık Motifli Cicim.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 89x140 cm.

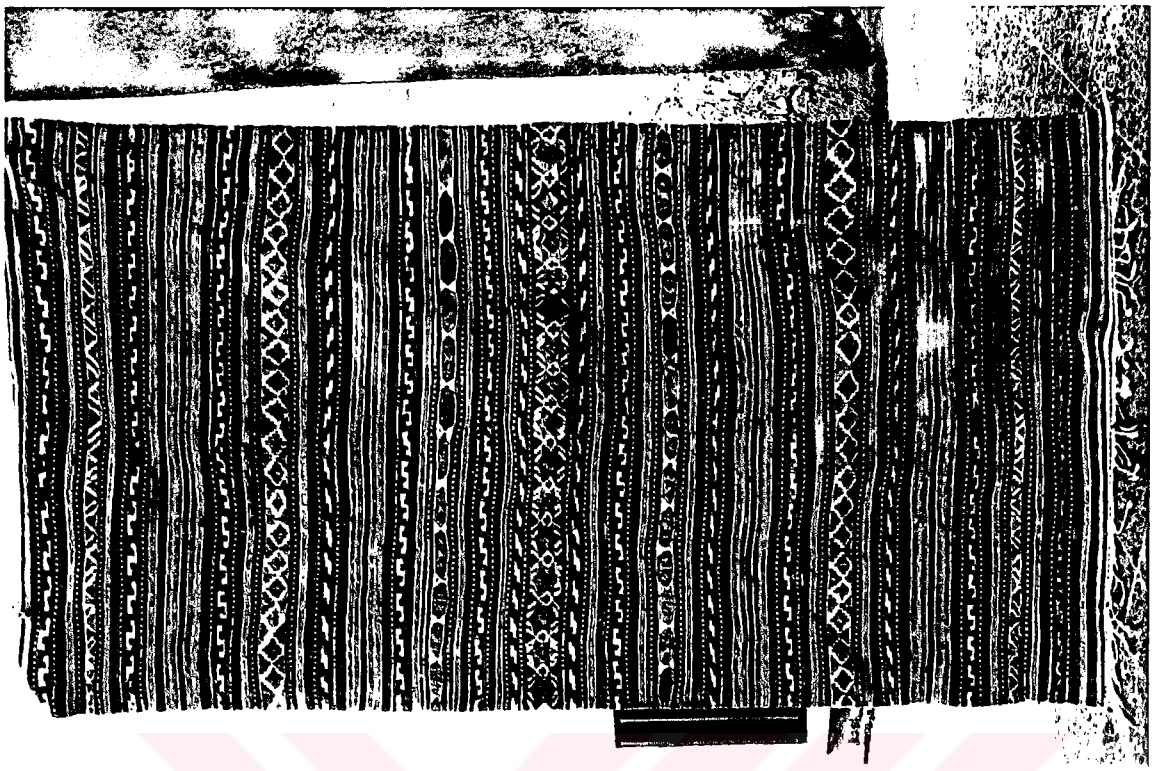
YÖRESİ : Yundağı

KULLANIM ALANI : Yaygı

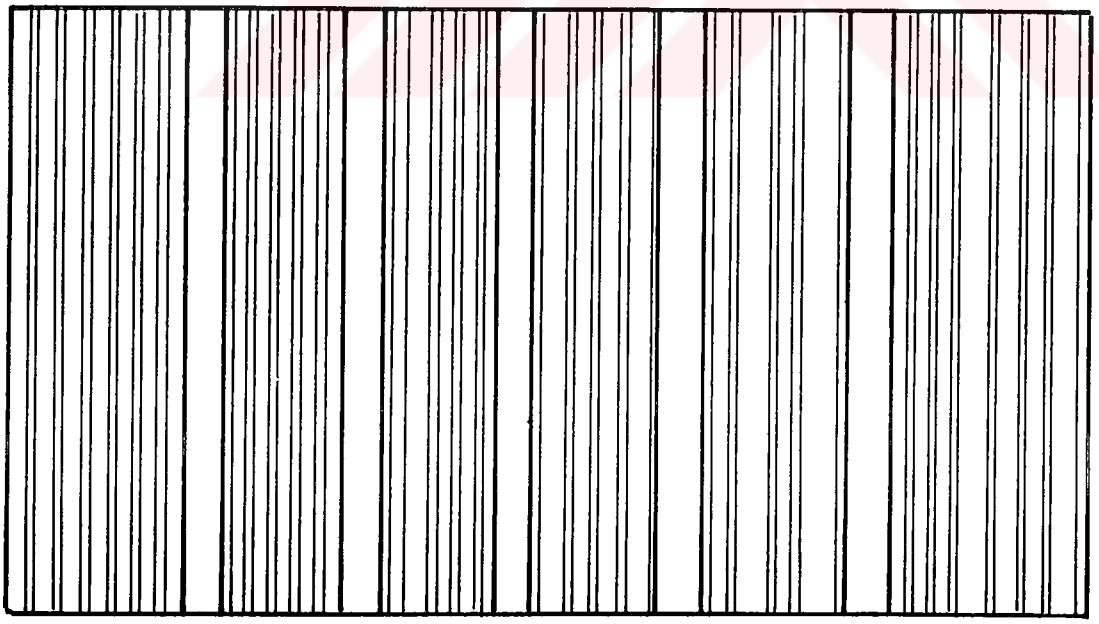
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Krem, siyah, yeşil, bordo, gri, sarı, turuncu renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Dokumanın alt ve üstünde, tarak motifleri, sekize ayrılan bölümlerin içine, göz motifleri dokunmuştur.

(Fotoğraf 150) Envanter No: 1354

(Şema 146) Envanter No: 1354

FOTOĞRAF NO : 150

ŞEMA NO : 146

ENVANTER NO : 1354

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi' nden 1743 envanter numarasıyla nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 15000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY:

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 105x205 cm.

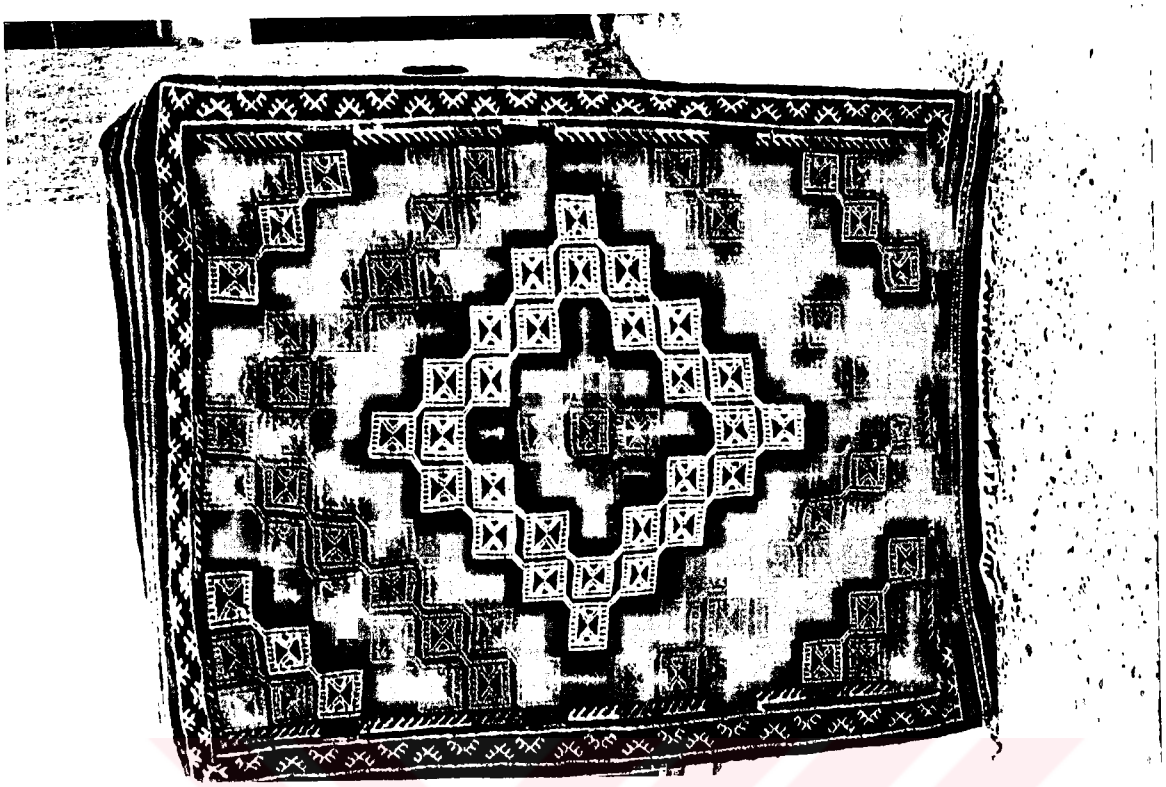
YÖRESİ : Afyon/Daskırı

KULLANIM ALANI : Yaygı

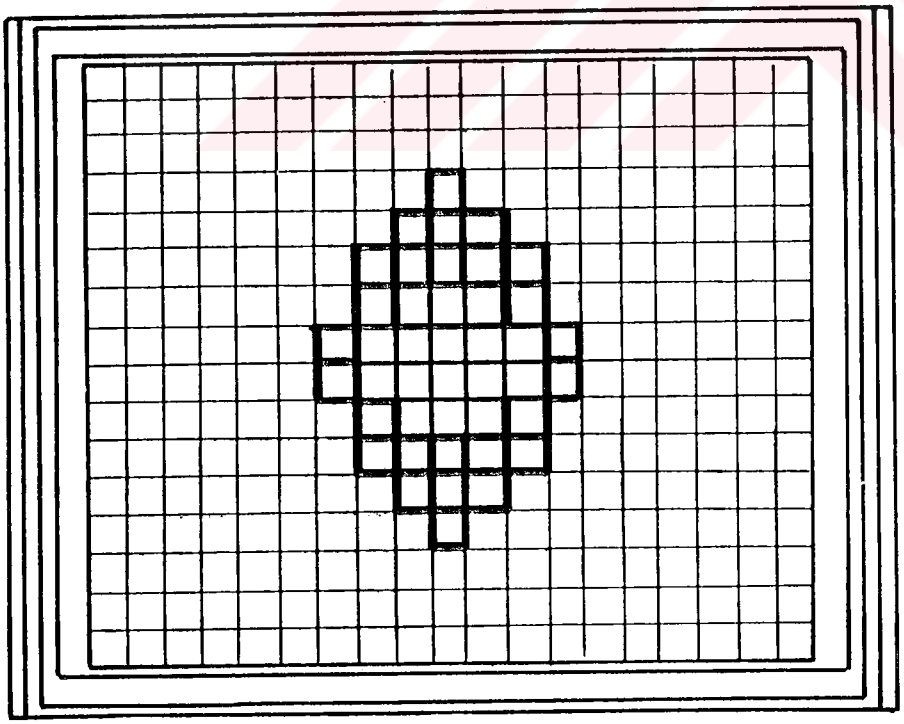
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Açık yeşil, sarı,siyah, beyaz, bordo renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Enine çizgili olan kilimde çengel, yıldız, saçbağı, motifleri dokunmuştur.

(Fotoğraf 151) Envanter No: 1355

(Şema 147) Envanter No: 1355

FOTOĞRAF NO : 151

ŞEMA NO : 147

ENVANTER NO : 1355

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi'nden 1645 envanter numarasıyla nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kontürlü Zili

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 107x142 cm.

YÖRESİ : Bergama/Karadere

KULLANIM ALANI : Yaygı

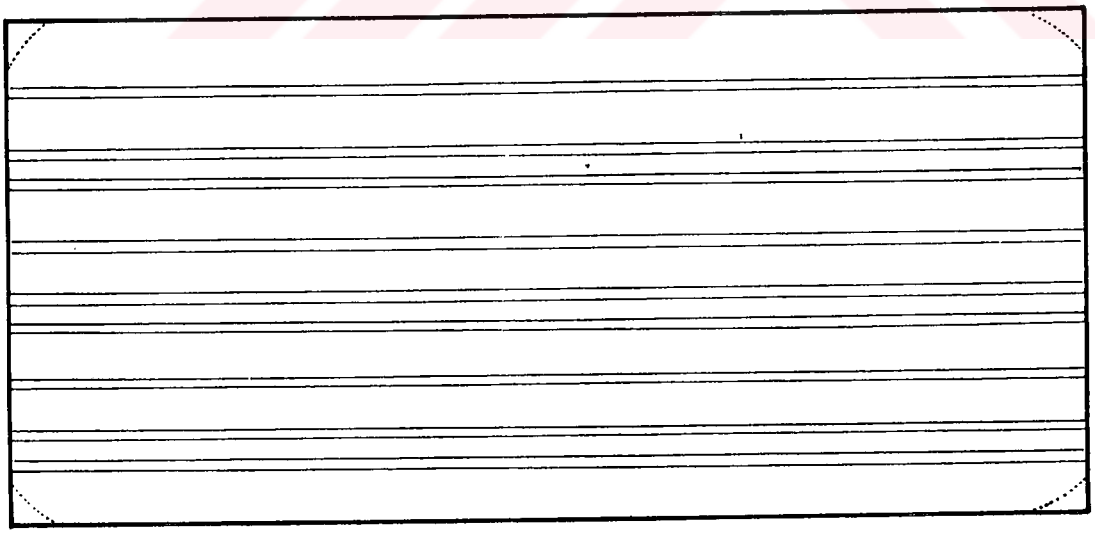
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Siyah zemin üzerine turuncu, kırmızı, yeşil, krem renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Sandık motiflerinde, düzenli renk sırası kullanılarak, sanki içeri doğru küçülen baklavalar halinde kompozisyon oluşturulmuştur.

(Fotoğraf 152) Envanter No: 1361

(Şema 148) Envanter No: 1361

FOTOĞRAF NO : 152

ŞEMA NO : 148

ENVANTER NO : 1361

MÜZEDEKİ YERİ : Depo T 4

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi' nden 735 envanter numarasıyla nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Keçi kılı

ATKI : Keçi kılı ve yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 58x110 cm.

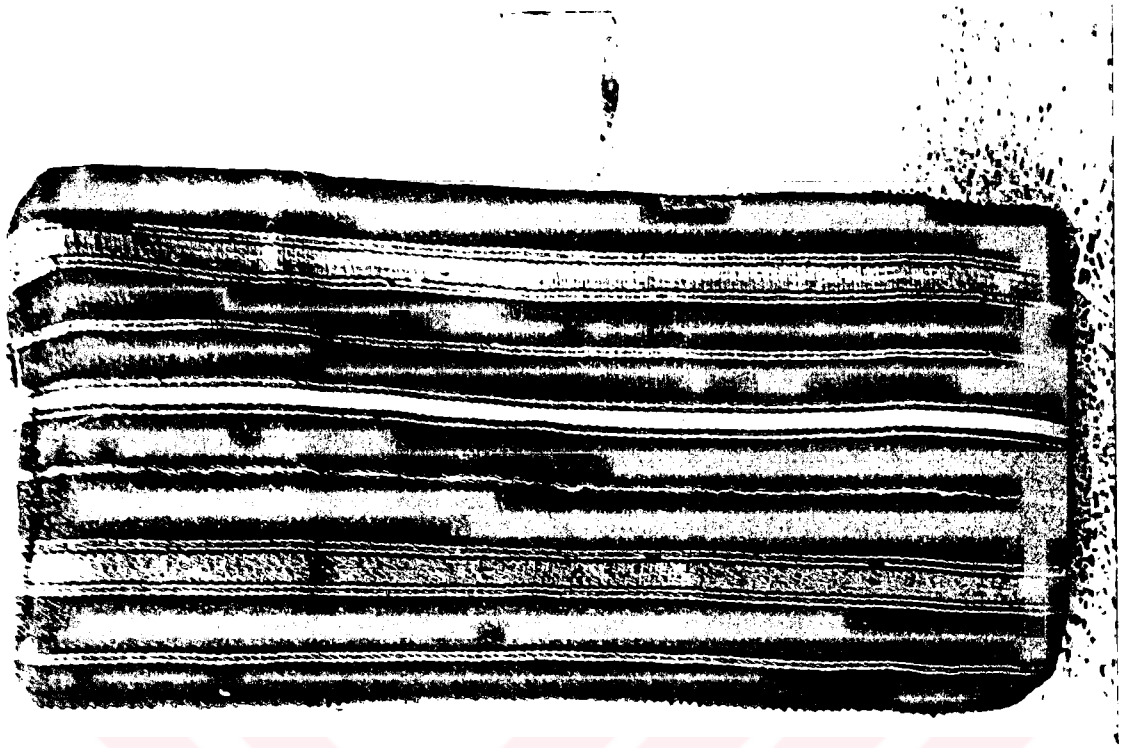
YÖRESİ :

KULLANIM ALANI : Çuval

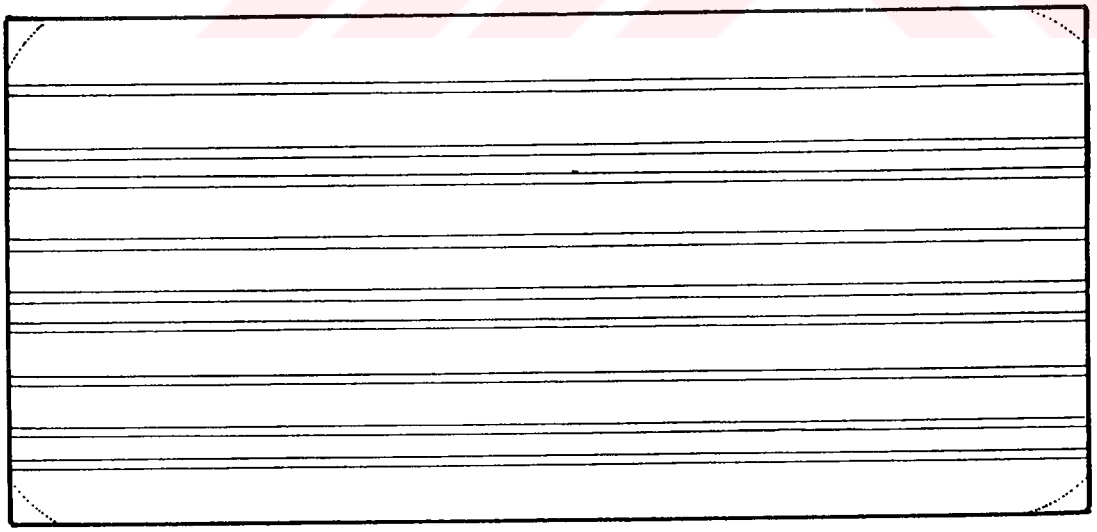
ESERİN DURUMU : Eserin üst köşesinde kumaştan yama bulunmaktadır.

RENK ÖZELLİĞİ : Siyah, açık kahverengi , krem rengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Kilim boyuna çizgilidir.

(Fotoğraf 153) Envanter No: 1362

(Şema 149) Envanter No: 1362

FOTOĞRAF NO : 153

ŞEMA NO : 149

ENVANTER NO : 1362

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 4

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bergama Müzesi' nden 736 envanter numarasıyla nakil.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Keçi kılı

ATKI : Keçi kılı ve yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Kaba

BOYUTU : 54x114 cm.

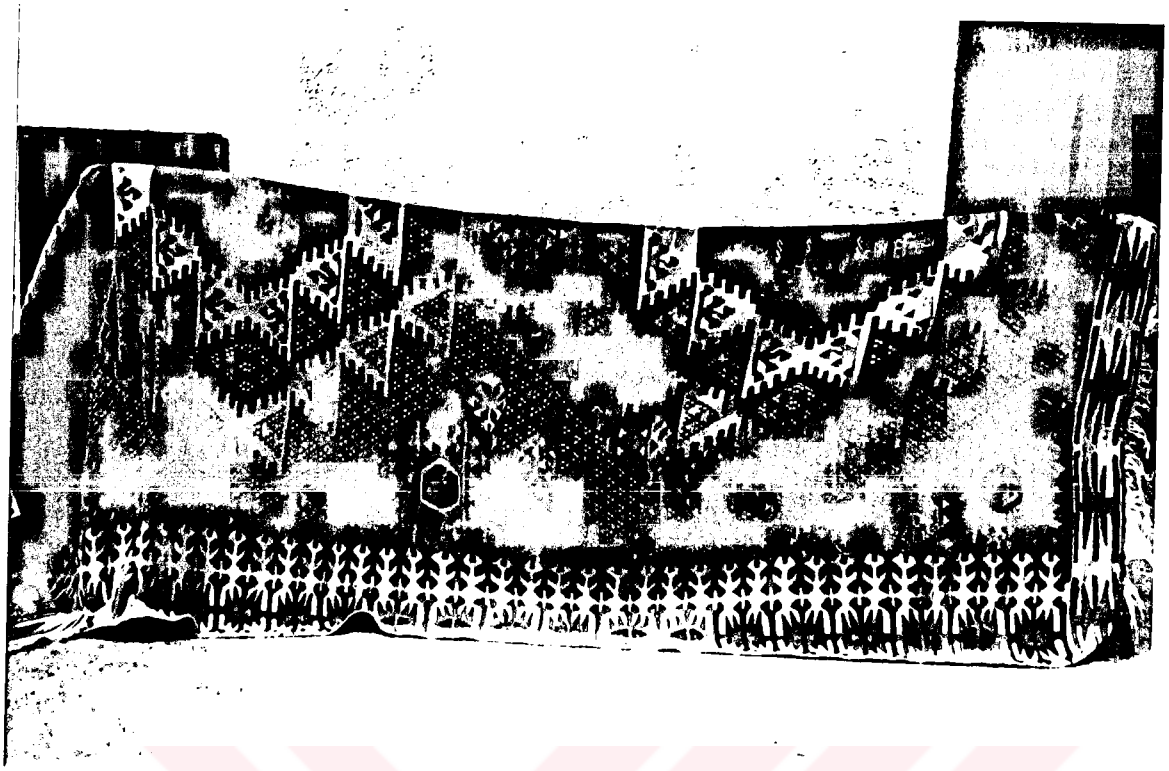
YÖRESİ :

KULLANIM ALANI : Çuval

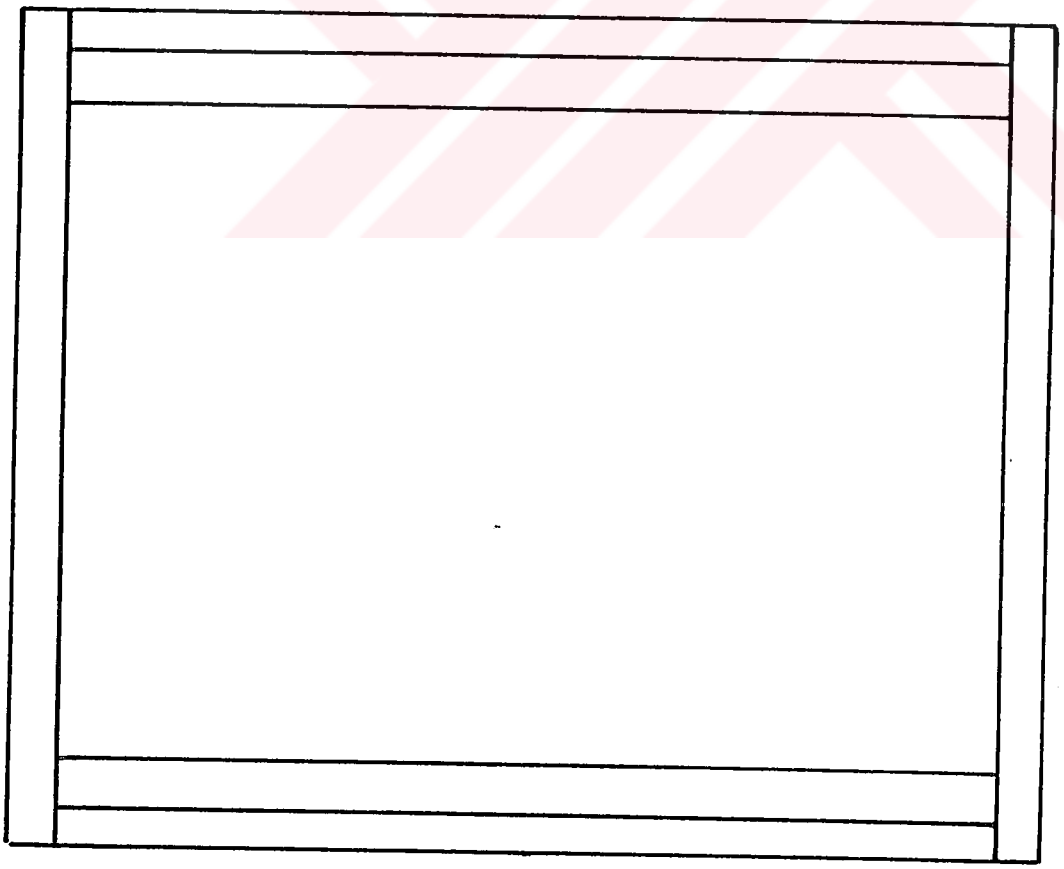
ESERİN DURUMU : Eserin üst köşesi kumaşla yamanmıştır.

RENK ÖZELLİĞİ : Siyah, açık kahve, krem renkleri kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Boyuna çizgilidir.

(Fotoğraf 154) Envanter No: 1692

(Şema 150) Envanter No: 1692

FOTOĞRAF NO : 154

ŞEMA NO : 150

ENVANTER NO : 1692

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 2

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bilal Halıcıoğlu' ndan 05-12-1985 tarihinde satın alma

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 6000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 180x386 cm.

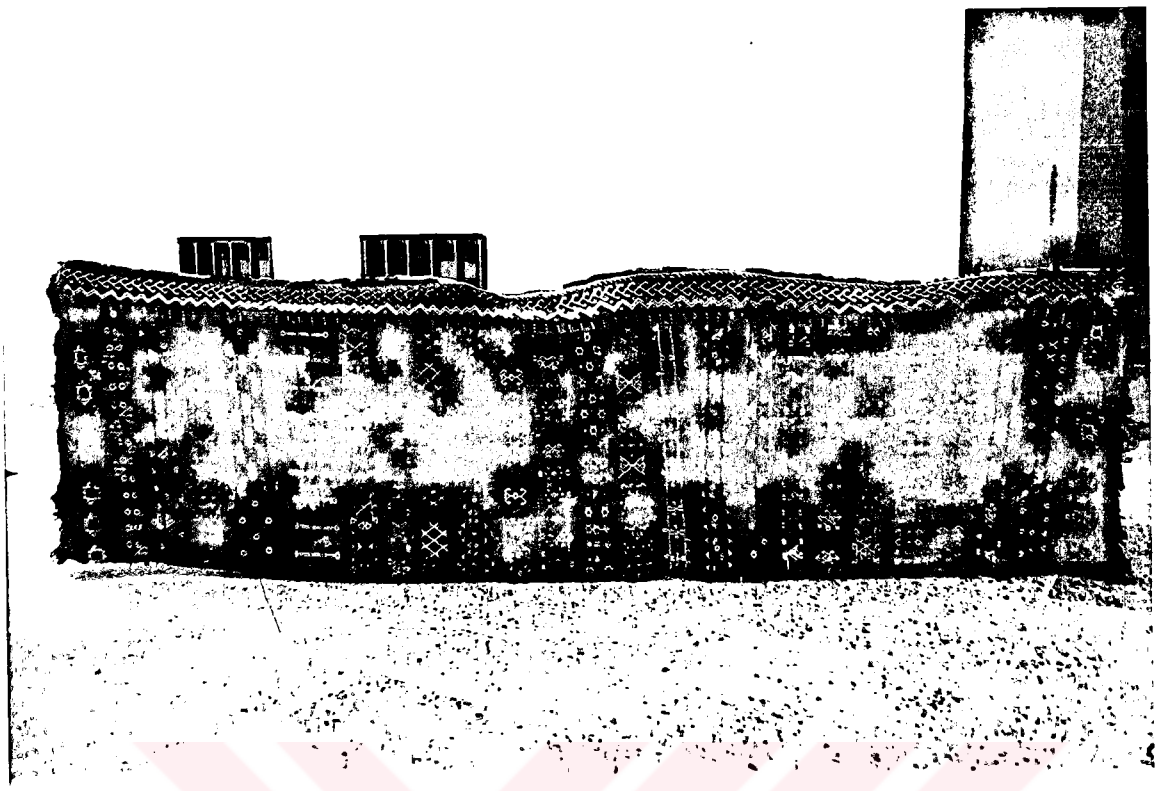
YÖRESİ : Konya

KULLANIM ALANI : Yaygı

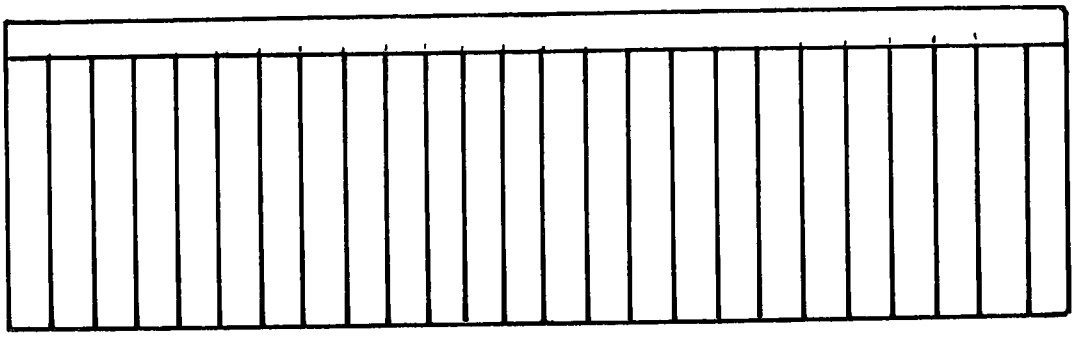
ESERİN DURUMU : İki parça olan kilimin krem rengine kırmızı solmuştur. Eser onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Kırmızı, krem, açık yeşil, açık mavi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Bordürde, yıldız ve kurt ağzı, orta zeminde, küpe ve bereket motifleri kullanılmıştır.

(Fotoğraf 155) Envanter No: 1696

(Şema 151) Envanter No: 1696

FOTOĞRAF NO : 155

ŞEMA NO : 151

ENVANTER NO : 1696

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 5

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Bilal Halıcıoğlu' ndan 05-12-1985 tarihinde satın alma

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 30000 TL.

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Seyrek Motifli Cicim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU :

YÖRESİ : Antep

KULLANIM ALANI : Yaygı

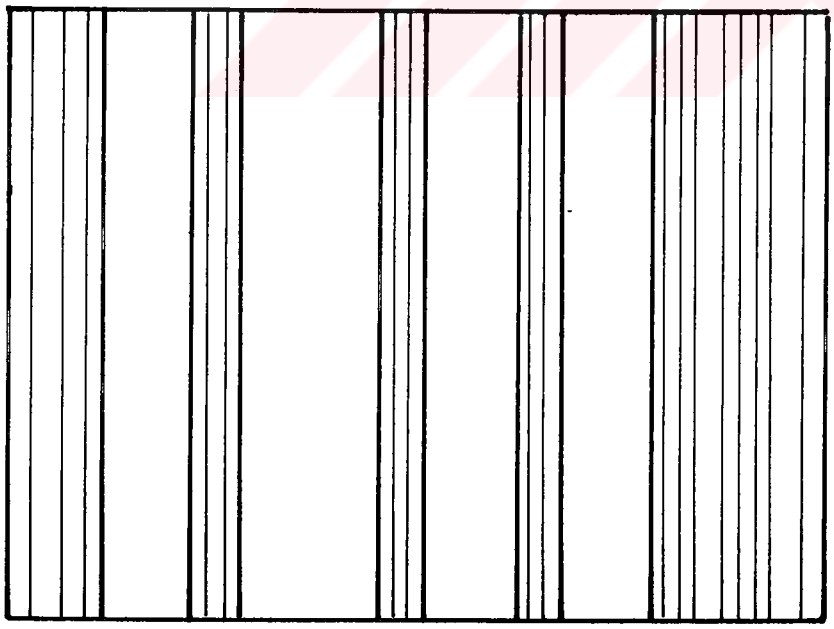
ESERİN DURUMU : Kilimin diğer yarısı müzede değildir. Saçaklarda sökülmeler mevcuttur.

RENK ÖZELLİĞİ : Yaygı, bordo zemin üzerine, krem, yeşil, turuncu, mor, lacivert renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Enine yollu olan kilim motif yönünden zengindir. Saçbağı, göz, muska, küpe, koçboynuzu, yıldız motifleri dokunmuştur.

(Fotoğraf 156) Envanter No: 1727

(Şema 152) Envanter No: 1727

FOTOĞRAF NO : 156

ŞEMA NO : 152

ENVANTER NO : 1727

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ :

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI : 1500 TL

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/ Düz Sumak

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 69x118 cm.

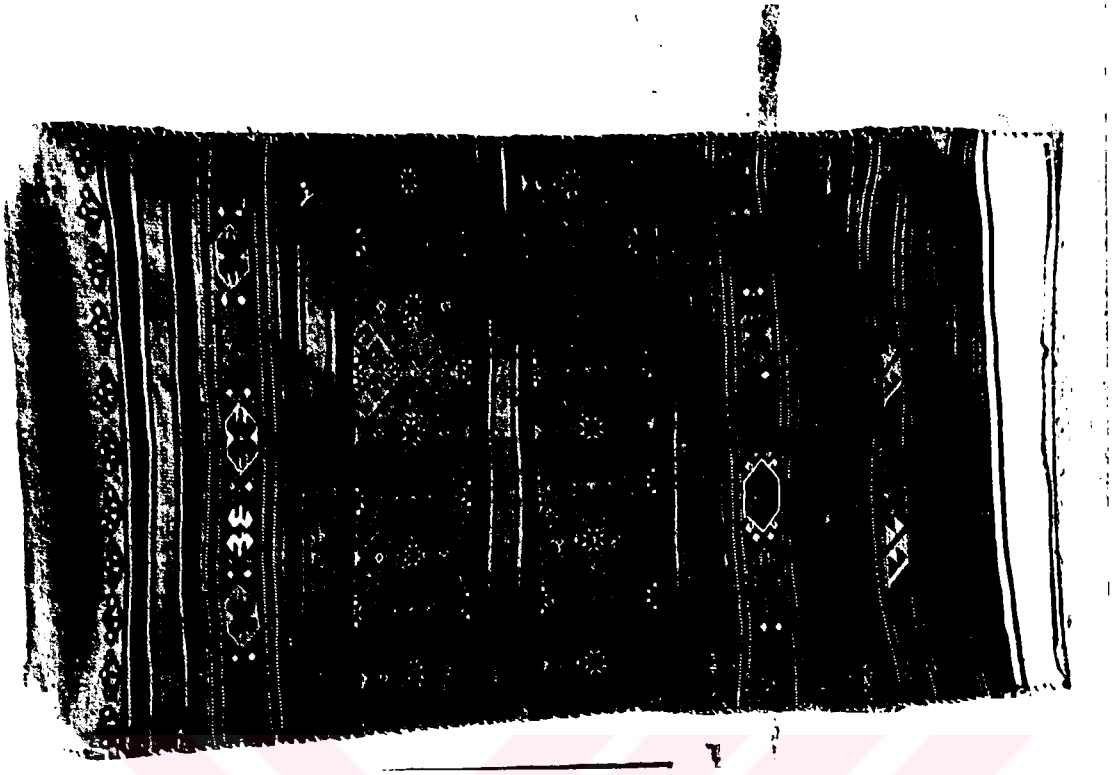
YÖRESİ : Bergama

KULLANIM ALANI : Çuval

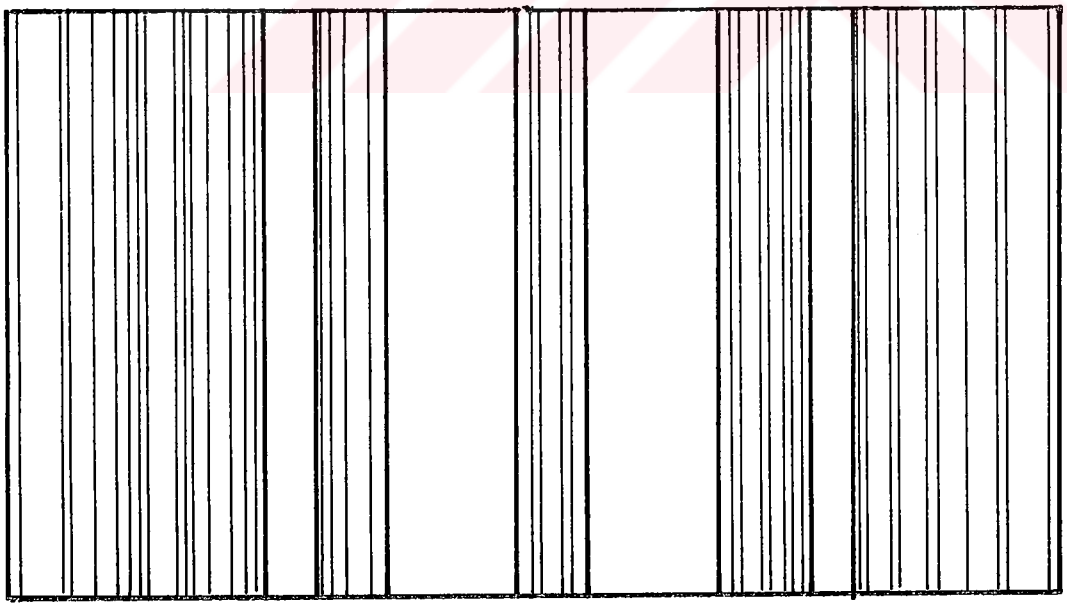
ESERİN DURUMU : Eser çok yıpranmıştır. Sol alt köşe söküktür. Siyah kumaş parçasıyla yamanmıştır. Renkler canlıdır.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordo, lacivert, krem, yeşil, açık mavi, turuncu renkler kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Enine bölümlere ayrılmış olan kompozisyonda altıgenler içine, bir sıra koçboynuzu, diğer sırada koçboynuzu göz, motifleri dokunmuştur.

(Fotoğraf 157) Envanter No: 1767

(Şema 153) Envanter No: 1767

FOTOĞRAF NO : 157

ŞEMA NO : 153

ENVANTER NO : 1767

MÜZEDEKİ YERİ : Depo F 1

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ :

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma / Çapraz Sumak.

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Pamuk
ATKI : Yün
İLME : **MOTİF:** Yün

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : Orta

BOYUTU : 77x134 cm.

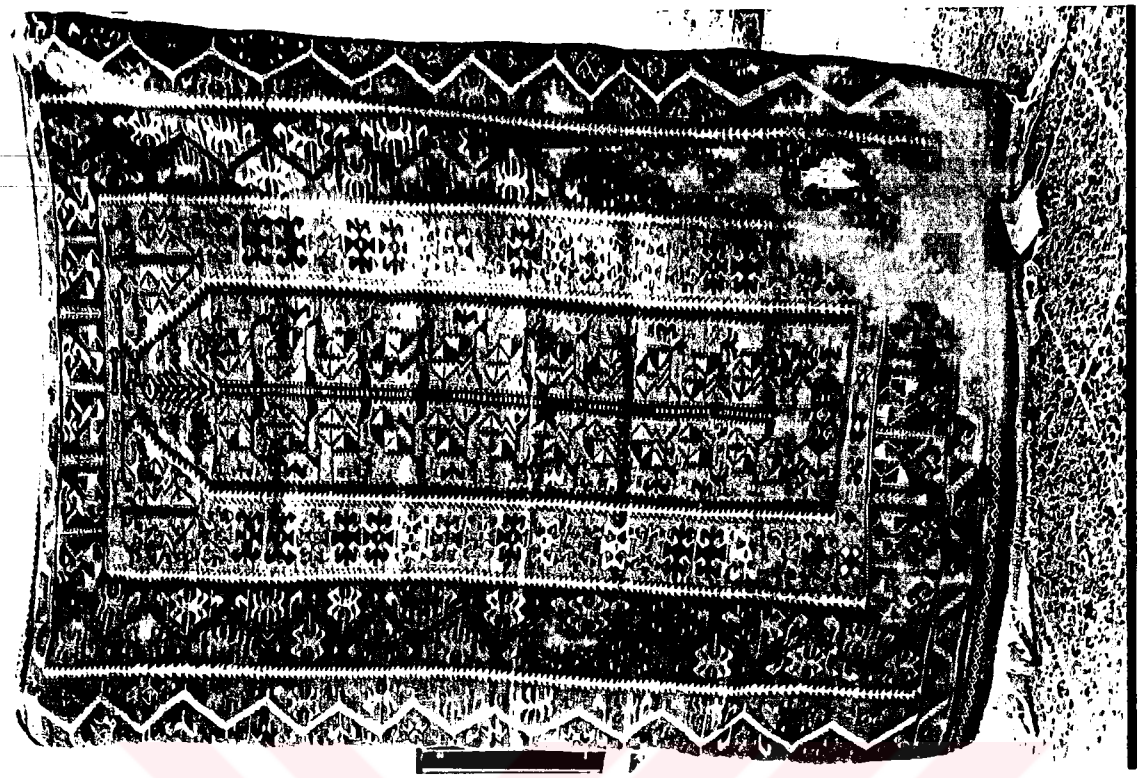
YÖRESİ : Bergama

KULLANIM ALANI : Çuval

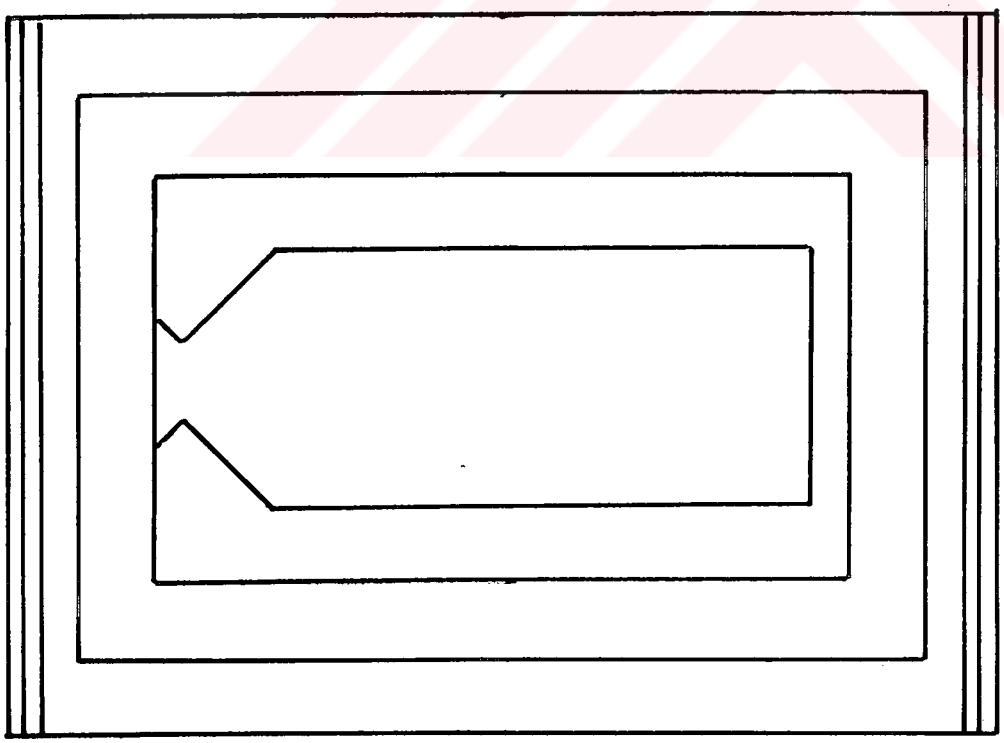
ESERİN DURUMU : Eser sağlamdır ve onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Bordo, lacivert, krem renklidir.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Enine yollu olan kilimin bu bölümlerinde, koçboynuzu, akrep, akrebin içine, yıldız motifleri dokunmuştur.

(Fotoğraf 158) Envanter No: 2903

(Şema 154) Envanter No: 2903

FOTOĞRAF NO : 158

ŞEMA NO : 154

ENVANTER NO : 2903

MÜZEDEKİ YERİ : Depo C 3

MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ : Semra Kılıç' tan 25-03-1994 tarihinde satın alma.

O GÜNKÜ TAHMİNİ FİYATI :

DOKUMA TEKNİĞİ : Atkı Yüzlü Dokuma/Kilim

HAMMADDESİ : **ÇÖZGÜ** : Yün

ATKI : Yün

İLME :

YÜZYILI : 20 YY.

KALİTESİ : İnce

BOYUTU : 102x146 cm.

YÖRESİ : Kula

KULLANIM ALANI : Seccade

ESERİN DURUMU : Eserde yer yer sökükler ve saçaklarda yıpranmalar mevcuttur. Onarım görmemiştir.

RENK ÖZELLİĞİ : Dış, iç ve orta zemin yeşildir. Orta bordür ve hayat ağacı motifinde bordo, diğer motiflerde açık kahverengi, koyu kahverengi kullanılmıştır.

MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİĞİ : Dış ve orta bordürde, su yolu motifi, bu motifin sağ ve solunda zülüf, koçboynuzu, iç bordürde çiçek, koçboynuzu, ortada hayat ağacı ve aşk birleşim motifi yer almaktadır.

2. BÖLÜM

İZMİR ETNOGRAFYA MÜZESİNDE BULUNAN HALI VE KİLİMLERİN HAMMADDE, TEKNİK, KALİTE, DESEN VE YÖRE İNCELEMESİ, ELDE EDİLEN SONUÇLARIN MÜZE KAYITLARI İLE KARŞILAŞTIRILMASI

2.1. HAMMADDELERİNE GÖRE İNCELEMESİ

" Boş zamanlarda genelde kişisel kullanım için yapılan, araç-gereç olarak açıklanmaya çalışılan el sanatı ürünlerinin yapımında daha çok, ana geçim kaynağı olan üretimin yan ürünlerinden, artıklarından ve yörede bol bulunan doğal hammaddelerden yararlanılır."[33]

"Anadolu' da tarım yılın belirli aylarında yapıldığı için, kırsal kesimde yaşayanların zorunlu boş zamanları ve boş iş güçleri bulunmaktadır. Bu boş zamanın ve boş iş gücünün değerlendirilmesi, ülke ekonomisi açısından büyük önem taşımaktadır. Kırsal kesim nüfusumuzun asıl geçim kaynağı tarımdır. Ancak bu kesim ek gelir sağlamak, boş zamanlarını değerlendirmek amacıyla el sanatlarına yönelmiştir. Bunun sonucunda da kültür birikimi ve yeteneğine yoğun emeğini de katarak doyumsuz güzellikte eserler yaratmıştır ve yaratmaktadır."[34]

Ülkemizde dokunan halı ve kilimleri incelediğimizde görülmektedir ki çözgü, atkı ve ilme ipinde daha çok yün kullanılmıştır. Bunu pamuk, ipek ve sadece kilimde kıl izlemiştir. Yünün halı ve kilimde atkı, çözgü kullanma sebeplerini incelediğimizde karşımıza şöyle bir sonuç çıkmaktadır;

Çoğu yöremizde koyun yetiştiriciliğinin olmasına bağlı olarak kolay bulunabilir olması,

Yünün yan ürün olması,

---

[33] İsmail Öztürk, *Agk.* s.15

[34] Feryal Ilgaz/ Nuran Kayabaşı, " El Sanatlarında Tarımsal Hammadde Sorunları", ***Kamu ve Özel Kuruluşlarla Orta Öğretimde, Üniversitelerde El Sanatlarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri,*** 18-20 Kasım 1992 İzmir, Ankara 1994, s. 239

Yünün yaylanma yeteneğinin olması,
Yünün biçimlenme yeteneğinin olması,
Yünün nem çekme özelliği.

Yaylanma özelliğinde, bir tutam lif demetini sıkıştırdıktan sonra, basıncın kalkması ile demetin eski biçimini ve hacmini almasıdır. Halı yapılacak yün liflerinde halının havlarının basık olmaması için bu özellik aranır. Biçimlenme yeteneğinde yünün, kolay eğrilip ip haline getirilmesi sağlanır. Yünün nem çekme özelliğinde elimizde bulunan avantaj, yünün en fazla nem çeken elyaf olmasıdır. Kendi ağırlığının yarısı kadar nem çekebilir. Bu bakımdan daha sağlıklıdır.[35]

" Memleketimizde, endüstriyel anlamda fabrika yün iplik üretimi 19 YY' lın ilk yarısında gerçekleşmiştir. Feshane fabrikasıyla başlayan hareket, 1933' de Sümerbank' ın kurulmasıyla Hereke, Defterdar, Bünyan ve Isparta fabrikaları ve paralelinde birçok özel sektör girişimiyle, halı ve kilimlerimizde kullanılan el yapımı, kirman eğirmesi, yün ipinin yerini fabrika ipine bırakmıştır. Sadece el eğirmesi bakımından değil, saf yünün yerini karışım, dökünti yünlerin alması, hammadde kalitesinin düşmesine sebep olmuştur. "[36]

Yün halı kilim dokumalar, İzmir Etnografya Müzesi' nde diğer hammaddelerle dokunmuş eserlere göre çoğunluğu oluşturmaktadır. En çok fonksiyonel anlamda yaygı, seccade dokumalarında çözgü, atkı ve ilmede yün ile karşılaşmaktayız. Afyon, Yuntdağı, Bergama, Kula, Kars, Konya, Niğde, Yahyalı, Helvacıköy, Van, Maraş gibi yörelerin dokumalarında daha çok yün kullanılmıştır. (Bkz. Tablo 5)

Yünden sonra ikinci sırayı, pamuk almaktadır. Pamuk ipi halılarda çözgü ve atkı da, kilimde ise sadece çözgüde kullanılmaktadır. Müzede yapılan incelemede bazı cicim, zili, sumak örneklerinde çözgü ve atkı olarak kullanıldığı görülmüştür.

---

[35] İnci Başer, ***Elyaf Bilgisi***, İstanbul 1992, s. 76-77-80

[36] Necdet Özgül, " El Sanatları Yönünden Halı Kilimde İplik ve Boya ", ***1. Ulusal El Sanatları Sempozyumu Bildirileri,*** 18-21 Kasım 1981 İzmir, İzmir 1984, s.282

Dikkati iki nokta çekmektedir. Bunlardan birincisi, çözgüsü pamuk, toplam yaygı olarak kullanılan 6 halının dışında, 35 atkı yüzlü dokumanın 22 si çuval, torba, heybe, yastık yüzü, arkalaç gibi yaygı amacı dışında dokunmuş eserlerin oluşturulmasıdır. Bunun sebepleri arasında pamuğun dokunmasının daha kolay olması, tüysüz yani motifin net olarak belli olmasıdır. Atkısı pamuk olan dokumanın üzerine cicim, zili, sumak tekniğinde motiflerin yaygın kullanılması dikkati çekmektedir.

İkinci önemli konuda, pamuk üretimi yapılan bölgelerde ki dokumalarda çözgü ve atkıda daha çok pamuğa rastlıyoruz. Ülkemizde Ege, Çukurova ve Antalya olmak üzere başlıca 3 bölgede yapılmaktadır. Ayrıca, az miktarda Güney Doğu Anadolu Bölgesi, Trakya, Iğdır Ovası ve Orta Anadolu' da yetiştirilmektedir. Bu yörelerin dokumalarında pamuk görme olasılığımız daha yüksek olmaktadır.

Müze' de bulunan halı ve atkı yüzlü dokumaların yörelerini incelendiğinde karşımıza net bir tablo çıkmamaktadır. Dokumaları yaygı olarak incelediğimizde, görülmektedir ki bize belirli bir yörede sadece yaygıların çözgüsünde pamuk kullanılır diyebileceğimiz yeterli örnek yoktur. Örneğin 970 ve 1118 envanter numaralı Denizli yöresine ait iki atkı yüzlü dokuma yaygısının çözgülerinde pamuk kullanılmıştır. Ancak 996, 997, 1048, 1051 envanter numaralı Denizli yöresine ait atkı yüzlü dokuma yaygılarının çözgü ve atkılarında yün kullanılmıştır. Elimizde güvenilir sonuç olabilmesi için yeterli sayıda örnek bulunmamaktadır. Diğer yörelerin yaygılarında pamuk çözgülere az da olsa rastladığımız gibi her yörenin torba, çuval, heybe gibi taşıma amaçlı dokumalarda karşımıza pamuk ipi çıkmaktadır.

Müzede bulunan halılarda ise pamuk çözgüsüne, 627, 1139 envanter numaralı Kayseri yöresine ait ipek ve floş halılarda, 1137, 1359, 1257, 2988 envanter numaralı ilmesi yün olan halılarda, rastlanmaktadır. İpek halıların çoğunluğu yöre olarak Kayseri' dir. İlme ve çözgüsü ipek olan 1138 ve 1140 envanter numaralı Kayseri ve 210 envanter numaralı İsfahan halısı bulunmaktadır. 627 ve 1139 envanterli Kayseri halılarının ilmelerinde floş kullanılmıştır. İpeğin, pahalı ve dokunmasının uzun zaman alması, dokuma esnasında özel dikkat istemesi dokumalarımızda ipeğin kullanma oranını

düşürmüştür. Halı sanatımızın tarihçesine baktığımızda, ipek halı üretiminin belirli merkezlerde, saray için yapıldığını görmekteyiz. Hereke, Kayseri bu yörelerimizdendir. Halk, kendisi için ipek halı üretimi yapmamıştır. Geleneksel Türk El Sanatları' mızın ortaya çıkışındaki asıl nedeni araştırdığımızda halkın, yan ürünlerini, zamanını değerlendirmesi, eserin belirli bir amaca hizmet etmesi (yaygı, örtünme, ısınma, taşıma gibi) olduğunu görmekteyiz. Ancak ipek üretimi, bir yan gelir değildir. Belirli yörelerimizin ana geçim kaynağıdır ve ipek halılar daha çok dekoratif amaca hizmet etmektedir. Bu nedenle ipek halı, halkın ihtiyaçlarını değil saray çevresinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere üretilmiştir.

Müzede bulunan atkı yüzlü dokumaların 9 tanesinin çözgüsü keçi kılıdır. 1361 ve 1362 envanter numaralı Bergama yöresine ait çuvalların çözgü ve atkısında keçi kılı kullanılmıştır. Daha çok dağlık bölgelerde yetiştirilen keçilerin kılları, kaba ve kıvrımsızdır. Genellikle siyah, kahverengi, nadiren beyaz ve gri renkte olmaktadır.

1050; yaygı, Helvacıköy, 1246; yastık, Eşme, 1247; yastık, Uşak, 999; yastık yüzü, Yağcıbedir, 1242, 1243, 1245; çuval, Mersin Mut, 1361, 1362; çuval,Bergama yörelerine ait Müzede bulunan dokumalarda keçi kılının kullanılmış olduğu saptanmıştır. Bu yörelerde keçi yetiştiriciliğini olduğunu görmekteyiz. Keçi kılının bir özelliği de, akrep ve diğer zehirli böcekleri uzaklaştırmasıdır.

Tablo 5' de İzmir Etnografya Müzesi' nde bulunan bütün halı ve kilimlerin hammadde dökümü verilmiştir.

Y:Yün **İ:**İpek

P: Pamuk **F:** Floş

K: Kıl **(*)** Hammaddenin ait olduğu sınıfı belirtir.

TEŞHİR / HALI	ÇÖZGÜ				ATKI				İLME/MOTİF			
ENVANTER NO	Y	P	K	İ	Y	P	K	İ	Y	P	K	İ
58	*				*				*			
211	*				*				*			
275	*				*				*			
277	*				*				*			
654	*					*			*			
656	*				*				*			
567	*				*				*			
658	*				*				*			
665	*				*				*			
666	*				*				*			
667	*				*				*			
723	*				*				*			
724	*				*				*			
733	*				*				*			
742	*				*				*			
743	*				*				*			
744	*				*				*			
809	*				*				*			
871	*				*				*			
873	*				*				*			
918	*				*				*			
927	*				*				*			
928	*				*				*			
952	*				*				*			
1137		*			*				*			
1138				*				*				*
1141	*				*				*			
1351	*				*				*			

TEŞHİR / HALI	ÇÖZGÜ				ATKI				İLME/MOTİF			
ENVANTER NO	Y	P	K	İ	Y	P	K	İ	Y	P	K	İ
1352	*				*				*			
1359		*			*				*			
1360	*				*				*			
1691	*				*				*			
TEŞHİR/ KİLİM												
60	*				*				*			
273	*				*							
274	*				*				*			
683	*				*				*			
714	*				*				*			
715	*				*				*			
719		*				*			*			
811	*				*				*			
876	*				*				*			
917	*				*				*			
979		*				*			*			
1050			*		*				*			
1052		*			*				*			
1244	*				*				*			
1246			*		*				*			
1247			*		*				*			
1356	*				*							
1358		*			*				*			
1363		*			*				*			
1364	*				*				*			
1365		*			*				*			
1366		*			*				*			
1367	*					*			*			

TEŞHİR / KİLİM	ÇÖZGÜ				ATKI				İLME/MOTİF			
ENVANTER NO	Y	P	K	İ	Y	P	K	İ	Y	P	K	İ/F
1368		*			*				*			
1369		*			*				*			
1370		*			*				*			
1371		*				*			*			
1674	*				*				*			
DEPO HALI												
210				*				*				*
627		*				*						*
664	*				*				*			
665	*				*				*			
668	*				*				*			
684	*				*				*			
707	*				*				*			
745	*				*				*			
857	*				*				*			
872	*				*				*			
874	*				*				*			
878	*				*				*			
934	*				*				*			
951	*				*				*			
1075	*				*				*			
1139		*				*						*
1140				*				*				*
1257		*				*			*			
1350	*				*				*			
1357	*				*				*			
1697	*				*				*			

DEPO HALI	ÇÖZGÜ				ATKI				İLME/MOTİF			
ENVANTER NO	Y	P	K	İ	Y	P	K	İ	Y	P	K	İ
2879	*				*				*			
2906	*				*				*			
2907	*				*				*			
2988		*				*			*			
DEPO KİLİM												
217		*			*				*			
634		*			*							
635	*				*							
636	*				*							
660		*			*				*			
708		*			*				*			
709		*			*				*			
710		*			*				*			
741	*					*			*			
767	*				*				*			
810	*				*							
875	*				*				*			
938	*				*							
939	*				*							
940	*				*							
941		*			*							
942			*		*							
943	*				*							
944	*				*							
945	*				*							
946	*				*							

DEPO / KİLİM	ÇÖZGÜ				ATKI				İLME/MOTİF			
ENVANTER NO	Y	P	K	İ	Y	P	K	İ	Y	P	K	İ
953	*				*							
969		*			*							
970		*			*							
971		*			*				*			
972	*				*							
973		*			*				*			
974		*			*				*			
976	*				*				*			
977	*				*				*			
978		*			*				*			
980		*			*				*			
981		*			*							
982		*			*				*			
983		*			*							
984	*				*							
995	*				*				*			
996	*				*							
997	*				*							
998		*			*							
999			*		*				*			
1000		*			*				*			
1001		*			*				*			
1002	*				*				*			
1003	*				*				*			
1004	*				*				*			
1018	*				*							
1019	*				*							

DEPO / KİLİM	ÇÖZGÜ				ATKI				İLME/MOTİF			
ENVANTER NO	Y	P	K	İ	Y	P	K	İ	Y	P	K	İ
1037	*				*							
1047	*				*				*			
1048	*				*							
1049	*				*				*			
1051	*				*							
1117	*				*							
1118		*			*				*			
1121		*			*				*			
1242			*		*				*			
1243		*	*		*				*			
1245			*		*				*			
1353	*				*				*			
1354	*				*				*			
1355	*				*				*			
1361			*		*		*					
1362			*		*		*					
1692	*				*							
1696	*				*				*			
1727	*				*				*			
1767		*			*				*			
2903	*				*							
TOPLAM/ HALI	**49**	**6**		**3**	**50**	**5**		**3**	**53**			**3/ 2**
TOPLAM/KİLİM	**53**	**35**	**9**		**93**	**5**	**2**		**62**			

Tablo (5) Müzede bulunan dokumaların hammadde dökümü

Y:Yün **İ:**İpek

P: Pamuk **F:** Floş

K: Kıl **(*)** Hammaddenin ait olduğu türü belirtir.

Müzenin envanter defterinde kayıtlı olan halı ve düz dokuma yaygılarının hammaddelerine, sadece " Eserin Adı ve Cinsi " kısmında genel olarak değinilmiştir. Örneğin 1137 envanter numaralı müzenin teşhir kısmında bulunan İran / Ferhan halısının envanter kaydında aynen şöyle belirtilmiştir " Eserin Adı ve Cinsi: Halı, pamuk, yün." Çözgü, atkı ve ilmede kullanılan ipin hammaddesi, ayrı ayrı belirtilmemiştir. Sağlıklı bir envanter kaydında bilgiler anlaşılır ve doğru bir biçimde verilmelidir.

Bir başka örnekte ise, 719 envanter numaralı Helvacıköy yastık dokumasının orijinal envanter kaydında " Eserin Adı ve Cinsi: Cicim, yastık kilim " olarak belirtilerek, dokumanın hammadde incelemesi yapılmamıştır.

980 envanter numaralı Bergama yöresine ait olan torbanın müze envanter kaydında " Eserin Adı ve Cinsi: Kilim,sumak, yün torba " olarak belirtilmiştir. Yapılan incelemede, torbanın çözgülerinde pamuk, atkılarında ve motiflerinde yün kullanıldığı saptanmıştır.

654 envanter numaralı Gördes yöresine ait bir diğer örnekte, müze envanter defterinin, eserin adı ve cinsi kısmında değil, eserin tanımı kısmında " Pamuk atkılıdır " şeklinde belirtilmiştir. Burada kayıt yapılması esnasında iki hata yapılmıştır. Bunlardan birincisi; hammadde bilgisinin diğer kayıtlarda olduğu gibi, eserin adı ve cinsi kısmında verilmemiş olması ve ikinci hata ise; halının çözgüsünün yün, atkısı pamuk, ilmesinin yün olduğu belirtilmemiştir.

Müzede bulunan 156 dokumanın hammaddelerinin çeşitli tekniklerle (dokumadan alınan ip örneklerinin yakılması, uzman kişilere inceletilmesi gibi) tekrar hammaddeler saptanmış ve müze kayıtları ile karşılaştırılmıştır.

2.2. TEKNİĞİN İNCELENMESİ

Halı sanatına, Pazırık Halısı ve Türk/Gördes Düğümüyle ilk imzayı atmış olan Türkler, günümüz halı sanatında da önemli bir yere sahiptir. İzmir Etnografya Müzesi' nde bulunan 58 halının, 55 tanesi Türk / Gördes Düğümüyle, 3 tanesi İran / Sine düğümüyle dokunmuştur. Düğümler, motiflerin üzerinde motifleri belirtecek şekilde yan yana sıralar halinde düğümlenmiş çeşitli renkte, genellikle kısa ipliklerin dik duran serbest uçlarından meydana gelmiştir. Buna düğüm denilmektedir. Müzede bulunan halılarda, karşımıza iki düğüm tekniği çıkmaktadır. Gördes düğümü, çift bağlama olup, çözgü ipliklerinin her ikisine de tam olarak dolanır. Gördes düğümü ile dokunan halıların ömrü uzun olmaktadır ve düğümlerin sökülmesi güçtür.

İran/Sine Düğümü, tek bağlama olup renkli yün ipinin yalnız bir ucu, çözgünün biri etrafına sarılır. Diğer ucu ise, sarılmadan çözgü ipinin arkasından üste çıkarılır. Bir ucu serbest bırakıldığı için, Gördes Düğümü gibi sağlam olmamaktadır. Ancak sine düğümünün avantajları arasında, çabuk üremesi ve düğüm özelliği bakımından, en ince ayrıntılı motiflerin dokunabilmesidir. Bu nedenle ipek halılarda İran / Sine düğümüne sıkça rastlamaktayız.

Müzede bulunan 1138 envanter numaralı Kayseri yöresine ait ipek halıda, 627 envanter numaralı floş halıda, İran / Sine Düğümü kullanılmıştır.

Atkı yüzlü dokumalar, düğümlü halı dışında kalan, enine ve dikey, iki veya daha çok iplik grubunun birbiri arasından değişik şekillerde geçerek meydana getirdikleri dokuma yaygı türleridir. Atkılar tarafından çözgüler tamamıyla örtülür. Atkıların çözgüleri örtebilmesi için atkılar çözgüler arasından bol bırakılarak geçirilir ve kirkit ile bastırılıp bu bolluk yok edilir.

İzmir Etnografya Müzesi' nde bulunan Atkı yüzlü dokumaları incelediğimizde en çok kilim dokuma tekniğinin kullanıldığını görmekteyiz. Müzede bulunan atkı yüzlü dokumaların teknik ve kullanım alanlarını birlikte incelediğimizde 49 yaygının 32 tanesi

kilim tekniğiyle, 17 tanesinin cicim, zili sumak gibi atkı yüzlü dokuma tekniğinin uygulandığını görmekteyiz. Diğer bir sonuç ise 33 tane torba, çuval, heybe gibi taşıma amaçlı dokunmuş eserlerin 8 tanesinde kilim, 25 tanesinde cicim, zili, sumak gibi dokuma tekniği uygulanmıştır. Görülmektedir ki torba, heybe gibi taşıma amaçlı olan dokumalarda cicim, zili, sumak tekniği çok tercih edilmiştir. Bunun sebepleri arasında heybe, torba, çuval gibi yük taşıyan dokumaların kilim tekniği dışındaki dokuma tekniklerinin özelliğinden kaynaklanan, atkıyla birlikte, motif ipinin kullanılması böylece dokumanın dayanıklılığı iki kat artması olarak gösterebiliriz.

Yastık, heybe, çuval gibi dokumaların 11 tanesine kilim ve diğer teknikler birlikte kullanılmıştır. Genellikle çuval ve yastığın arka kısmı düz kilim tekniğiyle, ön kısmı diğer tekniklerle dokunmuştur. Heybelerde de aynı şekilde arka ve boyun geçme kısmı kilim, ön yüz ise diğer atkı yüzlü dokuma tekniğiyle dokunmuştur.

Örneğin 217 envanter numaralı depoda bulunan Helvacıköy yöresine ait olan heybenin arka ve boyun geçecek kısmında düz kilim, ceplerin önleri de sık motifli cicim tekniğiyle dokunmuştur. Bir başka örnekte, 980 envanter numaralı, depoda bulunan Bergama yöresine ait torbanın arka yüzü kilim, ön yüzü sumak tekniğiyle dokunmuştur.

Çok değişik bir örnekte, 1245 envanter numaralı depoda bulunan Mersin / Mut yöresine ait çuvaldır. Arka yüzü kilim, ön yüzü de yer yer kilim dokuma ve üçe ayrılan kısmın ikisinde zili, diğerinde sumak dokumasına rastlanmıştır. Çuvalın çevresi de çarpana dokumayla çevrelenmiştir.

ENVANTER NO	HALI		ATKI YÜZLÜ DOKUMA							
	Türk Gördes Düğümü	İran Sine Düğümü	Kilim	Cicim		Zili		Sumak		
				Sık Motifli Cicim	Seyrek Motifli Cicim	Düz Zili	Seyrek Motifli Zili	Düz Sumak	Balık Sırtı Sumak	Çapraz Sumak
Teşhir Halı										
58	*									
211	*									
275	*									
277	*									
654	*									
656	*									
657	*									
658	*									
665	*									
666	*									
667	*									
723	*									
724	*									
733	*									
742	*									
743	*									
744	*									
809	*									
871	*									

ENVANTER NO	HALI		ATKI YÜZLÜ DOKUMA							
	Türk Gördes Düğümü	İran Sine Düğümü	Kilim	Cicim		Zili		Sumak		
				Sık Motifli Cicim	Seyrek Motifli Cicim	Düz Zili	Seyrek Motifli Zili	Düz Sumak	Balık Sırtı Sumak	Çapraz Sumak
873	*									
918	*									
927	*									
928	*									
952	*									
1137		*								
1141	*									
1351	*									
1352	*									
1359	*									
1360	*									
1691	*									
Teşhir Kilim										
60							*			
273			*							
274					*					
683				*						
714				*						
715				*						

ENVANTER NO	HALI		ATKI YÜZLÜ DOKUMA							
	Türk Gördes Düğümü	İran Sine Düğümü	Kilim	Cicim		Zili		Sumak		
				Sık Motifli Cicim	Seyrek Motifli Cicim	Düz Zili	Seyrek Motifli Zili	Düz Sumak	Balık Sırtı Sumak	Çapraz Sumak
719			*							
811			*	*						
876				*						
917					*					
979			*		*					
1050					*					
1052			*	*						
1244										*
1246						*				
1247						*				
1356			*							
1358						*				
1363				*						
1364			*		*					
1365				*						
1366				*						
1367				*						
1368										*
1369				*						
1370				*						

ENVANTER NO	HALI		ATKI YÜZLÜ DOKUMA								
	Türk Gördes Düğümü	İran Sine Düğümü	Kilim	Cicim		Zili		Sumak		
				Sık Motifli Cicim	Seyrek Motifli Cicim	Düz Zili	Seyrek Motifli Zili	Düz Sumak	Balık Sırtı Sumak	Çapraz Sumak
1371				*						
1674									*	
Depo Halı										
210	*									
627		*								
664	*									
665	*									
668	*									
684	*									
707	*									
745	*									
857	*									
872	*									
874	*									
878	*									
934	*									
951	*									
1075	*									
1139	*									

ENVANTER NO	HALI		ATKI YÜZLÜ DOKUMA							
	Türk Gördes Düğümü	İran Sine Düğümü	Kilim	Cicim		Zili		Sumak		
				Sık Motifli Cicim	Seyrek Motifli Cicim	Düz Zili	Seyrek Motifli Zili	Düz Sumak	Balık Sırtı Sumak	Çapraz Sumak
1140	*									
1257	*									
1350	*									
1357	*									
1697	*									
2878	*									
2879	*									
2906	*									
2907	*									
2988	*									
Depo Kilim										
217			*	*						
634			*							
635			*							
636			*							
660	*				*					
708								*		
709					*					
710				*						

ENVANTER NO	HALI		ATKI YÜZLÜ DOKUMA							
	Türk Gördes Düğümü	İran Sine Düğümü	Kilim	Cicim		Zili		Sumak		
				Sık Motifli Cicim	Seyrek Motifli Cicim	Düz Zili	Seyrek Motifli Zili	Düz Sumak	Balık Sırtı Sumak	Çapraz Sumak
741			*							
767			*							
810			*							
875										*
938			*							
939			*							
940			*							
941			*							
942			*							
943			*							
944			*							
945			*							
946			*							
953			*							
960			*							
970			*							
971					*					
972			*							
973					*					
974				*						

ENVANTER NO	HALI		ATKI YÜZLÜ DOKUMA								
	Türk Gördes Düğümü	İran Sine Düğümü	Kilim	Cicim		Zili		Sumak		
				Sık Motifli Cicim	Seyrek Motifli Cicim	Düz Zili	Seyrek Motifli Zili	Düz Sumak	Balık Sırtı Sumak	Çapraz Sumak
976					*					
977			*							
978			*	*						
980			*					*		
981			*							
982			*					*		
983			*							
984			*							
995							*			*
996			*							
997			*							
998			*							
999				*						
1000						*			*	*
1001								*		
1002									*	
1003								*		
1004				*						
1018			*							
1019			*							

ENVANTER NO	HALI		ATKI YÜZLÜ DOKUMA							
	Türk Gördes Düğümü	İran Sine Düğümü	Kilim	Cicim		Zili		Sumak		
				Sık Motifli Cicim	Seyrek Motifli Cicim	Düz Zili	Seyrek Motifli Zili	Düz Sumak	Balık Sırtı Sumak	Çapraz Sumak
1037			*							
1047			*							
1048			*							
1049			*					*		
1051			*							
1117			*							
1118					*					
1121			*							
1242								*		
1243			*							
1245						*			*	
1353				*						
1354			*							
1355							*			
1361			*							
1362			*							
1692			*							
1696					*					
1727							*			
1767									*	
2903			*							

Tablo (6) Müzede bulunan dokumaların teknik döküm tablosu
(*) Dokumanın ait olduğu teknik sınıfı belirtir.

DOKUMA TEKNİĞİ		ADEDİ
KİLİM		52
CİCİM	Sık Motifli Cicim	18
	Seyrek Motifli Cicim	12
ZİLİ	Düz Zili	5
	Seyrek Motifli Zili	1
	Çapraz Motifli Zili	1
	Kontürlü Zili	1
SUMAK	Düz Sumak	8
	Balık Sırtı Sumak	6
	Çapraz / Alternatif Sumak	3

Tablo (7) Müzede bulunan atkı yüzlü dokumaların teknik sayı dökümü.

İzmir Etnografya Müzesinde bulunan, halı ve kilimlerin dokuma tekniği ayrıntılı bir biçimde envanter defterinde belirtilmemiştir. Halıların düğüm tekniği analizine gidilmemiştir. Türk, İran / Sine Düğümü' nün hangi halılarda kullanıldığı belirtilmemiştir. Araştırma esnasında teşhir ve depoda bulunan halıların hangi düğüm tekniğiyle dokunduğu saptanmıştır. 627, 1137, 1138 envanter numaralı halılarda İran / Sine Düğümü, diğer halıların tümünde Türk / Gördes düğümünün kullanılmış olduğu saptanmıştır.

Müzede bulunan atkı yüzlü dokumaların envanter kayıtlarında, yeterli teknik açıklamaya gidilmemiştir. Bazı eserlerde kullanılan teknik yanlış saptanarak, müze envanter defterine o şekilde kayıt edilmiştir. Dokumaların teknikleri, yüzeysel olarak belirtilmiş, asıl teknik saptanmamıştır. Örneğin, düz sumak olan bir dokuma envanter kaydına sumak olarak geçirilmiştir.

Aşağıda, müze envanter defterinde kayıtlı atkı yüzlü dokuma teknikleri ve araştırmada tespit edilen teknikler verilmiştir.

ENVANTER NO	KAYITLI TEKNİK	TESPİT EDİLEN TEKNİK
224	Kilim	Sık Motifli Cicim
683	Cicim	Sık Motifli Cicim
811	Yün Dokuma	Kilim, Sık Motifli Cicim
876	Zili	Sık Motifli Cicim
1050	Kilim	Seyrek Motifli Cicim
971	Kilim	Seyrek Motifli Cicim
973	Kilim	Seyrek Motifli Cicim
974	Kilim	Sık Motifli Cicim
976	Kilim	Seyrek Motifli Cicim
982	Kilim, Sumak	Kilim, Düz Sumak
995	Kilim	Çapraz (Alternatif) Sumak
999	Kilim	Sık Motifli Cicim
1000	Kilim	Düz Zili, Balıksırtı, Çapraz Sumak
1001	Kilim	Düz Sumak
1002	Sumak	Düz Sumak
1003	Kilim	Düz Sumak
1049	Sumak	Düz Sumak, Kilim
1242	Sumak	Düz Sumak
1243	Sumak	Düz Sumak
1245	Sumak, Balıksırtı Sumak	Balık Sırtı Sumak,Düz Zili, Kilim
1353	Kilim	Sık Motifli Cicim
1355	Kilim	Kontürlü Zili
1696	Kilim	Seyrek motifli Cicim
1727	Kilim	Düz Sumak
1767	Kilim	Çapraz Sumak

Tablo (8) Müzede kayıtlı ve araştırmada tespit edilen tekniklerin dökümü.

2.3. KALİTE ANALİZLERİ

Halıya, yüzyıllardır üzerinde yaşadığımız Anadolu' da ki çeşitli uygarlıklardan süzülüp gelen kültürlerin, üzerinde en iyi biçimde yansıdığı bir sanat eseri gözüyle bakmamız gerekir. Bu bağlamda köklü bir geçmişe sahip olan halıcılığımız, tüm dünyaya haklı olarak bir " Türk Halısı " imajı yerleştirmiştir.

Birleşmiş Milletler yayını olan " Bütün Ekonomik Faaliyetlerin Uluslar arası Standart Sanayi Tasnifi " endekslerinde halıların sınıflandırılması yapılmıştır. Buna göre;

El dokuması halılar;
Yün halılar; Kaba, orta, ince, extra ince
Floş halılar,
İpek halılar; Kayseri ipek, Hereke ipek

olarak sınıflandırılmıştır.[37] Halının kalitesini; hammaddesi, boya özelliği, işçiliği, renk, motif, kompozisyonu ve özellikle 1 dm2' deki ilmek sayısı oluşturmaktadır. İlmek kalitesi halının 10 cm' ne isabet eden endeki çözgü teli ile, ilme sıra sayısıdır. Birleşmiş milletler sınıflandırmasına giren ilmek kaliteleri şöyledir;

HALI CİNSİ	İLMEK KALİTESİ	1dm2 DEKİ İLMEK SAYISI
KABA	18x24	432
ORTA	26x33	858
İNCE	40x40	1600
EXTRA İNCE	60x60	3600
FLOŞ HALILAR	40x50	2000
İPEK HALILAR	100x100	10000

(Tablo 9) Halı tiplerine göre ilmek kalitesi ve 1 desimetre karedeki ilmek sayısı.

[37] Orkun Özbek, ***Halıcılık Sektörünün Türkiye Ekonomisindeki Yeri***, İzmir 1994, s. 9

18x24 ve 26x33 ilmek kalitesine sahip olan halıları kaba kalite olarak kabul ettiğimizde, müzede bulunan 19 halının bu kaliteye sahip olduğunu görmekteyiz. Yörük, Yuntdağı, Gördes, Kozak, Bergama, Çanakkale, Sındırgı, Taşpınar, Yağcıbedir yöresine ait olan halılar bu 19 dokumanın içindedir. En düşük kaliteye, 873 envanter numarasıyla müzede bulunan 17x17 ilmek kalitesine sahip olan, Kız Gördes halısıdır. Bunu 1697 envanter numarası ve 15x20 ilmek kalitesiyle, Yuntdağı halısı takip etmektedir.

26x33 ve 40x40 ilmek kalitesine sahip olan orta kalitede halılar müzede yaklaşık 25 tanedir. Orta kalitede bir halıyı örnek verecek olursak, 1357 envanter numarasıyla kayıtlı olan, 35x40 ilmek kalitesine sahip, Kırşehir yöresine ait halıdır.

40x40 ve 60x60 arasında ilmek kalitesi olan 872 envanter numaralı Konya yöresine ait halıdır. Floş halılarda 40x50 arasında ilmek kalitesinde iki halı bulunmaktadır. Bunlar 627 envanter numaralı Kayseri, floş, 50x60 ilmek kalitesinde ve 1139 envanter numaralı 50x50 Kayseri floş halısıdır. İpek halılarda ise 100x100 kaliteye rastlanmamıştır. Müzede bulunan dört ipek halıdan örnek verecek olursak, 1138 envanter numaralı 40x50 Kayseri, 1140 envanter numaralı 50x50 ilmek kalitesinde Kayseri halılarını verebiliriz.

Kilimlerin kalitesini hammadde, boyarmaddesi, renk dengesi, işçilik, motif ve kompozisyon özelliği belirlemektedir. Buna göre beş kalitede incelediğimizde ince, orta, kaba olmak üzere, üç kalite derecesine göre kilimleri sınıflandırabiliriz. İnce kalitede olması gereken bu beş şartın dengesinin iyi sağlanması gerekmektedir. Ancak bir kilimin işçiliğinin, boyarmaddesinin, renk ahenginin iyi olmasına karşın, motif ve kompozisyonunun kaba olması, dokumanın kalite sınıfının düşmesine neden olmaktadır.

Müzede bulunan atkı yüzlü dokumaların 14' ü ince, 50' si orta, 30' u kaba kalitededir. Müzede bulunan ince kilimler daha çok sırasıyla Yuntdağı, Bergama, Avşar yörelerine aittir.

Müze envanter defterinde, dokumaların kaliteleri belirtilmemiştir. Teşhir ve depoda bulunan halıların, ilmek kaliteleri 10 cm' e 10 cm' lik bir karenin şablon olarak

hazırlanmasıyla, tek tek ilmekleri ve ilme sıra sayıları sayılarak kaliteleri belirlenmiştir. Kilimlerin ise hammaddeleri, renk, yöre, motif, kompozisyon özellikleri incelenerek, kaliteleri saptanmıştır.

TEŞHİR / HALI		
ENVANTER NO	**KALİTESİ**	**YÖRESİ**
211	30X35	Manisa / Gördes
654	30x45	Manisa / Gördes
656	30x30	Kula
657	25x35	Kula
658	30x30	Kula
665	20x30	Bergama
666	30x35	Gördes
667	25x35	Mecit / Gördes
723	30x30	Gördes
724	20x20	Kula
732	25x35	Konya
742	25x30	Milas
743	25x25	Yuntdağı
744	20x20	Çanakkale
809	30x35	Milas
871	20x20	Çanakkale
873	17x17	Gördes
918	25x35	Milas
927	20x30	Kula
928	20x20	Kula
952	20x20	Bergama
1137	35x40	İran / Ferhan
1138	40X50	Kayseri
1141	25x30	Avanos
1351	20x25	Bergama / Kozak
1352	20x25	Bergama
1359	26x33	Bergama / Kozak
1360	20x30	Yağcıbedir

TEŞHİR / HALI		
ENVANTER NO	**KALİTE**	**YÖRESİ**
1691	20X30	Sındırgı
DEPO / HALI		
210	55X57	İran / Ferhan
627	50x60	Kayseri
664	30x30	Kula
655	32x32	Kula
668	30x35	Ladik
684	27x30	Kars
707	15x20	Yörük
745	20x20	Balıkesir
872	45x45	Konya
874	30x30	Gördes
878	30x30	Ladik
934	23x25	Taşpınar
951	30x30	Konya
1075	25x30	Niğde
1139	50x50	Kayseri
1140	50x50	Kayseri
1257	50x60	Hereke
1350	25x25	Yuntdağı
1357	35x40	Kırşehir
1697	15x20	Yuntdağı
2878	25x33	Balıkesir
2879	25x30	Balıkesir
2906	30x30	Kars
2907	25x28	Yuntdağı
2988	30x30	Kula

(Tablo 10) Teşhir ve depoda bulunan halıların kalite dökümleri.

TEŞHİR / KİLİM		
ENVANTER NO	**KALİTESİ**	**YÖRESİ**
60	Orta	Yuntdağı
273	Orta	Bergama
274	Orta	Sındırgı
683	İnce	Bergama / Kozak
714	Orta	Fethiye
715	Orta	Güney Anadolu
719	Orta	Helvacıköy
811	Orta	Kütahya / Emet
876	Orta	Afyon
917	Orta	Helvacıköy
979	Orta	Yağcıbedir
1050	Orta	Helvacıköy
1052	Orta	Helvacıköy
1244	İnce	Bergama
1246	Orta	Eşme
1247	Orta	Uşak
1356	Orta	Afyon
1363	İnce	Bergama
1364	Kaba	Bergama
1365	İnce	Yuntdağı
1366	Kaba	Bergama
1370	İnce	Yuntdağı
1371	İnce	Yuntdağı
1674	Orta	Yuntdağı
DEPO / KİLİM		
217	Orta	Helvacıköy
634	Kaba	Kars
635	Orta	Van

DEPO / KİLİM		
ENVANTER NO	**KALİTESİ**	**YÖRESİ**
636	Kaba	Konya
660	Orta	Helvacıköy
708	Orta	Güney Anadolu
709	Kaba	Fethiye
710	Orta	Güney Anadolu
741	Kaba	Antalya
767	Orta	Mersin / Mut
810	Orta	Helvacıköy
875	Orta	Bergama
938	Kaba	Kayseri
939	Kaba	Avşar
940	Orta	Maraş
941	Orta	Konya
942	Orta	Maraş
943	iNCE	Avşar
944	Orta	Avşar
945	İnce	Avşar
946	Kaba	Avşar
953	Orta	Afyon
969	Kaba	Kırşehir
970	Orta	Denizli
971	Orta	Helvacıköy
972	Kaba	Bergama
973	Kaba	Helvacıköy
974	Kaba	Konya
976	Kaba	Helvacıköy
977	Kaba	Balıkesir
978	Orta	Balıkesir

DEPO / KİLİM		
ENVANTER NO	KALİTESİ	YÖRESİ
980	Kaba	Bergama
981	Orta	Kürt
982	Kaba	Kürt
983	Orta	Afyon
984	İnce	İran / Sine
996	Kaba	Denizli
997	Kaba	Denizli
998	Kaba	Bergama
999	Orta	Yağcıbedir
1000	Orta	Bergama
1001	Orta	Antalya
1002	İnce	Antalya
1003	İnce	Bergama
1004	Orta	Afyon
1018	Orta	Konya
1019	Orta	Kars
1037	Kaba	Karabağ
1047	Kaba	Fethiye
1048	Kaba	Denizli
1049	Orta	Antalya
1051	Kaba	Denizli
1117	Orta	Van
1118	Kaba	Denizli
1121	Kaba	Bergama
1242	Orta	Antalya
1243	Orta	Mersin / Mut
1245	Orta	Mersin / Mut
1353	İnce	Yuntdağı

DEPO / KİLİM		
ENVANTER NO	**KALİTESİ**	**YÖRESİ**
1354	Kaba	Afyon / Dazkırı
1355	Orta	Bergama
1361	Kaba	Bergama
1362	Kaba	Bergama
1692	Orta	Konya
1696	Orta	Antep
1727	Orta	Bergama
1767	Orta	Bergama
2903	İnce	Kula

(Tablo 11) Teşhir ve depoda bulunan atkı yüzlü dokumaların kalite dökümleri.

2.4. DESEN VE YÖRE İNCELEMESİ

Yapılan araştırmalar, halı sanatının Orta Asya' da Türkler' in yaşadığı bölgelerde doğduğunu ortaya koymuştur. Düğümlü halılar ilk defa Türkler' in bulunduğu bölgede ortaya çıkmış ve gelişimini sürdürmüştür. Çadır hayatı yaşayan göçebe bir kavmin ihtiyacını karşılayan, teknik bir buluş olan düğümlü halıların, diğer İslam ülkelerine yayılması, Türklerin batıya doğru ilerlemesi ile ilgilidir. Halı sanatının önlenemez yayılışı ile birlikte Anadolu'nun çoğu bölgesinde, halı üretimi halkın ihtiyaçlarını karşılamak üzere, o günden bu güne gelmiştir. Anadolu' nun ünlü halı merkezleri arasında Bergama, Uşak, Kula, Manisa, Antalya / Döşemealtı, Çanakkale, Kayseri, Kars, Konya, Ladik, Hereke, Kayseri, Milas gelmektedir.

İzmir Müzesi' nde bulunan halıların desen ve yöre incelemesinde, sayı olarak en çok sekiz halıyla Kula yöresi karşımıza çıkmaktadır. Onu yedi halıyla Gördes, dört halıyla Kayseri ve diğer yöreler takip etmektedir.

Kula yöresi halılarının belirgin kompozisyon özellikleri arasında, halıya da ismini veren, yedi ve dokuz arasında değişebilen marpuçlardır. Bunlar, ince bölümlerin içine stilize edilmiş çiçeklerin dokunmasıyla oluşturulmuştur. (Bkz.s.372 Desen1) (Bkz.s.33 Fotoğraf 7)

Bir diğer Kula halısını incelediğimizde, karanfilin dal ve yapraklarıyla oluşturduğu bordür kompozisyonunu görebiliriz. (Bkz.s. 372 Desen 2) (Bkz.s.49 Fotoğraf 15) Manzaralı Kula halısına ait bir bordür kompozisyonunda, ince bordürde stilize çiçek, kalın bordürde çengel ve çiçek motifleri yer alır. (Bkz.s.373 Desen 3) (Bkz.s.67 Fotoğraf 24)

Gördes halıları, tarihi değeri olan orijinal motif ve kompozisyona sahip halılardır. Daha çok stilize yaprak, çiçek, mihraptan sarkan kandil motifleri ve mihrap kemerleri ile orijinal bir kompozisyon sunarlar. Müzede bulunan 211 envanter numaralı Gördes halısı güzel bir örnektir. (Bkz.s.373 Desen 4) (Bkz.s.27 Fotoğraf 4) Müzede bulunan 873

envanter numaralı Kız Gördes halı örneğinde, en dış bordür stilize edilmiş lale ve çiçek motifleriyle, geniş bordür ise bulut ve çiçek motifleriyle doldurulmuştur. (Bkz.s.374 Desen 5) (Bkz.s.63 Fotoğraf 22)

İzmir Etnografya Müzesinde bulunan değerli halılar arasında Milas yöresi de yer almaktadır. Genellikle iç bordürde elibelinde, kalın bordürde kartal ve akrep motifi yer alır. (Bkz.s.374 Desen 6) (Bkz.s.59 Fotoğraf 20) Bu kompozisyonların dışında tek mihraplı, bordüründe kaz ayağı, yıldız, sandık motifleri de kullanılmıştır. (Bkz.s.375, Desen 7) (Bkz.s. 59 Fotoğraf 20)

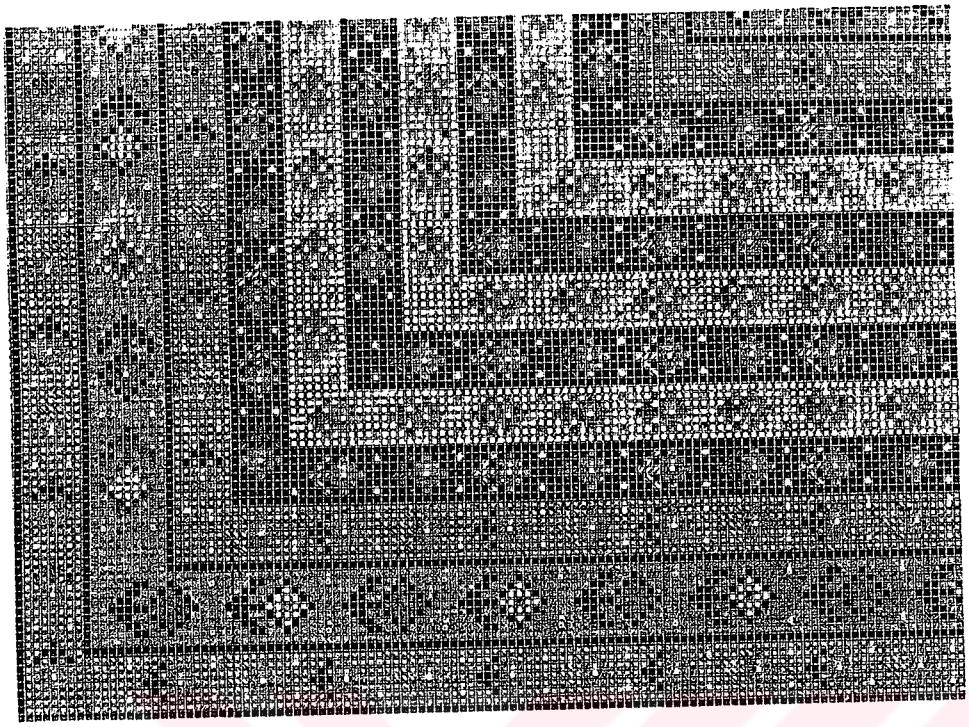
Çanakkale yöresine ait halıların motifleri, geometrikseldir. Genellikle bordürlerinde çengel ve yaprak motifleri kullanılmıştır.(Bkz.s.375, Desen 8) (Bkz.s.376 Desen 9) (Bkz.s.61, Fotoğraf 21)

Bergama yöresine ait Kız Bergama halısında koçboynuzu, yıldız, göz ve stilize çiçek motifleri kullanılmıştır. (Bkz.s.376, Desen 10) (Bkz.s. 81, Fotoğraf 31)

2907 envanter numaralı Yuntdağı halısının bordüründe geometrik şekiller, kaz ayakları ve suyolu motifi yer alır. (Bkz.s. 377, Desen 11) (Bkz.s. 196, Fotoğraf 88)

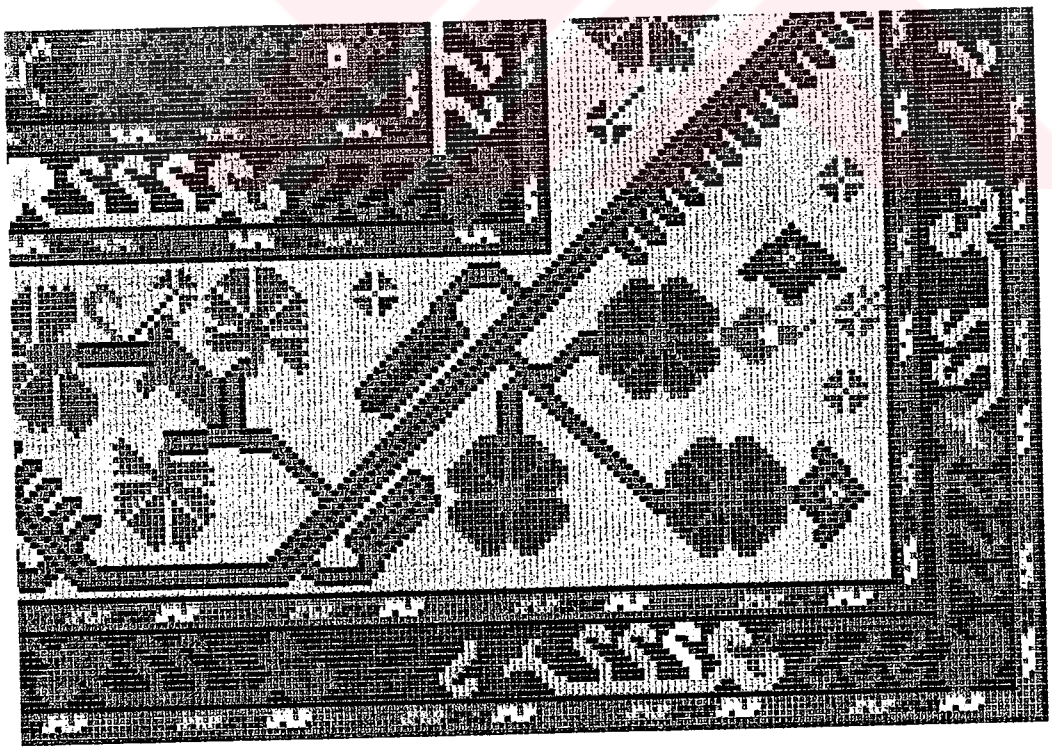
2906 envanter numaralı Kars yöresine ait halıda, elibelinde motifleri ortada birleşerek bordürü oluşturmaktadır. Orta zemin sekizgenlere ayrılarak, içlerine çeşitli motifler yerleştirilmiştir. (Bkz.s. 377, Desen 12) (Bkz.s.194, Fotoğraf 87)

Müzede bulunan 934 envanter numaralı Taşpınar halısı örneğinde, kalın bordürün içine lale motiflerinin ortada birleşmiş kompozisyonu dokunmuştur. İnce bordürde koçboynuzu motifi ve çift mihrap kompozisyonunun kullanıldığını görmekteyiz. (Bkz.s.378, Desen 13) (Bkz.s.372, Fotoğraf 76) Ladik halılarını incelediğimizde, bordürde rozet ve lale formlarının yaprak, dal ile oluşturduğu kompozisyonu görmekteyiz. (Bkz.s. 378, Desen 14) (Bkz.s. 156, Fotoğraf 68)

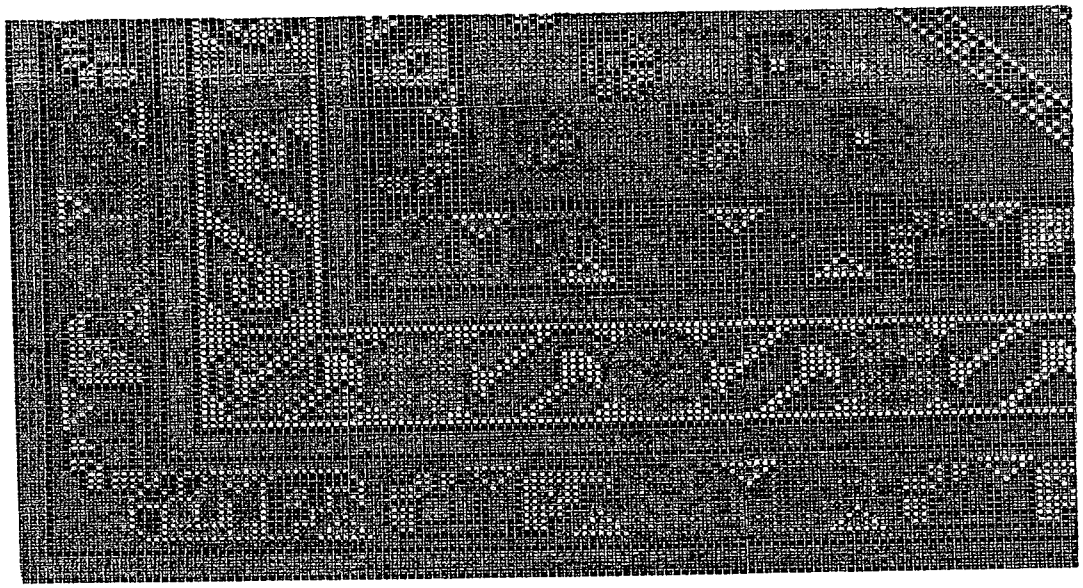
(Desen 1) Envanter No: 654 Kula, Turkıhs Handwoven Carpets Katalog: 4

Katalog Numarası: 0440

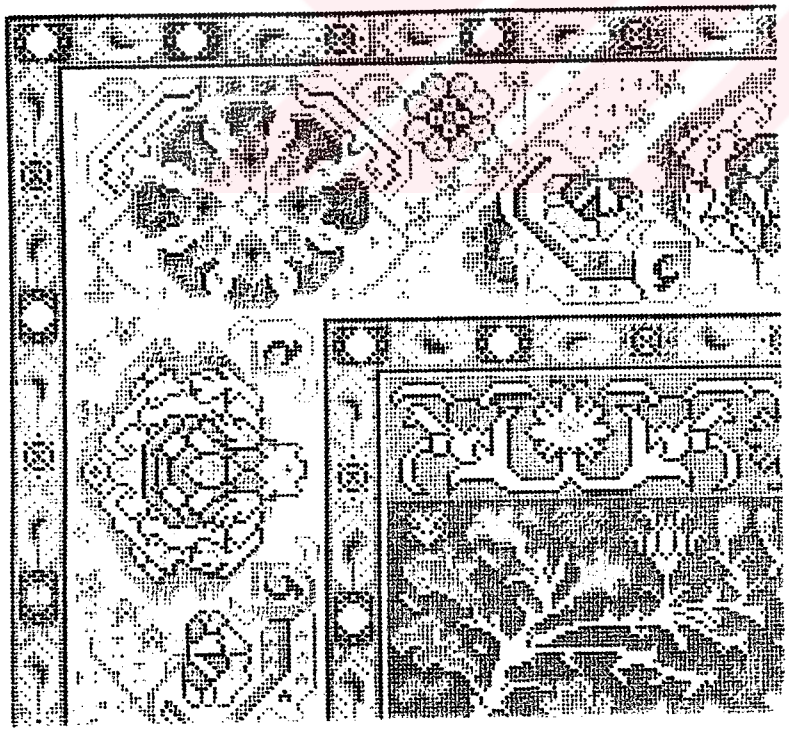
(Desen 2) Envanter No: 724 Kula, Turkıhs Handwoven Carpets Katalog: 5

Katalog Numarası: 0542

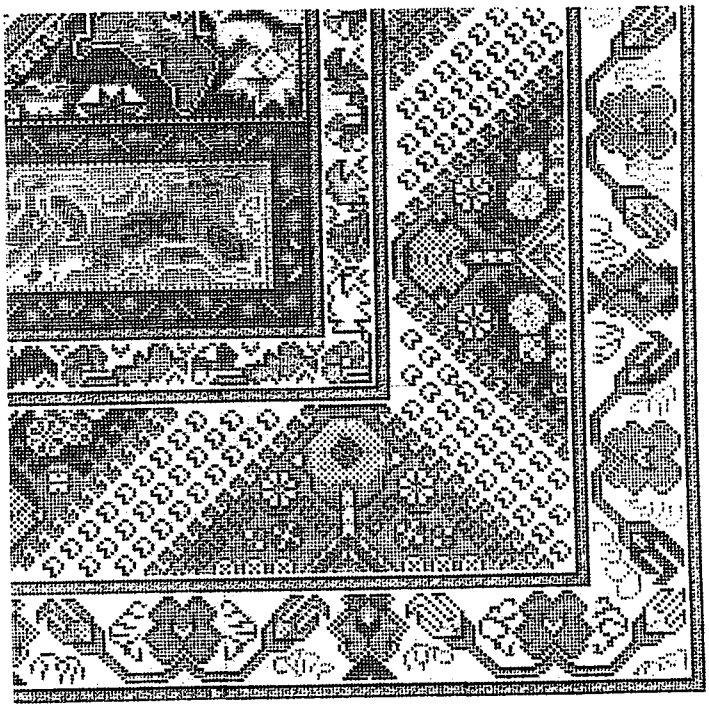
(Desen 3) Envanter No: 927 Manzaralı Kula, Turkısh Handwoven Carpets Katalog: 5

Katalog Numarası: 0346

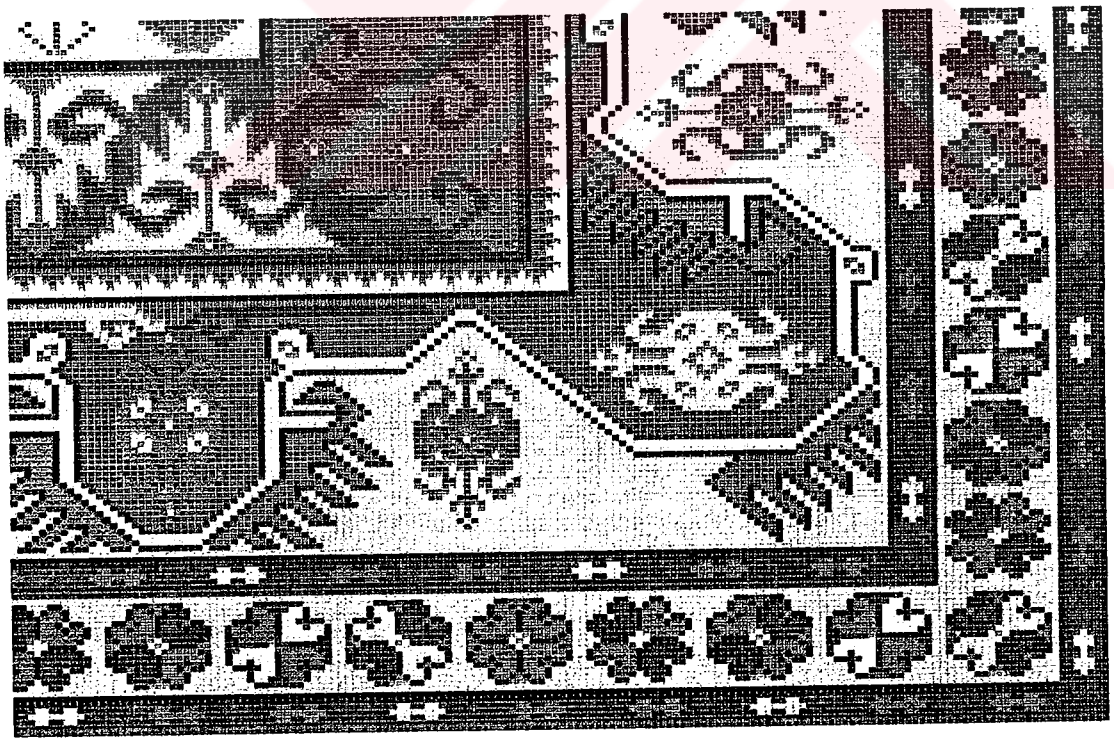
(Desen 4) Envanter No: 211 Gördes, Turkısh Handwoven Carpets Katalog: 4

Katalog Numarası: 0129

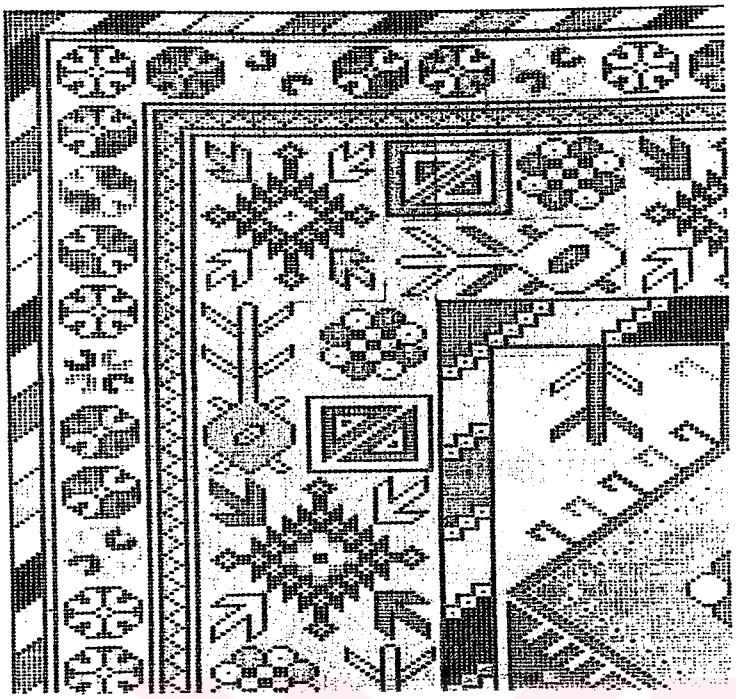
(Desen 5) Envanter No: 873, Kız Gördes, Turkısh Handwoven Carpets Katalog: 2

Katalog Numarası: 0139

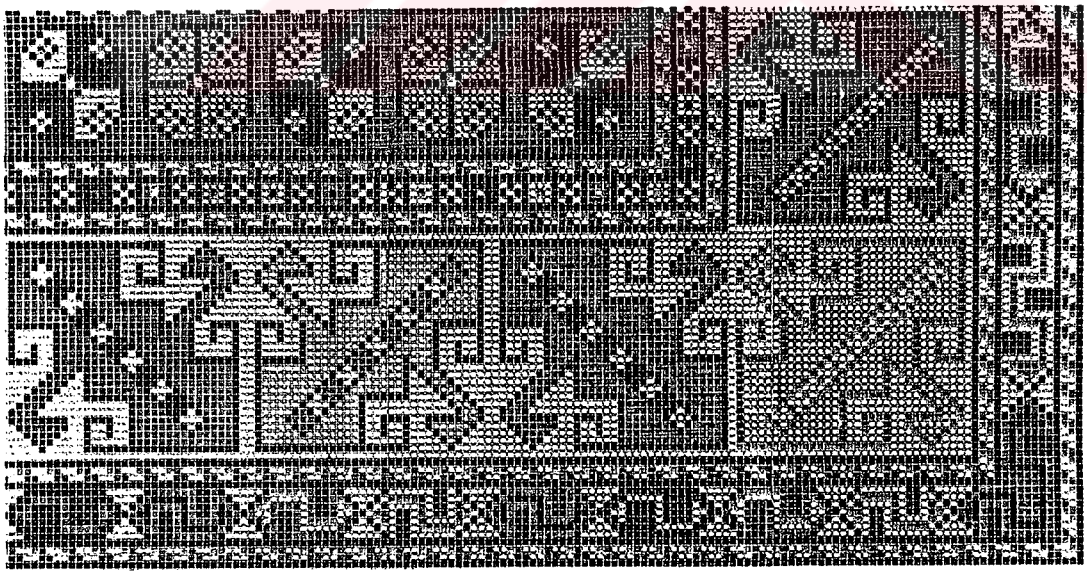
(Desen 6) Envanter No: 809, Milas, Turkısh Handwoven Carpets Katalog: 5

Katalog Numarası: 0139

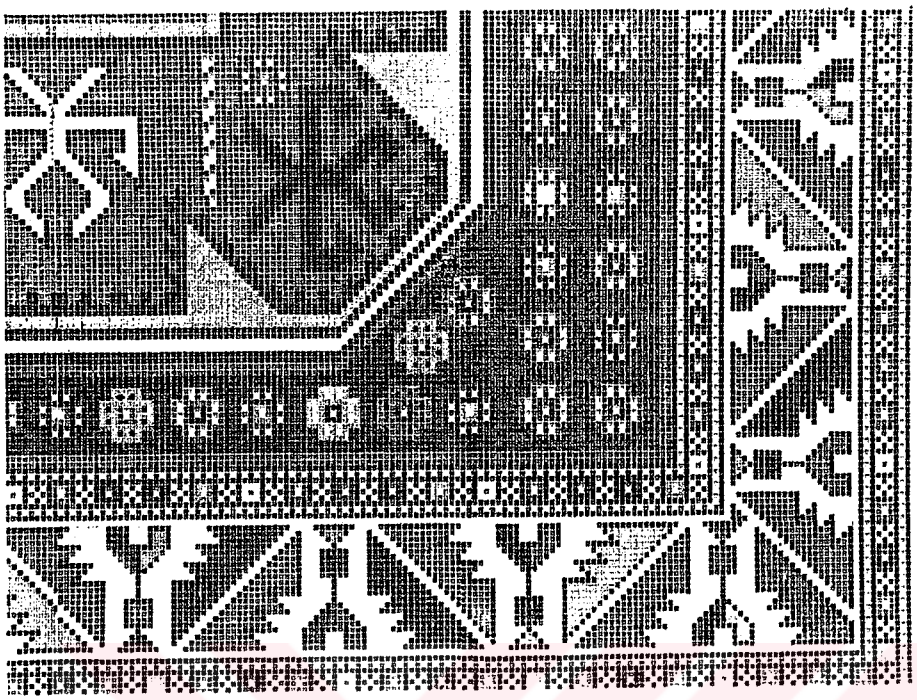
(Desen 7) Envanter No: 918 Milas, Turkısh Handwoven Carpets Katalog: 1

Katalog No: 0076

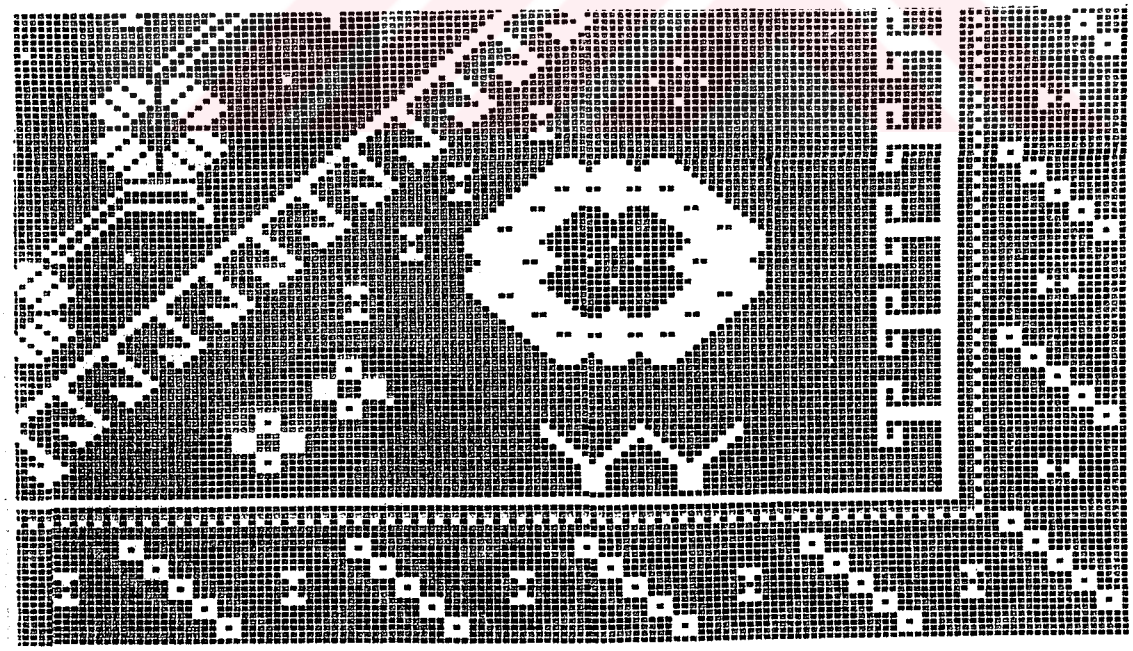
(Desen 8) Envanter No: 871, Çanakkale, Turksh Handwoven Carpets Katalog: 3

Katalog Numarası: 0205

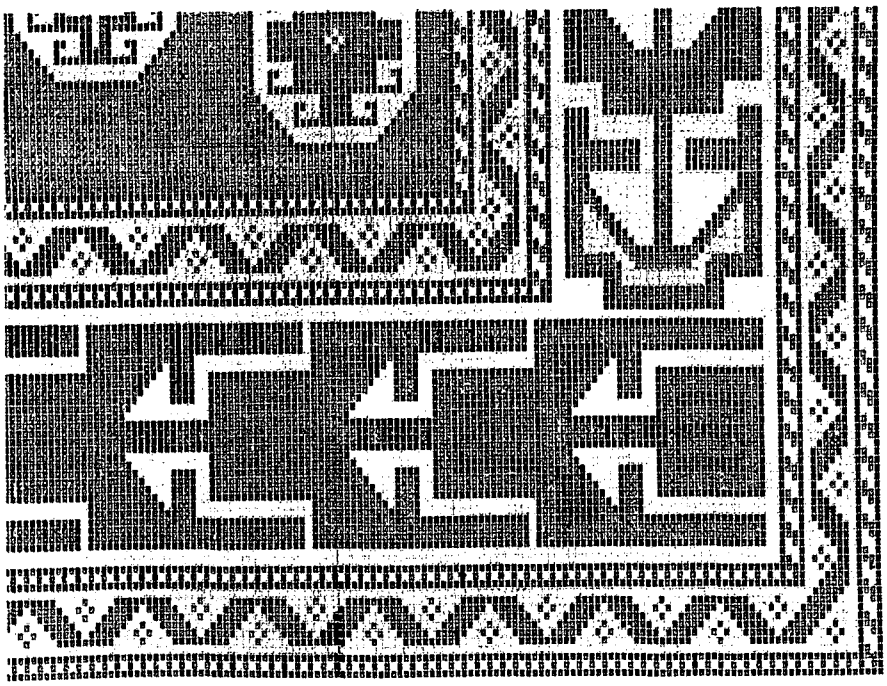
(Desen 9) Envanter No: 1350 Yuntdağı, Turkısh Handwoven Carpets Katalog: 1

Katalog Numarası: 0094

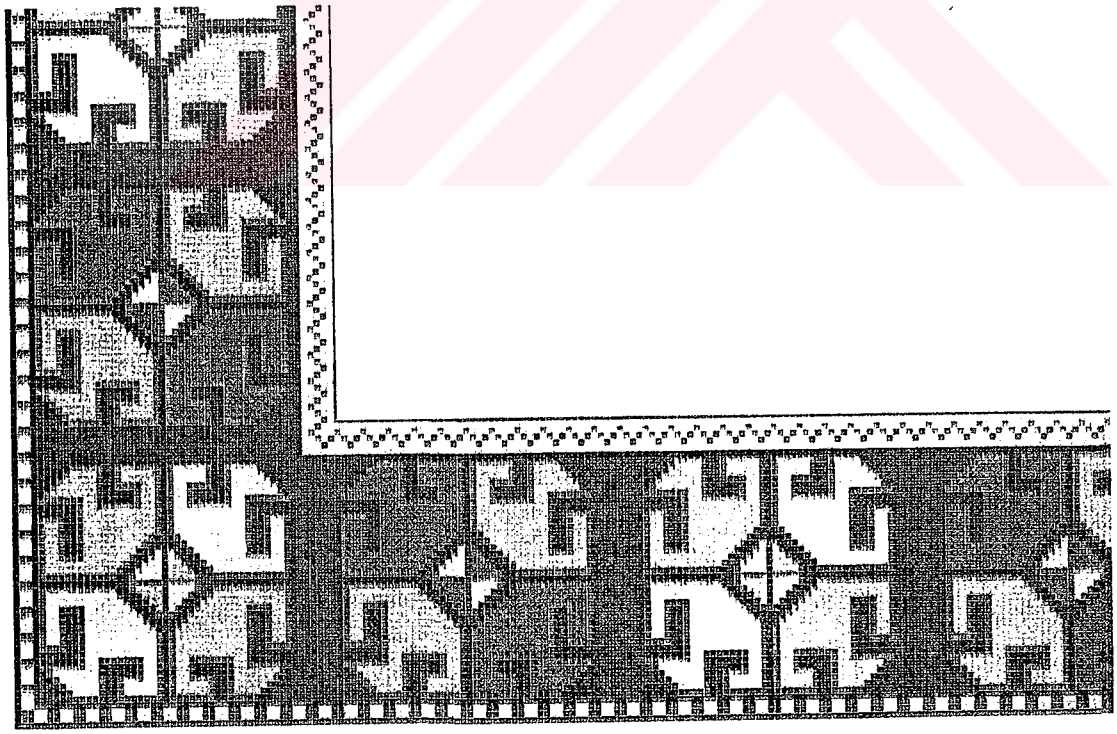
(Desen 10) Envanter No: 1352 Kız Bergama Turkısh Handwoven Carpets Katalog: 1

Katalog Numarası: 0066

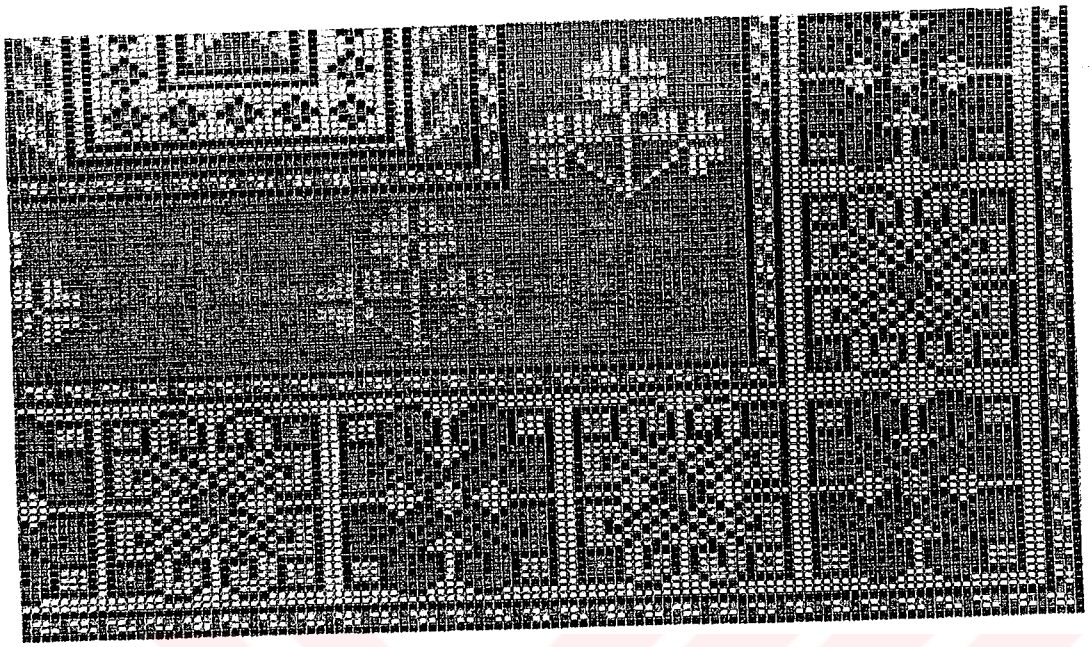
(Desen 11) Envanter No: 2907, Yuntdağı, Turkısh Handwoven Carpets Katalog: 2

Katalog Numarası: 0104

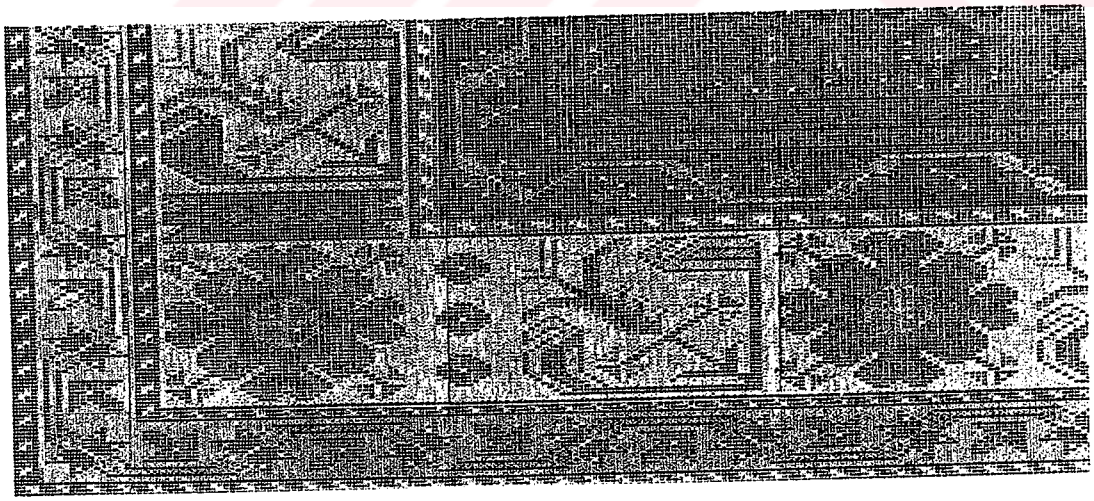

(Desen 12) Envanter No: 2906, Kars, Turksh Handwoven Carpets Katalog: 5

Katalog Numarası: 0526

(Desen 13) Envanter No: 913, Taşpınar, Turkısh Handwoven Carpets Katalog: 4 Katalog Numarası: 04

(Desen 14) Envanter No: 668, Ladik, Turkısh Handwoven Carpets Katalog: 4 Katalog Numarası: 0345

Müzede bulunan halıların yörelerini incelediğimizde bazılarının desen, kompozisyon ve renk özelliğine göre,envanterde kayıtlı olan yöreye ait olmadığı saptanmıştır. Örneğin 664 envanter numaralı, depoda bulunan Yuntdağı yöresine kayıtlı olan halının desen kompozisyon özelliğin incelediğimizde Kula[38] yöresine ait olduğunu anlamaktayız. (Bkz. Fotoğraf 66)

Bir başka örmekte 684 envanter numaralı müze kayıtlarında yöresi Bergama olarak belirtilen halının, motiflerindeki geometriksellik, renk ve kompozisyon özelliği bakımından Kars yöresine ait olduğu saptanmıştır. (Bkz. Fotoğraf 69) 951 Envanter numaralı Bergama olarak kayıtlı olan halı, bordürlerindeki motif ve mihrap özelliği bakımından Konya halısı özelliği göstermektedir. (Bkz. Fotoğraf 77)

2907 Envanter numaralı Balıkesir yöresine kayıtlı olan halının, renk ve motif özellikleri bakımından Yuntdağı yöresine ait olduğu saptanmıştır. (Bkz. Fotoğraf 88) Bazı halıların müzeye geldikleri ve envanter kayıtlarına geçirilme esnalarında yöreleri saptanmamış ve envanter kayıtlarında belirtilmemiştir. Örneğin 58 envanter numaralı mushaf torbasının yöresi kayıtlarda belirtilmemiştir. (Bkz. Fotoğraf 3) Torbanın renk ve motif özelliği bakımından Çanakkale yöresine ait olduğu saptanmıştır.

Diğer bir örnekte 1141 envanter numaralı halının yöresi kayıtlarda belirtilmemiştir. Kompozisyonu ve motiflerin geometriksel kullanımı Avanos yöresi halılarının özelliğini taşır. Halı Avanos yöresine aittir. Örnekleri çoğaltmamız mümkündür. Araştırmanın, halıların kataloglanması kısmında, yöreler verilerek dipnotlarda yapılan düzeltmeler belirtilmiştir.

İzmir Etnografya Müzesinde bulunan atkı yüzlü dokumaların mevcudu halılardan daha çoktur. 98 Tane atkı yüzlü dokuma bulunmaktadır. Her birinin motif, kompozisyon ve renk özellikleri birbirinden farklıdır. Motifler çeşitli şekillerde bir araya gelerek desenleri, kompozisyonları oluştururlar. Desen ve motiflerde değişik şekillerde ortaya çıkarak gelenekselleşirler. Doğal çevre, bitkiler, hayvanlar, insanlar,eşyalar gibi varlık ve

---

[38] **Muammer Çetiz' le yapılan görüşmeye dayanarak yöre belirlenmiştir.**

nesneleri dokuma tekniklerine uygulayıp, motif haline getirilmiştir. Gözle görünen nesneler yanında, soyut kavramları da sembolize eden motifler kullanılmıştır. Motifler bir iletişim gereği olarak sembollerden türemiş ve karşılıklı iletişim amacına da dönüktürler. Özellikle cicim ve zililerde dokuma tekniğinin getirdiği zorluklar nedeniyle çoğunlukla anonim ve kısıtlı sayıdaki geometrik motifler kullanılmıştır. Pek çok mesajı, kilim deseninin teknik zorlamaları nedeniyle geometrik şekillere döndüğünü görmekteyiz. Tüm ilikli kilimlerde, desen kontürlerinin özellikle dikey çizgileri basamaklarla çevreleme tekniği kullanıldığından, motifler bu olanaklar içinde oluşurlar.

Fazla dış etkiler, kişisel eklemeler ve değişiklikler yapmadan belirli desenler uzun süre dokunmaktadır. Özellikle cicim ve zili gibi dokuma zorluklarından ötürü her türlü desenin dokunamadığı türde desenler, yüzlerce yıl hemen hemen olduğu gibi kalmaktadır.

Avşar, Karakeçili, Sarıkeçili, Horzumlu, Aydınlı gibi dokuma yaygıları ile tanınan boy ve oymaklar, Anadolu'nun çeşitli yörelerine dağılmışlardır.[39] Bunun gibi birçok boylar, göç ederek gittikleri yörelere kendi motiflerini götürmüşler ve oradan da bazı motifler almışlardır.

Anadolu kilimlerinde en çok kullanılan motifler olarak, doğurganlık ve bereketi simgeleyen elibelinde, kahramanlık, güç ve erkeklik sembolü olan koçboynuzu, evlilik isteğiyle çeyizi simgeleyen sandık, nazarı engellediğine inanılan pıtrak, göz ve çiçek motiflerini gösterebiliriz.

Müzede 810 envanter numaralı, Helvacıköy kiliminde kullanılan motifleri ele aldığımızda motif ve renk hareketliliğini görmekteyiz. (Bkz. Fotoğraf 100) Enine olan ince yollarda su yolu, diger yollarda pıtrak ve büyük parçaya ayrılmış bölümlerin ikisinde elibelinde motifinin iki farklı yorumu kullanılmıştır. (Bkz. Motif 1-3)

[39] Belkıs (Balpınar) ***Acar, Kilim-Cicim-Zili-Sumak Türk Düz Dokuma Yaygıları***, İstanbul 1982, s. 25

Bir diğer örnekte 2903 envanter numaralı Kula yöresine ait seccadenin ortasında ölümsüzlüğü ve soyu simgeleyen hayat ağacı motifi, bordürlerinde dikmeler kullanılmıştır. (Bkz. Motif 6) (Bkz. Fotoğraf 158)

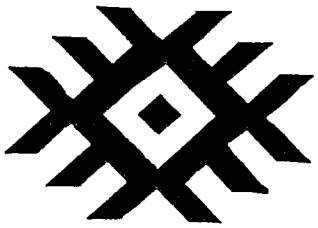
Maraş, Avşar yöresine ait olan kilimlerdeki renk ve motif hareketliliği dikkati çekmektedir. Orta ve iç bordürde kullanılan çiçek motifi ana karakteri oluşturmaktadır. (Bkz. Motif 9) (Bkz. Fotoğraf 104, 106, 109)

Müzede bulunan 98 kilimin ayrıntılı desen ve motif özellikleri araştırmanın, kataloglama kısmında yer verilmiştir. Her kilimin motiflerinin çizimleri, sayfa çokluğunun fazla olması nedeniyle verilememiş, örneklerle çizimler sınırlı kalmıştır.

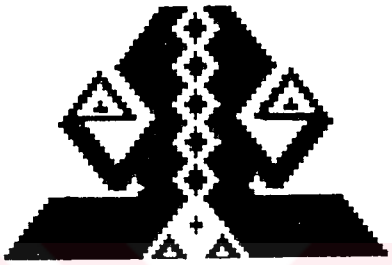
Müzenin teşhir ve deposunda bulunan atkı yüzlü dokumaların 25 değişik yöreye ait oldukları saptanmıştır. En çok 9 dokumayla Yuntdağı ve Helvacıköy, 6 dokumayla Denizli ve Konya yöresi eserleri bulunmaktadır. (Bkz. Tablo 11)

(Motif 1) Su Yolu

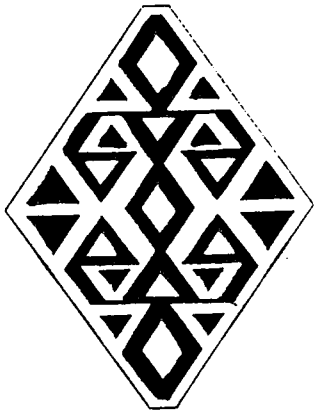
(Motif 2) Pıtrak

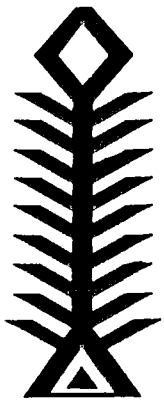
(Motif 3) Elibelinde

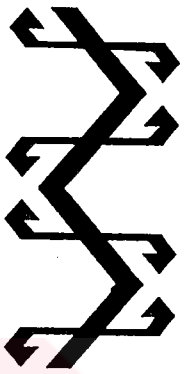
(Motif 4) Nazarlık

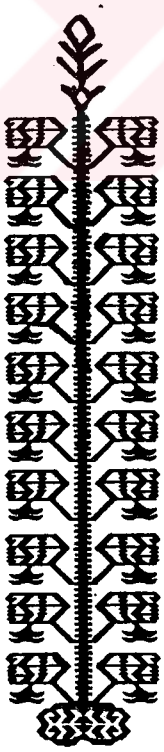
(Motif 5) Bereket

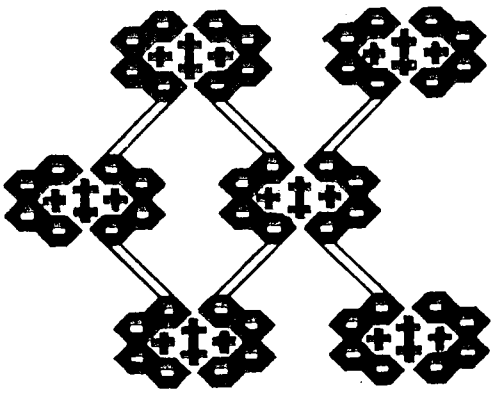
(Motif 6) Hayat Ağacı

(Motif 7) Dikme

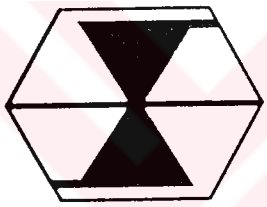
(Motif 8) Hayat Ağacı

(Motif 9) Altınbaşın Gülleri

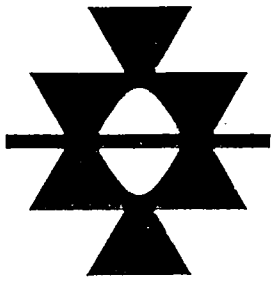
(Motif 10) Muska

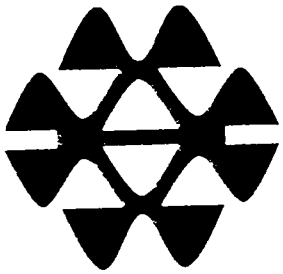
(Motif 11) Nazarlık

(Motif 12) Kuş

(Motif 13) Yıldız

(Motif 14) Kurtağzı

YÖRESİ	HALI ENVANTER NO			TOPLAM	ATKI YÜZLÜ DOKUMA ENVANTER NO			TOPLAM
Afyon				Yok	876	953	983	
					1004			4
Afyon / Dazkırı				Yok	1356	1354		2
Alanya					741			1
Antalya					1001	1002	1049	3
Bal. Yağcıbedir	1360	1691	2878	3	979			1
Balıkesir	275	745		2	999	977	978	3
Bergama	277	952	1352		273	1244	1364	
					875	980	998	
					1000	1003	1121	
					1361	1362	1727	
				3	1767			13
Ber. Karadere	665			1	972	1355		2
Ber. Kozak	1359			1	683	1363		2
Ber. Yenice				Yok	1366			1
Çanakkale	58	871		2				Yok
Çanakkale/Ezine	744			1				Yok
Dağistan	857			1				Yok
Denizli					970	996	997	
				Yok	1048	1051	1118	6
Fethiye					714	708	709	
				Yok	1047			4
Gaziantep				Yok	1696			1
Gördes	211	654	666					
	667	723	873					
	874			7				Yok
Helvacıköy				Yok	719	917	1050	

YÖRESİ	HALI ENVANTER NO			TOPLAM	ATKI YÜZLÜ DOKUMA ENVANTER NO			TOPLAM
Helvacıköy					1052	217	810	
				Yok	971	983	976	9
İran/ Ferhan	1137			1				Yok
İsfahan	210			1				Yok
Karabağ				Yok	1037			1
Kayseri	1138				627	1139	1140	
				1	938			4
Kars	684	2096		2	684	1019		2
Kırşehir	1357			1	969			1
Konya	733	872	951		636	941	974	
				3	1018	1692		5
Kula	656	657	658		2903			
	724	927	928					
	664	665		8				1
Kütahya / Emet				Yok	811			1
Ladik	668	878		2				Yok
Maraş					940	942	944	
				Yok	995			4
Mersin / Mut					767	1242	1243	
				Yok	1245			4
Milas	742	809	918	3				Yok
Niğde	2879			1				Yok
Niğde / Avanos	1141			1				Yok
Niğde / Bor	1075			1				Yok
Sivas / Avşar					939	943	945	
				Yok	946			4
Uşak				Yok	1247			1

YÖRESİ	HALI ENVANTER NO			TOPLAM	ATKI YÜZLÜ DOKUMA ENVANTER NO			TOPLAM
Uşak / Eşme				Yok	1246			1
Van				Yok	635	1117		2
Yahyalı	934			1				Yok
Yörük	707			1				Yok
Yuntdağı	743				60	1358	1365	
					1367	1368	1369	
				1	1370	1371	1674	9

(Tablo 12) Teşhir ve depoda bulunan halı, atkı yüzlü dokumaların yöre dökümü

Müzede bulunan, bazı atkı yüzlü dokumaların bazılarının yöreleri envanter kayıtlarında belirtilmemiş yada yanlış belirtilmiştir. Örneğin, 683 envanter numaralı sık motifli cicim tekniğiyle dokunmuş olan yaygının yöresi, kayıtlarda Güney Anadolu olarak belirlenmiştir. Desen, renk ve saçakların düğümünün incelenmesiyle Bergama / Kozak yöresine ait olduğu saptanmıştır. (Bkz. Fotoğraf 39)

Bir başka örnek, 714 envanter numaralı sık motifli cicim dokumanın yöresi envanter kayıtlarında belirtilmemiştir. Yaygının motif ve renk özelliği incelendiğinde Fethiye yöresine ait olduğu saptanmıştır. (Bk. Fotoğraf 40)

876 envanter numaralı cicim yaygının yöresi Isparta / Uluborlu olarak belirtilmiştir. Koçboynuzu motifinin düzenlenişi ve renk özelliği bakımından Afyon yöresine ait olduğu belirlenmiştir. (Bkz. Fotoğraf 44)

940 envanter numaralı kilim, envanter kayıtlarında sadece Kürt olarak belirtilmiştir. Maraş yöresinde kullanılan çiçek ve elibelinde motif özellikleriyle benzerlik gösterdiği saptanarak kilimin Maraş yöresine ait olduğu saptanmıştır. (Bkz. Fotoğraf 104)

Bu örneklerin dışında araştırmanın kataloglama kısmında kilimler incelenerek, envanter kayıtlarındaki yöre bilgileriyle karşılaştırılıp doğruluğu yada yanlışlığı dipnotlarda belirtilerek düzeltilmiştir.

3. BÖLÜM

YENİ KİLİM SECCADE TASARIMI KOLLEKSİYONU

3.1. TASARIMLARIN ÇIKIŞ NOKTASI

Anadolu kilimleri, kendini yenileyerek günümüze kadar yöresel desen ve renk özellikleriyle gelmiştir. Halı ve kilim alanında belirli bir üne sahip olan dokumalarımız duygu, düşünce, özlemi ve inancı ifade etmiş, atının eyeri, hububatının ve eşyalarının taşınmasında kullandığı çuval, yiyeceğini taşıdığı heybesi olmuştur. Özellikle kilim Anadolu insanının doğumunda beşiği, ölümünde tabutunun örtüsüdür.

Günümüzde, milli kültürümüzün ayrılmaz bir parçası olan kilimler, kolay taşınabilir ve az zamanda dokunabilmesi nedeniyle, yaygın kullanılır. Müzede bulunan kilimlerin yöre incelemeleri doğrultusunda Afyon, Eşme, Avşar kilimleri saptanarak, özellikle Eşme ve Avşar yöresi kilimlerinin benzer özellikte olması, Eşme kilimlerini daha iyi tanımam, nedeniyle seccade tasarım kolleksiyonu Uşak / Eşme olarak seçmeme neden olmuştur.Yörenin desen renk özelliklerine ve Avşar kilimlerinde ortak motiflerinde yoğunlaşarak, 5 yeni seccade tasarımı Eşme yöresine kazandırılmaya çalışılmıştır.

Eşme kilimlerinin dokuma teknikleri arasında düz kilim, zili, sumak, cicim, hopan ve tülü gibi dokumalar yapılmaktadır. Eşme kilimleri, kompozisyon özellikleri açısından " Altınbaş ", " Beş Toplu ", " Yan Toplu ", " Selvili "olmak üzere çeşitli gruplara ayrılır. Eşme kilimlerinin her biri, kendi gruplarına has özellikler gösterir. Altınbaş kilimi Eşme' nin en çok bilinen ve dokunan kilimleri arasında gelmektedir. Adını; desen, renk güzelliği dokumasındaki özen nedeniyle, kilimlerin içinde en güzeli olarak adlandırılmış ve altın değerinde baş kilim nitelemesi olan " Altınbaş "adıyla anılagelmiştir. (Bkz. Fotoğraf 159) Altınbaş kilimlerinin ana karakteri canlı renk ve motiflere sahip olmasıdır. Bordürlerde çömlek, altınbaşın ayağı, bukağı motifleriyle bölümlere ayrılmış ortak kısımda eliböğründe ve Maraş, Avşar kilimlerimizde de karşımıza çıkan (Bkz. Fotoğraf

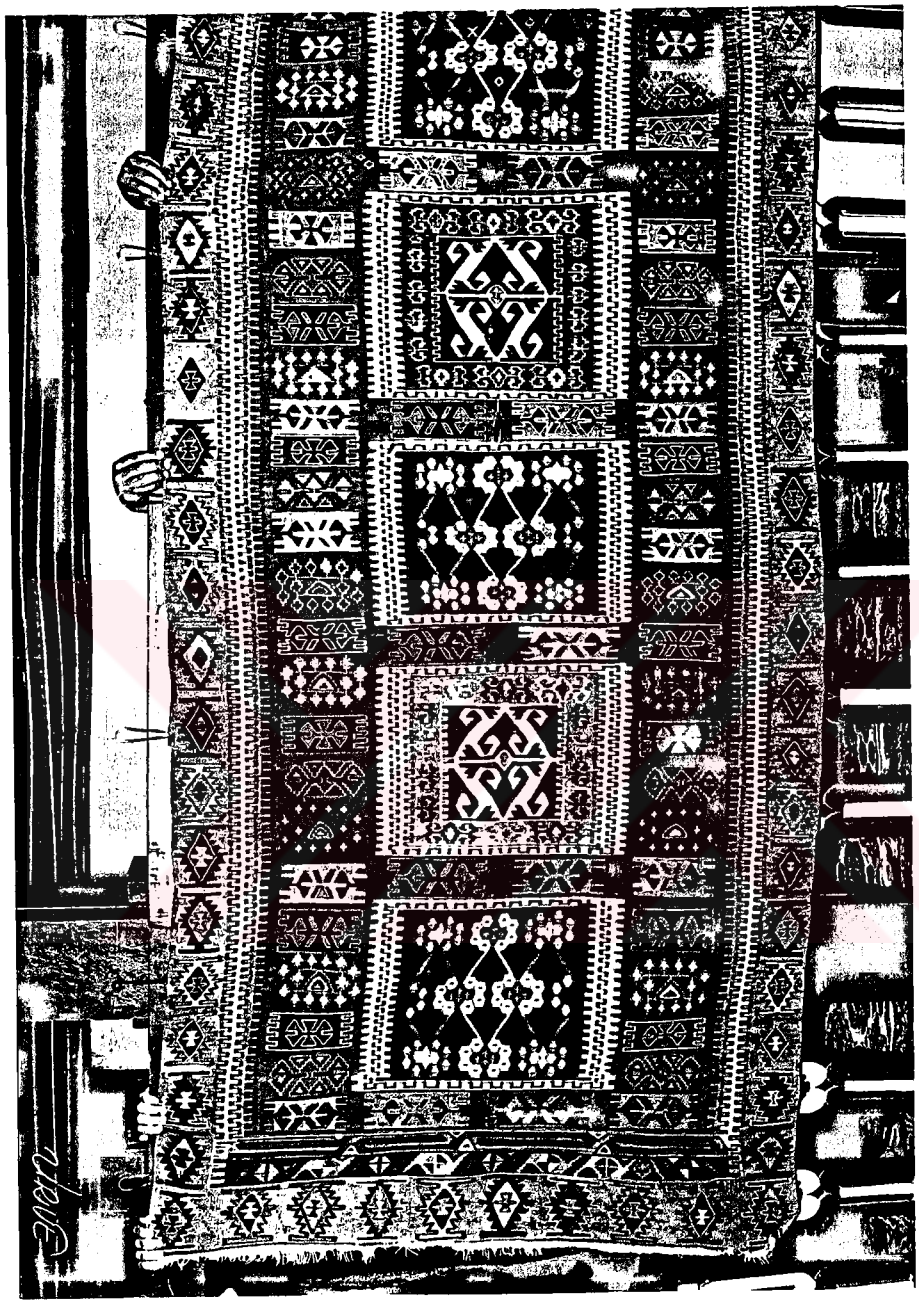
106,108,109) altınbaşın gülleri bulunmaktadır. Genellikle renklerde bordürde fistık yeşili, açık mavi, krem renkleri kullanılmıştır.

Selvili namazlağda ölümsüzlüğü simgeleyen hayat ağacı motifi mihrabın ortasına yerleştirilmiş, iç bordür yörede urgan, literatürde su yolu olarak bilinen motiften oluşmuştur. Büyük zeminlerde kırmızı ve yeşil daha çok tercih edilmiştir. (Bkz. Fotoğraf 160) Bir başka selvili kilimde bordürler, daha zengin düzenlenerek dikmeli motif ve karagöz motifiyle çevrelenmiştir. (Bkz. Fotoğraf 161)

Birinci, ikinci ve üçüncü tasarımlar (Bkz. Fotoğraf 164, 165, 166) altınbaş desenlerinden yola çıkılmış, selvili desen ve kompozisyonuyla düzenlenmiştir. Renk özellikleri, bu iki kilim grubunun renk özellikleriyle oluşturulmuştur.

Beş ve yan toplu Eşme kilimlerinin kompozisyonunu oluşturan toplar, beş topluda sayısı 3 ve 7 arasında değişebilmektedir. Yan toplu kilimde toplar 3 sıra halinde yan yana yükselebilmektedir. Yan toplu kilimde, topların yanında bulunan motiflere oynatma denmektedir. (Bkz. Fotoğraf 162) Dört numaralı tasarım, beş toplu kilimin kompozisyon özelliğinden yola çıkılarak, yan toplu kilimin oynatma motiflerinden yararlanılmıştır. (Bkz. Fotoğraf 167)

Bu grupların dışında, tek mihraplı olarak Eşmede yaygın dokunan, hayat ağaçlı seccadelerden farklı olarak dokunmuş ve mihrap zemini değişik motiflerle doldurulmuştur. Mavi renkli zemin, zik zaklı zemin üzerinde taraklı üçgen motifiyle süslenmiştir. Sarı, yeşil zeminli dış bordüre sahiptir. (Bkz. Fotoğraf 163) Beşinci tasarım bu seccade örnek alınarak hazırlanmıştır. (Bkz. Fotoğraf 168)

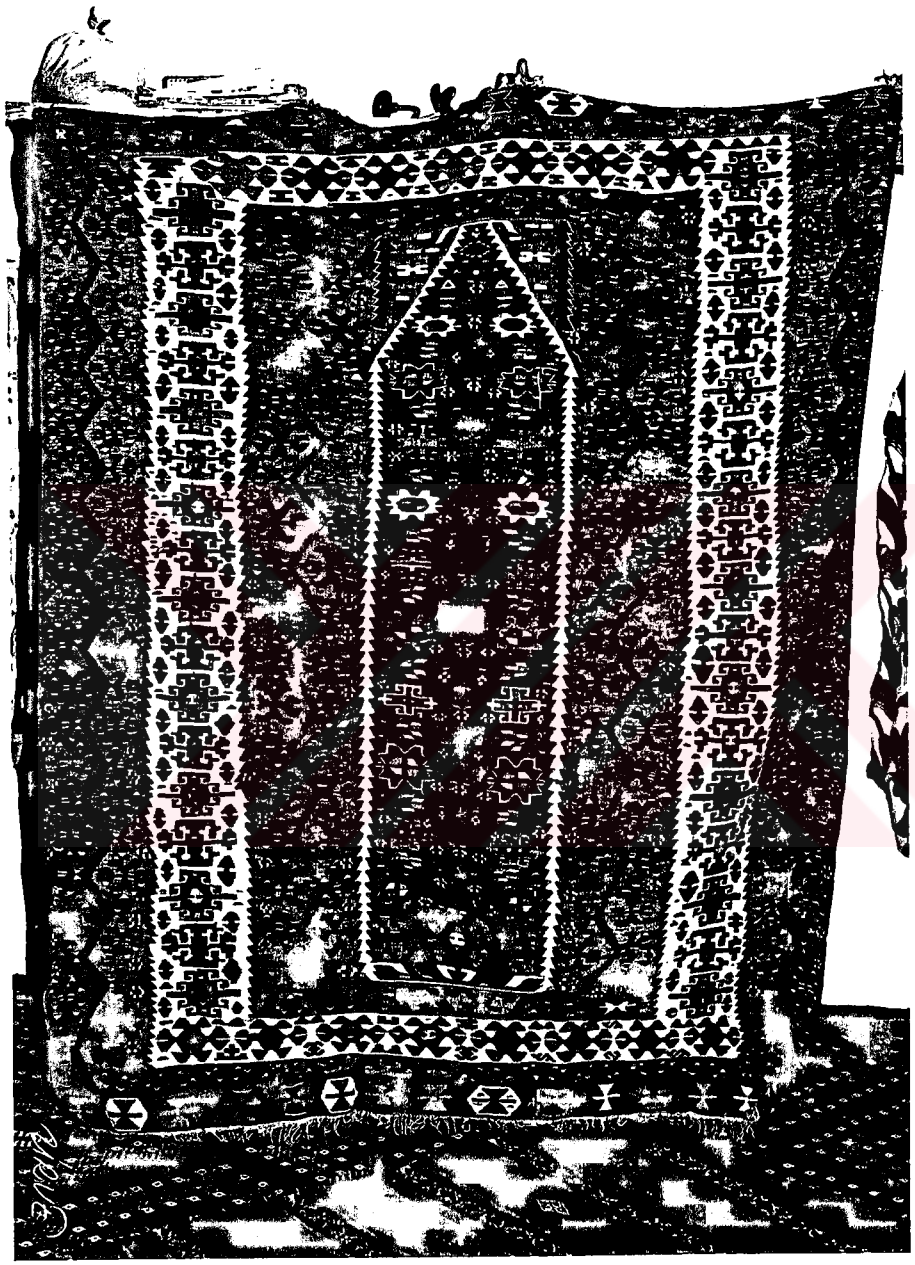
(Fotoğraf 159) Altınbaş Kilimi

Boyut: 122 x 315 cm.

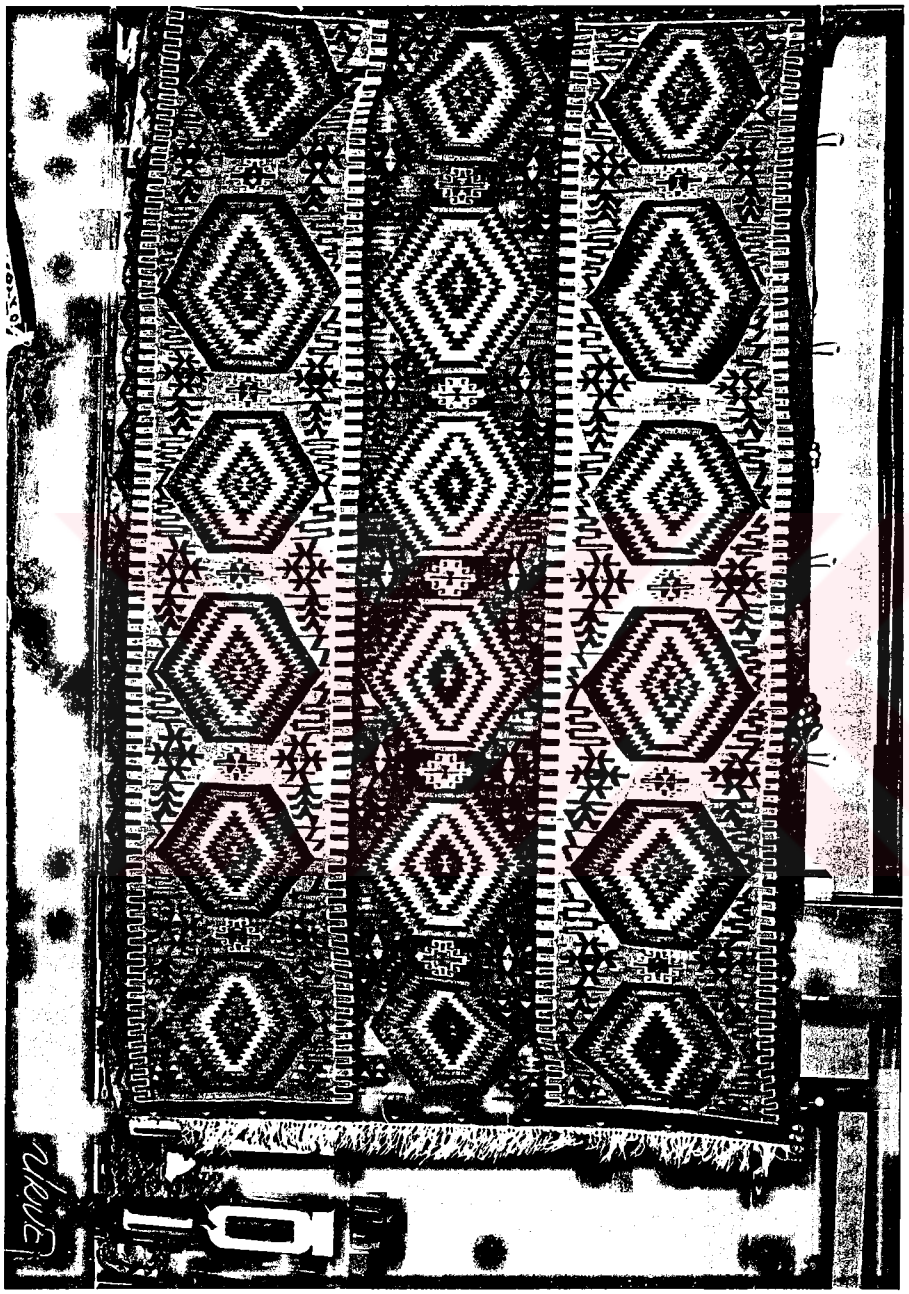
(Fotoğraf 160) Selvili Namazlağ

Boyutu: 85x137 cm.

(Fotoğraf 161) Selvili Kilim

Boyut: 130 x 175 cm.

(Fotoğraf 162) Yan Toplu Kilim

Boyut: 184 x 360 cm.

(Fotoğraf 163) Mihraplı Seccade

Boyut: 128 x 168 cm.

3.2. TASARIMLARIN RENK VE MOTİF, DESEN ÖZELLİKLERİ

Birinci tasarım 120 x180 cm. boyutunda ince kalitede bir seccade olması amacıyla oluşturulmuştur. Çalışmanın boyutu 55 x 65 cm' dir. Altı çeşit renk kullanılmıştır, bunlar kırmızı, yeşil, turuncu, mavi, yavruağzı, krem renkleridir. (Bkz. Fotoğraf 164)

Eşme altınbaş kiliminin motiflerinden yararlanılarak, selvili kilimin ana karakterini oluşturan hayat ağacı kompozisyonuyla tasarım gerçekleştirilmiştir. Dış bordürler tek mihraplıdır ve mihrabın altında ince bordür olarak ayaklık yerleştirilmiştir. Yan dış bordürler , yöresel adıyla dikmeli sulardan oluşturulmuş, dikmenin yanlarına kurtağzı ile altınbaşın gülleri konulmuştur. Alt ve üst dış bordür sadece altınbaşın güllerinden oluşturularak iç bordür, gözü yormamak için sade olarak düşünülmüş ve yöresel adıyla kurbağacık motifinin değişik renklerde boyanması ile hareket kazandırılmaya çalışılmıştır. İç yan ve alt, üst bordür diğer bordürlerin tekrarıdır.

Orta bölüm tek mihraplı olup hayat ağacı, yöresel adıyla selvi ile oluşturularak ölümsüzlük ve soyun devamı temsil edilmiştir. Yöresel selvi daha da sadeleştirilip bordürlerle denge oluşturması açısından altınbaşın gülleriyle kompozisyon tamamlanmıştır. Teknik açıdan bordürlerde boyuna yarık oluşmaması için bu bölümler yöresel adıyla dikmelerle birbirine bağlanmıştır

Renklerde denge kuralına uyulmaya çalışılarak, yöresel renklerden uzaklaşmamaya çalışılmıştır. Birinci tasarımda en dış bordür ve mihraplı kısmı kırmızıyla, iki iç bordürde yeşil, orta kalın bordürde krem rengi, en iç bordürde mavi, motiflerde turuncu, lacivert, yeşil, açık pembe renkleri kullanılmıştır.

İkinci tasarım 120 x 180 cm. boyutunda ince kalite bir seccade olması amacıyla tasarlanmıştır. Çalışmanın boyutu 55 x 75 cm' dir. Tasarımda altı renk kullanılmıştır. Bunlar kırmızı, yeşil, mavi, yavruağzı, turuncu, krem renkleridir. (Bkz. Fotoğraf 165)

Tasarımda birinci tasarımda olduğu gibi ağırlıkla selvili kiliminin motif ve kompozisyonuyla oluşturulmuş, altınbaşın güllerinden yararlanılarak, selvilinin renk özelliklerine sadık kalınmıştır.

En dış yan bordürde kurbağacık ve aralara altınbaşın gülleri, dış alt bordürde kurbağacık ve aralarına muska, orta bordürde salkımlı dökmeli su motifi ve en iç bordür muska motifleriyle oluşturulmuştur. Mihrap selvi ve altınbaşın gülleriyle doldurulmuştur. Bordür ve mihrap urgan motifiyle ayrılmıştır.

Renklerde ise mavi, kırmızı ve krem ağırlıktadır. En dış bordür ve mihrap zemini kırmızı, orta bordür mavi, iç bordür krem renkleriyle oluşturulmuş, motiflerde mavi, kırmızı, yeşil, krem, turuncu, renkleri kullanılmıştır. Motifler değişik renklerde boyanarak kilime canlılık kazandırılmaya çalışılmıştır.

Üçüncü tasarım 120 x 180 cm. seccade boyutunda, ince kalitede dokunmak üzere tasarlanmıştır. Çalışmanın boyutu 55 x 65 cm. boyutundadır. Kullanılan renk sayısı altıdır. Bunlar kırmızı, yeşil, mavi, yavruağzı, sarı, krem renkleridir. (Bkz. Fotoğraf 166)

Tasarımın dış bordürlerinde sadece muska motifleri kullanılmıştır. Ancak bu motiflerin değişik renklerde boyanmasıyla kilime hareket kazandırılmıştır. Bordürün zemini kırmızı, motifleri mavi, yeşil, yavruağzı, krem, sarıdır. İç ana bordürde dikmeli salkım kullanılarak, bereket ve soyun devamlılığı dile getirilmiştir. Zemin yeşil, motiflerde kırmızı, sarı ve yavruağzıdır. İç kısımda Eşme kilimlerinde kullanılmayan selviliden çift mihrap oluşturularak, kompozisyon tamamlanmıştır. Burada amaç, yöreye bağlı kalarak Eşme kilimlerini dejenere etmeden yeni kompozisyonlar kazandırmaktır.

Çift mihrabın çevresine muska ve altınbaşın gülleri yerleştirilip, zemin kremle boyanmıştır. Teknik olarak urgan motifi, bordürleri birbirine bağlamak için kullanılmıştır. Renk dengesini sağlamak amacıyla dış bordürün zemin rengi olan kırmızı, mihrabın içinde de uygulanmıştır.

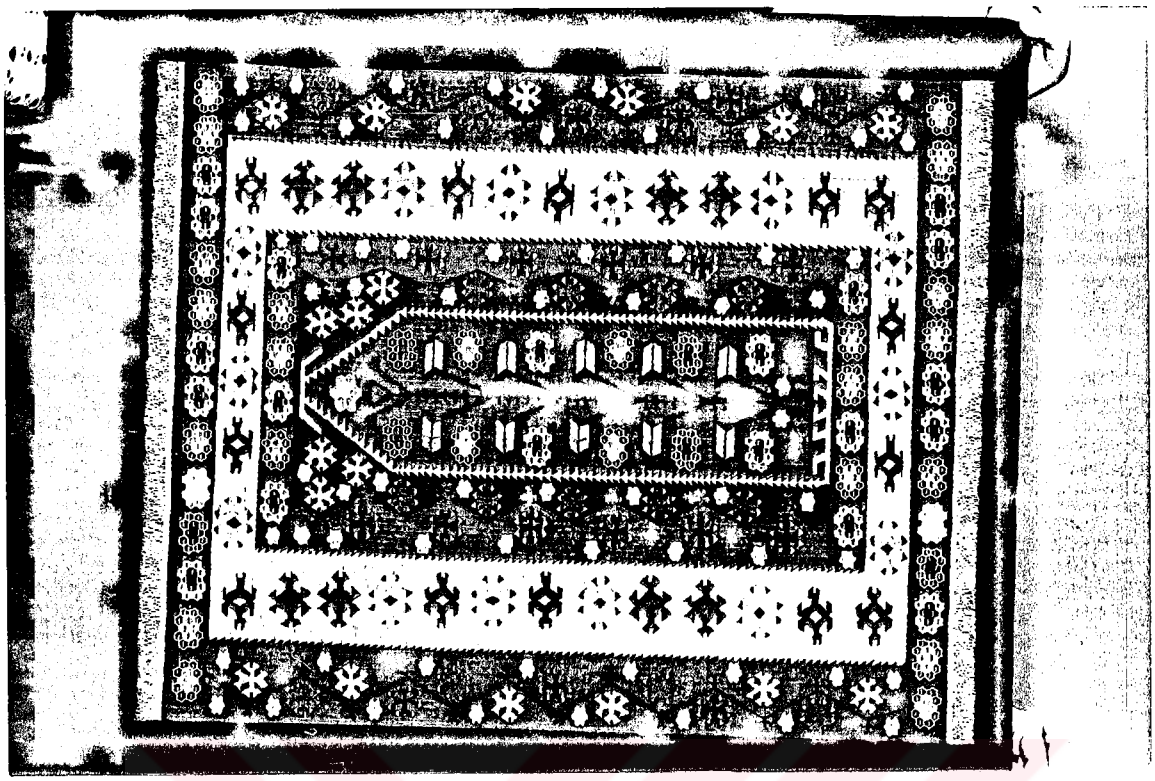
Dördüncü tasarım 120 x 180 cm. boyutunda seccade olarak, ince kalitede dokunmak üzere tasarlanmıştır. Çalışmanın boyutu 55 x 70 cm' dir. Kullanılan renk sayısı altı olmak üzere kırmızı, yeşil, mavi, yavruağzı, turuncu, kremdir. (Bkz. Fotoğraf 167)

Tasarımda beş toplu kilimin kompozisyon özelliğinden yola çıkılarak, yan toplu kilimin oynatma motiflerinden oluşturulmuştur. Bordürleri birbirinden tarak motifleri ayırmaktadır. Dış bordürü göz motifleri çevrelemektedir. Zemin kırmızı, motiflerde yeşil, turuncu, mavi, yavruağzı, krem renkleri kullanılmıştır.

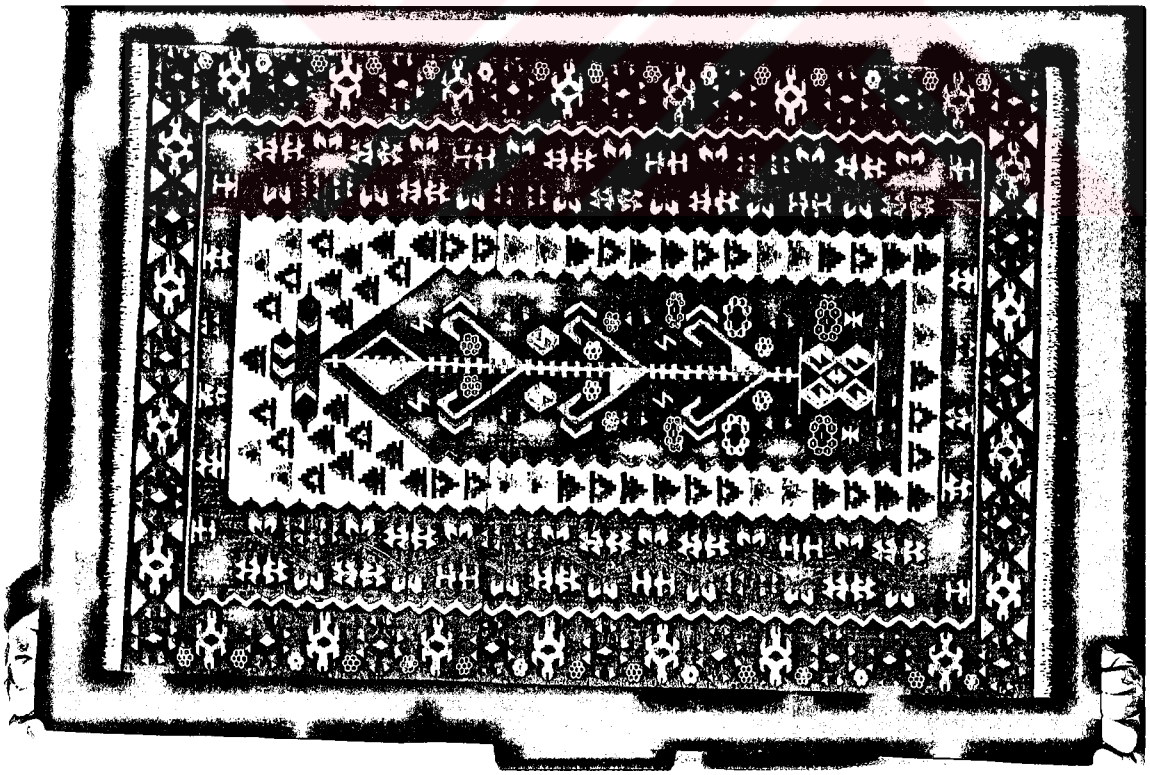
İç bordür dikmeli salkım motifi ve çömlek motiflerinden oluşturularak, zeminde yeşil uygulanmıştır. Tek mihraplı olan tasarında, mihrabı dikme motifi çevreleyerek mihrap içinde üç top üst üste sıralanmıştır. Topların yanına da yavruağzı renkte, oynatma motifleri ve göz motifleri yerleştirilmiştir.

Beşinci tasarım 120 x 180 cm. boyutunda, ince ve orta kaliteye uygulanabilecek kompozisyon özelliğine sahip, 55 x 70 cm ölçülerindedir. Altı renge sahip olan tasarımda kırmızı, sarı, yeşil, krem, mavi, yavruağzı renkleri kullanılmıştır. Dış bordürü yeşil zemin üzerine, kırmızı renkli, zik zaklı tarak motifleri oluşturmuştur. Orta bordür, krem zemin üzerine muska motifleriyle çevrelenmiştir. Motiflerde mavi, kırmızı, yeşil renkleri kullanılmıştır.

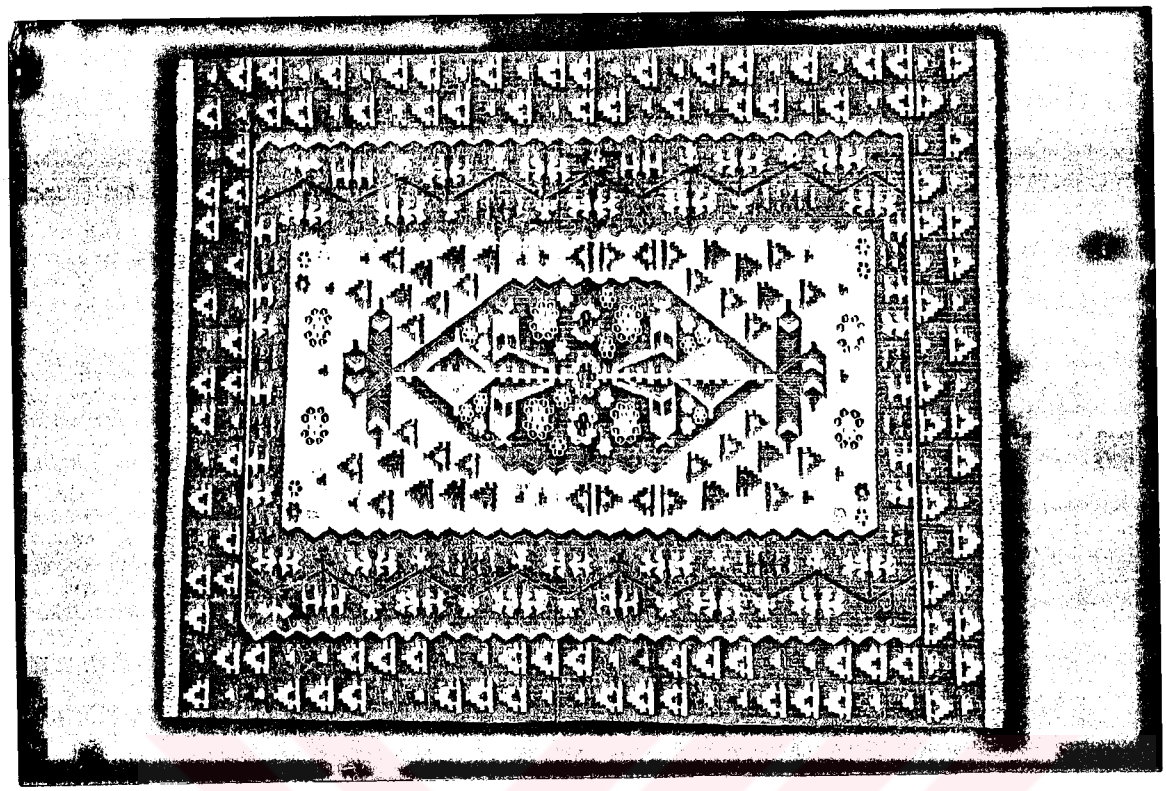
İç bordürde tarak motifleri tekrar kullanılarak, mihrabın iki yanında turuncu renge boyanmış almacık yada tabaka yanışı da denilen yöresel motifler yerleştirilmiştir. Orta zeminde yöresel adı bilinmeyen, literatürde kurt ağzı denilen motif ve muska motifleri sıralanarak mihrabın içine krem uygulanmıştır.

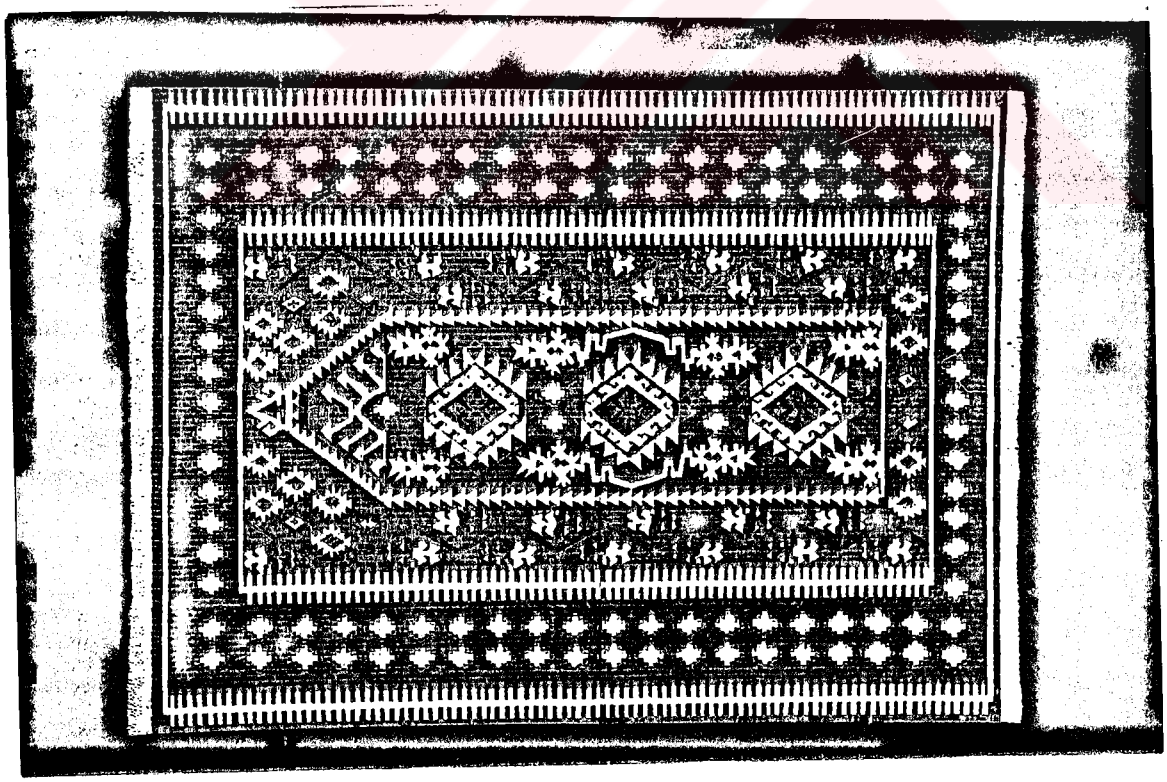
(Fotoğraf 164) Tasarım: 1 Boyut: 55 x 65 cm.

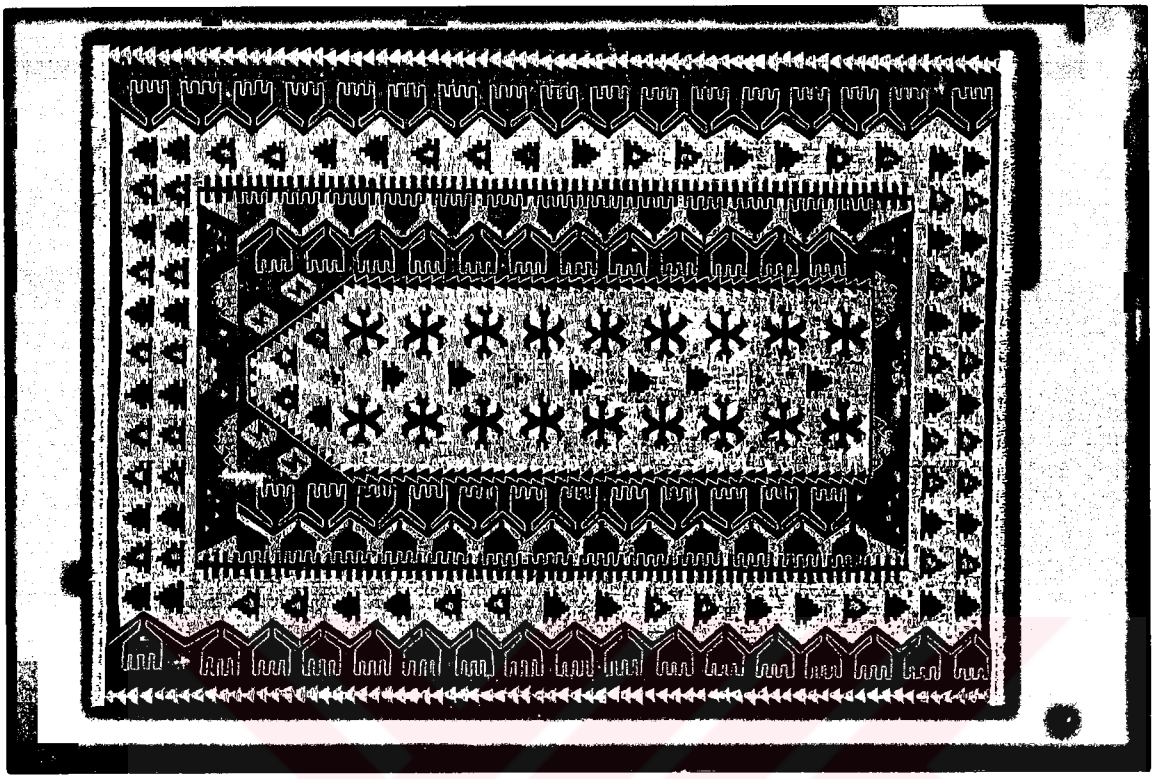
(Fotoğraf 165) Tasarım: 2 Boyut: 55 x 70 cm.

(Fotoğraf 166) Tasarım: 3 Boyut: 55 x 65 cm.

(Fotoğraf 167) Tasarım: 4Boyut: 55 x 70 cm.

(Fotoğraf 168) Tasarım: 5 Boyut: 55 x 70 cm.

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

SONUÇ

"İnsan, doğumu ile ölümü arasında birbirini izleyen değişikliklerle bu değişikliklerin pek çoğunun nedenini sorgulamadan, bulunduğu ortamda kültürlenme sürecini geçirerek yaşamını sürdürür. Yine insan, doğru – yanlış, iyi – kötü, güzel – çirkin gibi kavramları da kültürlenme sürecini geçirdiği ortamda edindiği değerlere göre ölçer. Söz konusu değerlerin yeni boyutlar kazanmasında, insan yaşamına giren yeni buluşlar ve bu buluşlarla geliştirilmiş, insan kullanımına sunulan eşyalar etken olur. Bu anlamda bakıldığında kültürel birikimler, yaşam içinde oluşarak geleceğe bir değişim ve bir değişim ve süreklilik içinde aktarılırlar. Aktarma işi de toplumlarca üretilip tüketilen bilgi, beceri ve değer yargılarının yaşama geçirilmesinde gerçekleştirilir. Bu bağlamda bir ulusun kültürü ve o kültür içinde yer alan unsurlar, o ulusun insanlarının geçmişiyle gelecek kuşaklar arasında bağ kurmada önemli rol oynar."[40]

Geçmiş ve gelecek kuşaklar arasındaki bağı müze ile kurmak mümkündür. Üç boyutlu dünyamızı daha iyi tanımamızı mümkün kılmak için bu dünyaya ait arkeolojik ve etnografik eserleri toplayıp sergileyen başka hiçbir kurum yoktur. Müzenin başlıca görevlerinden biri insanın, dünyanın bütün bölümlerindeki tarihini, tarihlerinin en heyecanlısını, bizim için canlandırmak, insanın içinde yaşadığı çevreyi tanımakla nasıl ilerlediğini, aile hayatını nasıl teşkilatlandırdığını, sanatların, tekniklerin, kültürün ve uygarlığın nasıl geliştiğini bize göstermektedir.[41]

Ülkemize ait etnografik malzeme zenginliği bilinen bir gerçektir. Ancak tarihsel gelişim içinde bu zenginliği sistemli biçimde günümüz insanına kazandırdığımız söylenemez. Çünkü etnografyanın ülkemizde ilk konuşulduğu yıllarda yapılan girişimle sonraları yeterince önemsenmediği için, cumhuriyet döneminde kullanılan ve geçmiş dönemlerdeki kültürel yaşamımıza ışık tutacak pek çok ürün, bugün müzelerimizde ve kolleksiyonlarımıza yeterli ölçüde kazandırılamamıştır.

---

[40] İsmail Öztürk,"Cumhuriyet Döneminde Kül türel Değişim ve Müzecilik Açısından Kültürün Maddi Ürünlerinin Önemi", *V. Milletler arası Türk Halk Kültürü Kongresi* 24,29 Haziran 1996, Ankara 1996, s. 1

[41] Douglas A.Allan, *"Müzenin Rolü",Müzelerin Teşkilatlanmasında Pratik Öğütler*, Ankara 1963, s. 1

Etnografik eşyayı müzeye veya kolleksiyona kazandırma girişimleri de bulunan biri için, üzerinde durulması gereken konuların başında nadir eşya merakından kurtulmak gelir. Tersi yapıldığında antika eşya toplamak ön plana geçer bu da, toplumun yaşam biçimine yönelik örneklerin toplanması yerine, özellikleri belli estetik değer taşıyan, antik değeri olan eşyalar toplanmasına ortam hazırlar. Bazen etnografya müzeleri gezilirken veya bir koleksiyon incelenirken zihinlerin karıştığı olur. Bunun başlıca nedeni görülen eserlerle ilgili bilgilerin ve sergileme biçiminin yetersiz olmasıdır, bu bir kültür olayıdır. Kültür bir toplumun birikimi ise bu birikimin doğru ve sağlıklı biçimde tanıtılmasıgerekir.[42]

Türkiye' nin üçüncü büyük kenti olan İzmir' in yüzyıllar öncesinden gelen kültür zenginliği, liman şehri olmasından dolayı turist hareketliliği, fuarlar kenti olması ve halkının kültür seviyesinin yüksek olması nedeniyle, İzmir Etnografya Müzesi daha da önem kazanmaktadır. Böyle zengin özelliklere sahip olan İzmir' in arkeoloji ve etnografya müzeleri bakımından zengin olması gerekmektedir. Ancak yapılan inceleme sonunda, özellikle müzenin arkeoloji ve etnografya bölümünde bulunan eserlerin depolanışı, sergilenişi sağlıksızdır. Müze binası Konak gibi trafiğin ve hava kirliliğinin yoğun olduğu bir semtte bulunması, özellikle denize yakın olması eserlerin korunması açısından dezavantaj teşkil etmektedir.

Müze kurulması esnasında, Konak bölgesinin İzmir' in merkezi olması göz önüne alınmış olabilir. Ancak arkeolojik ve etnografik eserler zaman geçtikçe zarar görmektedir. Araştırma sonucunda eserler açısından karşımıza çıkan problemleri şöyle sıralayabiliriz.

Müze binasının yapısal nitelikleri,
Müzenin teknik personeli,
Müzeye gelen eserlerin kayıtları,
Müzede bulunan eserlerin sergilenişi,
Müzede bulunan eserlerin depolanışı,
Halkla ilişkiler.

---

[42] İsmail Öztürk, " Etnografik Eserlerin Müzecilik ve Koleksiyonculuk Açısından Önemi" , ***Eski Eser Kaçakçılığı ve Tahribini Önlemek amacıyla Kamu Görevlilerine verilen Seminer***, 22-4-1992, İzmir s. 4-5

İzmir Etnografya Müze binası 19. yy da inşa edilmiş, oldukça eski bir binadır. Restore edilmesiyle 1988' de ziyarete açılmıştır. Binanın eski olmasının avantajları arasında, sanat ve tarih bakımından değerli, dikkat çeken bir bina olmasıdır. Buna karşın dezavantajları daha çok bulunmaktadır. Hemen hemen bütün Avrupa ülkelerinde ve Türkiye' de müzeye çevrilmiş kilise, manastır, cami, eski evler, saraylar bulunmaktadır. Ancak tarihi yada eski bir binada yerleşim, müzelerin düzenlenmesinde modern metotların kullanılmasını ciddi bir biçimde sınırlandırır. Bina içinde yeniden düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Teşhir bölümlerinin ziyaretçi tarafından daha rahat gezilebilmesi, dar olan bölümlerin çok iyi düzenlenerek, rahat izleyebilme olanağının gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.

Eski binaları tehdit eden önemli bir konuda, topraktan yükselerek duvarlara sızan nemdir. Özellikle İzmir Etnografya Müzesi' nin eski ve denize yakın olması, bu tehdidi kuvvetlendirmektedir. Zira, nem müzedeki sanat eserlerine ve öteki eşyaya ölçülemeyecek derecede büyük zarar verebilir. Bunu önlemek için su ve nemi, kılcallık yada yayılma yoluyla yutan topraktan temelleri ayırmak gerekir. Bu amaçla suyun kılcal damarlarla yükseldiği duvarların içine su geçirmez madde katmanları (kurşun, beton gb) yatay olarak yerleştirilebileceği gibi, suya doymuş duvarların yanına havalandırmayı sağlamak için aralarında biraz açıklık bırakılarak yenileri yapılabilir. Yahut bir emme ve buharlaştırma sisteminden faydalanılabilir.

Bir başka konuda İzmir Etnografya Müze çatısının akmasıdır. Çatıdan sızan yağmur suyu sergide bulunan eşyaya zarar vermektedir. Bunun için yaygın olan teknik yollarla tamamen su geçirmez maddelerle tavanın döşenmesi gerekmektedir. Daha önce çatı metalle döşenmiştir ancak yeterli olmamaktadır. Çatıya içten ve dıştan çıkılması kolay, gerektiğinde müze personeli tarafından rahatlıkla kontrol edilebilecek şekilde düzenlenmiş olmalıdır.

Her binanın hatta eski bir binanın bile salonları, sanat eserinin değerini ortaya koyacak şekilde müze olarak düzenlenebilir. İzmir Etnografya Müzesi' nin teşhirinde

binanın camları kalın kumaşlarla kaplanmıştır. Bu eserler açısından avantajdır. Modern bir müzede doğal güneş ışığının iç mekana girmesi engellenir ve aydınlatma yapay yollarla sağlanır. Işık altında kalan eserlerin bozulma dereceleri aydınlık seviyesinin yüksekliği ve ışığın eser üzerinde kalma süresiyle orantılıdır. Bu gerçekle hareket ederek, müzelerde bulunan eserler ışığa karşı duyarlılık derecesine göre organik bünyeli (halı, kilim, deri, kumaş gb.) eserler ilk başta gelmektedir. Bunu orta duyarlı (yağlı boya tablo, mobilya gb.) , az duyarlı (taş, maden, mücevher, pişmiş toprak, cam gb.) eserler takip etmektedir. Aydınlatmada gün ışığı kullanılmamalıdır, çünkü gün ışığı içinde mor ötesinden kızıl ötesine kadar bütün dalga boylarını içermektedir. Aydınlık seviyesi çok duyarlı eserlerde 50 lüx, sıcaklığı 2900 K, orta duyarlı eserlerde aydınlık 150 lüx, sıcaklığı 4000 K olmalıdır.[43] Kullanılan ışıkta mor ötesi ve kızıl ötesi ışınlar olmamalıdır. Eserler üzeride aydınlık seviyesi düzgün olarak yayılmalıdır. Mesai saatleri dışında ve müzede ziyaretçi yokken eserler karanlıkta tutulmalıdır. İzmir Etnografya Müzesi' nde bu kurala uyulmaktadır.

Modern bir müzede bulunması gerekli bölümler şunlardır; Yönetim bölümü, geçici sergi bölümü, teknik bölüm, araştırma ve belge bölümü, ziyaretçi, sosyal hizmetler bölümü, depo, güvenlik, tesisat ve bakım bölümü.

Yönetim bölümünde müze müdürü, müdür yardımcıları, uzmanlar, müze araştırmacıları, büro memurları ile yardımcı personelin çalışacağı ve kullanacağı bölümdür. İzmir Etnografya Müzesi personeli İzmir Arkeoloji Müze binasında görev yapmaktadır.

Sergileme bölümü, geçici sergiler için kullanılan bölümdür. Müzenin etnografya ve arkeoloji kısmında böyle bir alan mevcut değildir. Arkeoloji kısmında, geçici sergi durumlarında müzenin giriş bölümü kullanılmaktadır, ayrıca bir sergi kısmı yoktur.

Teknik bölüm müzede bulunan eserlerin bakım, onarım ve korunmasının sağlanması için uzman konservatör, restoratörlerin çalıştığı laboratuardır. İzmir

---

[43] Erol Çığırgan, "Müzelerde Aydınlatma", ***Koruma Onarım,*** Sayı: 1, Ekim 1995, s. 2

Etnografya Müzesi'nin etnografik eserleri restore ve konserve edecek uzman elemanlar ve atölyesi bulunmamaktadır. Ancak arkeolojik eserlerin onarımı ve korunmasına ilişkin bölüm arkeoloji müzesi kısmında oluşturulmuştur.

Ziyaretçi ve sosyal hizmet bölümünde, ziyaretçilerin her türlü gereksinimini karşılayacak, danışma, gişe, bekleme salonu, kitap ve hediyelik eşya reyonları, kafeterya, vestiyer, PTT gibi birimlerin bulunduğu bölümdür. İzmir Etnografya Müzesi binasında sadece girişte danışma kısmı bulunmaktadır. Arkeoloji binasında PTT dışında bu birimler bulunmaktadır.

Kültür ve eğitim hizmetleri bölümünde konferans, seminer, konser, eğitim atölyeleri bulunmalıdır. Etnografik kısımda bu birimlerin hiçbiri yoktur, ancak arkeoloji müzesi binasında küçükte olsa seminer bölümü bulunmaktadır.

Depo, sergilenmeyen eserlerin uygun koşullarda ve güvenli olarak saklanacağı bölümdür. Müzenin etnografya binasında depo bulunmamaktadır. Arkeoloji binasında halı- kilim eserler için depo olarak ayrılmış kısım bulunmaktadır. Depoda halı-kilim dokumalar karışık olarak demir raflarda muhafaza edilmektedir.

Bu birimlerin yanı sıra güvenlik, tesisat bölümlerinin müzelerde bulunması gerekmektedir. İzmir Etnografya Müzesi' nin vitrin içlerinde hırsızlığa ve yangına karşı alarm bulunmamaktadır. Müzenin geneline döşenmiş, hırsız ve yangın alarm sistemi bulunmaktadır.

Modern müze binasında bulunması gereken bu bölümler kadar, teknik personelde önem taşımaktadır. İzmir Arkeoloji ve Etnografya Müzesinde 1 müdür, 2 müdür yardımcısı, 27 uzman, 3 arkeoloji dalında çalışan restöratör, 26 bekçi bulunmaktadır. Etnografya bölümünü müdürü arkeologtur. Görülmektedir ki İzmir Etnografya Müze bölümünün Etnografya dalında eğitim görmüş ve uzmanlaşmış görevlisi bulunmamaktadır. Bunun yanında halı-kilim-tekstil ürünlerinin onarımını ve korunmasını yapacak uzman kişiler mevcut değildir. Buda müzede bulunan etnografik eşyanın korunması ve onarılması olayını ortadan kaldırmaktadır.

Koruma ve onarımın yanı sıra, müzede bulunan halı-kilimlerin envanterlerinin incelenmesi sırasında karşımıza çıkan yanlışlıklar, uzman elemanın olmayışından kaynaklanmıştır. Araştırma içinde verilen tablo dökümleriyle orijinal tablo dökümleri karşılaştırılmış, özellikle kayıtlarda hammadde, yöre, motif yanlışlıkların çokluğu bariz bir şekilde ortaya çıkmıştır. Müzenin etnografya kısmında etnografik eşyanın kaydını, tasnifini doğru bir şekilde yapacak uzman elemanlara ve gerektiğinde restorasyon ve konservasyon yapabilecek uzman elemanlara ihtiyaç bulunmaktadır. Bunun içinde yetkililerce sağlanacak kadrolarla ve maddi imkanların elverdiği ölçüde bu eksikliğin giderilmesi gerekmektedir. Aksi taktirde, İzmir Etnografya Müzesinde depo ve teşhirde bulunan eserler zaman, teşhir ve depolanış şartları, nem, ışık, hava kirliliği, toz gibi etkenlerle tahrip olmaya devam edecek ve aynı zamanda müzeye yeni gelen etnografik eserlerin envanter bilgileri, yanlış saptanmış olacaktır.

Eserlerin, müze envanter defterine kaydedilmeleri onların belgelenmeleri ve teknik, sanatsal özelliklerinin kağıda dökümüdür. İzleyicinin doğru bilgilendirilmesi açısından ayrı bir önem taşımaktadır. Envanter bilgilerinde numarası, müzede bulunduğu yer, müzeye geliş şekli, o günkü tahmini fiyatı, dokuma tekniği, fiyatı, dokuma tekniği, hammaddesi, yüzyılı, kalitesi, boyutu, yöresi, kullanım alanı, eserin durumu, renk, motif özellikleri bulunmalıdır. Bunların yanında eserin mutlaka fotoğrafi çekilerek bu bilgilere ilave edilmesi gerekmektedir. İzmir Etnografya Müzesi' nin halı-kilim envanterlerinde bilgi eksikliği ve yanlışlığı yanında, eserlerin fotoğrafının çekilmemiş oluşu eserlerin tamamıyla belgelenmesini engellemiştir. Mutlaka eserlerin fotoğraflarının, müze fotoğrafçısı tarafından çekilmesi ve videoya kaydedilmesi gerekmektedir.

Halı ve atkı yüzlü dokumaların envanter numaraları, dokumanın üzerine ipin ucuna geçirilmiş, kağıt etiketlerle belirtilmektedir. Bu etiketlerin kağıt olması nedeniyle, kolayca kopmaları ve yırtılmaları mümkündür. Bu nedenle, bezler üzerine tekstil kalemleri ile yazılmış olan envanter bilgileri dokumanın üzerine dikilebilir. Böylece envanter numarasının kaybolması engellenmiş olur.

Eserlerin sergileme şeklinin önemini iki maddede ele alabiliriz. Bunlardan birincisi, eserlerin zarar görmeyecek biçimde sergilenmesi, ikincisi de, izleyicinin rahat gezebileceği ve izlerken kolay anlayabileceği şekilde eserlerin düzenlenmesidir. Yanlış asılma yöntemlerinin dokumalar üzerinde yaptığı zararlar büyüktür. Dengesiz ağırlık dağılımı yaratan yöntemler, halı ve atkı yüzlü dokumaların ömrünü kısaltır, sıkışmalara neden olur. İzmir Etnografya Müzesi' nde de görülmüştür ki teşhirde bulunan halı ve atkı yüzlü dokumalar bir kısmı, bezle kaplı duvarlara çakılmış, vitrin içlerine yerleştirilmiş, diğer kısmı da teşhir odalarında yere serili olarak sergilenmektedir. Sergide olan bu dokumaların sık sık depodaki benzerleriyle yer değiştirmesi sağlanabileceği gibi, arabalarda kullanılan emniyet kemerlerine benzeyen desteklerle güç ve esneklik açısından ideal bir denge yaratılabilir. Uygulama şekli birer inçlik= 2,54 cm. aralıklarla dokumanın arkasından, çözgülerin üzerine dikilir. Bu ağırlığın eşit bir şekilde dağılımını sağlar.[44]

Sergileme esnasında, havada kalabilecek hafiflikteki, çeşitli parçacıklar müze yapılarının her köşesine nüfuz etmektedir. Bunların arasında katranlı maddeler, is, silis ve deniz yakınında tuz kristalleri bulunabilir. Eserlerin kirlenmesine ve lekelenmesine yol açarak görünüşlerini bozar. Bu kir ve lekelerin temizlenmesi esnasında dokumalar yıpranır ve doku kaybına uğrayabilirler. Toza duyarlı malzemelerin, toz geçirmeyen depolarda yada vitrinlerde saklanması gerekir. Vitrinsiz açık olarak teşhir edilen dokumalar toza, neme, çeşitli asitlere, biyolojik zararlılara direk olarak maruz kalır. Vitrinler tozu geçirmez olmalı fakat hava almalı, vitrin içinde nem emicilerin bulunması gerekmektedir.

Eserlerin sergilenmesinde dikkat edilecek ikinci nokta, seyircinin rahat gezip anlayabileceği ve doğru bilgilendirilebileceği mekanlardır. Sergileme mekansal kompozisyon olarak düşünülmelidir. Eserler görsel bir obje haline dönüştürülebilmeli, dikkat çekecek biçimde düzenlenmelidir. Düzenlemede sadece çarpıcı örnekler verilmeli, gözü ve ilgiyi dağıtacak şekilde olmamalıdır. İzmir Etnografya Müzesi' nde gelin odası, sünnet odası, mutfak düzenlemeleriyle o günkü yaşayış ve gelenekler canlandırılmaya

---

[44] Öznur Aydın, " Camiler ve Müzelerdeki Düz Dokuma Yaygılarının Korunması Sorunu", ***Uluslar arası Eşme Kilim Festivali Türkiye Kilimciliğinin Üretim ve pazarlama Sorunları Sempozyumu***, 13-14 Mayıs 1994 Eşme Uşak, Ankara 1995, s.171-181

çalışılmıştır. Bu bakımdan düzenlemeye güzel bir örnek olarak verilebilir ancak sergilenen eserler hakkında verilen bilgiler yetersizdir.

Eserlerin depolanışı ayrı bir öneme sahiptir. Sağlıklı olmayan depolama, tekstil maddelerinin teknik özelliklerine göre düzenlenmemesi, üzerlerine konan diğer dokumaların dengesiz yük dağılımı, nemli, rutubetli ortam zarar vericidir. Dokumalar raflarda üst üste bindirilmeden ve gerilim yaratmayacak biçimde yerleştirilmelidir. Fazla insan eli değmemeli ve asitsiz kağıtlar arasında saklanmalıdır. İyi bir depo sıkışık, dar olmayan, görevlilerin ve çalışanların rahatça hareket edebileceği şekilde düzenlenmiş, rutubetsiz, çekmeceli yada çok raflı bölümlere sahip olmalıdır. Eserlerin katlanarak saklanması oldukça sakıncalıdır. Zira organik yapıya sahip olan liflerde kopmalar ve kat izleri meydana gelebilir. Nitekim müze deposunda bulunan halı ve atkı yüzlü dokumalar katlanarak, üst üste muhafaza edilmektedir.

Depo oldukça dardır, burada görevliler pasif koruma yapabilirler. Pasif koruma, eserlere hiçbir işlem yapmadan, saklama koşullarının iyileştirilmesidir. Dokumalar sık sık havalandırılıp rulo halinde yıkanmış pamuklu bez torbalarda saklanabilir, depoda nem ölçerler bulundurulabilir. Aynı zamanda açıkta olan eserler, bez torbalara konularak toza ve haşereye karşı korunabilirler.

Bütün bunların yanında müzelerimize gelecek olan ziyaretçilerin çokluğu, hem müzeyi maddi açıdan kalkındıracak hem de kültürel zenginliğimizi, gelecek kuşaklara aktarmış olacaktır. Ancak çoğu kişi hangi müzenin nerede olduğunu bilmemektedir, müzenin halkla ilişkileri düzenlenmeli, tanıtımı yapılmalıdır. Bu da geçici sergiler, basın toplantıları, seminerler, kutlamalar, film ve video gösterileri, broşürlerle sağlanabilir. Yöresel televizyonlarla müze tanıtılmalı, İlk, orta, lise ve üniversitelerle diyalog içinde olmalı, öğrencileri müzelere taşımalıdır. Müze konusunda bilgilendirme ve iletişim konularındaki eksikliklerin giderilmesi için gayret sarfedilmelidir.

Kültürel gelişme ancak dünya görüşü genişlediğinde, yeni yaşam biçimleri tanındığında, yeni sorumluluklar yüklenildiğinde gelişir. İnsanlarımızın ilgi alanlarını bu

yöne çekmenin yollarını aramalıyız ve müzelerimizin tanıtımını iyi yapmalıyız. İzmir Etnografya Müzesi' nin tanıtım broşür ve kitapçığın ayrıntılı, ilgi çekici, bilgilendirici olarak hazırlanması ve izleyicilere sunulması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

ACAR, (Balpınar) Belkıs; ***Kilim, Cicim, Zili, Sumak Türk Düz Dokuma Yaygıları.*** İstanbul 1982, Çeltüt Matbaacılık A. Ş. 128 S.

" Eren Yayınları, No: 3, Sanat Dizisi No: 1 "

ARIK, Remzi Oğuz; ***Türk Müzeciliğine Bir Bakış,*** İstanbul 1953, Milli Eğitim Basımevi. 41 S.

" M. E. B., Eski Eserler ve Müzeler Gn. Md.lüğü Yayınları, Sayı: 6 Seri: 11"

ATAY, Çınar; ***İzmir' in İzmir' i,*** İzmir 1993, Tükelmat. Aş, 193 S.

" Esiad Yayınları No: 93 / K. Y – 1 "

BAŞER, İnci; ***Elyaf Bilgisi,*** İstanbul 1992, Marmara Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Matbaa Biriminde Bastırılmıştır, 179 S.

" Marmara Ünv. Yayınları No: 524 Teknik Eğitim Fakültesi Yayın No: 7 "

DİRİK, Kazım; ***Eski ve Yeni Türk Halıcılığı ve Cihan Halı Tipleri Panoraması,*** İstanbul 1938. Alaattin Kıral Basımevi, 143 S.

" Halıcılık Kongresi Münasebetiyle İktisat Vekaletince Bastırılmıştır. "

DURUL, Yusuf; ***Türk Kilim Motifleri,*** Ankara 1987, Ankara Üniversitesi Basımevi, 104 S.

" Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları No: 62 Seri: 5 Sayı: A 3 "

İzmir Müzesi Rehberi, İstanbu 1932, Resimli Ay Matbaası Ltd. Şti.

"İzmir Asari Atika Muhipleri Cemiyeti Tarafindan Tertip ve Tabettirilmiştir."

KILIÇ, Hülya; ***Müze Aydınlatmasında Zararlı Işınımlar ve Nesnelerin Bunlardan Korunması,*** İstanbul 1981, İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi Basımevi, 24 S.

" Yapı Fiziği Kürsüsü Yayınları. "

KIRZIOĞLU (GÖRGÜNAY); Neriman; ***Altaylar' dan Tuna Boyu' na Türk Dünyası' nda Ortak Motifler,*** Ankara 1995, ABC Matbaacılık Ltd. Şti, 200 S.

" Türk Soy Yayınları No: 3 "

ÖNDER, Mehmet; ***Türkiye Müzeleri,*** Ankara 1995, Ajansmat Ofset Matbaacılık, 259 S.

" Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları No: 175 "

ÖZBEK, Orkun; ***Halıcılık Sektörünün Türkiye Ekonomisindeki Yeri,*** İzmir 1994, (b.e.y.), 36 S.
" İzmir Ticaret Odası Yayınları "
ÖZTÜRK, İsmail; ***Geleneksel Türk El Sanatlarına Giriş***, Ankara 1994, Özdemir Basım Yayım ve Dağıtım Ltd. Şti. 170 S.
" Kültür Serisi Yayını No: 1 "
ŞAPOLYO, Enver Benhan ; ***Müzeler Tarihi***, İstanbul 1936, Remzi Kitapevi, 111 S.
" (y.e.y.) "
YALDIZ, Mehmet; ***Atatürk ve Müzecilik*** (Broşür), 26 S.
" T.C. Muğla Valiliği İl Kültür Müdürlüğü Yayınları. "
YETKİN, Şerare; ***Türk Halı Sanatı***, Ankara 1991, Tasimat Basım Sanayii, 225 S.
" Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları No: 150 "

MAKALELER

ABACIOĞLU, Asuman; " Eski " Piçhane " de Osmanlı Müzesi ",
Cumhuriyet Gazetesi, 20-11-1988

AKAR, Rüştü; " Türk Folklor Müzesinin Kurulmasında Karşılaşılan Problemler " (1-4 S.)
IV. Milletler Arası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri, I. Cilt, Genel Konular, Ankara 1992, Feryal Matbaası, 126 S.
" Kültür Bakanlığı, Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları No: 164, Seminer, Kongre Bildirileri Dizisi No: 34 "

ANLAĞAN, Çetin; " Çağdaş Müzecilik, Türk Müzeciliği ve Özel Müze " (31-35 S.)
I. Müzecilik Sempozyumu 14-15 Ekim 1993 Bildiriler, İstanbul 1994, Dz. K. K. Basımevi, 99 S.
" T.C. Dz. K. K Deniz Müzesi Komutanlığı Yayınları. "

ATAGÖK, Tomur; " Kültür ve Toplum ", (73-77 S.)
I. Müzecilik Sempozyumu 14-15 Ekim 1993Bildiriler, İstanbul 1994, Dz. K.K. Basımevi, 99 S.

AYDIN, Öznur; " Camiler ve Müzelerdeki Düz Dokuma Yaygıların Korunması Sorunu " (171-181 S.)
1. Uluslararası Eşme Kilim Festivali Türkiye Kilimciliğinin Üretim ve Pazarlama Sorunları Sempozyumu, 13-14 Mayıs 1994 Eşme / Uşak, Ankara 1995. (b.e.y.)
" Turizm Geliştirme Vakfi Yayını. "

AYDIN, Öznur; " İzmir ve Bazı İlçelerinde Etnografya Müzelerinin Günümüzdeki Durumu ve Halı Kilim Müzesi Kurulması Gerekliliği " (96-103 S)
Türkiye' de El Sanatları Geleneği ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri Sempozyum Bildirileri ",Ankara 1997, Has Soy Matbaası, 415 S.
" Kültür Bakanlığı Yayınları: 1861, HAGEM yayınları: 237, Seminer Kongre Bildirileri Dizisi: 51 "

ÇANTAY, Gönül; " Müzeciliğimiz ve Eğitim ", (17-23 S.)
1. Müzecilik Sempozyumu 14-15 Ekim 1993 Bildiriler, İstanbul 1994, Dz. K.K. Basımevi, 99 S.
" T.C. Dz. K. K. Deniz Müzesi Komutanlığı Yayınları "

ÇAY, Necip; " Müze ve Müze Çeşitleri ", (22-23 S.)

Müze (Konya Müzeler Müdürlüğü) Müzeler Haftası Özel Sayısı, 1982.

ÇIĞIRGAN, Erol; " Müzelerde Aydınlatma ", (1-15 S.)

Koruma- Onarım, Sayı: 1, Ekim 1995.

ERMİŞLER, Osman; " Günümüz Müzesi Nasıl Olmalı ", (25-30 S.)

Müze, Sayı: 8, 1993.

" Etnografik Nitelikli Taşınır Kültür Varlıkları Hakkında Yönetmelik ",

ERSÖZLÜ, Şule; " Kültür Bakanı: Herkez Müze Açabilir", ***YeniAsır Gazetesi***, 14 Şubat 1984, 11 S.

Resmi Gazete, Sayı: 19803, 03-05-1988, Madde: 4-5, A 436-437 S.

GÜRLER, Binnur; " Geleneksel Sanat Ürünlerinin Korunması ve Yaşatılmasında Sanat ve Bilim Dalları Yardımlaşmasının Gerekliliği ", (193-196 S.)

Kamu ve Özel Kuruluşlarla Orta Öğretimde, Üniversitelerde, El Sanatlarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri, 18-20 Kasım 1992 İzmir, Ankara 1994, Türk Tarih Kurumu Basımevi. 460 S.

" Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları: 201 Maddi Kültür Dizisi: 11 "

ILGAZ, Feryal, KAYABAŞI, Nuran; " El Sanatlarında Tarımsal Hammadde Sorunları ", (239-249 S.)

Kamu ve Özel Kuruluşlarla Orta Öğretimde, Üniversitelerde El Sanatlarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri, 18-20 Kasım 1992 İzmir, Ankara 1994, Türk Tarih Kurumu Basımevi. 460 S.

" Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları: 201 Maddi Kültür Dizisi: 11 "

KILIÇ, Mete; " Neden Duvardan Duvara Halı ",

Halı Dünyası, Sayı: 3, Şubat 1981, 19 S.

Müzelerin Teşkilatlanmasında Pratik Öğütler,Ankara 1963, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 199 S.

" Icom Türkiye Milli Komitesi Yayınları Sayı: 2 Müzeler ve Anıtlar IV "

(Müze ile ilgili değişik konularda makaleler bulunmaktadır.)

ÖZGÜL, Necdet; " El Sanatları Yönünden Halı Kilimde İplik ve Boya ",

1. ***Ulusal El Sanatları Sempozyumu Bildirileri,*** 18-21 Kasım 1981 İzmir, İzmir 1984, (.b.e.y.) , 443 S.

" Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları No: 18 "

ÖZTÜRK, İsmail; " Cumhuriyet Döneminde Türkiye' de Kültürel Değişim ve Müzecilik Açısından Kültürün Maddi Ürünlerinin Önemi "

V. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, 24-29 Haziran 1996, Ankara, 14 S.

ÖZTÜRK, İsmail; " Etnografik Eserlerin Müzecilik ve Kolleksiyonculuk Açısından Önemi"

Eski Eser Kaçakçılığı ve Tahribini Önlemek Amacıyla Kamu Görenlilerine Verilen Seminer, 22-4-1992 İzmir, 7 S.

ÖZTÜRK, İsmail; " Etnografya Müzesinin Önemi ", (196-200 S.)

A D. Art Decer, 4. Yıl, Sayı: 43, Ekim 1996.

TAPAN, Nazan; Müzelerin Etnografik Çalışmaları ve Kurulacak Bir Etnografya Müzesi İçin Düşünceler" (545-557 S.)

Folklor ve Araştırmaları 1984, İstanbul 1984, Erenler Matbaası.

" Anadolu Sanat Yayınları "

YETKİN, Şerare; " Yurdumuzdaki Müzeler ve Camilerde Bulunan Değerli Halılar ", (21-28 S.)

Türk Kültürü, Yıl: 1, Sayı: 4, Şubat 1963.

TEZLER

ANMAÇ, Elvan; ***Geçmişten Günümüze Kula Halılarının Teknik ve Sanatsal Özellikleri ve Yeni Tasarımlar,*** İzmir 1997, 273

T.C. Dokuz Eylül Ünv. Sosyal Bilimler Enstitüsü Geleneksel Türk El Sanatları Anasanat Dalı, Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi.

AYDIN, Öznur; ***Manisa, Uşak ve İzmir' e Bağlı Bazı Köylerde Dokunmuş Kilimler ve Desen Özellikleri,*** İzmir 1983, 216 S.

Dokuz Eylül Ünv. Sosyal Bilimler Enst. Geleneksel Türk El Sanatları Ana Sanat Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi

KAYNAK KİŞİLER

ÇETİZ, Muammer, 1945 İzmir Doğumlu, Ortaokul Terk, Motif Halı Aş. Sahibi.

ÖZ GEÇMİŞ

1972 senesinde Bursa Yenişehir' de doğdum. İlk, orta öğrenimimi Yenişehir'de, lise öğrenimimi Bursa' da tamamladım. 1989 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk El Sanatları Halı Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Ana Sanat Dalı' nda, üniversite eğitimime başladım.

1993 yılında mezun olduktan sonra, Afyon Kocatepe Üniversitesi Eşme Meslek Yüksekokulu Halı Kilim Programına Öğretim Görevlisi olarak girdim. 1995 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Geleneksel Türk El Sanatları Ana Sanat dalında yüksek lisans eğitimime başladım, şu anda tez aşamasındayım

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ